

แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมสารณ์
CHRISTIAN HAGIOGRAPHIES AND TALE TYPE IN UDOMSARN MAGAZINE

อติวิชญ์ เชียงคิ้ว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสตร์

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

CHRISTIAN HAGIOGRAPHIES AND TALE TYPE IN UDOMSARN MAGAZINE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(Thai)

Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญาานิพนธ์
เรื่อง
แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมสานต์
ของ
อติวิชญ์ เชียงคิ้ว

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรภรณ์ ดิษฐบ้าน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิอร พธอำไพสกุล)

ชื่อเรื่อง	แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกใน นิตยสารอุดมศาสนาต์
ผู้วิจัย	อติวิชญ์ เชียงคิ้ว
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์

การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสนาต์ และแนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในสังคมไทย โดยศึกษาวิเคราะห์เรื่องเล่าจำนวน 116 สำนวน ด้วยการประยุกต์ทฤษฎีวิเคราะห์โครงสร้างของนิทานพื้นบ้านของวลาดิเมียร์ พรอพพ์ และแนวคิดการจำแนกแบบเรื่องของสติท ทอมป์สัน ผลการวิจัยพบว่าเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสนาต์ สามารถจำแนกได้ 4 แบบเรื่อง ได้แก่ แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ แบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติกุศล และแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ ตามลำดับ ในด้านแนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในสังคมไทย พบว่าสามารถจำแนกได้ 8 แนวคิด แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแนวคิดที่สะท้อนผ่านพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่อง ประกอบด้วย 4 แนวคิดหลัก คือ 1. แนวคิดเกี่ยวกับการประกาศศาสนาและการพัฒนาพระศาสนจักร ทั้งด้านการประกาศข่าวดี การประพันธ์ รวบรวม และดัดแปลงหนังสือคำสอน และการพัฒนาพระศาสนจักร 2. แนวคิดเกี่ยวกับการสละชีพเพื่อศาสนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องพระเจ้าหนึ่งเดียว และการให้อภัย 3. แนวคิดความสุขที่แท้จริงและวิถีการเป็นคริสตชนที่ดี ทั้งด้านความสุขที่แท้จริง และการเป็นฆราวาสและนักบวชที่ดี 4. แนวคิดในการแสดงความรักและเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ ในด้านการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ และการตั้งคณะนักบวช ประเภทที่ 2 แนวคิดที่สะท้อนผ่านเนื้อเรื่องโดยตรง ประกอบด้วย 4 แนวคิด ได้แก่ 1. แนวคิดเกี่ยวกับการช่วยให้รอดพ้นจากบาป 2. แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน 3. แนวคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคม และ 4. แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของสตรีในพระศาสนจักร ทั้งแบบเรื่องและแนวคิดล้วนสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคริสตชนกับองค์พระผู้เป็นเจ้าและคริสตชนกับคริสตชนด้วยกัน ซึ่งนำไปสู่จุดมุ่งหมายเพื่อการเป็น “คนดี” ตามแบบอย่างองค์พระผู้เป็นเจ้า และการได้รับชีวิตนิรันดร์ใน “พระอาณาจักรสวรรค์”

คำสำคัญ : แบบเรื่อง, เรื่องเล่าศาสนบุคคล, คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก, นิตยสารอุดมศาสนาต์

Title	CHRISTIAN HAGIOGRAPHIES AND TALE TYPE IN UDOMSARN MAGAZINE
Author	ATIWIT SIENGIW
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2021
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Panupong Udomsilp

The goal of this study is to classify the types of tales used in Christian hagiographies in Udomsarn magazine, as well as the concept of Roman Catholicism in Thai society. The study analyzed 116 narrative expressions using Vladimir Propp's folk tale structural analysis theory and Stith Thompson's tale type classification concept. The findings revealed Christian hagiography in Udomsarn magazines could be classified into four types: (1) missionaries; (2) martyrs; (3) practitioners of Dharma; and (4) the helper, in order for the understanding of Roman Catholicism in Thai society to be classified into eight major concepts and divided into two types: the type of concepts reflected through the function and motif of the types of tale including the four major types: (1) the concept of evangelism and Church development including both the proclamation of the gospel and the creation, collection, and modification of religious teachings; (2) the concept of sacrificing God for a religion about both one God and forgiveness; (3) the concept of beatitudes and the way of being a good Christian, both as a good layperson and a good priest; (4) the concept of showing love and respect for human dignity in terms of showing love to human beings and the establishment of a clergy; (2) the concepts were directly reflected in the story included five concepts: (1) the concept of salvation from sin; (2) the concept of human rights; (3) the concept of social justice, and (4) the concept of the importance of women to the church. The tale type and concept both reflect the relationship between Christians and the Lord, as well as Christians with each other. This leads to the goal of being a "good person" in the Lord's example and obtaining eternal life in the Kingdom of Heaven.

Keyword : Tale type, Christian Hagiography, Roman Catholicism, Udomsarn Magazine

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์นี้ยังสำเร็จได้ด้วยความเมตตา การดูแลเอาใจใส่ และการให้คำแนะนำอย่างสม่ำเสมอของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้จุดประกายการศึกษาด้านคติชนวิทยาให้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนกระทั่งปริญญาานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรภรณ์ ดิษฐบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและประธานคณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิอร พธอำไพสกุล กรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และให้ความรู้เพิ่มเติม อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงและแก้ไขปริญญาานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยทุกท่าน ที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และติดตามความก้าวหน้าในการทำปริญญาานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปริญญาานิพนธ์ของผู้วิจัยมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บาทหลวงยอแซฟ อนุชา ไชยเดช ผู้อำนวยการส้อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย บรรณารักษารบริหารนิตยสารอุดมศาสตร์ ที่กรุณาอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากนิตยสารอุดมศาสตร์ในการทำปริญญาานิพนธ์ในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ภราวดา ดร.มณฑล ประทุมราช ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์คาเบรียล และคณะกรรมการที่ปรึกษาผู้อำนวยการโรงเรียนทุกท่าน ที่กรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยลาศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มีสสุพัตนา แก้วประสิทธิ์ และมีสนภัสวรรณ เจริญสำราญ งานอภิบาลโรงเรียนเซนต์คาเบรียล และดอมินิก ซาวีโอ พลพล หรินทรานนท์ สัตบุรุษวัดเซนต์จอห์น ที่เอื้อเฟื้อข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนิกายโรมันคาทอลิกแก่ผู้วิจัยจนทำให้ปริญญาานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา คุณย่า และครอบครัว ที่ได้สนับสนุนทั้งกำลังทรัพย์ และกำลังใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของทุกท่านเป็นอย่างสูง

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญาานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขอน้อมถวายเป็นเครื่องบูชาแด่แม่พระผู้ อารีย์ และบรรดานักบุญทั้งหลายผู้สถิตในสวรรค์

อดิวิษณ์ เชียงคิ้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	13
บทที่ 2 การศึกษาเรื่องเล่าศาสนบุคคลตามแนวคิดทางคติชนวิทยา	15
1. การศึกษาเรื่องเล่าในมิติทางคติชนวิทยา	15
1.1 ความหมายของเรื่องเล่า	15
1.2 เรื่องเล่าตามแนวทางคติชนวิทยา	16
1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องเล่าด้วยแนวคิดทางคติชนวิทยา	19
2. การศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าตามแนวคิดของสตีธ ทอมป์สัน.....	25
2.1 ความเป็นมาของการศึกษาและการจัดทำดัชนีแบบเรื่อง.....	25
2.2 เรื่องเล่าศาสนบุคคลในดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้าน	29

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและจำแนกแบบเรื่อง	33
3. การศึกษาโครงสร้างของเรื่องเล่าตามแนวคิดของวลาดิเมียร์ พรอพพ์	38
3.1 ความเป็นมาของการศึกษาเรื่องเล่าเชิงโครงสร้าง	38
3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโครงสร้างของเรื่องเล่าทางคติชนวิทยา	42
4. นักบุญ: ศาสนาบุคคลศักดิ์สิทธิ์ในคริสต์ศาสนา	46
4.1 ความเป็นมาของการสถาปนานักบุญ	46
4.2 ขั้นตอนการสถาปนานักบุญ	46
4.3 การบันทึกเรื่องเล่านักบุญในฐานะศาสนบุคคลศักดิ์สิทธิ์	49
5. คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในบริบทสังคมไทย	58
5.1 การปกครองพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย	59
5.2 หลักความเชื่อสำคัญในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในบริบทสังคมไทย	63
5.3 วันสำคัญและเทศกาลสำคัญของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในบริบทสังคมไทย	69
5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนาในประเทศไทย	74
บทที่ 3 แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมสานต์	81
1. การกำหนดโครงสร้างของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก	81
1.1 การกำหนดเหตุการณ์สำคัญ	81
1.2 การกำหนดพฤติกรรมหลัก	82
1.3 การกำหนดอนุภาคย่อย	84
2. แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก	87
2.1 แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา	88
2.2 แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ	99
2.3 แบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพาศธรรม	110

2.4 แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้.....	117
2.5 เรื่องผสมและเบ็ดเตล็ด	123
2.6 สรุปสูตรโครงสร้างและแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกาย โรมันคาทอลิก.....	129
บทที่ 4 แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสน บุคคลในนิตยสารอุดมศาสตร์.....	131
1. แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านแบบเรื่อง	131
1.1 แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา กับแนวคิดเกี่ยวกับการประกาศศาสนาและการพัฒนา พระศาสนจักร.....	131
1.2 แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ กับแนวคิดการสละชีพเพื่อศาสนา	139
1.3 แบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพடுத்தธรรม กับแนวคิดความสุขที่แท้จริงและวิถีการเป็น คริสตชนที่ดี	146
1.4 แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ กับแนวคิดในการแสดงความรักและเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์	165
2. แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านเนื้อเรื่อง.....	175
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการช่วยให้รอดพ้นจากบาป	175
2.2 แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน.....	178
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคม	181
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของสตรีในพระศาสนจักร	184
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	191
1. สรุปผลการวิจัย.....	191
2. อภิปรายผลการวิจัย	197
3. ข้อเสนอแนะ	202
บรรณานุกรม	203

ภาคผนวก.....213

ประวัติผู้เขียน.....275

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	กลุ่มข้อมูลเรื่องเล่าศาสนบุคคลจากนิตยสารอุดมศาสนา	7
ตารางที่ 2	เปรียบเทียบเรื่องเล่าของนักบุญซีโมนฯ กับแบบเรื่องในดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้าน .	32
ตารางที่ 3	แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสาร อุดมศาสนา	88
ตารางที่ 4	โครงสร้างของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา	89
ตารางที่ 5	ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในกลุ่มผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะพระธรรมทูต....	90
ตารางที่ 6	สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะพระธรรมทูต	91
ตารางที่ 7	ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในกลุ่มผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะผู้พัฒนาคำสอน	94
ตารางที่ 8	สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะผู้พัฒนาคำสอน ...	95
ตารางที่ 9	ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในกลุ่มผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะผู้นำศาสนจักร .	97
ตารางที่ 10	สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะผู้นำศาสนจักร ...	98
ตารางที่ 11	สรุปพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา.....	98
ตารางที่ 12	โครงสร้างของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ.....	99
ตารางที่ 13	ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในกลุ่มผู้สละชีพในฐานะมรณสักขีทั่วไป.....	101
ตารางที่ 14	สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้สละชีพในฐานะมรณสักขีทั่วไป	102
ตารางที่ 15	ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในกลุ่มผู้สละชีพจากความขัดแย้งอันเกิดจากครอบครัว	105
ตารางที่ 16	สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้สละชีพจากความขัดแย้งอันเกิดจากครอบครัว	106
ตารางที่ 17	ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าของผู้สละชีพในฐานะอัศวิน	108
ตารางที่ 18	สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้สละชีพในฐานะอัศวิน.....	109

ตารางที่ 19	สรุปพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่องที่ 2 ผู้ละชีพ	110
ตารางที่ 20	โครงสร้างของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติกรรม	111
ตารางที่ 21	ตัวอย่างการจัดลำดับเหตุการณ์และพฤติกรรมของแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติกรรม (ตัวอย่างที่ 1)	112
ตารางที่ 22	ตัวอย่างการจัดลำดับเหตุการณ์และพฤติกรรมของแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติกรรม (ตัวอย่างที่ 2)	114
ตารางที่ 23	สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติกรรม	115
ตารางที่ 24	สรุปพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติกรรม	117
ตารางที่ 25	โครงสร้างของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้	118
ตารางที่ 26	ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ (ตัวอย่างที่ 1)	119
ตารางที่ 27	ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ (ตัวอย่างที่ 2)	121
ตารางที่ 28	สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้	122
ตารางที่ 29	สรุปพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้	123
ตารางที่ 30	ตัวอย่างการจัดลำดับเหตุการณ์และพฤติกรรมในเรื่องเล่าแบบผสม	125
ตารางที่ 31	สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมในเรื่องเล่าแบบผสม	125
ตารางที่ 32	สรุปเรื่องเล่าเบ็ดเตล็ด	128
ตารางที่ 33	สรุปโครงสร้างของแบบเรื่องทั้ง 4 แบบเรื่อง	130
ตารางที่ 34	ลักษณะเด่นของแนวคิดของคริสต์ศาสนิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านแบบเรื่อง	174

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก มีธรรมเนียมในการยกย่องคริสตชนที่ปฏิบัติตนด้วยความรักและความมั่นคงในองค์พระผู้เป็นเจ้า ยอมสละชีพเพื่อความศรัทธา ยอมรับความยากจน ถือความบริสุทธิ์ มีความนบถ และถึงพร้อมด้วยคุณธรรมและความศักดิ์สิทธิ์เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน ให้เป็นศาสนบุคคลผู้ศักดิ์สิทธิ์หรือเรียกว่า “นักบุญ” (Saint) (Petruzzello, 2019, เอกสารจากเว็บไซต์) เพื่อเป็นการประกาศให้คริสตชนทั่วโลกได้ระลึกถึงชีวิตศักดิ์สิทธิ์ของนักบุญแต่ละองค์พร้อมทั้งนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

สายป่าน บุริวรรณชนะ (2555, น. 50-51) กล่าวถึงลักษณะของศาสนบุคคลที่ได้รับการยกย่องเป็นนักบุญไว้ว่า เป็นศาสนบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษ 3 ลักษณะ ได้แก่ การพลีชีพเป็นมรณสักขี การได้รับประจักษ์จากพระผู้เป็นเจ้าและการแสดงปาฏิหาริย์ และสามารถบันดาลให้เกิดเหตุการณ์เหนือธรรมชาติ

ความเห็นของสายป่าน บุริวรรณชนะ สอดคล้องกับเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ประการแรก คือการพลีชีพเป็นมรณสักขี (Martyr) ซึ่งในการพลีชีพนั้นอาจเกิดเหตุการณ์ปาฏิหาริย์ขึ้นด้วย เช่น เรื่องเล่าของนักบุญอัครแมส ดังนี้

“เมื่ออัครแมสอายุได้ 12 ปี เธอปฏิเสธไม่ยอมแต่งงานกับคนต่างศาสนาจึงถูกฟ้องต่อข้าหลวง ในฐานะคริสตังเธอถูกนำไปยืนอยู่ต่อหน้ารูปปั้นในกรุงโรมเพื่อถวายกำยาน แต่เธอกลับชูมือขึ้นถวายนมัสการพระเยซูคริสต์เจ้าและทำเครื่องหมายกางเขน พวกทหารได้จับเธอเปลื้องเสื้อผ้าให้เธอยืนอยู่บนถนนเพื่อประจาน ขณะที่ประชาชนเมินหน้าหนีจากร่างกายเปลือยเปล่าของเธอปรากฏว่ามีชายหนุ่มผู้หนึ่งซึ่งบังอาจมองเธอด้วยความคิดชั่ว ทันใดนั้นเกิดฟ้าแลบฟาดลงมาทำให้ชายผู้นั้นตาบอดทันที อัครแมสถูกนำไปที่ประหารโดยถูกสั่งให้เผาทั้งเป็นแต่ไฟมิได้ทำให้เธอได้รับอันตรายแม้แต่น้อย เขาจึงสั่งให้ตัดศีรษะของเธอ”

(อินทรธาน, 2562g, น. 33)

ประการต่อมา คือ การได้รับการประจักษ์จากพระผู้เป็นเจ้า และการแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ในการรักษาโรค เช่น เรื่องเล่าของนักบุญมาร์ติน แห่งตูร์ส พระสังฆราช และองค์อุปถัมภ์ผู้เป็นทหาร ซึ่งพระเยซูเจ้าได้มาประจักษ์แก่ท่าน ดังนี้

“ระหว่างช่วงเวลาที่มีมาร์ตินกำลังเรียนคำสอนอยู่นั้น วันหนึ่งในฤดูหนาวมาร์ติน ซีม้ามาตามทางและได้พบชายขอทานคนหนึ่ง เขายืนตัวสั่นเพราะความหนาว ท่านจึง แบ่งเสื้อคลุมกันหนาวของตนออกเป็นสองส่วน และบริจาคส่วนหนึ่งให้กับชายขอทาน คนนั้น และในคืนนั้นเองท่านได้ฝันเห็นพระเยซูเจ้าประจักษ์มา ทรงเอาเสื้อคลุมกันหนาว ผืนหนึ่งซึ่งคล้ายกับที่ท่านได้บริจาคให้ชายขอทานคนนั้น พระองค์ทรงห่มเสื้อคลุมนั้นให้ มาร์ตินพลางตรัสว่า “มาร์ตินเอ๋ย ท่านเป็นทหารโรมันที่ยังไม่ได้รับศีลล้างบาป และเพียง เพิ่งรู้จักกันท่านยังแบ่งเสื้อคลุมกันหนาวให้เรา”

(อินทรธาน, 2556b, น. 56)

ประการสุดท้าย คือ อิทธิปาฏิหาริย์ในการบันดาลให้เกิดเหตุการณ์เหนือธรรมชาติที่ มนุษย์ทั่วไปไม่สามารถทำได้ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญเยอรัลด์ มาเยลลา ดังนี้

“ท่านทำอัศจรรย์มากมายจนท่านอธิการต้องห้ามและมีเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมาว่า มีอยู่วันหนึ่งช่างปูนคนหนึ่งตกจากนั่งร้านที่เพิ่งก่อสร้าง ท่านเยอรัลด์สั่งให้ชาย ผู้เคราะห์ร้ายนั้นลอยอยู่ในอากาศ จนกว่าท่านจะไปขออนุญาตจากท่านอธิการเพื่อทำ อัศจรรย์ช่วยให้เขาตกลงมาอย่างปลอดภัย ยังมีปาฏิหาริย์และการอัศจรรย์อีกมากมายที่ เกิดขึ้นที่เกี่ยวกับท่าน”

(อินทรธาน, 2559e, น. 50)

คุณสมบัติเหล่านี้ทำให้เห็นว่านักบุญจะต้องเป็นผู้มีความศรัทธาต่อองค์พระเยซูเจ้า เหนือกว่าคริสตชนทั่วไป แม้ว่าความศรัทธานั้นจะต้องแลกด้วยการสละชีวิตก็ตาม ความเสียสละที่ ยิ่งใหญ่นี้ทำให้นักบุญสามารถมีอิทธิปาฏิหาริย์เหนือธรรมชาติทั้งก่อนและหลังการเสียชีวิต โดย เป็นการดลบันดาลจากองค์พระผู้เป็นเจ้า

เรื่องเล่าความศักดิ์สิทธิ์ของนักบุญแต่เดิมอยู่ในวงจำกัดรับรู้กันเฉพาะในเขตสังฆมณฑล หรือชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับนักบุญองค์นั้น ๆ (Doble, 1943, p. 323) ต่อมามีการรวบรวมและ เรียบเรียงอย่างแพร่หลายจนกลายเป็นรูปแบบงานเขียน (Genre) ประเภทหนึ่งเรียกว่า “ชีวประวัติ นักบุญ” (Hagiography) ซึ่งพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมาย ของวรรณกรรมประเภทชีวประวัตินักบุญว่า หมายถึง งานเขียนเกี่ยวกับชีวิตของนักบุญ เป็น การศึกษาประวัตินักบุญต่าง ๆ ที่เกิดจากความเคารพยกย่อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2561, น. 235) นอกจากนี้ยังเล่าถึงปาฏิหาริย์และเหตุอัศจรรย์ที่เกี่ยวข้องกับสุสาน พระธาตุ สัญลักษณ์ หรือรูป ปั้นของนักบุญเหล่านั้นอีกด้วย

ในสังคมตะวันตกงานเขียนเรื่องเล่าชีวประวัตินักบุญได้รับความนิยมอย่างมาก มีการเรียบเรียงออกมามากมายหลาย เช่น “ประวัติของผู้สละชีวิตเพื่อเพื่อนมนุษย์แห่งปาเลสไตน์” ของ ยูปีซีอัส แห่งซีซาเรีย เขียนขึ้นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 4 หรือ “เรื่องราวของพระเจ้าซีเรีย” ของ พระสันตะปาปาเกรกอรีที่ 1 เขียนขึ้นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 6 งานเขียนที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับมากที่สุดคืองานเขียนเรื่อง “ตำนานทอง” (Golden Legend) ของ จาโคบัส เดอ ไวเรจินี (Jacobus de Voragine) เขียนขึ้นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 13

ในบริบทสังคมไทยเรื่องเล่าและงานเขียนเกี่ยวกับนักบุญเข้ามาพร้อมกับคริสต์ศาสนา โดยมีมิชชันนารีชาวโปรตุเกสจากคณะโดมินิกัน (Dominican) ซึ่งนับเป็นคณะนักบวชคณะแรกที่เดินทางมาถึงกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 2109 (ค.ศ. 1566) (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2559, น. 229) พันธกิจสำคัญของคณะนักบวชเหล่านี้คือการประกาศคำสอนและกิจการศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซู รวมทั้งประกาศ “ข่าวดี” (Evangelism) ว่าพระองค์เป็นพระบุตรของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของ ทรงลงมารับสภาพมนุษย์เพื่อไถ่บาปให้กับมนุษย์ทั้งปวงจนสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนและทรงกลับคืนพระชนม์ชีพ (กรมการศาสนา, 2554, น. 80-83) ผู้ที่เชื่อในพระเยซูเจ้าและ “แบกกางเขน” ตามรอยของพระองค์ จะได้รับบำเหน็จรางวัลในอาณาจักรสวรรค์ ดังที่พระเยซูเจ้าตรัสแก่บรรดาศิษย์ว่าของพระองค์ “ถ้าผู้ใดอยากตามเรา ก็จงเลิกคิดถึงตนเอง จงแบกไม้กางเขนของตนและติดตามเรา ใครใคร่รักษาชีวิตของตนให้รอดพ้น ก็จงสูญเสียชีวิตนิรันดร แต่ถ้าผู้ใดเสียชีวิตของตนเพราะเรา ก็จะได้พบชีวิตนิรันดร” (มธ 16 : 24-25) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1951)

บรรดานักบุญทั้งหลายถือเป็น “ต้นแบบ” ศาสนบุคคลที่ละทิ้งชีวิตทางโลกเพื่อ “แบกกางเขน” ตามรอยของพระเยซูเจ้า เรื่องเล่าของนักบุญจึงเป็น “สาร” ในการสร้างเสริมความศรัทธาและเผยแพร่รูปแบบการใช้ชีวิตศักดิ์สิทธิ์ตามคำสอนและแนวคิดอันเป็นอุดมคติของศาสนาคริสต์อย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะการแสดงให้เห็นการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติอันเป็น “เอก” 2 ประการ คือ “รักองค์พระเจ้าผู้เป็นเจ้าสุดจิตใจ” และ “รักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง” (มธ 22 : 37 - 39) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1962) ซึ่งนักบุญแต่ละองค์ก็ล้วนแล้วแต่ปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้ด้วยลักษณะและวิธีการที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันออกไป

ด้วยความสำคัญดังกล่าวองค์กรด้านคริสต์ศาสนาในประเทศไทยได้แปลและเรียบเรียงเรื่องเล่าชีวประวัตินักบุญของนักเขียนชาวตะวันตกเป็นภาษาไทย เพื่อใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดคุณธรรม ความดี ตลอดจนกิจการของนักบุญในหลากหลายรูปแบบ เช่น งานแปลและเรียบเรียง

ประวัตินักบุญรวมเล่ม ชื่อ “*ประวัตินักบุญตลอดปี*” ของ วีรศักดิ์ วนาโรจน์สุวิฑู (2550) งานแปล และเรียบเรียงแบบรายบุคคล เช่น “*นักบุญฟรังซิส เซเวียร์ อัครสาวกแห่งตะวันออกไกล (ค.ศ. 4506 - 1552)*” ของ วิภา โกวิทวานิชย์ (2549) และงานเขียนเล่มอื่น ๆ อีกจำนวนมาก นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น วัด สถานศึกษา และสังฆมณฑลต่าง ๆ ก็ได้เรียบเรียงชีวประวัติของนักบุญที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของตนเผยแพร่ทางช่องทางต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย

นิตยสารอุดมศาสนาเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทยใช้สื่อสารแนวคิดและอุดมการณ์ทางศาสนาที่สามารถเข้าถึงคริสตชนได้มากที่สุด (อำนาจ ฤทัยคงถาวร, 2549, น. 95) รวมทั้งการเผยแพร่เกียรติประวัติและกิจการศักดิ์สิทธิ์ของนักบุญทั้งหลายอย่างต่อเนื่องผ่านคอลัมน์ “*กว่าจะเป็นนักบุญ*” เนื้อหาเน้นให้เห็นอัตลักษณ์อันโดดเด่นของนักบุญแต่ละองค์ ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติอันเป็นเอกทั้ง 2 ประการด้วยความกระชับและเข้าใจง่าย

ความน่าสนใจของนิตยสารอุดมศาสนา คือ เป็นสิ่งพิมพ์ที่อยู่ในการกำกับดูแลของหน่วยงานสูงสุดของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย จึงมีฐานะเป็นเสมือน “ตัวแทน” ในการเผยแพร่แนวคิดทางศาสนาไปยังสถานศึกษา วัด หรือชุมชนความเชื่อในสังฆมณฑลต่าง ๆ ทั่วทั้งประเทศ ทั้งในรูปแบบเล่มและผ่านสื่อออนไลน์ นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อผู้อ่านผ่านคำภาวนาที่เกี่ยวข้องกับกิจการของนักบุญองค์นั้น ๆ ยกตัวอย่างเช่น คำภาวนาในเรื่องเล่าของนักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล ว่า

“ข้าแต่พระเจ้าผู้เป็นเจ้า พระองค์ทรงเลือกนักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล เป็นผู้ให้การอบรมศึกษาแก่เด็ก ๆ และโดยเฉพาะเด็ก ๆ ที่เป็นคริสตชน ขอทรงโปรดประทานนักอบรมแก่พระศาสนจักรเพื่อประชากรของพระองค์จะสูงส่งด้วยคุณธรรม จริยธรรม และความมีระเบียบวินัยยิ่ง ๆ ขึ้นไปด้วยเทอญ”

(อันตรธาน, 2559c, น. 50)

เรื่องเล่าของนักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล มีความโดดเด่นในการเสียดลัทธิพิธีสมบัติอันเป็นความสุขฝ่ายโลกทั้งหมดของท่าน เพื่อรับใช้เพื่อนมนุษย์ที่ยากลำบากอันเป็นความสุขทางจิตใจโดยเฉพาะด้านการศึกษา ท่านได้อุทิศตนเพื่อวางรากฐานการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนผ่านการตั้งคณะนักบวช คำภาวนาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นแนวคิดเรื่องความสำคัญของการศึกษาโดยเฉพาะด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้เรื่องเล่าของนักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาลเป็นเครื่องมือในการนำเสนอ

อาจกล่าวได้ว่าเรื่องเล่านักบุญที่ปรากฏในนิตยสารอุดมศาสน์แสดงให้เห็น “แนวคิดทางศาสนา” ผ่าน “รูปแบบชีวิต” ของศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิก ด้วยความโดดเด่นและ “ไม่ธรรมดา” แตกต่างกัน เช่น เหตุการณ์อัศจรรย์เหนือธรรมชาติ การได้รับการช่วยเหลือจากทูตสวรรค์ การพ้นจากเหตุการณ์อันตรายด้วยการวิงวอนต่อพระเจ้า การเสียสละที่ยิ่งใหญ่มากกว่าที่บุคคลทั่วไปจะกระทำได้ การทรมาน ความเจ็บปวด และความตายอันเกิดจากการยืนยันความเชื่อทางศาสนา รวมถึงการแสดงให้เห็น “คุณลักษณะ” ของบุคคลตัวอย่างให้คริสตชนได้ปฏิบัติตาม เช่น การแสดงให้เห็นความรอดพ้นจากบาปจากการไว้วางใจและความศรัทธาอย่างแน่วแน่ในพระเจ้า การแสดงความสุภาพ นบนอบ และการเชื่อฟังพระเจ้า รวมถึงการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อรับใช้เพื่อนมนุษย์

เป็นที่น่าสังเกตว่านิตยสารอุดมศาสน์นำเสนอเรื่องเล่าชีวประวัตินักบุญอย่างต่อเนื่องจำนวนมาก มีเนื้อหาที่หลากหลาย ตลอดจนกล่าวถึงชีวประวัติของบุคคลที่อยู่ต่างยุคต่างสมัย เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่องจะพบว่าเรื่องเล่าแต่ละเรื่องมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเหตุการณ์ในแต่ละเรื่องจะพบว่าเรื่องเล่าในนิตยสารอุดมศาสน์บางเรื่องมีเหตุการณ์ที่คล้ายกัน เช่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับผู้สละชีพเพื่อศาสนา มักมีเหตุการณ์ในเรื่องแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่แรก มักกล่าวถึงที่มาของนักบุญแต่ละองค์ว่าพื้นฐานดั้งเดิมเป็นใคร ประกอบอาชีพอะไร หรืออาศัยอยู่ที่ไหน ส่วนที่สอง กล่าวถึงพฤติกรรมการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อเผยแผ่ศาสนา ประกาศคำสอน และดำเนินกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง และส่วนที่สาม กล่าวถึงความลำบากในการประกาศศาสนา การทรมาน และการยอมสละชีพเป็นมรณสักขี ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าหัวใจสำคัญของเรื่องเล่ากลุ่มนี้คือการเบียดเบียนและสละชีพเพื่อศาสนา การที่เรื่องเล่ามีลำดับเหตุการณ์และพฤติกรรมของตัวละครที่คล้ายกันเช่นนี้ ในทางคติชนวิทยาเรียกว่าเป็นเรื่องเล่าที่มี “แบบเรื่อง” (Tale Type) เดียวกัน ดังที่ เอ็อนทิพย์ พิระเสถียร (2529, น. 7) กล่าวว่า “ลำดับของเหตุการณ์และพฤติกรรมในเรื่องจะทำให้เห็นทานหรือเรื่องเล่าเรื่องนั้น ๆ มีลักษณะแตกต่างกับเรื่องเล่าเรื่องอื่น ๆ”

เรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสน์บางเรื่องมีลักษณะกึ่งจินตนาการ แต่สิ่งที่น่าสนใจมากกว่านั้น คือ เรื่องเล่าเหล่านั้นอาจสะท้อนให้เห็นแนวคิดและความเชื่อที่สอดคล้องสัมพันธ์กับคำสอนอันเป็น “บทบัญญัติเอก” ที่สื่อผ่านเรื่องเล่าไปยังคริสตชนในมิติที่หลากหลาย แนวคิดและวิถีปฏิบัติที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องของเรื่องเล่ากลุ่มนี้ ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์สูงสุดทางศาสนา หรือแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นคริสตชนที่ดี อาจนำไปสู่การทำความเข้าใจพื้นฐานความคิดและความเชื่อของกลุ่มคริสตชนในประเทศไทย การเผยแพร่ชีวประวัติ

นักบุญในฐานะศาสนบุคคลต้นแบบในคริสต์ศาสนาของนิตยสารอูมซานต์ จึงเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แนวคิดอันเป็นอุดมคติ ความเชื่อ และคุณธรรมที่สำคัญทางศาสนา ที่พระศาสนจักรคาทอลิกต้องการให้คริสตชนชาวไทยได้ยึดเป็นแบบอย่าง ทั้งการแสดงความรักต่อพระผู้เป็นเจ้า การแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ การเสียสละ การฝึกปฏิบัติฝ่ายจิต รวมถึงการเป็นคริสตชนที่ดี

เรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอูมซานต์จึงมีความสำคัญมากกว่าการบอกเล่าเรื่องราวธรรมดา หากแต่มีบทบาทในการผูกโยงแนวคิดทางศาสนาเข้ากับจินตนาการของมนุษย์ จัดระเบียบความคิด ชัดเจนลึกลับใจ รวมถึงสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายและอุดมคติในการปฏิบัติตนของคริสตชนในสังคมไทยด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอูมซานต์ โดยอาศัยการประยุกต์แนวคิดโครงสร้างของเรื่องเล่าของวลาดิเมียร์ พรอพพ์ และการจำแนกแบบเรื่องของสตีท ทอมป์สัน ในการวิเคราะห์เรื่องเล่าชีวประวัตินักบุญในฐานะศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิก เพื่อตอบคำถามว่ากลุ่มข้อมูลนี้มีแบบเรื่องลักษณะใดบ้าง แต่ละแบบเรื่องมีอนุภาคโดดเด่นอย่างไร และแบบเรื่องแต่ละแบบนำไปสู่การนำเสนอแนวคิด ความเชื่อ รวมทั้งวิถีปฏิบัติของคริสต์ศาสนิกชนในบริบทสังคมไทยด้านใด ซึ่งผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอูมซานต์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลกับแนวคิดของคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิกในสังคมไทย

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอูมซานต์ทำให้ทราบความหลากหลายของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกในสังคมไทยและทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาของเรื่องเล่าและการนำเสนอแนวคิดทางศาสนาคริสต์ผ่านเรื่องเล่าแบบต่าง ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในนิตยสารอุดมศานต์ฉบับรายเดือน ตั้งแต่ พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2564 จำนวน 116 จำนวน ปรากฏรายชื่อนักบุญจำนวน 111 องค์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มข้อมูลเรื่องเล่าศาสนบุคคลจากนิตยสารอุดมศานต์

ที่	ชื่อศาสนบุคคล	สถานะ	ยุคสมัย	ปีที่เผยแพร่
1	นักบุญซิลเวสเตอร์ที่ 1	นักบวช	ศตวรรษที่ 4	2553
2	นักบุญมารีย์ ชาวมักดาลา (จำนวนที่ 1)	สาวศิษย์	ศตวรรษที่ 1	2553
3	นักบุญยอห์น เนโปมุซีน	นักบวช	ศตวรรษที่ 14	2553
4	นักบุญยอห์น บัปติสต์	นักบวช	ศตวรรษที่ 1	2553
5	นักบุญยอห์น เบอกมันส์	นักบวช	ศตวรรษที่ 16-17	2553
6	นักบุญยอห์น แห่งกาปิสตราโน	นักบวช	ศตวรรษที่ 14-15	2553
7	นักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า (จำนวนที่ 1)	นักบวช	ศตวรรษที่ 15-16	2553
8	นักบุญออกัสติน	นักบวช	ศตวรรษที่ 4-5	2553
9	นักบุญคอสม่า	นักบวช	ศตวรรษที่ 3-4	2554
10	นักบุญคาร์ลลิน ลาบูเร	นักบวช	ศตวรรษที่ 19	2554
11	นักบุญเจน ฟรังเชส เดอ ซังต์ล	นักบวช	ศตวรรษที่ 16-17	2554
12	นักบุญซีริล	นักบวช	ศตวรรษที่ 9	2554
13	นักบุญดาเมียน	นักบวช	ศตวรรษที่ 3-4	2554
14	นักบุญตูร์ปีโอ แห่งมองโกรเวโย	นักบวช	ศตวรรษที่ 16-17	2554
15	นักบุญเนเรอัส	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 3	2554
16	นักบุญเปาโล แห่งไม้กางเขน (จำนวนที่ 1)	นักบวช	ศตวรรษที่ 17-18	2554
17	นักบุญเมโทดีอุส	นักบวช	ศตวรรษที่ 9	2554
18	นักบุญยูเซบิอุส	นักบวช	ศตวรรษที่ 3-4	2554
19	นักบุญโรมูอันโด	นักบวช	ศตวรรษที่ 10-11	2554
20	นักบุญอาคิลเลอัส	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 3	2554
21	นักบุญอิลิโดโร (จำนวนที่ 1)	นักบวช	ศตวรรษที่ 6-7	2554

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อศาสตราจารย์	สถานะ	ยุคสมัย	ปีที่เผยแพร่
22	นักบุญเอลีซาเบธ แห่งโปรตุเกส	นักบวช	ศตวรรษที่ 13-14	2554
23	นักบุญคอร์เนลิอุส	นักบวช	ศตวรรษที่ 3	2555
24	นักบุญเปาโล แห่งไม้กางเขน (สำนวนที่ 2)	นักบวช	ศตวรรษที่ 17-18	2555
25	นักบุญวินเซนต์ (สำนวนที่ 1)	นักบวช	ศตวรรษที่ 3-4	2555
26	นักบุญอาลิซาเบธ	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 1	2555
27	นักบุญปาตริก	นักบวช	ศตวรรษที่ 4-5	2556
28	นักบุญฟิลิป เนรี	นักบวช	ศตวรรษที่ 16	2556
29	นักบุญมาร์ติน แห่งตูร์ส	นักบวช	ศตวรรษที่ 4	2556
30	นักบุญยอห์น เลโอนาดิ	นักบวช	ศตวรรษที่ 16-17	2556
31	นักบุญยอห์น แห่งเคนตี	นักบวช	ศตวรรษที่ 14-15	2556
32	นักบุญหลุยส์ กษัตริย์	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 13	2556
33	นักบุญเอเฟรม	นักบวช	ศตวรรษที่ 4	2556
34	นักบุญเฮนรี ที่ 2	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 10-11	2556
35	นักบุญฟาเบียน	นักบวช	ศตวรรษที่ 3	2557
36	นักบุญยอห์น แห่งดามัสกัส	นักบวช	ศตวรรษที่ 7-8	2557
37	นักบุญอากาธา	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 3	2557
38	นักบุญอาลิซาเบธ แห่งฮังการี	นักบวช	ศตวรรษที่ 13	2557
39	นักบุญเกโกรี แห่งนาซีอันเซน	นักบวช	ศตวรรษที่ 4	2558
40	นักบุญซีริล แห่งกรุงเยรูซาเล็ม	นักบวช	ศตวรรษที่ 4	2558
41	นักบุญฟิลิป	อัครสาวก	ศตวรรษที่ 1	2558
42	นักบุญมัทธิว	อัครสาวก	ศตวรรษที่ 1	2558
43	นักบุญมาระโก	อัครสาวก	ศตวรรษที่ 1	2558
44	นักบุญมารีย์ กอเร็ตตี	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 19-20	2558
45	นักบุญยากอบ	อัครสาวก	ศตวรรษที่ 1	2558
46	นักบุญสเตเฟน แห่งฮังการี	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 10-11	2558

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อศาสนบุคคล	สถานะ	ยุคสมัย	ปีที่เผยแพร่
47	นักบุญอัสการ์	นักบวช	ศตวรรษที่ 9	2558
48	นักบุญอิกญาซิโอ ชาวอันทิโอ	นักบวช	ไม่ปรากฏ	2558
49	นักบุญบอเนฟาส	นักบวช	ศตวรรษที่ 7-8	2559
50	นักบุญฟรังซิสเซเวียร์	นักบวช	ศตวรรษที่ 16	2559
51	นักบุญมาร์กาไรต แห่งสก๊อตแลนด์	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 11	2559
52	นักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล	นักบวช	ศตวรรษที่ 17-18	2559
53	นักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า (สำนวนที่ 2)	นักบวช	ศตวรรษที่ 15-16	2559
54	นักบุญเยเราร์ต มาเยลลา	นักบวช	ศตวรรษที่ 18	2559
55	นักบุญโยเซฟิน บาคีตา	นักบวช	ศตวรรษที่ 19-20	2559
56	นักบุญโรเบิร์ต แบลลาร์มิน	นักบวช	ศตวรรษที่ 16-17	2559
57	นักบุญลอลเลนซ์	นักบวช	ศตวรรษที่ 3	2559
58	นักบุญอิชิดอร์	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 11-12	2559
59	นักบุญทาร์ซีซิอุส	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 3-4	2560
60	นักบุญบารซิล (องค์ใหญ่)	นักบวช	ศตวรรษที่ 4	2560
61	นักบุญเบนยามิน	นักบวช	ศตวรรษที่ 5	2560
62	นักบุญเปาโล มิกี	นักบวช	ศตวรรษที่ 16	2560
63	นักบุญมัทธีอัส	อัครสาวก	ศตวรรษที่ 1	2560
64	นักบุญมาร์กาไรตา มารีย์ อาลาก็อต	นักบวช	ศตวรรษที่ 17	2560
65	นักบุญยอห์น แห่งไม้กางเขน	นักบวช	ศตวรรษที่ 15	2560
66	นักบุญยากอบ (องค์ใหญ่)	อัครสาวก	ศตวรรษที่ 1	2560
67	นักบุญวินเซนต์ เดอ ปอล	นักบวช	ศตวรรษที่ 16-17	2560
68	นักบุญวินเซนต์ แฟร์เรร์	นักบวช	ศตวรรษที่ 14-15	2560
69	นักบุญอันดรูว์ ดุง - ลัก	นักบวช	ศตวรรษที่ 18-19	2560
70	นักบุญเซซิลีอา	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 3	2561
71	นักบุญเบดา ผู้นำเคอวพ	นักบวช	ศตวรรษที่ 7-8	2561
72	นักบุญเบเนดิก โยเซฟ ลาเบร	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 18	2561

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อศาสตราจารย์	สถานะ	ยุคสมัย	ปีที่เผยแพร่
73	นักบุญปีโอ แห่งปีเอเตรลชีนา	นักบวช	ศตวรรษที่ 19-20	2561
74	นักบุญฟรังซิสกา ชาวโรม	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 14-15	2561
75	นักบุญยอห์น เอ็ด	นักบวช	ศตวรรษที่ 17	2561
76	นักบุญยูดิน	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 2	2561
77	นักบุญยูดา	อัครสาวก	ศตวรรษที่ 1	2561
78	นักบุญอันตน เจ้าอธิการ	นักบวช	ศตวรรษที่ 3-4	2561
79	นักบุญอิกญาซีโอ แห่งโลโยลา	นักบวช	ศตวรรษที่ 15-16	2561
80	นักบุญฮวน ดีโก้	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 15-16	2561
81	นักบุญเกรโกรี	นักบวช	ศตวรรษที่ 6-7	2562
82	นักบุญคามิลโล เด แลลลิส	นักบวช	ศตวรรษที่ 16-17	2562
83	นักบุญซีโมน (ผู้รักชาติ)	อัครสาวก	ศตวรรษที่ 1	2562
84	นักบุญเบอร์นาดีน แห่งซีเอนา	นักบวช	ศตวรรษที่ 14-15	2562
85	นักบุญปีโอที่ 5	นักบวช	ศตวรรษที่ 16	2562
86	นักบุญฟรังซิสกา คาบรินี	นักบวช	ศตวรรษที่ 19	2562
87	นักบุญยูเลียโนนา	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 4	2562
88	นักบุญยูเลียโนนา ฟัลโกเนียร์	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 13-14	2562
89	นักบุญรีออค	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 14	2562
90	นักบุญสเตเฟน (ปฐมมรณสักขี)	นักบวช	ศตวรรษที่ 1	2562
91	นักบุญหลุยส์ มาลีแล็ค	นักบวช	ศตวรรษที่ 16-17	2562
92	นักบุญอิกแนส	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 4	2562
93	นักบุญบารนาบัส	อัครสาวก	ศตวรรษที่ 1	2563
94	นักบุญบาร์บารา	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 3	2563
95	นักบุญเปโตร คลาแวย์	นักบวช	ศตวรรษที่ 16-17	2563
96	นักบุญโปลีการ์ป	นักบวช	ศตวรรษที่ 1-2	2563
97	นักบุญมอริกา	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 4	2563
98	นักบุญเยโนเวฟา	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 5-6	2563

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อศาสนบุคคล	สถานะ	ยุคสมัย	ปีที่เผยแพร่
99	นักบุญริต้า	นักบวช	ศตวรรษที่ 14-15	2563
100	นักบุญลูกา	สานุศิษย์	ศตวรรษที่ 1	2563
101	นักบุญอันดรูว์ อัครสาวก	อัครสาวก	ศตวรรษที่ 1	2563
102	นักบุญอันตน มารีย์ ซักกาเรีย	นักบวช	ศตวรรษที่ 16	2563
103	นักบุญแฮร์เมนเนยิล	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 6	2563
104	นักบุญแฮร์เบิร์ต	นักบวช	ศตวรรษที่ 10-11	2563
105	นักบุญติมพีนา	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 7	2564
106	นักบุญบลาสีโอ	นักบวช	ศตวรรษที่ 4	2564
107	นักบุญเบอร์นาร์ด	นักบวช	ศตวรรษที่ 11-12	2564
108	นักบุญมารีเย่ ชาวมักดาลา (ส่วนที่ 2)	สานุศิษย์	ศตวรรษที่ 1	2564
109	นักบุญเยโรม	นักบวช	ศตวรรษที่ 4-5	2564
110	นักบุญโยเซฟ	ภัสดา ¹	ศตวรรษที่ 1	2564
111	นักบุญวินเซนต์ (ส่วนที่ 2)	นักบวช	ศตวรรษที่ 3-4	2564
112	นักบุญอันตน มารีเย่ คลาเรต์	นักบวช	ศตวรรษที่ 19	2564
113	นักบุญอันตน แห่งปาดัว	นักบวช	ศตวรรษที่ 12-13	2564
114	นักบุญอิสิดอร์ (ส่วนที่ 2)	นักบวช	ศตวรรษที่ 6-7	2564
115	นักบุญโคลัมบัน เจ้าอธิการ	นักบวช	ศตวรรษที่ 6	2564
116	นักบุญลูเชีย	ฆราวาส	ศตวรรษที่ 3	2564

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การใช้ศักราชในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้ปีพุทธศักราชเป็นหลัก หากเอกสาร งานวิจัย หรือข้อเขียนใด ๆ ใช้ปีคริสต์ศักราชผู้วิจัยจะแปลงเป็นปีพุทธศักราช ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านทำความเข้าใจได้สะดวกยิ่งขึ้น

2. ชื่อพระคัมภีร์และอักษรย่อที่ปรากฏในงานวิจัยนี้มีความหมาย ดังนี้

หนังสือปฐมกาล

อักษรย่อ

ปฐม

¹ นักบุญโยเซฟ มีสถานะเป็นพระภัสดา (สามี) ของพระนางมารีเย่ พรหมจารี และเป็นบิดาเลี้ยงขององค์พระเยซูเจ้า

หนังสืออพยพ	อักษรย่อ	อพย
หนังสือเลขีนิต	อักษรย่อ	ลนต
หนังสือเฉลยธรรมบัญญัติ	อักษรย่อ	ฉธบ
หนังสือซามูเอล 2	อักษรย่อ	2 ซมอ
หนังสือสุภาษิต	อักษรย่อ	สภษ
หนังสือประกาศกเยเรมีย์	อักษรย่อ	ยรม
หนังสือประกาศกโยหันนา	อักษรย่อ	ยนา
พระวรสารนักบุญมัทธิว	อักษรย่อ	มธ
พระวรสารนักบุญมาระโก	อักษรย่อ	มก
พระวรสารนักบุญลูกา	อักษรย่อ	ลก
พระวรสารนักบุญยอห์น	อักษรย่อ	ยน
หนังสือกิจการอัครสาวก	อักษรย่อ	กจ
จดหมายของนักบุญเปาโลถึงชาวโรม	อักษรย่อ	รม
จดหมายของนักบุญเปาโลถึงชาวโครินธ์ ฉบับที่ 2	อักษรย่อ	2 คร
จดหมายของนักบุญเปาโลถึงทิโมธี ฉบับที่ 2	อักษรย่อ	2 ทธ
จดหมายของนักบุญยากอบ	อักษรย่อ	ยก
จดหมายนักบุญเปโตร ฉบับที่ 1	อักษรย่อ	1 ปต
จดหมายนักบุญเปโตร ฉบับที่ 2	อักษรย่อ	2 ปต
จดหมายนักบุญยอห์น ฉบับที่ 1	อักษรย่อ	1 ยน
จดหมายนักบุญยอห์น ฉบับที่ 2	อักษรย่อ	2 ยน
จดหมายนักบุญยอห์น ฉบับที่ 3	อักษรย่อ	3 ยน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เรื่องเล่าศาสนบุคคล หมายถึง เรื่องเล่าชีวประวัติของนักบุญในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่ปรากฏในนิตยสารอุดมศาสนาต์ ดีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2564 จำนวน 116 สำนวน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในศึกษาเรื่อง “แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสนา” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดการวิเคราะห์โครงสร้างของเรื่องเล่าของ วลาดิเมียร์ พรอพพ์ จากหนังสือ Morphology of the Folktale เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์โครงสร้างของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก

1.2 ศึกษาแนวคิดการจำแนกแบบเรื่องของ อาร์น และสตติท ทอมป์สัน จากหนังสือ The Types of the Folktale: A Classification and Bibliography เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก

1.3 ศึกษางานวิจัยที่ใช้การจำแนกแบบเรื่องเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์กลุ่มข้อมูลประเภทเรื่องเล่าในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสังเคราะห์และนำผลการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก

1.4 ศึกษาภูมิหลังและบริบทของคริสต์ศาสนาในสังคมไทย

2. คัดเลือกแหล่งข้อมูลเพื่อใช้เป็นตัวบท (Text) ในการวิจัย จากแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือ ซึ่งผู้วิจัยเลือก “นิตยสารอุดมศาสนา” ฉบับรายเดือน เป็นแหล่งข้อมูลหลักในการวิจัย โดยพิจารณาความเหมาะสมจากเหตุผล ดังนี้

2.1 นิตยสารอุดมศาสนาเป็นสิ่งพิมพ์คาทอลิกอย่างเป็นทางการ ผลิตโดยสื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย ในการกำกับดูแลของสภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานสูงสุดในการกำกับดูแลพระศาสนจักรในประเทศไทย

2.2 นิตยสารอุดมศาสนาเป็นสิ่งพิมพ์คาทอลิกที่ตีพิมพ์มากกว่า 100 ปี โดยเริ่มพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2460 และมีกำหนดการออกเป็นรายเดือนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเดือนละ 1 ฉบับ

2.3 นิตยสารอุดมศาสนาประกอบด้วยคอลัมน์ต่าง ๆ ที่มีการระบุผู้เขียนหรือผู้เรียบเรียงอย่างชัดเจน

2.4 นิตยสารอุดมศาสนาที่มีคณะกรรมการผู้มีความรู้ความสามารถด้านคริสต์ศาสนาในการกำกับดูแล ได้แก่ พระสังฆราชโยเซฟประธาน ศรีदारุณศีล ประมุขสังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี เป็นประธานคณะกรรมการ มีพระสังฆราชยอแซฟลือชัย ธาตุวิสัย ภราดาหลุยส์

ชาแนล อาจารย์ชัยณรงค์ มนเทียรวิเชียรฉาย เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา และมีบาทหลวงยอแซฟ อนุชา ไชยเดช เป็นบรรณารักษารบริหาร

3. รวบรวมข้อมูลเรื่องเล่าศาสนบุคคลจากนิตยสารอุดมซานต์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 กำหนดขอบเขตของข้อมูล ตั้งแต่ฉบับเดือนมกราคม พ.ศ. 2553 ถึง ฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 รวม 12 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลเรื่องเล่าที่มีความหลากหลายและมีปริมาณมากพอสำหรับการจำแนกแบบเรื่องและสรุปผลการศึกษา นอกจากนี้กลุ่มข้อมูลในช่วงปีที่นำมาศึกษายังเป็นกลุ่มข้อมูลล่าสุดที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ <https://csct.or.th/udomsarn/> ด้วย

3.2 คัดเลือกข้อมูลเรื่องเล่า โดยผู้วิจัยรวบรวมเฉพาะเรื่องเล่าศาสนบุคคลที่ได้รับการสถาปนาให้เป็นนักบุญ พบจำนวน 111 องค์ รวมทั้งสิ้น 116 ส่วนวน ส่วนข้อมูลของบุญราศีไม่นำมาวิเคราะห์

3.3 จำแนกและจัดระบบข้อมูลเบื้องต้น โดยการจำแนกข้อมูลพื้นฐานได้แก่ เพศ สถานภาพทางสังคม ยุคสมัยที่มีชีวิต ผลงาน รวมทั้งสาเหตุการเสียชีวิต ของนักบุญจากกลุ่มข้อมูลที่รวบรวมได้

4. วิเคราะห์โครงเรื่อง โดยนำทฤษฎีการวิเคราะห์โครงสร้างนิทานพื้นบ้านวลาดิมิร์ พรอพพ์ มาเป็นแนวทางในการกำหนดเหตุการณ์สำคัญ พฤติกรรมหลัก และอนุภาคย่อยในแต่ละพฤติกรรม เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างหลักของเรื่องเล่าศาสนบุคคลและนำไปสู่การวิเคราะห์แบบเรื่องต่อไป

5. วิเคราะห์แบบเรื่อง โดยนำแนวคิดการจำแนกแบบเรื่องของอาร์น และสติท ทอมป์สัน และผลการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางและตัวอย่างในการประยุกต์ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลเรื่องเล่าศาสนบุคคลซึ่งมีลักษณะเป็นชีวประวัติในบริบทสังคมไทย

6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเรื่องและแนวคิดของคริสต์ศาสนาที่สะท้อนผ่านแบบเรื่อง โดยนำแบบเรื่องที่ทำขึ้นในข้อ 4 มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเรื่องเล่ากับบริบทของคริสตชนในสังคมไทย เพื่อทำความเข้าใจแนวคิดรวมทั้งอุดมคติทางศาสนาที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องต่าง ๆ

7. สรุปและอภิปรายผล

8. นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 2

การศึกษาเรื่องเล่าศาสนบุคคลตามแนวคิดทางคติชนวิทยา

การศึกษาเรื่อง “แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ในนิตยสารอุดมศาสนา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับแนวคิดในการดำรงชีวิตของกลุ่มคริสตชนในบริบทสังคมไทย การศึกษานี้ผู้วิจัยจะศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางคติชนวิทยา รายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเรื่องเล่าในมิติทางคติชนวิทยา
2. การศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าตามแนวคิดของสตริท ทอมป์สัน
3. การศึกษาโครงสร้างของเรื่องเล่าตามแนวคิดของวลาดิเมียร์ พรอพพ์
4. นักบุญ: ศาสนาบุคคลศักดิ์สิทธิ์ในคริสต์ศาสนา
5. คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในบริบทสังคมไทย

1. การศึกษาเรื่องเล่าในมิติทางคติชนวิทยา

1.1 ความหมายของเรื่องเล่า

เรื่องเล่า (Narrative) เป็นการนำเรื่องราวมาจัดลำดับเพื่อสื่อความหมายบางประการจากผู้เล่าไปยังผู้ฟังหรือผู้อ่าน เนื่องจากเรื่องเล่ามีอำนาจในการตอบสนองของความคิดของผู้ฟังว่าทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกนั้นสามารถอธิบายได้ด้วยการสร้างภาพในจินตนาการและสร้างความรู้สึกร่วมจากการฟังหรืออ่านเรื่องเหล่านั้น ทั้งนี้อำนาจของเรื่องจะมีมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับ “ความสมจริง” ซึ่งในที่นี้อาจไม่ใช่ “ความจริง” เสมอไป (ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิชย์, 2546, น. 7)

เรื่องเล่าเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับมนุษย์มาอย่างยาวนานด้วยรูปแบบที่หลากหลายเริ่มจากการวาดภาพ การเล่านิทาน ตำนาน การสรรเสริญวีรบุรุษ รวมทั้งการร้องเพลง ซึ่งราชบัณฑิตยสภา (2561, น. 338) ให้ความหมายของคำว่า “เรื่องเล่า” ว่า เป็นงานเขียนร้อยแก้วหรือร้อยกรองที่มีเนื้อหาเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ เหตุการณ์นั้น ๆ อาจเกิดขึ้นจริง หรือเป็นเรื่องแต่งขึ้น หรือเป็นผลสืบเนื่องจากเหตุการณ์

ออริง (Oring, 1987, p. 121) นักวิชาการด้านคติชนวิทยาและมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน กล่าวว่า “เรื่องเล่า” เป็นคำศัพท์อีกคำหนึ่งของคำว่า “เรื่องราว” (Story) ซึ่งการเล่าเรื่องเป็นวิธีการเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เล่าให้เป็นถ้อยคำ โดยออริงยกตัวอย่างประโยคประกอบกรออธิบายดังนี้

(1) ในตอนแรก เขาปฏิเสธเครื่องดื่มที่เธอเสนอให้

(At first, he refused the drink that she offered)

(2) เธอยังคงเรียกร้องอย่างน้อยก็ให้เขาก็ได้ชิม

(She persisted in her demand that he at least tastes it.)

(3) ในที่สุดเขาก็ยอมดื่มเครื่องดื่มแก้วนั้น

(He finally consented and drained the glass.)

(4) ทันใดนั้นเขาก็รู้สึกปวดท้อง

(Suddenly, he felt a searing pain in his stomach.)

(5) เขารู้ทันทีว่าตัวเองถูกวางยา

(He knew that he had been poisoned.)

ออริจ อธิบายตัวอย่างข้างต้นว่ามีวิธีการที่จะสื่อสารเหตุการณ์นี้ให้สามารถเข้าใจได้ อีกหลายวิธี เช่น (6) “เขารู้ว่าตัวเองถูกวางยาเมื่อรู้สึกปวดท้องจากการดื่มเครื่องดื่มที่เธอพยายามให้ให้เขาชิม แต่ที่เขาปฏิเสธในตอนแรก” เขากล่าวว่าข้อความที่ (6) นี้แม้ว่าจะสามารถสื่อสารเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ครบทั้งหมด แต่จะไม่ถือว่าเป็นเรื่องเล่าเพราะไม่ได้แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับก่อน-หลัง ดังนั้นลักษณะของเรื่องเล่าตามแนวคิดของออริจคือการเล่าเรื่องจะต้องให้ความสำคัญกับพฤติกรรมและลำดับของเหตุการณ์ เนื่องจากสิ่งนี้ทำให้การเล่าเรื่องแตกต่างจากการรายงานเหตุการณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ลองเอเคอร์ (Longacre 1983 อ้างถึงใน จันทิมา อังคพนิชกิจ, 2562, น. 81) ซึ่งกล่าวถึงข้อความประเภทเรื่องเล่าว่า เป็นข้อความประเภทที่ให้ความสำคัญกับตัวละครหรือบุคคลผู้ทำให้เกิดเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่อง ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับการเรียงลำดับเวลาของเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ในเรื่องเล่านั้นด้วย เช่น นิทาน ตำนาน และเรื่องเล่าต่าง ๆ

1.2 เรื่องเล่าตามแนวทางคติชนวิทยา

เรื่องเล่าจัดว่าเป็นข้อมูลทางคติชนที่สืบทอดแบบมุขปาฐะ (Oral Tradition) จากผู้ฟังรุ่นหนึ่งสู่ผู้ฟังอีกรุ่นหนึ่ง ไม่ว่าจะเรื่องที่เล่านั้นจะเป็นเพียงเหตุการณ์ทั่วไป ตำนาน เรื่องที่มีการประพันธ์ขึ้นอย่างพิถีพิถัน เรื่องลึกลับ เรื่องสัตว์ เทพเจ้า ศาสนา หรือนิทานมหัศจรรย์ มักได้รับความนิยมจากผู้ฟังทั้งชายและหญิงอยู่เสมอ ด้วยผู้ฟังปรารถนาจะได้รับความสำเร็จอารมณ์ คลายจากความเบื่อหน่าย ได้ชื่นชมวีรกรรมของวีรบุรุษ รวมถึงได้รับข้อคิดคำสอนจากเรื่องเล่าเหล่านั้น (Thompson, 1946, p. 3) วรรณกรรมสำคัญของโลกหลายเรื่องมีที่มาจากการสืบทอดเรื่องเล่า

แบบมุขปาฐะก่อนที่จะมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์ในภายหลัง เช่น มหาकाพย์ยอี่เลียด พระไตรปิฎก หรือพระคัมภีร์ไบเบิล (สุกัญญา สุจฉายา, 2556, น. 2-3)

บาสคอม (Bascom, 1955, pp. 4-5) ได้จำแนกประเภทของเรื่องเล่าโดยใช้คำว่า “เรื่องเล่าร้อยแก้ว” แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ ตำนานเทพปกรณ (Myth) ตำนาน (Legend) และนิทานพื้นบ้าน (Folktale)

1.2.1 ตำนานเทพปกรณ

ตำนานเทพปกรณ (Myth) เป็นเรื่องเล่าร้อยแก้วซึ่งในกลุ่มชนผู้เล่านั้นเชื่อว่าเป็นเรื่องจริงเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตอันห่างไกล โดยบุคคลในสังคมนั้น ๆ ถูกอบรมสั่งสอนให้ยอมรับ ศรัทธา และเชื่อว่าบุคคลในตำนานนั้นเป็นผู้มีอำนาจ ตำนานเป็นศูนย์รวมของความเชื่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ มักเกี่ยวข้องกับศาสนาและพิธีกรรม ตัวละครหลักในตำนานลักษณะนี้มักไม่ใช่มนุษย์ แต่มักเป็นสัตว์ เทพ หรือวีรบุรุษทางวัฒนธรรม เหตุการณ์มักเกิดขึ้นในโลกที่แตกต่างจากโลกปัจจุบัน เช่น สวรรค์หรือยมโลก ตำนานเทพปกรณมักเล่าถึงการกำเนิดของโลกมนุษย์ การตาย หรือลักษณะทางภูมิศาสตร์และปรากฏการณ์ ธรรมชาติ ความสัมพันธ์ มิตรภาพ การต่อสู้ รวมถึงการอธิบายสาเหตุและความเป็นมาของพิธีกรรมต่าง ๆ ด้วย ซึ่ง บักซ์ตัน (Buxton, 2017, เอกสารจากเว็บไซต์) ได้จำแนกประเภทของตำนานเทพปกรณไว้ 13 ประเภท ได้แก่

1.2.1.1 ตำนานการกำเนิดโลก (Myths of origin)

1.2.1.2 ตำนานวันสิ้นโลกและการทำลายล้าง (Myths of eschatology and destruction)

1.2.1.3 ตำนานธรรมทูตและผู้ศรัทธาในพระเจ้า (Messianic and millenarian myths)

1.2.1.4 ตำนานวีรบุรุษทางวัฒนธรรมและผู้ไถ่บาป (Myths of culture heroes and soteriological)

1.2.1.5 ตำนานของเวลาและความเป็นนิรันดร์ (Myths of time and eternity)

1.2.1.6 ตำนานตำนานเกี่ยวกับพรหมลิขิตและโชคชะตา (Myth of providence and destiny)

1.2.1.7 ตำนานการเกิดใหม่และการฟื้นคืนชีพ (Myths of rebirth and renewal)

1.2.1.8 ตำนานความทรงจำและการลืม (Myths of memory and forgetting)

1.2.1.9 ตำนานของเทวดาและเทพเจ้า (Myths of high beings and celestial gods)

1.2.1.10 ตำนานเกี่ยวกับผู้ก่อตั้งศาสนาและบุคคลสำคัญทางศาสนา (Myths concerning founders of religions and other religious figures)

1.2.1.11 ตำนานของกษัตริย์และนักพรต (Myths of kings and ascetics)

1.2.1.11 ตำนานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง (Myths of transformation)

1.2.1.13 ตำนานในสังคมสมัยใหม่ (Myth in modern society)

1.2.2 ตำนาน

ตำนาน (Legend) เป็นเรื่องเล่าร้อยแก้วที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นเรื่องจริง เช่นเดียวกับตำนานเทพปกรณัม แต่มีข้อแตกต่างกันอยู่ที่เหตุการณ์ในตำนานจะอยู่ในช่วงเวลาที่เป็นปัจจุบันกว่าเหตุการณ์ในตำนานเทพปกรณัม เนื้อหาของตำนานมักเป็นเรื่องทางโลกมากกว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตัวละครหลักเป็นมนุษย์ธรรมดา เรื่องราวอาจกล่าวถึงการอพยพ สงคราม ชัยชนะ วีรกรรมของวีรบุรุษในอดีต หัวหน้าชนเผ่า กษัตริย์ รวมทั้งการสืบทอดตำแหน่งในการปกครอง ทั้งนี้ ผู้เล่ามักใช้เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์มาประกอบการเล่าด้วย ซึ่ง แฮนด์ (Hand, 1965, p. 444) ได้จัดประเภทของตำนานไว้ 4 ประเภท ได้แก่

1.2.2.1 ตำนานอธิบายเหตุและตำนานเกี่ยวกับวันสิ้นโลก (Etiological and Eschatological Legends)

1.2.2.2 ตำนานความเป็นมาของประวัติศาสตร์และอารยธรรม (Historical Legends and Legends of the History of Civilization)

1.2.2.3 ตำนานเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตและอำนาจเหนือธรรมชาติ (Supernatural Beings and Forces / Mythic Legend)

1.2.2.4 ตำนานศาสนา เทพเจ้า และวีรบุรุษ (Religious Legends Mythos of Gods and Heroes)

1.2.3 นิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้าน (Folktale) เป็นเรื่องเล่าร้อยแก้วที่แต่งขึ้นจากจินตนาการโดยไม่ได้อ้างอิงความเชื่อ ประวัติศาสตร์ และความสมจริง อย่างไรก็ตามแม้ว่านิทานจะแต่งขึ้นเพื่อความเพลิดเพลินและสนุกสนาน แต่โดยทางอ้อมนิทานย่อมมีบทบาทหน้าที่สำคัญอื่น ๆ แฝงอยู่ด้วย เช่น นิทานคติธรรมมีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรม นิทานพื้นบ้านเหล่านี้ไม่ได้กำหนดช่วงเวลาและสถานที่อย่างชัดเจนอาจแต่งขึ้นในเวลาและสถานที่ใดก็ได้ ซึ่งทอมป์สัน (Thompson, 1946, p. 8 - 10) ได้จำแนกนิทานพื้นบ้านไว้ 11 ประเภท ได้แก่

1.2.3.1 นิทานมหัศจรรย์ (Märchen)

1.2.3.2 นิทานชีวิต (Novella)

- 1.2.3.3 นิทานวีรบุรุษ (Hero tale)
- 1.2.3.4 นิทานปรัมปรา (Myth)
- 1.2.3.5 นิทานผจญภัย (Saga)
- 1.2.3.6 ตำนาน (Sage)
- 1.2.3.7 นิทานอธิบายเหตุ (Explanatory tale)
- 1.2.3.8 นิทานสัตว์ (Animal tales)
- 1.2.3.9 นิทานอุทาหรณ์ (Fable)
- 1.2.3.10 นิทานเรื่องเบ็ดเตล็ด (Anecdotes)
- 1.2.3.11 ตำนานนักบุญ (Saint's legend)

ข้อมูลข้างต้นทำให้เห็นว่าเนื้อหาของเรื่องเล่าแต่ละประเภทมีลักษณะบางประการอันเป็นลักษณะร่วมของเรื่องเล่าทางคติชนวิทยา ซึ่งเสาวลักษณ์ อนันตศานต์ (2538, น. 30 - 32) สรุปลักษณะร่วมดังกล่าวไว้ 3 ประการ ได้แก่ ประการแรกเรื่องเล่าพื้นบ้านไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเล่าเก่าแก่ โบราณ หรือมีรากฐานเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ประการที่สองเรื่องเล่าพื้นบ้านไม่จำเป็นต้องนำเสนอเฉพาะเรื่องความดั่งามเท่านั้น แต่สามารถนำเสนอเรื่องความรุนแรง ความโหดร้าย กระทั่งเรื่องทางเพศ ซึ่งเป็นภาพสะท้อนสังคม อารมณ์ ความรู้สึก และความเป็นมนุษย์ และประการสุดท้ายการจำแนกความเป็นตำนานปรัมปรา ตำนาน หรือนิทาน เป็นเกณฑ์ที่ขึ้นอยู่กับบริบทของเรื่องเล่า กล่าวคือ ถ้าผู้เล่าและผู้ฟังมองว่าเรื่องที่กำลังเล่าเป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์ เรื่องเล่านั้นจะจัดเป็นตำนานปรัมปรา ถ้าผู้เล่าและผู้ฟังมองว่าเรื่องที่กำลังเล่าเกิดขึ้นอย่างถูกต้องตรงตามประวัติศาสตร์ เรื่องเล่านั้นจะจัดเป็นตำนาน และหากผู้เล่าและผู้ฟังมองว่าเรื่องที่กำลังเล่าเป็นเรื่องสนุกสนานไม่มีเค้าเรื่องจริงและไม่มี ความศักดิ์สิทธิ์ เรื่องเล่านั้นจะจัดเป็นนิทาน

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องเล่าด้วยแนวคิดทางคติชนวิทยา

เรื่องเล่าเป็นกลุ่มข้อมูลที่มีขอบเขตกว้างขวางรวมไปถึงตำนานประจำถิ่น ตำนานวีรบุรุษ นิทานพื้นบ้าน หรือกระทั่งเรื่องเล่าที่สร้างขึ้นใหม่ด้วยวัตถุประสงค์ที่ต่างกันออกไป ทำให้มีผู้สนใจศึกษาเรื่องเล่าจำนวนมากด้วยกรอบแนวคิดหลาย โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้สำรวจงานวิจัยที่ใช้กรอบแนวคิดทางคติชนวิทยาในการวิเคราะห์ตัวบทเรื่องเล่าทั้งลายลักษณ์และมุขปาฐะ โดยคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องเล่ากับบริบททางสังคมในมิติต่าง ๆ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ งานวิจัยเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคม ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม และงานวิจัยในกลุ่มเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเล่าบุคคลศักดิ์สิทธิ์

กลุ่มแรก งานวิจัยเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคม ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม เช่น การศึกษาของ ประมินทร์ จารุวร (2547) เรื่อง *ความขัดแย้งและการประนีประนอมในตำนานปรัมปราไทย* มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความขัดแย้งและการประนีประนอม รวมถึงวิเคราะห์สัญลักษณ์และสาระสำคัญที่ปรากฏในตำนานปรัมปราของไทย โดยใช้แนวคิดของ โคลด เลวี-สเตราส์ (Clude Levi-Strauss) เป็นกรอบในการวิจัย การวิจัยนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมและจำแนกตำนานปรัมปราของไทยออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตำนานที่อธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติ กลุ่มตำนานวีรบุรุษทางวัฒนธรรมและเมืองโบราณ กลุ่มตำนานอธิบายการเผยแผ่พุทธศาสนาในกลุ่มชาติพันธุ์ไท และกลุ่มตำนานอธิบายประเพณีและพิธีกรรม ผลการศึกษาพบว่า ตัวละครและสัญลักษณ์ในตำนานปรัมปราของไทย สะท้อนให้เห็นความขัดแย้งในมิติการเลือกกระหว่างยอมรับนับถือพุทธศาสนาและการนับถือศาสนาดั้งเดิม นอกจากนี้การวิเคราะห์ที่ตำนานปรัมปรายังสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์กับคนในกลุ่มชนเดียวกันและคนนอกกลุ่มด้วย

จันทินีภา ดวงวิไล (2556) ศึกษาบทบาทของเรื่องเล่าที่มีความสัมพันธ์ในการสร้างความหมายของสิ่งศักดิ์สิทธิ์และการต่อรองเชิงอำนาจในชุมชนพื้นที่ชายฝั่งลุ่มน้ำโขงไว้ในงานวิจัยเรื่อง *ตำนานพระพุทธรูปในชุมชนชายแดนไทย-ลาว : การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมและบทบาทการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม* ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลเรื่องเล่าประเภทตำนานเกี่ยวกับพระพุทธรูปที่งลายลักษณะและมุขปาฐะ จำนวน 261 สำนวน จากชุมชนไทย-ลาว ตลอดริมฝั่งแม่น้ำโขง โดยใช้แนวคิดของ คลิฟฟอร์ด เกียร์ซ (Clifford Geertz) ในการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมของตำนานพระพุทธรูปในฐานะเรื่องเล่าประจำถิ่นในชุมชนชายแดนไทย-ลาว ประกอบด้วย 5 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะแรกการสื่อความหมายในมิติความอุดมสมบูรณ์ สื่อความหมายผ่านทางนาม ลักษณะและประเพณีหรือพิธีกรรมเกี่ยวกับพระพุทธรูป การสื่อความหมายในมิติเรื่องเจ้าฟ้ามหาชีวิต ซึ่งแสดงให้เห็นระบบวิถีคิดของชุมชน ได้แก่ การสร้างความมั่นคงทางการเมืองและคติความเชื่อเรื่องการสั่งสมบุญมารมี การสื่อความหมายในมิติพุทธแบบพื้นบ้าน ซึ่งสื่อให้เห็นความหมายทางวัฒนธรรมด้านความขัดแย้ง การประนีประนอม รวมถึงการผสมผสาน ระหว่างพุทธศาสนากับความเชื่อและประเพณีดั้งเดิม การสื่อความหมายในมิติเรื่องแม่น้ำโขง ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมชาติให้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้แก่แม่น้ำโขงในฐานะสถานที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การใช้สัตว์และธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การสร้างให้แม่น้ำโขงเป็นสถานที่เชื่อมโยงโลกมนุษย์กับสวรรค์ และการสื่อความหมายในมิติเพศสภาพ ได้แก่ การกีดกันเพศหญิงออกจากโลกของพุทธศาสนา

การต่อรองเชิงอำนาจให้เพศหญิงเป็นผู้นำศาสนา และการสร้างความหมายทางพุทธศาสนาผ่านสตรีระเทศหญิง

พิเชษฐ แสงทอง (2551) ศึกษาบทบาทการสร้างอำนาจและการต่อรองระหว่างศาสนาในพื้นที่ภาคใต้ของไทยโดยใช้ตำนานเป็นกลุ่มข้อมูล ในงานวิจัยเรื่อง *ตำนานไทยพุทธและมลายูมุสลิม : อำนาจและการต่อต้านในภาคใต้ของไทย* งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลตำนานจำนวน 8 เรื่อง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ตำนานไทยพุทธ ตำนานมลายูมุสลิม และตำนานผสมผสานระหว่างผี พุทธ และอิสลาม ซึ่งพบว่าตำนานที่พบเป็นผลผลิตของการปะทะกันระหว่างการต่อต้านขัดขืนและต่อรองเชิงอำนาจในท้องถิ่นภาคใต้ ตำนานไทยพุทธสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ว่า “อำนาจเป็นคุณสมบัติเฉพาะบุคคล” ตำนานมุสลิมสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ว่า “อำนาจเป็นสิ่งที่พระเจ้าบัญชาหรือมอบหมายผ่านทางผู้นำ” และตำนานซึ่งผสมผสานระหว่างผี พุทธ และอิสลาม สะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ว่า “อำนาจเป็นผลมาจากการสร้างคุณดีและการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม” ผลการวิจัยนี้ทำให้เห็นว่าเรื่องเล่ามีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมของกลุ่มคนไทยพุทธและมลายูมุสลิมในพื้นที่ภาคใต้ในแง่การสร้างมโนทัศน์อันเป็นพื้นฐานทางความคิดและเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่มชน

วิศิธา อนันตโท (2559) ศึกษาการสร้างสรรคพิธีกรรมร่วมสมัยจากตำนานพระนางจามเทวีซึ่งเป็นข้อมูลทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในงานวิจัย เรื่อง *จามเทวีบูชา: การผลิตซ้ำตำนานและการสร้างพิธีบวงสรวงในสังคมไทยร่วมสมัย* การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลตำนานเกี่ยวกับพระนางจามเทวีและข้อมูลภาคสนามจังหวัดที่มีการจัดพิธีบวงสรวงพระนางจามเทวี 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดแพร่ และจังหวัดลพบุรี พบตำนานพระนางจามเทวีทั้งสิ้น 87 สำนวน ส่วนตำนานที่นำมาผลิตซ้ำส่วนใหญ่พบว่า เป็นเหตุการณ์บางตอนซึ่งแสดงให้เห็นคุณลักษณะเด่นของพระนางจามเทวี เช่น ความสามารถด้านการรบ การไถ่พระทัยในศาสนา และการปกครองเมืองในฐานะกษัตริย์ผู้ทรงธรรม เรื่องเล่าเหล่านี้ก่อให้เกิดการสร้างพิธีกรรมร่วมสมัยขึ้น นำไปสู่การเปิดพื้นที่ในการนำเสนอตัวตนและสร้างอัตลักษณ์ของชุมชน แสดงให้เห็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและชุมชนในการสร้างประเพณีขึ้นใหม่จากตำนานที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น รวมทั้งเกิดการผสมผสานประเพณีดั้งเดิมของท้องถิ่นกับพิธีบวงสรวงพระนางจามเทวีด้วย

อภิรักษ์ณ์ เกษมผลกุล (2560) ศึกษาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยใช้เรื่องเล่าท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการขายและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งถือการสร้างสรรคอัตลักษณ์จากข้อมูลทางคติชนนอกเหนือจากการสร้างประเพณีและพิธีกรรม ใน

งานวิจัยเรื่อง *เรื่องเล่าพื้นบ้านกับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) ในบริษัท เศรษฐกิจสร้างสรรค์* ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้เรื่องเล่าพื้นบ้านเพื่อสร้าง รายได้แก่ผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวท้องถิ่นในภาคกลางของไทย โดยผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูล ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นจาก 15 จังหวัดภาคกลาง ซึ่งพบว่า ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นำเรื่องเล่าท้องถิ่น มาใช้เพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าและนำเสนอความเป็น “ท้องถิ่น” อย่างหลากหลาย เช่น นิทานพื้นบ้าน ตำนาน นิทานประจำถิ่น เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งเรื่องเล่าในครอบครัว การใช้ “เรื่องเล่า” เพื่อ “เล่าเรื่อง” บนผลิตภัณฑ์ OTOP เหล่านี้มีแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของเรื่องเล่ากับบริบททาง สังคม ในฐานะเครื่องบันทึกความทรงจำแก่การมาเยือน ในฐานะทูตทางวัฒนธรรมและการขยาย พรมแดนของวัฒนธรรมท้องถิ่น และในฐานะสัญลักษณ์แห่งความภาคภูมิใจในการประกาศความ เป็น “ท้องถิ่น” ออกสู่สาธารณะ

Ou man และนันท์ชญา มหาพันธ์ (2562) ใช้เรื่องเล่าของชนชาติไทเป็นกลุ่มข้อมูลใน การวิเคราะห์โลกทัศน์และความเชื่อในงานวิจัยเรื่อง *ตำนานสร้างโลกของกลุ่มชนชาติไท-จ้วง : โลกทัศน์ความเชื่อและพิธีกรรม* โดยผู้ศึกษาได้รวบรวมเรื่องเล่าของกลุ่มชาติพันธุ์ไท-จ้วง ทั้ง รูปแบบลายลักษณ์และมุขปาฐะ จำนวน 110 สำนวน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โลกทัศน์ ความ เชื่อ และพิธีกรรม ที่ปรากฏในเรื่องเล่ากลุ่มดังกล่าวตามแนวคิดการจำแนกอนุภาคนิทานพื้นบ้าน ของสตีท ทอมป์สัน ผลการศึกษาพบว่า โลกทัศน์ในตำนานสร้างโลกของกลุ่มชนชาติไท-จ้วง ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ 1. โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อโลกและจักรวาล 2. โลกทัศน์ที่ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ 3. โลกทัศน์ที่ด้านความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับธรรมชาติ และ 4. โลกทัศน์ที่ด้านความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ส่วนในประเด็นความ เชื่อที่ปรากฏในตำนานสร้างโลกของกลุ่มชนชาติไท-จ้วง พบว่า ปรากฏทั้งหมด 4 รูปแบบ ได้แก่ การนับถือผี การนับถือภาพหรือรูปสลัก การนับถืออวัยวะเพศ และความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์

กลุ่มที่สอง งานวิจัยในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเล่าบุคคลศักดิ์สิทธิ์ เช่น วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ (2544) ศึกษาตำนานคุณปู่ศรีราชาในฐานะบุคคลศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อดั้งเดิมของ ชาวบ้านในงานวิจัยเรื่อง *ตำนานและพิธีกรรมคุณปู่ศรีราชา : ภาพสะท้อนบูรณาการทางสังคม วัฒนธรรมที่บ้านยี่สาร* โดยใช้ข้อมูลเรื่องเล่าประเภทตำนานเป็นตัวบทหลักในการศึกษาเพื่อ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตำนานคุณปู่ศรีราชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำบ้านบ้านยี่สารที่มี ความสัมพันธ์กับสังคม ตลอดจนสะท้อนให้เห็นพิธีกรรมอันเกิดจากความเชื่อในตำนานดังกล่าว รวมถึงการเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากความเชื่อนั้น ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ตำนานในเขตใกล้ทะเลจะให้ ความสำคัญกับการกำเนิดชุมชนและวีรบุรุษทางวัฒนธรรมซึ่งส่วนใหญ่มีสถานะเป็นพ่อค้า บุคคล

ที่ร่ำรวย และแสดงความสัมพันธ์กับชนชั้นสูง ในขณะที่ตำนานเขตภาคพื้นห่างจากฝั่งทะเลจะให้ความสำคัญกับการกำเนิดโลกและการกำเนิดมนุษย์ ความเป็นวีรบุรุษทางวัฒนธรรมซึ่งส่วนใหญ่มีสถานะเป็นนักรบ การรวบรวมบ้านเมือง และแสดงความสัมพันธ์กับพระพุทธรูปศาสนา

อภิรักษ์ณ์ เกษมผลกุล (2552) ศึกษาตำนานพระศรีอริยเมตไตรยหรือพระศรีอาริย์ซึ่งเป็นบุคคลศักดิ์สิทธิ์ในตามความเชื่อทางพุทธศาสนา เพื่อวิเคราะห์บทบาทของตำนานดังกล่าวที่มีต่อสังคมไทย ในงานวิจัยเรื่อง *ตำนานพระศรีอาริย์ในสังคมไทย : การสร้างสรรค์และบทบาท* มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การสร้างสรรค์และบทบาทของตำนานพระศรีอาริย์ในสังคมไทย โดยรวบรวมตำนานพระศรีอาริย์จากข้อมูลลายลักษณ์และมุขปาฐะ จำนวน 149 จำนวน ผลการศึกษาพบว่าตำนานพระศรีอาริย์ในสังคมไทยมีรูปแบบการสร้างสรรค์ 2 รูปแบบ คือ การสร้างสรรค์โดยการปรับเปลี่ยนเนื้อหาจากคัมภีร์ในพุทธศาสนา และสร้างสรรค์โดยการสร้างเนื้อหาขึ้นมาใหม่ซึ่งไม่ปรากฏในคัมภีร์พุทธศาสนา ส่วนบทบาทหน้าที่ของตำนานพระศรีอาริย์ในสังคมไทย พบว่า ตำนานดังกล่าวมีบทบาท 3 ด้าน ได้แก่ 1. บทบาทในฐานะตำนานศาสนา มีส่วนสำคัญในการย้ำความเชื่อเรื่องพุทธศาสนา 5,000 ปี และความเชื่อเรื่องพระอนาคตพุทธเจ้า 2. บทบาททางการเมือง ซึ่งผู้ปกครองใช้ตำนานพระศรีอาริย์ในการแสดงความชอบธรรมทางการเมืองตามแนวคิด “พุทธราชา” และ 3. บทบาททางศิลปกรรม อันเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาในสังคมไทย

สายป่าน ปุริวรรณชนะ (2555) ศึกษาลักษณะของอิทธิปาฏิหาริย์ที่ปรากฏในประวัติของพระสงฆ์ในฐานะผู้ศักดิ์สิทธิ์ในงานวิจัยเรื่อง *อิทธิปาฏิหาริย์กับการสร้างเรื่องเล่าศักดิ์สิทธิ์: ขนบนิยมและพลวัตในประวัติพระเกจิอาจารย์ในสังคมไทยภาคกลาง* โดยวิเคราะห์ลักษณะและบทบาทของปาฏิหาริย์ที่ปรากฏในเรื่องเล่ากลุ่มดังกล่าว นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ขนบนิยมและพลวัตของการสร้างสรรค์ประวัติของพระเกจิอาจารย์ในเขตภาคกลาง จำนวน ๘๙ รูป ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของอิทธิปาฏิหาริย์ที่ปรากฏในเรื่องเล่าของพระเกจิอาจารย์มีที่มาจากขนบนิยมทางพุทธศาสนา เช่น มีตาหรือหูทิพย์ มีปฏิสัมพันธ์กับอมมนุษย์ การหยั่งรู้เหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต การหยั่งรู้จิตใจของผู้อื่น การสำแดงอิทธิฤทธิ์ การบรรลุนิพพาน หรือการสื่อสารกับสัตว์ ซึ่งเกิดจากการบำเพ็ญเพียรของพระเกจิอาจารย์แต่ละท่าน นอกจากนี้ยังปรากฏอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีลักษณะเป็นพลวัต เช่น ความแคล้วคลาดและคงกระพัน การทำให้มีเส้นหนทางเพศ การเรียกทรัพย์ การมีคาถาอาคม การปราบผี หรือการรักษาโรค ซึ่งเกิดถ่ายทอดผ่านทั้งตัวพระเกจิอาจารย์และวัตถุมงคลที่เกี่ยวข้อง ในส่วนบทบาทของปาฏิหาริย์ที่ปรากฏในเรื่องเล่ากลุ่มนี้พบว่า

ปาฏิหาริย์ช่วยสร้างสรรค์เรื่องเล่าชีวิตประวัตินุคคลให้กลายเป็นเรื่องเล่าศักดิ์สิทธิ์ ช่วยในการเติมเต็มความต้องการทางจิตใจของพุทธศาสนิกชน และเป็นเครื่องมือในการโฆษณาวัตถุมงคลอีกด้วย

สร้อยสุดา ไชยเหล็ก (2558) ศึกษาตำนานให้ส่วยเอี้ยะในฐานะบุคคลศักดิ์สิทธิ์จากต่างวัฒนธรรมซึ่งถูกนำมาสร้างสรรค์ให้เกิดพิธีกรรมร่วมสมัยในสังคมไทย ในวิทยานิพนธ์เรื่อง *ตำนานให้ส่วยเอี้ยะ 60 องค์และพิธีแก้ปีชงในศาสนสถานจีนในสังคมไทยร่วมสมัย เพื่อศึกษารูปแบบของตำนานให้ส่วยเอี้ยะทั้ง 60 องค์ รวมทั้งการความสัมพันธ์ระหว่างตำนานและพิธีแก้ปีชงที่จัดขึ้นในปัจจุบัน พบว่าตำนานให้ส่วยเอี้ยะทั้ง 60 องค์มีลักษณะประวัติชีวิตของบุคคลที่ได้รับการยกย่องในฐานะวีรบุรุษและได้รับการยอมรับนับถือในฐานะผู้ศักดิ์สิทธิ์เช่นเดียวกัน ได้แก่ วีรบุรุษผู้บำรุงทุกข์สุขของประชาชน วีรบุรุษผู้ปกป้องบ้านเมือง วีรบุรุษผู้เปี่ยมคุณธรรม และวีรบุรุษผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์พิธีกรรมแก้ปีชง อันแสดงถึงความสัมพันธ์ตำนานให้ส่วยเอี้ยะในฐานะเรื่องเล่าบุคคลศักดิ์สิทธิ์กับการสร้างพิธีกรรมในบริบทสังคมไทยร่วมสมัยอย่างชัดเจน เช่น การสร้างรูปเคารพในพิธีที่แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายแบบขุนนางแสดงถึงสถานภาพของตัวละครในฐานะวีรบุรุษของจีน การขอพรให้ให้ส่วยเอี้ยะช่วยขจัดปัดเป่าโชคร้าย สอดคล้องกับตำนานของให้ส่วยเอี้ยะที่มักจะสร้างวีรกรรมในการช่วยเหลือบำบัดทุกข์บำรุงสุขและคุ้มครองให้ชาวบ้านปลอดภัยอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังมีการผสมผสานพิธีแก้ปีชงกับการสะเดาะเคราะห์แบบอื่น ๆ เข้าด้วยกัน ได้แก่ การสะเดาะเคราะห์ด้วยการสวดมนต์ การสะเดาะเคราะห์ด้วยการต่อเทียนประจำวันเกิด และการสะเดาะเคราะห์ด้วยการทำทาน ด้วย*

การสำรวจงานวิจัยทั้งสองกลุ่มทำให้เห็นวิธีการศึกษาเรื่องเล่าในกลายมิติ งานวิจัยกลุ่มแรกแสดงให้เห็นวิธีการศึกษาเรื่องเล่าในฐานะข้อมูลทางคติชนวิทยาด้วยแนวคิดที่หลากหลาย ช่วยให้เห็นถึงความสำคัญของข้อมูลเรื่องเล่าทั้งในรูปแบบมุขปาฐะและลายลักษณ์ในการสะท้อนความหมายและความสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ การต่อรองระหว่างศาสนา รวมทั้งการใช้เรื่องเล่าเป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์พิธีกรรมและเพิ่มมูลค่าในทางเศรษฐกิจ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่างานวิจัยเรื่องเล่าในกลุ่มนี้สามารถเป็นแนวทางที่สามารถนำมาประยุกต์ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องเล่าศาสนานุคคลในคริสต์ศาสนาซึ่งมีลักษณะเป็นเรื่องเล่าทางศาสนากับแนวคิดของคริสต์ชนคาทอลิกที่สะท้อนผ่านเรื่องเล่าดังกล่าว

งานวิจัยในกลุ่มที่สองทำให้ผู้วิจัยเห็นแนวทางในการศึกษาเรื่องเล่าศาสนานุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งเป็นเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับบุคคลศักดิ์สิทธิ์ และมีการกล่าวถึงปาฏิหาริย์ต่าง ๆ คล้ายกับตำนานพระเกจิอาจารย์ และมีลักษณะเป็นวีรบุรุษทางศาสนาคคล้ายกับตำนานให้ส่วยเอี้ยะ นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาบางประที่มีลักษณะเชื่อมโยงกับคัมภีร์ทางคริสต์ศาสนา

งานวิจัยกลุ่มนี้จึงเป็นตัวอย่งที่สำคัญในการกำหนดขั้นตอนการศึกษารวมทั้งกำหนดทิศทางของการวิจัยต่อไป

การศึกษาความหมายและลักษณะของเรื่องเล่าตามแนวคิดชนวิทยา ประกอบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องเล่าทั้งสองกลุ่มข้างต้น เป็นเพียงตัวอย่างส่วนหนึ่งของการศึกษาเรื่องเล่า ผู้วิจัยเห็นว่าตำนาน นิทาน และเรื่องเล่าในลักษณะอื่น ๆ มีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในแง่ของการศึกษาความสัมพันธ์มนุษย์และสังคม การศึกษาบริบททางสังคมในท้องถิ่น การสร้างความหมายให้กับวัตถุ หรือกระทั่งสินค้าประจำท้องถิ่น นอกจากนี้เรื่องเล่ายังสะท้อนให้เห็นแนวคิดและค่านิยมของคนในสังคม ในการสร้างสรรค์เรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับบุคคลศักดิ์สิทธิ์ สิ่งเหล่านี้เป็นแนวทางที่ผู้วิจัยจะนำไปประยุกต์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศานต์กับแนวคิดทางศาสนาที่สะท้อนผ่านเรื่องเล่าชุดดังกล่าวในบริบทสังคมไทย เพื่อทำความเข้าใจแนวคิดทางศาสนาอันเป็น “สาร” ที่สื่อผ่านเรื่องเล่านักบุญในฐานะศาสนบุคคลไปยังกลุ่มคริสตชนได้เป็นอย่างดี

2. การศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าตามแนวคิดของสติธ ทอมป์สัน

2.1 ความเป็นมาของการศึกษาและการจัดทำดัชนีแบบเรื่อง

แบบเรื่อง (Tale Type) คือ รูปแบบที่กำหนดให้นิทานหรือเรื่องเล่าเรื่องหนึ่ง ๆ มีลักษณะเฉพาะต่างจากเรื่องเล่าเรื่องอื่น ๆ มีสมบูรณในตัวเอง ทำให้เรื่องเล่าเหล่านั้นสามารถนำไปถ่ายทอดได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องอาศัยการเชื่อมโยงความหมายจากเรื่องเล่าเรื่องอื่น ซึ่งแบบเรื่องแต่ละเรื่องอาจประกอบด้วยอนุภาคเพียงหนึ่งอนุภาคหรือหลายอนุภาคก็ได้ (Thompson, 1946, p. 415)

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2551, น. 33) กล่าวว่า แบบเรื่องจะทำให้ทราบว่ามีนิทานเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับใคร มีพฤติกรรมหรือลำดับเหตุการณ์สำคัญใดเกิดขึ้นบ้าง เช่น นิทานเรื่องพระยากงพระยาพาน เรื่องนางสิบสอง และนิทานเรื่องโสนน้อยเรือนงาม ทั้ง 3 เรื่องนี้ถือว่าเป็น “คนละแบบเรื่อง” เนื่องจากมีตัวละคร พฤติกรรม และลำดับเหตุการณ์สำคัญในเรื่องแตกต่างกัน จึงนับเป็น 3 แบบเรื่อง ในขณะที่นิทานเรื่อง พระยากงพระยาพาน ของไทย กับ นิทานเรื่อง อติปุตของกรีก แม้ว่าจะเป็นนิทานที่มีถิ่นกำเนิดคนละทวีป แต่มีโครงเรื่องแบบเดียวกัน คือ กล่าวถึงการทำนายว่าลูกจะฆ่าพ่อ พ่อให้นำลูกไปลอยน้ำ มีผู้เก็บเด็กคนนั้นไปชุบเลี้ยง เมื่อโตขึ้นก็กลับมาฆ่าพ่อตัวเอง จึงนับว่านิทานทั้ง 2 เรื่องนี้อยู่ใน “แบบเรื่องเดียวกัน” แม้ว่าตอนท้ายเรื่องจะต่างกันเล็กน้อย คือพระยาพานไม่ได้แต่งงานกับแม่ตัวเอง แต่อติปุตแต่งงานกับแม่ตัวเอง ก็ตาม

สุกัญญา สุขฉายา (2557, น. 237) อธิบายว่า นิทานที่มีลักษณะเป็นนิทานซ้อนนิทาน คือ มีนิทานเรื่องย่อยหลายเรื่องหรือ 1 เรื่องอยู่ในนิทานเรื่องหลัก นิทานย่อยแต่ละเรื่องอาจนับว่าเป็น 1 แบบเรื่อง เช่น นิทานอิหร่านราชธรรม หรือนิทาน 12 เหลี่ยม นิทานเรื่องหลักกล่าวถึงพระเจ้ามามูน แห่งกรุงบัตแดด มีความประสงค์ที่จะเสด็จไปยังมณฑลที่ฝังพระบรมศพของพระเจ้าเนาสวานมาติม กษัตริย์ผู้ทรงธรรมแห่งเมือมะดาวัน มณฑลนั้นมีข้อความจารึกไว้มากมายรวมทั้งนิทานทั้ง 12 เรื่อง เช่น นิทานย่อยเรื่องที่ 1 กล่าวถึงพระเจ้าฟาริสค้นหาโลหิตเด็กเพื่อทำเป็นกระสายยา เล่าว่า พระเจ้าฟาริสค้นหาพรสวรรค์อย่างหนัก หมอลวงจึงสั่งให้หาโลหิตของเด็กเพื่อมาทำเป็นกระสายยารักษาพระอาการ ราษฎรคนหนึ่งถวายบุตรชายให้พระองค์ ขณะที่กำลังจะนำเด็กผู้นั้นไปประหารเพื่อนำมาโลหิตมาใช้ เด็กผู้นั้นก็หัวเราะเยาะพระราชา พร้อมกล่าวว่าเพื่อรักษาอาหารป่วยของตัวเองถึงกับจะต้องใช้ชีวิตของเด็กเขียวหรือ พระองค์ได้ยินจึงได้สติและรับสั่งให้ปล่อยเด็กคนดังกล่าว ไม่นานพระอาการประชวรก็หายจากความกรุณาของพระองค์ จะเห็นว่านิทานเรื่องนี้จบสมบูรณ์ในเรื่องและสามารถนำไปเล่าได้อย่างอิสระ นิทานย่อยเรื่องที่ 1 จึงนับเป็น 1 แบบเรื่อง

การจัดทำดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้านเป็นการรวบรวมแบบเรื่องของนิทานต่าง ๆ ไว้เริ่มจาก คาร์ล โครน์ (Kaarle Krohn) เป็นผู้ศึกษาและเก็บรวบรวมนิทานสัตว์ในดินแดนแถบยุโรปเหนือ โดยเขาตั้งข้อสังเกตว่านิทานที่รวบรวมมาได้โดยเฉพาะนิทานมหัศจรรย์มีเนื้อเรื่องซ้ำกัน แยกออกเป็นหลายสำนวน นิทานเหล่านี้จึงน่าจะมีแบบเรื่องของตัวเอง หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1910 แอนตี อาร์น (Antti Aarne) นักคติชนวิทยาชาวฟินแลนด์ อดีตผู้ช่วยของ คาร์ล โครน์ ได้ใช้นิทานในภาคพื้นยุโรปโดยเฉพาะนิทานฟินแลนด์ มาจัดทำดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้านตีพิมพ์ในชื่อ Verzeichnis der Märchentypen ลงในหนังสือ Folklore Fellows Communications No.3 (เสวาลักษณ์ อนันตศานต์, 2538, น. 346 - 347)

ต่อมาในปี ค.ศ. 1928 สตีท ทอมป์สัน (Stith Thompson) นักคติชนชาวอเมริกันได้นำดัชนีของ อาร์น มาแปลเป็นภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งเพิ่มเติมนิทานในภาคพื้นยุโรปใต้ และปรับปรุงอีกครั้ง ในปี ค.ศ. 1961 ในการปรับปรุงครั้งนี้ ทอมป์สันได้เพิ่มเติมและขยายขอบเขตของนิทานออกไปอีก ได้แก่ นิทานพื้นบ้านยุโรปเหนือ นิทานพื้นบ้านยุโรปตะวันตก นิทานพื้นบ้านยุโรปตะวันออก นิทานพื้นบ้านริมฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน นิทานพื้นบ้านอเมริกา นิทานพื้นบ้านเอเชีย นิทานพื้นบ้านแอฟริกา และนิทานพื้นบ้านภาคพื้นสมุทร ตีพิมพ์ในชื่อ The Type of The Folktale (เอื้อนทิพย์ พีระเสถียร, 2529, น. 12) โดยจำแนกหมวดหมู่ของนิทานออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ นิทาน

สัตว์ นิทานทั่วไป นิทานตลก นิทานเข้าแบบ และนิทานที่ไม่สามารถจำแนกประเภทได้ (Aarne & Thompson, 1973)

2.1.1 แบบเรื่องนิทานสัตว์ (Animal Tales)

แบบเรื่องที่ 1-99	สัตว์ป่า
แบบเรื่องที่ 100-149	สัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยง
แบบเรื่องที่ 150-199	สัตว์ป่าและมนุษย์
แบบเรื่องที่ 200-219	สัตว์เลี้ยงในบ้าน
แบบเรื่องที่ 220-249	นก
แบบเรื่องที่ 250-274	ปลา
แบบเรื่องที่ 275-299	สัตว์และวัตถุอื่น ๆ

2.1.2 นิทานทั่วไป (Ordinary Folktales)

แบบเรื่องที่ 300-749	นิทานเกี่ยวกับสิ่งวิเศษ
แบบเรื่องที่ 300-399	ศัตรูที่เหนือธรรมชาติ
แบบเรื่องที่ 400-459	ภรรยา สามี หรือญาติมีพลังเหนือธรรมชาติ
แบบเรื่องที่ 460-499	ภารกิจเหนือธรรมชาติ
แบบเรื่องที่ 500-559	ผู้ช่วยเหลือเหนือธรรมชาติ
แบบเรื่องที่ 560-649	ของวิเศษ
แบบเรื่องที่ 650-699	กำลังหรือความรู้เหนือธรรมชาติ
แบบเรื่องที่ 700-749	เรื่องเหนือธรรมชาติอื่น ๆ
แบบเรื่องที่ 750-849	นิทานศาสนา
แบบเรื่องที่ 850-999	นิทานชีวิต
แบบเรื่องที่ 1000-1199	นิทานเกี่ยวกับยักษ์ใจ

2.1.3 นิทานตลกและนิทานเบ็ดเตล็ด (Jokes and Anecdotes)

แบบเรื่องที่ 1200-1349	เรื่องราวเกี่ยวกับคนใจ
แบบเรื่องที่ 1350-1439	เรื่องราวเกี่ยวกับคู่รักที่แต่งงานแล้ว
แบบเรื่องที่ 1440-1524	เรื่องราวเกี่ยวกับผู้หญิง
แบบเรื่องที่ 1525-1874	เรื่องราวเกี่ยวกับผู้ชาย
แบบเรื่องที่ 1525-1639	เรื่องราวเกี่ยวกับผู้ชายฉลาด
แบบเรื่องที่ 1640-1674	เรื่องราวเกี่ยวกับผู้ชายโหดดี
แบบเรื่องที่ 1675-1724	เรื่องราวเกี่ยวกับผู้ชายใจ

แบบเรื่องที่ 1725-1849	เรื่องตลกเกี่ยวกับนักบวชและกฎทางศาสนา
แบบเรื่องที่ 1850-1874	เรื่องเบ็ดเตล็ดเกี่ยวกับกลุ่มคนอื่น ๆ
แบบเรื่องที่ 1875-1999	นิทานโกหก

2.1.4 นิทานเข้าแบบ (Formula Tales)

แบบเรื่องที่ 2000-2100	นิทานลูกโซ่
แบบเรื่องที่ 2200-2299	นิทานหลอกผู้ฟัง
แบบเรื่องที่ 2300-2399	นิทานเข้าแบบอื่น ๆ

2.1.5 นิทานที่ไม่สามารถจำแนกประเภทได้ (Unclassified Tales)

แบบเรื่องที่ 2400-2499	นิทานที่ไม่สามารถจำแนกประเภทได้
------------------------	---------------------------------

ในแบบเรื่องแต่ละแบบอาร์นและทอมป์สันได้จำแนกรายละเอียดย่อยลงไปอีก เช่น ในแบบเรื่องนิทานสัตว์เริ่มตั้งแต่ลำดับที่ 1 - 299 แบ่งออกเป็นลำดับย่อย ดังนี้

แบบเรื่องที่ 1-99	สัตว์ป่า
แบบเรื่องที่ 100-149	สัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยง
แบบเรื่องที่ 150-199	สัตว์ป่าและมนุษย์
แบบเรื่องที่ 200-219	สัตว์เลี้ยง
แบบเรื่องที่ 220-299	สัตว์และสิ่งของอื่น ๆ

นอกจากแบบเรื่องหลักแล้ว หากแบบเรื่องใดมีแบบเรื่องย่อย กล่าวคือ แบบเรื่องที่มีโครงเรื่องเช่นเดียวกับแบบเรื่องหลักแต่มีรายละเอียดบางประการต่างออกไป ทอมป์สันจะกำหนดสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวอักษร A, B, C, ... หรือเครื่องหมายดอกจัน (*) ประกอบไว้ท้ายตัวเลขประจำแบบเรื่อง

แบบเรื่องที่อาร์นและทอมป์สันได้จำแนกไว้ นั้นมีคุณประโยชน์ต่อการศึกษา นิทานพื้นบ้านอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามดัชนีแบบเรื่องดังกล่าวมีข้อจำกัดบางประการในการรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมนิทานพื้นบ้านหรือเล่าบางประเภทและบางวัฒนธรรม ทำให้แบบเรื่องที่จัดทำขึ้นไม่ปรากฏข้อมูลของเรื่องเล่าประเภทตำนาน นิทานประจำถิ่น ชีวประวัติบุคคล และนิทานอธิบายเหตุ (สายปาน บุริวรรณชนะ, 2548, น. 78) ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำแนวทางการจำแนกแบบเรื่องของทอมป์สันมาประยุกต์ใช้ในการจำแนกแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งมีลักษณะเป็นชีวประวัติบุคคลสำคัญทางศาสนา ดังจะได้กล่าวถึงในบทที่

2.2 เรื่องเล่าศาสนบุคคลในดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้าน

ในดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้านอาร์นและทอมป์สัน ปรากฏนิทานพื้นบ้านจำนวนหนึ่ง ที่กล่าวถึงศาสนบุคคลหรือนักบุญแทรกอยู่ในแบบเรื่องต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะและลำดับเหตุการณ์ต่างกันไป ตามลักษณะของแต่ละแบบเรื่อง เช่น

แบบเรื่องที่ 330 ช่างตีเหล็กที่ฉลาดกว่าปีศาจ (The Smith Outwits the Devil) มีลำดับโครงเรื่องและเหตุการณ์ในเรื่อง 4 เหตุการณ์ (Aarne & Thompson, 1973, pp. 121 - 122) ดังนี้

1. คำสัญญากับปีศาจ กล่าวถึง ช่างตีเหล็กทำสัญญากับปีศาจ เพื่อเป็นการตอบแทนปีศาจที่ช่วยเหลือเขาอมรับใช้ปีศาจในช่วงเวลาหนึ่ง

2. การได้วัตถุวิเศษ

- (a) เทวดา (นักบุญเปโตร) ไปเยี่ยมช่างตีเหล็กและสอนให้เกิดชำนาญ
- (b) ช่างเหล็กได้รับพรให้สมความปรารถนา 3 ประการ
- (c) ต้นไม้ที่ทำให้คนติดกับมัน
- (d) ม้านั่งก็มีอำนาจนั้นเช่นเดียวกัน
- (e) ลูกกระสอบที่สามารถดูดคนเข้าไปข้างในได้
- (f) ไฟที่จะทำให้ชนะทุกครั้ง

3. การหลอกหลวงปีศาจ

(a) ปีศาจ (ความตาย) ถูกสร้างมาให้ติดกับต้นไม้และม้านั่ง แต่ไม่สามารถทำให้ใครเสียชีวิตได้

- (b) ปีศาจถูกดูดใส่ลูกกระสอบและถูกช่างตีเหล็กตีจนหมดอำนาจ

4. การขับออกจากนรกและสวรรค์

(a) ช่างตีเหล็กเดินทางไปนรก แต่ไม่ได้รับการยอมรับเนื่องจากมารได้สูญเสียอำนาจในการควบคุมเขาไปแล้ว

- (b) เขาเดินทางไปสวรรค์แต่ไม่มีใครรู้จัก และไม่อนุญาตให้เข้าสวรรค์
- (c) เขาโยนลูกกระสอบเข้าไปในประตูสวรรค์ และให้ถุนั้นดูดเขาเข้าไป หรือ
- (d) เขาปราบปีศาจด้วยไฟ หรือ
- (e) เขาโยนไฟเข้าไปในประตูสวรรค์และได้รับอนุญาตให้เข้าไปเก็บมันขึ้นมา
- (f) คำอธิบายของดวงไฟปีศาจ (Will-o'-the-wisp) เกี่ยวกับความทุกข์ในโลก

แบบเรื่องที่ 330 ข้างต้นมีอนุภาคที่กล่าวถึงการเยียนมนุษย์จากองค์เทวดาหรือนักบุญเปโตร ตรงกับอนุภาคที่ K1811.เทวดา (นักบุญ) ปลอมตัวมาเยี่ยมมนุษย์ (Gods (saints) in disguise visit mortals) ซึ่งนักบุญเปโตรเป็นศาสนนบุคคลที่มีสถานะเป็นอัครสาวกขององค์พระเยซูเจ้า และได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์พระสันตะปาปาองค์แรกของพระศาสนจักร แบบเรื่องนี้ปรากฏในนิทานของหลายชนชาติ ไม่ว่าจะเป็นชาวสก๊อต เอสโตเนีย สวีเดน นอร์เวย์ เดนมาร์ก ไอร์แลนด์ อิตาลี และสเปน เป็นต้น

แบบเรื่องที่ 750 A ความปรารถนา (The Wishes) กล่าวถึง ชาวนาผู้ยากจนได้รับพระพรจากองค์พระคริสต์หรือนักบุญให้สมความปรารถนา 3 ประการ และเข้าไปในทางที่ดี ส่วนคนรวยได้รับพร 3 ประการ และเข้าไปในทางชั่วร้าย มีลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง 2 เหตุการณ์ (Aarne & Thompson, 1973, pp. 224 - 225) ดังนี้

1. รางวัลจากการต้อนรับ

(a) พระคริสต์และนักบุญเปโตร (พระเจ้า หรือสิ่งมีชีวิตเหนือธรรมชาติอื่น ๆ) ให้รางวัลกับผู้ที่ต้อนรับพระและลงโทษกับผู้ที่ทำตรงกันข้าม

(b) กำหนดจำนวนความปรารถนาที่จะสำเร็จ

2. ความปรารถนา

(a) ผู้ไม่ตรีจิตใช้ความปรารถนา 3 ประการของเขาอย่างชาญฉลาด ส่วนผู้ไร้มตรีจิตใช้ความปรารถนา 2 ประการ ไปในทางที่โง่เขลาและผิดพลาด ต้องใช้ความปรารถนาข้อที่ 3 เพื่อให้ความปรารถนา 2 ข้อแรก กลับมาเป็นปกติ หรือ

(b) ใช้ความปรารถนทั้ง 3 ประการไปเพื่อความปรารถนาเพียงประการเดียว หรือ

(c) สามีได้รับพร 3 ประการ และมอบพร 1 ประการให้ภรรยา ซึ่งภรรยาของเขาก็ใช้ไปกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ทำให้สามีโกรธ จึงใช้พรอีก 1 ประการเพื่อลงโทษเธอ และใช้พรประการสุดท้ายเพื่อทำให้การลงโทษนั้นสิ้นสุด

แบบเรื่องที่ยกมาข้างต้นนี้ปรากฏอนุภาคการมอบพรพิเศษจากองค์พระคริสต์เจ้าและนักบุญเปโตร ตรงกับอนุภาคลำดับที่ K1811.เทวดา (นักบุญ) ปลอมตัวมาเยี่ยมมนุษย์ (Gods (saints) in disguise visit mortals) และ Q 1.1 พระเจ้า (นักบุญ) ที่ปลอมตัวให้รางวัลกับผู้ที่ต้อนรับและลงโทษผู้ที่ไม่เป็นมิตร (Gods (saints) in disguise reward hospitality and punish inhospitality) พบในนิทานของหลายชนชาติ ไม่ว่าจะเป็น ชาวคาตาลัน ไอร์แลนด์ อังกฤษ ลิทัวเนีย สวีเดน นอร์เวย์ เดนมาร์ก โครเอเชีย และสโลวีเนีย เป็นต้น

แบบเรื่องที่ 752A พระคริสต์และเปโตรในโรงนา (Christ and Peter in the Barn)
(Aarne & Thompson, 1973, p. 257)

- พระคริสต์และเปโตรใช้ไฟนวดข้าว
- ชาวนาบังคับให้พระคริสต์และเปโตรตื่นแต่เช้าและนวดข้าวเพื่อจ่ายค่าที่พัก
- พระคริสต์และเปโตรใช้ไฟเพื่อแยกเมล็ดพืช
- ชาวนาพยายามเลียนแบบพระคริสต์และเปโตรแต่กลับทำให้ยุ่งฉงถูกไฟไหม้

แบบเรื่องนี้ปรากฏอนุภาค K1811.เทวดา (นักบุญ) ปลอมตัวมาเยี่ยมมนุษย์ (Gods (saints) in disguise visit mortals) ซึ่งเกี่ยวข้องกับปรากฏตัวของศาสนบุคคล พบในนิทานของชาวลิโวเนีย ฟินแลนด์ โรมานีเย ฮังการี อิตาลีเลียน และเอสโตเนีย เป็นต้น

แบบเรื่องที่ 768 นักบุญคริสโตเฟอร์และพระกุมาร (Aarne & Thompson, 1973, p. 265)

- ผู้ศักดิ์สิทธิ์ข้ามฝากแม่น้ำ
- เขาคุ้มเด็กชายข้ามแม่น้ำด้วย
- เด็กคนนั้นจะมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นทุกครั้งที่ถูกศักดิ์สิทธิ์ก้าวหนึ่งก้าว แต่ผู้ศักดิ์สิทธิ์ก็ยังคงคุ้มเด็กคนนั้นอยู่
- เด็กชายเปิดเผยตัวว่าเป็นพระคริสต์เจ้า

แบบเรื่องดังกล่าวนี้ปรากฏชื่อของนักบุญคริสโตเฟอร์มรดกซึ่งชาวคานาอัน ซึ่งเป็นนักบุญที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยึดถืออย่างแพร่หลายในช่วงยุคกลาง โดยเฉพาะตำนานของการคุ้มเด็กนิรนามลุยข้ามแม่น้ำ (Ramsgate Benedictine Monks of St. Augustine's Abbey, 1921, p. 63) อนุภาคที่เป็นลักษณะเด่นคือ อนุภาคลำดับที่ Q 25 รางวัลสำหรับการคุ้มพระคริสต์ข้ามลำธาร (Reward for carrying Christ across a stream) พบในนิทานของชาวลิทัวเนีย สวีเดน เยอรมัน เซอร์เบีย โครเอเชีย และอิตาลี เป็นต้น

แบบเรื่อง 791 พระผู้ช่วยให้รอดและเปโตรในที่พักแรม (The Savior and Peter in Night-Lodgings)

จากตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับศาสนบุคคลหรือนักบุญในดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้านที่ยกมาข้างต้น จะเห็นว่าเรื่องเล่าในดัชนีแบบเรื่องมีลักษณะเป็นนิทาน ศาสนบุคคลหรือนักบุญที่ปรากฏก็มีบทบาทเป็นเพียงตัวละครในเรื่องเท่านั้น มิได้กล่าวถึงประวัติหรือเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตหรือการเผยแผ่ศาสนา เมื่อผู้วิจัยนำเรื่องเล่าศาสนบุคคลซึ่งเป็นเรื่องเล่าทางศาสนาเกี่ยวข้องกับชีวิตประวัติของผู้ที่เคยมีชีวิตอยู่จริง มาเปรียบเทียบกับดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้านแล้วมีเนื้อเรื่องไม่

ตรงกับแบบเรื่องใด ๆ มีเพียงเนื้อเรื่องบางส่วนที่ตรงกัน ตัวอย่างเช่นเรื่องเล่าของนักบุญซีโมน ผู้รักชาติ ดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบเรื่องเล่าของนักบุญซีโมนฯ กับแบบเรื่องในดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้าน

นักบุญซีโมน ผู้รักชาติ	ดัชนีแบบเรื่องของสติต ทอมสันปี
ซีโมนติดตามใกล้ชิดองค์พระเยซูคริสต์เจ้า ท่านไปประกาศพระวรสารในอียิปต์แล้วนั้นสมทบกับนักบุญยูดาเดินทางไปเปอร์เซีย สมณะเท็จเทียมมีความอิจฉาจึงได้จับตัวท่านทั้งสองไปที่วิหารเทพแห่งดวงอาทิตย์	
บัดนั้นมีทูตสวรรค์องค์หนึ่งประจักษ์มาพูดกับท่านทั้งสองว่า “จงเลือกเอาท่านจะรับการเป็นมรณสักขี หรือจะให้ทำลายคนอธรรมเหล่านี้” ท่านตอบว่า “โปรดทรงพระเมตตาต่อประชากรของพระองค์เถิด.. ส่วนข้าพเจ้าพร้อมที่จะถวายเกียรติมงคลแด่พระองค์พระเจ้าข้า ข้าพเจ้ายินดีทำตามน้ำพระทัย”	
ท่านอัศวสาวซีโมนถูกจับขังกับพื้นและใช้เลื่อยตัดที่ข้อมือและข้อเท้าเลือดไหลจนหมดตัว	แบบเรื่องที่ 706 หญิงสาวผู้ไร้มือ Q451.1 ลงโทษด้วยการตัดมือ

เรื่องเล่าดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจัดให้อยู่ใน “แบบเรื่องผู้สละชีพ” โดยพิจารณาจากเหตุการณ์การสละชีพเพื่อยืนยันความเชื่อทางศาสนาเป็นสำคัญ เมื่อนำไปเทียบในดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้านแล้ว ไม่ปรากฏแบบเรื่องใดที่มีลักษณะโครงเรื่องใกล้เคียงกับแบบเรื่องนี้ จะมีใกล้เคียงบ้างในระดับอนุภาค คือ อนุภาค Q451.1 ลงโทษด้วยการตัดมือ (Hands cut off as punishment) ในแบบเรื่องที่ 706 หญิงสาวผู้ไร้มือ (The Maiden Without Hands)

ลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับคำอธิบายของ เอ็อนทิพย์ พิระเสถียร (2529, น. 29) ซึ่งอธิบายว่า เรื่องเล่าทางศาสนามักไม่สามารถนำไปเทียบกับแบบเรื่องใดแบบเรื่องหนึ่งในดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้านของทอมสันปีได้ เนื่องจากนิทานทางศาสนาเป็นเรื่องเล่าที่แต่งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางศาสนา เช่น การสั่งสอนหรือการสื่อสารเฉพาะกลุ่ม ทำให้นิทานหรือเรื่องเล่าดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะอันมีพื้นฐานมาจากความคิด ความเชื่อ หรือค่านิยมทางศาสนา

นอกจากนี้ลักษณะของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกยังมีลักษณะเป็น เรื่องเล่าประเภทชีวิตประวัติบุคคล ซึ่งอยู่นอกเหนือกลุ่มข้อมูลในการจัดทำดัชนีแบบเรื่องนิทาน พื้นบ้านอีกด้วย ดังนั้นในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะกำหนดชื่อแบบเรื่องขึ้นตามวิธีการของการจัดทำดัชนี แบบเรื่องนิทานพื้นบ้าน โดยพิจารณาจากเหตุการณ์สำคัญและพฤติกรรมที่ปรากฏในเรื่องเป็น สำคัญ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและจำแนกแบบเรื่อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาแนวคิดของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกาย โรมันคาทอลิกในบริบทสังคมไทย โดยใช้การจัดทำแบบเรื่องเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสำรวจงานวิจัยที่นำวิธีการจำแนกแบบเรื่องของอาร์นและทอมป์สันไปประยุกต์ใช้ในการ การศึกษาเรื่องเล่าแบบต่าง ๆ ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนไม่มากแต่มีผลงานวิจัยปรากฏอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยแบ่งงานวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ การศึกษาเรื่องเล่าโดยใช้แบบเรื่องของอาร์นและทอมป์สันเป็นต้นแบบในการเปรียบเทียบ และการศึกษานิทานโดยจำแนกแบบเรื่องขึ้นใหม่ตามวิธีการ ของอาร์นและทอมป์สัน

กลุ่มแรก คือการศึกษาเรื่องเล่าโดยใช้แบบเรื่องของอาร์นและทอมป์สันเป็นต้นแบบ ในการเปรียบเทียบ ลักษณะของงานวิจัยในกลุ่มนี้จะเป็นการศึกษาวิเคราะห์นิทานโดยใช้ดัชนีแบบ เรื่องเป็นต้นแบบ แล้วนำนิทานไปเปรียบเทียบว่ามีลักษณะแบบเรื่องตรงกับดัชนีแบบเรื่องหรือไม่ งานวิจัยกลุ่มนี้ได้แก่ วิทยานิพนธ์ของ เอื้อนทิพย์ พิระเสถียร (2529) เรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์ แบบเรื่องและอนุภาคในปัญญาสชาดก มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาวิเคราะห์แบบเรื่องและ อนุภาคในปัญญาสชาดกฉบับหอสมุดแห่งชาติ จำนวน 61 เรื่อง เปรียบเทียบกับดัชนีแบบเรื่อง นิทานพื้นบ้าน (The Types of the Folktale) และดัชนีอนุภาคนิทานพื้นบ้าน (Motif-Index of Folk Literature) ในส่วนของการจำแนกแบบเรื่องพบว่ามีนิทานปัญญาสชาดกสามารถจำแนกแบบเรื่อง ได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. แบบเรื่องไม่ตรงกับดัชนี พบจำนวน 33 เรื่อง ลักษณะเด่นของนิทานในกลุ่มนี้ คือ การแสดงวีรกรรมของวีรบุรุษทั้งวีรบุรุษทางศาสนาและวีรบุรุษทางโลก มีโครงเรื่องสั้น มีปม ขัดแย้งเพียงปมเดียวหรืออาจไม่มีปมความขัดแย้งแต่เน้นการพิสูจน์ความสามารถ นอกจากนี้ เนื้อหาเน้นความมหัศจรรย์มากกว่าการดำเนินเรื่อง 2. แบบเรื่องที่ตรงกับแบบเรื่องในดัชนี พบ จำนวน 22 เรื่อง ลักษณะเด่นของเรื่องในกลุ่มนี้คือ เนื้อเรื่องมีขนาดยาว ซับซ้อน นำไปสู่ปมความ ขัดแย้งมากกว่า 1 ปม เน้นความเป็นไปของชีวิตตามปกติวิสัยมากกว่าความมหัศจรรย์ และ 3. แบบเรื่องผสม คือ มีบางส่วนตรงกับดัชนีแบบเรื่องและบางส่วนไม่ตรงกับดัชนีแบบเรื่อง ซึ่ง

ลักษณะของการผสมนี้เป็นลักษณะของการนำเรื่องมาเรียงต่อกัน เช่น มีนิทานศาสนาเป็นส่วนเปิดเรื่องและสรุปเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่องเป็นนิทานมหัศจรรย์ จึงสามารถแยกออกจากกันได้อย่างชัดเจน

น้ำมน อยูอินทร์ (2545) ศึกษาแบบเรื่องด้วยวิธีการเปรียบเทียบกับดัชนีแบบเรื่องของอาร์นและทอมป์สัน ในวิทยานิพนธ์เรื่อง *วิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชาวบ้านจาก "วัดเกาะ"* วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชาวบ้านจากวัดเกาะ ด้านลักษณะทั่วไปของวรรณกรรม วิเคราะห์แบบเรื่องและอนุภาค กลวิธีการสร้างและบทบาทของตัวละคร รวมทั้งการศึกษาคติชนที่ปรากฏในเรื่องและศึกษาทัศนะของกวีเกี่ยวกับผู้หญิง ในส่วนของการวิเคราะห์แบบเรื่องผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมวัดเกาะมีแบบเรื่องที่หลากหลาย ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายกับดัชนีแบบเรื่องสามารถสรุปลักษณะเด่นของแบบเรื่องที่ปรากฏได้ดังนี้ 1. เป็นเรื่องของการตามหาและได้คู่ครอง 2. การพรัดพรากและการตามหากัน 3. ตัวละครเอกจะได้ผู้ช่วยหรือของวิเศษ 4. มีเหตุการณ์ต่อสู้และการทำสงครามเป็นเหตุการณ์สำคัญ 5. กล่าวถึงพฤติกรรมของตัวละครเด่น และ 6. ใช้เหตุการณ์การพลัดพรากและการพบกันของตัวละครในการเชื่อมโยงเรื่อง อย่างไรก็ตามมีเพียงรายละเอียดปลีกย่อยแบบเรื่องบางส่วนเท่านั้นที่แตกต่างกับดัชนีแบบเรื่อง

กลุ่มที่สอง การศึกษานิทานโดยจำแนกแบบเรื่องขึ้นใหม่ตามวิธีการของอาร์นและทอมป์สัน งานวิจัยในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่พบมากกว่ากลุ่มแรก ลักษณะเป็นการวิเคราะห์และจำแนกแบบเรื่องขึ้นมาใหม่โดยไม่ได้นำไปเปรียบเทียบกับดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้าน เพียงแต่ใช้ดัชนีเป็นแนวทางในการจำแนกเท่านั้น โดยส่วนส่วนใหญ่งานวิจัยในกลุ่มนี้จะศึกษานิทานหรือตำนานท้องถิ่นในประเทศไทยหรือในกลุ่มชาติพันธุ์ไทย ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตของดัชนีแบบเรื่องของอาร์นและทอมป์สัน

ศิริพร ณ กลาง (2539) ศึกษาวิเคราะห์ตำนานการสร้างโลกของกลุ่มชาติพันธุ์ไทในงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ตำนานสร้างโลกของคนไท โดยรวบรวมข้อมูลตำนานการสร้างโลกของกลุ่มชาติพันธุ์ไท ได้แก่ ไทอาหม ไทใหญ่ ไทลื้อ ไทเขิน ไทวน ลาว อีสาน ไทดำ ไทขาว จ้วง และตำนานของพุทธศาสนา รวม 50 สำนวน ผลการศึกษาพบว่า ตำนานการสร้างโลกของกลุ่มชาติพันธุ์ไทสามารถจำแนกเหตุการณ์หลักได้ 8 เหตุการณ์ ได้แก่ เหตุการณ์ A การพูดถึงสภาพโลก เหตุการณ์ B การสร้างโลก-สร้างมนุษย์คู่แรก เหตุการณ์ C การเกิดลูกหลานของมนุษย์ เหตุการณ์ D การสร้างสัตว์ เหตุการณ์ E การกินวันดิน เหตุการณ์ F กำเนิดข้าว-การทำนา เหตุการณ์ G น้ำเต้า-กำเนิดชาติพันธุ์ต่าง ๆ และ เหตุการณ์ H การตั้งบ้านเมือง-การครองเมือง และสามารถจำแนกแบบเรื่องได้ทั้งหมด 3 แบบเรื่อง คือ 1. แบบเรื่องปู่สังกะสา-ย่าสังกะสี หัวใจสำคัญอยู่ที่

เหตุการณ์ B การสร้างโลก-สร้างมนุษย์คู่แรก 2. แบบเรื่องมนุษย์ออกมาจากน้ำเต้า หัวใจสำคัญอยู่ที่ เหตุการณ์ G น้ำเต้ากำเนิดชาติพันธุ์ต่าง ๆ 3. แบบเรื่องเทวดาลงมากินง้วนดิน หัวใจสำคัญอยู่ที่ เหตุการณ์ E การกินง้วนดิน

ปฐม หงษ์สุวรรณ (2542) ศึกษาเรื่อง *การวิเคราะห์ตำนานสุริยคราสและจันทรคราสของชนชาติไทย* ผู้วิจัยได้นำตำนานสุริยคราสและจันทรคราสสำนวนต่าง ๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทย ได้แก่ ไทพ่าเก ไทใต้คง ไทใหญ่ ไทลื้อ ไทเขิน ไทยยวน ไทยอีสาน ไทลาว ไทดำ ไทขาว ไทยภาคกลาง และไทยภาคใต้ จากข้อมูลที่เป็นสำนวนลายลักษณ์และสำนวนมุขปาฐะ สามารถสรุปและจำแนกแบบเรื่องได้ 4 แบบเรื่อง คือ แบบเรื่องที่ 1 ฟีน้องทะเลาะวิวาทหรือโกรธกัน มีอนุภาคเด่นคือ “การทะเลาะกัน” ของตัวละคร แบบเรื่องที่ 2 แบบเรื่องพี่น้องไปเยี่ยมเยียนหรือแสดงความรักใคร่กัน อนุภาคเด่นคือ การไปเยี่ยมเยียนผู้ที่สนิทสนมรักใคร่กัน ซึ่งแบบเรื่องทั้งสองแบบนี้ท่อนให้เห็นได้อิทธิพลทางพุทธศาสนาต่อกลุ่มชาติพันธุ์ไทย แบบเรื่องที่ 3 กบกินเดือนกินตะวัน อนุภาคหลักคือกบกินพระจันทร์ทำให้เกิดจันทรคราส กบกินพระอาทิตย์ทำให้เกิดสุริยคราส แบบเรื่องนี้สอดคล้องกับคติความเชื่อดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยก่อนรับอิทธิพลจากพุทธศาสนา แบบเรื่องที่ 4 ราหุอมจันทร์หรืออมพระอาทิตย์ อนุภาคเด่นคือพระราหุมากินหรืออมพระจันทร์และพระอาทิตย์ ซึ่งสอดคล้องกับคติในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

วัชรภรณ์ ดิษฐบ้าน (2545) ศึกษาניתานพื้นบ้านซึ่งเป็นอีกกลุ่มข้อมูลหนึ่งที่มีผู้สนใจศึกษาจำแนกแบบเรื่อง ในงานวิจัยเรื่อง *แบบเรื่องนิทานสังข์ทอง : ความแพร่หลายและการแตกเรื่อง* งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแพร่หลาย ลักษณะร่วมและข้อแตกต่าง รวมทั้งลักษณะการแตกเรื่องของนิทานเรื่องสังข์ทอง จำนวน 72 สำนวนที่กระจายอยู่ในภาคต่าง ๆ รวมทั้งในกลุ่มชาติพันธุ์ไทยบางกลุ่ม ผลการศึกษาในส่วนของการจำแนกแบบเรื่องพบว่าแบบเรื่องนิทานสังข์ทองสามารถจำแนกได้ 3 รูปแบบ คือ 1. แบบเรื่อง ก สังข์ทองแท้ อนุภาคหลักของแบบเรื่องนี้คือ การเล็อกคู่ การแต่งงาน และการทดสอบ 2. แบบเรื่อง ข ก้ากาดำ อนุภาคหลักของแบบเรื่องนี้คือ การทดสอบก่อนแต่งงาน และการแต่งงาน และ 3. แบบเรื่อง ชก ทำวแบ้ แบบเรื่องนี้จะมีอนุภาคคล้ายกับแบบเรื่อง ก และ ข โดยในชีวิตวัยเด็กของตัวละครจะมีลักษณะคล้ายแบบเรื่อง ก ส่วนในช่วงการเล็อกคู่ครองจะมีลักษณะคล้ายกับแบบเรื่อง ข

สายปาน บุริวรรณชนะ (2548) ศึกษาและจำแนกแบบเรื่องตำนานประจำถิ่นที่มีกระจายอยู่ทั่วไปในภูมิภาคต่าง ๆ ในงานวิจัยเรื่อง *ลักษณะเด่นของตำนานประจำถิ่นริมแม่น้ำและชายฝั่งทะเลภาคกลางของไทย* งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและจำแนกแบบเรื่อง รวมทั้งวิเคราะห์ลักษณะเด่นของตำนานประจำถิ่นริมแม่น้ำและชายฝั่งทะเลภาคกลางของไทย สรุปแบบ

เรื่องของตำนานดังกล่าวได้ 12 แบบเรื่อง ได้แก่ แบบเรื่องมาทางน้ำ อนุภาคเด่นคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือบุคคลมาทางน้ำและได้กลายเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นแบบเรื่องที่พบมากที่สุด แบบเรื่องสามพี่น้อง อนุภาคเด่นคือวัตถุ ตั้งแต่ 2 สิ่ง หรือบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ลอยน้ำมา แยกกันขึ้นฝั่ง และเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของสถานที่นั้น ๆ แบบเรื่องเทวดารักษา อนุภาคเด่นคือ คนเดินทางประสบภัย พายุ ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยคนกลุ่มนั้น แบบเรื่องผ่านทางพบเทพ อนุภาคเด่นคือ คนเดินทางทางเรือ พบสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เกิดเหตุการณ์ผิดปกติเนื่องมาจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้น แบบเรื่อง จะระเซ้เจ้า อนุภาคหลักคือ จะระเซ้ศักดิ์สิทธิ์หรือเป็นบริวารของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แบบเรื่องตายในน้ำเป็น สิ่งศักดิ์สิทธิ์แห่งท้องน้ำ อนุภาคเด่นคือ คนเสียชีวิตในน้ำหรือริมน้ำ กลายเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำ ท้องน้ำบริเวณนั้น แบบเรื่องเหยียบน้ำทะเลจืด อนุภาคเด่นคือ พระเกจิอาจารย์โดยสารมาทางเรือ น้ำจืดในเรือหมด พระเกจิแสดงอภินิหารทำให้น้ำทะเลกลายเป็นน้ำจืด แบบเรื่องผู้วิเศษประลอง ฤทธิ์ อนุภาคเด่นคือ ผู้วิเศษ 2 คนมาพบกัน ประลองวิชากัน รู้ผลการประลอง แบบเรื่องผู้สยบสัตว์ ร้าย อนุภาคเด่นคือ มีสัตว์น้ำดุร้ายออกอาละวาด มีผู้มาปราบ ไม่มีสัตว์ออกมาทำร้ายผู้คนอีก ผู้ ปราบกลายเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แบบเรื่องผู้วิเศษแปลงกายเป็นจะระเซ้ อนุภาคเด่นคือ ผู้มีวิชาอาคมทำ น้ำมนต์รดตนเองหรือผู้อื่นให้กลายเป็นจะระเซ้ แบบเรื่องตามองล่าย อนุภาคเด่นคือ มีการยก ขันหมากมาสู้ออก ขันหมากถูกทำลาย สิ่งของและผู้คนกลายเป็นภูมิประเภทต่าง ๆ ตัวละครเอก กลายเป็นวีรบุรุษ และแบบเรื่องน้ำไม่ท่วมผู้มีบุญ ซึ่งเป็นแบบเรื่องที่พบน้อยที่สุด อนุภาคเด่นคือ ผู้ มีบุญหรือศาสนสถานอยู่ในพื้นที่น้ำท่วม น้ำไม่ท่วมที่อยู่ของผู้มีบุญ นอกจากนั้นยังมีตำนาน ประจำถิ่นเรื่องเบ็ดเตล็ดอีก 12 เรื่อง

อนุชา พิมศักดิ์ (2550) ได้รวบรวมตำนานพระเจ้าห้าพระองค์มาศึกษาโครงสร้าง ใน วิทยานิพนธ์เรื่อง *ตำนานพระเจ้าห้าพระองค์ : โครงสร้างเนื้อหาและบทบาทในสังคมไทย* การวิจัย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมตำนานพระเจ้าห้าพระองค์ที่มีอยู่ในสังคมไทยเพื่อศึกษาอนุภาค แบบเรื่อง และโครงสร้างของเรื่อง รวมถึงวิเคราะห์บทบาทของตำนานพระเจ้าห้าพระองค์ที่มีใน สังคมไทย จากตำนานพระเจ้าห้าพระองค์จำนวน 33 ลำนวน ผลการศึกษาในด้านการจำแนก แบบเรื่อง พบว่า ตำนานพระเจ้าห้าพระองค์สามารถจำแนกแบบเรื่องได้ 3 แบบเรื่อง ได้แก่ แบบ เรื่องกาเผือก มีอนุภาคเด่นคือ การออกไข่ของแม่กาเผือก การเกิดอันตรายกับรังของกาเผือก การมี ผู้เก็บไข่กาทั้ง 5 ฟองไปเลี้ยง การไปจุดบิณฑบาตของแม่กาเผือก การออกบวชของลูกกาเผือก การ พบกันของแม่กาเผือกกับลูก และการไปจุดบิณฑบาตของลูกกาเผือกทั้ง 5 แบบเรื่องพระเจ้าห้า พระองค์ มีอนุภาคเด่นคือ การอุปถัมภ์มาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าของพระกกุสันโธ การอุปถัมภ์มาตรัสรู้ เป็นพระพุทธเจ้าของพระโกนาคมนะ การอุปถัมภ์มาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าของพระกัสสปะ การอุปถัมภ์

มาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าของพระโคตมะ การอุบัติมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าของพระศรีอริยเมตไตรยและแบบเรื่องกาเผือก-พระเจ้าห้าพระองค์ เป็นแบบเรื่องที่น่าอนุภาคเด่นของแบบเรื่องกาเผือกและแบบเรื่องพระเจ้า 5 พระองค์มารวมกัน

วัชรภรณ์ ดิษฐบ้าน (2557) ศึกษาตำนานพระอุคุต โดยให้การจำแนกแบบเรื่องเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์การสืบทอดและการผลิตซ้ำตำนานพระอุคุตในสังคมไทยปัจจุบัน ในงานวิจัยเรื่อง *พระอุคุต : การสืบทอดและการผลิตซ้ำความเชื่อ ตำนานและพิธีกรรมในสังคมไทยปัจจุบัน* จากตำนานพระอุคุตในสังคมไทยจำนวน 53 ลำนวน และจำแนกแบบเรื่องของตำนานพระอุคุตออกเป็น 6 แบบเรื่อง คือ แบบเรื่องพระอุคุตเป็นลูกนางปลา กล่าวถึงกำเนิดนางปลา กำเนิดพระอุคุต และการบวชของพระอุคุต แบบเรื่องพระอุคุตเป็นลูกพระพุทธเจ้า เป็นแบบเรื่องที่เน้นให้เห็นสถานะการเป็นทายาทพระพุทธเจ้าของพระอุคุต แบบเรื่องพระอุคุตปราบมาร กล่าวถึง มูลเหตุของการนิมนต์พระอุคุต และพระอุคุตปราบมาร แบบเรื่องพระอุคุตบันดาลโชค กล่าวถึง ผู้ที่ได้ทำบุญกับพระอุคุตและต่อมามีฐานะร่ำรวย แบบเรื่องพระอุคุตแปดรูป กล่าวถึง พระอุคุตว่ามี 8 ปาง มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน และแบบเรื่องพระอุคุตหยุดตะวัน เป็นแบบเรื่องที่อธิบายการล้วงบาตรและเงยหน้ามองตะวันของพระอุคุต

ขวัญแก้ว งามโสภณ (2561) ใช้แนวคิดแบบเรื่องในการจำแนกเรื่องเล่าผีในรายการเดอะซีอกในวิทยานิพนธ์เรื่อง *เรื่องเล่าในรายการวิทยุเดอะซีอก : ในฐานะนิทานผีในวัฒนธรรมประชานิยม* มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าผีและศึกษาบทบาทของเรื่องเล่าผีในรายการวิทยุเดอะซีอกในฐานะวรรณกรรมประชานิยม ซึ่งจากการจำแนกแบบเรื่องพบว่า เรื่องเล่าผีในรายการวิทยุเดอะซีอก จำแนกได้เป็น 7 แบบเรื่อง ได้แก่ แบบเรื่องสถานที่เขี้ยน มีโครงเรื่องสำคัญคือ การเข้าไปในสถานที่ต่างถิ่น และพบเหตุการณ์เหนือธรรมชาติ แบบเรื่องเจอวิญญาณโครงเรื่องสำคัญคือ การพบเห็นวิญญาณทั้งในแบบปรากฏตัวให้เห็นและมีวัตถุประสงค์อื่น แบบเรื่องของผีสิง มีโครงเรื่องสำคัญคือ การได้สิ่งของของคนตาย พบสิ่งเหนือธรรมชาติ และทำพิธีแก้ไข แบบเรื่องวิญญาณกลับบ้าน โครงเรื่องสำคัญคือ ญาติเสียชีวิต ผู้ตายเคยรับคำทำนายและมีคนเห็นวิญญาณผู้ตาย แบบเรื่องเรื่องรางของขลัง โครงเรื่องสำคัญคือ ได้รับเครื่องรางของขลัง อธิษฐานของสิ่งที่ปรารถนาจากเครื่องรางของขลัง และเชื่อว่าสิ่งที่ปรารถนามาจากเครื่องรางของขลังนั้น แบบเรื่องตายแล้วฟื้น โครงเรื่องสำคัญคือ เสียชีวิตชั่วคราว เกิดเหตุเหนือธรรมชาติ ในขณะที่เป็นวิญญาณ และฟื้นจากความตาย และแบบเรื่องคนเล่นของ โครงเรื่องสำคัญคือ พบเหตุการณ์เหนือธรรมชาติ ทำพิธีทางไสยศาสตร์ และทราบสาเหตุของเหตุการณ์นั้น

การศึกษาแนวคิดและงานวิจัยทั้ง 2 กลุ่ม ทำให้เห็นว่าการจำแนกแบบเรื่องเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจ “สาระสำคัญ” และ “รูปแบบ” ที่ถ่ายทอดผ่านเรื่องเล่าทั้งแบบมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ซึ่งการศึกษาแบบเรื่องส่วนใหญ่นิยมจำแนกแบบเรื่องขึ้นใหม่โดยใช้วิธีการของอาร์นและทอมป์สันเป็นแนวทาง เนื่องจากกลุ่มข้อมูลที่นักวิชาการหรือผู้ศึกษาเลือกมานั้นเป็นกลุ่มข้อมูลเฉพาะในประเทศไทยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ไท ซึ่งมีพื้นฐานความคิดและความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติผสมผสานกับความเชื่อทางพุทธศาสนาหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นความเชื่อที่ตั้งอยู่บนความสัมพันธ์ระหว่าง “พุทธ” และ “ผี” (ปฐุม หงษ์สุวรรณ, 2556, น. 73) ต่างจากนิทานยุโรปซึ่งมีพื้นฐานมาจากแนวคิดของคริสต์ศาสนา

ผู้วิจัยได้นำแนวทางการจำแนกแบบเรื่องของอาร์นและทอมป์สัน และแนวทางจากงานวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น มาประยุกต์ในการศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคล ในบริบทสังคมไทย ซึ่งผู้วิจัยจะต้องกำหนดแบบเรื่องขึ้นใหม่เนื่องจากข้อจำกัด 2 ประการ คือ ประการแรกกลุ่มข้อมูลที่นำมาวิจัยนี้เป็นเรื่องเล่าประเภทตำนาน (Legend) ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตการจัดทำดัชนีแบบเรื่องของอาร์นและทอมป์สัน และประการที่สอง เรื่องเล่าศาสนบุคคลมีลักษณะเฉพาะบางประการที่ไม่ปรากฏในดัชนีแบบเรื่องจึงทำให้ต้องจัดทำแบบเรื่องขึ้นมาใหม่

3. การศึกษาโครงสร้างของเรื่องเล่าตามแนวคิดของวลาดิเมียร์ พรอพพ์

3.1 ความเป็นมาของการศึกษาเรื่องเล่าเชิงโครงสร้าง

โครงสร้าง (Structure) ของนิทาน เป็นการศึกษาแบบ (Form) ของความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของตัวละครในนิทานที่มีความต่อเนื่องกัน (ศิริพร ณ ถลาง, 2557, น. 1) นักวิชาการผู้บุกเบิกแนวคิดนี้ คือ วลาดิเมียร์ พรอพพ์ นักคติชนวิทยาชาวรัสเซีย (พิชญานี เริงศิริ, 2542, น. 10) พรอพพ์ ได้เสนอผลงานการศึกษาโครงสร้างของนิทานไว้ในหนังสือ Morphology of the Folktale โดย พรอพพ์ (Propp, 1968, p. 5) กล่าวถึงการศึกษาิทานว่ามีความหลากหลายมากและไม่สามารถทำได้ทั้งหมดในคราวเดียวกัน การศึกษาิทานจึงต้องแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็นส่วน ๆ การแบ่งประเภทของนิทานเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องคำนึงถึง เนื่องจากการจัดประเภทที่ถูกต้องนั้นจะนำไปสู่การศึกษาส่วนอื่น ๆ ที่ถูกต้องไปด้วย

การจำแนกประเภทของนิทานที่พบมากที่สุด คือ นิทานมหัศจรรย์ นิทานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในชีวิตประจำวัน และนิทานเรื่องสัตว์ แต่พรอพพ์ มองว่าการจัดประเภทนิทานเช่นนี้เป็นอัตวิสัยและไม่สอดคล้องกับหลักความเป็นจริง เนื่องจากเรื่องราวในนิทานสัตว์สามารถจัดอยู่ในนิทานประเภทมหัศจรรย์ได้ เขาจึงเสนอว่าควรปรับเปลี่ยนรูปแบบของการจัดประเภทใหม่โดยใช้คุณสมบัติและโครงสร้างของนิทานนั้น ๆ แทน

ต่อจากนั้นพรอพพ์ได้กล่าวถึงงานของ วุนท์ (W. Wundt) นักจิตวิทยาซึ่งได้เสนอวิธีการจัดประเภทของนิทานใหม่ไว้ 7 ประเภท คือ 1. ตำนานหรือนิทานปรัมปรา (Mythological tale-fables) 2. นิทานมหัศจรรย์แท้ (Pure fairy tales) 3. นิทานเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต (Biological tales and fables) 4. นิทานสัตว์แท้ (Pure animal fables) 5. นิทานเกี่ยวกับเครือญาติและวงศ์ตระกูล (Genealogical tales) 6. นิทานตลก (Joke tales and fables) 7. นิทานคุณธรรม (Moral fables) พรอพพ์มองว่าการนำเสนอของ วุนท์ มีความสมบูรณ์มากขึ้นเมื่อเทียบกับการจัดประเภทที่ผ่านมา แต่พรอพพ์ก็ยังมีข้อโต้แย้งถึงความกำกวมของการให้คำนิยามและขอบเขตการแบ่งนิทานบางประเภท (Propp, 1968, pp. 6 - 7)

นอกจากปัญหาของการจัดประเภทของนิทานโดยใช้เนื้อหาแล้ว พรอพพ์ ยังได้กล่าวถึงปัญหาของการจัดประเภทนิทานโดยใช้แนวเรื่อง (Theme) ในงานของ วอลคอฟ (Volkov) ซึ่งแบ่งแนวเรื่องของนิทานมหัศจรรย์ไว้ 15 ประเภท ซึ่งพรอพพ์ยกตัวอย่างให้เห็น 10 แนวเรื่อง ได้แก่ 1. แนวเรื่องผู้ที่ถูกข่มเหงโดยไม่เป็นธรรม (about those unjustly persecuted) 2. แนวเรื่องวีรบุรุษและคนโง่ (about the hero-fool) 3. แนวเรื่องพี่น้องสามคน (about three brothers) 4. แนวเรื่องนักสู้มังกร (about dragon fighters) 5. แนวเรื่องการจัดหาเจ้าสาว (about procuring brides) 6. แนวเรื่องผู้หญิงฉลาด (about a wise maiden) 7. แนวเรื่องผู้ถูกมนต์สะกด (about those who have been placed under a spell or bewitched) 8. แนวเรื่องผู้ครอบครองเครื่องราง (about the possessor of a talisman) 9. แนวเรื่องผู้ครอบครองวัตถุวิเศษ (about the possessor of magic objects) หรือ 10. แนวเรื่องภรรยาที่ไม่ซื่อสัตย์ (an unfaithful wife) พรอพพ์กล่าวว่างานของวอลคอฟที่ใช้เกณฑ์ที่หลากหลายในการแบ่งประเภทของนิทานทำให้เกิดความสับสนและไม่มีเอกภาพ (Propp, 1968, pp. 7 - 8)

สุดท้าย พรอพพ์ กล่าวถึงการจัดทำดัชนีนิทานของ อาร์น (Aarne) ว่ามีลักษณะที่ชัดเจนจากการกำหนดหมายเลขกำกับเรื่องย่อสามารถใช้งานได้อย่างสะดวกในลักษณะที่เป็นดัชนี แต่ในเชิงลึก พรอพพ์พบว่าการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจำแนกดัชนีของอาร์นมีลักษณะคล้ายกับงานของวอลคอฟ คือขาดความชัดเจนในการกำหนดของเขต โดยพรอพพ์ยกตัวอย่างดัชนีประเภทเทพนิยาย ซึ่งประกอบไปด้วยเทพนิยาย 7 ลักษณะ ได้แก่ 1. ศัตรูเหนือธรรมชาติ (a supernatural adversary) 2. สามีหรือภรรยาเหนือธรรมชาติ (a supernatural husband) 3. งานเหนือธรรมชาติ (a supernatural task) 4. ผู้ช่วยเหนือธรรมชาติ (a supernatural helper) 5. วัตถุวิเศษ (a magic object) 6. อำนาจหรือความเหนือธรรมชาติ (supernatural power or knowledge) 7. อนุภาคเหนือธรรมชาติอื่น ๆ (other supernatural motifs) ในการจำแนกนี้ อาร์นไม่ได้จำแนก

ลักษณะของนิทานออกจกกันอย่างชัดเจน เช่น ในกรณีผู้ช่วยเหลือที่เหนือธรรมชาติ พรอปป์ ตั้งข้อสังเกตว่า งานที่ต้องมีผู้ช่วยเหลือเหนือชาตินั้นใกล้เคียงกับคซนิสามีหรือภรรยาที่เหนือธรรมชาติ เนื่องจากสามีหรือภรรยาสามารถเป็นผู้ช่วยเหลือเหนือธรรมชาติได้ (Propp, 1968, p. 10)

โดยสรุปคือ พรอปป์ มองว่าการจัดประเภทเหล่านี้มีการกำหนดเกณฑ์ที่หลากหลาย และมีขอบข่ายกว้างมากเกินไป ทำให้เกิดความสับสนในการจัดประเภทนิทานที่มีลักษณะใกล้เคียงหรือทับซ้อนกัน นอกจากนี้การจัดประเภทของนักวิชาการที่กล่าวมาเป็นการจัดประเภทโดยใช้ประสบการณ์หรืออัตวิสัยส่วนตัว ทำให้ไม่มีลักษณะที่เป็นวิทยาศาสตร์และไม่เป็นไปตามความจริง

พรอปป์ ได้ศึกษาการจำแนกจัดประเภทของนิทานโดยพิจารณาจากโครงสร้างของนิทานและยกตัวอย่างเหตุการณ์จำนวน 4 เหตุการณ์ (Propp, 1968, pp. 19 - 20) ได้แก่

1. ชาร์มอบนกกินทรีให้กับพระเอก อินทรีอุ้มพระเอกไปยังอาณาจักรอื่น
2. ชายชราคนหนึ่งมอมเมาให้กับพระเอก ม้าพาพระเอกไปยังอาณาจักรอื่น
3. หมอผีมอมเรือให้พระเอก เรือพาไปพระเอกไปยังอาณาจักรอื่น
4. เจ้าหญิงมอมแหวนให้พระเอก ชายหนุ่มปรากฏตัวจากออกมาจากแหวนและพาพระเอกไปยังอาณาจักรอื่น

จากทั้ง 4 เหตุการณ์ จะเห็นว่าแม้ตัวละครจะเปลี่ยนไปแต่พฤติกรรมของตัวละครในแต่ละเหตุการณ์ยังคงคงเดิม พรอปป์จึงเลือกที่จะใช้ลำดับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องเป็นเกณฑ์ในการศึกษานิทานรัสเซียจำนวน 100 เรื่อง ในเบื้องต้นได้ตั้งข้อสังเกตอันเป็นเสมือนสมมติฐานของการศึกษาในครั้งนี้ 4 ประเด็น (Propp, 1968, pp. 21 - 22) คือ

1. พฤติกรรมของตัวละครเป็นองค์ประกอบของนิทานที่คงที่ ไม่ว่าผู้กระทำจะเป็นใครและกระทำสิ่งนั้นอย่างไร
2. จำนวนพฤติกรรมที่รู้จักกันในนิทานมหัศจรรย์มีจำกัด
3. ลำดับของพฤติกรรมในนิทานจะเหมือนกันเสมอ
4. นิทานมหัศจรรย์ทั้งหมดจัดอยู่ในประเภทเดียวกันเนื่องจากมีโครงสร้างเช่นเดียวกัน

หลังจากนั้นพรอปป์ได้สรุปพฤติกรรมของนิทานรัสเซียทั้ง 100 เรื่อง โดยค่านามที่แสดงการกระทำ เช่น การห้าม (Interdiction) การละเมิด (Violation) การเดินทาง (Departure) หรือ การแก้ปัญหา (Solution) และในแต่ละพฤติกรรมพรอปป์ได้กำหนด สาระสำคัญสั้น ๆ ของพฤติกรรม คำจำกัดความโดยย่อ และเครื่องหมาย เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษา ซึ่งพรอปป์พบว่านิทาน

ของรัสเซียมักเริ่มต้นการกล่าวถึงสถานการณ์ตอนต้นของเรื่องรวมถึงความเป็นมาของตัวละคร ใช้สัญลักษณ์ (α) ในช่วงเหตุการณ์เริ่มต้นนี้ไม่นับว่าเป็นพฤติกรรม แต่นับว่าเป็นเหตุการณ์พื้นฐานที่นิทานทุกเรื่องต้องมี ต่อจากนั้นจึงเริ่มลำดับพฤติกรรมจำนวน 31 พฤติกรรม (Propp, 1968, pp. 149 - 154)

1. ตัวเอกต้องออกจากบ้านของเขา (การไม่อยู่) ใช้สัญลักษณ์ β
2. พระเอกถูกห้าม (การห้าม) ใช้สัญลักษณ์ γ
3. ข้อห้ามถูกละเมิด (การละเมิด) ใช้สัญลักษณ์ δ
4. ตัวเอกพยายามสำรวจหาบางสิ่ง (การสำรวจ) ใช้สัญลักษณ์ ϵ
5. ตัวเอกได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเอก (การนำส่ง) ใช้สัญลักษณ์ ζ
6. ตัวเอกหลอกตัวเอกเพื่อครอบครองทรัพย์สินของตัวเอก (การฉ้อฉล) ใช้สัญลักษณ์ η
7. ตัวเอกหลงเชื่อตัวเอกและยอมช่วยตัวเอก (การสมรู้ร่วมคิด) ใช้สัญลักษณ์ θ
8. ตัวเอกทำร้ายสมาชิกในครอบครัว (ความชั่ว) ใช้สัญลักษณ์ A
- 8a. สมาชิกของครอบครัวขาดบางสิ่งหรือปรารถนาที่จะมีบางสิ่ง (การขาด) ใช้สัญลักษณ์ a
9. เกิดความโชคร้ายและความขาดแคลน ตัวเอกถูกร้องขอหรือได้รับคำสั่ง ตัวเอกได้รับอนุญาตให้ไปหรือถูกส่งไป (การไกล่เกลี่ยหรือเหตุการณ์เกี่ยวเนื่อง) ใช้สัญลักษณ์ B
10. ตัวเอกตอบรับและยินยอมออกไปแสวงหา (เริ่มการตอบโต้) ใช้สัญลักษณ์ C
11. ตัวเอกเดินทางออกจากบ้าน (การเดินทาง) ใช้สัญลักษณ์ \uparrow
12. ตัวเอกได้รับการทดสอบ, ตอบคำถาม, ถูกโจมตี, ฯลฯ จึงต้องมีผู้ช่วยเหลือ (พฤติกรรมแรกของผู้ช่วยเหลือ) ใช้สัญลักษณ์ D
13. ตัวเอกตอบสนองต่อการกระทำของผู้ช่วยเหลือ (ทั้งด้านบวกและด้านลบ) ปฏิกริยาของตัวเอก) ใช้สัญลักษณ์ E
14. ตัวเอกได้รับของขวัญพิเศษ (การจัดหาของขวัญพิเศษ) ใช้สัญลักษณ์ F
15. ตัวเอกถูกส่งตัวไปยังที่ซ่อน (การเปลี่ยนสถานที่) ใช้สัญลักษณ์ G
16. ตัวเอกต่อสู้กับตัวเอก (การต่อสู้) ใช้สัญลักษณ์ H
17. ตัวเอกมีบาดแผลจากการต่อสู้ (การประท้วงรอย) ใช้สัญลักษณ์ J
18. ตัวเอกพ่ายแพ้ (ชัยชนะ) ใช้สัญลักษณ์ I
19. ความโชคร้ายและความขาดแคลนในตอนแรกหมดไป ใช้สัญลักษณ์ K

20. การกลับมาของตัวเอก (การกลับมาตามกำหนด) ใช้สัญลักษณ์ ↓
21. ตัวเอกถูกตามไล่ล่า (การติดตามหรือไล่ล่า) ใช้สัญลักษณ์ Pr
22. การช่วยเหลือตัวเอกจากการไล่ล่า (การช่วยชีวิต) ใช้สัญลักษณ์ Rs
23. ตัวเอกที่ไม่มีใครรู้จักกลับบ้านหรือไปยังเมืองอื่น (การกลับมาโดยไม่รู้จัก) ใช้สัญลักษณ์ O
24. การปลอมเป็นตัวเอก (การเรียนร้องที่ไม่เป็นความจริง) ใช้สัญลักษณ์ L
25. การเสนองานที่ยากลำบากให้ตัวเอก (งานที่ยากลำบาก) ใช้สัญลักษณ์ M
26. ตัวเอกทำงานสำเร็จ (การแก้ปัญหา) ใช้สัญลักษณ์ N
27. ตัวเอกได้รับการยอมรับ (การยอมรับ) ใช้สัญลักษณ์ Q
28. ตัวเอกถูกเปิดเผย (การเปิดเผย) ใช้สัญลักษณ์ Ex
29. ตัวเอกแปลงร่างเป็นคนใหม่ (การแปลงร่าง) ใช้สัญลักษณ์ T
30. ตัวเอกถูกลงโทษ (การลงโทษ) ใช้สัญลักษณ์ U
31. ตัวเอกแต่งงานและครองเมือง (การแต่งงาน) ใช้สัญลักษณ์ W

จากลำดับพฤติกรรมข้างต้นจะเห็นว่าพฤติกรรมของตัวละครของนิทานแต่ละเรื่องจะมีการร้อยเรียงกันอย่างต่อเนื่องกัน อย่างไรก็ตามพฤติกรรมทั้งหมดนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องปรากฏในนิทานเรื่องใดเรื่องหนึ่งทุกพฤติกรรม นิทานบางเรื่องอาจปรากฏพฤติกรรมไม่ครบขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่มีจุดเน้นต่างกัน เช่น เน้นการต่อสู้ เน้นการทดสอบ หรือเน้นการให้รางวัล (พิชญานี เริงศิริ, 2542, น. 17) แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นพฤติกรรมทุกพฤติกรรมจะต้องเรียงกันตามลำดับห้ามมีการสลับก่อน-หลังเด็ดขาด หากมีการสลับกันจะถือว่าเป็นนิทานคนละประเภท

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโครงสร้างของเรื่องเล่าทางคติชนวิทยา

ทฤษฎีโครงสร้างเป็นทฤษฎีทางคติชนวิทยาที่สำคัญอีกทฤษฎีหนึ่งที่มีผู้นิยมนำมาศึกษาข้อมูลคติชนวิทยาประเภทนิทาน เรื่องเล่า และตำนาน เนื่องจากการศึกษาโครงสร้างของนิทาน เรื่องเล่า และตำนาน จะทำให้เห็นพฤติกรรมและความคิดอันเป็นสากลและลักษณะเฉพาะในแต่ละวัฒนธรรม ดังที่ ศิวาพร รัฐะฐาน ณ ถลาง (2537) ใช้ทฤษฎีโครงสร้างของวลาดีมีร์ พรอพพ์เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่อง *ตัวเอกและตัวร้ายในนิทานจักร ๆ วงศ์ ๆ* ในหนังสือ *ในท้องถิ่นมีนิทานและการละเล่น การศึกษาคติชนวิทยาในบริบททางสังคมไทย โดยใช้ในนิทานจักร ๆ วงศ์ ๆ* จำนวน 20 เรื่อง จากการศึกษาพบว่า นิทานจักร ๆ วงศ์ ๆ มีโครงสร้าง 3 ประเภท ได้แก่ 1. เริ่มด้วยเรื่องของตัวละครเอกในวัยเด็ก มีการอภิฉาวิษยาระหว่างเมียเอกและเมียรอง เมื่อเมียเอกคลอดบุตรก็จะถูกกลั่นแกล้งให้ออกจากเมือง 2. กล่าวถึงตัวละครเอกในวัยหนุ่มที่ต้องตามหา

คู่ครอง ต้องผ่านบททดสอบต่าง ๆ และมักจะมีปัญหาขัดแย้งกับพ่อตา และพลัดพรากกันกับ คู่ครองของตน พระเอกต้องออกตามหา และได้ชายาเพิ่มขึ้น และ 3. กล่าวถึงพระเอกซึ่งมีคู่ครอง อยู่แล้วและต้องพลัดพรากจากกัน ต้องออกตามหา และได้ชายาเพิ่มขึ้น โครงสร้างในลักษณะนี้จะ ดำเนินเรื่องคล้ายกับประเภทที่ 2

พิชญาณี เชิงศิริ (2542) ศึกษาานิทานจักร ๆ วงศ์ ๆ ของไทยทั้ง 4 ภาค จำนวน 61 เรื่อง ในงานวิจัยเรื่อง การศึกษาวรรณกรรมนิทานไทยตามทฤษฎีโครงสร้างนิทานของ วลาดิเมียร์ พรอพพ์ ผลการศึกษาพบว่า นิทานจักร ๆ วงศ์ ๆ ของไทยมีลักษณะบางประการคล้ายกับนิทาน รัสเซีย และมีโครงสร้างอันเป็นลักษณะเฉพาะของนิทานไทย ซึ่งสรุปได้ 5 รูปแบบ ขึ้นอยู่กับ พฤติกรรมการได้คู่ครองของตัวละครเอก คือ 1. ตัวเอกได้นางแล้วต่อสู้กับตัวโกง 2. ตัวเอกได้นาง แล้วต้องผ่านการทดสอบความสามารถอีกครั้ง 3. ตัวเอกต้องต่อสู้กับตัวโกงก่อนได้นาง 4. ตัวเอก ต้องผ่านการทดสอบความสามารถก่อนได้นาง 5. ตัวเอกได้นางโดยที่ไม่ต้องต่อสู้กับตัวโกงหรือไม่ ต้องผ่านการทดสอบความสามารถ นอกจากนี้ พิชญาณี ยังพบอีกว่านิทานจักร ๆ วงศ์ ๆ ของไทยมี พฤติกรรมหลักซึ่งไม่ปรากฏในจากนิทานพื้นบ้านรัสเซีย จำนวน 6 พฤติกรรม ได้แก่ พระเอกเรียน วิชากับพระฤๅษี (ข) พระเอกพลัดพรากจากคนรัก (ค) พระเอกได้พบกับคนรักหลักพลัดพรากกัน (ง) พระเอกออกบวช (จ) การอิจฉาริษยา (ฉ) และพี่น้องได้พบกันเพราะการแปลงศร (ช)

สุธาวดี หนูนุกดี (2542) เสนอบทความวิชาการเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์นิทาน พื้นบ้านลาวพวนจากจังหวัดสุพรรณบุรีตามทฤษฎีของทอมป์สันและพรอพพ์ ในหนังสือคติชนกับ คนไทย - ไท รวมบทความด้านคติชนวิทยาในบริบททางสังคม สุธาวดี ได้นำทฤษฎีโครงสร้างของ วลาดิเมียร์ พรอพพ์ มาประยุกต์รวมกับทฤษฎีอนุภาคของนิทาน ของ สติธ ทอมป์สัน เพื่อศึกษา นิทานเรื่องท้าวตำพำ (กำพำ) จำนวนสุพรรณบุรีและจำนวนอื่นที่แพร่หลายในแถบเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 5 จำนวน พบว่า นิทานเรื่องท้าวตำพำ (กำพำ) มีโครงสร้างและมี อนุภาคในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ตอนที่ 1 ประกอบด้วย สถานการณ์เริ่มต้น การแนะนำตัว ละคร และการค้นพบสัตว์ผู้ช่วยเหลือ ตอนที่ 2 ประกอบด้วย การออกเดินทางเพื่อหาทรัพย์สมบัติ ตัวเอกถูกทดสอบ ตัวเอกประสบความสำเร็จ ได้รับรางวัล ตอนที่ 3 ประกอบด้วย เป็นการดำเนิน เรื่องแบบเดียวกับตอนที่ 2 แต่ผลตรงกันข้าม คือ ตัวเอกและสัตว์ผู้ช่วยถูกทดสอบและพ่ายแพ้แก่คู่ ต่อสู้ และตอนที่ 4 การลงโทษ และการเปลี่ยนรูป ทั้งนี้ตอนจบของนิทานแต่ละจำนวนมีลักษณะ แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับกลุ่มของผู้เล่า

กิตสุรางค์ กาฬสุวรรณ (2546) นำทฤษฎีโครงสร้างมาศึกษานิทานพื้นบ้านของ ภาคใต้ในงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์โครงสร้างนิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมภาคใต้ตามทฤษฎี

โครงสร้างนิทานของเวลาดีมีร์ พรอพพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านของกลุ่มไทยมุสลิมจำนวน 238 เรื่อง แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ เทพนิยาย นิทานประจำถิ่น นิทานชีวิต นิทานเรื่องสัตว์ นิทานคติ และนิทานมุกตลก ผลการศึกษาพบว่า นิทานแต่ละประเภทมีโครงสร้างที่มีลักษณะต่างกัันดังนี้ นิทานเทพนิยาย โครงสร้างประกอบด้วย ตัวเอกออกจากบ้าน ได้พบผู้ช่วยเหลือ ได้ของวิเศษ ได้รับการทดสอบ ฝ่ายปฏิปักษ์ปลอมเป็นตัวเอก ความจริงเปิดเผย ความโชคร้ายหมด ได้คู่ครอง นิทานชีวิต ประกอบด้วย ตัวเอกมีความทุกข์ เดินทางออกจากบ้าน พบผู้ช่วยเหลือ ได้ของวิเศษหรือมีการหลอกและการหลงเชื่อ ความจริงเปิดเผย และความโชคร้ายหมดไป นิทานประจำถิ่นประกอบด้วย โครงสร้างแบบเล่าเรื่องของคนในท้องถิ่น โครงสร้างแบบผีผู้คอยอารักขาประจำท้องถิ่น และโครงสร้างแบบเล่าที่มาของสิ่งต่าง ๆ ในท้องถิ่น นิทานสัตว์ ประกอบด้วย เอกที่เจ้าเล่ห์ชอบกลั่นแกล้งและโครงสร้างแบบตัวเอกที่ใช้ปัญญาแก้ไขปัญหา นิทานมุกตลก ประกอบด้วย โครงสร้างแบบตัวเอกที่ด้อยสติปัญญา และโครงสร้างแบบตัวเอกที่ฉลาด และ นิทานคติ ประกอบด้วย โครงสร้างแบบตัวเอกที่ทำดีแล้วจะได้ผลดีตอบแทน

ปฐม หงษ์สุวรรณ (2548) ได้นำทฤษฎีโครงสร้างของพรอพพ์มาศึกษาด้านพระธาตุในกลุ่มชาติพันธุ์ไท ในงานวิจัยเรื่อง *ตำนานพระธาตุของชนชาติไท : ความสำคัญและปฏิสัมพันธ์ระหว่างพุทธศาสนากับความเชื่อดั้งเดิม* ผู้วิจัยได้ศึกษาด้านพระธาตุของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ได้แก่ ไทลื้อ ไทเขิน ไทใหญ่ ลาว ไทภาคเหนือ และไทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมจำนวน 96 สำนวน ร่วมกับทฤษฎีของเลวี-สเตราส์ จากการศึกษาพบว่า โครงสร้างของตำนานพระธาตุของกลุ่มชาติพันธุ์ไทสามารถจำแนกได้ 4 รูปแบบ คือ 1. โครงสร้างแบบมีการเสด็จมาของพระพุทธรเจ้าและการไม่ยอมรับพุทธศาสนา 2. แบบมีการเสด็จมาของพระพุทธรเจ้าและการยอมรับพุทธศาสนา 3. โครงสร้างแบบไม่มีการเสด็จมาของพระพุทธรเจ้าและการไม่ยอมรับพุทธศาสนา และ 4. โครงสร้างแบบไม่มีการเสด็จมาของพระพุทธรเจ้าและการยอมรับพุทธศาสนา

ปรมินท์ จารูวร (2557) นำทฤษฎีของพรอพพ์มาศึกษานิทานชาดกของชาวไทเขินในงานวิจัยเรื่อง *โครงสร้างชาดกพื้นบ้านชาวไทเขิน* โดยศึกษานิทานชาดกไทเขิน จำนวน 99 เรื่อง พบว่า นิทานไทเขินมีพฤติกรรมที่เพิ่มเติมจากนิทานรัสเซียที่พรอพพ์กำหนดไว้ 7 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการตายแล้วไปเกิดใหม่ พฤติกรรมตัวเอกลักพาลูกสาวตัวโกงมาเป็นภรรยา พฤติกรรมตัวโกงรังเกียจตัวเอก พฤติกรรมการทำงาน พฤติกรรมที่ตัวเอกยอมสละอวัยวะ พฤติกรรมที่ตัวเอกช่วยตัวละครอื่นให้รอดชีวิต และพฤติกรรมตัวเอกสั่งสอนศีลธรรม นอกจากนี้ยังพบว่านิทานไทเขินสามารถสรุปองค์ประกอบได้ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกตอนต้นเรื่อง ส่วนที่สองตอนดำเนินเรื่อง และส่วนที่สามตอนปลายเรื่อง และสามารถจำแนกโครงสร้างได้ 4 ประเภท ได้แก่ 1. ประเภทที่ปรากฏ

พฤติกรรม H – I (การต่อสู้ - การได้ชัยชนะ) 2. ประเภทที่ปรากฏพฤติกรรม M – N (การทดสอบความสามารถ) 3. ประเภทที่ไม่ปรากฏพฤติกรรม H – I และ M – N และ 4. ประเภทที่ปรากฏพฤติกรรม T (การทำทาน)

วีรวัฒน์ อินทรพร (2557) ศึกษาโครงสร้างของนิทานเชียงใหม่ปณณาสชาดก โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างของพอฟฟ์ในการศึกษาเรื่อง *โครงสร้างนิทานเชียงใหม่ปณณาสชาดก* โดยศึกษาจากนิทานที่มีตัวเอกเป็นพระโพธิสัตว์ จำนวน 45 เรื่อง พบว่านิทานเชียงใหม่ปณณาสชาดกมีพฤติกรรมหลักที่ต่างจากนิทานรัสเซีย 2 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมการตั้งใจบริจาคทานของตัวเอก และพฤติกรรมการได้รับผลตอบแทนด้วยการไปเกิดใหม่ในสวรรค์ จำแนกโครงสร้างได้ 2 ประเภท ได้แก่ 1. ประเภทที่เป็นนิทานธรรมะแท้ เน้นพฤติกรรมการทำงานของพระโพธิสัตว์ในฐานะตัวละครเอก และ 2. ประเภทคล้ายกับนิทานจักร ๆ วงศ์ ๆ มีพฤติกรรมหลักอยู่ที่การพลัดพรากคล้ายกับโครงสร้างของนิทานจักร ๆ วงศ์ ๆ แต่ยังคงเน้นให้เห็นพฤติกรรมการทำงานของตัวละครเอก

ณัฐกานต์ เกาศล (2562) ศึกษาเรื่อง *การวิเคราะห์นิทานคำสอนของภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างนิทานของวลาดีมีร์ พรอพพ์* เป็นงานวิจัยอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้วิจัยนำทฤษฎีของของวลาดีมีร์ พรอพพ์มาวิเคราะห์นิทานคำสอนของภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า นิทานทั้ง 2 กลุ่ม มีโครงสร้างเช่นเดียวกันคือ มีตัวเอก 2 ตัว เป็นปฏิปักษ์กันในตอนสุดท้ายตัวละครที่ทำความดีก็จะได้รับผลดีเช่นเดียวกับตัวละครที่ได้กรรมชั่วก็จะได้รับผลกรรมนั้นตอบแทน นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า นิทานคำสอนของภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโครงสร้างที่เหมือนกัน 4 รูปแบบ โครงสร้างแบบที่ 1 ตัวเอกเดินทาง พบผู้ช่วยเหลือ ตัวเอกได้รางวัลจากผู้ช่วยเหลือ ตัวโกงเลียนแบบตัวเอก ตัวโกงไม่ได้รางวัล โครงสร้างแบบที่ 2 ตัวเอกประพฤติชั่ว กรรมที่ทำความชั่วนั้นตามสนอง ตัวเอกตาย โครงสร้างแบบที่ 3 ตัวเอกมีพฤติกรรมไม่ดี ตัวเอกสำนึกผิด ไถ่บาป และโครงสร้างแบบที่ 4 ตัวเอกทำความดี ได้รับผลตอบแทนจากความดีนั้นเป็นรางวัล

งานวิจัยที่ผู้วิจัยกล่าวถึงข้างต้นเป็นการวิเคราะห์โครงสร้างของนิทาน ตำนาน หรือเรื่องเล่า เพื่อที่จะทำความเข้าใจวิถีคิดที่เป็นสากลของมนุษย์ รวมทั้งระบบวิถีคิดที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชนผู้เล่าเรื่องนั้น ๆ นอกจากนี้งานวิจัยเหล่านี้ยังทำให้เห็นว่านิทาน ตำนาน หรือเรื่องเล่า แต่ละประเภทมีกฎเกณฑ์เฉพาะซึ่งปรากฏซ้ำ ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำวิธีการวิเคราะห์โครงสร้างของวลาดีมีร์ พรอพพ์มาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เรื่องเล่าเกี่ยวกับศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก เพื่อให้เห็นองค์ประกอบของเรื่อง และ

ลำดับพฤติกรรมที่ปรากฏซ้ำในจนกลายเป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินเรื่อง และเป็นลักษณะเฉพาะของเรื่องเล่านักบุญในฐานะผู้ศักดิ์สิทธิ์ในคริสต์ศาสนา

4. นักบุญ: ศาสนาบุคคลศักดิ์สิทธิ์ในคริสต์ศาสนา

4.1 ความเป็นมาของการสถาปนา นักบุญ

นักบุญ (Saint) หมายถึง ธรรมมิกชน ใช้เรียกผู้ที่เชื่อและดำเนินชีวิตใกล้ชิดกับพระเจ้า รวมทั้งบรรดาผู้ติดตามทั้งหลายของพระเยซูเจ้า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552, น. 475) นอกจากนี้ยังหมายถึง บุคคลที่เสียชีวิตไปแล้วแต่มีผู้เลื่อมใสและศรัทธาในเรื่องราวชีวิตที่อัศจรรย์ ซึ่งอาจเป็นผู้พลีชีพเป็นมรณสักขี พระราชาผู้ทรงธรรม พระราชินี มิชชันนารี รวมทั้งบุคคลทั่วไปที่อุทิศชีวิตเพื่อการแสวงหาพระเจ้าด้วยความรัก ผู้คนต่างก็ใช้เรื่องราวเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจ โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ชีวิตบริสุทธิ์ รวมทั้งการอุทิศตนเพื่อรับใช้คนยากจน คนเจ็บป่วย และคนที่ถูกทอดทิ้ง (Petruzzello, 2019, เอกสารจากเว็บไซต์)

การยกย่องนักบุญในยุคแรกไม่มีการบัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการสถาปนาอย่างเป็นทางการ อาศัยเพียงการนับถือคริสตชนผู้เป็นมรณสักขี (Martyrs) ซึ่งมีผู้ศรัทธาอย่างแพร่หลายในแต่ละสังคมชนชาติ มีพระสังฆราชหรือมุขนายก (Bishop) ประจำสังฆมณฑลเป็นผู้ดูแล โดยถือเอาการสร้างโบสถ์หรือศาสนสถานบริเวณสถานที่ฝังศพของมรณสักขีเหล่านั้นเป็นวิธีการยกย่อง (The Editors of Encyclopaedia Britannica, 2019, เอกสารจากเว็บไซต์) ในระยะต่อมา มีการสถาปนา นักบุญอย่างเป็นทางการ โดยในปี พ.ศ. 1536 (ค.ศ. 993) สมเด็จพระสันตปาปาจอห์นที่ 15 ได้สถาปนาพระสังฆราชอุลริช (Ulrich) แห่งเมืองเอาก์สบูร์ก (Augsburg) ประเทศเยอรมนี ซึ่งเสียชีวิตในปี พ.ศ. 1516 (ค.ศ. 973) ซึ่งถือเป็นนักบุญองค์แรกที่ได้รับการสถาปนาจากพระศาสนจักรอย่างเป็นทางการ ต่อมาสมเด็จพระสันตปาปาอเล็กซานเดอร์ ที่ 3 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่าผู้ที่มีสิทธิ์ได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญ จะต้องมีความอัศจรรย์อันแสดงถึงความเป็นบุคคลศักดิ์สิทธิ์เกิดขึ้นก่อนจึงจะสถาปนาได้

4.2 ขั้นตอนการสถาปนา นักบุญ

การสถาปนา นักบุญ (Canonization) เป็นกระบวนการแต่งตั้งบุคคลศักดิ์สิทธิ์ของคริสต์จักรโรมันคาทอลิกและคริสต์จักรออร์ทอดอกซ์ตะวันออก ด้วยการประกาศยอมรับและยกย่องว่าสมาชิกของคริสต์จักรซึ่งเสียชีวิตไปแล้วนั้น เป็นต้นแบบบุคคลศักดิ์สิทธิ์ เป็นผู้ที่ใกล้ชิดพระเจ้าในพระอาณาจักรสวรรค์ ควรค่าแก่การสวดวิงวอนและให้ความเคารพ (Thurston, 1908, p. 57)

กระบวนการสถาปนา นักบุญมีระเบียบและแบบแผนในการดำเนินงานที่ซับซ้อน ซึ่งอนุชา ไชยเดช (2557a, น. 50-55) ได้อธิบายถึงกระบวนการสถาปนา นักบุญไว้ในหนังสือ *นักบุญ*

ยอห์น ปอล ที่ 2 พระสันตะปาปาที่โลกคารวะ: หนังสือที่ระลึกโอกาสสถาปนานักบุญยอห์น ปอล ที่ 2 พระสันตะปาปา มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 การตรวจสอบประวัติของผู้ถูกเสนอชื่อให้เป็นนักบุญ

สังฆมณฑลจะพิจารณาเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญ ซึ่งในเบื้องต้นมีข้อกำหนดว่า บุคคลนั้นจะต้องเสียชีวิตไปแล้วอย่างน้อย 5 ปี โดยพระสังฆราชประจำสังฆมณฑลมีหน้าที่เริ่มการตรวจสอบประวัติของผู้ตายอย่างถี่ถ้วน รวมทั้งจัดทำเอกสารนิทรรศการ หรือกิจกรรมเพื่อเผยแพร่เกียรติประวัติของบุคคลนั้นให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามเกณฑ์การเสียชีวิตของผู้ถูกเสนอชื่อไม่ต่ำกว่า 5 ปี นั้น อาจยกเว้นได้โดยใช้อำนาจของสมเด็จพระสันตะปาปา ดังเช่น สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงประกาศให้เริ่มกระบวนการพิจารณาคุณสมบัติเพื่อสถาปนาสมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอลที่ 2 เป็นนักบุญ ในวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2548 หลังจากสิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2548 เพียง 3 เดือน (อนุชา ไชยเดช, 2557a, น. 45)

จากนั้นพระสังฆราชท้องถิ่นจะเรียกประชุม “ผู้ดำเนินการที่ยึดความจริงเป็นหลัก” (Postulator) ซึ่งมีหน้าที่ในการรวบรวม จัดระบบข้อมูล และตรวจสอบข้อเท็จจริงประเด็นต่าง ๆ เช่น การชันสูตรศพด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างละเอียดเพื่อยืนยันตัวตนที่ถูกต้อง ตรวจสอบการเป็นมรณสักขี ตรวจสอบคุณลักษณะการดำเนินชีวิตที่โดดเด่นด้วยคุณธรรม ความกล้าหาญ ความศรัทธา จิตกุศล ความรอบคอบ ความยุติธรรม ความอดทน และอื่น ๆ รวมทั้งการตรวจสอบผลงานหรือเอกสารที่ผู้ถูกเสนอชื่อเป็นผู้เขียนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

เมื่อการตรวจสอบจากสังฆมณฑลท้องถิ่นเสร็จสิ้น พระสังฆราชจะส่งเอกสารทั้งหมดไปยัง “สมณกระทรวงเพื่อการแต่งตั้งนักบุญ” (Congregation for the Causes of Saints) ผู้ถูกเสนอชื่อซึ่งอยู่ระหว่างการสอบสวนข้อเท็จจริงอย่างเป็นทางการ ในขั้นตอนนี้จะมีชื่อเรียกว่า “ผู้รับใช้พระเป็นเจ้า” (The Servant of God)

ในขั้นตอนนี้สมณกระทรวงเพื่อการแต่งตั้งนักบุญจะทำหน้าที่ตรวจสอบและลงความเห็นว่าคุณถูกเสนอชื่อมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือเป็นมรณสักขีหรือไม่ หากคณะกรรมการส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประวัติที่เสนอมา ประวัติของบุคคลดังกล่าวจะถูกส่งต่อไปยังสมณมนตรีประจำสมณกระทรวงเพื่อการแต่งตั้งนักบุญ หากสมาชิกของสมณกระทรวงพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ถูกเสนอชื่อเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมอันโดดเด่นและเหมาะสมก็จะประกาศให้บุคคลนั้นเป็น “ผู้นำเคารพ” (The Venerable)

4.2.2 การประกาศเป็น “บุญราศี” (Beatification)

ผู้ที่สมเด็จพระเจ้าสันตะปาปาประกาศให้เป็นผู้นำเคารพแล้ว จำเป็นต้องมีการรับรองปาฏิหาริย์หรือเหตุอัศจรรย์ ซึ่งเกิดจากฤทธิ์อำนาจของพระเจ้าผ่านคำภาวนาที่คริสตชนวิงวอนต่อ “ผู้นำเคารพ” 1 รายการ ปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้นจะต้องได้รับการพิสูจน์และการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อบัญญัติของพระศาสนจักร โดยส่วนใหญ่แล้วอัศจรรย์ที่พบมักจะเป็นเรื่องของการหายจากโรคร้ายต่าง ๆ ในกรณีนี้จะมีคณะแพทย์ ซึ่งเรียกว่า “คณะที่ปรึกษาทางการแพทย์” (Consulta Medica) เป็นผู้วินิจฉัยอย่างละเอียด ว่าหายจากโรคอะไร อาการของโรคเป็นอย่างไร ลำดับการรักษาเป็นอย่างไร และสุดท้ายแพทย์จะประกาศรับรองว่าการหายป่วยนี้ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยหลักการทางการแพทย์และหลักการทางวิทยาศาสตร์ จึงจะรับรองว่าเป็นเหตุอัศจรรย์ เช่น เหตุอัศจรรย์ของบุญราศีสมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอล ที่ 2 ที่ทำให้พระองค์ได้รับการแต่งตั้งเป็นบุญราศี คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับซิสเตอร์มารีย์ซิมมิง-ปีแอร์ ชาวฝรั่งเศส ซึ่งเป็นผู้ได้รับอัศจรรย์จากการสวดภาวนาวอนขอต่อสมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอล ที่ 2 ให้หายจากโรคพาร์กินสัน (อนุชา ไชยเดช, 2557a, น. 60) เมื่อคณะกรรมการสอบสวนรับรองปาฏิหาริย์ครั้งที่ 1 แล้ว สมเด็จพระสันตะปาปาจะประกาศให้ผู้ถูกเสนอชื่อเป็น “บุญราศี” (Blessed) และประกาศให้มีวันระลึกถึงในปฏิทินปีพิธีกรรมของพระศาสนจักรด้วย อย่างไรก็ตามมีข้อยกเว้นในการประกาศเป็นบุญราศี คือ หากผู้ถูกเสนอชื่อเป็น “มรณสักขี” ไม่จำเป็นต้องรับรองปาฏิหาริย์หรือเหตุอัศจรรย์ใด ๆ ก็สามารถประกาศสถาปนาเป็น “บุญราศี” ได้เช่นเดียวกัน

4.2.3 การสถาปนาเป็น “นักบุญ” (Saint)

บุญราศีที่จะได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นนักบุญจะต้องได้รับการรับรองเหตุอัศจรรย์เป็นครั้งที่ 2 ซึ่งวิธีการยืนยันเหตุอัศจรรย์นั้นมีขั้นตอนเช่นเดียวกับการรับรองอัศจรรย์ของบุญราศี เมื่อมีการยืนยันถูกต้องตามหลักเกณฑ์แล้ว พระศาสนจักรโดยสมเด็จพระสันตะปาปาจะประกาศให้บุคคลผู้นั้นเป็น “นักบุญ” เพื่อให้สาธุชนได้ให้ความเคารพนับถือและระลึกถึงเป็นพิเศษ ตัวอย่างเช่น เหตุอัศจรรย์ของบุญราศีสมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอล ที่ 2 ที่ทำให้พระองค์ได้รับการแต่งตั้งเป็นนักบุญ คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับฟลอริเบธ โมรา ดิอาซ สตรีชาวคอสตาริกา ซึ่งหายจากอาการโคม่าจากเส้นเลือดโป่งพองในสมองแตก ด้วยการภาวนาวิงวอนผ่านบุญราศี ยอห์น ปอล ที่ 2 พระสันตะปาปา

อย่างไรก็ดีในการคัดเลือกหรือสถาปนาผู้ใดเป็นนักบุญนั้น แม้ว่าจะกฎเกณฑ์ระเบียบ แบบแผน และกระบวนการที่ชัดเจน แต่สมเด็จพระสันตะปาปาทรงมีสิทธิในการยกเว้นกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทั้งระยะเวลาในการเสียชีวิต แม้กระทั่งยกเว้นการพิสูจน์การเกิดอัศจรรย์ให้กับ

บุคคลที่พระองค์เห็นว่าเหมาะสมจะเป็นนักบุญ ดังตัวอย่างประกาศสถาปนาแต่งตั้งนักบุญยอห์น ที่ 23 พระสันตะปาปา ดังนี้

ประกาศการเป็นนักบุญ ของบุญราศีสมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ที่ 23

(2 วันศุกร์ที่ 5 กรกฎาคม ค.ศ. 2013 สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส ทรงลงพระนามอนุมัติการแต่งตั้งบุญราศีสมเด็จพระสันตะปาปายอห์นที่ 23 และบุญราศีสมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอล ที่ 2 เป็นนักบุญ

กรณีของบุญราศีสมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอล ที่ 2 อัครรย์จากพระเจ้าที่ได้รับการอนุมัตินั้นเกิดกับฟลอริเบอ โมรา ดิอาซ สตรีชาวคอสตาริกา วัย 50 ปี ที่หายป่วยจากอาการโคม่าเส้นเลือดโป่งพองในสมองแตก

กรณีของบุญราศีสมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ที่ 23 สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส ทรงอนุมัติแต่งตั้งเป็นนักบุญโดยไม่ต้องมีอัครรย์ที่สองมารับรอง ทั้งนี้สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงใช้อำนาจของพระสันตะปาปายกเว้นการลงมติอนุมัติอัครรย์ที่สองให้กับกรณีของบุญราศีสมเด็จพระสันตะปาปายอห์นที่ 23 ซึ่งการใช้อำนาจพระสันตะปาปายกเว้นกฎต่าง ๆ สามารถทำได้เหมือนเมื่อครั้งที่สมเด็จพระสันตะปาปา กิตติคุณเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงยกเว้นระยะเวลา 5 ปี หลังการสิ้นพระชนม์เพื่อเปิดการพิจารณาเป็นบุญราศีของสมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอล ที่ 2

นักบุญยอห์น ที่ 23 พระสันตะปาปา ลำดับที่ 261 ค.ศ. 1958-1963

นักบุญยอห์น ปอล ที่ 2 พระสันตะปาปา ลำดับที่ 264 ค.ศ. 1978-2005

พิธีสถาปนาบุญ พร้อมกันทั้ง 2 พระองค์ ในวันอาทิตย์ ที่ 27 เมษายน 2014

(อนุชา ไชยเดช, 2557a, น. 59)

ประกาศข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส ทรงยกเว้นการเกิดเหตุอัครรย์ครั้งที่ 2 ให้กับบุญราศีสมเด็จพระสันตะปาปายอห์นที่ 23 และแต่งตั้งขึ้นเป็นนักบุญพร้อมกับนักบุญยอห์น ปอล ที่ 2 พระสันตะปาปา ผู้ได้รับการรับรองอัครรย์ครบทั้ง 2 ครั้ง

4.3 การบันทึกเรื่องเล่านักบุญในฐานะศาสนบุคคลศักดิ์สิทธิ์

4.3.1 ความเป็นมาของการบันทึกเรื่องเล่านักบุญ

แนวคิดเรื่องการให้ความเคารพเป็นพิเศษแด่นักบุญหรือศาสนานุคคลศักดิ์สิทธิ์ เป็นแนวคิดที่แพร่กระจายทั่วไปในกลุ่มคริสตชน ทั้งในพระศาสนจักรตะวันตกและพระศาสนจักร ตะวันออก นำไปสู่การบันทึกเอกสารจำนวนมากเกี่ยวกับเรื่องราวของบุคคลศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้น ซึ่งผู้บันทึกแต่ละคนล้วนมีเป้าหมายและมุมมองในการบันทึกที่แตกต่างกัน เช่น บันทึกเฉพาะเรื่องของผู้เป็นมรณสักขีในยุคต้นพระศาสนจักร บันทึกเนื่องในโอกาสฉลองนักบุญองค์สำคัญ หรือเลือกบันทึกเรื่องราวการเบียดเบียนและความทุกข์ทรมานทางศาสนา ซึ่งบางครั้งผู้เขียนหรือเรียบเรียง อาจไม่จำเป็นต้องอาศัยอยู่ในยุคสมัยเดียวกัน ในเมืองเดียวกัน หรืออยู่ในสถานการณ์เดียวกัน นักบุญองค์นั้น ๆ ก็ได้ (Delehay, 1910, เอกสารจากเว็บไซต์)

เรื่องเล่าเหล่านี้จัดเป็นวรรณกรรมเฉพาะประเภทเรียกว่า “วรรณกรรมชีวประวัติ นักบุญ” (Hagiography) มีลักษณะสำคัญ 6 ประการ (Department of History, n.d.) คือ

- ประการแรก เป็นเรื่องราวของความสำเร็จในชีวิตของนักบุญ
- ประการที่สอง เกี่ยวข้องกับการสละชีพ ความทรมาน และการเป็นมรณสักขี เพื่อยืนยันความเชื่อทางศาสนา
- ประการที่สาม อาจเป็นการเรียบเรียงเรื่องราวของนักบุญที่สถาปนาขึ้นใหม่ หรือเรียบเรียงเนื่องในโอกาสพบหลุมศพหรือพระธาตุของนักบุญ
- ประการที่สี่ เป็นเรื่องราวของการย้ายหรืออัญเชิญพระธาตุของนักบุญมายังโบสถ์
- ประการที่ห้า รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับการเกิดนิมิตถึงนักบุญ
- ประการที่หก เรื่องราวปาฏิหาริย์ การแสดงอัศจรรย์ที่เกิดขึ้นในนามของพระเจ้าผ่านคำวิงวอนของนักบุญ

การศึกษารวบรวมวรรณกรรมประเภทชีวประวัตินักบุญเริ่มมีขึ้นอย่างเป็นระบบ เมื่อ พ.ศ. 2470 (ค.ศ. 1927) (สายป่าน ปุริวรรณชนะ, 2555, น. 21) ซึ่งเดอเลเฮย์ (Delehay, 1910, เอกสารจากเว็บไซต์) ได้จำแนกงานเขียนประเภทนี้ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นงานเขียนที่รวบรวมประวัติของนักบุญจากเอกสารและแหล่งข้อมูลหลายแหล่งไว้ในเล่มเดียวกัน และกลุ่มที่สองเป็นงานเขียนที่รวบรวมประวัติของนักบุญซึ่งเป็นผลงานของนักเขียนตนใดคนหนึ่งเพียงผู้เดียวมารวมเป็นเล่ม ซึ่งการรวบรวมประวัตินักบุญในลักษณะนี้ผู้รวบรวมต้องคำนึงถึงลำดับเวลาทางประวัติศาสตร์ ลักษณะเฉพาะ รวมถึงความเชี่ยวชาญของนักบุญแต่ละองค์

ส่วนใหญ่เรื่องเล่าเหล่านี้มักประกอบด้วยประวัติชีวิตและความเชี่ยวชาญที่มีขนาดยาวทำให้ไม่สะดวกในการอ่าน ในศตวรรษที่ 13 จึงเริ่มมีการเรียบเรียงชีวประวัตินักบุญ

ขนาดย่อ โดยผู้เขียนจะ “เลือก” เนื้อหาบางส่วนไว้และตัดทอนเนื้อหาที่ไม่สำคัญเพื่อให้เนื้อหาสั้นลง งานเขียนในรูปแบบชีวประวัติย่อที่มีชื่อเสียงที่สุด คือ “Legenda Aurea” หรือชื่อภาษาอังกฤษคือ “Golden Legend” ของ Dominican Jacobus de Voragine ซึ่งเรียบเรียงขึ้นในช่วงยุคกลาง หนังสือเล่มนี้ได้รับความนิยมจนมีผู้แปลออกเป็นหลายภาษาและพิมพ์ซ้ำอย่างต่อเนื่อง

โดเบิล (Doble, 1943, pp. 325 - 326) กล่าวว่า แม้ว่าผู้เรียบเรียงงานวรรณกรรมประเภทชีวิตนักบุญศักดิ์สิทธิ์ในสมัยหลังอาจดัดแปลงเนื้อหาให้แตกต่างกันออกไปไม่ตรงกับความเป็นจริง แต่การศึกษางานเขียนเหล่านี้ก็ยังคงมีคุณค่าอย่างยิ่งในแง่ของการสะท้อนบางมุมของประวัติศาสตร์ ทำให้นักวิชาการในยุคหลังอาจทราบเรื่องราวที่ขาดหายไปจากประวัติศาสตร์จากการศึกษาเรื่องเล่าเกี่ยวกับชีวิต ภารกิจ และความตายของนักบุญ นอกจากนี้ยังอาจทำให้เข้าใจสภาพสังคม ความคิด หรือค่านิยมของช่วงเวลาที่นักเขียนมีชีวิตอยู่ได้อีกด้วย

โดยสรุปคือการบันทึกเรื่องเล่าชีวประวัติชีวิตนักบุญนั้น ผู้เรียบเรียงได้เลือกบันทึกบางช่วงชีวิตของนักบุญจากเค้าโครงเรื่องจริงประกอบกับการประดิษฐ์และดัดแปลงเนื้อหาบางส่วน และอาจกล่าวได้ว่างานวรรณกรรมประเภทชีวประวัตินักบุญมีอิทธิพลต่อคริสตชนทั้งในมิติของอุดมการณ์ทางศาสนา คติ ความเชื่อ และคำสอน ทั้งดงามและประณีตค่ามิได้ และในมิติของการสื่อสารเรื่องวิถีชีวิต ค่านิยม รวมถึงแง่มุมทางประวัติศาสตร์ด้วย

4.3.2 เรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสนาต์

นิตยสารอุดมศาสนาต์ เป็นสิ่งพิมพ์คาทอลิกที่ดำเนินโดยงานโดยสื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย หน่วยงานในกำกับของสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีกำหนดออกเป็นรายเดือน เดือนละ 1 เล่ม โดยเริ่มตีพิมพ์พิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2460 (ค.ศ. 1917) นับถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลากว่า 104 ปี โครงสร้างโดยภาพรวมของนิตยสารประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก สกู๊ป บทความพิเศษ และสัมภาษณ์ ส่วนที่สอง ชีวิตคริสตชน ส่วนที่สาม เด็กและเยาวชน และส่วนที่สี่ กวี - ศิลป์

เรื่องเล่าเกี่ยวกับนักบุญจะปรากฏในคอลัมน์ “กว่าจะเป็นนักบุญ” ซึ่งอยู่ในส่วนที่ 2 ของเล่ม โดยผู้เรียบเรียงได้เลือกเรื่องเล่าชีวประวัตินักบุญในฐานะศาสนบุคคลมานำเสนอเดือนละ 1 องค์ เนื้อหากว่าถึงเรื่องเล่าประวัติชีวิต กิจการ การประจักษ์ รวมถึงปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้นจากนักบุญที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับวันระลึกถึงในเดือนนั้น ๆ โดยผู้เรียบเรียงจะเน้นให้เห็นลักษณะคุณธรรมหรือพฤติกรรมอันโดดเด่น และแต่ละเรื่องมีโครงสร้างการเรียบเรียงแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนเปิดเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนปิดเรื่อง

4.3.2.1 ส่วนเปิดเรื่อง

ส่วนเปิดเรื่องเป็นส่วนแรกของเรื่องเล่าที่ผู้เรียบเรียงใช้ในการเปิดประเด็นเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจใคร่รู้และชวนให้ติดตามซึ่งมีลักษณะและวิธีการที่แตกต่างกัน จากการสำรวจของผู้วิจัยพบว่าเรื่องเล่านักบุญในนิตยสารอุดมศานต์ปรากฏส่วนเปิดเรื่อง 4 ลักษณะ ได้แก่ เปิดเรื่องด้วยการกล่าวสรรเสริญ เปิดเรื่องด้วยการอ้างถึงข้อความจากพระคัมภีร์ เปิดเรื่องด้วยคติ ข้อคิด หรือข้อความสำคัญ และเปิดเรื่องด้วยการกล่าวถึงที่มาของเรื่อง ดังนี้

1) เปิดเรื่องด้วยการกล่าวสรรเสริญ ซึ่งอาจเป็นการกล่าวสรรเสริญพระเจ้าหรือสรรเสริญเกียรติคุณของนักบุญที่กำลังจะกล่าวถึง ดังตัวอย่าง

“นักบุญเยเราร์ต มาเยลลา ท่านเป็นที่โปรดปรานของพระเยซูเจ้า ท่านได้บำเพ็ญตนตามพระวินัยอย่างเคร่งครัดจนบรรดานักบวชในคณะเดียวกันถือว่าตัวท่านเยเราร์ตคือวินัยของคณะฯ”

เยเราร์ต เกิดวันที่ 23 เมษายน ค.ศ.1726 ที่เมืองมูโร ทางตอนใต้ของประเทศอิตาลี ท่านเป็นคนศรัทธาตั้งแต่เล็ก ๆ มีเรื่องเล่าว่าเมื่อตอนที่ท่านอายุประมาณ 6 ขวบนั้น ทุก ๆ เช้าท่านเห็นพระกุมารเยซูทรงออกจากอ้อมแขนของพระมารดา มารีย์ เพื่อมาเล่นกับท่านและให้ขนมปังสีขาวแผ่นเล็ก ๆ แก่ท่านเป็นของขวัญ...

(อันตรธาน, 2559e, น. 50)

จากตัวอย่างการเปิดเรื่องของเรื่องเล่านักบุญเยเราร์ต มาเยลลา จะเห็นว่าผู้เรียบเรียงเปิดเรื่องด้วยการกล่าวสรรเสริญนักบุญเยเราร์ต ว่าเป็นเป็นผู้มีความเคร่งครัดในศีลและวินัยของคณะอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง จนนักบวชทั้งหลายในคณะของท่านถือเอาวัตรปฏิบัติของนักบุญเยเราร์ตเป็นวินัยของคณะด้วย และด้วยความเคร่งครัดนี้ผู้เรียบเรียงจึงสรรเสริญท่านว่าเป็นที่โปรดปรานของพระเยซูเจ้า

2) เปิดเรื่องด้วยการอ้างถึงข้อความจากพระคัมภีร์ โดยผู้เรียบเรียงได้เลือกข้อความจากพระวรสารมาที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับเรื่องราวชีวิตของนักบุญที่กำลังจะกล่าวถึง ดังตัวอย่าง

“ถ้าท่านอยากเป็นคนดีอย่างสมบูรณ์ จงไปขายทุกสิ่งที่มีมอบเงินให้คนยากจนและท่านจะมีขุมทรัพย์ในสวรรค์ แล้วจงติดตามเรามาเถิด” (มธ 19: 21)
จากคำเชื้อเชิญของพระเยซูเจ้าประโยคนี้ท่านอันตนได้ยินได้ฟังขณะที่มีอายุได้ 20 ปีเศษ และได้กลายเป็นแรงบันดาลใจและเป็นหมายสำคัญที่เรียกท่านให้ไปสู่ชีวิตฤาษี

ท่านอันตนถือได้ว่าเป็น “บิดาผู้มีชื่อเสียงของบรรดาฤาษี” ท่านเกิดที่ประเทศ อียิปต์ ราว ค.ศ.250 หลังจากที่ยึดมาฆะของ ท่านเสียชีวิตแล้ว ท่านได้แจกจ่ายทรัพย์สมบัติให้แก่ตนยากจนและเริ่มดำเนินชีวิตแยกตัวไปอยู่ในที่เปลี่ยว มีหลายคนเป็นศิษย์ติดตามท่าน...

(อันตรธาน, 2561g, น. 31)

การเปิดเรื่องของเรื่องเล่านักบุญอันตน เจ้าอธิการ จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผู้เรียบเรียงเลือกอ้างถึงข้อความจากพระวรสารนักบุญมัทธิว ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเล่าของนักบุญอันตน เจ้าอธิการ มาเป็นส่วนเปิดเรื่อง ทำให้เห็นถึงความแน่วแน่ของท่านในการเป็นนักบวช

3) เปิดเรื่องด้วยคติ ข้อคิด หรือข้อความสำคัญ โดยผู้เรียบเรียงจะเปิดเรื่องด้วยข้อคิด หรือข้อความสำคัญที่ผู้เรียบเรียงกำหนดขึ้น และสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะอันโดดเด่นของนักบุญที่กำลังจะกล่าวถึง ดังตัวอย่าง

“อำนาจสามารถกลายเป็นหนทางแห่งความศักดิ์สิทธิ์ได้ ก็ต่อเมื่อได้ถูกนำมาใช้ในทิศทางที่ถูกต้อง คือ เป็นอำนาจของการให้บริการ”

เฮนรี ที่ 2 ดยุคแห่งแคว้นบาวาเรียได้กลายเป็นจักรพรรดิของอาณาจักรตะวันตกเมื่อมีอายุได้เพียง 29 ปี พระองค์เป็นผู้ที่ให้ความสนใจอย่างมากต่อผลประโยชน์ของพระศาสนจักร คือภายในอาณาจักรพระองค์ได้ทรงพยายามรื้อฟื้นชีวิตคริสตชน และส่วนภายนอกอาณาจักรนั้นพระองค์ได้ส่งเสริมพวกธรรมทูตให้การขยายอาณาจักรของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของโดยจัดตั้งสังฆมณฑลต่าง ๆ และสร้างอาราม ฤาษีขึ้นหลายแห่งในอาณาจักรของพระองค์...

(อันตรธาน, 2556d, น. 41)

จากเรื่องเล่าของนักบุญเฮนรี ที่ 2 ข้างต้น ผู้เรียบเรียงเปิดเรื่องด้วยข้อความสำคัญอันเป็นการบ่งบอกถึงลักษณะของนักบุญเฮนรี ว่าท่านเป็นผู้มีอำนาจในฐานะกษัตริย์แต่ท่านใช้อำนาจของท่านในการทำนุบำรุงและอุปถัมภ์ศาสนา รวมทั้งการปกครองโดยใช้ศีลธรรมในการดูแลประชาชน

4) เปิดเรื่องด้วยการกล่าวถึงที่มาของเรื่อง การเปิดเรื่องในลักษณะนี้พบได้น้อยมาก โดยผู้เรียบเรียงจะกล่าวถึงที่มาของประวัตินักบุญท่านนั้นว่ามีกล่าวถึงในพระคัมภีร์หรือในเอกสารของนักเขียนท่านอื่นมาก่อน ดังตัวอย่าง

เรื่องราวของท่านทั้งสองปรากฏอยู่ในพระวรสารบทแรกของนักบุญลูกา ซึ่งกล่าวถึงความศักดิ์สิทธิ์ของท่านทั้งสองไว้อย่างย่อ ๆ ว่า “ทั้งสองคนเป็นผู้ชอบธรรมเฉพาะพระพักตร์พระเจ้า ปฏิบัติตามบทบัญญัติและข้อกำหนดทุกข้อของพระเจ้าโดยไม่มีข้อตำหนิ”

นางเอลีซาเบธเป็นลูกพี่ลูกน้องของพระนางมารีย์และนางเอลีซาเบธยังได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีบุญที่บุตรในครรภ์ของนางจะเป็นผู้นำหน้าพระเจ้า เป็นเหตุการณ์ที่เหลือเชื่อในระดับมนุษย์ที่จะมีบุตรหลังจากเป็นหมันมาจนอายุเข้าวัยชราแล้ว...

(อันตรธาน, 2555, น. 41)

ตัวอย่างเรื่องเล่าของนักบุญเอลีซาเบธ ข้างต้นจะเห็นว่าการเปิดเรื่องจะอธิบายให้เห็นที่มาของเรื่องเล่าเรื่องนี้ว่า มีปรากฏอยู่ในพระวรสารของนักบุญลูกา ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ หรือกล่าวอีกอย่างว่านักบุญเอลีซาเบธเป็นบุคคลในคริสตประวัติ

4.3.2.2 ส่วนเนื้อหา

ส่วนเนื้อหาเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่สุดของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสตร์ โดยจะปรากฏจุดเน้นหรือสัดส่วนของเนื้อหาที่ผู้เรียบเรียงให้ความสำคัญอยู่ 3 ลักษณะ ลักษณะแรกคือให้ความสำคัญกับวีรกรรมการพลีชีพเป็นมรณสักขีเพื่อยืนยันความศรัทธาทางศาสนา เรื่องเล่าในลักษณะนี้จะอธิบายรายละเอียดการของการเป็นมรณสักขี การถูกทรมาน และวิธีการในการทำให้นักบุญเสียชีวิตมากกว่าการสร้างสาธารณกุศล ดังตัวอย่าง

...วาเลเรียนยังได้ชักชวนน้องชายของเขาที่ชื่อตีบูร์ซีให้มาเป็นคาทอลิกด้วย โดยเซซิลลาได้สอนคำสอนให้และเมื่อตีบูร์ซีได้รับศีลล้างบาปแล้ว ก็แลเห็นอรัญทนต์ด้วยเช่นเดียวกัน แต่แล้วปีศาจก็เร่งมือทำงานของมันอย่างเต็มที่ด้วยเหมือนกัน จึงมีคนไปฟ้องเจ้าเมืองเกี่ยวกับเรื่องราวของสองพี่น้องนี้

เจ้าเมืองรับสั่งให้ทหารไปจับตัวสองพี่น้องไปประหารและสั่งให้จับตัวเซซิลลาไปทรมานด้วยการนำตัวไปรมด้วยไอน้ำที่กำลังเดือดพล่านแต่เธอไม่ได้รับอันตรายอะไร เจ้าเมืองจึงสั่งให้บีบคอเธอแต่เธอกลับไม่ได้รับอันตรายแต่อย่างใด ที่สุดเจ้าเมืองจึงสั่งให้เพชฌฆาตนำตัวเธอไปตัดศีรษะ เธอถูกฟันที่คอถึง 3 ครั้ง แต่ศีรษะของเธอมิได้หลุดออกจากบ่า เธอได้รับบาดแผลฉกรรจ์ แต่ยังมีชีวิตอยู่ต่อได้ถึง 3 วัน แล้วจึงสิ้นใจกลายเป็นมรณสักขี...

(อันตรธาน, 2561a, น. 33)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นเรื่องเล่าของนักบุญเซซีลีอา จะเห็นว่าผู้เรียบเรียงอธิบาย เหตุการณ์การถูกลงโทษของนักบุญเซซีลีอาอย่างละเอียด เริ่มจากรมด้วยน้ำที่กำลังเดือด ปีบคอก และถูกตัดศีรษะถึง 3 ครั้ง และต้องทนทุกข์ทรมานถึง 3 วัน จนกระทั่งสิ้นใจ รายละเอียดเหล่านี้ จะปรากฏมากในกลุ่มเรื่องเล่าของนักบุญที่เป็นมรณสักขี ซึ่งการอธิบายอย่างละเอียดนี้ช่วยให้ ผู้อ่านเห็นความกล้าหาญของนักบุญที่ไม่เกรงกลัวต่ออันตราย และยังทำให้เห็นความอัศจรรย์และความศักดิ์สิทธิ์อันเกิดขึ้นจากความศรัทธาในพระเจ้าด้วย

เนื้อหาลักษณะที่สอง เป็นการเรียบเรียงที่เน้นให้เห็นความโดดเด่นด้านการ สังคมสงเคราะห์ ผ่านพฤติกรรมกรให้ทาน บริจาคทรัพย์สิน อาหาร การดูแลคนยากไร้ คน เจ็บป่วย ตลอดจนการก่อตั้งสถานพยาบาลหรือก่อตั้งคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติภารกิจด้านสังคม สงเคราะห์ ดังตัวอย่าง

...อันตนอุทิศตัวเองในการเจริญตามแบบอย่างของพวกฤาษี ท่านได้ช่วยสอน คำสอนและทำกิจเมตตาช่วยเหลือผู้ที่ยากจน คนที่ตกทุกข์ได้ยาก ท่านทำงาน รับใช้คนเหล่านี้ประหนึ่งเป็นพี่น้องของท่าน

ท่านบวชเป็นพระสงฆ์เมื่ออายุ 26 ปี และได้ตั้งคณะที่มีชื่อว่า “คณะนักบวช แห่งนักบุญเปาโล” แต่ภายหลังพวกชาวเมืองมิลาน เรียกคณะนี้ว่า คณะบาร์นาบิตี (Barnabites) เพราะมีวัดแห่งหนึ่งที่คณะนักบวชนี้ได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแด่นักบุญ บาร์นาบัส

ท่านอันตนมีจุดประสงค์ต้องการทำการปฏิรูปปรับปรุงชีวิตนักบวชและชีวิตคริสตชนโดยอาศัยการเทศน์สอน การแนะนำวิญญานการให้ความช่วยเหลือแก่คนเจ็บไข้ ใต้ป่วย การใช้โทษบาป และความศรัทธาก็คือ ทั้งโดยส่วนรวมและส่วนตัว...

(อันตรธาน, 2563f, น. 33)

จากเรื่องเล่าของนักบุญอันตน มารีย์ ชักกาเรีย ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็น วิธีการเรียบเรียงโดยเน้นไปที่การทำกิจเมตตาอันเป็นภารกิจด้านสังคมสงเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า นักบุญอันตน มารีย์ ชักกาเรีย เป็นผู้ที่ดูแลเอาใจใส่และให้ความรักกับคนยากจนและคนป่วย ประหนึ่งเป็นพี่น้องของท่าน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการตั้งคณะนักบวชแห่งนักบุญเปาโลเพื่อ สืบสานภารกิจเหล่านี้ด้วย

เนื้อหาลักษณะที่สาม ผู้เรียบเรียงเน้นให้เห็นความเป็นนักปราชญ์ผู้รอบรู้และนักปฏิบัติธรรมที่เคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตแบบสันโดษ การฝึกจิต การภาวนาใช้โทษบาป การเทศน์ รวมถึงการดัดแปลงและเรียบเรียงคำสอนเป็นตำราต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

...หลังจากที่เยโรมได้ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางเมืองหลวงที่ฟุ้งเฟ้อ ท่านตัดสินใจสมัครรับศีลล้างบาปที่กรุงโรม ท่านพยายามดำเนินชีวิตด้วยการภาวนาและพิธีกรรมใช้โทษบาปและเมื่อท่านเดินทางไปประเทศต่าง ๆ ที่สุดท่านตัดสินใจบวชเป็นพระสงฆ์ และได้ส่งเสริมชีวิตนักบวชโดยได้ตั้งอารามสำหรับนักบวชชาย 1 หลัง และนักบวชหญิงอีก 1 หลัง

จากนั้นท่านได้กลับมาที่กรุงโรมและได้เป็นเลขานุการของสมเด็จพระสันตะปาปาดามาซุสและได้เริ่มงานแปลพระคัมภีร์เป็นภาษาละติน ท่านทุ่มเทเวลากับให้กับการแปลหนังสือพระคัมภีร์อย่างจริงจังโดยใช้เวลากว่า 30 ปี ในการเขียน แปล และปรับปรุงพระคัมภีร์ พระศาสนจักรยกย่องท่านให้เป็นนักพระคัมภีร์ผู้ยิ่งใหญ่ของพระศาสนจักร ผู้แปลพระคัมภีร์จากต้นฉบับเป็นภาษาละติน ซึ่งเป็นภาษาธรรมดาในสมัยนั้นเข้าใจได้ง่าย สละสลวย และตรงกับภาษาเดิม ท่านเยโรมได้มรณภาพในปี 420 ศพของท่านถูกฝังไว้ที่เมืองเบรเลแฮมและต่อมาได้ย้ายไปบรรจุไว้ในกรุงโรม...

(อันตรธาน, 2564c, น. 33)

ตัวอย่างเรื่องเล่าของนักบุญเยโรมแสดงให้เห็นว่าผู้เรียบเรียงต้องการเน้นให้เห็นลักษณะของความเป็นนักปฏิบัติภาวนาและพิธีกรรมใช้โทษบาป ความมุมานะ พยายาม โดยเฉพาะการศึกษาพระคัมภีร์จนแตกฉาน กระทั่งสามารถเขียน แปล และปรับปรุงคำสอนในพระคัมภีร์เป็นภาษาละตินเพื่อให้สามารถเข้าถึงคริสตชนได้โดยง่าย ทำยที่สุดท่านจึงได้รับยกย่องให้เป็นนักพระคัมภีร์ผู้ยิ่งใหญ่ของพระศาสนจักร

4.3.2.3 ส่วนปิดเรื่อง

การปิดเรื่องหรือการจบเรื่อง เป็นส่วนที่ผู้เรียบเรียงกล่าวสรุปเนื้อเรื่องที่เล่ามาทั้งหมดเพื่อเน้นย้ำสารสำคัญของเรื่องเล่า นั้น ๆ อาจมีลักษณะเป็นข้อคิด คติเตือนใจ ข้อความจากพระวรสารเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความทราบซึ่งและนำไปประยุกต์ใช้ ปราบกฏส่วนปิด 3 ลักษณะ ได้แก่ ปิดเรื่องด้วยคำภาวนา ปิดเรื่องด้วยอ้างถึงข้อความจากพระวรสาร และปิดเรื่องด้วยข้อคิดหรือคำสอน ดังนี้

1) ปิดเรื่องด้วยคำภาวนา ซึ่งเป็นรูปแบบการปิดเรื่องที่พบมากที่สุดลักษณะเป็นการคำภาวนาเพื่อวิงวอนต่อพระเจ้าผ่านทางนักบุญแต่ละองค์ ขึ้นต้นคำภาวนาด้วยข้อความว่า “ข้าแต่พระเจ้า” ดังตัวอย่าง

ประเทศไอร์แลนด์นับเป็นประเทศที่ส่งบรรดาพระสงฆ์และฆราวาสอาสาของตนมากกว่า 60 เปอร์เซนต์ ให้ไปเป็นธรรมทูตตามประเทศต่าง ๆ และกลุ่มพลมารีย์ก็ถือกำเนิดจากประเทศนี้ด้วย ซึ่งเป็นหน่วยงานแพร่ธรรมสมัยใหม่หน่วยงานหนึ่งที่แพร่หลายไปในหลาย ๆ ประเทศ

ข้าแต่พระเจ้า พระองค์ได้ส่งนักบุญปาตริกให้ไปประกาศข่าวดีเพื่อเพื่อนมนุษย์จะได้พบ “ความหนทาง ความจริง และชีวิต” และสำหรับ “ปีแห่งความเชื่อ” ลูกจะพยายามเพิ่มพูนความเชื่อในการเป็นประจักษ์พยานถึงความรักที่พระองค์ทรงมีต่อลูก ๆ ของพระองค์

(อันตรธาน, 2556a, น. 41)

คำภาวนาข้างต้นเป็นคำภาวนาต่อองค์พระเจ้า โดยอาศัยรูปแบบชีวิตของนักบุญปาตริก องค์อุปถัมภ์ของประเทศไอร์แลนด์เป็นต้นแบบ เพื่อให้ผู้ภาวนาได้เพิ่มพูนความเชื่อของตนที่มีต่อพระเจ้า ดังที่นักบุญปาตริกพยายามเพิ่มพูนความเชื่อให้กับคริสตชนเช่นกัน

2) ปิดเรื่องด้วยอ้างถึงข้อความจากพระวรสาร เป็นการเลือกข้อความจากพระวรสารที่ตรงกับเรื่องเล่าของนักบุญแต่ละองค์เพื่อสรุปและแสดงความเชื่อมโยงระหว่างกิจการหรือคุณธรรมของนักบุญกับคำสอนของพระเยซูเจ้าในพระวรสาร ดังตัวอย่าง

ท่านวินเซนยังได้ตั้งคณะสงฆ์ผู้แพร่ธรรมที่มีนามว่า “ลาซารีสท์” ด้วย ท่านได้ถึงแก่กรรมภาพในกรุงปารีสเมื่อปี 1660 ซึ่งหลังจากมรณภาพแล้ว 55 ปีผ่านไปร่างกายของท่านก็ไม่เน่าเปื่อย ทุกวันนี้คณะและสมาคมนักบุญวินเซน เดอ ปอล ยังคงดำเนินงานเกี่ยวกับคนยากจนเพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของท่านมา จนกระทั่งทุกวันนี้

เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่าท่านทำสิ่งใดต่อพี่น้องผู้ต่ำต้อยที่สุดของเราคนหนึ่ง ท่านก็ทำสิ่งนั้นต่อเรา” (มธ 25 : 40)

(อันตรธาน, 2560d, น. 50)

จากตัวอย่างเรื่องเล่าของนักบุญวินเซน เดอ ปอล จะเห็นว่าผู้เรียบเรียงเลือกปิดเรื่องด้วยข้อความจากพระวรสารนักบุญมัทธิว อันเป็นคำสอนของพระเยซูเจ้าเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้เดือดร้อน ตกทุกข์ได้ยากนั้น มีความหมายเท่ากับการช่วยเหลือพระเยซูเจ้า ข้อความนี้

สอดคล้องกับคุณธรรมและกิจการของนักบุญวินเซน เดอ ปอลที่ให้การช่วยเหลือผู้คนจำนวน โดยเฉพาะเรื่องการรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย

3) ปิดเรื่องด้วยข้อคิดหรือคำสอน การปิดเรื่องในลักษณะนี้มีได้ใช้ข้อความจากพระคัมภีร์มาเป็นข้อคิด แต่เป็นการสรุปข้อคิดที่ผู้เรียบเรียงได้จากเรื่องของนักบุญแต่ละองค์ เพื่อเป็นคติสอนใจให้ผู้อ่านพึงระลึกถึงและนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ดังตัวอย่าง

...นักบุญสเตเฟนนอกจากจะเป็นอนุสงฆ์และผู้ปกป้องศาสนาคนแรกแล้วท่านนับเป็นมรณสักขีองค์แรกของพระศาสนจักรอีกด้วย อันที่จริงเพราะความมีใจร้อนรนของท่านนั่นเองที่พวกผู้ฟังไม่สามารถทนต่อการตักเตือนของท่านและเรื่องเล่าถึงการทรมานของนักบุญสเตเฟนที่นักบุญลูกาได้เล่าให้เราฟังนั้นเป็นการถอดแบบมาจากเรื่องพระทรมานของพระเยซูคริสตเจ้าขณะที่กำลังจะสิ้นพระชนม์ ซึ่งนักบุญสเตเฟนก็ได้ให้อภัยแก่พวกเพชฌฆาตด้วย

ความศักดิ์สิทธิ์ของคริสตชนอยู่ที่การเลียนแบบพระเยซูคริสตเจ้าอย่างจริงจังในชีวิตของเราและการระลึกถึงนักบุญก็เป็นอันเดียวกันกับการระลึกถึงการสิ้นพระชนม์และการกลับคืนชีพของพระเยซูคริสตเจ้า

(อันตรธาน, 2562f, น. 33)

ตัวอย่างเรื่องเล่าของนักบุญสเตเฟนข้างต้น ผู้เรียบเรียงใช้เหตุการณ์การเสียชีวิตเป็นมรณสักขีของนักบุญสเตเฟน เป็นคติสอนใจแก่ผู้อ่านว่าการใช้ชีวิตคริสตชนที่ดีคือการใช้ชีวิตเลียนแบบพระเยซูเจ้าและนักบุญทั้งหลาย ทั้งในด้านความรักต่อเพื่อนมนุษย์ ความศรัทธาในพระเจ้า การให้อภัย รวมถึงการเสียสละ

การเรียบเรียงและนำเสนอเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศานต์นั้น จะเห็นว่าผู้เรียบเรียงใช้กลวิธีในการเรียบเรียงที่หลากหลายแสดงให้เห็นการ “จัดระบบ” ก่อนการเล่าว่าจะเล่าอย่างไร มีโครงสร้างอย่างไร และใช้กลวิธีอะไรในการนำเสนอ ซึ่งจันทิมา อังคพณิชกิจ (2562, น. 227 - 228) อธิบายว่า การจัดระบบเรื่องเล่าให้เป็นระเบียบ เป็นลำดับชัดเจน และไม่สับสน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าถึงสารที่ผู้เรียบเรียงต้องการสื่อให้ได้มากที่สุด

5. คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในบริบทสังคมไทย

คริสต์ศาสนาเริ่มเผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทยนับตั้งแต่ พ.ศ. 2109 ตรงกับรัชกาลสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ แห่งกรุงศรีอยุธยา โดยมีมิชชันนารีชาวโปรตุเกสจากคณะโดมินิกัน (Dominican) เป็นมิชชันนารีกลุ่มแรกที่ได้เดินทางเข้ามาเผยแผ่ศาสนาคริสต์ในกรุงศรีอยุธยา หลังจากนั้นก็มี

มิชชันนารีเดินทางเข้ามาเผยแผ่ศาสนาคริสต์ยังกรุงศรีอยุธยาอย่างต่อเนื่อง คือ บาทหลวงจากคณะฟรังซิสกัน (Franciscan) เดินทางเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2125 บาทหลวงจากคณะเยซุอิต (Jesuit) เดินทางเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2150 บาทหลวงคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส (นิกายคาทอลิก) เดินทางเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2207 (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2559, น. 229 - 230) การเข้ามาบาทหลวงคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีสดังกล่าวเป็นถือเป็นจุดเริ่มต้นการสถาปนา “มิสซังสยาม” ซึ่งมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าในการประกาศพระคริสต์ธรรมมาโดยลำดับ

ปัจจุบันคริสต์ศาสนาได้รับรองและให้การอุปถัมภ์การดำเนินกิจการทางศาสนาจากทางราชการอย่างเป็นทางการ (กรมการศาสนา, 2554, คำนำ) จากการสำรวจสถิติผู้นับถือศาสนาในประเทศไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2561 พบว่า มีศาสนิกชนผู้นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1.1 คิดเป็นประชากร 767,624 คน เป็นอันดับ 3 รองจากพุทธศาสนาและศาสนาอิสลาม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563, น. 11) ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพระศาสนจักรคาทอลิกในบริบทสังคมไทยในประเด็นต่อไปนี้

5.1 การปกครองพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย

พระศาสนจักรในประเทศไทยเริ่มสถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2216 ในชื่อ “มิสซังสยาม” (Apostolic Vicarate of Siam) โดยสมเด็จพระสันตะปาปาเคลเมนต์ที่ 9 และได้มอบหมายให้คุณพ่อหลุยส์ ลาโน (Laneau) บาทหลวงคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส รับตำแหน่งประมุขมิสซังสยามองค์แรก (สมศรี บุญอรุณวัฒนา, 2563, บทนำ) นับแต่นั้นเป็นต้นมามีมิสซังสยามก็มีความก้าวหน้าในการประกาศศาสนาและเจริญเติบโตอย่างมั่นคง ปัจจุบันมิสซังสยามได้ยกฐานะขึ้นเป็นสังฆมณฑลท้องถิ่น 11 สังฆมณฑล แต่ละสังฆมณฑลขึ้นตรงต่อสมเด็จพระสันตะปาปา (สถาปประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2564) ดังนี้

5.1.1 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพ

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพ ได้รับการสถาปนาเป็นสังฆมณฑลเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 18,831 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 10 จังหวัด กับ 1 อำเภอ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดฉะเชิงเทรา (บางส่วน) จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดอ่างทอง และอำเภอบ้านนา (จังหวัดนครนายก) มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกรวม 122,094 คน และมีพระคาร์ดินัล ฟรังซิสเซเวียร์ เกรียงศักดิ์ โกวิทวาณิช ดำรงตำแหน่งประมุขประจำสังฆมณฑล

5.1.2 อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง

อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง ได้รับการสถาปนาเป็นสังฆมณฑลเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 25,447.80 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดกาฬสินธุ์ มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกรวม 56,532 คน และมีพระอัครสังฆราช อันตน วีระเดช ใจเสรี ดำรงตำแหน่งประมุขประจำสังฆมณฑล

5.1.3 สังฆมณฑลราชบุรี

สังฆมณฑลราชบุรี ได้รับการสถาปนาเป็นสังฆมณฑลเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 31,362 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกรวม 18,321 คน และมีพระสังฆราชยอห์นบอสโก ปัญญา กฤษเจริญ ดำรงตำแหน่งประมุขประจำสังฆมณฑล

5.1.4 สังฆมณฑลจันทบุรี

สังฆมณฑลจันทบุรี ได้รับการสถาปนาเป็นสังฆมณฑลเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 34,000 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตราด จังหวัดจันทบุรี จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จังหวัดฉะเชิงเทรา (บางส่วน) และจังหวัดนครนายก (ยกเว้นอำเภอบ้านนา) มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกรวม 55,520 คน และมีพระสังฆราชซิลวีโอ สิริพงษ์ จรัสศรี ดำรงตำแหน่งประมุขประจำสังฆมณฑล

5.1.5 สังฆมณฑลเชียงใหม่

สังฆมณฑลเชียงใหม่ ได้รับการสถาปนาเป็นสังฆมณฑลเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 48,013 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำพูน และจังหวัดลำปาง (ยกเว้นอำเภอองาว) มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกรวม 55,489 คน และมีพระสังฆราชฟรังซิส เซเวียร์ วีระ อาภรณ์รัตน์ ดำรงตำแหน่งประมุขประจำสังฆมณฑล

5.1.6 สังฆมณฑลอุบลราชธานี

สังฆมณฑลอุบลราชธานี ได้รับการสถาปนาเป็นสังฆมณฑล เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 53,917 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดอำนาจเจริญ มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกาย

โรมันคาทอลิกรวม 24,609 คน และมีพระสังฆราชฟิลิป บรรจง ไชยรา ดำรงตำแหน่งประมุขประจำสังฆมณฑล

5.1.7 สังฆมณฑลนครราชสีมา

สังฆมณฑลนครราชสีมา ได้รับการสถาปนาเป็นสังฆมณฑล เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 44,326 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกรวม 6,649 คน และมีพระสังฆราชยอแซฟ ชุศักดิ์ สีริสุทธิ ดำรงตำแหน่งประมุขประจำสังฆมณฑล

5.1.8 สังฆมณฑลอุดรธานี

สังฆมณฑลอุดรธานี ได้รับการสถาปนาเป็นสังฆมณฑล เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 45,232 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดบึงกาฬ มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกรวม 19,943 คน และมีพระสังฆราชยอแซฟ ลือชัย ชาติวิสัย ดำรงตำแหน่งประมุขประจำสังฆมณฑล

5.1.9 สังฆมณฑลนครสวรรค์

สังฆมณฑลนครสวรรค์ได้รับการสถาปนาเป็นสังฆมณฑล เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 93,547 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 13 จังหวัด แบ่งออกเป็น 3 เขต ได้แก่

เขต 1 ประกอบด้วย จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดเพชรบูรณ์ (ตอนล่าง)

เขต 2 ประกอบด้วย จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิจิตร จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดเพชรบูรณ์ (ตอนบน) และอำเภอเมือง จังหวัดตาก

เขต 3 ประกอบด้วย อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ อำเภอท่าสองยาง อำเภอแม่ระมาด และอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกรวม 18,565 คน และมีพระสังฆราชยอแซฟ พิบูลย์ วิสิฐนนทชัย ดำรงตำแหน่งประมุขประจำสังฆมณฑล

4.1.10 สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี

สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี ได้รับการสถาปนาเป็นสังฆมณฑลเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2512 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 75,562 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 15 จังหวัด แบ่งออกเป็น 4 เขต ได้แก่

เขต 1 ประกอบด้วย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดชุมพร

เขต 2 ประกอบด้วย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช

เขต 3 ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

เขต 4 ประกอบด้วย จังหวัดระนอง จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง และจังหวัดพัทลุง

มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกรวม 7,143 คน และมีพระสังฆราชโยเซฟ ประธาน ศรีदारุณศีล ดำรงตำแหน่งประมุขประจำสังฆมณฑล

5.1.1 สังฆมณฑลเชียงราย

สังฆมณฑลเชียงราย เป็นสังฆมณฑลที่ได้รับการสถาปนาล่าสุด โดยแยกออกจากสังฆมณฑลเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2561 มีเขตปกครองครอบคลุมพื้นที่ 37,840 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 4 จังหวัด กับ 1 อำเภอ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และอำเภองาว (จังหวัดลำปาง) มีประชากรผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกรวม 20,871 คน และมีพระสังฆราชยอแซฟ วุฒิเลิศ แห่งล้อม เป็นประมุขประจำสังฆมณฑล

นอกจากดำเนินกิจการด้านศาสนาในเขตศาสนปกครองของตนแล้ว บรรดาประมุขสังฆมณฑลต่าง ๆ ได้รวมตัวกันในรูปแบบของสภาพระสังฆราชตามข้อกำหนดในการประชุมสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 เพื่อให้การเผยแผ่ศาสนาเป็นไปด้วยความมั่นคง ยั่งยืน และมีเอกภาพ โดยในปี พ.ศ. 2508 สันตะสำนักได้อนุมัติการก่อตั้งสภาพระสังฆราชในประเทศไทย โดยใช้ชื่อว่า “สภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย” (Catholic Bishops' Conference of Thailand) ซึ่งนับเป็นหน่วยงานสูงสุดในการกำกับดูแลการดำเนินงานของคริสตจักรคาทอลิกในประเทศไทย

ปัจจุบันสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีพันธกิจสำคัญคือการ “มุ่งอุทิศตนฟื้นฟูชีวิตให้สนิทกับพระคริสตเจ้าโดยอาศัยพระวาจาและศีลศักดิ์สิทธิ์ เป็นหนึ่งเดียวร่วมมือและแบ่งปันซึ่งกันและกัน แสวงหาคคุณค่าพระอาณาจักรในบริบทสังคม เสวนาฉันมิตรกับผู้มีความเชื่ออื่น ประกาศพระเยซูคริสตเจ้าและเป็นประจักษ์พยานด้วยการดำเนินชีวิตเรียบง่าย รักและรับใช้ปวงชนโดยเน้นผู้ยากไร้” โดยแบ่งภารกิจสำคัญที่ดำเนินการตามพันธกิจออกเป็น 5 ด้าน (สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป., เอกสารจากเว็บไซต์) ได้แก่

ด้านที่ 1 ด้านการศาสนา เน้นดำเนินการเผยแผ่ศาสนา การอภิบาลคริสตชน การปฏิบัติศาสนกิจ การสร้างศาสนสถาน รวมถึงการอบรมนักบวชทั้งชายและหญิง

ด้านที่ 2 ด้านการศึกษาอบรม จริยธรรม ศิลปะ และวัฒนธรรม เน้นการจัดการศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาคาทอลิกในทุกระดับ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักศาสนาและประเพณีอันดีงาม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 3 ด้านสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เน้นการส่งเสริมและรับใช้สังคมตามจิตตารมณ์แห่งความรักและการรับใช้ ให้การช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ รวมทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านที่ 4 ด้านการแพทย์ อนามัยและสาธารณสุข เน้นการดำเนินกิจการด้านการรักษาพยาบาลในทุกรูปแบบ การสร้างสถานพยาบาล โรงพยาบาล และหน่วยพยาบาลเคลื่อนที่ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนทุกศาสนา

ด้านที่ 5 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เน้นการดำเนินงานสื่อและสิ่งพิมพ์ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมที่คุณภาพ รวมทั้งพัฒนากิจการด้านสื่อสารมวลชนให้มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

5.2 หลักความเชื่อสำคัญในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในบริบทสังคมไทย

ความเชื่อตามคติของคริสต์ศาสนาคือการยอมรับว่า ผู้นั้น เหตุการณ์นั้น สิ่งนั้น เป็นเรื่องจริง มีอยู่จริง และไม่สามารถพิสูจน์ตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ได้ ซึ่ง วุฒิเลิศ แห่งล้อม (2555, น. 14-15) อธิบายสิ่งที่คริสตชนคาทอลิกต้องเชื่อสรุปอยู่ในบทภาวนา “ข้าพเจ้าเชื่อ” ดังนี้

ข้าพเจ้าเชื่อในพระเจ้า พระบิดาผู้ทรงสรรพานุภาพ ทรงเนรมิตฟ้าดิน ข้าพเจ้าเชื่อในพระเยซูคริสตเจ้า พระบุตรหนึ่งเดียวของพระเจ้า องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าทั้งหลาย ทรงปฏิสนธิเดชะพระจิตเจ้า ทรงบังเกิดจากพระนางมารีย์พรหมจารี ทรงรับทรมานสมัยปอนทิอัส ปิลาต ทรงถูกตรึงกางเขน สิ้นพระชนม์ และทรงถูกฝังไว้ เสด็จสู่แดนมรณะ วันที่สามทรงกลับคืนพระชนม์ชีพจากบรรดาผู้ตาย เสด็จสู่สวรรค์ ประทับเบื้องขวาพระเจ้า พระบิดาผู้ทรงสรรพานุภาพ แล้วจะเสด็จมาพิพากษาผู้เป็นและผู้ตาย ข้าพเจ้าเชื่อในพระจิตเจ้า พระศาสนจักรศักดิ์สิทธิ์สากล ความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวของผู้ศักดิ์สิทธิ์ การอภัยบาป การกลับคืนชีพของร่างกาย และชีวิตนิรันดร อาแมน

(วุฒิเลิศ แห่งล้อม, 2555, น. 293)

จากบทภาวนาดังกล่าวแสดงให้เห็นข้อความเชื่อสำคัญที่คริสตชนคาทอลิก “ต้องเชื่อ” 13 ข้อ คือ เชื่อในพระเจ้าหนึ่งเดียว เชื่อว่าพระเจ้าทรงเนรมิตฟ้าดิน เชื่อว่าพระเยซูเป็นพระบุตรของพระเจ้า เชื่อว่าพระเยซูทรงบังเกิดจากพระนางมารีย์ พรหมจารี เชื่อว่าพระเยซูทรงถูกตรึงกางเขน พระองค์สิ้นพระชนม์ และถูกฝังไว้ เชื่อว่าพระเยซูฟื้นคืนชีพในวันที่สามหลังจากสิ้นพระชนม์ เชื่อว่าหลังจากคืนพระชนม์ชีพแล้วพระเยซูเสด็จสู่สวรรค์ เชื่อว่าพระเยซูจะเสด็จมาอีกครั้งเพื่อทรงพิพากษาผู้ตาย เชื่อในพระจิตเจ้า เชื่อว่ามีพระศาสนจักรมีหนึ่งเดียว ศักดิ์สิทธิ์ และเป็นสากล เชื่อว่ามีความสัมพันธ์สืบเนื่องมาจากอัครสาวก เชื่อในการอภัยบาป และเชื่อในการกลับคืนชีพและชีวิตนิรันดร์

นอกจากนี้ ยังมีความเชื่ออันเป็นความเชื่อสำคัญที่ส่งผลต่อแนวคิด วัฒนธรรม ค่านิยม และการดำเนินชีวิตของคริสตชนคาทอลิก ดังนี้

5.2.1 ความเชื่อเรื่องตรีเอกภาพ

ตรีเอกภาพ (Trinity) เป็นลักษณะของพระผู้เป็นเจ้าที่ทรงเปิดเผยพระองค์แก่มนุษย์ใน 3 สถานะบุคคล ได้แก่ พระบิดา เป็นผู้สร้างและครอบครองจักรวาล พระบุตร เป็นผู้รับสภาพมนุษย์และไถ่มนุษย์จากบาป และพระจิต เป็นผู้ใช้อำนาจในการลดบันดาลให้เกิดความรู้สึกนึกคิดในจิตใจ และนำทางชีวิตคริสตชนให้เป็นที่ไปตามประสงค์ของพระเจ้า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552, น. 597)

เสฐียร พันธงชัย (2563, น. 337 - 338) อธิบายว่า ความเชื่อเรื่องตรีเอกภาพ อาจเรียกว่าได้เป็น “รัตนตรัยของคริสต์ศาสนา” เพราะแม้ว่าจะมีชื่อเรียกต่างกัน แต่มีอำนาจภาพที่เชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยสมบูรณ์เรียกได้ว่า 3 อำนาจภาพเท่ากับ 1 หรือ 1 อำนาจภาพเท่ากับ 3 ซึ่งความเชื่อเรื่องตรีเอกภาพนี้อาจมีปัจจัยมาจากการที่ชาวคริสต์มีความเชื่อร่วมกับศาสนายิวโบราณว่าพระเยซูคือพระเจ้าหนึ่งเดียวและเป็นพระเจ้าสูงสุด เมื่อพระเยซูเจ้าทรงมารับสภาพมนุษย์ในฐานะพระเมสสิยาห์หรือพระผู้ไถ่ พระองค์ทรงเมตตาตามมนุษย์ด้วยความรัก สั่งสอนผู้คนให้พ้นจากความชั่วทั้งปวง รวมทั้งเสียสละพระองค์บนไม้กางเขน ทำให้คนส่วนมากเกิดความศรัทธาและยอมรับพระเยซูว่าทรงอยู่ในฐานะพระบุตรของพระเจ้า นอกจากนี้ยังมีความเชื่ออีกว่ามีอำนาจพิเศษบางอย่างของพระผู้เป็นเจ้าหรือพระบิดาที่คอยติดตามและสถิตอยู่กับคริสตชนเสมอ ทั้งหมดนี้ยังกลายมาเป็นหลักการตรีเอกภาพ

ความเชื่อเรื่องพระตรีเอกภาพมีความสำคัญต่อคริสตชนอย่างมาก เห็นได้จากก่อนเริ่มภารกิจสำคัญ การสวดภาวนา หรือกิจกรรมทางศาสนา คริสตชนจะกระทำสัญลักษณ์เครื่องหมายมหากางเขน (Sign of the Cross) โดยใช้หัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลาง แตะกลาง

หน้าผากเพื่อระลึกถึงพระบิดา แต่ะบริเวณท้องเพื่อระลึกถึงพระบุตร และแต่ะบริเวณไหล่ซ้ายและไหล่ขวาเพื่อระลึกถึงพระจิต พร้อมกับกล่าวว่า “เดชะพระนาม พระบิดา และพระบุตร และพระจิต เอเมน” อันเป็นการแสดงให้เห็นความเชื่อในเรื่องพระตรีเอกภาพอย่างชัดเจน

5.2.2 ความเชื่อเรื่องบัญญัติ 10 ประการ

บัญญัติ 10 ประการ (Ten Commandments) หมายถึง บทบัญญัติสูงสุดที่คริสตชนเชื่อว่าเป็นสิ่งที่องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงมอบให้กับโมเสสผู้นำชาวยิวที่ภูเขาไฮเรบ (ฉบบ 5: 1 - 2) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 269) บัญญัตินี้เป็นแม่บทของคำสอนและแนวปฏิบัติทั้งหมดในคริสต์ศาสนาทั้งพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม (Old Testament) และภาคพันธสัญญาใหม่ (New Testament) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552, น. 570) ประกอบด้วย

1. ท่านต้องไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากเรา
2. ท่านต้องไม่ทำรูปเคารพสำหรับตน ไม่ว่าจะเป็รูปลั้งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอยู่ในท้องฟ้าเบื้องบน หรืออยู่ในแผ่นดินเบื้องล่าง หรืออยู่ในน้ำใต้แผ่นดิน ท่านต้องไม่กราบไหว้หรือรับใช้เทพเจ้าเหล่านั้น เพราะเราคือพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่าน เป็นพระเจ้าที่ไม่ยอมให้มีคู่แข่ง เป็นพระเจ้าที่ลงโทษความผิดบิดาที่เกลียดชังเรา ไปถึงลูกหลานจนถึงสามสี่ชั่วอายุคน แต่เราแสดงความรักมั่นคงต่อผู้ที่รักเราและปฏิบัติตามบทบัญญัติของเราจนถึงพันชั่วอายุคน
3. ท่านต้องไม่กล่าวพระนามพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านอย่างไม่เหมาะสม เพราะพระยาห์เวห์จะไม่ทรงลงโทษผู้ที่กล่าวพระนามพระองค์อย่างไม่เหมาะสม
4. จงระลึกถึงวันสัปดาห์โตเป็นวันศักดิ์สิทธิ์ ท่านจะต้องออกแรงทำงานทั้งหมดในหกวัน แต่วันที่เจ็ดเป็นวันพักผ่อนที่ถวายแด่พระยาห์เวห์พระเจ้าของท่าน ในวันนั้นท่านต้องไม่ทำงานใด ๆ ไม่ว่าจะเป็ท่าน บุตรชาย บุตรหญิง บ่าวไพร่ชายหญิง สัตว์ใช้งานหรือคนต่างถิ่นที่อาศัยอยู่กับท่าน เพราะในหกวันพระยาห์เวห์ทรงสร้างฟ้า แผ่นดิน ทะเล และสรรพสิ่งที่มีอยู่ในที่เหล่านี้ แต่ในวันที่เจ็ดพระองค์ทรงพักผ่อน ดังนั้นพระยาห์เวห์ทรงอวยพระพรวันสัปดาห์โตและทรงทำให้เป็นวันศักดิ์สิทธิ์
5. จงนับถือบิดามารดา เพื่อท่านจะได้มีอายุยืนอยู่ในแผ่นดินที่พระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านประทานให้
6. อย่าฆ่าคน
7. อย่าล่วงประเวณี
8. อย่าลักขโมย

9. อย่าเป็นพยานเท็จใส่ร้ายเพื่อนบ้าน

10. อย่าโลภมักได้บ้านเรือนของเพื่อนบ้าน อย่าโลภมักได้ภรรยาของเพื่อนบ้าน หรือป่าวไพร่ชายหญิง โคนา หรือทรัพย์สินใดที่เป็นของเพื่อนบ้าน

บทบัญญัติทั้ง 10 ประการ สามารถสรุปเป็นบทบัญญัติที่เรียกว่า “บทบัญญัติเอก” ได้ 2 ประการ (อนุชา ไชยเดช, 2557b, น. 137) คือ การรักพระเจ้าอย่างสุดจิตใจ และรักเพื่อนมนุษย์เสมือนรักตนเอง ดังที่พระเยซูเจ้าทรงตรัสกับนักกฎหมายชาวฟาริสีว่า

มีคนหนึ่งเป็นบัณฑิตทางกฎหมายได้ทูลถามเพื่อจะจับผิดพระองค์ว่า “พระอาจารย์ บทบัญญัติข้อใดเป็นเอกในธรรมบัญญัติ” พระเยซูเจ้าตรัสตอบว่า “ท่านจะต้องรักองค์พระผู้เป็นเจ้าพระเจ้าของท่านสุดจิตใจ สุดวิญญาณ สุดสติปัญญาของท่าน นี่คือนิยามบัญญัติเอกและเป็นบทบัญญัติแรก บทบัญญัติประการที่สองก็เช่นเดียวกัน คือท่านต้องรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง ธรรมบัญญัติและคำสอนของบรรดาประกาศกก็ขึ้นอยู่กับบทบัญญัติสองประการนี้” (มธ 22 : 35 - 40)

(คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1962)

ความเชื่อเรื่องบทบัญญัติ 10 ประการ มีอิทธิพลอย่างยิ่งในชีวิตของคริสตชนคาทอลิก การดำเนินกิจกรรมทุกอย่างล้วนสอดคล้องกับบทบัญญัติดังกล่าว เช่น การกำหนดให้ทุกวันอาทิตย์เป็นวันสำคัญทางศาสนา เนื่องจากเป็นที่พระยาห์เวห์ทรงบัญญัติให้เป็นวันหยุดทำงาน ในวันนี้คริสตชนมีหน้าที่ปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนา สวดภาวนา หรือไปร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์ เป็นต้น

5.2.3 ความเชื่อเรื่องบุญลาภ

ความเชื่อเรื่องบุญลาภหรือความสุขที่แท้จริง (Beatitude) เป็นปฐมเทศนาของพระเจ้าเยซูเจ้าที่ตรัสสอนแก่บรรดาอัครสาวกและผู้ติดตามทั้งหลายถึง “ความสุขที่แท้จริง” ของคริสตชนที่จะได้รับจากพระผู้เป็นเจ้า ปราภกฏอยู่ในบทนำคำเทศนาบนภูเขาในพระวรสารมัทธิว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552, น. 91) ประกอบด้วย 8 ประการ ได้แก่

1. ผู้มีใจยากจน ย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา
2. ผู้เป็นทุกข์โศกเศร้า ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับการปลอบโยน
3. ผู้มีใจอ่อนโยน ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับแผ่นดินเป็นมรดก
4. ผู้หิวกระหายความชอบธรรม ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะอิ่ม
5. ผู้มีใจเมตตา ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับพระเมตตา
6. ผู้มีใจบริสุทธิ์ ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้เห็นพระเจ้า

7. ผู้สร้างสันติ ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้ชื่อว่าเป็นบุตรของพระเจ้า

8. ผู้ถูกเบียดเบียนข่มเหงเพราะความชอบธรรมย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา

บทเทศนานี้เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับคริสตชนทั่วโลก รวมทั้งคริสตชนไทย เพราะผู้ใดที่สามารถเข้าถึงการปฏิบัติตนตามหลักทั้ง 8 ข้อนี้ จะถือว่าเป็นผู้ชอบธรรมตามหลักคริสต์ศาสนา ในบทเทศนานี้พระเยซูเจ้าทรงประกาศอย่างชัดเจนว่าพระผู้เป็นเจ้าจะทรงพอพระทัยคริสตชนที่มีจิตใจมั่นคงในศาสนาและดำรงชีวิตตามบทบัญญัติของพระองค์โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ ดังที่พระองค์ตรัสว่า “ท่านทั้งหลายย่อมเป็นสุข เมื่อถูกดูหมิ่น ข่มเหง และใส่ร้ายต่าง ๆ นานาเพราะเรา” (มธ 5 : 11) นอกจากนี้ยังทรงสร้างแรงผลักดันให้กับคริสตชนที่ได้รับความยากลำบากในการดำเนินรอยตามพระองค์ว่า “จงชื่นชมยินดีเถิด เพราะบำเหน็จรางวัลของท่านในสวรรค์นั้นยิ่งใหญ่นัก” (มธ 5 : 12) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1924)

5.2.4 ความเชื่อเรื่องพิธีกรรมศีลศักดิ์สิทธิ์

ศีลศักดิ์สิทธิ์ (Sacrament) หมายถึง พิธีกรรมที่เชื่อว่าพระเยซูทรงกำหนดขึ้นให้กระทำได้ โดยมุ่งหมายถึงผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้รับศีล ในพิธีโปรดศีลศักดิ์สิทธิ์จะประกอบด้วย ผู้โปรดศีล (Conferrer) ผู้รับศีล (Receiver) และการปฏิบัติต่อกัน (External Sign) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552, น. 470) ประกอบด้วยศีล 7 ประการ ดังนี้

5.2.4.1 ศีลล้างบาป

ศีลล้างบาปหรือศีลจุ่ม (Baptism) เป็นศีลแรก que ผู้เข้าเป็นคริสตชนจะได้รับตามความเชื่อที่ว่ามนุษย์มีบาปติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด พิธีรับศีลล้างบาปจึงมีขึ้นเพื่อชำระล้างบาปทั้งบาปที่ติดตัวมาและบาปที่กระทำด้วยตัวเองก่อนที่ผู้รับศีลจะเข้าเป็นคริสตชน การล้างบาปนี้จะทำให้ผู้รับศีลเป็นผู้บริสุทธิ์ กลายเป็นลูกของพระเจ้า เป็นสมาชิกของพระศาสนจักรโดยสมบูรณ์ รวมทั้งสามารถรับศีลศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ ต่อไปได้

5.2.4.2 ศีลกำลัง

การรับศีลกำลังหรือศีลเจิมน้ำมัน (Confirmation) เป็นเป็นศีลเพื่อความมั่นคงแห่งจิตวิญญาณที่มีต่อพระจิต กล่าวอีกนัยหนึ่งคือเป็นพิธี “รับพระจิต” ให้มาดำรงอยู่ในชีวิตของคริสตชน กำหนดทำระหว่างอายุ 9 – 14 ปี ซึ่งอันนึ่งหรือผลจากการรับพระจิตประกอบด้วยคุณของพระจิต 7 ประการ คือ พระดำริ (Wisdom) สติปัญญา (Understanding) ความคิดอ่าน

(Counsel) พละกำลัง (Fortitude) ความรู้ (Knowledge) ความศรัทธา (Piety) และความยำเกรง (Fear of the Lord)

5.2.4.3 ศีลอภัยบาป

การรับศีลอภัยบาป (Sacrament of Confession) เป็นการขอโทษและเป็นการคืนดีกับพระเจ้า การรับศีลอภัยบาปเริ่มจากผู้รับศีลจะต้องสำนึกในบาปที่ตนได้กระทำและสภาพบาปนั้นแก่พระสงฆ์ พร้อมกับตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะกลับตัวเป็นคนดี เพื่อรื้อฟื้นความสัมพันธ์อันดีกับองค์พระเจ้า และเริ่มต้นชีวิตใหม่ในพระหรรษทานของพระเจ้าต่อไป ทั้งนี้พระศาสนจักรกำหนดให้คริสตชนรับศีลอภัยบาปอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5.2.4.4 ศีลมหาสนิท

ศีลมหาสนิท (Holy Eucharist) เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ในพิธีบูชาขอบพระคุณ แสดงถึงการรวมสนิทกับองค์พระเยซูเจ้า โดยการฟังพระวาจาของพระในองค์พระคัมภีร์และในพระวรสาร สัญลักษณ์สำคัญของศีลมหาสนิท คือ การรับประทาน “ปัง” ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งชาวคาทอลิกเชื่อว่าเป็นพระกายของพระเยซูเจ้า และดื่ม “เหล้าองุ่น” ซึ่งชาวคาทอลิกเชื่อว่าเป็นพระโลหิตของพระเยซูเจ้า ทั้งนี้เพื่อให้ชาวคริสต์ได้รับการหล่อเลี้ยงฝ่ายจิตวิญญาณและเป็นการระลึกถึงพระคุณของพระเจ้าที่ทรงมีต่อคริสตชน

5.2.4.5 ศีลสมรส

การรับศีลสมรสหรือศีลแต่งงาน (Sacrament of Marriage) เป็นพิธีแต่งงานของชาวคริสต์ เป็นพันธสัญญาแห่งความรักระหว่างชายหญิง ซึ่งมีพันธะ 3 ประการ คือ ความเป็นหนึ่งเดียว หย่าร้างไม่ได้ และการให้กำเนิดบุตร

5.2.4.6 ศีลบวช

การรับศีลบวช (Holy Order) เป็นพิธีที่พระสังฆราชทำให้แก่ผู้ชายผู้ผ่านการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี เพื่อเตรียมตัวเป็นบาทหลวงในพระศาสนา เป็นการวอนขอพระพรจากพระเจ้าเพื่อจะให้ผู้ที่ได้รับศีลบวชทำหน้าที่สงฆ์ อันได้แก่ การสอนคำสอนของพระเยซูเจ้าผ่านทางพระศาสนจักร การประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ การอภิบาลดูแลชุมชนคริสตชน และหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามพระประสงค์ขององค์พระเยซูเจ้า

5.2.4.7 ศีลเจิมคนป่วย

ศีลเจิมคนป่วย (Sacrament for the sick) เป็นพิธีที่ทำเพื่อขอพระพรขององค์พระเจ้าแก่ผู้ป่วยหนัก โดยนักบวชผู้ทำพิธีจะเจิมน้ำมันศักดิ์สิทธิ์ที่หน้าผากและฝ่ามือของผู้ป่วยหนักและสวดอ้อนวอนขอพระเจ้าโปรดทรงพระเมตตาต่อผู้ป่วยหนัก ในบางกรณีผู้ป่วย

อาจจะหายป่วย หรือได้รับกำลังใจและพระพรในการยอมรับความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น หรือในกรณีที่ผู้ป่วยเสียชีวิตก็เป็นการรออนขอพระเจ้าโปรดรับเขาเข้าสู่สวรรค์โดยเร็ววัน

5.3 วันสำคัญและเทศกาลสำคัญของคริสตศาสนิกายโรมันคาทอลิกในบริบทสังคมไทย

5.3.1 วันสำคัญตามปฏิทินปีพิธีกรรมคาทอลิก

ปฏิทินปีพิธีกรรมคาทอลิกกำหนดวันสำคัญที่คริสตชนจะต้องปฏิบัติศาสนกิจ โดยแบ่งระดับความสำคัญของการฉลองออกเป็น 3 ระดับ (สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2564, น. i) ได้แก่

5.3.1.1 การสมโภช (Solemnities) เป็นการฉลอง “ระดับหนึ่ง” หรือการฉลองที่มีความสำคัญสูงสุด มักเป็นการฉลองที่เกี่ยวข้องกับพระตรีเอกภาพ พระนางมารีย์ รวมถึงบุคคลสำคัญที่ปรากฏในคริสตประวัติ มีกำหนดวันที่ชัดเจนแน่นอนในปฏิทินคาทอลิกประจำปี โดยปฏิทินคาทอลิกประจำปี พ.ศ. 2564 กำหนดวันสำคัญที่มีการจัดพิธีสมโภช ดังนี้

วันที่ 1 มกราคม	วันสมโภชพระนางมารีย์พระชนนีพระเจ้า
วันที่ 3 มกราคม	วันสมโภชพระคริสตเจ้าแสดงองค์
วันที่ 19 มีนาคม	วันสมโภชนักบุญโยเซฟภักศดาของพระนางมารีย์พรหมจารี
วันที่ 4 เมษายน	วันสมโภชปัสกาพระเยซูเจ้าทรงกลับคืนพระชนมชีพ
วันที่ 16 พฤษภาคม	วันสมโภชพระเยซูเจ้าเสด็จสู่สวรรค์
วันที่ 23 พฤษภาคม	วันสมโภชพระจิตเจ้า
วันที่ 30 พฤษภาคม	วันสมโภชพระตรีเอกภาพ
วันที่ 6 มิถุนายน	วันสมโภชพระวรกายและพระโลหิตพระคริสตเจ้า
วันที่ 4 กรกฎาคม	วันสมโภชนักบุญเปโตรและนักบุญเปาโลอัครสาวก
วันที่ 15 สิงหาคม	วันสมโภชพระนางมารีย์รับเกียรติเข้าสู่สวรรค์ทั้งกาย

และวิญญาน

วันที่ 1 พฤศจิกายน	วันสมโภชนักบุญทั้งหลาย
วันที่ 21 พฤศจิกายน	วันสมโภชพระเยซูเจ้ากษัตริย์แห่งสากลจักรวาล
วันที่ 8 ธันวาคม	วันสมโภชพระนางมารีย์พรหมจารีผู้ปฏิสนธินิรมล
วันที่ 25 ธันวาคม	วันสมโภชพระคริสตสมภพ

5.3.1.2 การฉลอง (Festum) เป็นวันฉลอง “ระดับสอง” มีความสำคัญรองลงมาจากการสมโภช ส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์หรือบุคคลสำคัญในระดับอัครสาวก โดยวันฉลองที่มีการกำหนดในปฏิทินคาทอลิก ประจำปี พ.ศ. 2564 เช่น

วันที่ 10 มกราคม	วันฉลองพระเยซูเจ้าทรงรับพิธีล้าง
วันที่ 2 กุมภาพันธ์	วันฉลองการถวายพระกุมารในพระวิหาร
วันที่ 3 สิงหาคม	วันฉลองนักบุญลอเรนซ์ สังฆานุกรและมรณสักขี
วันที่ 21 กันยายน	วันฉลองนักบุญมัทธิว อัครสาวก
วันที่ 18 ตุลาคม	วันฉลองนักบุญลูกา ผู้นิพนธ์พระวรสาร

5.3.1.3 การระลึกถึง (Memoria) เป็นการฉลอง “ระดับสาม” มีความสำคัญรองลงมาจากการสมโภชและการฉลอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการระลึกถึงนักบุญในพระศาสนจักร แบ่งเป็นการระลึกถึงบังคับ (Memoria Obligatoria) หมายถึง การระลึกที่กำหนดให้จัดขึ้นตามปฏิทินปีพิธีกรรมของพระศาสนจักร ตัวอย่างเช่น

วันที่ 21 มกราคม	วันระลึกถึงนักบุญอักเนส พรหมจารีและมรณสักขี
วันที่ 23 กุมภาพันธ์	วันระลึกถึงนักบุญโปลีคาร์ป พระสังฆราชและมรณสักขี
วันที่ 29 สิงหาคม	วันระลึกถึงนักบุญออกัสติน พระสังฆราชและนักปราชญ์แห่งพระศาสนจักร
วันที่ 27 กันยายน	วันระลึกถึงนักบุญวินเซน เดอ ปอล พระสงฆ์
วันที่ 17 พฤศจิกายน	วันระลึกถึงนักบุญเอลซาเบธ แห่งฮังการี นักบวช

การระลึกถึงไม่บังคับ (Memoria facultative) หมายถึง การระลึกถึงที่จัดขึ้นตามความสมัครใจและความศรัทธาของคณะนักบวชแต่ละคณะเป็นการเฉพาะ ตัวอย่างเช่น

วันที่ 31 มกราคม	วันระลึกถึงนักบุญ ยอห์น บอสโก
วันที่ 28 เมษายน	วันระลึกถึงนักบุญหลุยส์ มารี กวีญอง เดอ มงฟอร์ต
วันที่ 9 มิถุนายน	วันระลึกถึงนักบุญเอเฟรม สังฆานุกรและนักปราชญ์
วันที่ 14 กรกฎาคม	วันระลึกถึงนักบุญคามิลโล เด เลลลิส พระสงฆ์
วันที่ 25 สิงหาคม	วันระลึกถึงนักบุญหลุยส์ กษัตริย์แห่งฝรั่งเศส

5.3.2 เทศกาลสำคัญ

วูมิเลศ แห่งลัอม (2555, น. 259 - 267) กล่าวว่า เทศกาลสำคัญตามปีพิธีกรรมคาทอลิก ประกอบด้วย 4 เทศกาล คือ เทศกาลเตรียมรับเสด็จพระคริสต์เจ้าและเทศกาลพระคริสต์

สมภพ เทศกาลมหาพรต เทศกาลปัสกา และเทศกาลธรรมดา เรียงตามลำดับปฏิทินทางศาสนา ดังนี้

5.3.2.1 เทศกาลเตรียมรับเสด็จพระคริสต์เจ้าและเทศกาลพระคริสตสมภพ ถือเป็นเทศกาลแรกในปีปฏิทินพิธีกรรม แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

1) เทศกาลเตรียมรับเสด็จพระคริสต์เจ้า (Advento) เป็นเทศกาลสำหรับเตรียมรับเสด็จพระเยซูเจ้าที่จะมาบังเกิดในครรภ์ของพระนางมารีย์ พรหมจารี ในวันคริสตสมภพ คริสตชนจึงจำเป็นต้องลด ละ เลิก อบายมุข มุ่งการปฏิบัติบำเพ็ญภาวนา เพื่อเตรียมรับเสด็จพระเยซูเจ้าด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ โดยเทศกาลนี้จะเริ่มขึ้นในวันอาทิตย์ 4 สัปดาห์ ก่อนวันที่ 25 ธันวาคม ในปี พ.ศ. 2564 จะเริ่มวันแรกของเทศกาลเตรียมรับเสด็จพระคริสต์เจ้าในวันอาทิตย์ที่ 28 พฤศจิกายน ไปจนถึง วันศุกร์ที่ 24 ธันวาคม รวม 4 สัปดาห์

2) เทศกาลคริสตสมภพ (Christmas) ตรงกับวันที่ 25 ธันวาคม ของทุกปี ถือเป็นวันที่สำคัญที่สุดในเทศกาลนี้และเป็นวันสมโภชที่จะไม่มีการเลื่อนไปฉลองในวันอื่น หลังจากนั้น 8 วัน จะเรียกว่า “อัฐมวารพระคริสตสมภพ” จะเป็นวันสมโภช “พระคริสต์เจ้าแสดงองค์” เพื่อระลึกถึงการเดินทางไปนมัสการพระกุมารเยซูของพญาสามองค์ โดยปกติหากตรงกับวันธรรมดาจะเลื่อนไปฉลองในวันอาทิตย์ วันอาทิตย์หลังจากวันพระคริสต์เจ้าแสดงองค์จะเป็นวันฉลอง “พระเยซูเจ้าทรงรับพิธีล้าง” เพื่อระลึกถึงเหตุการณ์ที่พระเยซูเจ้าทรงรับพิธีล้างจากนักบุญยอห์น บัพติศต ในแม่น้ำจอร์แดน

5.3.2.2 เทศกาลมหาพรต (Lent) เป็นเทศกาลที่กำหนดให้คริสตชนถือศีลและอดอาหารเป็นเวลา 40 วัน เริ่มตั้งแต่ “วันพุธรับเถ้า” จนถึง “วันสมโภชปัสกา” เพื่อให้คริสตชนรู้จักการใช้ชีวิตเรียบง่ายและการอยู่กับเพื่อนมนุษย์ด้วยความรัก โดย 7 วันสุดท้าย ของเทศกาลนี้ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญเรียกว่า “สัปดาห์ศักดิ์สิทธิ์” เริ่มตั้งแต่วันอาทิตย์ไบลานถึงวันสมโภชปัสกา ได้แก่

1) วันพฤหัสบดีศักดิ์สิทธิ์ เป็นวันระลึกถึงเหตุการณ์การเลี้ยงอาหารค่ำมื้อสุดท้ายและการตั้งศีลมหาสนิท อันเป็นจุดเริ่มต้นของพิธีบูชาขอบพระคุณ (ศูนย์คริสตศาสนธรรม อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2550, น. 272) โดยเหตุการณ์ในครั้งนั้นพระเยซูเจ้าทรงร่วมงานเลี้ยงกับบรรดาอัครสาวก ทรงหยิบขนมปัง ทรงขอบพระคุณ ทรงบิขนมปังประทานให้บรรดาศิษย์ ตรัสว่า “นี่เป็นกายของเราที่อุทิศมอบเพื่อท่านทั้งหลาย จงทำดังนี้เพื่อระลึกถึงเราเถิด” ในทำนองเดียวกันเมื่อกินอาหารเสร็จแล้ว พระองค์ทรงหยิบถ้วยตรัสว่า “ถ้วยนี้เป็นพันธสัญญาใหม่ในโลหิตของเราที่หลั่งเพื่อท่านทั้งหลาย” (ลก 22 : 19 - 20) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2061)

2) วันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ เป็นวันระลึกถึงการรับพระมหาทรมานด้วยการแบกกางเขน โดยคริสตชนจะร่วมกันสวดภาวนาระลึกถึงความทุกข์ทรมานของพระเยซูเจ้าระหว่างทางไปยังเขากัลวารีโอ โดยแบ่งเป็น 14 เหตุการณ์ เรียกว่า “เดินรูป 14 ภาค” คือ

- 2.1) พระเยซูทรงถูกตัดสินประหารชีวิต
- 2.2) พระเยซูทรงแบกกางเขน
- 2.3) พระเยซูทรงหกล้มครั้งที่ 1
- 2.4) พระเยซูทรงพบปะพระมารดา
- 2.5) ซีโมน ชาวไซรีน ช่วยพระเยซูเจ้าแบกไม้กางเขน
- 2.6) สตรีใจศรัทธาเข้ามาเช็ดพระพักตร์พระเยซูเจ้า
- 2.7) พระเยซูเจ้าทรงหกล้มครั้งที่ 2
- 2.8) พระเยซูเจ้าทรงบรรเทาทุกข์สตรีชาวเยรูซาเล็ม
- 2.9) พระเยซูเจ้าทรงหกล้มครั้งที่ 3
- 2.10) พระเยซูเจ้าทรงถูกเปลื้องพระภูษา
- 2.11) พระเยซูเจ้าทรงถูกตรึงบนไม้กางเขน
- 2.12) พระเยซูเจ้าทรงสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน
- 2.13) เชิญพระศพพระเยซูเจ้าลงจากไม้กางเขน และมอบพระองค์แต่

พระมารดา

- 2.14) ผึ่งพระศพพระเยซูเจ้าไว้ในคูหา

3) วันเสาร์ศักดิ์สิทธิ์ เป็นการระลึกถึงเหตุการณ์การฝังพระศพของพระเยซูไว้ในพระคูหา โดยในวันนี้คริสตชนจะมีพิธีตื่นเฝ้ารอคอยการกลับคืนพระชนม์ชีพของพระเยซูเจ้า พิธีเสกไฟ เสกน้ำ และจุดเทียนปัสกา อันเป็นสัญลักษณ์ของการกลับคืนชีพของพระเยซูเจ้า และในวันรุ่งขึ้นจะเป็นวันอาทิตย์สมโภชปัสกา

ในปี พ.ศ. 2564 วันพุธรับเถ้าตรงกับวันพุธที่ 17 กุมภาพันธ์ ส่วนวันสมโภชปัสกาตรงกับวันอาทิตย์ที่ 4 เมษายน ตลอดระยะเวลาของเทศกาลมหาพรต พระศาสนจักรได้กำหนดข้อพึงปฏิบัติไว้ดังนี้ (สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2564, น. vii)

1) ตามบัญญัติของพระเป็นเจ้าคริสตชนทุกคนต้องขตเคยใช้โทษบาปของตนตามวิธีการของแต่ละคนและเพื่อการปฏิบัติร่วมกันจึงได้กำหนดวันขตเคยใช้โทษบาปซึ่งคริสตชนจะได้สวดภาวนาปฏิบัติกิจเมตตาปรานีและความรักเป็นพิเศษ เสียสละตนเอง และทำหน้าที่ของตนอย่างซื่อสัตย์

2) ทุกวันศุกร์ตลอดปีและทุกวันในเทศกาลมหาพรต เป็นวันพิธีกรรมในพระศาสนจักรทั่วไป

3) ทุกวันศุกร์ตลอดปี ยกเว้นวันฉลองใหญ่ เป็นวันอดเนื้อหรืออาหารอื่นตามข้อกำหนดของสภาพระสังฆราชฯ วันพุธรับเถ้าและวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์เป็นวันอดเนื้อและอดอาหาร

4) คริสตชนทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปต้องอดเนื้อ และคริสตชนทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จนถึง 59 ปีบริบูรณ์ ต้องอดอาหาร (รับประทานอาหาร 1 มื้อใน 1 วัน)

5.3.2.3 เทศกาลปัสกา (Passover) เป็นเทศกาลสมโภชที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในรอบปี เพื่อระลึกถึงการปลดปล่อยชาวอิสราเอลให้เป็นอิสระจากอียิปต์ โดยองค์พระผู้เป็นเจ้าได้บันดาลภัยพิบัติ 10 ประการให้เกิดขึ้นกับชาวอียิปต์เพื่อช่วยเหลือชาวอิสราเอล เริ่มตั้งแต่ ภัยพิบัติจากน้ำกลายเป็นเลือด ภัยพิบัติจากฝูงกบ ภัยพิบัติจากฝูงยุง ภัยพิบัติจากฝูงเห็บ ภัยพิบัติที่ทำให้ฝูงสัตว์ของชาวอียิปต์ล้มตาย ภัยพิบัติจากฝีร้าย ภัยพิบัติจากฝูงตั๊กแตน และภัยพิบัติจากความมืด

สำหรับภัยพิบัติประการสุดท้ายคือการประหารลูกคนหัวปีของชาวอียิปต์ พระยาห์เวห์สั่งแกมเสสเพื่อนำไปบอกต่อชาวอิสราเอลทั้งหลายว่า ให้ทุกบ้านเลือกลูกแกะมานำบูชาพระยาห์เวห์ หลังจากนั้นให้นำเลือดแกะไปทาที่กรอบประตูบ้าน เพื่อแสดงความเป็น “วงวานชาวอิสราเอล” เมื่อพระองค์เสด็จมาเพื่อประหารบุตรชายของชาวอียิปต์ พระองค์จะทราบที่บ้านหลังที่มีเลือดปรากฏอยู่เป็นบ้านของชาวอิสราเอลและจะเสด็จผ่านไป พร้อมทั้งสั่งให้ชาวอิสราเอลฉลองปัสกาไปจนชั่วลูกชั่วหลาน (อพย 12 : 14) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 106) นอกจากนี้เทศกาลปัสกายังเป็นการระลึกถึงการฟื้นคืนชีพของพระเยซูเจ้า ซึ่งเป็นการเอาชนะความตายและเอาชนะบาปทั้งหลาย อีกด้วย (วุฒิเลิศ แห่งลอม, 2555, น. 265) และหลังจากสมโภชปัสกา 40 วัน จะเป็นวันสมโภชพระเยซูเจ้าเสด็จสู่สวรรค์

เทศกาลนี้จะเริ่มต้นในวันที่ 14 ของเดือนแรกตามปฏิทินจันทรคติของชาวยิว (ระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน) ซึ่งในปี พ.ศ. 2564 ตรงกับวันอาทิตย์ที่ 4 เมษายน วันสมโภชพระเยซูเจ้าเสด็จสู่สวรรค์ตรงกับวันอาทิตย์ที่ 16 พฤษภาคม สิ้นสุดเทศกาลปัสกาในวันอาทิตย์ที่ 23 พฤษภาคม รวมระยะเวลา 7 สัปดาห์

5.3.2.4 เทศกาลธรรมดา (Ordinary Time) เป็นช่วงเวลาที่ยาวนานที่สุดในปี พิธีกรรมอยู่ระหว่างเทศกาลพระคริสต์สมภพกับเทศกาลมหาพรตและช่วงระหว่างเทศกาลปัสกากับเทศกาลเตรียมรับเสด็จพระคริสต์เจ้า ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่อยู่นอกเหนือจากเทศกาลสำคัญในปี พิธีกรรมของพระศาสนจักร รวมระยะเวลาประมาณ 34 สัปดาห์

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนาในประเทศไทย

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในภาพรวมพบว่า งานวิจัยที่มีผู้สนใจศึกษาจำนวนมากจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ การศึกษาด้านสังคม วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของชาวคาทอลิก การศึกษาด้านการจัดการศึกษาคาทอลิก และการศึกษาด้านความเชื่อ หลักคำสอนของคริสต์ศาสนาและศาสนาเปรียบเทียบ

กลุ่มแรก เป็นการศึกษาด้านสังคม วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ เช่น จักรพงษ์ มะลิวัลย์ (2541) ศึกษาพิธีเสกสุสานทั้งในด้านองค์ประกอบ ขั้นตอน และวิธีการ รวมทั้งความสัมพันธ์ของพิธีเสกสุสานกับวิถีชีวิตของชาวคาทอลิกในงานวิจัยเรื่อง *พิธีกรรมการเสกสุสานของชาวโรมันคาทอลิก ชุมชนบึงกะแห้ว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี* โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาการเสกสุสานของอาสนวิหารแม่พระนิรมล ประจำสังฆมณฑลอุบลราชธานี เป็นพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ในด้านความสัมพันธ์ของพิธีเสกสุสานกับชีวิตคริสตชนพบว่า ความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถแบ่งออกได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านครอบครัว พิธีเสกสุสานทำให้เกิดการรวมครอบครัวคาทอลิก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในชุมชน และกลุ่มที่แยกออกไปตั้งบ้านเรือนอยู่นอกชุมชน 2. ด้านความเชื่อและศาสนา ซึ่งเป็นไปตามความเชื่อของคริสตชนบรรพบุรุษที่เสียชีวิตไปแล้วจะรอคอยการสวดภาวนาอุทิศส่วนกุศล รวมทั้งการประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณในการเสกสุสานซึ่งเป็นงานบุญใหญ่ของชุมชนคาทอลิก ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของลูกหลานที่ต้องปฏิบัติตามความเชื่อเหล่านี้ อันเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ 3. ด้านประเพณี พิธีกรรมซึ่งชาวบ้านนิยมทำบุญครอบรอบให้กับผู้ตายเมื่อครบ 100 วัน และครบรอบปี ด้วยวิธีการ 2 รูปแบบ คือการสวดภาวนาด้วยตนเอง และการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณเพื่ออุทิศแก่ผู้ตาย ซึ่งการเสกสุสานถือเป็นการประกอบพิธีบูชาของพระคุณเพื่ออุทิศแก่ผู้ตายที่ใหญ่ที่สุดในรอบปี และ 4. ด้านอาชีพ พิธีดังกล่าวมีส่วนช่วยการกระตุ้นให้เกิดการสร้างงานให้กับอาชีพที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น อาชีพขายดอกไม้ ภูบ่เทียน อาหาร สีทาบ้าน รวมไปถึงอาชีพรับจ้างทำความสะอาด

รุ่งนภา พรหมณวงศ์ (2544) ศึกษาการดำรงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของชุมชนชาวจีนที่นับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในงานวิจัยเรื่อง *การดำรงชาติพันธุ์ของชุมชนชาวจีนคาทอลิกผ่านพิธีศพ : กรณีศึกษาชุมชนคาทอลิกบ้านบางนกแขวก ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม* เพื่อวิเคราะห์บทบาทของคริสต์ศาสนาต่อชาวจีนคาทอลิก รวมไปถึงวิเคราะห์การปรับพิธีกรรมทางคริสต์ศาสนาให้สอดคล้องกับความเชื่อดั้งเดิมของชาวจีน ผลการศึกษาพบว่า คริสต์ศาสนามีบทบาทต่อชาวจีนคาทอลิกที่ชุมชนบางนกแขวกในทุก ๆ ด้าน ในด้านการปรับเปลี่ยนประเพณีดั้งเดิมเข้ากับคริสต์ศาสนาพบว่า พิธีศพของชาวจีนคาทอลิก

แสดงให้เห็นรวมความเชื่อในเรื่องการปฏิบัติต่อวิญญาณบรรพบุรุษของชาวจีนเข้ากับความเชื่อทางคริสต์ศาสนาผ่านพิธีกรรม 3 รูปแบบ คือ 1. พิธียืบเหนียม เป็นพิธีภาวนาอุทิศแก่ผู้ตายเป็นภาษาจีนในคืนก่อนปลงศพ มีลักษณะคล้ายกับการสวดคงเด็ก โดยผู้ประกอบพิธีเรียกว่า ซินแซ ซึ่งคริสตชนชาวจีนมักจะประกอบพิธีนี้ตามความเชื่อเรื่องความจงรักภักดีต่อบรรพบุรุษตามคติจีน และหลังจากการสวดภาวนาจะมีการแจกจ่ายสีแดงและขนมถ้วยฟู เพื่ออวยพรให้ผู้มาร่วมงานมีโชคดีอีกด้วย 2. พิธีปลงศพ เป็นพิธีต่อเนื่องจากพิธียืบเหนียม ซึ่งซินแซจะเป็นผู้นำลูกหลานสวดเป็นภาษาจีนจะมีการตอกตะปูลีบบรรจุศพเพื่อเตรียมนำไปฝังยังสุสานหลังเสร็จสิ้นพิธีการทางศาสนาคริสต์ หลังจากเสร็จพิธีที่สุสานจะมีการแจกขนมถ้วยฟูให้กับผู้ร่วมพิธีแทนการแจกของชำร่วย และ 3. พิธีเสกสุสาน ซึ่งเป็นพิธีที่มีนัยของความเชื่อเรื่องการนับถือวิญญาณบรรพบุรุษของชาวจีนซึ่งมีลักษณะคล้ายเทศกาลเซ็งเม้ง

อำนวยการ ฤทัยคงถาวร (2549) ศึกษากระบวนการสื่อสารและถ่ายทอดอุดมการณ์คาทอลิกของสื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทยไปยังคริสตชนในกรุงเทพมหานครในงานวิจัยเรื่องการถ่ายทอดอุดมการณ์คาทอลิกผ่านสื่อมวลชนคาทอลิก โดยผู้วิจัยได้ศึกษาการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางคริสต์ศาสนาผ่านสื่อ 3 ประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ และการสอบถามความคิดเห็นของคริสตชนซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนคาทอลิกนำเสนออุดมการณ์ทางคริสต์ศาสนา เช่น ความรัก สันติภาพ ความยุติธรรม ฯลฯ ผ่านสื่อที่มีรูปแบบไม่ต่างกัน เช่น การพูดคุยทางวิทยุ ข่าวกในหนังสือพิมพ์ หรือสารคดีทางโทรทัศน์ ซึ่งสื่อที่สามารถเข้าถึงคริสตชนได้มากที่สุด คือ สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ อุดมสาร (รายสัปดาห์) ร้อยละ 99.50 และนิตยสารอุดมศานต์ (รายเดือน) ร้อยละ 97 และในส่วนของ การนำอุดมการณ์คาทอลิกไปใช้ในชีวิตพบว่า คริสตชนกลุ่มเป้าหมายสามารถนำอุดมการณ์ที่ได้รับจากนิตยสารอุดมศานต์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.80 และอุดมการณ์ที่ได้รับจากสื่อมวลชนคาทอลิกมากที่สุด คือ อุดมการณ์เกี่ยวกับความยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 30.30

สุชาติ พินธุรักษ์ (2550) ศึกษาบทบาทและผลการดำเนินงานของคณะนักบวชชายในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในงานวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444 โดยศึกษาความเป็นมา บทบาท และผลการดำเนินงานของคณะนักบวชชายที่เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2444 รวมทั้งสิ้น 15 คณะ ผลการศึกษาในด้านบทบาทของคณะนักบวชชายพบว่า คณะนักบวชเหล่านี้มีบทบาทต่อสังคมไทย 2 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการศึกษา คณะนักบวชชายได้ก่อตั้งโรงเรียนเพื่อจัดการศึกษาตามปรัชญา

คาทอลิกขึ้นทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทำให้คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้นในทุกกระดับตั้งแต่ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา 2. ด้านการสังคม สงเคราะห์ คณะนักบวชชายได้ดำเนินงานจัดตั้งโรงพยาบาลและสถานสงเคราะห์ขึ้นหลายแห่งเพื่อดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้สูงอายุ เด็กกำพร้า ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ให้ได้รับการรักษาและพัฒนาในทุกมิติทั้งด้านสังคม จิตใจ สติปัญญา และอาชีพ

ชวลิต ตริยะประเสริฐ (2559) ศึกษาสถานภาพความเป็นพลเมืองไทยของคริสตชนคาทอลิกซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปตามยุคสมัยในงานวิจัยเรื่อง *ความเป็นพลเมืองของคาทอลิกในสังคมไทย* โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่แรก รัชสมัยรัชกาลที่ 4 – สมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ช่วงที่สอง สมัยจอมพล ป. พิบูลย์สงคราม และช่วงที่สาม รัชสมัยรัชกาลที่ 9 ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงแรกความเป็นพลเมืองของคริสตชนไทยเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำศาสนาคริสต์และสถาบันพระมหากษัตริย์ ประกอบกับวาทกรรมการเป็นผู้นำความรู้และวิทยาการตะวันตก แต่ยังคงไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรมพลเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเหตุการณ์ ร.ศ. 112 ช่วงที่สองความเป็นพลเมืองไทยของคริสตชนคาทอลิกหยุดชะงักจากนโยบายชาตินิยมของจอมพล ป. พิบูลย์สงคราม ประกอบกับเหตุการณ์กรณีพิพาทอินโดจีน ทำให้ผู้นับถือคริสต์ศาสนาถูกเข้าใจผิดและถูกเบียดเบียนอย่างรุนแรง ช่วงที่สามหลังการสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 ชาวคริสต์สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยด้วยการสร้างกิจกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรมของสังคมไทย และพยายามสร้างวาทกรรมต่าง ๆ ได้แก่ โรงพยาบาลและโรงเรียนคาทอลิก การช่วยเหลือคนด้อยโอกาส การปรับศาสนาให้เข้ากับคนไทย และความสัมพันธ์กับสถาบันพระมหากษัตริย์ ทำให้ชาวคริสต์ได้รับการยอมรับในฐานะพลเมืองไทยในที่สุด

กลุ่มที่สอง งานวิจัยด้านการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาคาทอลิก ไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบายการศึกษา วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ รวมถึงการพัฒนาการศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ศวง วิจิตรวงศ์ (2555) ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในงานวิจัยเรื่อง *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน* งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยแบ่งบทบาทออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผน ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และด้านสัมพันธ์ชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และบทบาทด้านด้านกิจกรรมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

ส่วนภาพรวมบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก และบทบาทด้านพัฒนาบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

จารุวรรณ นิมิตสูง (2556) ศึกษาองค์ประกอบและรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในงานวิจัยเรื่อง *ความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย* โดยศึกษาจากกลุ่มโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร จำนวน 19 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม การพัฒนาความร่วมมือ การพัฒนาทักษะชีวิต การดำเนินงานจิตตภิบาล การจัดการสิ่งแวดล้อม และการยึดหลักธรรมาภิบาล ส่วนรูปแบบในการรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม การพัฒนาความร่วมมือ การพัฒนาทักษะชีวิต การดำเนินงานจิตตภิบาล การจัดการสิ่งแวดล้อม และการยึดหลักธรรมาภิบาล มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สุรินทร์ จารย์อุปการะ (2556) ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกในงานวิจัยเรื่อง *การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก* โดยรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนคาทอลิกทุกสังฆมณฑลจำนวน 103 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การเงินและงบประมาณที่สอดคล้องกับหลักคาทอลิก 2. การบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอน 3. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 4. การอภิบาลและบริหารงานบุคคล 5. การจัดกิจกรรมการอภิบาล 6. งานจิตตภิบาล 7. การจัดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร 8. การกำหนดเนื้อหาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก และ 9. การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักร

ธวัช สิงห์สา (2559) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาคาทอลิก ในงานวิจัยเรื่อง *การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก* โดยรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจำนวน 103 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 แนวทางหลัก เช่น การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาความรู้ พัฒนาสุนทรียภาพ 2. การพัฒนาการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 6 แนวทางหลัก เช่น การพัฒนาผู้บริหาร การพัฒนาครู การพัฒนาระบบบริหารจัดการ 3. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 แนวทางหลัก ได้แก่ การพัฒนา

หลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 4. การพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ ประกอบด้วย 2 แนวทางหลัก ได้แก่ การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน และการพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา

ดิษพล รุ่งโรจน์วัฒนา (2563) ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์และแนวทางในการพัฒนาครูคาทอลิกในงานวิจัยเรื่อง *แนวทางใหม่ในการพัฒนาครูโรงเรียนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก* ผลการศึกษาพบว่า อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของครูประกอบด้วย 7 อัตลักษณ์ ได้แก่ 1. การดำเนินชีวิตเพื่อเป็นพยานแห่งพระเยซู 2. การตระหนักและทุ่มเทให้หน้าที่ครู 3. การร่วมงานกับชุมชน 4. การพัฒนาการสอนวิชาการทางโลก 5. การเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคำสอน ศาสนา และศีลธรรม 6. การมีความสามารถในการหลอมรวมความเชื่อและชีวิต และ 7. การเจริญชีวิตร่วมกับนักเรียน อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของครูที่ต้องการการพัฒนา 3 อันดับแรก ได้แก่ การเจริญชีวิตร่วมกับนักเรียน การเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคำสอน ศาสนา และศีลธรรม และการร่วมงานกับชุมชนตามลำดับ และแนวทางการพัฒนาครูตามอัตลักษณ์คาทอลิกเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการในประเด็นที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของครูที่ต้องการการพัฒนาดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

กลุ่มที่สาม งานวิจัยที่ศึกษาความเชื่อและหลักคำสอนของคริสต์ศาสนา รวมถึงเปรียบเทียบคริสต์ศาสนากับศาสนาอื่น เช่น พระมหาเอกนรินทร์ เอกนโร (วงษ์จันทร์) (2536) ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องบุญระหว่างพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนาในงานวิจัยเรื่อง *การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องบุญในพุทธปรัชญาเถรวาทและปรัชญาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก* ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดเรื่องบุญของทั้ง 2 ศาสนา มีทั้งข้อที่แตกต่างและข้อที่คล้ายกัน ในส่วนที่แตกต่างกัน เช่น ความหมายของคำว่าบุญ ทั้งนี้เป็นไปตามพื้นฐานความทางศาสนาที่แตกต่างกัน ส่วนที่คล้ายกันมีหลายประการ เช่น หลักในการทำบุญ กล่าวคือ หลักการทำบุญในพุทธศาสนาประกอบด้วย 3 ประการ คือ การให้ทาน การรักษาศีล และการภาวนา เช่นเดียวกับหลักการทำบุญในคริสต์ศาสนาซึ่งประกอบด้วย 3 ประการเช่นกัน ได้แก่ การให้ทาน การรักษาข้อบัญญัติ และการสวดภาวนา ส่วนที่คล้ายกันอีกประการหนึ่งคือ เป้าหมายในการทำบุญ ในพุทธศาสนาการทำบุญมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสุขในชีวิตประจำวันนำไปสู่ความสุขในสวรรค์ และพระนิพพาน เช่นเดียวกับในคริสต์ศาสนาที่เป้าหมายของการทำบุญคือต้องการให้เกิดความสุขในชีวิตประจำวันและนำไปสู่ความสุขนิรันดร์ในสวรรค์ ส่วนการแสดงออกถึงความเชื่อเรื่องบุญของศาสนิกชนทั้ง 2 ศาสนา มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ แสดงออกผ่านพฤติกรรมส่วนบุคคล และแสดงออกผ่านพฤติกรรมกลุ่ม

สุภัทรา วงสกุล (2549) ศึกษาเปรียบเทียบมโนทัศน์การลงโทษในพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนาในงานวิจัยเรื่อง *มโนทัศน์เรื่องการลงโทษในพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนา* ผลการศึกษาสามารถสรุปมโนทัศน์เรื่องการลงโทษในพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนาได้ 3 ประการ ได้แก่ 1. ธรรมชาติของมนุษย์กับความรับผิดชอบทางศีลธรรม ซึ่งทั้ง 2 ศาสนา มีมโนทัศน์ตรงกันว่า มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีศีลธรรมดังนั้นจึงต้องรับผิดชอบต่อความผิดของตนที่ได้กระทำ 2. แนวคิดพื้นฐานของการลงโทษ ในพุทธศาสนาไม่ปรากฏผู้มีอำนาจลงโทษที่ชัดเจนแต่มีแนวคิดพื้นฐานอยู่บนความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ส่วนในคริสต์ศาสนาปรากฏผู้มีอำนาจลงโทษอย่างชัดเจน นั่นคือองค์พระผู้เป็นเจ้า และ 3. บทลงโทษต่อการทำความผิด ในพุทธศาสนาบทลงโทษไม่ปรากฏชัดเจนแต่จะปรากฏบทลงโทษอย่างแน่นอนอนไม่ว่าจะในชาติภพนี้หรือชาติภพถัดไป ส่วนในคริสต์ศาสนาการลงโทษอยู่ในรูปแบบการพิพากษาให้มนุษย์ได้ขึ้นสวรรค์หรือลงนรกตลอดนิรันดรขององค์พระผู้เป็นเจ้า

Ven. Naing Kruy (Inthapanyo) (2557) ศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องการกำเนิดโลกเรื่องในงานวิจัยเรื่อง *ศึกษาเปรียบเทียบกำเนิดโลกในศาสนาพุทธเถรวาทกับศาสนาคริสต์* โดยวิเคราะห์จากพระไตรปิฎกและพระคัมภีร์ปฐมกาล ผลการศึกษาพบว่า การกำเนิดโลกในพระคัมภีร์ทางพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนามีลักษณะที่เหมือนกันและแตกต่างกัน สรุปได้เป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ความหมายของโลก กำเนิดโลก พัฒนาการของโลก และการสิ้นสุดของโลก ในประเด็นความหมายของโลกส่วนที่เหมือนกันคือ โลกนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและแตกสลายได้ ส่วนที่ต่างกันคือ โลกในพุทธศาสนาเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ส่วนโลกในคริสต์ศาสนาเกิดจากพระเจ้าเป็นผู้สร้างขึ้น ในประเด็นกำเนิดโลกส่วนที่เหมือนกันมี 2 ประเด็น คือ กำเนิดโลกในส่วนที่เป็นรูปธรรม และกำเนิดโลกในส่วนที่เป็นนามธรรม ส่วนที่ต่างกันคือ ในศาสนาพุทธมนุษย์เกิดจากพรหมลงมาจุติต่อมาจึงกลายเป็นมนุษย์ ส่วนในคริสต์ศาสนามนุษย์เกิดจากการสร้างของพระเจ้า ในประเด็นพัฒนาการของโลกส่วนที่เหมือนกันคือ สรรพสิ่งในโลกมีการเปลี่ยนแปลง ส่วนที่ต่างกันคือ พุทธศาสนาเห็นว่าโลกและสิ่งมีชีวิตจะต้องมีวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่วนคริสต์ศาสนามองว่าสรรพสิ่งถูกสร้างโดยพระเจ้าอย่างสมบูรณ์แล้วจึงไม่มีวิวัฒนาการ และในประเด็นการสิ้นสุดของโลก ส่วนที่เหมือนกันคือ โลกจะถูกทำลายด้วยน้ำ ประเด็นที่ต่างกันคือ พุทธศาสนามองว่าการสิ้นสุดของโลกเป็นไปตามอายุขัยที่ควรจะเป็น แต่คริสต์ศาสนามองว่าการสิ้นสุดของโลกเป็นการลงโทษจากองค์พระผู้เป็นเจ้า

สาวิตรี เดชคุ้ม (2559) ศึกษาเปรียบเทียบมโนทัศน์เรื่องบาประหว่างพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนาในงานวิจัยเรื่อง *มโนทัศน์เรื่องบาปในพระพุทศาสนาและคริสต์ศาสนา : การศึกษา*

เชิงเปรียบเทียบ ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อเรื่องบาปในพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนามีข้อแตกต่างกัน 2 ประเด็น ประเด็นแรกการหยุดพ้นจากบาป ซึ่งตามความเชื่อในพุทธศาสนาไม่มีพิธีกรรมสำหรับล้างบาป บาปและบุญถือเป็นสิ่งที่ไม่สามารถลบล้างกันได้ เพียงแต่บรรเทาลงได้ด้วยการทำความดี ส่วนคริสต์ศาสนามีการประกอบพิธีล้างบาปอย่างเป็นทางการทำให้บาปหมดไปได้ด้วยการสารภาพบาปและการสำนึกในบาปนั้นอย่างแท้จริง และประเด็นที่สองบาปกับความเชื่อโยงในโลกหน้า ตามความเชื่อในพุทธศาสนาบาปเป็นเครื่องกำหนดการเวียนว่ายตายเกิดในโลกหน้า หากไม่ต้องการเวียนว่ายตายเกิดต้องกำจัดกิเลสอันเป็นเครื่องก่อกำเนิดบาปให้ได้ก่อน ส่วนในคริสต์ศาสนาไม่มีความเชื่อเรื่องโลกหน้า การทำบาปจะทำให้ถูกพิพากษาลงนรก

งานวิจัยทั้งสามกลุ่มที่ยกมาข้างต้นมีคุณค่าต่อการศึกษาแนวคิดของคริสตชนได้ในหลากหลายมิติ งานวิจัยในกลุ่มแรกช่วยให้เห็นภาพรวมของวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ รวมทั้งอัตลักษณ์ของคริสตชนคาทอลิก ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติของคริสตชนที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องของเรื่องศาสนาบุคคลได้ งานวิจัยในกลุ่มที่สองทำให้เห็นถึงคุณค่าและการพัฒนาการศึกษาซึ่งถือเป็นพันธกิจสำคัญในการรับใช้เพื่อมนุษย์ด้วยความรักประการหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาประยุกต์และใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการอธิบายแนวคิดทางศาสนาที่ปรากฏในเรื่องเล่าศาสนาบุคคลได้ และงานวิจัยกลุ่มสุดท้ายทำให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดและคำสอนในมิติของการเปรียบเทียบ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยเกิดความเข้าใจข้อแตกต่างระหว่างแนวคิดทางศาสนาพุทธอันเป็นศาสนาพื้นฐานของคนไทยและเข้าใจแนวคิดทางคริสต์ศาสนาที่มีคล้ายและแตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์แนวคิดที่สะท้อนผ่านเรื่องเล่าศาสนาบุคคลในนิตยสารอุตุมนต์

บทที่ 3

แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสนา

เรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสนาที่มีลักษณะเป็นเรื่องเล่าชีวประวัติบุคคลที่เรียบเรียงขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ความเชื่อและสร้างความศรัทธาทางศาสนา ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญที่ทำให้เรื่องเล่ากลุ่มนี้แตกต่างจากเรื่องเล่าในดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้านของอาร์นและทอมป์สัน กล่าวคือ เรื่องเล่าศาสนบุคคลหรือนักบุญที่ปรากฏในดัชนีแบบเรื่องมีลักษณะเป็นนิทานที่นักบุญหรือผู้ศักดิ์สิทธิ์เป็นตัวละครในเรื่องเท่านั้น เช่นในแบบเรื่องที่ 330 ช่างตีเหล็กที่ฉลาดกว่าปีศาจ (The Smith Outwits the Devil) กล่าวถึง เทวดาหรือนักบุญไปเยี่ยมชาวบ้าน หรือในแบบเรื่องที่ 752A พระคริสต์และเปโตรในโรงนา (Christ and Peter in the Barn) กล่าวถึง พระคริสต์และนักบุญเปโตรไปช่วยชาวบ้านนวดข้าว เมื่อนำเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสนาไปเทียบกับแบบเรื่องในดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นบ้านพบว่า เนื้อเรื่องกล่าวถึงพฤติกรรมที่ต่างกัน แม้ว่าบางเรื่องจะสอดคล้องกับแบบเรื่องในดัชนีแต่ก็สอดคล้องกันในระดับอนุภาคเท่านั้น จึงไม่สามารถจัดให้อยู่ในแบบเรื่องใดแบบเรื่องหนึ่งได้

ดังนั้น เพื่อจะแสดงให้เห็นว่าเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสนาที่มีลักษณะเฉพาะ ผู้วิจัยจึงกำหนดโครงสร้างของเรื่องเล่าดังกล่าวขึ้นใหม่ และนำโครงสร้างที่กำหนดขึ้นนี้ไปศึกษาและใช้ในการจำแนกแบบเรื่องของเรื่องเล่าทั้ง 116 สำนวน

1. การกำหนดโครงสร้างของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก

โครงสร้างเป็นการแสดงลำดับของเหตุการณ์และพฤติกรรมในเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ในการกำหนดโครงเรื่องของเรื่องเล่ากลุ่มนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ทฤษฎีการวิเคราะห์โครงสร้างนิทานพื้นบ้านของวลาดิเมียร์ พรอพพ์ มาเป็นแนวทางดังนี้

1.1 การกำหนดเหตุการณ์สำคัญ

ผู้วิจัยได้พิจารณาเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสนาทั้ง 116 สำนวน สามารถกำหนดลำดับเหตุการณ์สำคัญของเรื่องเล่ากลุ่มนี้ได้ทั้งหมด 4 เหตุการณ์

1. ซาติกำเนิดของนักบุญ

เหตุการณ์ที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาของศาสนบุคคลหรือนักบุญแต่ละองค์ไม่ว่าจะเป็น ถิ่นกำเนิด อาชีพดั้งเดิม สถานภาพของครอบครัว รวมทั้งเหตุการณ์ก่อนที่หันมานับถือคริสต์ศาสนา

2. การนับถือคริสต์ศาสนา

เหตุการณ์ที่ 2 กล่าวถึง การนับถือคริสต์ศาสนาทั้งการติดตามเป็นอัครสาวกหรือศิษย์ขององค์พระเยซูเจ้า การรับศีลล้างบาปเป็นคริสตชนฆราวาส การปฏิญาณตนเป็นนักบวช รวมถึงการประจักษ์โดยผู้ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งทำให้ผู้ที่ทำงานมาประจักษ์หันมานับถือคริสต์ศาสนาหรือปฏิญาณตนเป็นนักบวช

3. กิจการของนักบุญ

เหตุการณ์ที่ 3 กล่าวถึง การดำเนินกิจการทางศาสนาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการเดินทางเผยแผ่ศาสนาในฐานะธรรมทูต การสังคมสงเคราะห์คนยากจน การศึกษา การรักษาพยาบาล การส่งเสริมชีวิตนักบวช การทำนุบำรุงพระศาสนจักร และกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. บั้นปลายชีวิตและการยกย่อง

เหตุการณ์ที่ 4 กล่าวถึง ช่วงสุดท้ายของชีวิตของศาสนบุคคล การมรณภาพ รวมทั้งการยอมรับจากสังคมจากการดำเนินกิจการเพื่อประกาศศาสนาและช่วยเหลือคนยากจน ทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาและให้ความเคารพเป็นพิเศษ รวมถึงการยอมรับจากพระศาสนจักรด้วยการยกย่องให้มีสถานะนักปราชญ์หรือยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์ในด้านต่าง ๆ

1.2 การกำหนดพฤติกรรมหลัก

พฤติกรรม (Function) ของเรื่องเล่า เป็นการกระทำของตัวละครในเรื่องซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ใช้ในการกำหนดโครงสร้างของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งศิริพร ณ ถลาง (2557, น. 13) อธิบายว่า การเรียงลำดับพฤติกรรมที่ต่างกันจะทำให้โครงสร้างของเรื่องต่างกันถือเป็นหัวใจสำคัญของการจำแนกพฤติกรรมของเรื่องเล่าแต่ละประเภท ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาลักษณะเนื้อหาของเรื่องทั้งหมดและกำหนดเป็นพฤติกรรมหลักของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในแต่ละตอนรวม 7 พฤติกรรม แทนด้วยสัญลักษณ์ A – G ดังนี้

1. ซาติกำเนิดของนักบุญ ประกอบด้วย

พฤติกรรม A ซาติกำเนิดของนักบุญ กล่าวถึง ซาติกำเนิด สถานภาพทางครอบครัว ถิ่นกำเนิดของนักบุญ รวมทั้งเหตุการณ์ก่อนที่จะได้พบพระเยซูเจ้าหรือยอมรับนับถือศาสนาคริสต์ ถือเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่ปรากฏในทุกสำนวน

2. การนับถือคริสต์ศาสนา ประกอบด้วย

พฤติกรรม B การนับถือคริสต์ศาสนาและการปฏิญาณตนเป็นนักบวช กล่าวถึง เหตุการณ์ที่นักบุญได้พบพระเยซูเจ้า การได้รับการประจักษ์โดยผู้ศักดิ์สิทธิ์ หรือเกิดความศรัทธาในคริสต์ศาสนา การรับศีลล้างบาปเป็นพระสงฆ์และดำรงชีวิตนักบวชโดยถือคำปฏิญาณ 3

ประการ คือ การถือความบริสุทธิ์ การถือความยากจน และความนอบน้อมเชื่อฟัง เพื่อดำเนินชีวิตเลียนแบบพระเยซูเจ้า การภาวนาและใช้โทษบาป รวมถึงการปฏิญาณตนเป็นนักบวชหญิง และการนับถือคริสต์ศาสนาในฐานะฆราวาสด้วย

3. กิจการของนักบุญ ประกอบด้วย

พฤติกรรม C การประพฤตินิยม กล่าวถึง นักบวชที่ใช้ชีวิตมุ่งเน้นการภาวนาเป็นสำคัญ (Contemplative Life) เน้นการสวดภาวนาอย่างลึกซึ้งและการปฏิบัติตนอย่างเข้มงวดในเขตอาราม หรืออยู่ในที่ห่างไกลแบบฤๅษีเพื่อกระทำการใช้โทษบาปอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการปกครองบ้านเมืองด้วยหลักธรรมทางศาสนาอย่างยุติธรรม

พฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนากิจการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา กล่าวถึง การประยุกต์หลักทางศาสนาในการปกครองทั้งอาณาจักรและพระศาสนจักร การเดินทางไปประกาศศาสนายังดินแดนต่าง ๆ ทั้งแถบทวีปยุโรป ตะวันออกกลาง ละตินอเมริกา และเอเชีย รวมไปถึงการนำความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในศึกษาคำสอนต่าง ๆ มาพัฒนา ปรับปรุงประยุกต์ และต่อยอดวิธีการเข้าถึงคำสอนในรูปแบบต่าง ๆ นอกเหนือจากการอ่านพระคัมภีร์ เพื่อเผยแผ่คำสอนให้เข้าถึงคริสชนได้ง่ายยิ่งขึ้น

พฤติกรรม E การประกอบกิจการเมตตาภิไธยเพื่อนมนุษย์ กล่าวถึง การกระทำกิจการเมตตาด้วยความเอื้อเฟื้อและแสดงความรักเพื่อรับใช้เพื่อนมนุษย์ทั้งฝ่ายกายและฝ่ายจิต วิญญาณโดยเฉพาะคนยากจน คนป่วย และด้อยโอกาส เช่น การรักษาพยาบาล การดูแลผู้ป่วย การให้การศึกษา รวมไปถึงการก่อตั้งสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำกิจการสาธารณกุศลต่าง ๆ เช่น สร้างโรงพยาบาล โรงเรียน สถานที่พักพิงสำหรับผู้ยากจน รวมทั้งการก่อตั้งคณะนักบวชชาย คณะนักบวชหญิง หรือคณะฆราวาสเพื่อดำเนินกิจการกุศลอย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง

พฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ กล่าวถึง ความขัดแย้งของคริสตชนกับคนนอกศาสนา เช่น ครอบครัวซึ่งนับถือศาสนาอื่น เจ้าเมือง ข้าหลวง หรือกษัตริย์ของอาณาจักรหรือเมืองนั้น ๆ การบังคับ ชูเชื้อ และถูกทรมานด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ละทิ้งความศรัทธาและความเชื่อในศาสนาคริสต์ ท่านเหล่านั้นปฏิเสธและยอมสละชีพของตนเพื่อยืนยันความเชื่อและความศรัทธาในพระเยซูเจ้า รวมถึงการให้อภัยแก่ผู้เบียดเบียนศาสนาด้วย

4. บั้นปลายชีวิตและการยกย่อง ประกอบด้วย

พฤติกรรม G บั้นปลายชีวิตและการได้รับการยกย่อง กล่าวถึง ชีวิตช่วงสุดท้าย รวมทั้งผลสำเร็จของการประกาศศาสนาและพัฒนาหลักคำสอนต่าง ๆ ทำให้ประชาชนหันมานับถือศาสนาคริสต์มากขึ้น รวมถึงได้นำคำสอนหรือแนวคิดอันเกิดจากการพัฒนาและรวบรวม

ความรู้ทางศาสนา มาเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติตนของคน ด้วยผลสำคัญดังกล่าวพระศาสนจักรจึงยกย่องให้ท่านเหล่านั้นนักปราชญ์หรือยกย่องให้เป็นอุปถัมภ์ด้านต่าง ๆ

1.3 การกำหนดอนุภาคย่อย

อนุภาค (Motif) หมายถึง การกระทำของนักบุญซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาอนุภาคย่อยของแต่ละพฤติกรรมเขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ A – G เรียงลำดับตามที่ปรากฏในเรื่อง โดยในแต่ละอนุภาคย่อยซึ่งเขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ 1 – 9 ดังนี้

A ซาติกำเนิดของนักบุญ

A1 ซาติกำเนิดของนักบุญ

B การนับถือคริสต์ศาสนาและการปฏิญาณตนเป็นนักบวช

B1 การได้พบพระเยซูเจ้า

B2 การประจักษ์โดยผู้ศักดิ์สิทธิ์

B2.1 ประจักษ์โดยพระเยซูเจ้า

B2.2 ประจักษ์โดยพระนางมารีย์ พรหมจารี

B2.3 ประจักษ์โดยอัครทูตสวรรค์หรือทูตสวรรค์

B3 การนับถือคริสต์ศาสนา

B3.1 นับถือในฐานะคริสตชนฆราวาส

B3.2 การปฏิญาณตนเป็นนักบวช

C การประพฤติธรรม

C1 การประพฤติธรรมส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด

C1.1 การถือความยากจน สมณะ เรียบง่าย

C1.2 การอยู่อย่างโดดเดี่ยวในพื้นที่ห่างไกลและทุรกันดาร

C1.3 การสวดภาวนาและการใช้โทษบาป

C1.4 การยอมรับบาปแผลศักดิ์สิทธิ์

C1.5 การรับประทานอาหารอย่างจำกัด

C1.6 การถือความสุภาพ นบนอบ เชื้อฟุ้ง

C1.7 การเพ่งฉาน

C1.8 การเดินทางแสวงบุญ

C1.9 การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา

C2 การปฏิบัติด้วยการสอนและการโปรดศีล

C2.1 การฝึกอบรมวินัยหรือวิถีปฏิบัติของนักบวช

C2.2 การโปรดศีล เทศนา และให้คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ

C2.3 ทำให้คนต่างศาสนากลับใจ

C3. การประยุกต์ใช้ศาสนธรรมในการปกครองอาณาจักร

C3.1 การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความยุติธรรม

C3.2 การบำรุงความเป็นอยู่ของพลเมืองซึ่งเป็นคริสตชน

C3.3 การเอาใจใส่และเมตตาบุคคลรอบข้าง

C3.4 การส่งเสริมและสนับสนุนนักบวชหรือกิจการธรรมทูต

C3.5 การใช้กฎพระศาสนจักรเป็นกฎหมาย

C3.6 การก่อตั้งหรือจัดระเบียบสังฆมณฑลต่าง ๆ

C3.7 การส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น

C3.8 การส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชน

D การเผยแผ่และพัฒนาการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา

D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา

D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา

D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช

D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม

D5 การฟื้นฟูความเชื่อและชีวิตคริสตชน

D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร

E การประกอบกิจการเมตตาภิไธยเพื่อมนุษย

E1 การกระทำกิจการเมตตา

E1.1 การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินสมบัติแก่คนยากจน

E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส

E1.3 การแบ่งปันอาหารหรือเครื่องนุ่งห่ม

E1.4 การให้การศึกษแก่คนยากจน

E1.5 การจัดหาที่พักพิงแก่คนยากจน

E1.6 การช่วยเหลือจากการค้ามนุษย์

E2 การตั้งคณะ/ศาสนสถาน/องค์กรเพื่อการกุศล

E2.1 การตั้งโรงพยาบาลสำหรับคนยากจน

E2.2 การตั้งโรงเรียนหรือสถานศึกษาสำหรับคนยากจน

E2.3 การตั้งคณะนักบวช/คณะบุคคล

E2.4. การสร้างวัดหรือศาสนสถาน

F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ

F1 ความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อและการเผยแพร่ศาสนา

F1.1 ถูกกลั่นแกล้งหรือใส่ร้ายจากคนต่างศาสนา

F1.2 ถูกต่อต้านจากผู้มีอำนาจทางการเมืองในฐานะเป็นคริสตชน

F1.3 ถูกบังคับให้เลิกนับถือศาสนาคริสต์หรือบังคับให้ทำผิดหลักศาสนา

F2 ความขัดแย้งกับครอบครัวนอกศาสนาและการแต่งงาน

F2.1 ถูกครอบครัวบังคับให้ละทิ้งความเชื่อ/ทำร้ายร่างกาย

F2.2 ถูกบังคับหรือข่มขู่ให้แต่งงานกับคนนอกศาสนา

F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ

F3.1 ถูกจับกุมหรือจำคุก

F3.2 การถูกลงโทษด้วยการใช้กำลัง

F3.2.1 ถูกทุบตีหรือทำร้ายร่างกาย

F3.2.2 ถูกโยนจากหอคอยสูง

F3.2.3 ถูกลากร่างไปตามถนน

F3.2.4 ถูกขว้างปาด้วยก้อนหิน

F3.2.5 ถูกโยนลงแม่น้ำ

F3.3 ถูกตรึงกางเขน

F3.4 การถูกลงโทษด้วยของมีคม

F3.4.1 ถูกตัดมือและเท้า

F3.4.2 ใช้กรรไกรตัดเต้านม

F3.4.3 ให้นำอนบนเศษภาชนะแหลมคม

F3.4.4 ถูกแทงด้วยของแหลมหรือของมีคม

F3.4.5 ถูกตอกเล็บมือและเท้า

F3.4.6 ถูกตัดศีรษะ

F3.5 ถูกลงโทษด้วยความร้อน

F3.5.1 ถูกย่างสดบนกองไฟหรือตะแกรงเหล็ก

F3.5.2 โยนเข้ากองไฟหรือจุดไฟเผาทั้งเป็น

F3.5.3 รมด้วยไอน้ำเดือด

F3.5.4 โยนใส่กระทะน้ำมันเดือด

F3.6 ถูกเนรเทศออกนอกประเทศ

F3.7 ถูกบังคับให้อุดอาหาร

F3.8 ให้อินเปลือยในที่สาธารณะ

F3.9 ถูกโยนให้สัตว์ร้ายกิน

F3.10 ถูกจับบุชายัญต่อเทพเจ้าต่างศาสนา

F4 การให้อภัยแก่ผู้เบียดเบียน

G บั้นปลายชีวิตและการได้รับการยกย่อง

G1 บั้นปลายชีวิตของนักบุญ

G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร

2. แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก

ผู้วิจัยได้นำเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสนต์จำนวน 116 สำนวน มาจำแนกแบบเรื่อง โดยพิจารณาจากลำดับเหตุการณ์ พฤติกรรม และอนุภาคที่โดดเด่นหรือส่งผลกับลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง โดยจะกำหนดเลขลำดับเรียงจากแบบเรื่องที่พบมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 เช่น “แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา” หมายความว่าแบบเรื่องผู้เผยแผ่ศาสนาเป็นแบบเรื่องที่พบมากที่สุด ทั้งนี้ เรื่องเล่าบางเรื่องอาจมีบางอนุภาคแตกต่างไปจากแบบเรื่องหลัก แต่เมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับลำดับเหตุการณ์และพฤติกรรมสำคัญของแบบเรื่องหลัก ผู้วิจัยจะอธิบายโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ และพฤติกรรมแบบเรื่องนั้นแยกจากแบบเรื่องหลัก เพื่อให้เห็นลักษณะร่วมและลักษณะเด่นของเรื่องเล่าในกลุ่มนั้น ๆ อย่างชัดเจน

จากการวิเคราะห์ลำดับเหตุการณ์และพฤติกรรมพบว่าแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสนต์สามารถจำแนกแบบเรื่องหลักได้ 4 แบบเรื่อง ดังนี้

แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา

แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ

แบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติธรรม

แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้

นอกจากนี้เรื่องเล่าศาสนบุคคลที่ปรากฏลำดับเหตุการณ์ พฤติกรรม หรืออนุภาคคล้ายกับส่วนใดส่วนหนึ่งของแบบเรื่องอื่น ผู้วิจัยจะกำหนดให้เป็น “เรื่องผสม” เช่น เรื่องเล่าของนักบุญยูสติน ช่วงต้นเรื่องการประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา ตรงกับพฤติกรรม D การเผยแพร่และพัฒนาการเผยแพร่ความเชื่อทางศาสนา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของแบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแพร่ศาสนา และช่วงท้ายเรื่องกล่าวถึงการสละชีพเป็นมรณสักขี ซึ่งตรงกับพฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ ซึ่งเป็นหัวใจหลักของแบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ จึงจัดอยู่ในกลุ่มเรื่องผสม นอกจากนี้เรื่องเล่าบางเรื่องมีแบบเรื่องเฉพาะตัว ไม่ตรงกับแบบเรื่องอื่น ๆ ทำให้ไม่สามารถจำแนกแบบเรื่องได้อีก ผู้วิจัยจำแนกให้อยู่ในกลุ่ม “เรื่องเบ็ดเตล็ด”

ตารางที่ 3 แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสาร อุดมศาสตร์

ลำดับที่	แบบเรื่อง	จำนวน (สำนวน)
1.	แบบเรื่องผู้เผยแพร่ศาสนา	40
2.	แบบเรื่องผู้สละชีพ	32
3.	แบบเรื่องผู้ประพฤติกรรม	20
4.	แบบเรื่องผู้รับใช้	13
5.	เรื่องผสม	6
6.	เรื่องเบ็ดเตล็ด	5

2.1 แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแพร่ศาสนา

ผู้เผยแพร่ศาสนา หมายถึง นักบวชที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในการเผยแพร่หลักคำสอนของศาสนาคริสต์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการเดินทางไปประกาศศาสนายังเมืองอื่นเพื่อบุกเบิกชุมชนแห่งความเชื่อและทำให้ผู้คนหันมานับถือศาสนาคริสต์และปฏิบัติตามหนทางแห่งความรอดพ้นจากบาปที่พระเยซูเจ้าทรงมอบให้ นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้ความรู้ความสามารถในการอรรถาธิบายคำสอนของพระเยซูเจ้าจากพระคัมภีร์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งไม่ปรากฏในดัชนีอนุภาคนิทานพื้นบ้าน พบทั้งหมด 40 สำนวน ปรากฏพฤติกรรมในแต่ละเหตุการณ์ ดังนี้

ตารางที่ 4 โครงสร้างของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา

ชาติกำเนิดของนักบุญ	การนับถือคริสต์ศาสนา	กิจการของนักบุญ	บั้นปลายชีวิตและการยกย่อง
A ชาติกำเนิดของนักบุญ	B การนับถือคริสต์ศาสนาและการปฏิญาณตนเป็นนักบวช	D การเผยแผ่และพัฒนากิจการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา	G บั้นปลายชีวิตและการได้รับการยกย่อง

เมื่อพิจารณาการปรากฏร่วมของแต่ละพฤติกรรมจะพบว่า แบบเรื่องที่ 1 จำแนกอนุภาคย่อยได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ แบบเรื่องกลุ่มแรก กล่าวถึง “พระธรรมทูต” คือมีหน้าที่ในการประกาศศาสนาในดินแดนต่าง ๆ ประกอบด้วยเรื่องเล่ารวม 20 สำนวน แบบเรื่องในกลุ่มที่สอง กล่าวถึง พระสงฆ์ผู้พัฒนาคำสอนซึ่งบางองค์ได้รับการยกย่องให้เป็น “นักปราชญ์” มีหน้าที่ในการพัฒนา ปรับปรุง และประพันธ์ตำราคำสอนเพื่อให้คริสตชนศึกษาและทำความเข้าใจได้โดยง่ายมากกว่าการเดินทางประกาศศาสนา ประกอบด้วยเรื่องเล่า 16 สำนวน และแบบเรื่องในกลุ่มที่ 3 กล่าวถึง นักบวชที่มีสถานะเป็นผู้นำอาณาจักรและทำหน้าที่ในการเผยแผ่ศาสนาด้วยการพัฒนาและปรับปรุงกฎระเบียบของพระศาสนจักรอยู่เสมอ พบ 4 สำนวน มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะพระธรรมทูต

เรื่องเล่าของผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะพระธรรมทูต กล่าวถึง เหตุการณ์การเดินทางของนักบวชไปประกาศคริสต์ศาสนาในพื้นที่ต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการเผยแผ่ความเชื่อและชักชวนให้ประชาชนในท้องถิ่น หันมานับถือศาสนาคริสต์ ลักษณะเด่นของผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะพระธรรมทูต คือ อนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา ในพฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนากิจการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา

จากการศึกษาผู้วิจัยพบเรื่องเล่าศาสนบุคคลผู้เผยแผ่ศาสนาในอยู่ในฐานะพระธรรมทูต จำนวน 20 สำนวน ตัวอย่างเรื่องเล่าในแบบเรื่องนี้ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญฟรังซิสเซเวียร์ ตีพิมพ์ในนิตยสารอุดมศานต์ฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 ดังนี้

พระศาสนจักรมีภารกิจอยู่อย่างหนึ่งคือ “ท่านทั้งหลายจงออกไปทั่วโลกประกาศข่าวดีให้มนุษย์ทั้งปวง” (มก 16: 15) พระจิตเจ้าไม่เคยได้ปล่อยให้พระศาสนจักรต้องขาดผู้ที่ได้รับการกระตุ้นเตือนถึงความจำเป็นเร่งด่วนประการนี้ และนักบุญฟรังซิสเซเวียร์เป็น “ผู้แพร่ธรรม” ที่ยิ่งใหญ่และท่านได้น้อมรับภารกิจนี้ด้วยความกระตือรือร้น

นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ เป็นชาวสเปนและเป็นเพื่อนร่วมชั้นกับนักบุญอิกญาซีโอ แห่งโลโยลาที่กรุงปารีส และพร้อมกับนักบุญอิกญาซีโอและชายหนุ่มอีก 4 คน ร่วมกัน ปฏิญาณตนที่จะทำงานเพื่อความรอดของวิญญาณโดยได้กันร่วมก่อตั้งคณะเยสุอิต “สงฆ์ของพระเยซูเจ้า” ขึ้น ในปี ค.ศ.1541 นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ได้ออกเดินทางมุ่งสู่ ประเทศอินเดียและญี่ปุ่น ท่านเป็นพระสงฆ์ชาวยุโรปองค์แรกที่ได้ไปถึงประเทศที่มี วัฒนธรรมเก่าแก่ทั้งสองนี้ ท่านเดินเล่นกระดิ่งไปตามถนนเรียกเด็ก ๆ และผู้สนใจมา ชุมมนุมกันที่วัดเพื่อฟังคำสอน รักษาพยาบาล คนเจ็บไข้ได้ป่วยที่ยากจน และคนอนาถา ทั่วไป โดยอาศัยการสนับสนุนจากการภวาวาและจิตตารมณ์ที่ร่าเริงยินดีอยู่เสมอ ท่าน ได้เป็นนักจัดการที่สามารถผู้หนึ่ง ท่านได้เทศน์สอนโดยไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ในประเทศ อินเดีย เกาะมะละกา หมู่เกาะโมลุกกะ และหมู่เกาะเครื่องเทศอื่น ๆ ในมหาสมุทร แปซิฟิก ในปี ค.ศ.1549 ที่ประเทศญี่ปุ่นท่านรู้จักดัดแปลงพระวาจาของพระเจ้าให้เข้ากับ วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นและท่านได้ทำการโปรดศีลล้างบาปให้กับประชาชนเป็น จำนวนมาก

นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ ล้มป่วยลงด้วยพิษไข้และสิ้นใจขณะที่มีอายุเพียง 46 ปี เท่านั้น ที่เกาะซานเซียนท่านได้หมดกำลังลงขณะที่กำลังเตรียมตัวมุ่งสู่แผ่นดินใหญ่คือ ประเทศจีน ศพของท่านได้รับการเก็บรักษาไว้ที่เมืองกัวในประเทศอินเดียและท่าน นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ ได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของมิสซัง

(อันตรธาน, 2559a, น. 50)

ตารางที่ 5 ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในกลุ่มผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะพระธรรมทูต

เรื่องเล่านักบุญฟรังซิสเซเวียร์	ลำดับพฤติกรรม
นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ เป็นชาวสเปน และเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียน กับนักบุญอิกญาซีโอ แห่งโลโยลา ที่กรุงปารีส	A1 ชาติกำเนิดของนักบุญ
พร้อมกับนักบุญ อิกญาซีโอและชายหนุ่มอีก 4 คน ร่วมกัน ปฏิญาณตนที่จะทำงานเพื่อความรอดของวิญญาณโดยได้กัน ร่วมก่อตั้งคณะเยสุอิต “สงฆ์ของพระเยซูเจ้า”	B3.2 การปฏิญาณตนเป็นนักบวช
ในปี ค.ศ.1541 นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ได้ออกเดินทางมุ่งสู่ประเทศ อินเดียและญี่ปุ่น ...ท่านได้เทศน์สอน... ในประเทศอินเดีย เกาะ มะละกา หมู่เกาะโมลุกกะ และหมู่เกาะเครื่องเทศอื่น ๆ ใน มหาสมุทรแปซิฟิก	D1 การเดินทางเพื่อเผยแพร่ศาสนา

ตารางที่ 5 (ต่อ)

เรื่องเล่านักบุญฝรั่งเศสเซเวียร์	ลำดับพฤติกรรม
ท่านรู้จักดัดแปลงพระวาจาของพระเจ้าให้เข้ากับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา
นักบุญฝรั่งเศสเซเวียร์ ล้มป่วยลงด้วยพิษไข้และสิ้นใจขณะที่มีอายุเพียง 46 ปี เท่านั้น ที่เกาะซานเซียนท่านได้หมดกำลังลงขณะที่กำลังเตรียมตัวมุ่งสู่แผ่นดินใหญ่คือประเทศจีน ศพของท่านได้รับการเก็บรักษาไว้ที่เมืองกัวในประเทศอินเดีย และท่านได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของมิสซัง	G1 บั้นปลายชีวิตของนักบุญ G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่าเรื่องเล่านักบุญฝรั่งเศสเซเวียร์ เน้นให้ผู้อ่านเห็นความกระตือรือร้นในการประกาศพระศาสนาและความตั้งใจของนักบุญฝรั่งเศสเซเวียร์ โดย ท่านได้เดินทางมาประกาศศาสนายังดินแดนอารยธรรมเก่าแก่อย่างอินเดียและญี่ปุ่น ซึ่งถือเป็นการกระทำที่กล้าหาญเนื่องจากทั้ง 2 ประเทศนี้มีความเชื่อในศาสนาดั้งเดิมที่เข้มแข็งและมั่นคงอยู่แล้ว กล่าวได้ว่าหัวใจสำคัญของเรื่องเล่าในกลุ่มนี้ คือ อนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา ในพฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนาการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา ซึ่งเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่ผู้เผยแผ่ศาสนาอยู่ในฐานะพระธรรมทูตทั้งสิ้น 20 จำนวน มีรายละเอียดพฤติกรรมและอนุภาคดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะพระธรรมทูต

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม			
		เหตุการณ์ที่ 1	เหตุการณ์ที่ 2	เหตุการณ์ที่ 3	เหตุการณ์ที่ 4
		A	B	D	G
1	นักบุญยอห์น แห่งกาปิสตราโน	A1	B3.2	D1	G2
2	นักบุญซีริล	A1	B3.2	D1 D2 D4	G2
3	นักบุญเมโทดีอุส	A1	B3.2	D1 D4 D2	G2
4	นักบุญโรมูอันโต	A1	B3.2	D2 D1 D3	
5	นักบุญเปาโล แห่งไม้กางเขน (จำนวน 1)	A1	B3.2	D1 D2 D5	G1
6	นักบุญเปาโล แห่งไม้กางเขน (จำนวน 2)	A1	B3.2	D5 D2 D1	G1

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม			
		เหตุการณ์ ที่ 1	เหตุการณ์ ที่ 2	เหตุการณ์ ที่ 3	เหตุการณ์ ที่ 4
		A	B	D	G
7	นักบุญปาตริก	A1	B3.2	D2 D1 D3	G2
8	นักบุญเอเฟรม	A1	B3.2	D3 D2 D1 D4	G2
9	นักบุญอัสการ์	A1	B3.2	D1	G2 G1
10	นักบุญบอเนฟาซ	A1	B3.2	D1 D5 D2	G1
11	นักบุญฟรังซิสเซเวียร์	A1	B3.2	D1 D2	G1 G2
12	นักบุญวินเซนต์ แฟร์เรร์	A1	B3.2	D1	G2 G1
13	นักบุญมัทธิอัส	A1	B3.3	D1	G1
14	นักบุญเบอร์นาดีน แห่งซีเอนา	A1	B3.2	D1	G1 G2
15	นักบุญบารนาบัส	A1	B3.3	D1	G1
16	นักบุญเปโตร คลาแวร์	A1	B3.2	D1	G1 G2
17	นักบุญลูคา	A1	B1	D2 D1	G2 G1
18	นักบุญอันตน แห่งปาดัว	A1	B2.1 B3.2	D1	G1 G2
19	นักบุญอันตน มารีย์ คลาเวร์	A1	B3.2	D1	G1
20	นักบุญโคโลมบัน เจ้าอธิการ	A1	B3.2	D1 D3	G1

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาพฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนากการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา จะปรากฏอนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา ทุกสำนวน และในจำนวนนี้ปรากฏร่วมกับอนุภาค D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม D5 การฟื้นฟูความเชื่อและชีวิตคริสตชน ถึง 11 สำนวน การปรากฏร่วมของอนุภาคเหล่านี้มีนัยสำคัญสะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของธรรมทูตในการเดินทางประกาศศาสนานอกจากจะต้องนำพระวรสารไปประกาศยังท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อให้ชาวเมืองหันมานับถือคริสต์ศาสนาแล้ว ยังมีหน้าที่ในการปรับปรุง รวบรวม พัฒนาวีธีการสอนคำสอน พัฒนารูปแบบพิธีกรรมให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น และยังคงคำนึงถึงการพัฒนาวินัยของนักบวชในสังคมมณฑลที่ไปประกาศศาสนาด้วย ทั้งนี้เพื่อทำ

ให้ชาวเมืองสามารถเข้าใจและเข้าถึงหลักการทางศาสนาได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความศรัทธาและการหันมานับถือศาสนาคริสต์ตามวัตถุประสงค์ของการประกาศศาสนา

2.1.2 ผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะผู้พัฒนาคำสอน

เรื่องเล่าของผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะผู้พัฒนาคำสอน กล่าวถึง นักบวชผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในหลักธรรมคำสอนของพระเยซูเจ้า และนำความเชี่ยวชาญนั้นมาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการนำเสนอคำสอน ความรู้ด้านเทววิทยา หลักการอภิบาล พัฒนารูปแบบพิธีกรรม การใช้ชีวิตและวินัยพระสงฆ์ หรือการปฏิบัติตนในฐานะเป็นคริสต์ศาสนิกชนที่ดี พร้อมทั้งยังถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเหล่านั้นต่อบรรดานักบวชและคริสตชนในรูปแบบการเทศน์ การผลิตตำราหรือหนังสือคำสอน จนกระทั่งนักบวชบางองค์ได้รับการยกย่องเป็น “นักปราชญ์แห่งพระศาสนจักร”

จากการศึกษาวิจัยพบเรื่องเล่าศาสนบุคคลผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะผู้พัฒนาคำสอน จำนวน 16 ลำนวน ตัวอย่างเรื่องเล่าในแบบเรื่องนี้ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญยอห์น แห่ง ดามัสกัส ตีพิมพ์ในนิตยสารอุดมศาสน์ฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2557 ดังนี้

ยอห์นเกิดที่เมืองดามัสกัสประเทศซีเรียจากครอบครัวชาวอาหรับที่เป็นคริสตชน ท่านได้เป็นเจ้าของร้านค้าที่ฝ่ายตุลาการของบ้านเมือง แต่ในไม่ช้าท่านก็ได้ละทิ้งทุกสิ่งทุกอย่าง และได้สมัครเข้าเป็นฤๅษีที่ซานซาบาใกล้ ๆ กรุงเยรูซาเล็ม ซึ่งต่อมาพระสังฆราชแห่งกรุงเยรูซาเล็มได้ทำพิธีบวชท่านให้เป็นพระสงฆ์ ยอห์นได้อุทิศเวลาให้กับการรวบรวมความคิดของบรรดาปีศาจและได้ทำออกมาเป็นหนังสือชุดหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะได้รับการยอมรับมาภายใต้ขนบธรรมเนียมประเพณีของอาณาจักรไบแซนไทน์ ท่านจึงได้เขียนหนังสือเป็นภาษากรีกและได้ทำการต่อสู้อย่างแข็งขันกับพวกอโคโนดลัสตี ซึ่งต้องการทำลายพวกอัครทูตอัครทูตทั้งหลาย

นอกจากได้เขียนหนังสือไว้เป็นจำนวนมากแล้วท่านยังได้ฝากผลงานทางด้านบทประพันธ์สำหรับพิธีกรรมไว้ให้เราอีกด้วย สมเด็จพระสันตะปาปาเลโอ ที่ 13 ได้ประกาศแต่งตั้งท่านให้เป็นนักปราชญ์แห่งพระศาสนจักร...

(อันตรธาน, 2557a, น. 53)

ตารางที่ 7 ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในกลุ่มผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะผู้พัฒนาคำสอน

เรื่องเล่านักบุญยอห์น แห่งดามัสกัส	ลำดับพฤติกรรม
ยอห์นเกิดที่เมืองดามัสกัส ประเทศซีเรีย จากครอบครัวชาวอาหรับที่เป็นคริสตชน	A1 ซาติกำเนิดของนักบุญ
ในไม่ช้าท่านก็ได้ละทิ้งทุกสิ่งทุกอย่างและได้สมัครเข้าเป็นฤๅษีที่ซานซาบาไกใกล้ ๆ กรุงเยรูซาเล็มซึ่งต่อมาพระเจ้าส่งมาราชแห่งกรุงเยรูซาเล็มได้ทำพิธีบวชท่านให้เป็นพระสงฆ์	B3.2 การปฏิญาณตนเป็นนักบวช
ยอห์นได้อุทิศเวลาให้กับการรวบรวมความคิดของบรรดาบิดาจารย์และได้ทำออกมาเป็นหนังสือชุดหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะได้รับการยอมรับมาภายใต้ขนบธรรมเนียมประเพณีของอาณาจักรไบแซนไทน์ ท่านจึงได้เขียนหนังสือเป็นภาษากรีก	D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา
นอกจากได้เขียนหนังสือไว้เป็นจำนวนมากแล้วท่านยังได้ฝากผลงานทางด้านบทประพันธ์สำหรับพิธีกรรมไว้ให้เราอีกด้วย	D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม
สมเด็จพระสันตะปาปาเลโอที่ 13 ได้ประกาศแต่งตั้งท่านให้เป็นนักปราชญ์แห่งพระศาสนจักร	G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่าเรื่องเล่านักบุญยอห์น แห่งดามัสกัส เน้นให้ผู้อ่านเห็นถึงลักษณะความเป็นผู้เผยแพร่ศาสนา เริ่มจากการบวชเป็นฤๅษีและทุ่มเทเวลาทั้งหมดให้กับการศึกษาคำสอนของบรรดาบิดาจารย์ทั้งหลายจนเกิดความเชี่ยวชาญและสามารถรวบรวมคำสอนเหล่านั้นเพื่อเผยแพร่ไปยังคริสตชน นอกจากนี้ท่านยังใช้ความรู้ทางภาษากรีกของท่านประพันธ์ตำราคำสอนเพื่อใช้ในพระศาสนจักรตะวันออก และยังประพันธ์บทเพลงต่าง ๆ สำหรับใช้ในพิธีกรรมอีกด้วย จะเห็นว่าเรื่องเล่าของท่านไม่ปรากฏอนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแพร่ศาสนา แต่เป็นการเผยแพร่ศาสนาด้วยการพัฒนาคำสอนและพิธีกรรม ปรากฏรวมทั้งสิ้น 16 ส่วน มีรายละเอียดพฤติกรรมและอนุภาคดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะผู้พัฒนาคำสอน

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม			
		เหตุการณ์ ที่ 1	เหตุการณ์ ที่ 2	เหตุการณ์ ที่ 3	เหตุการณ์ ที่ 4
		A	B	D	G
1	นักบุญออกัสติน	A1	B3.2	D2	G2
2	นักบุญอัสติโดโร (สำนวนที่ 1)	A1	B3.2	D2 D4	G2
3	นักบุญยอห์น เลโอนาดิ	A1	B3.2	D2 D3	G1
4	นักบุญยอห์น แห่งดามัสกัส	A1	B3.2	D2 D4	G2
5	นักบุญเกโกรี แห่งนาซีอันเซน	A1	B3.2	D2	G2
6	นักบุญซีริล แห่งกรุงเยรูซาเล็ม	A1	B3.2	D2	G1 G2
7	นักบุญมัทธิว	A1	B1 B3.2	D2	G2
8	นักบุญโรเบิร์ต แบลลาร์มิน	A1	B3.2	D2	G2 G1
9	นักบุญบาร์ซิล (องค์ใหญ่)	A1	B3.2	D3 D2	G2 G1
10	นักบุญยอห์น แห่งไม้กางเขน	A1	B3.2	D3 D2	G2 G1
11	นักบุญเบตา ผู้นำเคารพ	A1	B3.2	D2	G2 G1
12	นักบุญอิกญาซีโอ แห่งโลโยลา	A1	B3.2	D2 D3	G1
13	นักบุญยอห์น เอ็ด	A1	B3.2	D4 D3	G1
14	นักบุญอันตน มารีย์ ชักกาเรีย	A1	B3.2	D3 D5	G1
15	นักบุญเบอร์นาร์ดี	A1	B3.2	D3 D2	G2 G1
16	นักบุญเยโรม	A1	B3.2	D3 D2	G1

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณาในพฤติกรรม D การเผยแพร่และพัฒนาการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนาของเรื่องเล่าทั้ง 16 สำนวน จะเห็นว่าเรื่องเล่าของผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะผู้พัฒนาคำสอน จะไม่ปรากฏอนุภาค D1 กล่าวคือ จะปรากฏอนุภาค D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม หรือ D5 การฟื้นฟูความเชื่อและชีวิตคริสตชน และมีจำนวนอนุภาคเฉลี่ยในแต่ละเรื่องมากกว่าเรื่องเล่าของผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะพระธรรมทูต จึงกล่าวได้ว่าเรื่องเล่าในกลุ่มผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะผู้พัฒนาคำสอน ให้ความสำคัญกับการปรับปรุง พัฒนาคำสอนทั้ง การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม รวมไปถึงการฟื้นฟูความเชื่อและชีวิตคริสตชน โดยที่ไม่ต้องเดินทางไปยังเมืองต่าง ๆ

2.1.3 ผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะผู้นำศาสนจักร

เรื่องเล่าผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะผู้นำศาสนจักร กล่าวถึง ศาสนบุคคลที่มีหน้าที่ในการปกครองดูแลพระศาสนจักร ในที่นี้คือ “สมเด็จพระสันตะปาปา” ซึ่งมีคุณลักษณะที่โดดเด่นไปกว่าการเผยแพร่ธรรมทั่วไป คือ ความสามารถในการบริหารพระศาสนจักรให้เจริญรุ่งเรือง สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาคำสอน พัฒนาพิธีกรรม พัฒนาเทววิทยา พัฒนาวินัยสงฆ์ รวมไปถึงการปรับปรุงโครงสร้างของพระศาสนจักรเพื่อการบริหารงานดำเนินไปอย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาผู้วิจัยพบเรื่องเล่าศาสนบุคคลที่จัดอยู่ในกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมในฐานะผู้นำศาสนจักร จำนวน 4 ส่วนวน ตัวอย่างเรื่องเล่าในแบบเรื่องนี้ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญปีโอที่ 5 ตีพิมพ์ในนิตยสารอุดมศานต์ฉบับเดือนเมษายน พ.ศ. 2562 ดังนี้

นักบุญปีโอ ที่ 5 (เดิมชื่อ อันโตนิโอ กิสลิเอรี) จากครอบครัวที่ยากจนในหมู่บ้านบอสโก มาร์แลงโก ใกล้ ๆ กับเมืองเล็กซานเดรียซึ่งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศอิตาลี ตอนเด็กท่านมีหน้าที่ดูแลแกะและฝูงสัตว์ จนอายุ 14 ปี ได้สมัครเข้าเป็นนักบวชคณะโดมินิกัน เพราะท่านฉลาดและเรียนเก่งจึงได้ศึกษาต่อที่โบโลญญาและที่เจนัว ท่านดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายและค่อย ๆ เลื่อนขั้นไปเรื่อย ๆ ตามลำดับขั้นตอนในตำแหน่งต่าง ๆ ของพระศาสนจักรจากภราดาเป็นอธิการเจ้าคณะ เป็นพระสังฆราชที่ปรึกษา และตำแหน่ง พระคาร์ดินัล จนกระทั่งได้รับเลือกให้เป็นประมุขของพระศาสนจักรและทรงใช้พระนามว่าสมเด็จพระสันตะปาปาปีโอ ที่ 5

ในระหว่างสมณสมัย (ค.ศ. 1566-1572) ทรงตัดสินพระทัยในหลาย ๆ เรื่อง โดยทรงนำการสังคายนา แห่งเมืองเตรนต์มาสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง เช่น ในเรื่องเกี่ยวกับพิธีกรรม พระองค์ได้จัดพิมพ์หนังสือมิสซาและบทภาวนาขึ้นใหม่ เรื่องเกี่ยวกับคำสอน ทรงจัดพิมพ์หนังสือคำสอนขึ้นใหม่ เรื่องเกี่ยวกับเทววิทยาและเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัย ทรงกำชับให้พระสังฆราชได้พยายามอยู่ทำงานในสังฆมณฑลของตนให้ออกไปเยี่ยมพระสงฆ์และสัตบุรุษตามวัดบ่อย ๆ สำหรับนักบวชและผู้รับเพิ่มทรงขอให้อยู่ในอารามและหากต้องปฏิบัติหน้าที่ภายนอกก็ขอให้เจริญชีวิตอย่างศักดิ์สิทธิ์ และพระองค์ใส่ใจในเรื่องการขยายงานแพร่ธรรมต่าง ๆ นอกนั้นคุณความดีของพระองค์ยังปรากฏในการที่พวกคริสตชนได้รับชัยชนะเหนือกองทัพเติร์ก (Turks) ที่เลบันโต (Lepanto) เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม ค.ศ. 1571 อันเป็นการสิ้นสุดการรุกรานของกองทัพเติร์ก และเป็นวันนี่เองที่ได้ให้กำเนิดวันฉลองแม่พระแห่งลูกประคำ

สมเด็จพระสันตะปาปาปีโอ ที่ 5 ทรงฝากสิ่งดีงามไว้ในพระศาสนจักรมากมาย เป็นต้น เรื่องการอบรมนักบวช การสอนคำสอนสัตบุรุษ การรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง

ของพระศาสนจักร ทรงก่อตั้งสมณกระทรวงต่าง ๆ ขึ้น และการสร้างเอกภาพให้กับ พิธีกรรมของพระศาสนจักรด้วย สมเด็จพระสันตะปาปาปิโอ ที่ 5 สิ้นพระชนม์ วันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ.1572 และได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญวันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ.1712 ถือเป็นพระสันตะปาปานักปฏิรูปที่สำคัญและโดดเด่นของพระศาสนจักร

(อันตรธาน, 2562d, น. 33)

ตารางที่ 9 ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในกลุ่มผู้เผยแพร่ศาสนาในฐานะผู้นำศาสนจักร

เรื่องเล่านักบุญปิโอ ที่ 5	ลำดับพฤติกรรม
นักบุญปิโอ ที่ 5 (เดิมชื่อ อันโตนิโอ กิสลิเอรี) จากครอบครัวที่ยากจนในหมู่บ้าน ใกล้กับเมืองเล็กซานเดรียซึ่งทางภาคเหนือของประเทศอิตาลี	A1 ขาดโอกาสของนักบุญ
จนอายุ 14 ปี ได้สมัครเข้าเป็นนักบวชคณะโดมินิกัน และได้รับเลือกให้เป็นประมุขของพระศาสนจักรและทรงใช้พระนามว่า สมเด็จพระสันตะปาปาปิโอ ที่ 5	B3.2 การปฏิญาณตนเป็นนักบวช
ทรงตัดสินใจพระทัยในหลาย ๆ เรื่อง โดยทรงนำการสังคายนาแห่งเมืองเตรนต์มาสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง เช่น ในเรื่องเกี่ยวกับพิธีกรรม พระองค์ได้จัดพิมพ์หนังสือมิสซาและบทภาวนาชิ้นใหม่ เรื่องเกี่ยวกับคำสอน ทรงจัดพิมพ์หนังสือคำสอนชิ้นใหม่ เรื่องเกี่ยวกับเทววิทยาและเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัย	D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช
สมเด็จพระสันตะปาปาปิโอ ที่ 5 ทรงฝากสิ่งดีงามไว้ในพระศาสนจักรมากมาย เป็นต้น การรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางของพระศาสนจักร ทรงก่อตั้งสมณกระทรวงต่าง ๆ ขึ้น	D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร
สมเด็จพระสันตะปาปาปิโอ ที่ 5 สิ้นพระชนม์ วันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ.1572 ได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญวันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ.1712 ถือเป็นพระสันตะปาปานักปฏิรูปที่สำคัญและโดดเด่นของพระศาสนจักร	G1 บั้นปลายชีวิตของนักบุญ G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร

จากตารางที่ 9 เรื่องเล่านักบุญปิโอ ที่ 5 ซึ่งดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปาผู้ปกครองพระศาสนจักร เนื้อเรื่องส่วนใหญ่ผู้เขียนจะเน้นไปที่จะเน้นให้เห็นพฤติกรรม D การเผยแพร่และพัฒนาการเผยแพร่ความเชื่อทางศาสนา และปรากฏการณ์ D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร แสดงให้เห็นถึงการนำความรู้และประสบการณ์ในการเผยแพร่ศาสนาไปใช้ในการ

ผู้บริหารจัดการพระศาสนจักร การปรับปรุงและพัฒนา รวมทั้งกำหนดนโยบายอันเป็นประโยชน์ต่อพระศาสนจักร จึงทำให้เนื้อเรื่องมีลักษณะเฉพาะซึ่งไม่ปรากฏในแบบเรื่องอื่น ปรากฏรวมทั้งสิ้น 4 ส่วนวน มีรายละเอียดพฤติกรรมและอนุภาคดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้เผยแผ่ศาสนาในฐานะผู้นำศาสนจักร

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม			
		เหตุการณ์	เหตุการณ์	เหตุการณ์	เหตุการณ์
		ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4
		A	B	D	G
1	นักบุญซีเวสเตอร์ที่ 1	A1	B3.2	D6	G1 G2
2	นักบุญปีโอที่ 5	A1	B3.2	D2 D3 D6	G1 G2
3	นักบุญเกรโกรี	A1	B3.2	D6 D4 D3	G1 G2
4	นักบุญอัสติโดโร (ส่วนวนที่ 2)	A1	B3.2	D2 D3 D6	G1 G2

จากตารางที่ 10 เรื่องเล่าทั้ง 4 ส่วนวน จะปรากฏอนุภาค D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร ในพฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนาการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนาเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการชี้ให้เห็นถึงหน้าที่ของผู้ปกครองศาสนจักรที่จะต้องปรับปรุงพัฒนาพระศาสนจักรอย่างรอบด้าน การกระทำเหล่านี้ถือเป็นการเผยแผ่ศาสนาอีกวิธีหนึ่งด้วย

ตารางที่ 11 สรุปพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา

แบบเรื่องที่ 1	ชาติกำเนิดของนักบุญ	การนับถือคริสต์ศาสนา	กิจการของนักบุญ	บั้นปลายชีวิตและการยกย่อง
ธรรมทูต	A1	B3.2	D1 (D2/D3/D4/D5)	G1/G2
ผู้พัฒนาคำสอน	A1	B3.2	D2/D3/D4/D5	G1/G2
ผู้นำศาสนจักร	A1	B3.2	D6 (D2/D3/D4/D5)	G1/G2

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่าแบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนาทั้ง 3 กลุ่ม มีลักษณะสำคัญร่วมกันคือ ปรากฏพฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนาการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา ทำให้สามารถจำแนกแบบเรื่องที่ปรากฏพฤติกรรม D ให้อยู่ในแบบเรื่องเดียวกัน นอกจากนี้แบบเรื่องทั้ง 3 กลุ่มยังปรากฏลักษณะเด่นที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มที่ผู้เผยแผ่ศาสนาอยู่ในฐานะธรรมทูตจะ

ปรากฏอนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแพร่ศาสนา ร่วมกับอนุภาค D2 - D5 อนุภาคใดอนุภาคหนึ่ง หรือหลายอนุภาคพร้อมกัน กลุ่มที่ผู้เผยแพร่ศาสนาอยู่ในฐานะผู้พัฒนาคำสอน จะปรากฏอนุภาค D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม และ D5 การฟื้นฟูความเชื่อและชีวิตคริสตชน จะไม่ปรากฏอนุภาค D1 และกลุ่มที่ผู้เผยแพร่ศาสนาอยู่ในฐานะผู้นำศาสนจักร จะปรากฏอนุภาค D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร ร่วมกับอนุภาค D2 - D5 เช่นเดียวกับกลุ่มที่หนึ่ง ดังนั้นจึงสามารถสรุปโครงสร้างของพฤติกรรมที่ปรากฏในทุกส่วนของแบบเรื่องที่ 1 ได้ดังนี้

A + B + D + G

2.2 แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ

ผู้สละชีพ หมายถึง นักบุญผู้เสียสละชีวิตเพื่อยืนยันความเชื่อ หรือ “มรณสักขี” อาจเกิดจากการต้องเผยแพร่คริสต์ธรรมท่ามกลางความขัดแย้งทางศาสนา หรือเกิดจากการเบียดเบียนศาสนาจากผู้มีอำนาจ โดยเนื้อเรื่องจะเน้นให้ความสำคัญกับการลงโทษ การทรมาน และการยอมสละชีวิตของตนเพื่อรับความทรมานตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า พฤติกรรมที่สำคัญในแบบเรื่องนี้ได้แก่ ความขัดแย้งกับคนนอกศาสนาและการสละชีพ ตรงกับดัชนีอนุภาคนิทานพื้นบ้านลำดับที่ V350 ความขัดแย้งระหว่างศาสนา (Conflicts between religions) และ V463 การพลีชีพทางศาสนา (Religious martyrdom) พบทั้งหมด 32 สำนวน ปรากฏพฤติกรรม ดังนี้

ตารางที่ 12 โครงสร้างของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ

ชาติกำเนิดของนักบุญ	การนับถือคริสต์ศาสนา	กิจการของนักบุญ	บั้นปลายชีวิตและการยกย่อง
A ชาติกำเนิดของนักบุญ	B การนับถือคริสต์ศาสนาและการปฏิญาณตนเป็นนักบวช	F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ	G บั้นปลายชีวิตและการได้รับการยกย่อง

แบบเรื่องที่ 2 จะมีพฤติกรรมอันเป็นลักษณะเด่น คือ พฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ แต่เมื่อพิจารณาในระดับอนุภาคและการปรากฏร่วมกับพฤติกรรมอื่นจะพบว่าเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 2 สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่กล่าวถึงพระสงฆ์และฆราวาสที่สละชีพเป็นมรณสักขีจากความขัดแย้งทางศาสนา เรียกว่า “มรณสักขีทั่วไป” รวม 16

สำนวน กลุ่มที่สอง กล่าวถึง ความขัดแย้งคริสตชนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวซึ่งไม่ได้นับถือคริสต์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสตรีพรหมจารี และถูกบังคับให้แต่งงานกับคนนอกศาสนาจนต้องยอมสละชีวิต รวม 9 สำนวน ส่วนแบบเรื่องในกลุ่มสุดท้าย กล่าวถึง บุคคลผู้มีสถานะเป็น “อัครสาวก” คือ เป็นศิษย์ใกล้ชิดกับองค์พระเยซูเจ้าซึ่งพระองค์ทรงเรียกให้ท่านเหล่านั้นติดตามพระองค์ นักบุญเหล่านี้มีหน้าที่ประกาศศาสนาในช่วงต้นของการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ซึ่งพบกับถูกเบียดเบียนและต้องสละชีพเป็นมรณสักขีเพื่อยืนยันความเชื่อทางศาสนา รวม 7 สำนวน

2.2.1 ผู้สละชีพในฐานะมรณสักขีทั่วไป

เรื่องเล่าในกลุ่มมรณสักขีทั่วไป กล่าวถึง พระสงฆ์ นักบวชชาย นักบวชหญิง รวมทั้งคริสตชนฆราวาสหลากหลายอาชีพที่ยอมรับนับถือศาสนาคริสต์ แม้ว่าในช่วงยุคแรกของการประกาศศาสนาศาสนาคริสต์ยังไม่เป็นที่ยอมรับ แต่ท่านเหล่านี้ก็ได้ละทิ้งความเชื่อและพระศาสนจักร แต่กลับยอมสละชีพของตนเพื่อปกป้องพระศาสนจักรจากการเบียดเบียน

จากการศึกษาวิจัยพบเรื่องเล่าศาสนบุคคลที่จัดอยู่ในกลุ่มผู้สละชีพในฐานะมรณสักขีทั่วไป จำนวน 16 สำนวน ตัวอย่างเช่น เรื่องเล่าของนักบุญบลาสีโอ ตีพิมพ์ในนิตยสาร อุดมศาสน์ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ดังนี้

บลาสีโอ เป็นชาวอาร์เมเนีย ในฐานะที่ท่านเป็นบิชอปของเมืองเซบาสเต (เวลานี้คือเมืองชินุสใน ประเทศตุรกี) ท่านได้ทำหน้าที่อภิบาลกลุ่มคริสตชนอย่างดี แต่ก็ต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ อาศัยอยู่ตามถ้ำที่อยู่ใกล้ ๆ เมืองเซบาสเต ท่านเป็นนักบุญมรณสักขีองค์หนึ่งในบรรดามรณสักขียุคท้าย ๆ ของการเบียดเบียนสมัยอาณาจักรโรมัน

ในสมัยจักรพรรดิซีซีนิวส์ นับเป็นอีกช่วงเวลาหนึ่งของการเบียดเบียนศาสนา โดยจักรพรรดิมีคำสั่งให้อาครีโกลาซึ่งเวลานั้นมีตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการไปเชิญบิชอปบลาสีโอให้มาที่ศาล โดยผู้ว่าราชการได้พยายามพูดเกลี้ยกล่อมให้ท่านบลาสีโอปฏิเสธความเชื่อ แล้วจักรพรรดิได้กำชับและสั่งห้ามสอนเรื่องพระเยซูคริสต์แก่คนอื่น ๆ แต่ท่านบลาสีโอตอบปฏิเสธ โดยย้ำว่านี่คือข่าวดีของพระเจ้าที่ต้องประกาศออกไป ทั้งจักรพรรดิและผู้ว่าราชการโกรธมากจึงสั่งให้ลงโทษในข้อหาปลุกปั่นประชาชนให้กระด้างกระเดื่องต่อจักรพรรดิ ท่านบลาสีโอจึงถูกทรมานอย่างสาหัสร่างกายเต็มไปด้วยบาดแผล แต่จิตใจของท่านยังคงแข็งแกร่งไม่ยอมละทิ้งความเชื่อที่มีต่อพระเจ้าที่ผู้เป็นเจ้า ที่สุดบิชอปบลาสีโอจึงถูกตัดศีรษะเป็นมรณสักขีที่ยืนยันความเชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้า

มีเรื่องเล่าว่าวันหนึ่งมีเด็กคนหนึ่งถูกกำปลาตีตคอหายใจติด ๆ ชัด ๆ เกือบจะตายอยู่แล้ว แม่ของเด็กและพวกญาติ ๆ ต่างพากันวิ่งวอนให้ท่านบลาสีโอช่วยเหลือแล้ว

ก็หายเป็นปกติ จึงมีธรรมเนียมปฏิบัติอันหนึ่งที่แพร่หลาย คือ เมื่อมีใครเป็นโรคที่คอคหรือได้รับอันตรายบริเวณลำคอ บาทหลวงจะจุดเทียนเสก 2 เล่ม นำมาใกล้ ๆ บริเวณลำคอของผู้ป่วยและสวดภาวนาว่า “เดชะคำเสกของวิงวอนและบุญกุศลของท่านนักบุญสาซีโอ ขอพระผู้เป็นเจ้าโปรดให้หายสิ้นจากโรคร้ายที่คอคด้วยเทอญ” การเคารพให้เกียรติท่านนักบุญสาซีโอจึงเป็นที่แพร่หลายอย่างมาก

นักบุญสาซีโอ เป็นองค์หนึ่งในจำนวน นักบุญ 14 องค์ที่ได้ชื่อว่าเป็น “นักบุญนิยมสงเคราะห์” คือได้แสดงความรัก เมตตา และการอัศจรรย์ต่อบรรดาผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากหรือเจ็บไข้ได้ป่วยที่เข้ามาขอความช่วยเหลือเป็นจำนวนมาก

(อินทรธาน, 2564b, น. 33)

ตารางที่ 13 ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในกลุ่มผู้สละชีพในฐานะมรณสักขีทั่วไป

เรื่องเล่านักบุญสาซีโอ	ลำดับพฤติกรรม
บลาคีโอ เป็นชาวอารเมเนีย	A1 ชาติกำเนิดของนักบุญ
ในฐานะที่ท่านเป็นบิชอปของเมืองเซบาสเต ท่านได้ทำหน้าที่อภิบาลกลุ่มคริสตชนอย่างดี แต่ก็ต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ	B3.2 การปฏิญาณตนเป็นนักบวช
จักรพรรดิมีคำสั่งให้อาครีโกลาซึ่งเวลานั้นมีตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการไปเชิญบิชอปบลาคีโอให้มาที่ศาล โดยผู้ว่าราชการได้พยายามพูดเกลี้ยกล่อมให้ท่านบลาคีโอปฏิเสธความเชื่อ แล้วจักรพรรดิได้สั่งห้ามสอนเรื่องพระเยซูคริสต์แก่คนอื่น ๆ ท่านบลาคีโอตอบปฏิเสธ	F1.3 ถูกบังคับให้เลิกนับถือศาสนาคริสต์หรือบังคับให้ทำผิดหลักการทางศาสนา
จักรพรรดิผู้ว่าราชการโกรธมากจึงสั่งให้ลงโทษในข้อหาปลุกปั่นประชาชนให้กระด้างกระเดื่องต่อจักรพรรดิ	F1.1 ถูกลั่นแกล้งหรือใส่ร้ายจากคนต่างศาสนา
ท่านบลาคีโอจึงถูกทรมานอย่างสาหัสร่างกายเต็มไปด้วยบาดแผล และจึงถูกตัดศีรษะ เป็นมรณสักขีที่ยืนยันความเชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้า	F3.4.6 ถูกตัดศีรษะ G1 บั้นปลายชีวิตของนักบุญ
นักบุญสาซีโอ เป็นองค์หนึ่งในจำนวน นักบุญ 14 องค์ที่ได้ชื่อว่าเป็น “นักบุญนิยมสงเคราะห์” คือได้แสดงความรัก เมตตา และการอัศจรรย์ต่อบรรดาผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากหรือเจ็บไข้ได้ป่วย	G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร

จากตารางที่ 13 เรื่องเล่านักบุญบลาสีโอเริ่มด้วยการกล่าวถึงสถานะของท่าน นักบุญว่าเป็นนักบวชในคริสต์ศาสนาผู้ทำหน้าที่อภิบาลกลุ่มคริสตชน หลังจากนั้นกล่าวถึง เหตุการณ์การเบียดเบียนศาสนาของจักรพรรดิซีนิวส์ซึ่งบังคับให้ท่านเลิกเผยแผ่คริสต์ศาสนาแต่ ท่านนักบุญปฏิเสธ ต่อจากนั้นจักรพรรดิจึงให้เจ้าเมืองจับกุมนักบุญบลาสีโอในข้อหาปลุกปั่น ประชาชนและทรมานท่านอย่างสาหัส และสุดท้ายกล่าวถึงการยอมสละชีพด้วยการถูกตัดศีรษะ เป็นมรณสักขีเพื่อปกป้องพระศาสนจักร จะเห็นว่่านักบุญบลาสีโอมีสถานะเป็นพระสงฆ์ที่ดำรง ตำแหน่งพระสังฆราชประจำเมือง แต่กลับไม่ปรากฏไม่ปรากฏเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติ ธรรมและการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา ทั้งนี้เพราะผู้เขียนต้องการเน้นให้เห็นพฤติกรรมในการ ต่อสู้และสละชีพเพื่อยืนยันความเชื่อทางศาสนาเป็นสำคัญ จึงเน้นให้เห็นอนุภาค F1 ความขัดแย้ง เกี่ยวกับความเชื่อและการเผยแผ่ศาสนา และอนุภาค F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ ปรากฏ รวมทั้งสิ้น 16 ส่วนวน มีรายละเอียดพฤติกรรมและอนุภาคดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้สละชีพในฐานะมรณสักขีทั่วไป

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม			
		เหตุการณ์ ที่ 1	เหตุการณ์ ที่ 2	เหตุการณ์ ที่ 3	เหตุการณ์ ที่ 4
		A	B	D	F
1	นักบุญยอห์น เนโปมุซีเน	A1	B3.2	F1.3 F3.2.1 F3.2.5	G2
2	นักบุญเนเรอัส	A1	B3.1	F3.1 F3.4.6	G2
3	นักบุญอาคิลเลอัส	A1	B3.1	F1.2 F3.1 F3.4.6	G2
4	นักบุญยูเซบิอุส	A1	B3.2	F3.6	G2
5	นักบุญวินเซนต์ (ส่วนวนที่ 1)		B3.2	F3.1 F3.4.3	G2
6	นักบุญคอร์เนลิอุส	A1	B3.1	F3.6	G2
7	นักบุญฟาเบียน	A1	B3.1	F1 F3	G2

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม			
		เหตุการณ์ ที่ 1	เหตุการณ์ ที่ 2	เหตุการณ์ ที่ 3	เหตุการณ์ ที่ 4
		A	B	D	F
8	นักบุญลอเลนซ์	A1	B3.2	F3.1 F3.5.1	G1 G2
9	นักบุญเปาโล มิเก	A1	B3.2	F3.1 F3.3 F4	G1
10	นักบุญเบนยามิน		B3.2	F3.1 F1.3 F3.4.5 F3.4.4 F3.7	G1
11	นักบุญทาร์ซีซิอุส		B3.1	F3.2.1 F3.2.4	G1 G2
12	นักบุญอันดรูว์ ดุง - ลัก	A1	B3.2	F3.1	G2 G1
13	นักบุญสเตเฟน (ปฐมมรรณสักขี)		B3.2	F1 F3 F4	
14	นักบุญโปลีการ์ป	A1	B3.2	F3.5.1 F1.3 F3.2.1	G2
15	นักบุญวินเซนต์ (สำนวนที่ 2)	A1	B3.2	F3.1 F1.1 F3.4.3 F3.2.1 F4	G2
16	นักบุญบลาสีโอ	A1	B3.2	F1.3 F1.1 F3.4.6	G1 G2

จากตารางที่ 14 เมื่อพิจารณาในพฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพของเรื่องเล่าทั้ง 16 สำนวน จะปรากฏอนุภาค F1 ความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อและการเผยแพร่ศาสนา F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ การปรากฏร่วมของพฤติกรรมเหล่านี้แสดงให้ควมพยายามของคริสตชนในการต่อสู้กับความขัดแย้งทางศาสนาเพื่อยืนยันความเชื่อในพระเยซูเจ้าและความเชื่อในเจ้าหนึ่งเดียว ซึ่งเมื่อพิจารณาพฤติกรรม B การนับถือคริสต์ศาสนาและการปฏิญาณตนเป็นนักบวช จะเห็นว่ามิสสถานภาพที่หลากหลายทั้งนักบวชและฆราวาส ยิ่งเป็นการเน้นให้เห็นอุดมการณ์และความศรัทธาที่ยิ่งใหญ่ที่คริสตชนในทุกสถานภาพมีต่อพระเยซูเจ้า แม้ว่า

จะต้องถูกลงโทษด้วยวิธีการที่โหดร้ายและทารุณแต่ศาสนบุคคลเหล่านั้นก็ได้ละทิ้งความเชื่อที่มั่นคง

2.2.2 ผู้สละชีพจากความขัดแย้งอันเกิดจากครอบครัว

ความขัดแย้งอันเกิดจากครอบครัว จะกล่าวถึง สตรีที่นับถือคริสต์ศาสนาและมีความศรัทธาที่จะรักษาพรหมจรรย์ให้บริสุทธิ์เพื่อถวายแด่พระเยซูเจ้า แต่ด้วยความที่เป็นสตรีจึงถูกครอบครัว เจ้าเมือง หรือผู้มีอำนาจ บังคับขู่เข็ญให้แต่งงานด้วย เมื่อปฏิเสธก็ถูกลงโทษอย่างโหดเหี้ยม ถึงกระนั้นเธอก็ยังยืนยันที่จะรักษาพรหมจรรย์แม้ว่าจะต้องสละชีพของตัวเองก็ตาม เรื่องเล่าในกลุ่มผู้สละชีพจากความขัดแย้งอันเกิดจากครอบครัวจึงจะปรากฏอนุภาค F2 ความขัดแย้งกับครอบครัวนอกศาสนาและการแต่งงาน

จากการศึกษาผู้วิจัยพบเรื่องเล่าศาสนบุคคลผู้สละชีพจากความขัดแย้งอันเกิดจากครอบครัวจำนวน 9 สำนวน ตัวอย่างเรื่องเล่าในแบบเรื่องนี้ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญลูเชีย ตีพิมพ์ในนิตยสารอุดมศานต์ฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 ดังนี้

ลูเชีย พรหมจารีและมรณสักขี เกิดที่ซีราคูซา ในเกาะซิซิลี ประเทศอิตาลี ชั้นแรกมารดาของเธออยากให้เธอแต่งงาน แต่เนื่องจากนางได้ล้มป่วยนางจึงไปกับลูเชียเพื่อไปสวดวอนขอที่หน้าหลุมศพของ นักบุญอากาธา ซึ่งนักบุญอากาธาได้รับเกียรติเป็นมรณสักขีเมื่อ 50 ปีก่อน และในขณะนั้นเองมีหลาย ๆ คนที่เจ็บป่วยและมาสวดวอนขอความช่วยเหลือ ผ่านทางท่านก็มักจะหายจากโรคต่าง ๆ อย่าง อัจฉรรย และเช่นเดียวกันมารดาของลูเชีย นางก็ หายป่วยอย่างอัศจรรย์ด้วย จึงทำให้นางยอมทำตามน้ำพระทัยของพระเจ้าด้วยการอนุญาตให้ลูเชียเลือกทางดำเนินชีวิตด้วยตนเอง และลูเชียเลือกที่จะถือโสดเพื่ออุทิศชีวิตทำงานของพระเจ้า

มีช้านาน มีชายหนุ่มคนหนึ่งที่มาปกป้อง ลูเชีย และเขาสังเกตว่าลูเชียหันหลังให้กับหนทาง ชีวิตคู่ฝ่ายโลก และมุ่งอุทิศตัวเพื่อกิจการศาสนา ที่สุดชายหนุ่มคนนั้นก็รู้ว่าลูเชียเป็นคริสตชน เขาจึง ใส่ร้ายเธอและไปฟ้องกล่าวโทษเธอต่อศาลสูง ช่วง เวลานั้นตรงกับสมัยของจักรพรรดิไดโอเกสเซียน ที่ทำการเบียดเบียนพระศาสนจักรคาทอลิกอย่างรุนแรงมาก

ลูเชียยืนยันความเชื่อและการตัดสินใจอย่าง เด็ดเดี่ยวตามความเชื่อและศรัทธาต่อพระเยซูเจ้า ของเธอ เจ้าหน้าที่บ้านเมืองพยายามบังคับให้เธอ ละทิ้งความเชื่อ พวกเขาจุดไฟล้อมรอบตัวเธอ เพราะ คิดว่าเธอจะยอมทิ้งความเชื่อ แต่ไฟมิได้ทำอันตราย ต่อเธอเลย และเขาถามเธอว่า “พระจิตเจ้าสถิตอยู่ใน ตัวเธอหรือ?” เธอตอบว่า “ผู้ใดที่มีใจบริสุทธิ์ก็เป็น ที่ สถิตของพระจิตเจ้า” ที่สุด ลูเชียถูกตัดสินประหารชีวิต เพฆณฆาตเอา

ดาบแทงทะลุหน้าอกของเธอ แต่เธอมิได้ตายทันที จนกระทั่งเมื่อบาทหลวงโปรดศีล ให้
แล้วลูเซียจึงสิ้นลมหายใจ และมอบถวายดวงวิญญาณแด่องค์พระผู้เป็นเจ้าอย่างสงบใน
วันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 304

(อันตรธาน, 2564e, น. 33)

ตารางที่ 15 ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในกลุ่มผู้สละชีพจากความขัดแย้งอันเกิดจาก
ครอบครัว

เรื่องเล่านักบุญลูเซีย	ลำดับพฤติกรรม
ลูเซีย เกิดที่ซีราคูซา ในเกาะซิซิลี ประเทศอิตาลี	A1 ซาติกำเนิดของนักบุญ
ชั้นแรกมารดาของเธออยากให้เธอแต่งงาน แต่ลูเซียเลือกที่จะถือโสดเพื่ออุทิศชีวิตทำงานของพระเจ้า	B3.1 นับถือในฐานะคริสตชนฆราวาส
มีชายหนุ่มคนหนึ่งที่มาขอร้องลูเซีย แต่ลูเซียปฏิเสธ และเขาสังเกตว่าลูเซียหันหลังให้กับหนทางชีวิตคู่ฝ่ายโลก	F2.2 ถูกบังคับหรือข่มขู่ให้แต่งงานกับคนนอกศาสนา
ชายหนุ่มคนนั้นก็รู้ว่าลูเซียเป็นคริสตชนเขาจึงใส่ร้ายเธอ เขาไปฟ้องกล่าวโทษเธอต่อศาลสูง เจ้าหน้าที่บ้านเมืองพยายามบังคับให้เธอละทิ้งความเชื่อ	F1.1 ถูกกลั่นแกล้งหรือใส่ร้ายจากคนต่างศาสนา F1.3 ถูกบังคับให้เลิกนับถือศาสนาคริสต์หรือบังคับให้ทำผิดหลักการทางศาสนา
พวกเขาจุดไฟล้อมรอบตัวเธอเพราะคิดว่าเธอจะยอมทิ้งความเชื่อ ลูเซียยืนยันความเชื่อของเธอ ลูเซียถูกตัดสินประหารชีวิต เพฆณฆาตเอาดาบแทงทะลุหน้าอกของเธอแต่เธอมิได้ตายทันที จนกระทั่งเมื่อบาทหลวงโปรดศีลให้แล้ว ลูเซียจึงสิ้นลมหายใจ	F3.5.2 โยนเข้ากองไฟหรือจุดไฟเผาทั้งเป็น F3.4.4 ถูกแทงด้วยของแหลมหรือของมีคม G1 บั้นปลายชีวิตของนักบุญ
ชื่อเสียงของนักบุญลูเซีย เป็นที่รู้จัก แพร่หลายในเกาะซิซิลี เฉพาะอย่างยิ่งที่ซีราคูซา และที่นี้เองนักโบราณคดีได้ค้นพบร่องรอยที่ทำให้สามารถยืนยันได้ว่าการเคารพให้เกียรตินามนักบุญองค์นี้ ได้เริ่มมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 5 แล้ว	G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร

จากตารางที่ 15 เรื่องเล่านักบุญลูเซีย เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งเรื่องการแต่งงาน เนื่องจากมีชายหนุ่มต่างศาสนามีความพึงพอใจในตัวเธอแต่เธอก็ปฏิเสธ ชายหนุ่มจึงนำเรื่องที่ทำนเป็นคริสตชนไปแจ้งยังศาลสูง ท่านจึงถูกจับกุมและถูกทรมานเพื่อให้เธอละทิ้งความเชื่อ แต่ลูเซียก็

มิได้ละทิ้งความเชื่อของท่าน จึงถูกตัดสินประหารชีวิต เรื่องในกลุ่มผู้สละชีพจากความขัดแย้งที่เกิดจากครอบครัวปรากฏรวมทั้งสิ้น 9 ส่วนวน มีรายละเอียดพฤติกรรมและอนุภาคดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้สละชีพจากความขัดแย้งอันเกิดจากครอบครัว

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม			
		เหตุการณ์ ที่ 1	เหตุการณ์ ที่ 2	เหตุการณ์ ที่ 3	เหตุการณ์ ที่ 4
		A	B	D	F
1	นักบุญอากาธา	A1	B3.1 B2.3	F2.2 F3.4.2 F3.5.2 F3.5.1 F3.2.1 F3.1	G2
2	นักบุญมารีย์ กอเรตตี	A1	B3.1	F2.2 F3.4.4 F4	G2
3	นักบุญเซซีลีอา	A1	B3.1 B3.2	F2.2 F3.5.3 F3.2.2 F3.4.6	G2
4	นักบุญอิกแนส	A1	B3.1 B3.2	F1.3 F3.8 F2.2 F1.3 F3.1 F3.4.6	G2
5	นักบุญยูเลียนนา	A1	B3.1 B2.1	F2.2 F1.1 F3.1 F3.2 F3.5.2 F3.5.4 F3.4.1 F3.4.6	G2
6	นักบุญแฮร์เมนเนยิด	A1	B3.1	F2.1 F3.1 F3.4.6	G1
7	นักบุญบาร์บารา	A1	B3.1	F2.2 F1.3 F3.4.6 F4	G1
8	นักบุญดิมีพินา	A1		F2.1 F3.4.6 F4	G1
9	นักบุญลูเซีย	A1	B3.1	F2.2 F1.1 F1.3 F3.5.2 F3.4.4	G2

จากตารางที่ 16 เมื่อพิจารณาสถานภาพของนักบุญที่ปรากฏในเรื่องเล่าทั้ง 9 ส่วน พบว่า มีสถานะเป็นสตรี จำนวน 9 ส่วน และมีสถานภาพเป็นฆราวาสซึ่งมีสถานภาพเป็นเจ้าชาย 1 ส่วน ลักษณะเด่นของเรื่องเล่าในกลุ่มนี้คือจะปรากฏอนุภาค F2 ความขัดแย้งกับครอบครัวนอกศาสนาและการแต่งงาน ร่วมกับ อนุภาค F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ สะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนพยายามเน้นถึงบทบาทของสตรีในคริสต์ศาสนาและชี้ให้เห็นว่าคริสต์ศาสนาเป็นศาสนาที่เปิดกว้างสำหรับทุกคน นอกจากนี้ยังเป็นการย้ำอุดมการณ์สำคัญซึ่งเป็นบทบัญญัติทางศาสนานั้นคือ “รักพระเจ้าอย่างสุดจิตใจ” ที่อยู่เหนือความรักในครอบครัวซึ่งมิได้นับถือคริสต์ศาสนา

2.2.3 ผู้สละชีพในฐานะอัครสาวก

เรื่องเล่าของผู้สละชีพในฐานะอัครสาวก กล่าวถึง สาวกที่พระเยซูเจ้าทรงเรียกให้ติดตามพระองค์เป็นชุดแรก ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลากหลายอาชีพทั้งชาวประมง และคนเก็บภาษี เป็นต้น เมื่อพระเยซูเจ้าเสด็จกลับสู่สวรรค์แล้วบรรดาอัครสาวกเหล่านี้ต่างก็แยกย้ายกันไปประกาศข่าวดีและคำสอนของพระเยซูเจ้ายังเมืองต่าง ๆ ลักษณะที่เด่นชัดของเรื่องเล่ากลุ่มนี้คือ อัครสาวกเหล่านี้เป็นบุคคลที่ปรากฏในคริสต์ประวัติ ทุกคนล้วนได้เป็นผู้ติดตามใกล้ชิดพระเยซูเจ้า ซึ่งลักษณะเช่นนี้ไม่ปรากฏในแบบเรื่องมรดกสักชิ้น ๆ เรื่องเล่าในกลุ่มผู้สละชีพในฐานะอัครสาวก จึงจะปรากฏพฤติกรรม B1 การได้พบพระเยซูเจ้า

จากการศึกษาผู้วิจัยพบเรื่องเล่าศาสนบุคคลผู้สละชีพในฐานะอัครสาวก จำนวน 7 ส่วน ตัวอย่างเรื่องเล่าในแบบเรื่องนี้ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญยากอบ องค์ใหญ่ ตีพิมพ์ในนิตยสารอุดมศานต์ฉบับเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 ดังนี้

“ยากอบเกิดที่เมืองเบธไซดา เป็นบุตรของเศเบดีและเป็นพี่ชายของนักบุญยอห์น อัครสาวก (ผู้นิพนธ์พระวรสาร) ท่านได้อยู่กับพระคริสตเจ้าเมื่อพระองค์ทรงกระทำการอัศจรรย์สำคัญ ๆ และท่านถูกกษัตริย์เฮโรด อากริปปาสั่งให้ประหารชีวิต ประมาณปี ค.ศ. 42”

ท่านยากอบ (ยาโกเบ) ซึ่งเราเรียกว่า “องค์ใหญ่” เพราะพระเยซูเจ้าทรงเรียกท่านให้มาเป็นศิษย์ติดตามพระองค์ก่อนที่จะเรียก ยากอบ “องค์เล็ก” เขาเป็นบุตรของอัลเฟอัส ส่วน ยากอบ องค์ใหญ่ ที่เป็นพี่ของนักบุญยอห์น อัครสาวก มีบิดาชื่อ เศเบดี ครอบครัวเขามีอาชีพเป็นชาวประมง วันหนึ่งขณะที่สองพี่น้องกำลังปะจวนอยู่กับบิดา พระเยซูเจ้าดำเนินผ่านมาและก็ทรงเรียกซึ่งเขาทั้งสองก็ได้ติดตามพระองค์ไปโดยไม่ลังเล

เมื่อพระเยซูเจ้าเสด็จขึ้นสวรรค์แล้ว ยากอบเดินทางไปประกาศข่าวดีที่ตามเมืองต่าง ๆ และเดินทางไปประกาศข่าวดีที่สเปน ภายหลังจากกลับมาที่กรุงเยรูซาเล็มท่านได้ทำให้ตนเป็นอันมากกลับใจ แต่ท่านก็ถูกใส่ร้ายและถูกจับในข้อหายุยงพลเมืองให้กระด้างกระเดื่องต่อการปกครองของกษัตริย์ จึงถูกนำตัวไปอยู่ต่อหน้ากษัตริย์เฮโรดอากริปปา การพิพากษาเป็นไปโดยเร็วไม่มีการอุทธรณ์ใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะเฮโรดต้องการทำให้เป็นที่พอใจแก่พวกยิวจึงตัดสินลงโทษให้ประหารชีวิตท่านยากอบด้วยการตัดศีรษะ

ณ แดนประหาร ท่านได้ให้อภัยต่อ ยอซีอาส ฟาริสีหัวรุนแรงที่ใส่ร้ายท่าน ที่สุดท้ายท่านยากอบมอบตนเป็นมรณสักขีที่ถูกตัดศีรษะด้วยดาบ บรรดาศิษย์และผู้ติดตามได้นำศพของท่านไปฝังที่ประเทศสเปนที่เมืองคัมโปสเทลลา ซึ่งที่นั่นมีวิหารที่สร้างขึ้นเพื่อถวายเป็นเกียรติแด่ท่านนับเป็นสถานที่ที่มีผู้จาริกแสวงบุญกันอย่างมากมาย

(อินตอราน, 2560c, น. 62)

ตารางที่ 17 ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าของผู้สละชีพในฐานะอัครสาวก

เรื่องเล่านักบุญยากอบ องค์ใหญ่	ลำดับพฤติกรรม
ท่านยากอบ (ยาโกบ) เป็นพี่ของนักบุญยอห์น อัครสาวก มีบิดาชื่อ เศเบดี ครอบครัวเขามีอาชีพเป็นชาวประมง	A1 ชาติกำเนิดของนักบุญ
วันหนึ่งขณะที่สองพี่น้องกำลังปะปนอยู่กับบิดา พระเยซูเจ้าดำเนินผ่านมาและก็ทรงเรียกซึ่งเขาทั้งสองก็ได้ติดตามพระองค์ไป	B1 การได้พบพระเยซูเจ้า B3.2 การปฏิญาณตนเป็นนักบวช
ยากอบเดินทางไปประกาศข่าวดีที่ตามเมืองต่าง ๆ และเดินทางไปประกาศข่าวดีที่สเปน ภายหลังจากกลับมาที่กรุงเยรูซาเล็มท่านได้ทำให้คนเป็นอันมากกลับใจ	D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา C2.3 ทำให้คนต่างศาสนากลับใจ
ท่านถูกใส่ร้ายและถูกจับในข้อหายุยงพลเมืองให้กระด้างกระเดื่องต่อการปกครองของกษัตริย์	F1.1 ถูกกลั่นแกล้งหรือใส่ร้ายจากคนต่างศาสนา
ณ แดนประหาร ท่านได้ให้อภัยต่อยอซีอาส ฟาริสีหัวรุนแรงที่ใส่ร้ายท่าน ที่สุดท้ายท่านยากอบมอบตนเป็นมรณสักขีที่ถูกตัดศีรษะด้วยดาบ	F3.4.6 ถูกตัดศีรษะ
ผู้ติดตามได้นำศพของท่านไปฝังที่ประเทศสเปนที่เมืองคัมโปสเทลลา ซึ่งที่นั่นมีวิหารที่สร้างขึ้นเพื่อถวายเป็นเกียรติแด่ท่าน นับเป็นสถานที่ที่มีผู้จาริกแสวงบุญกันอย่างมากมาย	G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร

จากตารางที่ 17 เรื่องเล่านักบุญยากอบ องค์ใหญ่ เริ่มต้นด้วยเหตุการณ์ที่พระเยซูเจ้าทรงเรียกนักบุญยากอบให้ติดตามเป็นสาวกของพระองค์ หลังจากนั้นกล่าวถึงการเดินทางไปประกาศศาสนาไปยังเมืองต่าง ๆ ทั้งประเทศสเปน และกรุงเยรูซาเล็ม ซึ่งชาวยิวเหล่านี้มีพื้นฐานในการนับถือศาสนายิวอยู่ก่อนแล้ว นักบุญยากอบจึงถูกใส่ร้ายและเกิดความขัดแย้งระหว่างท่านกับกษัตริย์เฮโรด ท่านถูกพิพากษาว่าเป็นผู้ทำให้ประชาชนต่อต้านการปกครองของกษัตริย์ สุดท้ายท่านยอมสละชีพเพื่อเป็นมรณสักขี ซึ่งเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกของผู้สละชีพในฐานะอัครสาวกปรากฏรวมทั้งสิ้น 7 ส่วนวน มีรายละเอียดพฤติกรรมและอนุภาคดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 18 สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าผู้สละชีพในฐานะอัครสาวก

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม				
		เหตุการณ์ ที่ 1	เหตุการณ์ ที่ 2	เหตุการณ์ ที่ 3	เหตุการณ์ ที่ 4	
		A	B	D	F	G
1	นักบุญมาระโก	A1	B1	D1 D2	F1.2 F3.2.3 F3.1	G1
2	นักบุญฟิลิป	A1	B3.2 B1	D1	F1 F3	G1
3	นักบุญยากอบ	A1	B1 B3.2	D1	F1 F3.2.2	G1
4	นักบุญยากอบ (องค์ใหญ่)	A1	B1 B3.2	D1	F1.1 F3.4.6 F4	G2
5	นักบุญยูดา	A1	B1 B3.2	D1	F3.2.1 F3.4.6	G2
6	นักบุญซีโมน (ผู้รักชาติ)	A1	B3.2 B1 B2.1 B2.3	D1	F3.1 F4 F3.4.1	
7	นักบุญอันดรูว์ อัครสาวก	A1	B3.2 B1	D1	F3.1 F3.3	G1

จากตารางที่ 18 เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าลักษณะเด่นของเรื่องเล่าทั้ง 7 ส่วนวน คือการปรากฏร่วมกันของอนุภาค B1 การได้พบพระเยซู อนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา อนุภาค F1 ความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อและการเผยแผ่ศาสนา และอนุภาค F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ อนุภาคเหล่านี้สะท้อนให้เห็นบทบาทของอัครสาวกในการสืบทอดคำ

สอนขององค์พระเยซูเจ้าจากการติดตามเป็นศิษย์ใกล้ชิด นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการเดินทางประกาศศาสนาไปยังเมืองต่าง ๆ ในยุคต้นคริสต์ศาสนา รวมทั้งชี้ให้เห็นอุปสรรคและการถูกเบียดเบียนจากการประกาศศาสนาอีกด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นจุดเน้นที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารมายังผู้อ่านเพื่อให้ทราบถึงอุดมการณ์และการต่อสู้เพื่อการประดิษฐานคริสต์ศาสนาให้มั่นคงมาจนถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 19 สรุปพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ

แบบเรื่องที่ 2	ชาติกำเนิดของนักบุญ	การนับถือคริสต์ศาสนา	กิจการของนักบุญ	บั้นปลายชีวิตและการยกย่อง
มรณสักขีทั่วไป	A1	B3.1/B3.2	F1 F3	G1/G2
ความขัดแย้งกับครอบครัว	A1	B3.1/B3.2	F2 F3	G1/G2
อัครสาวก	A1	B1 B3.2	D1 F1 F3	G1/G2

จากตารางที่ 19 เพื่อพิจารณาการปรากฏร่วมของอนุภาคจะพบว่า อนุภาคหลักของแบบเรื่องที่ 2 คือ อนุภาค F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ และเมื่อพิจารณาการปรากฏร่วมกับอนุภาคอื่นสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ แบบเรื่องในกลุ่มแรก เป็นเรื่องที่ปรากฏอนุภาค F3 ร่วมกับ อนุภาค F1 ความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อและการเผยแผ่ศาสนา กลุ่มที่สอง ปรากฏอนุภาค F3 ร่วมกับ อนุภาค F2 ความขัดแย้งกับครอบครัวนอกศาสนาและการแต่งงาน และกลุ่มที่สาม ปรากฏอนุภาค F3 ร่วมกับอนุภาค B1 การได้พบพระเยซูเจ้าร่วมกับอนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา และ F1 ความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อและการเผยแผ่ศาสนา ดังนั้นจึงสามารถสรุปโครงสร้างของพฤติกรรมที่ปรากฏในทุกส่วนของแบบเรื่องที่ 2 ได้ดังนี้

A + B + F + G

2.3 แบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤดิธรรม

ผู้ประพฤดิธรรม หมายถึง ศาสนบุคคลโดดเด่นด้านการประพฤติปฏิบัติธรรม อันเป็นการพัฒนาฝ่ายจิตอย่างเคร่งครัด ทั้งการรำพึงและสวดภาวนา การดำเนินชีวิตอย่างสันโดษ การใช้โทษบาปอย่างหนัก รวมถึงการดำเนินชีวิตตามข้อกำหนดและวินัยพระศาสนจักรอย่างเข้มข้นโดยไม่ขาดตกบกพร่อง โดยเชื่อว่าการดำเนินชีวิตบนความสันโดษ การใช้โทษบาป และมีคุณธรรม

เป็นการดำเนินชีวิตศักดิ์สิทธิ์ตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า พฤติกรรมในแบบเรื่องผู้ประพฤติธรรมที่ตรงกับดัชนีอนุภาคนิทานพื้นบ้าน ได้แก่ อนุภาค V461.5 การทำสมาธิขั้นสูงเป็นคุณธรรมของนักบวช (Extended meditation as clerical virtue) อนุภาค V464. การทรมานตนเองเพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ (Self-torture to secure holiness) พบทั้งหมด 20 สำนวน ปรากฏพฤติกรรมในแต่ละเหตุการณ์ ดังนี้

ตารางที่ 20 โครงสร้างของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติธรรม

ชาติกำเนิดของนักบุญ	การนับถือคริสต์ศาสนา	กิจการของนักบุญ	บันปลายชีวิตและการยกย่อง
A ชาติกำเนิดของนักบุญ	B การนับถือคริสต์ศาสนาและการปฏิญาณตนเป็นนักบวช	C การประพฤติธรรม	G บันปลายชีวิตและการได้รับการยกย่อง

จากการศึกษาผู้วิจัยพบเรื่องเล่าศาสนบุคคลที่จัดอยู่ในแบบเรื่องผู้ประพฤติธรรมจำนวน 20 สำนวน ตัวอย่างเรื่องเล่าในแบบเรื่องนี้ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญปีโอแห่ง ปีเอเตรลชีนา ตีพิมพ์ในนิตยสารอุดมศานต์ฉบับเดือนกันยายน พ.ศ. 2561 ดังนี้

คุณพ่อปีโอ มีชื่อเดิมว่า “ฟรานเซสโก ฟอร์จีโอเน” เกิดวันที่ 25 พฤษภาคม 1887 ที่ปีเอเตรลชีนาในอัครสังฆมณฑลเบเนเวนโต ประเทศอิตาลี ท่านได้เข้าคณะกาปูชิน วันที่ 6 มกราคม ค.ศ.1903 ได้รับศีลบวชเป็นพระสงฆ์ในวันที่ 10 สิงหาคม ค.ศ.1910 ที่อาสนวิหารแห่งเมืองเบเนเวนโต

ในเดือนกรกฎาคม ปี 1916 คุณพ่อปีโอได้ ย้ายมาอยู่ที่อารามพระแม่เจ้าแห่งพระหรรษทานที่ซานโจวันนี โรตอนโด ที่เนินเขาการ์กาโน เนื่องจากสุขภาพของท่านไม่ดี แต่การดำเนินชีวิตในอารามของท่านนั้นเข้มข้นไม่ขาดสาย คุณพ่อพยายามแจกจ่ายพระหรรษทานของพระเป็นเจ้าด้วยใจกว้าง ท่านยินดีต้อนรับศาสนิกชนและผู้เชื่อศรัทธาในทุกศาสนา คุณพ่อปีโอโดดเด่นในด้านโปรดศีลอภิบาล การให้คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ และการบำเพ็ญภาวนา คุณพ่อได้บันทึกไว้ว่า “การภาวนาเป็นอาวุธที่ดีที่สุดซึ่งเรามีอยู่เป็นกุญแจที่จะใช้เปิดดวงพระทัยพระเป็นเจ้า เราจำเป็นต้องทูลพระเยซูเจ้ามิใช่เพียงด้วยคำพูดแต่ด้วยหัวใจ”

ราวเดือนกันยายน ค.ศ. 1910 ขณะที่ คุณพ่อกำลังภาวนาอยู่ต่อหน้าไม้กางเขน
ในวัดน้อยเก่าแก่ของอาราม คุณพ่อได้รับรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ที่ฝ่ามือ เท้า และสีข้าง เป็น
แผลที่เปิดอยู่ตลอดและมีเลือดไหล คุณพ่อน้อมรับรอยแผลและการทรมานนี้ด้วยความ
ความสุภาพ.. ระหว่างชีวิตการเป็นพยานในการทำหน้าที่ศาสนบริกรสงฆ์ คุณพ่อได้
ตั้ง “กลุ่มภาวนา” และสร้างโรงพยาบาลที่มีชื่อว่า “บ้านการุญ” ที่ห้องเก็บเอกสารของวัด
พระแม่เจ้าแห่งพระหรรษทาน ได้พบหลักฐานจำนวนมากที่ยืนยันว่าด้วยคำภาวนาของ
คุณพ่อปีโอ มีประชาชนหลายพันคนที่ป่วยหนักเป็นโรคที่แพทย์ได้วินิจฉัยว่ารักษาไม่หาย
ก็กลับหายจากโรค ผู้พิการจากอุบัติกัเหตุนายเป็นปกติ

คุณพ่อปีโอสามารถดึงดูดสัตบุรุษจำนวนมากให้หันกลับมาหาพระเจ้า กลับมา
เข้าวัด แก่บาป รับศีล มีเวลาสนทนากับพระเจ้าและสวดภาวนามากขึ้น คุณพ่อปีโอใช้
ชีวิตอยู่ในอารามซานโจวันนี โรตอนโด และจากไปอย่างสงบในเช้าวันที่ 23 กันยายน
ค.ศ. 1968

(อันตรธาน, 2561c, น. 33)

ตารางที่ 21 ตัวอย่างการจัดลำดับเหตุการณ์และพฤติกรรมของแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพดัตริธรรม
(ตัวอย่างที่ 1)

เรื่องเล่านักบุญปีโอแห่ง ปิเอเตรลชีนา	ลำดับพฤติกรรม
คุณพ่อปีโอ มีชื่อเดิมว่า “ฟรานเชสโก ฟอริจีโอเน” เกิดวันที่ 25 พฤษภาคม ค.ศ.1887 ที่ปิเอเตรลชีนา ในอัครสังฆมณฑล เบเนเวนโต ประเทศอิตาลี	A1 ชาติกำเนิดของนักบุญ
ท่านได้เข้าคณะการุปชินวันที่ 6 มกราคม ค.ศ.1903 ได้รับศีล บวชเป็นพระสงฆ์ในวันที่ 10 สิงหาคม ค.ศ.1910 ที่อาสน วิหารแห่งเมืองเบเนเวนโต	B3.2 การปฏิญาณตนเป็นนักบวช
เนื่องจากสุขภาพของท่านไม่ดี แต่การดำเนินชีวิตในอาราม ของท่านนั้นเข้มขันไม่ขาดสาย	C1 การประพดัตริธรรมส่วนบุคคลอย่าง เคร่งครัด
คุณพ่อปีโอโดดเด่นในด้านโปรดศีลอภัยบาป การให้ คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ และการบำเพ็ญภาวนา คุณพ่อ ได้บันทึกไว้ว่า “การภาวนาเป็นอาวุธที่ดีที่สุดซึ่งเรามีอยู่เป็น กุญแจที่จะใช้เปิดดวงพระทัยพระเป็นเจ้า เราจำเป็นต้องพูล พระเยซูเจ้ามิใช่เพียงด้วยคำพูดแต่ด้วยหัวใจ”	C2.2 การโปรดศีล เทศนา และให้คำแนะนำ ด้านจิตวิญญาณ C1.3 การสวดภาวนาและการใช้โทษบาป

ตารางที่ 21 (ต่อ)

เรื่องเล่านักบุญปีโอแห่ง ปิเอเตรลชีนา	ลำดับพฤติกรรม
ขณะที่คุณพ่อกำลังภาวนาอยู่ต่อหน้าไม้กางเขนในวัดน้อย เก้าแก่ของอาราม คุณพ่อได้รับรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ที่ฝ่ามือ เท้า และสี่ข้าง เป็นแผลที่เปิดอยู่ตลอดและมีเลือดไหล คุณพ่อน้อมรับรอยแผลและการทรมานด้วยความสุภาพ	๑4 การยอมรับความเจ็บปวดและการทรมาน
ระหว่างชีวิตการเป็นพยานในการทำหน้าที่ศาสนบริกรสงฆ์ คุณพ่อได้ตั้ง “กลุ่มภาวนา”	C2.1 การฝึกอบรมวินัยหรือวิถีปฏิบัติของนักบวช
คุณพ่อปีโอใช้ชีวิตอยู่ในอารามซานโจวันนี โรตอนโด และจากไปอย่างสงบในเช้าวันที่ 23 กันยายน ค.ศ. 1968	G1 บั้นปลายชีวิตของนักบุญ
ห้องเก็บเอกสารของวัดพระแม่เจ้าแห่งพระหรรษทาน ได้พบหลักฐานจำนวนมากที่ยืนยันว่าด้วยคำภาวนาของคุณพ่อปีโอ มีประชาชนหลายพันคนที่ป่วยหนักเป็นโรคที่แพทย์ได้วินิจฉัยว่ารักษาไม่หายก็กลับหายจากโรคผู้พิการจากอุบัติเหตุหายเป็นปกติ	G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร

จากตารางที่ 21 เรื่องเล่านักบุญปีโอ แห่งปิเอเตรลชีนา จะเห็นถึงลักษณะเฉพาะของผู้ประพฤติกรรมที่เน้นพฤติกรรมการปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด หลังจากนักบุญปีโอแห่ง ปิเอเตรลชีนาได้ปฏิญาณตนเป็นนักบวชแล้วท่านก็ทุ่มเทให้กับการสวดภาวนา แนะนำด้านจิตวิญญาณ และโปรดศีลอุบายบาปจนได้รับการยกย่อง นอกจากนี้ท่านยังมีความนบนอบยอมรับความเจ็บปวดจากบาดแผลศักดิ์สิทธิ์เพราะเป็นการมีส่วนร่วมในพระมหาทรมานขององค์พระเยซูเจ้า ผู้เขียนจึงเน้นให้เห็นอนุภาค C1 การประพฤติกรรมส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด และ C2 การปฏิบัติด้วยการสอนและการโปรดศีล อย่างชัดเจน อันเป็นการแสดงให้เห็นความเคร่งครัดในการบำเพ็ญพรตของท่าน

ตัวอย่างเรื่องเล่าอีกหนึ่งเรื่องหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความเป็นผู้ประพฤติกรรมอย่างเคร่งครัด แม้ว่าจะมิได้ปฏิญาณเป็นนักบวชท่านก็ดำเนินชีวิตตามพระวาจาของพระเจ้าอย่างเคร่งครัด คือ เรื่องเล่าของนักบุญเฮนรีที่ 2 ตีพิมพ์ในนิตยสารอุมมซานต์ฉบับเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2556 ดังนี้

เฮนรี ที่ 2 ดยุคแห่งแคว้นบาวาเรียได้กลายเป็นจักรพรรดิของอาณาจักรตะวันตก เมื่อมีอายุได้เพียง 29 ปี พระองค์เป็นผู้ที่ให้ความสนใจอย่างมากต่อผลประโยชน์ของพระศาสนจักร คือภายในอาณาจักรพระองค์ได้ทรงพยายามรื้อฟื้นชีวิตคริสตชน และส่วน

ภายนอกอาณาจักรนั้นพระองค์ได้ส่งเสริมพวกธรรมทูตให้การขยายอาณาจักรของ พระผู้เป็นเจ้าของพระองค์โดยจัดตั้งสังฆมณฑลต่าง ๆ และสร้างอารามฤๅษีขึ้นหลายแห่งใน อาณาจักรของพระองค์

ในปี 998 พระองค์ได้อภิเษกกับพระราชินีคูเนกันดาแห่งลักแซมบูร์ก และ พระองค์ได้ทรงมอบแบบอย่างที่ดีที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม พระองค์แม้ทรงเก่งใน การริเริ่มต่าง ๆ แต่ก็ทรงกระทำด้วยความมั่นคงรอบคอบไม่รีบร้อน

มีเรื่องเล่าว่าคราวหนึ่งจักรพรรดิเฮนรีทรงเสด็จเยี่ยมอารามฤๅษีเบเนดิกต์ใน มณฑลลอเรนซ์เป็นการส่วนพระองค์ พระองค์ขอสมัครเข้าเป็นนักบวชในอาราม แล้ว อธิการได้ทูลตอบว่า “ท่านอยู่บนบันลังก์อาจทำประโยชน์ได้มากกว่าอยู่ในอาราม” แต่ เนื่องจากจักรพรรดิเฮนรีทรงเน้นขอร้องอีก อธิการจึงทูลว่า “ดีแล้วเราขอรับท่านเป็นฤๅษี ในคณะของเรา และเราส่งท่านจงเห็นแก่ความนบนอบ ขอให้ท่านไปปกครองบ้านเมือง ของท่านเถิด” จักรพรรดิเฮนรีทรงโค้งคำนับรับคำสั่งจากท่านอธิการต่อหน้าบรรดาฤๅษี พระองค์นบนอบต่อคำสั่งของอธิการ และในไม่ช้าท่านก็ได้ไปรับรางวัลในเมืองสวรรค

(อันตรธาน, 2556d, น. 41)

ตารางที่ 22 ตัวอย่างการจัดลำดับเหตุการณ์และพฤติกรรมของแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติธรรม (ตัวอย่างที่ 2)

เรื่องเล่านักบุญเฮนรีที่ 2	ลำดับพฤติกรรม
เฮนรี ที่ 2 ดยุคแห่งแคว้นบาวาเรีย	A1 ซาติกำเนิดของนักบุญ
ได้กลายเป็นจักรพรรดิของอาณาจักรตะวันตกเมื่อมีอายุได้ เพียง 29 ปี	B3.1 นับถือในฐานะคริสตชนฆราวาส
ภายในอาณาจักรพระองค์ได้ทรงพยายามรื้อฟื้นชีวิตคริสตชน และส่วนภายนอกอาณาจักรนั้นพระองค์ได้ส่งเสริมพวกธรรม ทูตให้การขยายอาณาจักรของพระผู้เป็นเจ้าของพระองค์โดยจัดตั้ง สังฆมณฑลต่าง ๆ และสร้างอารามฤๅษีขึ้นหลายแห่งใน อาณาจักรของพระองค์	C3.2 การบำรุงความเป็นอยู่ของพลเมืองซึ่ง เป็นคริสตชน C3.4 การส่งเสริมและสนับสนุนนักบวชหรือ กิจการธรรมทูต E2.4. การสร้างวัดหรือศาสนสถาน

ตารางที่ 22 (ต่อ)

เรื่องเล่านักบุญเฮนรีที่ 2	ลำดับพฤติกรรม
พระองค์ขอสมัครเข้าเป็นนักบวชในอาราม แล้วอธิการได้ทูลตอบว่า “ท่านอยู่บนบัลลังก์อาจทำประโยชน์ได้มากกว่าอยู่ในอาราม” จักรพรรดิเฮนรีทรงเน้นขอร้องอีก อธิการจึงทูลว่า “ดีแล้วเราขอรับท่านเป็นฤๅษีในคณะของเรา และเราสั่งท่านจงเห็นแก่ความนบอบ ขอให้ท่านไปปกครองบ้านเมืองของท่านเถิด” จักรพรรดิเฮนรีทรงโค้งคำนับรับคำสั่งจากท่านอธิการต่อหน้าบรรดาฤๅษี	C1.6 การถือความสุภาพ นบอบ เชื้อพืง
พระองค์ได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญในปี ค.ศ. 1146 และยังได้รับการเสนอให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของพวกฤๅษี “โอบลาดี” เบเนดิกติน อีกด้วย	G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร

จากตารางที่ 22 เรื่องเล่านักบุญเฮนรีที่ 2 เน้นอนุภาค C3 การประยุกต์ใช้ศาสนธรรมในการปกครองอาณาจักร เนื่องจากพระองค์ได้รับตำแหน่งเป็นจักรพรรดิของอาณาจักรโรมันตะวันตก ด้วยความศรัทธาในคริสต์ศาสนาพระองค์ได้ปกครองอาณาจักรตามแนวทางของศาสนา ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมกิจการทางศาสนาและการฟื้นฟูชีวิตคริสตชน นอกจากนี้ยังปรากฏพฤติกรรม C1.6 การถือความสุภาพ นบอบ เชื้อพืง ทำให้เห็นว่านอกจากจะเป็นนักปกครองแล้วนักบุญเฮนรีที่ 2 ยังเป็นผู้ที่ยึดถือคำสอนในเรื่องความสุภาพ นบอบ อย่างเคร่งครัดด้วย

ตารางที่ 23 สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติกรรม

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม			
		เหตุการณ์ที่ 1	เหตุการณ์ที่ 2	เหตุการณ์ที่ 3	เหตุการณ์ที่ 4
		A	B	C	G
1	นักบุญยอห์น เบอกมันส์	A1	B3.2	C1.3	G1
2	นักบุญเอลีซาเบธ แห่งโปรตุเกส	A1	B3.2	C3.6 C1.6 C1.1	
3	นักบุญฟิลิป เนรี	A1	B3.2	C1.3C2.1	G1
4	นักบุญเฮนรี ที่ 2	A1	B3.1	C3.2 C3.4 C1.6	G2

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม			
		เหตุการณ์ ที่ 1	เหตุการณ์ ที่ 2	เหตุการณ์ ที่ 3	เหตุการณ์ ที่ 4
		A	B	C	G
5	นักบุญยอห์น แห่งเคนตี	A1	B3.2	C2.1 C1.1	G2 G1
6	นักบุญสเตเฟน แห่งฮังการี	A1	B3.1	C3.1 C3.5 C3.2 C3.6	G1G2
7	นักบุญโยเซฟิน บาคีตา	A1	B3.2	C1.6	G1 G2
8	นักบุญอิซิโดร	A1	B2.3 B3.1	C1.9	G1
9	นักบุญเยฮาร์ด มาเยลลา	A1	B2.1 B2.3 B3.2	C1.6 C1.6	G1 G2
10	นักบุญมาร์การิต แห่งสก๊อตแลนด์	A1	B3.1	C1.3 C3.4 C3.7 C3.8	G1 G2
11	นักบุญมาร์การีตา มารีย์ อาลาก็อต	A1	B2.1 B3.2	C1.3	
12	นักบุญอันตัน เจ้าอธิการ	A1	B3.2	C1.2 C1.3 C2.1	G1
13	นักบุญเบเนดิก โยเซฟ ลาเบร	A1	B3.2	C1.8	
14	นักบุญปีโอบ แห่งปีเอเตรลชีนา	A1	B3.2	C2.2 C1.3 C1.4	G1
15	นักบุญฮวน ดิโก้	A1	B3.1 B2.2	C1.1 C2.3 C1.9	G1
16	นักบุญหลุยส์ มาลีแล็ค	A1	B3.2	C1.6 C1.3	G2 G1
17	นักบุญรีออค	A1	B3.2	C1.1 C1.8 C1.2	G1 G2
18	นักบุญเยโนเวฟา	A1	B3.2	C1.1 C1.3 C1.5	G1
19	นักบุญริต้า	A1	B3.2	C1.6 C1.9 C1.4	G1 G2
20	นักบุญมอณิกา		B3.1	C1.3 C1.7	G1

จากตารางที่ 23 จะเห็นว่าสถานะของผู้ประพฤตินอกกฎทั้งสถานะนักบวชและฆราวาส เมื่อพิจารณาในพฤติกรรม C การปฏิบัติธรรม ของเรื่องเล่าทั้ง 20 จำนวน จะเห็นว่าผู้เขียนเน้นให้เห็นอนุภาคการปฏิบัติธรรมหลายรูปแบบทั้งอนุภาค C1 การประพฤตินอกกฎส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด อนุภาค C2 การปฏิบัติด้วยการสอนและการโปรดศีล และอนุภาค C3 การประยุกต์ใช้ศาสนธรรมในการปกครองอาณาจักร สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์ที่ไม่เพียงแต่จะปฏิบัติตามพระวาจาขององค์พระเยซูเจ้าอย่างเคร่งครัดเท่านั้น แต่ยังต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อนำและส่งเสริมให้ผู้อื่นได้เข้าใจและเข้าถึงวิถีปฏิบัติที่ถูกต้องอีกด้วย

ตารางที่ 24 สรุปพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤตินอกกฎ

แบบเรื่องที่ 3	ชาติกำเนิดของนักบุญ	การนับถือคริสต์ศาสนา	กิจการของนักบุญ	บั้นปลายชีวิตและการยกย่อง
ผู้ประพฤตินอกกฎ	A1	B3.1/B3.2	C1/C2/C3	G1/G2

จากตารางที่ 24 จะเห็นว่าแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤตินอกกฎ มีลักษณะร่วมกันคือการปรากฏพฤติกรรม C การปฏิบัติธรรมและการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา ซึ่งนักบุญแต่ละองค์จะมีวิธีการประพฤตินอกกฎที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบ พิจารณาได้จากอนุภาคการประพฤตินอกกฎที่ปรากฏ 3 อนุภาค คือ C1 การประพฤตินอกกฎส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด อนุภาค C2 การปฏิบัติด้วยการสอนและการโปรดศีล ทั้งนี้เพื่อแสดงให้คุณลักษณะของนักปฏิบัติธรรมที่มีความเคร่งครัด และอนุภาค C3. การประยุกต์ใช้ศาสนธรรมในการปกครองอาณาจักร เพื่อบ่งบอกลักษณะความเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม ดังนั้นจึงสามารถสรุปโครงสร้างของพฤติกรรมที่ปรากฏในทุกจำนวนของแบบเรื่องที่ 3 ได้ดังนี้

A + B + C + G

2.4 แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้

ผู้รับใช้ หมายถึง นักบุญที่เสียสละและอุทิศตนช่วยเหลือรับใช้สังคม ทั้งการแจกจ่ายทรัพย์สินของตนหรือของครอบครัวให้กับคนยากไร้ก่อนบวชเป็นพระสงฆ์หรือแม่ชี การแจกจ่ายอาหาร การรักษาโรคและการตั้งสถานพยาบาลเพื่อดูแลผู้ป่วย ให้การศึกษาแก่เด็กยากจน รวมไปถึงก่อตั้งคณะนักบวชและองค์กรเพื่อสานต่อจิตตารมณ์ในการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส พฤติกรรมสำคัญในแบบเรื่องนี้ได้แก่ การทุ่มเทในกิจการสังคมสงเคราะห์ ตรงกับดัชนีอนุภาคนิทานพื้นบ้านลำดับที่ V10 การเสียสละทางศาสนา (Religious sacrifices) และอนุภาค V433

การกุศลของนักบุญ (Charity of saints) พบจำนวน 13 สำนวน ปรากฏพฤติกรรมในแต่ละเหตุการณ์ ดังนี้

ตารางที่ 25 โครงสร้างของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้

ชาติกำเนิดของนักบุญ	การนับถือคริสต์ศาสนา	กิจการของนักบุญ	บั้นปลายชีวิตและการยกย่อง
A ชาติกำเนิดของนักบุญ	B การนับถือคริสต์ศาสนาและการปฏิบัติตามตนเป็นนักบวช	E การประกอบกิจการเมตตา รับใช้เพื่อนมนุษย์	G บั้นปลายชีวิตและการได้รับการยกย่อง

จากการศึกษาผู้วิจัยพบเรื่องเล่าศาสนบุคคลที่จัดอยู่ใน แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้จำนวน 13 สำนวน ตัวอย่างเรื่องเล่าในแบบเรื่องนี้ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญเอลิซาเบธ แห่งฮังการี ตีพิมพ์ในนิตยสารอุดมศานต์ฉบับเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ดังนี้

เอลิซาเบธ (เจ้าหญิงแห่งประเทศฮังการี) เป็นธิดาของกษัตริย์ แอนดรูว์ ที่ 2 ได้เข้าพิธีสมรสกับท่านดยุคคูคูวิท ที่ 4 แห่งแคว้นบูริงเจีย

เอลิซาเบธ มีนิสัยร่าเริงอยู่เสมอ ทั้งได้อุทิศเวลาให้กับการสวดภาวนาตั้งแต่วัยสาว เธอเป็นผู้ที่เต็มไปด้วยความรักและความเมตตาต่อคนยากจน คนเจ็บไข้ได้ป่วย และแม้กระทั่งคนที่เป็นโรคติดต่อด้วย เธอได้พยายามต่อสู้กับความอยุติธรรมทุกชนิดที่เกิดขึ้นกับคนยากจนทั่ว ๆ ไป

วันหนึ่งเอลิซาเบธใช้ผ้าห่มขนบึงเพื่อนำไปแจกจ่ายแก่คนยากจน แต่ระหว่างทางออกประตูเธอได้พบกับพระสวามีและท่านได้ขอดูสิ่งที่อยู่ในห่มผ้า นั้น เธอจึงเปิดห่มผ้าออกปรากฏว่าในนั้นมีแต่ดอกกุหลาบมากมายหลายหลากสี.. และเธอได้บอกความจริงแก่พระสวามี ซึ่งจากนั้นมาเธอก็ได้รับการสนับสนุนด้วยดี

ครั้งเมื่อพระสวามีของเธอเสียชีวิตในสงครามครูเสด เธอได้สละข้าวของและทรัพย์สินสมบัติทุกอย่าง เพื่อมอบตัวเองแด่พระคริสต์เจ้าซึ่งกำลังมีชีวิตอยู่ในคนยากจน เธอเข้าเป็นนักบวชชั้นที่ 3 ของนักบุญฝรั่งเศส

นักบุญเอลิซาเบธได้อุทิศตัวเองในการดูแลเอาใจใส่คนป่วยในโรงพยาบาลด้วยความสุภาพและด้วยความรัก เป็นโรงพยาบาลที่เธอได้สร้างขึ้นที่เมืองมาร์บูร์ก เธอได้

เจริญชีวิตเป็นนักบวชจริง ๆ จนกระทั่งสิ้นใจในวันที่ 14 พฤศจิกายน ค.ศ.1231 และ
ได้รับการประกาศแต่งตั้งให้เป็นนักบุญในปี ค.ศ.1253

(อินทรธาน, 2557c, น. 53)

ตารางที่ 26 ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ (ตัวอย่างที่ 1)

เรื่องเล่านักบุญเอลิซาเบธ แห่งฮังการี	ลำดับพฤติกรรม
เอลิซาเบธ (เจ้าหญิงแห่งประเทศฮังการี) เป็นธิดาของ กษัตริย์ แอนดรูว์ ที่ 2 ได้เข้าพิธีสมรสกับท่านดยุคคูคูวิท ที่ 4 แห่งแคว้นบูริงเจีย	A1 ชาติกำเนิดของนักบุญ
เธอเป็นผู้ที่เต็มไปด้วยความรักและความเมตตาต่อคน ยากจน คนเจ็บไข้ได้ป่วย และแม้กระทั่งคนที่เป็นโรคติดต่อ ด้วย ครั้งเมื่อพระสวามีของเธอเสียชีวิตในสงครามครูเสด เธอได้สละข้าวของและทรัพย์สินสมบัติทุกอย่าง เพื่อมอบตัวเอง แต่พระคริสตเจ้าซึ่งกำลังมีชีวิตอยู่ในคนยากจน	E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คน ยากจน ผู้ด้อยโอกาส E1.1 การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินสมบัติแก่คน ยากจน
เธอเข้าเป็นนักบวชชั้นที่ 3 ของนักบุญฟรังซิส	B3.2 การปฏิญาณตนเป็นนักบวช
นักบุญเอลิซาเบธได้อุทิศตัวเองในการดูแลเอาใจใส่คนป่วย ในโรงพยาบาล เป็นโรงพยาบาลที่เธอสร้างขึ้น เธอได้เจริญ ชีวิตเป็นนักบวชจริง ๆ จนกระทั่งสิ้นใจ	E2.1 การตั้งโรงพยาบาลสำหรับคนยากจน G1 บั้นปลายชีวิตของนักบุญ
ได้รับการประกาศแต่งตั้งให้เป็นนักบุญในปี ค.ศ.1253	G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือ พระศาสนจักร

จากตารางที่ 26 จะเห็นว่าเรื่องเล่านักบุญเอลิซาเบธ แห่งฮังการี เริ่มต้นด้วยการ
ทำกิจสาธารณะ ดูแลคนยากจนตั้งแต่ยังเป็นฆราวาส โดยได้รับการสนับสนุนจากพระสวามี
หลังจากที่พระสวามีสิ้นพระชนม์แล้ว เจ้าหญิงเอลิซาเบธก็ได้บริจาคทรัพย์สินของพระองค์แก่คน
ยากจนและสมัครเข้าเป็นนักบวชชั้นที่ 3 พระองค์ได้อุทิศตนในการรับใช้เพื่อนมนุษย์ด้วยการสร้าง
สถานพยาบาลเพื่อดูแลรักษาผู้ป่วยและคนยากจนทั้งหลาย จึงปรากฏอนุภาคการช่วยเหลือเพื่อน
มนุษย์ที่หลากหลายได้แก่ E1.1 การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินสมบัติแก่คนยากจน อนุภาค E1.2 การ
รักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส อนุภาค และ E2.1 การตั้งโรงพยาบาล
สำหรับคนยากจน

อีกตัวอย่างหนึ่งที่ทำให้เห็นถึงคุณลักษณะของผู้รับใช้ที่มเสียสละเพื่อคนยากจนอย่างแท้จริง คือ เรื่องเล่าของนักบุญเฮรีเบิร์ต ดีพิมพีในนิตยสารอุดมศานต์ฉบับเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 ดังนี้

“นักบุญเฮรีเบิร์ต ณ วอมส์ อาร์ชบิชอป เมืองโคลลอญ ท่านอุทิศตนเพื่องานอภิบาลและงานบริการคนป่วยไข้ คนยากจน ผู้ตกทุกข์ได้ยาก และผู้อยู่ชายขอบของสังคม”

เฮรีเบิร์ต เกิดที่วอมส์ ราวปี ค.ศ. 970 ในมณฑลปาเลตินท์ ท่านได้รับการอบรมจากอารามกอร์ชที่ตั้งอยู่ในมณฑลลลอเรนซ์ ด้วยความโดดเด่นในเรื่องของความซื่อสัตย์ ท่านได้รับการเสนอชื่อให้รับตำแหน่งเป็นถึงขุนคลังของจักรพรรดิโอทอลที่ 3 และต่อมาท่านก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาร์ชบิชอปประจำเมืองโคลลอญ

พระคุณเจ้าเฮรีเบิร์ตได้เข้าเฝ้าจักรพรรดิ โอทอล ท่านร่วมอธิษฐานภาวนาเป็นเวลานานในช่วงที่จักรพรรดิใกล้จะสิ้นพระชนม์และได้รับมอบหมายให้จัดการในเรื่องต่างๆ จนเสร็จสิ้น

หลังจากนั้นพระคุณเจ้าเฮรีเบิร์ตได้ทุ่มเทชีวิตของท่านในหน้าที่เป็นนายชุมพบาลที่เอาใจใส่ในการอภิบาลชุมชนคริสตชนอย่างดี ท่านพยายามทุกวิถีทางที่จะช่วยคนจน คนชายขอบและผู้อพยพย้ายถิ่น ทั้งฝ่ายวิญญาณและกาย

พระคุณเจ้าเฮรีเบิร์ตชอบที่จะออกไปเยี่ยมคนยากจน คนด้อยโอกาส ผู้ป่วย อัมพาต ซึ่งท่านมักจะนำอาหารและขนมปังไปแจกจ่ายและบ่อยครั้งท่านก็จะช่วยอาบน้ำชำระล้างร่างกายและล้างเท้าให้กับคนเหล่านั้น โดยมีได้แสดงตนว่าเป็นอาร์ชบิชอป

มีสัตบุรุษหลายร้อยคนที่เป็นพยานได้ว่าพวกเขาเคยเห็นนกพิราบตัวหนึ่งบินวนเวียนอยู่รอบ ๆ ท่านอันเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งชี้ให้พอจะเข้าใจได้ว่าพระคุณเจ้าเฮรีเบิร์ตได้รับความช่วยเหลือจากพระจิตเจ้า แต่แล้วในที่สุดพระคุณเจ้าเฮรีเบิร์ตก็ต้องชะงักงานอภิบาลเพราะล้มป่วยกะทันหันและสิ้นใจในวันที่ 16 มีนาคม ค.ศ. 1021

(อันตรธาน, 2563g, น. 33)

ตารางที่ 27 ตัวอย่างลำดับพฤติกรรมของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ (ตัวอย่างที่ 2)

เรื่องเล่านักบุญเฮรีเบิร์ต	ลำดับพฤติกรรม
เฮรีเบิร์ต เกิดที่วอมส์ ราวปี ค.ศ. 970 ในมณฑลปาลาตินัท ท่านได้รับการอบรมจากอารามกร็ซในมณฑลลอร์เรนซ์ ด้วยความโดดเด่นในเรื่องของความซื่อสัตย์ท่านได้รับการเสนอชื่อให้รับตำแหน่งเป็นขุนคลังของจักรพรรดิโอทอลที่ 3	A1 ซาติกำเนิดของนักบุญ
ต่อมาท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นอาร์ชบิชอปประจำเมืองโคลลอปู	B3.2 การปฏิญาณตนเป็นนักบวช
พระองค์เจ้าเฮรีเบิร์ตชอบที่จะออกไปเยี่ยมคนยากจน คนด้อยโอกาส ผู้ป่วยอัมพาต ซึ่งท่านมักจะนำอาหารและขนมปังไปแจกจ่ายและช่วยอาบน้ำชำระล้างร่างกายและล้างเท้าให้กับคนเหล่านั้น	E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส E1.3 การแบ่งปันอาหารหรือเครื่องนุ่งห่ม
มีสัตบุรุษหลายร้อยคนที่เคยเห็นนกพิราบตัวหนึ่งบินวนเวียนอยู่รอบ ๆ ท่านอันเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งชี้ให้พอจะเข้าใจได้ว่าพระองค์เจ้าเฮรีเบิร์ตได้รับความช่วยเหลือจากพระเจ้า ในที่สุดพระองค์เจ้าเฮรีเบิร์ตก็ต้องชะงักงานอภิบาลเพราะล้มป่วยกะทันหันและสิ้นใจในวันที่ 16 มีนาคม ค.ศ. 1021	G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร G1 บั้นปลายชีวิตของนักบุญ

จากตารางที่ 27 จะเห็นว่าเรื่องเล่านักบุญนักบุญเฮรีเบิร์ต แสดงให้เห็นความซื่อสัตย์ของท่านในการทำหน้าที่ขุนคลังของจักรพรรดิด้วยความสุจริตทำให้องค์จักรพรรดิโอทอลที่ 3 ไว้วางใจ และด้วยความศรัทธาในศาสนาหลักงจากที่จักรพรรดิโอทอลที่ 3 ล้นพระชนม์ ท่านจึงได้ปฏิญาณตนเป็นนักบวชและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระสังฆราชประจำเมืองด้วย เรื่องเล่าของท่านปรากฏอนุภาค E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส และ E1.3 การแบ่งปันอาหารหรือเครื่องนุ่งห่ม ทำให้ผู้อ่านเห็นความทุ่มเทในการทำงานเพื่อคนยากจน ซึ่งเป็นการแสดงความรักและรับใช้เพื่อมนุษย์อย่างสูงสุดความสามารถของท่าน

ตารางที่ 28 สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม			
		เหตุการณ์ ที่ 1	เหตุการณ์ ที่ 2	เหตุการณ์ ที่ 3	เหตุการณ์ ที่ 4
		A	B	E	G
1	นักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า (สำนวนที่ 1)	A1	B3.1	E2.1 E2.3 E1.2	G1
2	นักบุญตูรีบีโอ แห่งมงโกรเวโย	A1	B3.2	E2.4 E2.2 E2.1	G1
3	นักบุญเจน ฟรังเชส เดอ ซังต์ล	A1	B3.2	E2.3 E1.2	G1
4	นักบุญมาร์ติน แห่งตูร์ส	A1	B2.1 B3.2	E1.3 E2.4	G1
5	นักบุญอาลิซาเบธ แห่งฮังการี	A1	B3.2	E1.3 E1.2 E2.1	G1 G2
6	นักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า (สำนวนที่ 2)	A1		E1.2 E2.3	G1
7	นักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล	A1	B3.2	E1.4 E1.1 E2.2 E2.3	G1
8	นักบุญวินเซนต์ เดอ ปอล	A1	B3.2	E1.3 E1.2 E2.3 E1.5	G1
9	นักบุญฟรังซิสกา ชาวโรม	A1	B3.2	E1.1 E1.2 E1.5 E2.3	G1 G2
10	นักบุญยูเลียนา พัลโกเนียรี	A1	B3.2	E2.3 E1.2	G1
11	นักบุญคามิลโล เด แลลลิส	A1	B2.1 B3.2	E1.2 E2.3	G1 G2
12	นักบุญฟรังซิสกา คาบรีนี	A1	B3.2	E1.4 E1.2 E2.3 E1.5 E2.1 E2.2	G2
13	นักบุญเฮรีเบิร์ต	A1	B3.2	E1.2 E1.3	G1

จากตารางที่ 28 จะเห็นว่าแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ ทั้ง 13 สำนวน เนื้อเรื่องเน้นไปที่พฤติกรรม E การประกอบกิจเมตตารับใช้เพื่อนมนุษย์หลากหลายรูปแบบ เห็นได้จากความหลากหลายของอนุภาคที่ปรากฏร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ และหากพิจารณาสถานะของนักบุญใน

แบบเรื่องนี้จะพบว่ามีทั้งฆราวาสและนักบวช สะท้อนให้เห็นว่าลักษณะเด่นของแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ คือ การทำการกุศลในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งด้านการแพทย์ การศึกษา การช่วยเหลือคนยากจน นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นการบริจาคตริพย์สมบัติของตนเพื่อยอมรับความยากจน เป็นหน้าที่ของคริสตชนทุกคนทั้งฆราวาสและนักบวช รวมทั้งแสดงให้เห็นการวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับกิจการสังคมสงเคราะห์ที่สร้างขึ้นด้วยการก่อตั้งคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการให้ต่อเนื่อง

ตารางที่ 29 สรุปพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้

แบบเรื่องที่ 4	ชาติกำเนิดของนักบุญ	การนับถือคริสต์ศาสนา	กิจการของนักบุญ	บ้านปลายชีวิตและการยกย่อง
ผู้รับใช้	A1	B3.1/B3.2	E1/E2	G1/G2

จากตารางที่ 29 จะเห็นว่าแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ มีลักษณะร่วมกันคือการปรากฏพฤติกรรม E การประกอบกิจเมตตาผู้รับใช้เพื่อนมนุษย์ ซึ่งนักบุญแต่ละองค์จะมีวิธีการประกอบกิจเมตตาที่แตกต่างกัน พิจารณาได้จากอนุภาคย่อยที่ปรากฏ เช่น E1.1 การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินสมบัติแก่คนยากจน E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส E1.3 การแบ่งปันอาหารหรือเครื่องนุ่งห่ม E1.4 การให้การศึกษาแก่คนยากจน E1.5 การจัดหาที่พักพิงแก่คนยากจน และ E1.6 การช่วยเหลือจากการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ยังมีการก่อตั้งสถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบกิจเมตตาเหล่านี้อีกด้วย ดังนั้นจึงสามารถสรุปโครงสร้างของพฤติกรรมที่ปรากฏในทุกสำนวนของแบบเรื่องที่ 4 ได้ดังนี้

$$A + B + E + G$$

2.5 เรื่องผสมและเบ็ดเตล็ด

เรื่องผสม หมายถึง เรื่องเล่าที่ปรากฏลำดับพฤติกรรมตรงกับส่วนใดส่วนหนึ่งของแบบเรื่องที่ 1 - แบบเรื่องที่ 5 ตั้งแต่ 2 แบบเรื่องขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยพบทั้งหมด 6 สำนวน ตัวอย่างเรื่องเล่าในแบบผสม เช่น เรื่องเล่าของนักบุญยูสตินตีพิมพีในนิตยสารอุดมศานต์ฉบับเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 ดังนี้

นักบุญยูสติน นักปราชญ์และมรณสักขี เกิดในครอบครัวคนต่างศาสนาที่ฟลาเวียเนอาโปลี ในแคว้นสะมาเรีย จากครอบครัวของคนต่างศาสนา หลังจากกลับใจมารับความเชื่อได้พบความจริงที่ไม่มีขอบเขตจำกัดในองค์พระคริสตเจ้า ท่านได้ทำการรวบรวม

ความคิดต่าง ๆ ของคริสต์ศาสนาไว้ในงานเขียนของท่าน ซึ่งได้ตกทอดมาถึงเราเพียง 2 เรื่องเท่านั้นคือ *Apology I-II* และ *The Dialogue with Trypho*

ที่กรุงโรม นักบุญยูสติน ได้เปิดโรงเรียนขึ้นแห่งหนึ่ง ในโรงเรียนแห่งนี้ท่านได้จัดให้มีการเสวนาโต้เถียง และการโต้วาทีถึงปัญหาต่าง ๆ ทางศาสนา ท่านได้ป้องกันพระศาสนจักรจากการโจมตีของพวกคนต่างศาสนา ซึ่งทำให้ท่านต้องหลังเลียดเป็นค่าความซื่อสัตย์ที่ท่านได้มีต่อพระศาสนจักร เป็นมรณสักขี (ค.ศ. 165) ท่านเป็นกระบอกเสียงของพระศาสนจักรที่เต็มไปด้วยความหวังใฝ่ที่จะต้องเดินทางไปเผชิญกับโลกและเพื่อเปิด “การเจรจา” กับโลกเพื่อจะได้นำข่าวดีของพระศาสนจักรไปให้

ในการอบรมพวกคริสตชนสำรองคือพวกที่กำลังต้องการจะเป็นคริสตชน นักบุญยูสตินได้พยายามชี้แจงให้พวกเขาได้เห็นถึงสายสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างศีลล้างบาปกับศีลมหาสนิท ท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีความสำคัญมากในประวัติศาสตร์พิธีกรรมของมิสซา ท่านกล่าวว่าคำภาวนาของพิธีมิสซา (บทขอบพระคุณ) เป็นการทำตามคำสั่งของพระเยซูเจ้าที่ว่า “จงทำดังนี้เพื่อระลึกถึงเราเถิด” (ลก 22 : 19) โดยไม่มีการหยุดเลยตลอดระยะเวลาเป็นศตวรรษ ๆ พระศาสนจักรเมื่อต้องการที่จะปฏิรูปปรับปรุงพิธีมิสซาใหม่นั้นได้คำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับจากพระคริสตเจ้าและต้องการที่จะถ่ายทอดให้สัตบุรุษตามที่ควรจะต้องเป็น ทั้งต้องการที่จะสร้าง “กลุ่มสัตบุรุษ” รอบ ๆ โต๊ะศักดิ์สิทธิ์โดยอาศัยพิธีมิสซานี้ด้วย

ทุกวันนี้มีความต้องการที่จะสร้างและหารูปแบบใหม่สำหรับการอบรมพวกคริสตชนสำรองที่ต้องการจะมาสู่ความเชื่อและสำหรับพวกที่ได้รับศีลล้างบาปแล้ว พวกเขาต้องทำให้ความเชื่อนี้กลับมีชีวิตชีวาขึ้นมาใหม่และเจริญชีวิตความเชื่อนี้ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จำเป็นที่จะต้องนำเอาพระวรสารของพระเยซูเจ้ามาใช้ให้ถูกต้อง และนำเอาการอภิบาลสัตบุรุษอันมุ่งที่จะสร้าง “กลุ่มสัตบุรุษ” ให้เป็นแบบคริสตชนเปิดกว้าง มีอภัยไมตรีเต็มไปด้วยใจร้อนรน มีความรักใคร่กันฉันพี่น้อง ที่จะมาช่วยสนับสนุนการกลับใจอย่างแท้จริงของพวกคริสตชนสำรองใหม่ ทั้งเป็นการเป็นพยานยืนยันที่เป็นตัวอย่างอันดีงามสำหรับสมาชิกทุกคนด้วย ถ้าหากว่าขาดสิ่งนี้ก็ทำให้ผู้ที่ได้กลับใจแล้วส่วนใหญ่ไม่ยืนหยัดอยู่ในความเชื่อและในการประกอบคุณงามความดีได้ดีเท่าที่ควร

(อันตรธาน, 2561f, น. 31)

ตารางที่ 30 ตัวอย่างการจัดลำดับเหตุการณ์และพฤติกรรมในเรื่องเล่าแบบผสม

เรื่องเล่านักบุญยูดิน	แบบเรื่อง
นักบุญยูดิน เกิดในครอบครัวคนต่างศาสนาที่ฟลาเวียเนอาโปลี ใน แคว้นสะมาเรีย จากครอบครัวของคนต่างศาสนา	A1 ชาติกำเนิดของนักบุญ
ท่านได้ทำการรวบรวมความคิดต่าง ๆ ของคริสต์ศาสนาไว้ในงาน เขียนของท่าน ซึ่งได้ตกทอดมาถึงเราเพียง 2 เรื่องเท่านั้น คือ Apology I-II และ The Dialogue with Trypho	แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแพร่ศาสนา D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียน ทางศาสนา
นักบุญยูดิน ได้เปิดโรงเรียนขึ้นแห่งหนึ่ง ในโรงเรียนแห่งนี้ท่านได้จัด ให้มีการเสวนาโต้เถียง และการโต้วาทีถึงปัญหาต่าง ๆ ทางศาสนา	แบบเรื่องที่ 3 ผู้รับใช้ E2.2 การตั้งโรงเรียนหรือสถานศึกษา สำหรับคนยากจน
ท่านต้องหลั่งเลือดเป็นค่าความเชื่อสัตย์ที่ท่านได้มีต่อพระศาสนจักร เป็นมรดกสักขี (ค.ศ. 165)	แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ
ท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีความสำคัญมากในประวัติศาสตร์พิธีกรรมของ มิสซา	แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแพร่ศาสนา D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม

จากตารางที่ 30 จะเห็นว่าเรื่องเล่าของนักบุญยูดินปรากฏอนุภาคที่ตรงกับแบบเรื่อง
อื่น ๆ 3 แบบเรื่อง คือ อนุภาค D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา และอนุภาค D4 การ
พัฒนารูปแบบพิธีกรรม ในพฤติกรรม D การเผยแพร่และพัฒนาการเผยแพร่ความเชื่อทางศาสนา อัน
เป็นลักษณะเด่นของแบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแพร่ศาสนา ปรากฏอนุภาค F3 การเบียดเบียนและการ
ลงโทษ ในพฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของแบบเรื่องที่ 2
ผู้สละชีพ และปรากฏอนุภาค E2.2 การตั้งโรงเรียนหรือสถานศึกษาสำหรับคนยากจน ใน
พฤติกรรม E การประกอบกิจเมตตาารับใช้เพื่อนมนุษย์ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของแบบเรื่องที่ 3 ผู้รับใช้

ตารางที่ 31 สรุปเหตุการณ์และพฤติกรรมในเรื่องเล่าแบบผสม

ที่	ชื่อเรื่อง	แบบเรื่อง	อนุภาค
1	นักบุญคอสมา	แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้	E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส
		แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ	F3.5.2 โยนเข้ากองไฟหรือจุดไฟเผาทั้งเป็น

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ที่	ชื่อเรื่อง	แบบเรื่อง	อนุภาค
			F3.4.6 ถูกตัดศีรษะ
2	นักบุญดาเมียน	แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้	E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส
		แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ	F3.5.2 โยนเข้ากองไฟหรือจุดไฟเผาทั้งเป็น F3.2.4 ถูกขว้างปาด้วยก้อนหิน F3.4.6 ถูกตัดศีรษะ
3	นักบุญคัธรีน ลานูเร กับเหรียญแม่พระ มหัศจรรย์	แบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติธรรม	C1.9 การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา
		แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้	E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส
4	นักบุญหลุยส์ที่ 9 กษัตริย์	แบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติธรรม	C1.3 การสวดภาวนาและการใช้โทษบาป
		แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้	E2.1 การตั้งโรงพยาบาลสำหรับคนยากจน E1.1 การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินสมบัติแก่ คนยากจน E1.3 การแบ่งปันอาหารหรือเครื่องนุ่งห่ม E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส
		แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ	F1.3 ถูกบังคับให้เลิกนับถือศาสนาคริสต์ หรือบังคับให้ทำผิดหลักการทางศาสนา
5	นักบุญอิกญาซีโอ ชาวอันทิล็อก	แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ	F3.9 ถูกโยนให้สัตว์ร้ายกิน
		แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา	D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทาง ศาสนา
6	นักบุญยูดิน	แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา	D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทาง ศาสนา
		แบบเรื่องที่ 3 ผู้รับใช้	E2.2 การตั้งโรงเรียนหรือสถานศึกษา สำหรับคนยากจน
		แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ	F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ
		แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา	D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม

ส่วนเรื่องเบ็ดเตล็ด หมายถึง เรื่องเล่าที่มีลักษณะเฉพาะไม่สามารถจัดให้เข้ากับแบบเรื่องทั้ง 5 แบบเรื่องได้ ซึ่งผู้วิจัยพบทั้งหมด 5 จำนวน ตัวอย่างเรื่องเล่าเบ็ดเตล็ดนี้ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญโยเซฟ ตีพิมพ์ในนิตยสารอุดมศาสน์ฉบับเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 ดังนี้

นักบุญโยเซฟสืบเชื้อสายมาจากกษัตริย์ดาวิด ท่านเป็นบิดาเลี้ยงของพระกุมารเยซูและได้พา พระองค์หนีไปประเทศอียิปต์เพื่อให้พ้นความใจร้ายของเฮโรด และเมื่อเฮโรดสิ้นพระชนม์แล้วท่านได้พาพระกุมารเยซูและพระนางมารีย์ไปยังนาซาเร็ธและทั้งสามได้เจริญชีวิตอย่างสงบสุขที่สุด

นักบุญโยเซฟเป็นคนสุภาพถ่อมตน ท่านมีอาชีพเป็นช่างไม้เพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ท่านได้เห็นพระเยซูคริสตเจ้าเจริญเติบโตขึ้นทีละเล็กทีละน้อยทั้งในพระปริชาญาณ พระชนมายุ และพระหรรษทาน เฉพาะพระพักตร์พระเจ้าและต่อหน้ามนุษย์

สัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่แสดงให้เราเห็นถึงคุณภาพของนักบุญโยเซฟนั่นคือ “ดอกซ่อนกลิ่น” อันหมายถึง การทำความดีแบบเงียบ ๆ เป็นการทำความดีแบบลับ ๆ เหมือนกับการปิดทองหลังพระ เป็นการทำความดีแต่ไม่ยอมให้ใครรู้ ไม่อยากประกาศและทำโดยไม่หวังผลตอบแทน จึ่งที่เป็นมาของสัญลักษณ์ดอกซ่อนกลิ่นที่ศิลปินมักเพิ่มเติมใส่ไว้ให้กับนักบุญโยเซฟบุรุษผู้ชอบธรรมแห่งนาซาเร็ธ

การเคารพต่อนักบุญโยเซฟได้รับการตอบรับและยกย่องอย่างมากในสมณสมัยของสมเด็จพระสันตะปาปาปิโอ ที่ 9 ซึ่งพระองค์ได้ประกาศยกย่องนักบุญโยเซฟให้เป็นองค์อุปถัมภ์พระศาสนจักรคาทอลิก และในสมณสมัยของสมเด็จพระสันตะปาปาเลโอ ที่ 13 ได้เชิญชวนให้สวดบทภาวนาพิเศษเพื่อเกิดเกียรติท่านนักบุญ และสำหรับในเดือนมีนาคมพระศาสนจักรเตือนเราให้ระลึกถึงและวิงวอนขอความช่วยเหลือจากนักบุญโยเซฟเป็นพิเศษโดยให้มีการสวดภาวนาเป็นพิเศษต่อนักบุญโยเซฟทุกวันพุธ

ยิ่งไปกว่านั้นนักบุญโยเซฟเป็นผู้พิทักษ์ครอบครัวศักดิ์สิทธิ์ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เสนออันตรงพลังต่อองค์พระผู้เป็นเจ้า และยังได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์พิเศษของบรรดาหัวหน้าครอบครัว กรรมกร ผู้ใช้แรงงาน ครูอาจารย์ คณะนักบวช และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่กำลังจะสิ้นใจ ด้วยเหตุผลที่ว่าบรรดานักพระคัมภีร์ต่างมั่นใจว่านักบุญโยเซฟได้สิ้นใจอย่างสงบในวงแขนของพระเยซูเจ้าและพระนางมารีย์ราว 1 หรือ 2 ปี ก่อนที่พระเยซูเจ้าเสด็จออกเทศนาประกาศข่าวดีและยอมสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนเพื่อยืนยันถึงความรัก อันยิ่งใหญ่ของพระเป็นเจ้าที่มีมวลมนุษยทุกคน

เรื่องเล่าของนักบุญโยเซฟที่ยกมาข้างต้น เป็นการบรรยายเพื่อสรรเสริญพระเกียรติคุณชี้ให้เห็นคุณลักษณะพิเศษในฐานะพระบิดาเลี้ยงของพระเยซูเจ้า มากกว่าการดำเนินเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ในชีวิตของท่าน จะมีการกล่าวถึงเหตุการณ์ในชีวิตของท่านบ้าง ในช่วงต้นเรื่องตั้งแต่พระเยซูประสูติ การเดินทางไปยังประเทศอียิปต์เพื่อหลบหนีการตามล่าของกษัตริย์เฮโรด และเดินทางไปยังเมืองนาซาเร็ธ ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ เป็นการกล่าวเชิดชูและยกย่องนักบุญโยเซฟในฐานะนักบุญที่ชาวคาทอลิกให้ความเคารพอย่างสูงเท่านั้น นอกจากนี้จะเห็นว่าเรื่องเล่าของนักบุญโยเซฟไม่มีพฤติกรรมหรืออนุภาคที่ใกล้เคียงกับกับแบบเรื่องอื่น ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้เรื่องเรื่องเล่าของนักบุญโยเซฟอยู่ในแบบเรื่องเบ็ดเตล็ด

ตารางที่ 32 สรุปเรื่องเล่าเบ็ดเตล็ด

ที่	ชื่อเรื่อง	ลำดับพฤติกรรม
1	นักบุญยอห์น บัปติสต์	<ul style="list-style-type: none"> - อาลีซาเบธและเศคาริยาห์อายุมากและเป็นหมันทำให้ไม่มีบุตร - ทูตสวรรค์มาปรากฏตัวต่อท่าน แจ้งว่าท่านจะมีบุตร และให้ตั้งชื่อว่า ยอห์น - ทูตสวรรค์แจ้งอนาคตของบุตรคนนี้จะเป็นผู้ยิ่งใหญ่เฉพาะพระพักตร์พระเจ้า จะไม่ดื่มเหล้า จะได้รับพระจิตเจ้าตั้งแต่ในครรภ์มารดา - เศคาริยาห์ไม่เชื่อจึงถูกสาปให้หั้นไ้จนกว่าบุตรจะคลอด
2	นักบุญมารีย์ ชาวมักดาลา (สำนวนที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - มารีย์เป็นศิษย์ของพระเยซู - เป็นคนแรกที่พบพระเยซูเจ้าฟื้นคืนชีพจากพระคูหา - มารีย์จึงไปแจ้งข่าวการฟื้นคืนชีพแก่บรรดาอัครสาวก
3	นักบุญอาลีซาเบธ และเศคาริยาห์	<ul style="list-style-type: none"> - การตั้งครรภ์ที่ผิดธรรมชาติในขณะที่เป็นหมัน - ได้พบกับพระนางมารีย์ซึ่งเป็นญาติของนางอาลีซาเบธ - ยอห์นบุตรของเศคาริยาห์ก็ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้แทนในการเตรียมทางให้กับพระผู้ไ้
4	นักบุญโยเซฟ	<ul style="list-style-type: none"> - การทำหน้าที่บิดาเลี้ยงของพระกุมารเยซู - พาพระกุมารเยซูหนีภัยไปประเทศอียิปต์ - พาพระกุมารเยซูไปยังเมืองนาซาเร็ธ
5	นักบุญมารีย์ ชาวมักดาลา (สำนวนที่ 2)	<ul style="list-style-type: none"> - มารีย์เป็นผู้ติดตามใกล้ชิดกับพระเยซูเจ้า - เป็นผู้ที่เฝ้าองค์พระเยซูขณะที่พระองค์ถูกตรึงกางเขน และยังเป็นผู้ปลอบใจพระนางมารีย์ พรหมจารีอีกด้วย - พระเยซูเจ้าทรงแสดงพระองค์ต่อมารีย์เป็นคนแรกหลังฟื้นคืนชีพ

จากตารางที่ 32 ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าเรื่องเล่าทั้ง 5 สำนวนนี้ มีลักษณะเฉพาะร่วมกันประการหนึ่งคือเป็นเรื่องราวของศาสนบุคคลที่ปรากฏในคริสต์ประวัติตั้งแต่ก่อนพระเยซูกำเนิดกระทั่งพระองค์ฟื้นคืนชีพ กล่าวคือ เรื่องเล่านักบุญยอห์น บัพติสต์ และเรื่องเล่านักบุญอาลีซาเบธ และเศคาริยาห์ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกันกล่าวถึงการถือกำเนิดของยอห์น บัพติสต์ ผู้ทำพิธีล้างให้กับองค์พระเยซูเจ้าในแม่น้ำจอร์แดน และถือเป็นผู้เตรียมเส้นทางในโลกมนุษย์ให้กับพระบุตรของพระเจ้าด้วย เรื่องเล่าของนักบุญโยเซฟกล่าวถึงเหตุการณ์ที่พระเยซูเจ้าถือกำเนิดในฐานะมนุษย์ โดยมีนักบุญโยเซฟผู้เป็นบิดาให้การเลี้ยงดูองค์เป็นอย่างดี และเรื่องเล่าของนักบุญมารีย์ชาวแมกดาลา ทั้ง 2 สำนวน กล่าวถึงเหตุการณ์การฟื้นคืนชีพขององค์พระเยซูซึ่งถือเป็นเหตุการณ์สำคัญที่แสดงให้เห็นความเป็นพระบุตรของพระเจ้า เนื้อหาของเรื่องเล่าของศาสนบุคคลเหล่านี้มิได้กล่าวถึงการเผยแผ่ศาสนา การสละชีพ การประพฤติธรรม หรือการทำกิจเพื่อคนยากจนอย่างชัดเจน ดังเช่นเรื่องเล่าในแบบเรื่องอื่น ๆ แต่เป็นการเล่าเหตุการณ์ซึ่งมีบันทึกไว้ในพระคัมภีร์เพื่อขยายความให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นประกอบกับการสรรเสริญศาสนบุคคลในฐานะบุคคลสำคัญในพระคัมภีร์ซึ่งมีบทบาทในการสนับสนุนศาสนกิจขององค์พระเยซูเจ้า จึงไม่สามารถจำแนกให้อยู่ในแบบเรื่องใดแบบเรื่องหนึ่งได้

2.6 สรุปสูตรโครงสร้างและแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนา

นิยายโรมันคาทอลิก

การจำแนกแบบเรื่องที่ 1 - แบบเรื่องที่ 5 เมื่อนำพฤติกรรมและอนุภาคของแต่ละแบบเรื่องมาเปรียบเทียบกันทำให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ปรากฏในแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศึกษานต์ทุกแบบเรื่อง มี 3 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรม A ซาติกำเนิดของนักบุญ พฤติกรรม B การนับถือคริสต์ศาสนาและการปฏิญาณตนเป็นนักบวช และพฤติกรรม G บั้นปลายชีวิตและการได้รับการยกย่อง ส่วนพฤติกรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะซึ่งทำให้สามารถจำแนกออกได้ 4 แบบเรื่อง ได้แก่ พฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนาการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา เป็นหัวใจสำคัญของแบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา พฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ เป็นหัวใจสำคัญของแบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ พฤติกรรม C การประพฤติธรรม เป็นหัวใจสำคัญของแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติธรรม และพฤติกรรม E การประกอบกิจเมตตาการใช้เพื่อนมนุษย์ เป็นหัวใจของแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ ดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 สรุปโครงสร้างของแบบเรื่องทั้ง 4 แบบเรื่อง

แบบเรื่อง	ชาติกำเนิดของ นักบุญ	การนับถือ คริสต์ศาสนา	กิจการของนักบุญ	ชั้นปลายชีวิต และการยกย่อง
1 ผู้เผยแผ่ศาสนา	A	B	D	G
2 ผู้สละชีพ	A	B	F	G
3 ผู้ประพาศกรรม	A	B	C	G
4 ผู้รับใช้	A	B	E	G

จากตารางที่ 33 จะเห็นว่าอนุภาคเหล่านี้ทำให้เรื่องเล่าแต่ละเรื่อง มีลักษณะเฉพาะ ทำให้สามารถระบุจำนวนได้อย่างชัดเจน จึงทำให้สามารถสรุปเป็นโครงสร้างหลักประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้

$$A + B + C/D/E/F + G$$

นอกจากนี้ยังพบว่าแบบลำดับเหตุการณ์หรือพฤติกรรมในแบบเรื่องของเรื่องเล่าบางเรื่องสามารถสลับลำดับกันได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้เล่าหรือผู้เรียบเรียงมิได้เรียงเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเวลา หรือตามปฏิทิน เป็นการเล่าโดยคำนึงถึงประเด็นสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ทำให้บางครั้งมีการเล่าเรื่องอดีตก่อนแล้วจึงย้อนมาเล่าเรื่องที่เป็นปัจจุบันกว่า หรือเล่าสลับลำดับเวลากันไปมา แต่เมื่อพิจารณาจากเหตุการณ์ในเรื่องแล้วก็สามารถจำแนกให้อยู่ในแบบเรื่องใดแบบเรื่องหนึ่งได้

บทที่ 4

แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสตร์

คำว่า “คาทอลิก” มีความหมายว่า สากล (รัชศิลป์ กฤษเจริญ, 2548, น. 56) ดังนั้น ชาวคาทอลิกทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยจึงมีแนวคิด ความเชื่อ และข้อปฏิบัติเป็นหนึ่งเดียวกัน เรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสตร์ เป็นสื่อสำคัญอีก ประการหนึ่งของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยในการถ่ายทอดแนวคิดอันเป็นอุดมคติทาง ศาสนา การประพฤติปฏิบัติตน รวมทั้งคุณธรรมสำคัญในฐานะคริสตชนที่ดีผ่านรูปแบบชีวิตของ “นักบุญ” ในฐานะศาสนบุคคลศักดิ์สิทธิ์ซึ่งได้รับการยกย่องจากพระศาสนจักรคาทอลิกสากลเป็น ภาษาไทย เพื่อให้คริสตชนชาวไทยสามารถเข้าถึงและซึมซับอุดมการณ์และแนวคิดดังกล่าวได้ อย่างทั่วถึง ซึ่งแนวคิดเหล่านี้สะท้อนผ่านแบบเรื่องและเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านแบบเรื่อง

การกำหนดพฤติกรรมและอนุภาคของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกาย โรมันคาทอลิก เป็นส่วนสำคัญที่แสดงให้เห็นแนวคิดทางศาสนาของคริสตชนคาทอลิก โดยแบบ เรื่องแต่ละแบบจะปรากฏพฤติกรรมอันเป็นหัวใจสำคัญและปรากฏอนุภาคซึ่งแสดงให้เห็นรูปแบบ ชีวิตของนักบุญที่ความหลากหลายและสัมพันธ์กับแนวคิดของคริสตชนคาทอลิก ดังนี้

1.1 แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา กับแนวคิดเกี่ยวกับการประกาศศาสนาและ การพัฒนาพระศาสนจักร

แบบเรื่องที่ 1 มีหัวใจสำคัญอยู่ที่พฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนาการเผยแผ่ความ เชื่อทางศาสนา ซึ่งจากการวิเคราะห์แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่าน พฤติกรรมและอนุภาคที่เกี่ยวข้องสามารถจำแนกแนวคิดที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องที่ 1 ได้ 3 แนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับการประกาศข่าวดี แนวคิดเกี่ยวกับการประพันธ์ รวบรวม และดัดแปลง หนังสือ คำสอน และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาพระศาสนจักร ดังนี้

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกาศข่าวดี

ข่าวดี (Kerygma) หมายถึง เรื่องราวของพระเยซูคริสตเจ้า ตามความเชื่อใน พระคัมภีร์ซึ่งกล่าวว่า พระเยซูเจ้าทรงเป็นพระบุตรหนึ่งเดียวของพระเจ้า ทรงบังเกิดจากพระนาง มารี๋ย พรหมจารี ทรงรับทรมานและทรงถูกตรึงกางเขน สิ้นพระชนม์และทรงถูกฝังไว้ เสด็จสู่แดน

มรณะ วันที่สามทรงกลับคืนพระชนมชีพจากความตาย เสด็จสู่สวรรค์ แล้วจะเสด็จมาอีกครั้งในวันพิพากษาเพื่อพิพากษาทั้งผู้เป็นและผู้ตาย

ชาวคาทอลิกเชื่อว่าเมื่อคริสตชนเสียชีวิต วิญญาณได้รับการพิพากษาจากองค์พระผู้เป็นเจ้าโดยทันที ซึ่ง วุฒิเลิศ แห่งลอม (2555, น. 95 - 97) อธิบายว่า การพิพากษาจะแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ระดับแรก เรียกว่า “การพิพากษาทีละคน” คือ การพิพากษาโดยทันที ผู้ที่หมั่นกระทำความดีและเปี่ยมด้วยความเชื่อในพระเจ้าจะถูกพิพากษาให้เข้าสู่ “สวรรค์” ส่วนผู้ที่กระทำความบาปเป็นนิจ ประพฤติกรรมชั่ว ปฏิบัตินอกเหนือคำสอนของศาสนาจะถูกพิพากษาให้รับความทุกข์ใน “นรก” ส่วนผู้ที่มีความดียังไม่เพียงพอที่จะเข้าสู่สวรรค์และในขณะเดียวกันก็มิได้มีความประพฤติชั่วร้ายที่จะต้องลงนรก วิญญาณเหล่านี้จะอยู่ในดินแดนที่เรียกว่า “ไฟชำระ” จะได้รับความทุกข์ทรมานเพียงชั่วคราว โดยมีสิ่งสำคัญคือ “ความหวัง” ว่าจะได้เข้าสู่สวรรค์ในวันพิพากษาครั้งสุดท้าย

การพิพากษาระดับที่ 2 เรียกว่า “พิพากษาครั้งสุดท้าย” ชาวคาทอลิกเชื่อว่าองค์พระเยซูเจ้าจะเสด็จมาอีกครั้งหนึ่งในวันสิ้นโลก ในวันนี้จะเป็นวันที่วิญญาณในไฟชำระจะกลับฟื้นคืนชีพอีกครั้งเพื่อมารับการพิพากษาครั้งสุดท้าย วิญญาณในไฟชำระที่ได้รับคำภาวนาและส่วนกุศลจากพิธีบูชาขอบพระคุณจากบรรดาญาติอย่างสม่ำเสมอจะมีโอกาสได้รับการพิพากษาให้มีชีวิตนิรันดร์ในสวรรค์ ส่วนบุคคลผู้มีบาปมากรวมทั้งไม่มีผู้อุทิศคำภาวนาให้ ก็จะได้รับ การพิพากษาในใช้ชีวิตนิรันดร์ในนรก ดังที่พระเยซูเจ้าทรงตรัสว่า “ผู้ที่ได้ทำความดีจะกลับคืนชีวิตมารับชีวิตนิรันดร์ ส่วนผู้ที่ทำความชั่วก็จะกลับคืนชีวิตมารับโทษทัณฑ์” (ยน 5 : 29) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2090)

การประกาศศาสนาหรือข่าวดีแห่งความรอดพ้นจึงเป็นพันธกิจสำคัญที่พระเยซูเจ้าทรงมอบให้กับบรรดาศิษย์ของพระองค์ก่อนที่พระองค์จะเสด็จขึ้นสู่สวรรค์ ให้ทุกคน “ไปสั่งสอนนานาชาติให้มาเป็นศิษย์ของเรา ทำพิธีล้างบาปให้เขาเดชะพระนามพระบิดา พระบุตร และพระจิต จงสอนเขาให้ปฏิบัติตามคำสั่งทุกข้อที่เราให้แก่ท่าน” (มธ 28: 18 - 20) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1979) นอกจากพระเยซูจะส่งมอบหน้าที่ให้กับบรรดาศิษย์แล้ว พระองค์ยังสอนวิธีการในการเผยแผ่ศาสนาให้กับบรรดาศิษย์ว่า

...ท่านได้รับมาโดยไม่เสียค่าตอบแทนก็จงให้เขาโดยไม่รับค่าตอบแทนด้วย อย่าหาเหรียญทอง เหรียญเงิน หรือเหรียญทองแดงใส่ในใต้ เมื่อเดินทาง อย่ามียาม อย่ามีเสื้อสองตัว อย่าสวมรองเท้า อย่าถือไม้เท้า เพราะคนงานย่อมมีสิทธิได้รับอาหารอยู่แล้ว

เมื่อท่านเข้าไปในเมืองหรือหมู่บ้าน จงดูว่าผู้ใดที่นั่นเป็นผู้เหมาะสมที่จะต้อนรับท่าน แล้วจงพักอยู่กับเขาจนกว่าท่านจะจากไป เมื่อท่านเข้าไปในบ้านใดจงให้พรแก่บ้านนั้น ถ้าบ้านนั้นสมควรได้รับพร จงให้สันติสุขของท่านมาสู่บ้านนั้น ถ้าบ้านนั้นไม่สมควรได้รับพร จงให้สันติสุขกลับมาหาท่าน...

ถ้าผู้ใดไม่ต้อนรับท่าน หรือไม่ฟังท่าน จงออกจากบ้านหรือเมืองนั้น จงสลัดฝุ่นจากเท้าออกเสียด้วย

จงฟังเถิด เราส่งท่านไปเหมือนแกะในฝูงสุนัขป่า ท่านจงฉลาดประดุจงูและชื่อประดุจนกพิราบ... (มธ 10: 10 - 16)

(คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1935 - 1936)

ข้อบัญญัติของพระเยซูข้างต้นนี้เป็นเสมือน “คู่มือ” ในการประกาศศาสนา โดยให้บรรดาอัครสาวกในฐานะธรรมทูตนั้นรู้จักการพิจารณาการดำรงชีวิตของตนให้เป็นไปด้วยความยากจนไม่รับทรัพย์สินอื่น ๆ มีเพียงสิ่งของจำเป็นในการเดินทาง ไม่สะสมทรัพย์สินสมบัติ นอกจากนี้ยังต้องรู้จักพิจารณาสถานที่ที่เหมาะสมในการเผยแผ่ศาสนาโดยเฉพาะในกลุ่มคนที่ยินดีและให้การต้อนรับ ไม่ฝืนประกาศคำสอนแก่คนที่ไม่ต้อนรับ ส่วนเรื่องการสลัดฝุ่นจากเท้า นั้น พระคัมภีร์อธิบายว่าเป็นการสลัดฝุ่นจากแผ่นดินที่ไม่บริสุทธิ์เนื่องจากไม่ฟังพระวาจาของพระองค์

การประกาศศาสนาคริสต์เป็นหน้าที่สำคัญของธรรมทูตที่จะต้องเดินทางบุกเบิกการประกาศศาสนาไปยังดินแดนห่างไกล ซึ่งการเดินทางนี้อาจต้องพบกับอุปสรรคหลายรูปแบบ แต่สุดท้ายการประกาศศาสนาก็เป็นผลสำเร็จ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญปาตริก ดังนี้

เชื่อกันว่านักบุญปาตริกคงเกิดในประเทศอังกฤษ ท่านถูกพวกโจรสลัดไอริชจับและถูกขายไปเป็นทาสในประเทศไอร์แลนด์ เมื่อท่านสามารถหลบหนีไปได้ท่านก็ยังมีความคิดและตั้งเป้าหมายว่าจะต้องทำให้พวกชาวไอริชพวกนี้กลับใจให้ได้

ท่านได้เข้าเป็นฤๅษีที่เมืองดูร์ส ได้รับการศึกษาที่เมืองโอกซ์แชนร์ ท่านได้ไปเยี่ยมพวกฤๅษีในประเทศอิตาลี ต่อมาได้เป็นพระสังฆราชในประเทศไอร์แลนด์และที่นี้เองมีกษัตริย์ต่างศาสนาองค์หนึ่งได้สั่งทหารให้จับกุมพระสังฆราชปาตริก แต่เมื่อได้ทรงเห็นการอัศจรรย์ต่าง ๆ ที่พระสังฆราชปาตริกได้กระทำจึงตรัสว่า “จงบอกให้เรารู้เกี่ยวกับพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของผู้ประทานฤทธิ์อันยิ่งใหญ่แก่ท่านเถิด” ท่านจึงอธิบายเรื่องพระตรีเอกภาพโดย

อาศัยไปไม้ที่มีลักษณะเป็น “สามแฉก” ที่สุดท่านจึงสามารถประกาศพระศาสนาทั่วไอร์แลนด์ได้

พระสังฆราชปาตริกได้จัดตั้งกลุ่มคริสตชนขึ้นและต้องการให้มีนักบวชเป็นชาวพื้นเมือง แม้มีอุปสรรคและความยากลำบากต่าง ๆ แต่งานแพร่ธรรมของท่านก็ได้รับผลสำเร็จอย่างงดงาม ซึ่งเห็นได้จากการที่ประเทศไอร์แลนด์ได้เป็นดินแดนของบรรดานักบุญและเป็นแหล่งกำเนิดบรรดาธรรมทูตมากมาย...

(อันตรธาน, 2556a, น. 41)

การประกาศศาสนาที่ประเทศไอร์แลนด์ของนักบุญปาตริก สอดคล้องกับอนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา แม้ว่าการประกาศศาสนาที่นี่จะมีอุปสรรคสำคัญคือกษัตริย์ต่างศาสนา แต่พระองค์ก็พยายามดัดแปลงวิธีการเผยแผ่ความเชื่อเรื่องพระตรีเอกภาพโดยใช้ไปไม้ที่มีลักษณะเป็นสามแฉกแทนพระบิดา พระบุตร และพระจิต ทำให้สามารถประดิษฐานพระศาสนาในประเทศไอร์แลนด์ได้อย่างมั่นคง

นักบุญอัสการ์เป็นนักบุญอีกท่านหนึ่งที่ประกาศศาสนายังประเทศต่าง ๆ ในฐานะธรรมทูตทั้งในดินแดนยุโรปตอนเหนือและบริเวณคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย จนทำให้กษัตริย์หลายพระองค์กลับใจ ดังนี้

...นักบุญอัสการ์ได้ออกเดินทางไปสู่ประเทศเดนมาร์กอย่างธรรมทูต ท่านได้รับการขนานนามว่าเป็น “ธรรมทูตของทวีปยุโรปตอนเหนือ” และได้เป็นพระสังฆราชองค์แรกของเมืองฮัมบูร์ก ท่านได้ทำงานเผยแผ่ความเชื่อในบริเวณภาคกลางของประเทศเยอรมนีด้วย

ต่อจากนั้นสมเด็จพระสันตะปาปา เกรกอรี ที่ 4 ได้ส่งท่านให้ไปประกาศพระศาสนาในคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย การเทศนาสั่งสอนของท่านแม้ว่าจะพบกับอุปสรรคนานัปการแต่ก็ได้ผลยิ่งใหญ่อันเป็นที่บรรเทาใจและให้กำลังใจแก่ท่าน คือการกลับใจของกษัตริย์โอลาฟ แห่งประเทศสวีเดนและการกลับใจของ กษัตริย์เอริด แห่งจัตแลนด์ ท่านนักบุญอัสการ์นับได้ว่าเป็นธรรมทูตที่เข้าไปเผยแผ่พระศาสนาในสแกนดิเนเวียเป็นคนแรก...

(อันตรธาน, 2558c, น. 53)

การประกาศศาสนาของนักบุญอัสการ์สอดคล้องกับอนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแพร่ศาสนา แม้ว่าจะพบอุปสรรค แต่ความสำเร็จของท่าน ในฐานะธรรมทูตคือการทำให้กษัตริย์โอลาฟ แห่งสวีเดนและ กษัตริย์เอริด แห่งจัตแลนด์ (ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของประเทศเดนมาร์ค) กลับใจ และท่านได้รับการยกย่องให้เห็น “ธรรมทูตของทวีปยุโรปตอนเหนือ”

ตัวอย่างทั้งหมดนี้ชี้ให้เห็นความสำคัญของประกาศข่าวดีในรูปแบบธรรมทูต เน้นการเดินทางไปประกาศศาสนาในดินแดนต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มเรื่องเล่าที่ปรากฏมากที่สุดในแบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแพร่ศาสนา แนวคิดเหล่านี้สะท้อนให้เห็นผ่านพฤติกรรม D การเผยแพร่และพัฒนาการเผยแพร่ความเชื่อทางศาสนา โดยเฉพาะอนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแพร่ศาสนา ทั้งนี้เพื่อปฏิบัติตามข้อบัญญัติและเพื่อผู้คริสตชนจะได้รอดพ้นจากบาป ซึ่งการประกาศข่าวดีแห่งความรอดพ้นเหล่านี้เป็นหน้าที่สำคัญที่จะต้องช่วยกันทำให้คนที่ไม่รู้จักพระเจ้าได้มารู้จักพระองค์ (กุซมัน, 2553, น. 91) เพื่อหวังว่าบุคคลเหล่านั้นจะได้รับความปลอดภัยจากความตาย ดังที่เปาโลกล่าวว่า “จงเชื่อพระเยซูองค์พระผู้เป็นเจ้าเถิด ท่านและครอบครัวจะได้รอดพ้น” (กจ 16: 31) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2181) เรื่องเล่าศาสนบุคคลเหล่านี้ทำหน้าที่ในการแสดงแนวคิดและรูปแบบการประกาศศาสนาและยังแสดงให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการประกาศข่าวดีเพราะ “เวลาที่กำหนดไว้มาถึงแล้ว พระอาณาจักรของพระเจ้าอยู่ใกล้แล้ว จงกลับใจ และเชื่อข่าวดีเถิด” (มก 1: 15) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1981)

1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประพันธ์ รวบรวม และดัดแปลง หนังสือคำสอน

หนังสือคำสอนเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คริสตชนสามารถเข้าถึงแนวคิด แนวปฏิบัติ หรือคำสอนทางศาสนาได้ง่ายและแพร่หลายมากยิ่งขึ้น จึงเป็นหน้าที่ของนักบวชในฐานะผู้มีความ “แตกฉาน” ในพระธรรมคำสอนที่จะประยุกต์ ดัดแปลง รวมถึงการแปลพระคัมภีร์เป็นภาษาท้องถิ่น เพื่อให้คริสตชนทุกชนชาติและทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงแก่นแท้ของคริสต์ศาสนาได้ง่ายยิ่งขึ้น แนวคิดนี้จึงเน้นไปที่พฤติกรรม D การเผยแพร่และพัฒนาการเผยแพร่ความเชื่อทางศาสนา เช่น เรื่องเล่าของนักบุญอัสกาโร พระสังฆราชและนักปราชญ์ ดังนี้

...นักบุญอัสกาโรได้ออกแรงทำงานด้วยใจร้อนรนตลอดระยะเวลา 40 ปี ในทุก ๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็นการศึกษาค้นคว้าทางเทววิทยาที่ดี การสร้างสรรค์พิธีกรรมที่ดี หรือจะเป็นการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ก็ดี หรือแม้แต่การสร้างโรงเรียนมากมายซึ่งมีลักษณะคล้ายสามเณราลัยในปัจจุบัน ตลอดระยะเวลาในสมัยกลาง “สารานุกรม” จำนวนมากมายของท่านได้เป็นแหล่งค้นคว้าทางความคิดสำหรับคนในสมัยนั้น เป็นต้นได้ช่วยในการอบรมพวักนักบวช ท่านได้เป็นนักปราชญ์ของพระศาสนจักรและพร้อม ๆ กับ

นักบุญเกรกอรี องค์กรใหญ่ คัสซีโอโดโร และโนเอซีอุส ท่านนักบุญอัสติโดโรได้เป็นคนหนึ่งในพวกอาจารย์ผู้ยิ่งใหญ่ของยุโรปจนถึงศตวรรษที่ 11...

(อันตรธาน, 2554d, น. 37)

การรวบรวมและค้นคว้าข้อมูลทางเทววิทยา การแต่งตำรา หรือสารานุกรมของท่านนักบุญอัสติโดโร สะท้อนผ่านอนุภาค D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เป็นคู่มือในการพัฒนารูปแบบพิธีกรรม รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือในการอบรมนักบวชให้มีความรู้ที่ถูกต้อง ซึ่งถือเป็นการประกาศศาสนารูปแบบหนึ่ง

เรื่องเล่าของนักบุญยอห์น เลโอนาร์ดี เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่ปรากฏอนุภาค D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา แสดงให้เห็นแนวคิดในการค้นคว้าและเรียบเรียงตำราทางศาสนา รวมทั้งการตั้งคณะนักบวชเพื่ออบรมคำสอนต่าง ๆ ให้กับสมาชิกและคริสตชน ดังนี้

...เมื่อเป็นพระสงฆ์แล้วท่านได้ตั้งคณะ “สหพันธ์แห่งคำสั่งสอนคริสตชน” เพื่อที่จะอบรมสั่งสอนพวกเด็ก ๆ ให้มีความรู้ทางด้านคำสอน และตัวท่านเองก็ได้เขียนหนังสือเล่มเล็ก ๆ ขึ้นเล่มหนึ่ง ซึ่งเต็มไปด้วยคำสั่งสอนอันเป็นแก่นสารของคริสต์ศาสนา

ท่านอุทิศชีวิตของท่านให้กับการริเริ่มที่สำคัญมาก ๆ คือ ท่านได้ตั้งคณะนักบวชชื่อ “คณะพระมารดาแห่งพระเจ้า” ซึ่งอุทิศตนในด้านการอบรมสั่งสอนประชาชนทั่วไป และเน้นในการเป็นศาสนบริกรเพื่อให้บริการด้านศีลศักดิ์สิทธิ์

(อันตรธาน, 2556c, น. 56)

กิจการการเผยแผ่คริสต์ศาสนาของนักบุญยอห์น เลโอนาร์ดีเป็นไปเช่นเดียวกับนักบุญอัสติโดโร ที่เน้นการรวบรวมและค้นคว้าหนังสือหรือตำราทางศาสนา เพื่อใช้ในการอบรม การเทศน์สอน และการให้ความรู้เกี่ยวกับคำสอนทางศาสนาแก่เยาวชนและคริสตชนทั่วไป ซึ่งทำให้คริสตชนสามารถเข้าใจข้อคำสอนได้โดยง่าย และสามารถนำคำสอนที่เขียนเป็นหนังสือไปเป็นคู่มือในการดำเนินชีวิตได้อีกด้วย

อนุภาค D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา เป็นอนุภาคที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมของศาสนบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในการประพันธ์ รวบรวม ดัดแปลง และแปลหนังสือคำสอน ซึ่งล้วนแต่ได้รับการยกย่องให้เป็นนักปราชญ์ของพระศาสนจักร เนื่องจากผลงานการประพันธ์ของท่านมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเป็นธรรมทูต คือ ทำให้คริสตชนสามารถอ้างอิงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำสอนที่เข้าใจง่าย เกิดจากประสบการณ์ตรงของผู้เขียน หนังสือหรือ

ตำราบางเล่มกลายเป็นหนังสือที่ทรงคุณค่าเพราะนอกจากจะบรรจุแนวคิดทางศาสนาอย่างเข้มข้นแล้วยังเปี่ยมไปด้วยความศรัทธา จึงอาจกล่าวได้ว่าท่านเหล่านี้ใช้งานประพันธ์เป็นธรรมทูตในการเผยแผ่ศาสนาแทนการเดินทาง

1.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานภายในพระศาสนจักร

หน้าที่ในการบริหารงานภายในพระศาสนจักร เป็นหน้าที่สำคัญของนักบวชที่มีสถานะเป็นผู้นำหรือผู้ปกครอง เช่น อธิการเจ้าคณะ พระสังฆราช รวมถึงสมเด็จพระสันตะปาปา เพื่อให้การเผยแผ่ศาสนาและการใช้ชีวิตสงฆ์สอดคล้องกับหลักความเชื่อและคุณค่าในพระวรสาร การบริหารงานนี้อาจเป็นการปฏิรูปและปรับปรุงวิธีการสอนคำสอน กำหนดหรือชำระระเบียบวินัย วางโครงสร้างการบริหารงานภายใน รวมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการประกอบพิธีกรรมของพระศาสนจักร ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสะท้อนผ่านอนุภาค D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม D5 การฟื้นฟูความเชื่อและชีวิตคริสตชน และ D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร

เรื่องเล่าศาสนบุคคลที่สะท้อนแนวคิดผ่านอนุภาค D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร อย่างชัดเจน คือ นักบุญซิลเวสเตอร์ ที่ 1 ในฐานะสมเด็จพระสันตะปาปา พระองค์คำนึงถึงความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากการตีความคำสอนที่ผิดพลาดเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ท่านจึงได้จัดการสังคายนาคำสอนขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว ดังนี้

...พระสันตะปาปาซิลเวสเตอร์ พระองค์เป็นชาวโรมบุตรของรุฟิнус ได้รับศีลบวชและดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปาต่อจากพระสันตะปาปาเมลคีอาเดสเมื่อวันที่ 31 มกราคม ค.ศ. 314 หนึ่งปีหลังประกาศกฤษฎีกาแห่งมิลาน ในสมัยของพระองค์ได้มีการสังคายนาที่สำคัญสองครั้ง คือ ที่อาร์เลส (Arles) และที่นิเซอา (Nicaea) การสังคายนาทั้งสองเพื่อย้ำถึงการประณามคำสอนผิดของพวกนิยมโดนาติสและพวกนิยมอารีอุส... เชื่อกันว่าพระองค์ได้สิ้นพระชนม์ในสมัยที่จักรพรรดิไดโอเคลเซียนุสได้เบียดเบียนศาสนา โดยที่พระองค์ไม่ได้เป็นมรณสักขี

(อันตรธาน, 2553a, น. 37)

เรื่องเล่าข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักบุญซิลเวสเตอร์ ที่ 1 เป็นผู้ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบิดเบือนคำสอนให้ผิดไปจากความเป็นจริง ซึ่งทำให้คริสตชนเกิดความเข้าใจผิด ท่านจึงได้จัดการสังคายนาคำสอนเพื่อปรับปรุงและกำหนดแนวทางการประกาศศาสนาให้ถูกต้อง นอกจากนี้ยังเป็นการประณามคำสอนที่ผิดเพี้ยนไปจากพระวรสารอีกด้วยด้วย

เช่นเดียวกับเรื่องเล่าของนักบุญอีกองค์หนึ่งที่มีความโดดเด่นด้านการบริหาร พระศาสนจักร นั่นคือ นักบุญปีโอที่ 5 ซึ่งในขณะที่พระองค์ดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปา พระองค์ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารกิจการภายในพระศาสนจักรหลายด้าน ทั้งด้านพิธีกรรม ด้านคำสอน รวมถึงด้านวินัยของนักบวช ดังนี้

...ในระหว่างสมณสมัย (ค.ศ. 1566-1572) ทรงตัดสินพระทัยในหลาย ๆ เรื่อง โดยทรงนำการสังคายนา แห่งเมืองเตรนต์มาสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง เช่น ในเรื่องเกี่ยวกับพิธีกรรม พระองค์ได้จัดพิมพ์หนังสือมิสซาและบทภาวนาชิ้นใหม่ เรื่องเกี่ยวกับคำสอน ทรงจัดพิมพ์หนังสือคำสอนชิ้นใหม่ เรื่องเกี่ยวกับเทววิทยาและเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัย ทรงกำชับให้พระสังฆราชได้พยายามอยู่ทำงานในสังฆมณฑลของตนให้ออกไปเยี่ยมพระสงฆ์และสัตบุรุษตามวัดบ่อย ๆ สำหรับนักบวชและผู้รับเพิ่มทรงขอให้อยู่ในอารามและหากต้องปฏิบัติหน้าที่ภายนอกก็ขอให้เจริญชีวิตอย่างคักคิสิทธิ และพระองค์ใส่ใจในเรื่องการขยายงานแพร่ธรรมต่าง ๆ

...สมเด็จพระสันตะปาปาปีโอ ที่ 5 ทรงฝากสิ่งดังงามไว้ในพระศาสนจักรมากมาย เป็นต้นเรื่อง การอบรมนักบวช การสอนคำสอนสัตบุรุษ การรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางของพระศาสนจักร ทรงก่อตั้งสมณกระทรวงต่าง ๆ ขึ้น และการสร้างเอกภาพให้กับพิธีกรรมของพระศาสนจักรด้วย ...

(อันตรธาน, 2562d, น. 33)

จากเรื่องเล่าข้างต้นปรากฏอนุภาคที่แสดงให้เห็นว่าพระองค์ได้ดำเนินการพัฒนาทั้งในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านระเบียบวินัยของพระสงฆ์ นั่นคืออนุภาค D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัย ซึ่งพระองค์ให้ความสำคัญกับการอภิบาลคริสตชนและดูแลนักบวชในเขตปกครองของพระสังฆราชท้องถิ่นอย่างยิ่ง ทรงกำหนดแนวปฏิบัติว่าพระสังฆราชต้องออกเยี่ยมสัตบุรุษและอารามต่าง ๆ เป็นประจำ รวมถึงกำชับให้นักบวชใหม่ปฏิบัติธรรมอยู่ในอาราม ออกนอกอารามเฉพาะเท่าที่จำเป็น นอกจากนี้ด้านโครงสร้างการปกครองพระองค์ยังได้ก่อตั้งสมณกระทรวงต่าง ๆ ขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานของพระศาสนจักรเป็นไปอย่างมีเอกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับอนุภาค D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร

เรื่องเล่าของนักบุญอีกองค์หนึ่งที่แสดงให้เห็นหน้าที่ในการบริหารและพัฒนากิจการของพระศาสนจักร คือ เรื่องเล่าของ นักบุญเกรโกรี พระสันตะปาปา ในฐานะที่พระองค์ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนจักรพระองค์ได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากมาย ดังนี้

...ทรงส่งเสริมนักพรตให้เน้นเรื่องงานเมตตาธรรม เช่น ช่วยเหลือพวกยิวที่ถูกข่มเหง จ่ายค่าไถ่ทาสให้เป็นอิสระ ทรงจัดการกับเรื่องสมบัติของพระศาสนจักรให้เข้ารูปเข้ารอย ส่วนทางด้านการเมือง ทรงพยายามต่อรองกับพวกลอมบาร์ดไม่ให้ทำลายกรุงโรม และภายหลังได้สร้างสันติกับกองทัพ ... ทรงปรับปรุงสถานภาพของกรุงโรมขึ้นใหม่ เช่น วัดและวิหารต่าง ๆ ทรงประพันธ์หนังสือประวัตินักบุญชาวอิตาเลียนในยุคแรก ๆ และยังได้ประพันธ์คู่มือการอภิบาลของบิชอป รวมทั้งบทเทศน์ จุดหมาย คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ และบทความเกี่ยวกับศาสนามากมาย ทางด้านพิธีกรรม บทเพลง บทสวด และที่รู้จักกันดีในนาม “บทเพลงเกรโกเรียน” ซึ่งก็นำมาจากพระนามของพระองค์นั่นเอง

(อันตรธาน, 2562a, น. 33)

เรื่องเล่าของนักบุญเกรโกรี แสดงให้เห็นคุณลักษณะของความเป็นนักพัฒนา โดยพระองค์เป็นผู้จัดระเบียบเรื่องทรัพย์สินของพระศาสนจักรให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง นอกจากนี้พระองค์ยังได้พัฒนาวัดและวิหารต่าง ๆ พัฒนารูปแบบการอภิบาลคริสตชนโดยได้จัดทำคู่มือการอภิบาล การให้คำแนะนำ และการสอนคำสอน ให้แก่พระสังฆราชท้องถิ่น รวมถึงการต่อรองกับคนนอกศาสนาเพื่อมิให้เบียดเบียนและทำลายพระศาสนจักร

ตัวอย่างที่ยกมานี้ชี้ให้เห็นบทบาทของพระสงฆ์โดยเฉพาะสมเด็จพระสันตะปาปาในการปรับปรุงการดำเนินงานของพระศาสนจักร สอดคล้องกับพฤติกรรม D โดยเฉพาะอนุภาค D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร เนื่องจากบางครั้งพระศาสนจักรที่ยิ่งใหญ่อยู่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีบริบทแวดล้อมต่างกัน จึงเป็นหน้าที่ผู้นำของพระศาสนจักรที่ต้องกำหนดและพัฒนาแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อให้การประกาศศาสนาและการอภิบาลคริสตชนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และเหมาะสม เรื่องเล่าในกลุ่มนี้จึงปรากฏอนุภาค D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม และ D5 การฟื้นฟูความเชื่อและชีวิตคริสตชน ร่วมกับอนุภาค D6 การพัฒนาพระศาสนจักรของผู้ดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปาถือว่าเป็นการกระทำที่มีความชอบธรรมและทุกการกระทำก็จะส่งผลทั้งในโลกมนุษย์และสวรรค์ตามพระบัญญัติที่ว่า “ทุกสิ่งที่ท่านจะผูกบนแผ่นดินนี้ จะผูกไว้ในสวรรค์ด้วย ทุกสิ่งที่ท่านจะแก้ในแผ่นดินนี้ ก็จะแก้ในสวรรค์ด้วย” (มธ 16: 19) (คณะกรรมกรการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1950)

1.2 แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ กับแนวคิดการสละชีพเพื่อศาสนา

แบบเรื่องที่ 2 มีหัวใจสำคัญอยู่ที่พฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ ซึ่งจากการวิเคราะห์แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านพฤติกรรมและ

อนุภาคที่เกี่ยวข้องสามารถจำแนกแนวคิดที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องที่ 2 ได้ 2 แนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องพระเจ้าหนึ่งเดียว และแนวคิดเกี่ยวกับการให้อภัย ดังนี้

1.2.1 แนวคิดเรื่องพระเจ้าหนึ่งเดียว

ศาสนาคริสต์จัดอยู่ในศาสนากลุ่มเอกเทวนิยม (Monotheism) คือเชื่อในพระเจ้าสูงสุดเพียงองค์เดียว และเชื่อว่าพระองค์ทรงสร้างมนุษย์ สร้างสรรพสิ่ง ทรงปกครอง ดูแลรักษา และทรงเป็นเจ้าของทุกสรรพสิ่งในจักรวาลนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552, น. 364) แนวคิดเรื่องพระเจ้าหนึ่งเดียวนี้เป็นความเชื่อที่สืบทอดจากพระคัมภีร์อพยพในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม กล่าวถึงเหตุการณ์ที่องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงมอบบัญญัติ 10 ประการ ให้แก่โมเสสผู้นำชาวฮีบรอนยอดเขาซีนาย ซึ่ง 3 ประการแรกกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับองค์พระผู้เป็นเจ้า ว่า

...พระเจ้าตรัสทุกถ้อยคำต่อไปนี้ว่า “เราคือพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่าน เป็นผู้นำท่านออกจากแผ่นดินอียิปต์ ให้พ้นจากการเป็นทาส

ท่านต้องไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากเรา

ท่านต้องไม่ทำรูปเคารพสำหรับตน ไม่ว่าจะเป็รูปลัสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอยู่ในท้องฟ้า เบื้องบน หรืออยู่ในแผ่นดินเบื้องล่าง หรืออยู่ในน้ำใต้แผ่นดิน

ท่านต้องไม่กราบไหว้หรือรับใช้เทพเจ้าเหล่านั้น เพราะเราคือพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่าน เป็นพระเจ้าที่ไม่ยอมให้มีคู่แข่ง เป็นพระเจ้าที่ลงโทษความผิดบาปที่เกลียดชังเราไปถึงลูกหลานจนถึงสามสี่ชั่วอายุคน แต่เราแสดงความรักมั่นคงต่อผู้ที่รักเราและปฏิบัติตามบทบัญญัติของเรา จนถึงพันชั่วอายุคน... (อพย 20: 1-6)

(คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 122 - 123)

จากบัญญัติข้างต้นจะเห็นว่าองค์พระผู้เป็นเจ้าหรือพระยาห์เวห์ทรงประกาศอย่างชัดเจนว่า “เราคือพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่าน เป็นพระเจ้าที่ไม่ยอมให้มีคู่แข่ง” คริสตชนจึงไม่สามารถนมัสการพระเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์นอกศาสนาได้ ผู้ที่เกลียดชังหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระองค์จะต้องถูกลงโทษ ในขณะที่เดียวกันผู้ที่รักและปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระองค์จะได้รับความรักเป็นรางวัลตอบแทน แนวคิดเรื่องพระเจ้าหนึ่งเดียวในบัญญัติ 10 ประการจึงเป็นบัญญัติสูงสุดที่เปรียบได้กับ “รัฐธรรมนูญ” ของคริสต์ศาสนา (วุฒิเลิศ แห่งลอม, 2555, น. 101) อย่างไรก็ตามแม้ว่าพระองค์จะเป็นพระผู้เป็นเจ้าเพียงพระองค์เดียว แต่พระองค์ทรงดำรงอยู่ในสถานะ 3 บุคคล เรียกว่า “พระตรีเอกภาพ” ได้แก่ ในฐานะพระบิดาหรือพระผู้สร้าง พระบุตรหรือพระเยซู และพระจิต

แนวคิดด้านความเชื่อในพระเจ้าหนึ่งเดียวกล่าวถึงการไม่ยอมรับพระเจ้าอื่นใด นอกจากพระเยซูเจ้าแต่เพียงผู้เดียว รวมถึงความขัดแย้งกับคนนอกศาสนาและการสละชีพทั้ง หมราวาสและนักบวช ตลอดจนคนแสดงให้เห็นรูปแบบการลงโทษที่โหดร้ายเพื่อบังคับให้เปลี่ยนความ เชื่อ สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนผ่านพฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ ตัวอย่างเช่น เรื่องเล่าของนักบุญอันดรูว์ อัครสาวก ท่านได้เดินทางไปประกาศพระวรสารยังประเทศกรีซ ดินแดนทางยุโรปเหนือจนถึงตอนใต้ของรัสเซีย และเมืองปาตริสโซ แคว้นอาคาญา ของจักรวรรดิ โรมัน ดังนี้

...การประกาศพระวรสารและข่าวดีของอันดรูว์ทำให้ข้าหลวงโรมันแห่งเมืองปา ตริสโซเกิดความอิจฉา และไม่พอใจที่ประชาชนให้ความสนใจที่อันดรูว์และเขาเกรงว่า ประชาชนจะแข็งข้อ จึงสั่งให้จับอันดรูว์มา ทรมานทุกรูปแบบ และที่สุดท่านอันดรูว์จึงถูก จับตรึงกางเขนเป็นตัวอักษรไขว้ (X) และเมื่อเพชรฆาตนำท่าน มาถึงแดนประหาร ท่าน ได้ขับเพลงสดุดีแต่ไม่กางเขนว่า “โอ้ไม่กางเขนที่ข้าฯ प्रารณา ที่ข้าฯ รัก ที่ข้าฯ แสวงหา และอยากได้เป็นที่สุด บัดนี้ข้าฯ กำลังเดินเข้าไปหาเจ้าด้วยความมั่นใจและความปีติยินดี ขอเจ้าจงช่วยแยกข้าฯ ออกจากมนุษยโลกละนำข้าฯ ไปเข้าเฝ้าพระอาจารย์เจ้าของข้าฯ ด้วย เพื่อว่าองค์พระเป็นเจ้าผู้ได้ทรงไถ่ข้าฯ โดยผ่านทางเจ้าจะได้ทรงต้อนรับข้าฯ โดย ผ่านทางเจ้าอีกเช่นเดียวกันด้วยเทอญ”...

(อันตรธาน, 2563e, น. 33)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าการประกาศศาสนาของนักบุญอันดรูว์ อัครสาวก สร้างความไม่พอใจให้กับข้าหลวงของอาณาจักรโรมันจึงสั่งให้ท่านเลิกประกาศศาสนา จึงปรากฏ อนุภาค F1.3 ถูกบังคับให้เลิกนับถือศาสนาคริสต์หรือบังคับให้ทำผิดหลักการทางศาสนา ซึ่งท่าน อันดรูว์ปฏิเสธและพร้อมที่จะสละชีพเพื่อปกป้องศาสนา สิ่งนี้แสดงให้เห็นความเชื่อในพระเจ้าหนึ่ง เดียวของท่านผ่านการสดุดีไม่กางเขน ท่านเชื่อว่าท่านจะได้ขึ้นสู่พระอาณาจักรขององค์พระผู้เป็น เจ้า และพระองค์จะทรงไถ่บาปและพิพากษาท่านให้อยู่ร่วมกับพระองค์ในสวรรค์ ท่านจึงยอมสละ ชีพเพื่อยืนยันความเชื่อเป็นมรดกสักขีด้วยการถูกตรึงกางเขน ซึ่งตรงกับอนุภาค F3.3 ถูกตรึง กางเขน ด้วยความปีติและความยินดีที่จะได้ความรักอันเป็นนิรันดรซึ่งเป็นบำเหน็จรางวัลอัน ยิ่งใหญ่ในสวรรค์

เรื่องเล่าของนักบุญบาร์บาราเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นแนวคิดเรื่อง พระเจ้าหนึ่งเดียวอย่างชัดเจน บาร์บาราหญิงสาวถูกผู้เป็นบิดาบังคับให้แต่งงานแต่เธอมิได้เต็มใจ ตรงกับอนุภาค F2.2 ถูกบังคับหรือข่มขู่ให้แต่งงานกับคนนอกศาสนา เมื่อบิดาทราบว่าเธอได้รับศีล

ล้างบาปเป็นคริสตชนแล้วยิ่งทำให้ทวีความโกรธขึ้นอีก จึงนำตัวเธอไปแจ้งความยังศาลในข้อหา เป็นคริสตชน ตรงกับอนุภาค F2.1 ถูกครอบครัวยุติธรรมให้ละทิ้งความเชื่อ/ทำร้ายร่างกาย ศาล บังคับเธอให้เลือกที่จะละทิ้งพระเจ้าหรือต้องโทษประหารชีวิต บาร์บาราเลือกที่จะยอมรับความ ตายเป็นมรณสักขีแต่ไม่ยินยอมที่จะละทิ้งความเชื่อในพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของไปกราบไหว้พระเจ้าของ ศาสนาอื่น ดังนี้

...เมื่อบิดามาทราบนภายหลังว่าบาร์บาราได้ทำพิธีล้างบาปเป็นคริสตชนแล้วเขายิ่ง โกรธมากและชักดาบ จะตัดศีรษะลูกสาวของตนเองแต่องค์พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงช่วยเธอ ไว้ ภายหลังบิดาจึงนำตัวบาร์บาราไปมอบยังศาลเพื่อรับการตัดสิน โดยท่านผู้พิพากษา ได้ออกคำสั่งให้บาร์บาราเลือกว่าจะกราบไหว้พระเท็กซ็เทียมหรือจะรับความตาย เธอตอบ ว่า “ดิฉันตัดสินใจแล้วว่าที่จะถวายชีวิตแด่องค์พระผู้เป็นเจ้าเพียงแต่เพียงพระองค์เดียว” ผู้พิพากษายิ่งโกรธมากขึ้นเพราะมีผู้คนมาร่วมฟังการตัดสินเป็นจำนวนมาก เขารู้สึก เหมือนถูกตบหน้าอย่างแรงจึงสั่งให้ทหารนำตัวบาร์บาราไปตัดศีรษะนอกเมือง...

(อันตรธาน, 2563a, น. 33)

นักบุญบาร์บาราเสียชีวิตในปี พ.ศ. 778 (ค.ศ. 235) การที่ท่านเลือกยืนยันทว่าจะ รับความตายแทนการกราบไหว้เทพเจ้าของศาสนาอื่น ตรงกับอนุภาค F1.3 ถูกบังคับให้เลิกนับถือ ศาสนาคริสต์หรือบังคับให้ทำผิดหลักการทางศาสนา แสดงให้เห็นความเชื่อในพระเจ้าหนึ่งเดียว ของท่าน ซึ่งถือเป็นแบบอย่างให้ชาวคาทอลิกในการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติขององค์พระผู้เป็น เจ้าอย่างเคร่งครัด

เช่นเดียวกับเรื่องเล่าของนักบุญเบนยามิน สังฆานุกรแห่งเปอร์เซีย ท่านถูก กษัตริย์เปอร์เซียบังคับให้เลิกนับถือคริสต์ศาสนาและละทิ้งองค์พระผู้เป็นเจ้าไปบูชาดวงอาทิตย์ และบูชาไฟ ตรงกับอนุภาค F1.3 ถูกบังคับให้เลิกนับถือศาสนาคริสต์หรือบังคับให้ทำผิดหลักการ ทางศาสนา แต่ท่านปฏิเสธอย่างเด็ดขาดกษัตริย์เปอร์เซียจึงสั่งให้ทรมานท่านจนเสียชีวิต ดังนี้

...เมื่อข่าวการเทศน์สอนของท่านเบนยามินได้ยินไปถึงกษัตริย์แห่งเปอร์เซีย พระองค์จึงทรงกริ้วมาก มีรับสั่งให้จับท่านเบนยามินและบังคับให้ละทิ้งความเชื่อโดยให้ ्हันมานมัสการดวงอาทิตย์และไฟ แต่ท่านเบนยามินปฏิเสธอย่างเด็ดขาด กษัตริย์อธรรม องค์นั้นจึงสั่งให้นำตัวไปขังคุกและให้ทรมานจนกว่าจะตาย ท่านถูกมัดมือมัดเท้า ถูกไม้ ไม้แหลม ๆ 20 อันตอกเข้าไปที่เล็บมือและเล็บเท้าทุกนิ้ว เลือดของท่านพุ่งออกมาทันที...

(อันตรธาน, 2560a, น. 50)

รูปแบบชีวิตของท่านนักบุญเบนยามินแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงในพระเจ้า แม้ว่าจะพบกับความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัสจากการถูกไม้ไผ่แหลมตอกเข้าที่เล็บมือและเล็บเท้า ซึ่งตรงกับอนุภาค F3.4.5 ถูกตอกเล็บมือและเท้า แต่อย่างไรก็ตามท่านยังแสดงออกถึงความรักและไว้วางใจองค์พระผู้เป็นเจ้าของท่านอย่างไม่ละทิ้งพระองค์รวมทั้งร้องสรรเสริญโมทนาคุณพระองค์จนกระทั่งลมหายใจสุดท้ายของชีวิต

จากความสัมพันธ์ระหว่างอนุภาคกับเรื่องเล่าข้างต้นจะเห็นว่าแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อในพระเจ้าหนึ่งเดียวสะท้อนให้เห็นผ่านอนุภาค F1 ความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อและการเผยแผ่ศาสนา อนุภาค F2 ความขัดแย้งกับครอบครัวนอกศาสนาและการแต่งงาน และอนุภาค F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ แนวคิดที่กล่าวข้างต้นถือเป็นอุดมการณ์ทางศาสนาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตคริสตชน ดังที่ วุฒิเลิศ แห่งล้อม (2555, น. 13) กล่าวว่า ความเชื่อไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากพระพรที่องค์พระผู้เป็นเจ้าของท่านให้ ดังนั้นความเชื่อจึงเป็นเสมือนชีวิตที่ต้องดูแล บำรุง และรักษาให้เจริญเติบโต เรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสตร์ทำหน้าที่ในการย้ำเตือนแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อพระเจ้าหนึ่งเดียวให้กับผู้อ่านซึ่งเป็นคริสตชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของความเชื่อและได้ใช้รูปแบบชีวิตศาสนบุคคลทั้งหลายบำรุงเลี้ยงดูความเชื่อของตนอย่างต่อเนื่อง บุคคลใดที่กล้ายืนยันความเชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้าของท่านจะได้รับการยอมรับในสวรรค์ ดังที่พระเยซูเจ้าตรัสว่า “ทุกคนที่ยอมรับเราต่อหน้ามนุษย์ เราจะยอมรับผู้นั้นเฉพาะพระพักตร์พระบิดาของเราผู้สถิตในสวรรค์ และผู้ที่ไม่ยอมรับเราต่อหน้ามนุษย์ เราก็จะไม่รับผู้นั้นเฉพาะพระพักตร์พระบิดาของเรา ผู้สถิตในสวรรค์ด้วย” (มธ 10: 32 - 33) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1936)

1.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการให้อภัย

การให้อภัย หมายถึง การยกโทษและให้อภัยซึ่งกันและกันเป็นรูปแบบการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์อย่างหนึ่งเพราะ “ถ้าท่านให้อภัยผู้ทำความผิด พระบิดาของท่านผู้สถิตในสวรรค์ก็จะประทานอภัยแก่ท่านด้วย แต่ถ้าท่านไม่ให้อภัยผู้ทำความผิดพระบิดาของท่านก็จะไม่ประทานอภัยแก่ท่านเช่นเดียวกัน” (มธ 6: 14 - 15) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1927) ดังที่กล่าวมาแล้วว่าศาสนาคริสต์เป็นศาสนาแห่งความรักไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นเพื่อนบ้านหรือเป็นศัตรู องค์พระเยซูเจ้าก็ทรงสอนให้คริสตชนมีความรักต่อบุคคลเหล่านั้นอย่างเท่าเทียมกัน ผู้ที่ไม่รู้จักการให้อภัยผู้ที่เบียดเบียนทำร้ายตนเองก็มิได้มีข้อแตกต่างกับบุคคลที่ไม่รู้จักพระเจ้า ดังที่พระองค์ทรงตรัสว่า

...ท่านทั้งหลายได้ยินคำกล่าวว่า จงรักเพื่อนบ้าน จงเกลียดศัตรู แต่เรากล่าวแก่ท่านว่า จงรักศัตรู จงอธิษฐานภาวนาให้ผู้ที่เบียดเบียนท่าน เพื่อท่านจะได้เป็นบุตรของพระบิดาเจ้าสวรรค์ พระองค์โปรดให้ดวงอาทิตย์ของพระองค์ขึ้นเหนือคนดีและคนชั่ว โปรดให้ฝนตกเหนือคนชอบธรรมและคนอธรรม ถ้าท่านรักแต่คนที่รักท่าน ท่านจะได้บำเหน็จรางวัลอะไรเล่า บรรดาคนเก็บภาษีมิได้ทำเช่นนี้ดอกหรือ ถ้าท่านทักทายแต่พี่น้องของท่านเท่านั้น ท่านทำอะไรพิเศษเล่า คนต่างศาสนา มิได้ทำเช่นนี้ดอกหรือ... (มธ 5: 43 - 47)

(คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1926)

การให้อภัยในที่นี้มีได้หมายความว่าให้คริสตชนเมินเฉยต่อการกระทำผิด แม้ว่าองค์พระผู้เป็นเจ้าจะอภัยบาปให้กับผู้ที่สำนึกผิด แต่พระองค์มิได้งดเว้นโทษหนักซึ่งเป็นผลจากการกระทำที่ผู้นั้นได้ทำไว้ ดังที่พระผู้เป็นเจ้าทรงลงโทษกษัตริย์ดาวิดซึ่งได้กระทำการ “ลบหลู่” พระองค์ ด้วยการนำภรรยาผู้อื่นมาเป็นภรรยาของตน กษัตริย์ดาวิดได้สำนึกผิดและพระผู้เป็นเจ้าทรงอภัยแก่บาปนั้น แต่พระองค์มิได้เมินเฉยต่อความผิดร้ายแรงนี้ พระองค์ลงโทษกษัตริย์ดาวิดด้วยการทำให้พระโอรสของกษัตริย์ดาวิดป่วยหนักและเสียชีวิตในที่สุด (เยียบ 2 ซมอ 12: 7 - 19)

การให้อภัยเป็นรูปแบบการแสดงความรักที่คริสตชนที่ดีพึงปฏิบัติ ผู้เขียนเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศานต์จึงได้นำเสนอแนวคิดนี้ผ่านรูปแบบชีวิตของนักบุญ ทำให้เรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 2 ผู้สะละชีพ ปราบกฏอนุกาต F4 การให้อภัยแก่ผู้เบียดเบียน ร่วมด้วย ตัวอย่างเช่น เรื่องเล่าของนักบุญมารีย์ กอเรตตี ที่ให้อภัยแก่คนนอกศาสนาที่ทำร้ายท่าน ดังนี้

...วันหนึ่งขณะที่มารีย์อยู่บ้านเลี้ยงน้อง ๆ ที่ยังเล็ก ๆ แต่เพียงลำพังคนเดียว อเล็กซานโตรเด็กหนุ่มอายุ 19 ปี ซึ่งช่วยงานอยู่ที่ไร้ได้ลอบเข้ามาในบ้านของเธอเพื่อจะลวนลามเธอแต่มารีย์ไม่ยอม เขาถือเหล็กแหลมจ่อหน้าและข่มขู่เธอว่า “ถ้าเธอไม่ยอมฉันจะฆ่าเธอ” แต่มารีย์ร้องห้ามว่า “อย่า อย่าท่านนะ มันเป็นบาป” มารี๋ยขัดขืนและดิ้นรนเพื่อให้พ้นจากการล่วงเกิน เธอจึงถูกอเล็กซานโตรแทงด้วยเหล็กแหลมถึง 14 แผลบาดเจ็บสาหัส และถูกนำส่งโรงพยาบาล

มารีย์ต้องทนทุกข์ทรมานอย่างมาก เธอได้บอกกับพระสงฆ์ผู้ฟังแก่บาปว่า “ลูกยินดีให้อภัยเขาเพราะความรักที่ลูกมีต่อพระเยซูคริสตเจ้าและลูกภาวนาขอให้เขาไปสวรรค์กับลูก” ที่สุดมารีย์สิ้นใจขณะจูบไม้กางเขนและในมือของเธอก็กำเหรียญแม่พระเอาไว้ตลอดเวลา...

(อันตรธาน, 2558a, น. 62)

จากเรื่องเล่าของนักบุญมารีย์ กอเรตตี ซึ่งให้เห็นอนุภาค การให้อภัยแก่เด็กหนุ่ม นอกศาสนาผู้ที่ทำร้ายท่าน ตรงกับอนุภาค F4 การให้อภัยแก่ผู้เบียดเบียน นอกจากนี้ท่านยัง ภาวนาวิงวอนให้เด็กหนุ่มผู้นั้นได้ไปสวรรค์กับท่านด้วย ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่านักบุญมารีย์ กอเรตตีเป็นผู้ที่มีความรักต่อเพื่อนมนุษย์อย่างลึกซึ้ง มีความศรัทธาที่มั่นคงและแน่วแน่ แม้ว่าจะ ถูกทำร้ายบาดเจ็บสาหัสแต่เธอยังคงตระหนักอยู่เสมอว่าการให้อภัยเป็นหน้าที่ของคริสตชนที่ดี

เรื่องเล่าของนักบุญเปาโล มิชิ พระสงฆ์ชาวญี่ปุ่น ซึ่งถูกจับร่วมกับเพื่อนพระสงฆ์ อีก 25 องค์ ทั้งหมดนี้ถูกตรึงกางเขนจากการเหตุการณ์การเบียดเบียนศาสนาในประเทศญี่ปุ่น เรื่องเล่านี้เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นลักษณะความเป็นคริสตชนที่ดีด้วยการให้อภัยผู้อื่น ดังนี้

30 ปีหลังจากที่นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ได้เริ่มงานแพร่ธรรมของท่านในประเทศ ญี่ปุ่น งานแพร่ธรรมในประเทศนี้ก็เริ่มประสบกับความยากลำบากมากขึ้น เพราะพวกที่มี อำนาจทางฝ่ายบ้านเมืองได้เริ่มลงมือทำการเบียดเบียนและจับกุมพระสงฆ์คณะฟรังซิส กันชาวสเปน 6 องค์ พระสงฆ์คณะเยสุอิต 2 องค์ และฆราวาสอีก 17 คน ซึ่งในจำนวนนี้ เป็นครุคำสอน 2 คน และเด็กอีก 2 คน ซึ่งมีอายุเพียง 11 และ 13 ปีเท่านั้น พวกนี้เป็น ชาวญี่ปุ่นทั้งหมด รวม 25 คน...

คุณพ่อเปาโล มิชิ ได้พยายามที่จะประกาศพระนามพระเยซูเจ้า (ในแบบญี่ปุ่น) ให้กับคนชาติเดียวกันกับท่านแต่กลับโดนจับไปตรึงกางเขน ผู้เห็นเหตุการณ์เล่าว่าคุณพ่อ เปาโล มิชิ ได้ร้องตะโกนออกมาว่า “พระเยซูเจ้าข้า พระเยซูเจ้าข้า ขอพระองค์โปรดอภัย ความผิดแก่ผู้ที่ตรึงพวกข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยเทอญ” แล้วค่อย ๆ สิ้นใจไร้เสียงคร่ำครวญ มีเพียงเสียงคลื่นกระทบฝั่ง ทุกคนถูกตรึงตายอย่างทรมาน พวกเขาได้สู้ทนในชั้นวีรกรรม ของมรณสักขีอย่างแท้จริง...

(อันตรธาน, 2560b, น. 50)

การปรากฏอนุภาค F4 การให้อภัยแก่ผู้เบียดเบียน ในเรื่องเล่านักบุญเปาโล มิชิ สะท้อนให้เห็นความเป็นคริสตชนอย่างเต็มตัว แม้ว่าท่านจะมีพื้นฐานทางสังคมอยู่ในประเทศที่มี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมายาวนาน แต่ท่านก็เข้าใจหลักคำสอนและความรักขององค์พระเยซู เจ้าอย่างดี และแสดงออกด้วยการยอมสละชีวิตของตนเป็นมรณสักขี รวมทั้งภาวนาเพื่อขอให้ องค์พระเจ้าให้อภัยแก่ผู้ที่ทำร้ายท่านด้วย

เรื่องเล่าของศาสนบุคคลที่แสดงให้เห็นความรักที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยการให้อภัยอีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องเล่าของนักบุญดิมีทรีนา หญิงสาวที่ถูกบิดาทำร้ายและพยายามจะล่องเรือ

เธอเนื่องจากมีอาการทางจิต จนทำให้เธอต้องหนีออกจากบ้าน การกระทำของ นักบุญติโมนีนาในครั้งนี้ทำให้บิดาโกรธมาและสั่งให้คนรับใช้ติดตามตัวเธอจนพบ ดังนี้

...บิดากับพวกสมุนรับใช้ของเธอได้ออกติดตามค้นหาตัวติโมนีนาอย่างไม่ลดละจนที่สุดพวกเขาได้พบว่าติโมนีนาได้ไปขออาศัยอยู่ที่บ้านนักบวชหญิงแห่งหนึ่งและเมื่อเดมอนได้พบติโมนีนาจึงบอกให้เธอลับไปอยู่ที่คฤหาสน์ตามเดิม แต่เธอปฏิเสธและบอกกับบิดาว่าเธอตั้งใจถวายชีวิตรับใช้พระเจ้าและจะอุทิศตนเป็นผู้รับใช้ในบ้านนักบวชหลังนี้

บิดาโกรธมากชกดาบออกมาฟันที่คอของติโมนีนา เธอค่อย ๆ ล้มลงก่อนสิ้นใจ เธอได้ภาวนาขอต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าได้โปรดประทานการอภัยต่อบิดาของเธอและเชื่อกันว่าในขณะนั้นเองเดมอนซึ่งเป็นบิดาของเธอก็หายจากโรคประสาทและอาการจิตหลอนต่าง ๆ ทันที ติโมนีนาได้มอบดวงวิญญาณและคืนลมหายใจแด่องค์พระผู้เป็นเจ้าอย่างสงบท่ามกลางหมู่บวช...

(อินทรธาน, 2564a, น. 33)

นักบุญติโมนีนา ถูกบิดาที่มีอาการทางสมองทำร้ายจนเสียชีวิต แต่ด้วยความศรัทธาต่อพระเยซูเจ้าก่อนที่ท่านจะเสียชีวิตติโมนีนาได้แสดงให้เห็นว่าท่านมิได้โกรธบิดาของท่าน แม้แต่น้อย ในทางกลับกันท่านได้ภาวนาต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าเพื่อให้พระองค์โปรดประทานอภัยแก่บิดาของท่าน ซึ่งให้เห็นว่าติโมนีนาเป็นผู้มีศรัทธาอย่างมั่นคงและองค์พระผู้เป็นเจ้าทรงให้อภัยต่อการกระทำของบิดาด้วยการทำให้เขาหายจากอาการทางจิตในทันที

อนุภาค F4 การให้อภัยแก่ผู้เบียดเบียน เป็นการแสดงให้เห็นว่าคุณคนผู้นั้นรักองค์พระผู้เป็นเจ้า เนื่องด้วยความรักต่อองค์พระผู้เป็นเจ้านี้ทำให้ท่านเหล่านั้นยินดีที่จะรักและให้อภัยผู้อื่น ซึ่งนิตยสารอุดมศานต์ได้ทำหน้าที่ในการเผยแพร่คุณลักษณะดังกล่าวผ่านรูปแบบชีวิตของนักบุญอันเป็นการสร้างสังคมแห่งความรักและการให้อภัยเพื่อที่คริสตชนไทยจะได้ชื่อว่าเป็น “ศิษย์ของพระเยซูเจ้า” ดังที่พระเยซูเจ้าตรัสว่า “ให้ท่านรักกัน เราชักท่านทั้งหลายอย่างไร ท่านก็จงรักกันอย่างนั้นเถิด ถ้าท่านมีความรักต่อกันทุกคนจะรู้ว่าท่านเป็นศิษย์ของเรา” (ยน 13: 34 - 35) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2116)

1.3 แบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤตินิยม กับแนวคิดความสุขที่แท้จริงและวิถีการเป็นคริสตชนที่ดี

แบบเรื่องที่ 3 มีหัวใจสำคัญอยู่ที่พฤติกรรม C การประพฤตินิยม ซึ่งจากการวิเคราะห์แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านพฤติกรรมและอนุภาคที่เกี่ยวข้อง

สามารถจำแนกแนวคิดที่สะท้อนผ่านแบบเรื่อง 3 ได้ 2 แนวคิด คือ แนวคิดความสุขที่แท้จริง แนวคิดเกี่ยวกับวิถีวิธีการเป็นคริสตชนที่ดี ดังนี้

1.3.1 แนวคิดความสุขที่แท้จริง

พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมัทธิวกว่าถึงเหตุการณ์การประกาศคำสอนอันเป็นปฐมเทศนาของพระเยซูเจ้าท่ามกลางอัครสาวกและคริสตชนที่ติดตามพระองค์บนภูเขาแห่งหนึ่ง เหตุการณ์การครั้งนี้เรียกว่า “การเทศนาบนภูเขา” (Sermon on the mount) ถือว่าเป็นการเทศนาครั้งสำคัญที่พระเยซูเจ้าในฐานะผู้นำของคริสต์ศาสนา พระองค์ทรงทำให้คริสตชนเข้าถึงบทบัญญัติทางศาสนาในพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิมที่มีอยู่ก่อนหน้านี้และปฏิบัติตามได้อย่างสมบูรณ์และเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ดังที่พระองค์ตรัสว่า

“จงอย่าคิดว่าเรามาเพื่อล้างธรรมเนียมบัญญัติหรือคำสอนของบรรดาประกาศก เราได้มาเพื่อล้างแต่มาเพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า ทรายใดที่ฟ้าและดินยังไม่สูญสิ้นไป แม้แต่ตัวอักษรหรือจุดเดียวจะไม่ขาดหายไปจาก ธรรมเนียมบัญญัติจนกว่าทุกอย่างจะสำเร็จไป” (มธ 5: 17-18)

(คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1924 - 1925)

การเทศนาบนภูเขาครั้งนี้พระเยซูเจ้าได้มอบคำสอนอันเป็นบทบัญญัติที่แสดงความรักอย่างแท้จริงของพระเจ้าต่อมนุษย์และอธิบายวิธีการเป็น “คนดี” ในแบบฉบับของพระองค์ให้กับคริสตชน ซึ่งเทียบได้กับการที่พระบิดาของพระองค์ทรงมอบบัญญัติ 10 ประการให้แก่โมเสสในพระคัมภีร์ปฐมกาล (ลือซัย ธาตุวิสัย สมเกียรติ ตรีนิกกร และสักรินทร์ ศิริบรรเทิง, 2555, น. 32)

คำสอนสำคัญที่พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมัทธิวบันทึกไว้เป็นอันดับแรกในการเทศนาบนภูเขาคือ เรื่อง “ความสุขที่แท้จริง” (Beatitudes) มีหัวใจสำคัญอยู่ที่ความสุขในพระอาณาจักรของพระเจ้า ประกอบด้วยหลักคำสอน 8 ประการ ได้แก่

1. ผู้มีใจยากจน ย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา
2. ผู้เป็นทุกข์โศกเศร้า ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับการปลอบโยน
3. ผู้มีใจอ่อนโยน ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับแผ่นดินเป็นมรดก
4. ผู้หิวกระหายความชอบธรรม ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะอิ่ม
5. ผู้มีใจเมตตา ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับพระเมตตา
6. ผู้มีใจบริสุทธิ์ ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้เห็นพระเจ้า
7. ผู้สร้างสันติ ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้ชื่อว่าเป็นบุตรของพระเจ้า

8. ผู้ถูกเบียดเบียนข่มเหงเพราะความชอบธรรม ย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา

ราชบัณฑิตยสถาน (2552, น. 92) อธิบายว่า บทเทศนาดังกล่าวมีลักษณะเป็นเงื่อนไขและรางวัลที่ผู้ปฏิบัติตามจะได้รับ ซึ่งพระเยซูเจ้าทรงใช้สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งหนุนนำใจแก่บรรดาผู้ถูกข่มเหง ผู้ถูกตีเตียน ผู้ถูกใส่ความ หรือนินทาว่าร้ายจากการปฏิบัติตนด้วยความชอบธรรมและยึดมั่นในพระองค์ ด้วยจิตใจที่แข็งแกร่งและมั่นคงในความศรัทธาอันเป็นที่พอพระทัยของพระเจ้า จึงเป็นพระพรของพระเจ้าที่จะประทานให้บุคคลที่ปฏิบัติตามหลักการเหล่านี้ได้รับบำเหน็จความชอบในสวรรค์

ตัวอย่างเรื่องเล่าที่สะท้อนให้เห็นแนวคิดเรื่องความสุขที่แท้จากจากการ “เป็นผู้มีจิตใจยากจน” หรือ “บกพร่องฝ่ายวิญญาณ” เช่น เรื่องเล่าของนักบุญเยโนเวฟา ว่า

...เยโนเวฟาได้ยินเสียงจากสวรรค์ที่กล่าวกับเธอว่า “เป็นบุญของผู้ที่สละวามในพระเป็นเจ้าและไม่ใส่ใจกับข้าวของฝ่ายโลก... เราคือสันติสุข ความชื่นชมยินดี และชีวิตของเจ้า จงดำเนินชีวิตอยู่ในเราและเจ้าจะพบกับสันติสุข จงปล่อยวางจากทุกสิ่งที่ผ่านมาเข้ามาและแสวงหาเพียงแต่สิ่งที่เป็นนิรันดรภาพ ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นอนิจจัง จงละทิ้งทุกสิ่งที่เป็นของของโลกนี้และสละวามแต่ในพระผู้สร้าง และจงสัตย์ซื่อต่อพระองค์เพื่อว่าจะได้บุญลาภที่แท้จริง”

เยโนเวฟาได้ถวายตัวแด่พระผู้เป็นเจ้าปฏิบัติตามน้ำพระทัยอาศัยการลดใจจากพระจิตเจ้า ท่านทำกิจใช้โทษบาปอย่างหนัก รับประทานอาหารเพียงขนมปังและถั่วเท่านั้น ใช้เวลาส่วนใหญ่กับการรำพึงภาวนา แต่ไม่เคยบกพร่องในการช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก...

(อันตรธาน, 2563c, น. 33)

การทำกิจใช้โทษบาป หมายถึง การแสดงออกถึงความสำนึกผิดในบาปของตน ด้วยการอดอาหาร การสวดภาวนา และอื่น ๆ (ศูนย์คริสตศาสนธรรมอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2550, น. 192) ซึ่งท่านนักบุญเยโนเวฟาแสดงออกถึงการใช้โทษบาปด้วยการรับประทานอาหารเพียงมือเดียว ตรงกับอนุภาค C1.5 การรับประทานอาหารอย่างจำกัด และการสวดภาวนาอย่างเข้มงวด ตรงกับอนุภาค C1.3 การสวดภาวนาและการใช้โทษบาป สิ่งนี้เป็นตัวอย่างของการละทิ้งความสุขทางกายซึ่งถือเป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืน และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับพระเจ้า ซึ่งถือเป็นเพียงแต่ตามที่พระองค์ทรงตรัสกับท่านผ่านทางนางนินมิธว่า “เราคือสันติสุข ความชื่นชมยินดี และชีวิตของเจ้า

จงดำเนินชีวิตอยู่ในเราและเจ้าจะพบกับสันติสุข” สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าท่านนักบุญเยโนเวฟา เป็นผู้มีความเชื่อที่ลึกซึ้ง ซึ่งสื่อถึง ธาตุวิสัย สมเกียรติ ตรีนิกร และสักกรินทร์ ศิริบรรเทิง (2555, น. 37) กล่าวว่าการมีใจยากจน หมายถึง การยอมรับว่าตนนั้นเป็นผู้มีบาป เป็นผู้ที่ไม่สมบูรณ์ทางด้านจิตใจ มีเพียงองค์พระผู้เป็นเจ้าเท่านั้นที่จะสามารถเติมเต็มจิตใจให้เต็มบริบูรณ์

การยอมรับความเจ็บปวดจากบาดแผลซึ่งเชื่อว่าเป็นการทดสอบจากองค์พระผู้เป็นเจ้า เป็นอีกสิ่งหนึ่ง que แสดงให้เห็นความอดทนเพื่อจะได้เข้าสู่พระอาณาจักรสวรรค์ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญปีโอ แห่งปีเอเตรลชีนา ดังนี้

...คุณพ่อปีโอโดดเด่นในด้านโปรดศีลอกภัยบาป การให้คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ และการบำเพ็ญภาวนา คุณพ่อได้บันทึกไว้ว่า “การภาวนาเป็นอาวุธที่ดีที่สุดซึ่งเรามีอยู่ เป็นกุญแจที่จะใช้เปิดดวงพระทัยพระเป็นเจ้า เราจำเป็นต้องทูลพระเยซูเจ้ามิใช่เพียงด้วยคำพูดแต่ด้วยหัวใจ”

ราวต้นเดือนกันยายน ค.ศ. 1910 ขณะที่ คุณพ่อกำลังภาวนาอยู่ต่อหน้าไม้กางเขนในวัดน้อยเก่าแก่ของอาราม คุณพ่อได้รับรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ที่ฝ่ามือ เท้า และสี่ข้าง เป็นแผลที่เปิดอยู่ตลอดและมีเลือดไหล คุณพ่อน้อมรับรอยแผลและการทรมานนี้ด้วยความสุภาพ...

(อันตรธาน, 2561c, น. 33)

รอยแผลศักดิ์สิทธิ์ (Stigmata) หมายถึง รอยแผลที่เกิดขึ้นบนร่างกายมนุษย์ที่รักษาไม่หาย เป็นรอยแผลในลักษณะและตำแหน่งเดียวกับที่เกิดขึ้นบนร่างกายของพระเยซูเจ้าในเหตุการณ์ที่พระองค์ถูกตรึงกางเขน คือ บริเวณฝ่ามือและฝ่าเท้าเกิดจากการถูกตรึงด้วยตะปู บริเวณด้านข้างลำตัวหรือบริเวณใกล้หัวใจเกิดจากถูกแทงด้วยหอก ในบางครั้งอาจเป็นที่บริเวณศีรษะด้วยซึ่งเกิดจากความแหลมคมของมงกุฎหนาม (Petruzzello, 2022, เอกสารจากเว็บไซต์)

คริสตชนเชื่อว่ารอยแผลศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้มิได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เกิดขึ้นกับผู้ที่มีความชอบธรรมอาจเป็นรอยแผลที่เกิดขึ้นเพียงชั่วคราวหรืออาจเกิดขึ้นอย่างถาวร ถือเป็นสัญลักษณ์ของการมีส่วนร่วมกับความทุกข์ทรมานของพระคริสต์เจ้า ซึ่งแสดงให้เห็นความสุขซึ่งมิใช่ความสุขจากความเจ็บปวด แต่เป็นความสุขที่ท่านทราบว่าจะได้รับบำเหน็จรางวัลในสวรรค์ การยอมรับความเจ็บปวดจากรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ของปีโอ แห่งปีเอเตรลชีนา จึงถือแสดงออกถึงความเชื่อและความหวังด้วยความสุภาพนอบน้อม ด้วยท่านมิได้ใช้ชีวิตด้วยความเจ็บปวดหรือเศร้าโศก แต่ท่านกลับใช้ชีวิตด้วยความเชื่อที่บริสุทธิ์และกล้าหาญ เพราะท่านเชื่อว่าเมื่อท่านสิ้นใจแล้ว

ความเจ็บปวดและความเศร้าโศกเหล่านี้จะได้รับการปลอบโยนจากองค์พระผู้เป็นเจ้า นอกจากนี้ความเป็นผู้ยำเกรงต่อพระเจ้าจะทำให้ท่านได้เห็นพระเจ้าผู้มีความบริสุทธิ์ด้วยเช่นกัน ตรงกับอนุภาค C1.4 การยอมรับบาดแผลศักดิ์สิทธิ์

หลักปฏิบัติเพื่อเข้าถึงความสุขที่กล่าวมาข้างต้นเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นรูปแบบชีวิตของศาสนบุคคลด้วยความมุ่งหวังถึง “ผลตอบแทน” ที่จะได้รับจากองค์พระผู้เป็นเจ้า แสดงให้เห็นว่าเรื่องเล่าในนิตยสารอุดมศานต์ทำหน้าที่สื่อแนวคิดเรื่องความสุขแท้เพื่อให้ผู้ที่มีหวัง หรือเศร้าโศกได้มีกำลังใจในการดำรงชีวิตด้วยความรักต่อองค์พระเจ้า ดังที่องค์พระเยซูเจ้าทรงตรัสว่า “ท่านทั้งหลายย่อมเป็นสุขเมื่อถูกดูหมิ่นข่มเหงและใส่ร้ายต่าง ๆ นานาเพราะเรา จงชื่นชมยินดีเกิดเพราะบำเหน็จรางวัลของท่านในสวรรค์นั้นยิ่งใหญ่นัก เขาได้เบียดเบียนบรรดาประกาศกที่อยู่ก่อนท่านดังนี้ด้วยเช่นเดียวกัน” (มธ 5: 11 - 12) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1924)

1.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับวิถีการเป็นคริสตชนที่ดี

การเป็น “คนดี” ตามแนวคิดของคริสต์ศาสนาคือการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติในพระคัมภีร์เพื่อ “เป็นคนดีอย่างสมบูรณ์ ดังที่พระบิดาเจ้าสวรรค์ของท่านทรงความดีอย่างสมบูรณ์” (มธ 5: 48) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2014, น. 1926) ดังนั้นแนวทางการปฏิบัติตนเป็นเป็นคริสตชนที่ดีจึงสัมพันธ์กับรูปแบบชีวิตของพระเยซูเจ้าและคุณธรรมทางศาสนา จากการวิเคราะห์เรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศานต์สามารถวิเคราะห์แนวคิดวิถีการปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดีได้ 2 ประเด็น คือ แนวคิดเกี่ยวกับวิถีการเป็นฆราวาสที่ดี และแนวคิดเกี่ยวกับวิถีการเป็นนักบวชที่ดี ดังนี้

1.3.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิถีการเป็นฆราวาสที่ดี

1) การถือความยากจน เรียบง่าย

การถือความยากจน (Poverty) หมายถึง การไม่ยึดติดกับสิ่งของ ทรัพย์สินสมบัติ รวมทั้งไม่มุ่งแสวงหาความสุขทางวัตถุและความสุขทางโลก เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่นำมนุษย์ไปสู่ความผิดหวังมิใช่ความสุขแท้จริง นอกจากนี้การถือความยากจนยังหมายรวมถึงการใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท ไม่ฟุ้งเฟ้อ ทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ไม่โลภอยากได้สิ่งของหรือทรัพย์สินของผู้อื่นด้วย (ไพบย มนिरาช, 2548, น. 34 - 35)

องค์พระเยซูเจ้าทรงให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตด้วยความยากจน พระองค์ทรงบัญญัติให้ผู้ที่ติดตามพระองค์จะต้องละทิ้งสมบัติทางโลก เนื่องจากความโลภในทรัพย์สินเงินทองจะเป็นอุปสรรคต่อการไปสู่สวรรค์ ดังที่พระองค์ตรัสแก่เศเรฐซีผู้หนึ่งว่า “ถ้าท่าน

อยากเป็นคนดีอย่างสมบูรณ์ จงไปขายทุกสิ่งที่มี มอบเงินให้คนยากจน และท่านจะมีทรัพย์ในสวรรค์ แล้วจงติดตามเรามาเถิด” เมื่อได้ยินพระวาจานี้ชายหนุ่มผู้นั้นจากไปด้วยความทุกข์เพราะเขามีทรัพย์สมบัติมากมาย” (มธ 19: 21 - 22) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1956)

เรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสาร อุดมศานต์ สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบชีวิตที่ไม่ยึดติดกับวัตถุนิยมและสมบัติทางโลก รวมทั้งการใช้ที่เรียบง่ายตามแบบอย่างขององค์พระเยซูเจ้า สะท้อนให้เห็นผ่านอนุภาค C1.1 การถือความยากจน สมถะ เรียบง่าย เช่น เรื่องเล่าของนักบุญเบเนดิก โยเซฟ ลาเบร ว่า

...ท่านเป็นนักจาริกแสวงบุญและเป็นคนขอทานด้วย เพราะเมื่อท่านจาริกไปที่ใด ท่านก็จะขอรับบริจาค เพื่อนำเงินและสิ่งของต่าง ๆ ที่ได้รับบริจาคมานั้นไปแจกจ่ายให้แก่ คนที่ยากจน ท่านเจริญชีวิตกระทำกิจเมตตาด้วยใจกว้าง ท่านมีเพียงพระคัมภีร์และไม้เท้าเท่านั้นที่ติดตัวไปตลอด ที่สุดในปี ค.ศ.1783 ท่านได้จาริกแสวงบุญมาจนถึงกรุงโรม และได้ล้มลงกลางถนนเพราะร่างกายอ่อนกำลังลง หลังจากที่ท่านได้รับศีลเจิมคนป่วย แล้ว ท่านได้สิ้นใจอย่างสงบ

ท่านนักบุญเบเนดิก โยเซฟ ลาเบร เป็นแบบอย่างที่สอนเรามนุษย์มิให้หลงในเกียรติยศ ข้าวของ เงินทอง ความสนุกสนานฝ่ายโลก แต่ให้รู้จักหนทางแห่งการใช้โทษบาปและถือความยากจน...

(อันตรธาน, 2561b, น. 31)

เรื่องเล่าของนักบุญเบเนดิก โยเซฟ ลาเบร ปรากฏอนุภาค C1.1 การถือความยากจน สมถะ เรียบง่าย เป็นตัวอย่างของคริสตชนที่มีรูปแบบชีวิตเรียบง่าย ไม่ยึดติดทรัพย์สมบัติ และเนื่องจากท่านเป็นนักแสวงบุญไปยังที่ต่าง ๆ โดยปราศจากทรัพย์สินเงินทอง จึงปรากฏอนุภาค C1.8 การเดินทางแสวงบุญ ทำให้ท่านได้พบกับคนยากจนจำนวนมาก และแม้ว่าท่านจะใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายท่านก็มีเมตตาในการช่วยเหลือคนยากจนเหล่านั้น ในตอนท้ายของเรื่อง ผู้เขียนได้สรุปสิ่งที่สะท้อนจากรูปแบบชีวิตของนักบุญเบเนดิก โยเซฟ ลาเบร นั่นคือการถือความยากจนเรียบง่ายนั่นเอง

เรื่องเล่าของนักบุญเอลีซาเบธ แห่งอังการี เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นการดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย แม้ว่าพระองค์จะมีสถานะเป็นเจ้าของแห่งประเทศอังการี

แต่พระองค์ก็มีได้ใส่ใจกับทรัพย์สินสมบัติ เกียรติยศ และความสุขทางโลก แต่กลับเน้นการช่วยเหลือเพื่อมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

เอลิซาเบธ มีนิสัยร่าเริงอยู่เสมอ ทั้งได้อุทิศเวลาให้กับการสวดภาวนาตั้งแต่วัยสาว เธอเป็นผู้ที่เต็มไปด้วยความรักและความเมตตาต่อคนยากจน คนเจ็บไข้ได้ป่วย และแม้กระทั่งคนที่เป็นโรคติดต่อด้วย เธอได้พยายามต่อสู้กับความอยุติธรรมทุกชนิดที่เกิดขึ้นกับคนยากจนทั่ว ๆ ไป...

...ครั้งเมื่อพระสวามีของเธอเสียชีวิตในสงครามครูเสด เธอได้สละข้าวของและทรัพย์สินสมบัติทุกอย่าง เพื่อมอบตัวเองแด่พระคริสตเจ้าซึ่งกำลังมีชีวิตอยู่ในคนยากจน เธอเข้าเป็นนักบวชชั้นที่ 3 ของนักบุญฝรั่งเศส

นักบุญเอลิซาเบธได้อุทิศตัวเองในการดูแลเอาใจใส่คนป่วยในโรงพยาบาลด้วยความสุภาพและด้วยความรัก เป็นโรงพยาบาลที่เธอได้สร้างขึ้นที่เมืองมาร์บูร์ก เธอได้เจริญชีวิตเป็นนักบวชจริง ๆ จนกระทั่งสิ้นใจในวันที่ 14 พฤศจิกายน ค.ศ.1231 และได้รับการประกาศแต่งตั้งให้เป็นนักบุญในปี ค.ศ.1253

(อันตรธาน, 2557c, น. 53)

อนุภาค C1.1 การถือความยากจน สมถะ เรียบง่าย แม้ว่าจะมีข้ออนุภาคหลักในเรื่องเล่าของนักบุญเอลิซาเบธ แห่งฮังการี แต่สามารถสะท้อนแนวคิดในการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย รักและเอาใจใส่คนยากจน โดยได้รับการสนับสนุนจากพระสวามี และเมื่อพระสวามีสิ้นพระชนม์พระองค์ก็ได้ให้ความสำคัญกับตำแหน่งเจ้าหญิงอีก แต่พระองค์กลับให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตอย่างผู้มีศรัทธา พระองค์ได้สละทรัพย์สินสมบัติทุกอย่างเพื่อปรนนิบัติ ดูแล และรับใช้พระเยซูเจ้าผ่านทางคนยากจน

การพึงพอใจที่จะใช้ชีวิตด้วยความยากจนและเรียบง่ายเป็นคำสอนสำคัญที่คริสตชนพึงปฏิบัติ เนื่องจากความร่ำรวยซึ่งเป็นสมบัติทางโลกนั้นถือเป็นสิ่งขัดขวางความศรัทธา เพื่อจะมีสมบัติและความร่ำรวยในสวรรค์จึงจำเป็นต้องสละความสุขทางโลก ดังที่พระเยซูเจ้าทรงตรัสว่า “ผู้ใดที่สละบ้านเรือน พี่น้องชายหญิง บิดามารดา บุตร ไร่นาเพราะเห็นแก่เรา ก็จะได้รับตอบแทนร้อยเท่า” (มธ 19: 29) เรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศานต์จึงมีหน้าที่ในการย้ำแนวคิดดังกล่าวและถ่ายทอดผ่านรูปแบบชีวิตของนักบุญองค์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักและระลึกเสมอว่า “คนมั่งมีจะเข้าสู่อาณาจักรสวรรค์ได้ยาก” (มธ 19: 24) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1956)

2) การถือความสุภาพ นบนอบ

ความนบนอบ (Obedience) หมายถึง การยอมสละสิทธิ ความคิด และความเชื่อทางโลกของตนเพื่อทำตามคำสอนและคำแนะนำของพระสงฆ์หรือผู้ใหญ่ในฐานะผู้ชอบธรรม ด้วยความสุภาพและยินดี ดังที่องค์พระเยซูเจ้าทรงนบนอบและเชื่อฟังต่อพระบิดา คริสตชนเชื่อว่าพระสงฆ์หรือนักบวชเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนโดยอาศัยการตัดสินใจจากองค์พระผู้เป็นเจ้า คำสอนและคำสั่งทั้งหลายของพระสงฆ์จึงเป็นสิ่งชอบธรรมตามบทบัญญัติ (ไพบย มนिरาช, 2548, น. 36 - 38) ดังที่พระคัมภีร์ฮีบรูกล่าวว่า “จงเชื่อฟังและอยู่ใต้อำนาจผู้นำของท่าน เพราะเขาเหล่านั้นคอยเอาใจใส่ดูแลวิญญาณของท่านเสมือนผู้ที่ต้องเสนอรายงาน” (ฮีบ 13: 17 - 19) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2387)

ความสุภาพ นบนอบ และเชื่อฟัง เป็นสิ่งที่คริสตชนต้องพึงระลึกและปฏิบัติ เพราะพระคัมภีร์ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่าหากไม่เชื่อฟังองค์พระผู้เป็นเจ้าจะก่อให้เกิดผลเสียอย่างไร เช่น การลักลอบกินผลไม้ต้องห้ามของอาดัมและเอวาทำให้มนุษย์ตกอยู่ในบาปและถูกสาปแช่ง (เทียบ ปฐก 3: 1 - 24) หรือ การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพระเจ้าทำให้ประกาศโยนาห์ถูกปลาใหญ่กลืนอยู่ในท้องถึงสามวันสามคืน (เทียบ ยนา 1: 1 - 3, 2: 1 - 2) นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าผู้ที่เชื่อฟังองค์พระผู้เป็นเจ้าจะได้รับสิ่งตอบแทนอย่างไร ดังเช่นเหตุการณ์ที่พระเจ้าบันดาลให้เกิดน้ำวินาศท่วมโลกเพื่อทำลายสิ่งมีชีวิตที่ตกเป็นทาสของบาป แต่โนอาห์และครอบครัวเป็นผู้ถูกเลือกให้รอดพ้นจากภัยพิบัตินั้นเพราะ “โนอาห์เป็นคนดี เป็นคนชอบธรรมในหมู่คนร่วมสมัย เขาดำเนินชีวิตตามพระประสงค์ของพระเจ้า” และ “เขาทำตามที่พระเจ้าทรงบัญชาทุกประการ” (ปฐก 6: 9, 22) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 25 - 26)c

เรื่องของศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสาร อุดมศาสตร์เป็นตัวอย่างที่ย้ำเตือนให้คริสตชนได้ตระหนักถึงการเคารพ นบนอบ และเชื่อฟัง พระเจ้า รวมทั้งพระสงฆ์ในฐานะตัวแทนขององค์พระเยซูเจ้า สะท้อนผ่านอนุภาค C1.6 การถือความสุภาพ นบนอบ เชื่อฟัง ดังตัวอย่างเรื่องเล่าของนักบุญเฮนรี ที่ 2 ดังนี้

...ในปี 998 พระองค์ได้อภิเษกกับพระราชินีคูเนกันดาแห่งลักแซมบูร์ก และพระองค์ได้ทรงมอบแบบอย่างที่ดีที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม พระองค์แม้ทรงเก่งในการริเริ่มต่าง ๆ แต่ก็ทรงกระทำด้วยความมั่นคงรอบคอบไม่รีบร้อน

มีเรื่องเล่าว่า คราวหนึ่งจักรพรรดิเฮนรีทรงเสด็จเยี่ยมอารามฤๅษีเบเนดิกต์ที่แซงต์ วาลร์ ในมณฑลลอเรนซ์เป็นการส่วนพระองค์ พระองค์ขอสมัครเข้าเป็นนักบวชในอาราม

แล้วอธิการได้ทูลตอบว่า “ท่านอยู่บนบันลึงก์อาจทำประโยชน์ได้มากกว่าอยู่ในอาราม” แต่เนื่องจากจักรพรรดิเฮนรีทรงเน้นข้อร้องอีก อธิการจึงทูลว่า “ดีแล้วเราขอรับท่านเป็นฤาษีในคณะของเรา และเราสั่งท่านจงเห็นแก่ความนบนอบ ขอให้ท่านไปปกครองบ้านเมืองของท่านเถิด” จักรพรรดิเฮนรีทรงโค้งคำนับรับคำสั่งจากท่านอธิการต่อหน้าบรรดาฤาษี พระองค์นบนอบต่อคำสั่งของอธิการ...

(อันตรธาน, 2556d, น. 41)

เรื่องเล่าของนักบุญเฮนรี ที่ 2 ปรากฏพฤติกรรม C1.6 การถือความสุภาพนบนอบ เชื้อฟิง เป็นตัวอย่างของผู้ที่มีความนบนอบและเชื้อฟิงต่อคำสั่งของท่านอธิการผู้ปกครองอารามฤาษีเบเนดิกต์ เนื่องจากพระองค์มีความศรัทธาในศาสนาอย่างยิ่งจึงต้องการสละบัลลังก์และขอบวชเป็นฤาษี แต่ท่านอธิการเห็นว่าพระองค์เป็นกษัตริย์ที่ทรงคุณธรรม การที่พระองค์อยู่ในอำนาจจะสามารถสร้างคุณประโยชน์แก่ประชาชนได้มากกว่าการออกบวช ท่านอธิการจึงรับนักบุญเฮนรีเป็นสมาชิกอารามและใช้อำนาจในฐานะอธิการสั่งให้นักบุญเฮนรีกลับไปครองบัลลังก์ตามเดิม ซึ่งนักบุญเฮนรีก็ปฏิบัติตามด้วยความสุภาพและเชื้อฟิง

เรื่องเล่าของนักบุญอิกญาซิโอ ชาวอันทีโอก เป็นเรื่องเล่าอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้เขียนต้องการเน้นย้ำให้คริสตชนมีความนบนอบและเชื้อฟิงคำสอนและคำสั่งของพระสังฆราชประจำสังฆมณฑล เพื่อเลียนแบบองค์พระเยซูเจ้าซึ่งพระองค์ทรงเชื้อฟิงพระบิดา ดังนี้

...ท่านอิกญาซิโอมีความคิดทางพิธีมิสซาเกี่ยวกับการเป็นมรณสักขี โดยที่ท่านแลเห็นว่าความเป็นมรณสักขี นั้นเปรียบเสมือนการยึดอายุัญญาษาแห่งความรักและความนบนอบเชื้อฟิงของพระคริสตเจ้าที่ได้รับการ ถวายบูชาในพิธีมิสซานั้นออกไปโดยอาศัยการพลีชีวิต ท่านปรารถนาที่จะเป็น “ปังขาวของพระคริสตเจ้า” ในจดหมายที่ท่านเขียนถึงศาสนจักรต่าง ๆ นั้น ท่านพยายามเตือนทุกคนให้นบนอบเชื้อฟิงต่อพระสังฆราช เหมือนกับที่พระเยซูเจ้าทรงนบนอบเชื้อฟิงพระบิดาเจ้าและได้แนะนำพวกเขาให้พยายามรวมกลุ่มกันเพื่อจะถวายมิสซาและสรรเสริญพระเจ้าบ่อย ๆ เท่าที่จะทำได้...

(อันตรธาน, 2558d, น. 60)

นักบุญอิกญาซิโอ ชาวอันทีโอก เป็นมรณสักขีถูกลงโทษในข้อหาเป็นนับถือคริสต์ศาสนาที่กรุงโรม แต่ก่อนที่ท่านจะเดินทางไปกรุงโรมนั้น ท่านได้พยายามเผยแพร่คำสอนและแนวคิดทางศาสนาไปยังสังฆมณฑลต่าง ๆ ผ่านทางจดหมาย ซึ่งหนึ่งในคำสอนที่ท่านเน้นให้คริสตชนตระหนักถึงความสำคัญนั้นคือการเคารพ นบนอบ และเชื้อฟิงผู้นำพระศาสนจักรประจำ

ท้องถิ่น เพื่อจะได้เลียนแบบองค์พระเยซูเจ้าอย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับอนุภาค C1.6 การถือ
 ความสุภาพ นบนอบ เชื่อฟัง

ศาสนบุคคลอีกท่านหนึ่งที่ได้ชื่อว่าเป็น “ผู้ถือวินัยเคร่งครัดอย่างอัครจารย์”
 นั่นคือ นักบุญเยเราร์ต มาเอลลา ท่านเป็นบุคคลที่มีนิสัยสุภาพและนบนอบต่อมตนอยู่เสมอ
 นอกจากนี้ท่านยังสามารถกระทำอัครจารย์ต่าง ๆ ได้เป็นจำนวนมาก ดังนี้

...เมื่ออายุได้ 23 ปีท่านได้สมัครเข้าเป็นภราดาในคณะพระมหาไถ่ นับแต่วันแรก
 ที่เข้าในคณะท่านได้นบนอบต่อมตนเป็นคนสุภาพ พากเพียร มีความนบนอบ เชื่อฟัง
 และสวดภาวนา นักบุญอัลฟอนโซ เด ลิกวอรี ได้กล่าวถึงท่านว่า “นี่คือผู้ถือวินัยเคร่งครัด
 อย่างอัครจารย์” เพราะเพียงแต่แลเห็นรูปพระเยซูเจ้าถูกตรึงกางเขน ท่านก็สามารถ
 เข้าฌานเพ่งพิศถึงภาวะที่จิตสงบแน่วแน่ได้แล้ว ท่านทำอัครจารย์มากมายจนท่านอธิการ
 ต้องห้ามและมีเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมาว่ามีอยู่วันหนึ่งช่างปูนคนหนึ่งตกจากนั่งร้านเพ็ง
 ก่อสร้าง ท่านเยเราร์ตสั่งให้ชายผู้เคราะห์ร้ายนั้นลอยอยู่ในอากาศ จนกว่าท่านจะไปขอ
 อนุญาตจากท่านอธิการเพื่อทำอัครจารย์ช่วยให้เขาตกลงมาอย่างปลอดภัย ยังมีปาฏิหาริย์
 และการอัครจารย์อีกมากมายที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวกับท่าน...

(อันตรธาน, 2559e, น. 50)

นักบุญเยเราร์ตทำอัครจารย์จำนวนมากจนท่านอธิการประจำคณะต้องสั่ง
 ห้ามไม่ให้ท่านทำอัครจารย์อีก เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินช่างปูนตกลงมาจากที่สูงซึ่งจำเป็นต้องใช้การทำ
 อัครจารย์ในการช่วยเหลือ ท่านก็มีได้ละเมียดคำสั่งของท่านอธิการโดยผลการ ท่านยังคงให้ความ
 ความเคารพและเชื่อฟังคำสั่งนั้นอยู่ตลอดเวลา ตรงกับอนุภาค C1.6 การถือความสุภาพ นบนอบ
 เชื่อฟัง เห็นได้จากท่านต้องไปขออนุญาตท่านอธิการเพื่อจะทำอัครจารย์ช่วยช่างที่ตกลงมา ต่อเมื่อ
 ได้รับอนุญาตแล้วจึงช่วยช่างคนดังกล่าวให้ตกลงมาอย่างปลอดภัย

ความสุภาพและความเต็มใจเป็นพื้นฐานสำคัญของความนบนอบและ
 เชื่อฟัง ซึ่งความนบนอบนี้เป็นคุณลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งที่คริสตชนพึงยึดถือ “ไม่เพียง
 เพราะกลัวการลงโทษ แต่นบนอบเพราะมนิธรรมด้วย” (รม 13: 5) โดยเฉพาะการเชื่อฟังพระเยซู
 เจ้าผู้ทรงอำนาจแห่งสวรรค์ เชื่อฟังคำสั่งสอนของพระสงฆ์ รวมถึงผู้มีอำนาจในการปกครองบ้านเมือง
 เพราะ “ไม่มีอำนาจใดที่ไม่มาจากพระเจ้า และอำนาจทั้งหลายที่มีอยู่ก็ได้รับมาจากพระเจ้าทั้งสิ้น”
 (รม 13: 1) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2252)

3) การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา

การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการชุมนุมกันของคริสตชนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระลึกถึงความรักและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และพระเยซูเจ้า ซึ่งคริสตชนเชื่อว่าเมื่อใดที่มีการประกอบพิธีเหล่านี้พระเยซูเจ้าจะทรงสถิตอยู่ในพิธีนั้น ดังที่พระองค์ตรัสว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18: 19 – 20) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1954)

ด้วยความสำคัญของพิธีกรรมทางศาสนา ดังกล่าว พระศาสนจักรคาทอลิกจึงบัญญัติให้คริสตชนมีส่วนร่วมในพิธีกรรม เช่น การอดเนื้อในช่วงเวลาบังคับ เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณทุกวันอาทิตย์ การรับศีลออกบาปอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมถึงการรับศีลมหาสนิทอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (ศูนย์คริสตศาสนธรรมอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2550, น. 256)

จากการศึกษาเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ในนิตยสารอุดมศาสน์จะพบว่าผู้เขียนให้ความสำคัญกับ “พิธีบูชาขอบพระคุณ” มากที่สุด เนื่องจากเป็นพิธีกรรมสำคัญประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ภาค ได้แก่ ภาคเริ่มพิธี ภาควจนพิธีกรรม ภาคศีลมหาสนิท และภาคปิดพิธี ซึ่งหัวใจสำคัญอยู่ที่การแสกแผ่นปังและเหล้าองุ่นในภาคศีลมหาสนิท เพื่อระลึกถึงการตั้งศีลมหาสนิทขององค์พระเยซูเจ้าในอาหารค่ำมื้อสุดท้าย (ประชาชาติ ปรีชาวุฒิ, 2564, น. 59) ดังนี้

...ขณะที่ทุกคนกำลังกินอาหารอยู่นั้น พระเยซูเจ้าทรงหยิบขนมปัง ตรัสถวายพระพร ทรงหยิบขนมปังประทานให้บรรดาศิษย์ ตรัสว่า “จงรับไปกินเถิด นี่เป็นกายของเรา” แล้วพระองค์ทรงหยิบถ้วย ตรัสขอบพระคุณ ประทานให้เขาเหล่านั้น ตรัสว่า “ทุกท่านจงดื่มจากถ้วยนี้เถิด นี่เป็นโลหิตของเรา โลหิตแห่งพันธสัญญาที่หลั่งออกมาเพื่อออกบาปมนุษย์ทั้งหลาย... (มธ 26: 26 - 27)

(คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1971 - 1972)

เรื่องเล่าของศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสน์แสดงให้เห็นตัวอย่างของคริสตชนที่ดีด้วยการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา โดยเฉพาะพิธีบูชาขอบพระคุณ ผ่านอนุภาค C1.9 การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา ตัวอย่างเช่น เรื่องเล่าของนักบุญอัสสิโดร แม้ว่าท่านจะเป็นคนยากจนมีอาชีพรับจ้างทำนา ทำสวน ทำไร่ และงานใช้แรงงานต่าง ๆ แต่ด้วยความศรัทธาที่มั่นคง ท่านจึงหมั่นเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณเป็นประจำทุกวัน ดังนี้

อิซิโดร เกิดที่มาดริด (Madrid) ประเทศสเปน (ประมาณปี 1080) ท่านอิซิโดรเป็น
คนยากจนหารายได้จากการรับจ้างทำนา ทำสวน ทำไร่ และงานกรรมกรต่าง ๆ ให้แก่
บรรดาเศรษฐีและผู้มีที่ดินทำกินทั้งหลายในกรุงมาดริด

อิซิโดรมีความศรัทธาที่มั่นคงไปร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณทุกวัน เพื่อนร่วมงานมัก
ฟ้องร้องต่อนายจ้าง และตั้งข้อกล่าวหาว่าท่านอิซิโดร บิดพลิ้วหนีงาน และหลีกเลี่ยงงาน
บ่อย ๆ เพื่อไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนา

เมื่อนายจ้างได้ฟังเรื่องร้องเรียนบ่อย ๆ จึงได้เรียกอิซิโดรเข้าไปพบและก่อนจะ
จ่ายค่าแรงรายวันได้ถามอิซิโดรว่า “ทุกวันนี้เจ้ารับใช้ใคร?” อิซิโดรตอบนายจ้างว่า “ท่าน
ขอรับกระผมเป็นลูกจ้างของท่านก็จริงอยู่ แต่กระผมก็มีเจ้านายสูงสุด คือ พระผู้เป็นเจ้า
ซึ่งจะต้องรับใช้และจงรักภักดีต่อพระองค์เสมอไป”

(อินทรธาน, 2559g, น. 50)

การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณอย่างสม่ำเสมอตรงกับอนุภาค C1.9 การ
เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา เป็นการแสดงออกถึงความศรัทธาและความมั่นคงในพระเจ้า แม้ว่า
เพื่อนร่วมงานจะกล่าวหาท่านต่อนายจ้างว่าท่านหยุดงานเพื่อไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนา แต่ท่านก็
มิได้ลดความเชื่อเหล่านั้นลง ในกลางกลับกันท่านได้ประกาศความเชื่อต่อหน้าเจ้านายว่า “กระผม
ก็มีเจ้านายสูงสุด คือ พระผู้เป็นเจ้า” การกระทำนี้แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะความเป็นคริสตชนที่
ดี ทั้งการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอรวมถึงความมั่นคงในความเชื่อด้วย

เรื่องเล่าของนักบุญฮวนดีโก เป็นตัวอย่างอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็น
ว่าการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของคริสตชน แม้ว่าท่านจะใช้ชีวิตอย่าง
เรียบง่ายและธรรมดา แต่ท่านก็ได้ละเลยที่จะทำหน้าที่ของคริสตชนโดยเฉพาะการรับศีลมหา
สนิท อันเป็นสัญลักษณ์ของการรับกายและโลหิตขององค์พระเยซูเจ้าเข้ามาสู่กายของคริสตชน
ดังนี้

ฮวน ดีโก เกิดเมื่อ ค.ศ.1474 ในครอบครัวชนพื้นเมืองเม็กซิโกที่อยู่ห่างจากกรุง
เม็กซิโกซิตีไปทางเหนือประมาณ 20 กิโลเมตร ฮวนได้รับศีลล้างบาปเมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้ว
ฮวน ดีโกถือเป็นชาวพื้นเมืองรุ่นแรก ๆ ที่ได้รับศีลล้างบาป ท่านได้แต่งงานแต่ได้ตกลงกับ
ภรรยาที่จะถือพรหมจรรย์ ต่อมาภายหลังภรรยาของท่านได้เสียชีวิตลง ท่านดำเนินชีวิต
ด้วยความเรียบง่ายประกอบอาชีพเป็นช่างทอ เกษตรกร และรับจ้างใช้แรงงาน...

...ฮวน ดีโก้ มีความรักอย่างลึกซึ้งต่อศีลมหาสนิทและได้รับอนุญาตเป็นพิเศษ จากพระเจ้าให้รับศีล มหาสนิทถึงสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ซึ่งเป็นกรณีพิเศษสำหรับสมัย นั้น ท่านเดินเท้าระยะทาง 24 กิโลเมตรทุกวันเพื่อไปร่วมมิสซาที่วัด...

(อันตรธาน, 2561h, น. 33)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นลักษณะของคริสตชนที่มีความศรัทธาอย่าง นักบุญฮวน ดีโก้ ผ่านอนุภาค C1.9 การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา แม้ว่าท่านจะต้องเดินทางไกล กว่า 24 กิโลเมตรเพื่อไปร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ ด้วยพฤติกรรมของท่านนี้ชี้ให้เห็นว่าระยะทางม ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำหน้าที่คริสตชนที่ดี ความศรัทธาและความสม่ำเสมอนี้ทำให้ท่านเป็น ได้รับอนุญาตให้รับศีลมหาสนิทสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ซึ่งมากกว่าคริสตชนทั่วไป

ศาสนบุคคลอีกท่านหนึ่งที่แสดงให้เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมพิธีบูชา ของพระองค์และรับศีลมหาสนิท คือ เรื่องเล่าของนักบุญคัทริน ลาบูเร ซึ่งเป็นผู้ที่มีความศรัทธาต่อ พระเยซูและศรัทธาต่อศีลมหาสนิทอย่างยิ่ง ดังนี้

คัทริน เกิดที่เมืองเบอร์กันดี ประเทศฝรั่งเศส ในปี 1806 มารดาของเธอเสียชีวิต ขณะที่เธออายุได้ 8 ขวบ คัทรินเป็นคนชอบอยู่เงียบ ๆ แต่ขยันและฉลาด เมื่อเติบโตเป็น สาวมีกิริยาจาสุภาพ มีใจศรัทธา บริสุทธิ์ เธอได้เตรียมตัวรับศีลมหาสนิทครั้งแรกอย่าง ดี เธอมีความสุขทุกครั้งที่ย่วมมิสซา เธอมีลักษณะเหมือนเทวดาและเมื่อวันรับศีลมหา สนิทครั้งแรกมาถึง เธอรู้สึกเหมือนพระเยซูเจ้าประทานพระพรพิเศษแก่เธอ เสียงเรียก ของพระเยซูเจ้าเริ่มชัดมากขึ้นเรื่อย ๆ ในชีวิตของเธอและเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกขอเธอ แต่งงาน เธอมักกล่าวว่า “ฉันได้ถวายตัวเป็นสสิทรีขาดแต่พระเยซูเจ้าแล้ว นับตั้งแต่วันที่ ฉันรับศีลมหาสนิทครั้งแรก”...

(อันตรธาน, 2554a, น. 37)

การปรากฏอนุภาค C1.9 การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา ในเรื่องเล่าของ นักบุญคัทริน ลาบูเร สะท้อนให้ผู้อื่นเห็นคุณลักษณะของผู้ที่เตรียมพร้อมอย่างดีในการเข้าร่วม พิธีกรรมทางศาสนาโดยเฉพาะการรับศีลมหาสนิท จะเห็นว่าท่านรู้สึกมีความสุขทุกครั้งที่ได้รับศีล มหาสนิทอันเป็นการรับกายและโลหิตของพระเยซูเจ้าให้มาเป็นหนึ่งเดียวกับท่าน และด้วยความ ศรัทธาท่านจึงได้ถือพรหมจารีเพื่อถวายแด่พระเยซูเจ้าอีกด้วย คุณลักษณะนี้เป็นสิ่งที่ผู้เขียนได้ ชี้ให้เห็นและเชิญชวนให้คริสตชนได้ปฏิบัติตาม

การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณเป็นการระลึกถึงและขอบคุณพระผู้เป็นเจ้า รวมทั้งเป็นการแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และพระเจ้าที่ลึกซึ้ง เนื่องจากพระเยซูเจ้าทรงเป็นผู้ตั้งศีลมหาสนิทขึ้นด้วยพระองค์เองและพระองค์ทรงบัญญัติไว้ในว่า “จงทำดังนี้เพื่อระลึกถึงเราเถิด” (ลก 22: 19) ด้วยความสำคัญดังกล่าวมานี้ผู้เขียนจึงได้สอดแทรกอนุภาค C1.9 การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา และนำเสนอผ่านเรื่องเล่านักบุญที่ยกตัวอย่างมาข้างต้น เพื่อให้เห็นว่าคริสตชนที่ดีต้องให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณและรับศีลมหาสนิท

4) การบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือพระศาสนจักร

การบริจาคบำรุงพระศาสนจักรด้วยตามความสามารถ เป็นบทบัญญัติของพระศาสนจักรที่กำหนดให้คริสตชนมีหน้าที่ในการบริจาคทรัพย์เพื่อการดำเนินกิจการของพระศาสนจักร ซึ่งวุฒิลีค แฮลลอม (2555, น. 176) อธิบายว่า บทบัญญัตินี้มีที่มาจากเรื่องราวของ “ตระกูลเลวี” ซึ่งเป็นประชากรของพระเจ้าหนึ่งใน 12 ตระกูลที่กล่าวถึงในพระคัมภีร์ ตระกูลของเลวีนี้มีลักษณะพิเศษคือไม่ได้ประกอบอาชีพเนื่องจากเป็นตระกูลของสมณะ จึงเป็นหน้าที่ของตระกูลอื่น ๆ อีก 11 ตระกูลที่จะต้องมอบผลผลิตหรือรายได้ 1 ใน 10 ส่วน ของตนให้กับตระกูลเลวี ดังที่พระยาห์เวห์ตรัสว่า “เราให้หนึ่งในสิบจากผลผลิตของแผ่นดินอิสราเอลเป็นมรดกแก่ชนเลวี เป็นค่าตอบแทนการรับใช้ดูแลที่เขาปฏิบัติในกระโจมนัดพบ” (กตว 18: 21) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 231)

ธรรมเนียมดังกล่าวนี้พัฒนาต่อมาโดยปรับเปลี่ยนจากการบริจาค 1 ใน 10 เป็นการ “ทำบุญ” ตามกำลังและความสามารถของคริสตชนแต่ละคน ซึ่งอาจเป็นการบริจาคเงินให้กับวัดเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา การบริจาคสิ่งของ การลงแรงในการบูรณะซ่อมแซมวัด หรือการให้ความช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ

การบริจาคทรัพย์และการให้ความช่วยเหลืองานของพระศาสนจักรเป็น “หน้าที่” ของคริสตชนที่จำเป็นต้องทำบำรุงศาสนาในมั่นคงและเจริญรุ่งเรือง ซึ่งเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกได้แสดงให้เห็นคุณลักษณะข้อนี้ผ่านอนุภาค C3.4 การส่งเสริมและสนับสนุนนักบวชหรือกิจการธรรมทูต ในเรื่องเล่าของนักบุญสเตเฟน แห่งยังการี ดังนี้

*...กษัตริย์สเตเฟน แห่งยังการี พระองค์เป็นคนสงบเยือก ทร่ททา และปฏิบัติต่อผู้
อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความยุติธรรม พระองค์ได้ถือกฎบัญญัติของพระศาสนจักรอย่าง
เคร่งครัด และได้ทรงช่วยเหลือประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ได้ก่อตั้งสังฆมณฑลหลาย
แห่งและทรงอุทิศตนในการช่วยงานของพระศาสนจักร พระองค์ได้รับความช่วยเหลือใน
ด้านการแพร่ธรรมจากเยเราร์โต ซาเกรโต ชาวเวนิส... กษัตริย์สเตเฟน ได้ถวายอาณาจักร*

ของพระองค์แต่พระนางมารีย์ พระองค์ได้ให้ความยุติธรรมแก่พวกตนจนและได้ทำการ
สอนคำสอนแก่พวกเขาเป็นการส่วนพระองค์ด้วย อีกทั้งยังได้สนับสนุนการจัดตั้งองค์กร
ต่าง ๆ และการจัดระเบียบในสังคมชนชั้นต่าง ๆ ตามประเพณีของพระศาสนจักรที่กรุง
โรม โดยมีพวกฤษีเบเนดิกตินที่คูลูนี้ร์คอยช่วยเหลือ อารามฤษีนักบุญมาร์ติน แห่งบัน
นอนอัลมาร์ ได้กลายเป็นศูนย์กลางการแพร่ธรรมที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ...

(อันตรธาน, 2558b, น. 62)

เรื่องเล่าของนักบุญสเตเฟน แห่งฮังการี แสดงให้เห็นอนุภาค C3.4 การ
ส่งเสริมและสนับสนุนนักบวชหรือกิจการธรรมทูต อันเป็นการสนับสนุนการดำเนินการของพระศา
สนจักรที่ไม่เน้นการบริจาคตพย์สิน แต่เน้นการสนับสนุนการก่อตั้งสังคมชนชั้น สนับสนุนการเผยแพร่
ข่าวสาร ร่วมกับการจัดระเบียบสังคมชนชั้นต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนผ่านอนุภาค C3.6 การก่อตั้งหรือจัด
ระเบียบสังคมชนชั้นต่าง ๆ และการสนับสนุนการสอนคำสอนให้แก่ประชาชนในอาณาเขตที่
ปกครอง สะท้อนผ่านอนุภาค C3.8 การส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชน สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็น
คุณลักษณะของคริสตชนที่ดีในการใช้บทบาทในฐานะผู้นำช่วยเหลือการดำเนินการของพระศา
สนจักรอย่างเต็มความสามารถ

เช่นเดียวกับเรื่องเล่าของนักบุญมาร์กาไรต์ แห่งสกอตแลนด์ ที่แสดงให้เห็น
เห็นถึงลักษณะของคริสตชนที่มีส่วนในการพยายามส่งเสริมชีวิตนักบวชคนละต่าง ๆ สะท้อนผ่าน
C3.4 การส่งเสริมและสนับสนุนนักบวชหรือกิจการธรรมทูตดังนี้

เจ้าหญิงมาร์กาไรต์ เป็นราชินีที่ใช้ชีวิตอย่างเข้มงวดและเป็นชีวิตแห่งการใช้โทษ
บาปจริง ๆ ถึงแม้จะต้องสนใจในการที่จะปฏิรูปประเทศก็จริง แต่ก็มีได้ดละในการที่จะ
พยายามส่งเสริมชีวิตนักบวชคนละต่าง ๆ พยายามช่วยสนับสนุนและเผยแพร่วัฒนธรรม
ในหมู่ประชาชนและท่านได้ส่งเสริมการศึกษาให้กับประชาชนคนทั่วไปด้วย...

(อันตรธาน, 2559b, น. 50)

เจ้าหญิงมาร์กาไรต์เป็นตัวอย่างของคริสตชนที่ใช้ชีวิตอย่างเข้มงวด แต่
ขณะเดียวกันในฐานะที่พระองค์เป็นผู้นำอาณาจักรพระองค์มิได้ทรงละเลยพระศาสนจักร จะเห็น
ว่าพระองค์ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของนักบวช รวมถึงการเผยแพร่
วัฒนธรรมทางศาสนาซึ่งเป็นพื้นฐานการใช้ชีวิตของชาวเมือง

การช่วยเหลือพระศาสนจักรเป็นการแสดงความรักและความเมตตาต่อ
ผู้อื่นด้วยการแบ่งปันซึ่งกันและกัน การปรากฏอนุภาค C3.4 การส่งเสริมและสนับสนุนนักบวชหรือ

กิจการธรรมทูต แสดงให้เห็นว่าผู้เรียบเรียงให้ความสำคัญกับการทำบุญ ซึ่งมีได้ให้ความสำคัญกับจำนวนเงินที่ทำบุญ แต่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมตามกำลังความสามารถ รูปแบบชีวิตของนักบุญที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้เป็นสิ่งที่ผู้เขียนพยายามชี้ให้เห็นคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อส่งเสริมให้คริสตชนได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานของพระศาสนจักรให้ดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง

1.3.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเป็นนักบวชที่ดี

นักบวชในคริสต์ศาสนา หมายถึง สมาชิกของพระศาสนจักรที่ได้ปฏิญาณตนเพื่อถือความบริสุทธิ์ ถือความยากจน และความนบถ ตลอดชีวิต (ไพลง มนิราช, 2548, น. 2) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ นักบวชสามัญ (Secular Clergyman) คือ คริสตชนชายที่มีอายุตั้งแต่ 23 ปีขึ้นไปที่ได้รับศีลอนุกรมหรือศีลบวชอย่างน้อย 1 ชั้น ประเภทที่ 2 คือ นักบวชถือพรต (Religious) คือ คริสตชนชายหรือหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่สมัครใจปฏิญาณตนเข้าเป็นสมาชิกในคณะใดคณะหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552, น. 175) นักบวชเหล่านี้มีหน้าที่สำคัญในการเลี้ยงดูความเชื่อของคริสตชน ด้วยความรู้และความเข้าใจ ดังที่องค์พระยาห์เวห์ตรัสว่า “เราจะให้ผู้เลี้ยงที่ทำตามใจเราแก่ท่าน เขาจะเลี้ยงดูท่านด้วยความรู้และความเข้าใจ” (ยรม 3: 15) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1550) ซึ่งจากการศึกษาเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ในนิตยสารออดมซานต์สะท้อนให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเป็นนักบวชที่ดี 1 ด้าน ดังนี้

1) การเทศน์ การแนะนำทางจิตวิญญาณ และการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

พระสงฆ์หรือบาทหลวง (Priest) ได้ชื่อว่าเป็น “ศาสนบริกร” ที่ให้บริการด้านจิตวิญญาณของพระศาสนจักร คือ มีหน้าที่สำคัญในการโน้มน้าวศีลศักดิ์สิทธิ์ให้กับคริสตชน เช่น ศีลล้างบาป (ศูนย์คริสตศาสนธรรมอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2550, น. 174) นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำในการดำรงชีวิตในฐานะ “บิดาทางจิตวิญญาณ” ด้วยการสั่งสอนเพื่อเลี้ยงดูจิตวิญญาณและความเชื่อ รวมทั้งมีหน้าที่ในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับองค์พระเจ้าด้วยการถวายบูชาในพิธีกรรมต่าง ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552, น. 432)

การเทศนา (Sermon) เป็นการอธิบายพระคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องกับเทววิทยา ศีลธรรม ความเชื่อ หรือกฎหมาย เพื่อตักเตือนและแนะนำการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต การเทศนาคือเป็นหนึ่งในหน้าที่สำคัญของนักบวชซึ่งสะท้อนผ่านอนุภาค C2.2 การโปรดศีล เทศนา และให้

คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ เรื่องเล่าศาสนบุคคลที่แสดงให้เห็นหน้าที่นี้ได้อย่างชัดเจนคือ เรื่องเล่าของนักบุญเบอร์นาดีน แห่งซีเอนา ผู้ทำหน้าที่บำรุงรักษาความเชื่อด้วยการเทศน์สอน ดังนี้

...การเทศน์สอนของท่านยิ่งวันยิ่งเฉียบคมและจี๊ดจ๊าดมากขึ้นทุก ๆ วัน ท่านประณามการใช้ชีวิตที่ผิดศีลธรรม ความฟุ่มเฟือย สรุ่ยสร้อย ของพวกเจ้านายและบรรดาผู้มีอำนาจทางสังคม ท่านตำหนิอย่างรุนแรงในเรื่องของแฟชั่นที่ไม่สุภาพ การแต่งกายยั้วเกิสต์ต่าง ๆ อันนำไปสู่การทำบาป

จากปี ค.ศ. 1417 ท่านได้จุดประกายไฟให้แก่ดวงวิญญาณทั้งหลาย เมื่อท่านได้แลเห็นอักษรพระนามของพระเยซูเจ้า "IHS" ปรากฏอยู่บนแผ่นกระดาษเล็ก ๆ และบนธง และชื่อพระนามของพระเยซูเจ้านี้ได้เดินนำหน้าท่านและท่านมักถือเอาไว้ด้วยเวลาที่ท่านเทศน์ และเพราะความที่ท่านเป็นคนที่มีความหวงพระบิดีและมีอารมณ์ขันด้วยจึงทำให้ท่านประสบความสำเร็จอย่างมากมาย

ท่านได้การเผยแผ่สัญลักษณ์นี้ไปทั่วทั้งประเทศอิตาลี เพื่อเป็นการกระตุ้นความเชื่อและความศรัทธา บ่อยครั้งที่ท่านถูกสบประมาทเยาะเย้ยจากสำนักดูเรียและคณะผู้ใหญ่ แต่สมเด็จพระสันตะปาปาเอเวเยน ที่ 4 ทรงปกป้องและช่วยให้กำลังใจขอให้ท่านเทศน์สอนต่อไป ท่านจึงมุ่งหน้าพยายามทำให้คนทั่วไปกลับใจ...

(อันตรธาน, 2562c, น. 33)

การเทศน์สอนของนักบุญเบอร์นาดีน แห่งซีเอนา เน้นไปที่การประณามการใช้ชีวิตที่ ผิดศีลธรรม ตำหนิผู้ที่ใช้ชีวิตด้วยความฟุ่มเฟือย การเทศน์สอนของท่านตั้งอยู่บนความชอบธรรมเป็นเหตุให้องค์พระเยซูเจ้ามาประจักษ์แก่ท่านโดยการทำให้ปรากฏอักษร "IHS" ซึ่งเป็นพระนามของพระองค์ต่อหน้านักบุญเบอร์นาดีน ประกอบกับลักษณะการเทศน์แบบมีอารมณ์ขันของท่านทำให้ท่านได้รับการยอมรับจากคริสตชน รวมทั้งสมเด็จพระสันตะปาปาเอเวเยนที่ 4 ด้วย

เรื่องเล่าศาสนบุคคลอีกสำนวนหนึ่งที่แสดงให้เห็นความสำคัญของพระสงฆ์ในการทำหน้าที่เทศนา สะท้อนผ่านอนุภาค C2.2 การโปรดศีล เทศนา และให้คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ คือ เรื่องเล่าของนักบุญยอห์น แห่งกาปิสตราโน ซึ่งเรื่องเล่าสำนวนนี้มีได้แสดงให้เห็นหน้าที่ของพระสงฆ์ในการเทศนาเท่านั้น ยังแสดงให้เห็นหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการโปรดศีลล้างบาป ดังนี้

... กิจกรรมทางด้านแพรวพรรณของท่านนั้นมีมากมาย คือตลอดระยะเวลา 40 ปี ท่านได้อุทิศตนเองให้กับการเทศนาสั่งสอน ซึ่งเราสามารถกล่าวได้ว่าท่านเทศน์สอนเกือบทุกวันเป็นประจำ

เพราะการเทศน์สอนของท่านนี่เองที่ท่านได้รับความสำเร็จอย่างแทบไม่น่าเชื่อ เป็นต้นท่านได้ทำให้พวกนักศึกษาหนุ่มสาวในมหาวิทยาลัยกลับใจ เช่น ที่เมืองไลพ์ซิก คราโคเวีย และเวียนนา และมีอยู่ครั้งหนึ่งทีหลังจากการเทศน์สอนของท่านได้มีนักศึกษา มากกว่า 100 คน ได้ขอเข้าเป็นนักบวชในคณะฟรังซิสกัน

ท่านได้ฟังแก้บาปมาก ได้ช่วยสร้างสันติในหมู่ประชาชน ได้จัดแจงให้ความช่วยเหลือ เป็นต้นกับทางโรงพยาบาล และได้เป็นที่ปรึกษาของพระสันตะปาปาหลายพระองค์ด้วยกัน...

(อินทรธาน, 2553c, น. 42)

เรื่องเล่าของนักบุญยอห์น แห่งกาปิสตราโน แสดงให้เห็นหน้าที่สำคัญ ของพระสงฆ์ในการเทศนาเพื่อทำให้คนนอกศาสนากลับใจ ด้วยความสม่ำเสมอและความเจียมตน ในการเทศนาทำให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยกว่า 100 คน “กลับใจ” มานับถือองค์พระเยซูเจ้า ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญในการเผยแผ่ศาสนา นอกจากนี้ท่านยังปฏิบัติหน้าที่ในการโปรดศีลอภิ บาบ ซึ่งเป็นการทำให้คริสตชนได้ “คืนดี” กับองค์พระเยซูเจ้าอีกด้วย

การโปรดศีลศักดิ์สิทธิ์เป็นหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของพระสงฆ์ นอกเหนือจากการเทศนา เนื่องจากการเทศนาเป็นการบำรุงความเชื่อและการอภิบาลฝ่ายจิตของ คริสตชนทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับองค์พระเยซูเจ้า แต่คริสตชนบางคนละเมิดบทบัญญัติด้วยการทำบาปทำให้ความสัมพันธ์ที่คืนดีนั้นเสียไป การโปรดศีลศักดิ์โดยเฉพาะศีลอภิบาปจึงเป็นหน้าที่ สำคัญของพระสงฆ์ ซึ่งสะท้อนผ่านอนุภาค C2.2 การโปรดศีล เทศนา และให้คำแนะนำด้านจิต วิญญาณ ในเรื่องเล่านักบุญยอห์น เนโปมุซิน ที่ท่านปฏิบัติหน้าที่ในการโปรดศีลอภิบาปได้เป็น อย่างดี ดังนี้

ยอห์น เนโปมุซิน เป็นพระสงฆ์และมรณสักขีแห่งศีลแก้บาป ท่านเกิดที่เนโปมุกใน แคว้นโบแฮม (เช็กโกสโลวาเกีย) ท่านได้รับการศึกษาอบรมอย่างดีเลิศ มีความเฉลียวฉลาดจนใคร ๆ ต่างพากันชมเชยความศรัทธาของท่าน

เมื่อบวชเป็นพระสงฆ์แล้วก็ได้รับตำแหน่งเลขานุการของอัครสังฆมณฑลประจำ กรุงปราก และรับหน้าที่เป็นวิญญาณรักษ์ของพระราชาธิบดีด้วย

วันหนึ่งกษัตริย์เวเนซุเอลาส์ ที่ 4 ได้เชิญท่านบาทหลวงยอห์น เนโปมุซีน เข้าเฝ้า และมีรับสั่งว่า “พระราชินีได้แก่บาปเรื่องอะไรบ้างขอให้ท่านบอกด้วย” บาทหลวงยอห์น ทูลตอบทันทีว่า “มิได้เป็นอันขาด” บาทหลวงยอห์น ทูลตอบต่อไปว่า “ความลับของ วิญญาณเป็นกรรมสิทธิ์ของพระเป็นเจ้าเท่านั้น!” กษัตริย์เวเนซุเอลาส์ ที่ 4 จึงทรงมีรับสั่ง ให้เสียนตีและทรมานท่าน เพื่อบังคับให้บาทหลวงยอห์นบอกบาปของพระราชินีให้จงได้ จึงทรงคิดว่าหากมอบทรัพย์สินเงินทองให้มากสักหน่อยคงจะยอมบอกบาปนั้นอย่างแน่นอน จึงมีรับสั่งให้นำบาทหลวงยอห์นมาเข้าเฝ้าอีก กษัตริย์มีรับสั่งว่า “ท่านจะเป็น อิสระถ้าท่านยอมบอกบาปของราชินีให้เราฟัง และเราจะถวายทรัพย์สินยศศักดิ์แก่ท่าน” บาทหลวงยอห์นยืนนิ่งไม่ตอบอะไร ดูเหมือนคำสั่งของกษัตริย์ไร้ผล พระองค์ทรงกริ้วมาก จึงสั่งให้ทหารตบหน้าบาทหลวงยอห์นและลากไปทรมานให้หนักกว่าเดิม แล้วนำไปโยน ลงแม่น้ำมอลโด...

(อินทรธาน, 2553b, น. 42)

นักบุญยอห์น เนโปมุซีน เป็นพระสงฆ์ผู้มีหน้าที่โปรดศีลอภัยบาปให้กับ พระราชินี คุณลักษณะที่สำคัญของท่านก็คือท่านเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ต่อการสารภาพบาป แม้ว่าท่านจะ ถูกกษัตริย์บังคับและทรมานเพื่อให้บอกบาปที่พระราชินีสารภาพกับท่าน เมื่อการทรมานไม่สำเร็จ กษัตริย์จึงเปลี่ยนวิธีการโดยกล่าวว่า จะมอบทรัพย์สินและยศศักดิ์ให้กับท่าน แต่ท่านนักบุญมิได้ เห็นแก่ความโลภในทรัพย์สินเหล่านั้น ท่านปฏิบัติหน้าที่พระสงฆ์โปรดศีลอภัยบาปด้วยการรักษา ความลับได้อย่างดีเยี่ยม จนกระทั่งสุดท้ายท่านยอมสละชีวิตเพื่อรักษาความลับซึ่งเป็น “กรรมสิทธิ์ ของพระเป็นเจ้าเท่านั้น”

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะเห็นว่าอนุภาค C2.2 การโปรดศีล เทศนา และให้คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ เป็นอนุภาคสำคัญที่สะท้อนให้เห็นหน้าที่ของนักบวชในการ บำรุงความสัมพันธ์อันดีระหว่างคริสตชนกับองค์พระเยซูเจ้า การเทศนาเป็นการอธิบายการใช้ชีวิต โดยเชื่อมโยงจากคำสอนในพระคัมภีร์ เพื่อให้คริสตชนใช้ชีวิตโดนมีพระเยซูเจ้าเป็นผู้นำ ส่วนการ โปรดศีลต่าง ๆ โดยเฉพาะศีลอภัยบาปเป็นการทำให้คริสตชนที่ออกนอกเส้นทางด้วยการทำบาป ได้สำนึกและกลับเข้าสู่เส้นทางแห่งความเชื่อที่ถูกต้อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นหน้าที่สำคัญของพระ สงฆ์ในฐานะตัวแทนพระศาสนจักร ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดดังกล่าวผ่านผ่านรูปแบบชีวิตของ นักบุญองค์ต่าง ๆ ในนิตยสารอุดมศานต์

1.4 แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ กับแนวคิดในการแสดงความรักและเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์

แบบเรื่องที่ 4 มีหัวใจสำคัญอยู่ที่พฤติกรรม E การประกอบกิจเมตตาารับใช้เพื่อนมนุษย์ ซึ่งจากการวิเคราะห์แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านพฤติกรรมและอนุภาคที่เกี่ยวข้องสามารถจำแนกแนวคิดที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องที่ 4 ได้ 2 แนวคิด คือแนวคิดเกี่ยวกับการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ และแนวคิดเกี่ยวกับการตั้งคณะนักบวช ดังนี้

1.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์

คริสต์ศาสนาได้ชื่อว่าเป็น “ศาสนาแห่งความรัก” (เสฐียร พันธ์รังษี, 2563, น. 282) สะท้อนให้เห็นจากคำสอน บทบัญญัติ แนวคิด วิถีปฏิบัติ รวมทั้งการแสดงออกของคริสตชนต่างตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแสดงออกถึงความรักซึ่งกันและกัน นอกจากนี้มนุษย์ทุกคนต่างมีศักดิ์ศรีเสมอกันในฐานะสิ่งสร้างของพระเจ้า เนื่องจาก “พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์” (ปฐมก 1: 27) ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติสำคัญอันเป็นพื้นฐานของความรักและเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ คือ “ท่านจะต้องรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง” (มก 12: 31) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2001) ดังนั้นการแสดงความรักและเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ในมิติทางสังคมจึงเป็นสิ่งที่พระเยซูให้ความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะกับคนยากจน คนเจ็บป่วย และผู้ด้อยโอกาส ดังที่พระองค์ตรัสว่า

“เชิญมารับอาณาจักรเป็นมรดกที่เตรียมไว้ให้ท่านแล้วตั้งแต่สร้างโลก เพราะว่าเมื่อเราหิว ท่านให้เรากิน เรากระหาย ท่านให้เราดื่ม เราเป็นแขกแปลกหน้า ท่านก็ต้อนรับ เราไม่มีเสื้อผ้า ท่านก็ให้เสื้อผ้าแก่เรา เราเจ็บป่วย ท่านก็มาเยี่ยม เราอยู่ในคุก ท่านก็มาหา”

“บรรดาผู้ชอบธรรมจะทูลถามว่า “พระเจ้าข้า เมื่อไรเล่าข้าพเจ้าทั้งหลายเห็นพระองค์ทรงหิวแล้วถวายพระกระยาหาร หรือทรงกระหายแล้วถวายให้ทรงดื่ม เมื่อใดเล่าข้าพเจ้าทั้งหลายเห็นพระองค์ทรงเป็นแขกแปลกหน้าแล้วต้อนรับ หรือทรงไม่มีเสื้อผ้าแล้วถวายให้ เมื่อใดเล่าข้าพเจ้าทั้งหลายเห็นพระองค์ประจวบหรือทรงอยู่ในคุกแล้วไปเยี่ยม”

“เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า ท่านทำสิ่งใดต่อพี่น้องผู้ต่ำต้อยที่สุดของเราคนหนึ่ง ท่านก็ทำสิ่งนั้นต่อเรา” (มธ 25: 34 - 40)

(คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1970)

ข้อความในพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมัทธิวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าพระเยซูทรงให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือ “ผู้ต่ำต้อย” ที่ขาดแคลนอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย

รวมถึงนักโทษที่อยู่ในคุก ผู้ที่กระทำกิจเมตตาและแสดงความรักต่อบุคคลเหล่านี้ด้วยการดูแลช่วยเหลือก็เปรียบเสมือนได้กระทำต่อองค์พระเยซูซึ่งจะได้รับพระอาณาจักรสวรรค์เป็นสิ่งตอบแทน สอดคล้องกับคำสอนของแผนกยูติธรรมและสังคม (2559, น. 146 - 148) ซึ่งกล่าวว่า มนุษย์มิได้เป็นสิ่งมีชีวิตที่โดดเดี่ยว แต่เป็นสิ่งมีชีวิตที่ต้องอาศัยความรัก ความร่วมมือ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์และความดีส่วนรวมอีกด้วย

การวิเคราะห์เรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก พบว่าเรื่องเล่าส่วนใหญ่ล้วนสะท้อนให้เห็นแนวคิดเรื่องการแสดงความรักและการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยเฉพาะคนยากจนอย่างสม่ำเสมอ อาจถือได้ว่าเป็นอนุภาคพื้นฐานที่ปรากฏมากเป็นอันดับต้น ๆ ของเรื่องเล่าในกลุ่มนี้ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น ได้แก่

1.4.1.1 การบริจาคทรัพย์สิน อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม แก่คนยากจน

องค์พระเยซูเจ้าทรงให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับคนยากจน เนื่องจาก “พระเจ้าทรงเลือกผู้ในโลกตัดสินว่ายากจนเพื่อให้เขามั่งมีในความเชื่อ” (ยก 2: 5) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2396) การปฏิบัติอย่างเท่าเทียม เสมอภาค และปราศจากความลำเอียงกับบุคคลร่ำรวยจึงถือว่าเป็นการกระทำตามบทบัญญัติ ในทางกลับกันการดูหมิ่นหรือเลือกปฏิบัติต่อคนยากจนก็จะถือว่าเป็นการละเมิดบทบัญญัติขององค์พระเจ้ายิ่ง (เทียบ ยก 2: 1 - 9)

การแบ่งปันสิ่งของรวมถึงทรัพย์สินแก่คนยากจนเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยทำให้สังคมเกิดความเสมอภาค ความเท่าเทียม และยุติธรรม นอกจากนี้การบริจาคปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและทรัพย์สินแก่บุคคลเหล่านี้ด้วยความเต็มใจยังถือเป็นการสะสมความดีและความชอบธรรมเพื่อที่จะได้เก็บเกี่ยวผลของความชอบธรรมนั้นในสวรรค์ ดังที่นักบุญยอห์นกล่าวไว้ในจดหมายถึงชาวโครินธ์ว่า

...ผู้ที่หว่านเมล็ดพืชเพียงเล็กน้อย ก็จะเก็บเกี่ยวได้เพียงเล็กน้อย ผู้ที่หว่านเมล็ดพืชมากก็จะเก็บเกี่ยวได้มาก แต่ละคนจงให้ตามที่ตั้งใจไว้ มิใช่ให้โดยนึกเสียตาย มิใช่ให้โดยฝืนใจ เพราะว่าพระเจ้าทรงรักผู้ที่ให้ด้วยใจยินดี พระเจ้าประทานพระพรชานทุกประการแก่ท่านได้อย่างอุดม เพื่อให้ท่านมีทุกสิ่งเพียงพอ และยังมีเหลือเพื่อสำหรับกิจการดีทุกประการอีกด้วย ดังที่มีเขียนไว้ในพระคัมภีร์ว่า “เขาเอื้อเฟื้อแจกจ่าย เขาให้แก่คนยากจน ความชอบธรรมของเขาดำรงอยู่ตลอดนิรันดร” ... (2 คร 9: 6 - 9)

(คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2298)

เจตหมายของนักบุญยอห์นชี้ให้เห็นว่าการ “ให้” เป็นการการสะสมความดี โดยใช้การปลูกพืชเป็นสัญลักษณ์ กล่าวคือ ในการหว่านเมล็ดพืชนั้น ผู้ที่หว่านจะต้องหว่านเมล็ดที่สมบูรณ์ด้วยความตั้งใจเพื่อหวังว่าเมล็ดนั้นจะเจริญเติบโตและจะได้เก็บเกี่ยวผลผลิตอันงดงาม เช่นเดียวกับการ “ให้” หากบริจาคสิ่งของที่จำเป็นให้แก่คนยากจนด้วยความเต็มใจ ผู้นั้นก็จะได้รับความรักและความชอบธรรมในสวรรค์เป็นรางวัล

เรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสน์สะท้อนให้เห็นแนวคิดเรื่องการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์โดยการบริจาคสิ่งของ ททรัพย์สิน รวมทั้งปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในหลายรูปแบบ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญวินเซนเดอปอล ดังนี้

...เมื่อท่านถูกส่งไปทำงานในเขตวัดแห่งหนึ่งใกล้กรุงปารีส ท่านได้บำเพ็ญกิจเมตตาช่วยเหลือผู้ต่ำต้อย ผู้ตกทุกข์ได้ และคนยากจนทั่วไป โดยแจกจ่ายเสื้อผ้า อาหาร และช่วยรักษาพยาบาลผู้เจ็บไข้ได้ป่วยที่อนาถา ท่านได้เชิญชวนผู้ที่สนใจเข้ามาเป็นอาสาสมัครโดยจัดตั้งเป็นหมู่คณะเพื่อดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์อย่างจริงจังช่วยเหลือผู้พิการ เด็ก และคนชราทั่วไป ที่ไม่สามารถทำงานหรือไม่ช่วยตัวเองได้

ท่านยังได้ก่อตั้งคณะวินเซนเซียนเพื่อช่วยเหลือคนยากจนและท่านได้รับความช่วยเหลือจากนักบุญหลุยส์ เดอ มาร์ลีก์ ท่านจึงได้ตั้งคณะซิสเตอร์คณะธิดาเมตตาธรรม และจากความช่วยเหลือของซิสเตอร์คณะดังกล่าวท่านวินเซนจึงสามารถรวบรวมเงินเพื่อสร้างบ้านพักให้แก่คนยากจนและเด็ก ๆ ที่ถูกทอดทิ้ง...

(อันตรธาน, 2560d, น. 50)

เรื่องเล่าของนักบุญวินเซนเดอปอล สะท้อนให้เห็นแนวคิดการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยการบริจาคทรัพย์สิน อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม ให้กับคนยากจนที่อยู่ใกล้อารามของท่าน ผ่านอนุภาค E1.3 การแบ่งปันอาหารหรือเครื่องนุ่งห่ม นอกจากนี้ท่านยังได้เชิญชวนผู้ที่มีจิตอาสาเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครจนสามารถก่อตั้งเป็นคณะวินเซนเซียน เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ นอกจากนี้การช่วยเหลือของท่านยังขยายขอบเขตจากการบริจาคสิ่งของเป็นการจัดหาที่อยู่ให้กับคนยากจนเพื่อให้การดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากการแสดงถึงความรักต่อเพื่อนมนุษย์อันยิ่งใหญ่ของท่าน ทำให้ท่านได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์คณะและงานกุศลเมตตาจิตทุกประเภทอีกด้วย

เรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสนาที่ได้แสดงให้เห็นแนวความคิดการบริจาดทรัพย์สิน อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม แก่คนยากจน ซึ่งเป็นเสมือนการสะสมความดีอันบริสุทธิ์และแสดงออกถึงความรักที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ตามคำสอนในพระคัมภีร์ นอกจากนี้การบริจาดยังเป็นการพิสูจน์ความเชื่อฟังและความนบถบต่อองค์พระผู้เป็นเจ้า ดังที่นักบุญเปาโลกล่าวไว้จดหมายถึงชาวโครินธ์ว่า “การบริจาดนี้เป็นข้อพิสูจน์ว่าท่านเชื่อฟังชาวดีของพระคริสตเจ้า เพราะคนจำนวนมากจะชอบพระคุณพระเจ้า ดังที่ท่านประกาศยืนยันความเชื่อ ทุกคนจะถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าเพราะความใจกว้างที่ทำให้ท่านแบ่งปันทรัพย์สินกับพวกเขาและทุกคน” (2คร 9: 13) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2299)

1.4.1.2 การดูแลรักษาพยาบาลคนเจ็บป่วย

การรักษาพยาบาลให้กับผู้ป่วยซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นคนยากจน ด้อยโอกาส และถูกกีดกันจากสังคม เป็นอุดมการณ์ทางสังคมที่ปรากฏในเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก โดยเฉพาะในแบบเรื่องผู้รับใช้ กล่าวถึง เหตุการณ์ที่นักบุญทั้งหลายได้อุทิศตนเพื่อรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่ยากจนในสภาวะโรคระบาด ผู้บาดเจ็บในสภาวะสงคราม หรือผู้เจ็บป่วยในยามปกติ เหตุการณ์เหล่านี้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในคริสต์ประวัติซึ่งกล่าวถึงการที่พระเยซูทรงแสดงอัศจรรย์ในการรักษาโรคซึ่งสังคมรังเกียจให้หายขาด ดังที่กล่าวไว้ในพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมัทธิวว่า

...พระองค์เสด็จไปทั่วแคว้นกาลิลี ทรงสั่งสอนในศาลาธรรม ทรงประกาศข่าวดีเรื่องพระอาณาจักร ทรงรักษาโรคและความเจ็บไข้ทุกชนิดของประชาชน กิตติศัพท์เกี่ยวกับพระองค์เลื่องลือไปทั่วแคว้นซีเรีย ประชาชนจึงนำผู้เจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ผู้ที่ถูกความทุกข์เบียดเบียน ผู้ถูกปีศาจสิง ผู้เป็นลมบ้าหมู และผู้ที่เบื่อง่ายมาเฝ้าพระองค์ พระองค์ทรงรักษาคนเหล่านั้นให้หายจากโรคและความเจ็บไข้... (มธ 4: 23 - 24)

(คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1923)

ข้อความข้างต้นชี้ให้เห็นว่าพระองค์ทรงให้ความสำคัญกับการรักษาดูแลคนเจ็บป่วย คนยากจน และคนด้อยโอกาสที่ทรงพบอย่างดียิ่ง สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความรักที่พระเยซูเจ้ามีต่อมนุษย์ นอกจากนี้ เมื่อพระองค์ส่งอัครสาวกไปประกาศข่าวดียังเมืองต่าง ๆ พระองค์ได้ทรงกำชับและเน้นย้ำพันธกิจสำคัญในการดูแลรักษาคนเจ็บป่วยควบคู่ไปกับการเทศน์สอนคนทั้งหลายให้กลับใจ ด้วยการทำหน้าที่ขับไลปีศาจ เจมน้ำมันผู้เจ็บป่วย และรักษาผู้ป่วยให้หายจากโรคต่าง ๆ ด้วย (เทียบ มก 6: 12 - 13)

เรื่องเล่าของนักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า เป็นตัวอย่างเรื่องเล่าที่สะท้อนให้เห็น การแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยการดูแลสุขภาพผู้ป่วยอย่างเต็มกำลังและความสามารถของตน จนกระทั่งสิ้นชีวิต ดังนี้

...ยอห์นได้รวบรวมคนยากจน คนป่วยที่ถูกทอดทิ้งมาให้การรักษาพยาบาลด้วย ตัวท่านเองทั้ง ๆ ที่เวลานั้นท่านไม่มีอะไรเลย คนที่ช่วยเหลือท่านก็ไม่มี แต่ความหวังใจใน พระญาณสอดส่องและพระเมตตาของพระเป็นเจ้าทำให้ท่านสามารถทำงานนี้ ซึ่งไม่นาน นักก็เริ่มมีมิตรสหายจำนวนหนึ่งสมัครเข้ามาช่วยงาน โดยถือคติพจน์ที่ว่า “จงบำเพ็ญกิจ กุศลทุกแห่ง ตรากตรำทำงานเมตตาจิต ในขณะที่ท่านยังมีโอกาส” ซึ่งต่อมาได้ตั้งเป็น คณะชื่อว่าคณะภราดาบุรุษพยาบาลของนักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า

ยอห์น เอาใจใส่รักษาเป็นต้นคนป่วยทางสมองและท่านได้เริ่มใช้วิธีการบางอย่าง ทางจิตแพทย์บำบัดสมัยใหม่ด้วย ท่านเชื่อว่าถ้าเราสามารถรักษาจิตใจได้ก่อน ต่อไป การ รักษาทางร่างกายก็จะเป็นเรื่องที่ยง่ายขึ้น ท่านได้แยกคนป่วยที่เป็นโรคติดต่อกับคนป่วย อื่น ๆ ท่านได้รักษาคนป่วยตามอาการของแต่ละโรค ได้ปรนนิบัติคนป่วยด้วยความรัก และเมตตา และอดทน

หลังจากที่ยอห์นได้ช่วยคนตกน้ำคนหนึ่ง ตัวท่านก็เหน็ดเหนื่อยและอ่อนกำลังลง ท่านกลับมาที่ศูนย์พยาบาลคุกเข่าลงอยู่ต่อหน้าไม้กางเขนใหญ่ ใบหน้าชบอยู่ที่แท่นพระ บาทของพระรูปพระเยซูเจ้าและสิ้นใจอย่างสงบ...

(อันตรธาน, 2559d, น. 52)

เรื่องเล่าของนักบุญยอห์นฯ ข้างต้นปรากฏอนุภาค E.1.2 การรักษาพยาบาล และดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส อนุภาคดังกล่าวสะท้อนให้เห็นแนวคิดในการแสดงความ รักต่อเพื่อนมนุษย์ที่ด้อยโอกาสด้วยความทุ่มเทและมุ่งมั่นของตนในการพัฒนาวิธีการรักษาผู้ป่วย โรคทางสมองอย่างลึกซึ้งโดยเริ่มการรักษาจากภายในจิตใจ หรือ “จิตบำบัด” ต่อมาความดีและ ความอดทนของท่านเป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาของบุคคลโดยรอบจึงมีผู้ร่วมอุดมการณ์ในการดูแล ผู้ป่วยกับท่านเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งสามารถก่อตั้งเป็น “คณะภราดาบุรุษพยาบาลของนักบุญ ยอห์น แห่งพระเจ้า” ได้ในที่สุด ด้วยความทุ่มเทในการแสดงออกถึงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ของ ท่านทำให้นักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า ได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของผู้ป่วย ผู้เป็นพยาบาล และกิจการโรงพยาบาล

เรื่องเล่าของศาสนบุคคลอีกท่านหนึ่งที่แสดงให้เห็นความทุ่มเทในการดูแล และรักษาพยาบาลผู้ป่วยยากจนด้วยความรัก คือ เรื่องเล่าของนักบุญคามิลโล แด แลลลิส ผู้ที่นำ เครื่องหมาย “กางเขนแดง” มาใช้เป็นเครื่องหมายของคณะจนกลายเป็นเครื่องหมาย “กาซาต” ในปัจจุบัน ดังนี้

...คามิลโลไปขอทำงานอยู่ในอารามนักบวชชายและคุณพ่ออธิการได้เชิญชวนให้ ละทิ้งบาปและมาร ผจญทั้งปวง ท่านจึงตัดสินใจสมัครเป็นนักบวชกาปูชินแต่แล้ว บาดแผลที่ข้อเท้าก็กำเริบอีกจึงต้องออกจาก อารามไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล ท่านก็ รับจ้างดูแลคนป่วยแต่คราวนี้ท่านปรนนิบัติผู้เจ็บป่วยอย่างดี เมื่อแผลที่ข้อเท้าเริ่มดีขึ้น ท่านก็ขอลับเข้าอารามอีก แต่แล้วแผลนั้นก็กลับกำเริบขึ้นมาอีก ท่านจึงออกจากอาราม นั้น และกลับไปทำงานทุ่มเทดูแลคนป่วยที่โรงพยาบาลอย่างเต็มที่ทำอย่างดีจนได้ กลายเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาล

คามิลโลตั้งกลุ่มอาสาสมัครเพื่อช่วยงานนี้ เริ่มจากอาสาสมัคร 5 คน และเมื่อทุกอย่างกำลังไปได้ด้วยดี ท่านก็ถูกรวดาผู้บริหารของโรงพยาบาลคัดค้านขัดขวางจนท่าน เกือบจะล้มเลิกความตั้งใจนี้ไป ในคืนหนึ่งไม้กางเขนที่แขวนอยู่ในห้องทำงานของท่าน เกิดมีปาฏิหาริย์ขึ้น พระรูปพระเยซูเจ้ามีการเคลื่อนไหวและตรัสกับท่านว่า “ไม่ต้องกลัว จงทำต่อไป งานนี้เป็นงานของเราไม่ใช่งานของเจ้า” คามิลโลเข้าใจอย่างถ่องแท้และทำ ต่อไปและตัดสินใจสมัครเข้าบ้านเณรเมื่ออายุได้ 30 ปี และได้บวชเป็นบาทหลวงในปี 1584 (ประมาณอายุ 34 ปี)

ท่านได้นำเครื่องหมาย “กางเขนแดง” มาติดไว้ที่เครื่องแบบของสมาชิก อันแสดง ถึงความรอดสำหรับ คนป่วย กิจการของท่านเจริญก้าวหน้าจนกระทั่งได้กลับเข้าสู่ สมรภูมิลีกครั้งหนึ่ง แต่ครั้งนี้มาเพื่อช่วยเหลือทหารที่บาดเจ็บ ชาวบ้านและผู้อพยพ เครื่องหมายกางเขนแดงจึงกลายเป็นเครื่องหมาย “กาซาต” ซึ่งแสดงถึงหน่วยช่วยเหลือ พยาบาลของกองทัพ ท่านคามิลโลอุทิศชีวิตรับใช้คนป่วยอย่างทุ่มเท ที่สุดท่านสิ้นใจวันที่ 14 กรกฎาคม 1614 และได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญในปี 1886 เป็นองค์อุปถัมภ์ของ โรงพยาบาลและคนเจ็บป่วย...

(อันตรธาน, 2562b, น. 33)

เรื่องเล่าของนักบุญคามิลโล แด แลลลิสที่ยกมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นการ อุทิศตนเพื่อการดูแลผู้ป่วยที่ยากจน ผ่านอนุภาค E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คน ยากจน ผู้ด้อยโอกาส แม้ว่าจะต้องประสบกับอุปสรรคต่าง ๆ แต่องค์พระเยซูเจ้าก็ทรงมองเห็นและ

ทรงเป็นกระตุนเตือนให้ท่านนักบุญเห็นว่าการดูแลรักษาผู้เป็นเป็นงานที่ทำเพื่อสนองน้ำพระทัยขององค์พระเยซูเจ้า นักบุญคามิลโลฯ จึงได้กระทำกิจเมตตาด้วยความทุ่มเทและตั้งใจ แม้ว่าจะต้องดำเนินกิจการท่ามกลางอันตรายในสงคราม แต่ท่านก็ได้ย่อท้อในการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บและผู้อพยพ จนเครื่องหมายกางเขนแดงซึ่งเป็นเครื่องหมายประจำคณะนักบวชของท่านกลายเป็นที่ยอมรับจากทั่วโลก นอกจากนี้ท่านยังได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของโรงพยาบาลและคนเจ็บป่วยอีกด้วย

เรื่องเล่าที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ล้วนสะท้อนให้เห็นแนวคิดในการแสดงออกถึงความรักและความเมตตาด้านการรักษาพยาบาลผู้ป่วย คนยากจน หรือกระทั่งผู้บาดเจ็บในภาวะสงคราม สิ่งเหล่านี้เป็นต้นแบบของการปฏิบัติตามบทบัญญัติรักในการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์เสมือนรักตนเองได้อย่างสมบูรณ์และสืบทอดอุดมการณ์นี้มาจนถึงปัจจุบัน

1.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการตั้งคณะนักบวช

คณะนักบวชหรือสถาบันนักบวช (Religious Institute) เป็นองค์กรหรือกลุ่มของบุคคลที่ปฏิญาณถวายตัวแด่พระศาสนจักร ซึ่งกฎหมายของพระศาสนจักรกำหนดให้บุคคลที่ถวายตัวแล้วต้องแยกตัวออกจากโลกภายนอกเพื่อใช้ชีวิตเป็นหมู่คณะร่วมกันตามจิตตารมณ์หรือแนวทางเฉพาะของแต่ละคณะ (ไพลง มนिरาช, 2548, น. 71) เช่น การศึกษา การสังคมสงเคราะห์ การสาธารณสุข รวมถึงการเผยแผ่คำสอนและอภิบาลคริสตชน

นักบวชที่จะปฏิญาณตนเป็นสมาชิกของคณะจะได้รับการฝึกอบรมตามระเบียบและวินัยของคณะนั้น ๆ โดยทั่วไปเริ่มตั้งแต่การเข้านวกภาพ (Admission to The Novitiate) เป็นการเตรียมตัวของคริสตชนที่ประสงค์จะถวายตัวให้มีความพร้อมทั้งความรู้ความเข้าใจในชีวิตนักบวชและจิตตารมณ์ของคณะซึ่งมีกำหนดไม่น้อยกว่า 12 เดือน ต่อมาเป็นขั้นตอนการถวายตัวชั่วคราว คือ การปฏิญาณตนเพื่อถวายตัวรับใช้องค์พระเยซูเจ้าตามวินัยของคณะซึ่งผู้ปฏิญาณตนจะต้องต่อคำปฏิญาณตนแบบปีต่อปี มีกำหนดไม่ต่ำกว่า 3 ปี และไม่เกิน 6 ปี หากไม่ต่อคำปฏิญาณตามกำหนดนักบวชผู้นั้นจะต้องออกจากคณะ และขั้นสุดท้ายเป็นการถวายตัวถาวรหรือตลอดชีวิต จึงจะถือว่าเป็นนักบวชโดยสมบูรณ์ (ไพลง มนिरาช, 2548, น. 76 - 81)

จากลักษณะดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าการตั้งคณะนักบวชเป็นการรวบรวมผู้ที่มีความศรัทธาเพื่อดำเนินกิจการรับใช้พระศาสนจักรตามจิตตารมณ์เดียวกัน สะท้อนผ่านอนุภาค E.2.3 การตั้งคณะนักบวช/คณะบุคคล ดังตัวอย่างเรื่องเล่าของนักบุญยอห์น เลโอนาร์ดี ที่แสดงให้เห็นหน้าที่ของนักบวชในการก่อตั้งคณะเพื่อทำงานรับใช้พระศาสนจักร ทั้งการอบรมเด็กและเยาวชน ประชาชนทั่วไป และการให้บริการด้านศีลศักดิ์สิทธิ์ ดังนี้

...เมื่อเป็นพระสงฆ์แล้วท่านได้ตั้งคณะ “สหพันธ์แห่งคำสั่งสอนคริสตชน” เพื่อที่จะอบรมสั่งสอนพวกเด็ก ๆ ให้มีความรู้ทางด้านคำสอน และตัวท่านเองก็ได้เขียนหนังสือเล่มเล็ก ๆ ขึ้นเล่มหนึ่งซึ่งเต็มไปด้วยคำสั่งสอนอันเป็นแก่นสารของคริสต์ศาสนา

ท่านอุทิศชีวิตของท่านให้กับการริเริ่มที่สำคัญมาก ๆ คือ ท่านได้ตั้งคณะนักบวชชื่อ “คณะพระมารดาแห่งพระเจ้า” ซึ่งอุทิศตนในด้านการอบรมสั่งสอนประชาชนทั่วไป และเน้นในการเป็นศาสนบริกรเพื่อให้บริการด้านศีลศักดิ์สิทธิ์ ท่านได้มีส่วนในการตั้งบ้านเณรที่สำคัญของ “กระทรวงเผยแผ่ความเชื่อ” สำหรับที่จะให้การอบรมแก่พวกเณรที่มาจากประเทศมิสซังโดยเฉพาะ...

(อินทรธาน, 2556c, น. 56)

จากเรื่องเล่าที่ยกมาจะเห็นว่านักบุญยอห์น เลโอนาร์ดี ได้ตั้งคณะขึ้น 2 คณะ ได้แก่ คณะสหพันธ์แห่งคำสั่งสอนคริสตชน เน้นการอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชน และคณะพระมารดาแห่งพระเจ้า เน้นการอบรมสั่งสอนประชาชนทั่วไป แม้ว่าทั้งสองคณะจะมีกลุ่มเป้าหมายต่างกัน แต่มีจิตตารมณ์เดียวกันคือการ “อุทิศตนเพื่อประกาศศาสนา” นอกจากนี้ท่านยังได้ตั้งกระทรวงเผยแผ่ความเชื่อ เพื่อฝึกอบรมนักบวชให้มีความรู้และความเข้าใจในการประกาศศาสนาในฐานะธรรมทูตอีกด้วย

นอกจากจิตตารมณ์ในการประกาศศาสนา การตั้งคณะยังเป็นเครื่องมือสำคัญ การประกอบกิจการเมตตาเพื่อช่วยเหลือคนยากจน เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนอนุภาค E2.3 การตั้งคณะนักบวช/คณะบุคคล เช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างเรื่องเล่าของนักบุญฟรังซิสกา คาบรินี ที่ได้ตั้งคณะนักบวชหญิงขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็ก ๆ ที่ยากจนทั้งในโรงเรียนและโรงพยาบาล ดังนี้

...ข้าขอประจำสั่งสมณฑลได้ขอให้ซิสเตอร์ฟรังซิสกาได้ทำงานเพื่อช่วยเหลือเด็ก ๆ ที่ยากจนทั้งในโรงเรียนและตามโรงพยาบาล ซิสเตอร์จึงได้รวบรวมบรรดาสตรีกลุ่มหนึ่งและจัดตั้งเป็นคณะมิชชันนารีแห่งพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูเจ้าเพื่ออุทิศตนทำงานด้านนี้

ซิสเตอร์ฟรังซิสกาได้เขียนจดหมายถึงสมเด็จพระสันตะปาปาเลโอ ที่ 13 เพื่อแจ้งถึงพระพรพิเศษ จิตตารมณ์ และพันธกิจของคณะ พระสันตะปาปาตรัสแก่เธอว่า “ลูกรักจงไปที่อเมริกาที่นั่นมีงานมากมายกำลังรอคุณอยู่” ดังนั้นซิสเตอร์ฟรังซิสกาและเพื่อนสมาชิกในคณะอีก 6 ท่าน จึงได้เดินทางไปแพร่ธรรมที่สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ.1889

คณะของซิสเตอร์ได้เริ่มงานด้านสงเคราะห์กับชาวอิตาลีในนิวยอร์กก่อนซึ่งงานเมตตาภิณนี้ค่อย ๆ ขยายตัวและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น ต่อมาซิสเตอร์ฝรั่งเศสกาได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนสัญชาติเป็นชาวอเมริกันตามกฎหมายเพื่อสะดวกในการอภิบาลและขยายงานของคณะ...

(อันตรธาน, 2562e, น. 33)

นักบุญฝรั่งเศสกา คาบรินี ได้ตั้งคณะนักบวชหญิงชื่อ คณะมิชชันนารีแห่งพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูเจ้า โดยมีจิตตารมณ์ในการช่วยเหลือคนยากจนและการสังคมนาสงเคราะห์ การดำเนินงานของคณะได้รับการยอมรับและขยายขอบเขตการปฏิบัติงานออกไปอย่างกว้างขวาง ผลจากการตั้งคณะและการดำเนินงานของคณะทำให้ท่านได้รับการยกย่องให้เป็น “องค์อุปถัมภ์ผู้อพยพย้ายถิ่น” และถือเป็นชาวอเมริกันคนแรกที่ได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญ

พันธกิจสำคัญของการตั้งคณะอีกประการหนึ่งก็คือ การอบรมบรรดานักบวชที่จะเข้าถวายตัวเป็นนักบวชโดยอาศัยการแนะนำจาก “ผู้ใหญ่” ในคณะเกี่ยวกับการรับใช้องค์พระเยซูเจ้าด้วยความเชื่อที่มั่นคง และฝึกให้ผู้ถวายตัวใหม่ได้เข้าใจวิธีการปฏิบัติในการประกาศศาสนา สะท้อนผ่านอนุภาค E2.3 การตั้งคณะนักบวช/คณะบุคคล เช่น เรื่องเล่าของ นักบุญยอห์น เอ็ด ซึ่งท่านตั้งคณะนักบวชโดยเน้นการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่บรรดาผู้เข้านวกภาพ ดังนี้

...ท่านเป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้ประพันธ์บทวจนพิธีกรรมในการถวายตัวต่อดวงพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูเจ้า และความศรัทธาที่ดีต่อดวงหทัยนิรมลของพระแม่มาเรีย จนได้รับสมญานามว่าเป็นธรรมทูตแห่งดวงพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์

คุณพ่อยอห์น เป็นผู้หนึ่งที่กระตุ้นให้มีการปฏิรูปชีวิตนักบวชในศตวรรษที่ 16 และที่ประเทศฝรั่งเศสนั้นท่านได้ตั้งคณะพระเยซูเจ้าและพระนางมาเรีย แต่เรามักจะเรียกสั้น ๆ ว่าคณะเอเวดิสตี ซึ่งจุดประสงค์ใหญ่ของคณะนี้ก็คือเป็นผู้แนะนำวิญญานให้กับบรรดาสามเณรและผู้ฝึกหัดในสถานอบรมต่าง ๆ อีกทั้งช่วยงานด้านการแพร่ธรรมให้กับประชาชนโดยทั่วไป

ท่านได้ออกเทศน์สอนอยู่ตลอดเวลาเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งชีวิตคริสตชนตามชนบทที่อยู่ห่างไกล นอกนั้นท่านยังได้ตั้งองค์กรคริสตัมพาสาล (Buon Pastore) สำหรับช่วยเหลือหญิงและเยาวชนสาวที่ตกอยู่ในภาวะสุ่มเสี่ยงต่อการที่อาจจะถูกล่อลวงและตกเป็นเหยื่อไปในวงจรการค้ามนุษย์...

(อันตรธาน, 2561e, น. 33)

นักบุญยอห์น เอ็ด ได้ก่อตั้งคณะพระเยซูเจ้าและพระนางมารีย์ มีวัตถุประสงค์สำคัญคือทำให้การอบรมนักบวชในชั้นนวกภาพซึ่งถือเป็นขั้นฝึกหัดก่อนที่จะถวายตัวชั่วคราว การฝึกอบรมในขั้นนี้ผู้รับการอบรมจะได้เรียนรู้การใช้ชีวิตแบบนักบวช ระเบียบวินัยของคณะข้อกำหนดของพระศาสนจักร รวมไปถึงวิธีการในการบำรุงรักษาวิญญาณและความเชื่อของคริสตชน จึงต้องมีผู้เชี่ยวชาญคอยแนะนำและสั่งสอน นอกจากนี้ นักบุญยอห์น เอ็ด ยังได้ตั้งคณะนักบวชขึ้นมาอีกคณะหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อช่วยเหลือหญิงสาวที่เสี่ยงต่อการเป็นเหยื่อในกระบวนการค้ามนุษย์ อีกด้วย

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะเห็นตัวอย่างเรื่องเล่าของศาสนบุคคลที่ชี้ให้เห็นอนุภาค E.2.3 การตั้งคณะนักบวช/คณะบุคคล แม้ว่าการตั้งคณะจะมีหน้าที่โดยตรงของนักบวช แต่ด้วยภารกิจในการรับใช้พระเยซูเจ้าและรับใช้พระศาสนจักรที่หลากหลายและยากลำบาก การตั้งคณะนักบวชจึงมีส่วนสำคัญในการช่วยคัดสรรและฝึกอบรมนักบวชให้เป็นบุคคลากรที่มีคุณภาพเพื่อสืบทอดจิตตารมณ์และรับใช้พระศาสนจักรอย่างต่อเนื่องและเต็มความสามารถ จึงอาจกล่าวได้ว่าการตั้งคณะนักบวชเป็นรับใช้พระศาสนจักรทางอ้อมของนักบวชเพื่อสร้างความยั่งยืนในการรับใช้พระศาสนจักรโดยอาศัยแนวทางที่แตกต่างกัน

ดังที่กล่าวมานี้จะเห็นว่าแนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องมีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นและชัดเจน สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 34 ลักษณะเด่นของแนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านแบบเรื่อง

ที่	แนวคิด	แบบเรื่อง			
		แบบเรื่อง ที่ 1	แบบเรื่อง ที่ 2	แบบเรื่อง ที่ 3	แบบเรื่อง ที่ 4
1.	แนวคิดเกี่ยวกับการประกาศศาสนาและการพัฒนาพระศาสนจักร				
1.1	แนวคิดเกี่ยวกับการประกาศข่าวดี	✓			
1.2	แนวคิดเกี่ยวกับการประพันธ์ รวบรวม และดัดแปลงหนังสือคำสอน	✓			
1.3	แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานภายในพระศาสนจักร	✓			
2.	แนวคิดการสละชีพเพื่อศาสนา				
2.1	แนวคิดเรื่องพระเจ้าหนึ่งเดียว		✓		
2.2	แนวคิดเกี่ยวกับการให้อภัย		✓		

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ที่	แนวคิด	แบบเรื่อง			
		แบบเรื่อง ที่ 1	แบบเรื่อง ที่ 2	แบบเรื่อง ที่ 3	แบบเรื่อง ที่ 4
3. แนวคิดความสุขที่แท้จริงและวิถีการเป็นคริสตชนที่ดี					
3.1	แนวคิดความสุขที่แท้จริง			✓	
3.2 แนวคิดเกี่ยวกับวิถีการเป็นคริสตชนที่ดี					
	3.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิถีการเป็นฆราวาสที่ดี			✓	
	3.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวิถีการเป็นนักบวชที่ดี			✓	
4. แนวคิดในการแสดงความรักและเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์					
4.1	แนวคิดเกี่ยวกับการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์				✓
4.2	แนวคิดเกี่ยวกับการตั้งคณะนักบวช				✓

2. แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านเนื้อเรื่อง

แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกเป็นแนวคิดที่มีได้สะท้อนผ่านพฤติกรรมหรืออนุภาคในแบบเรื่องใดแบบเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการสะท้อนจากเนื้อเรื่องโดยตรง ซึ่งจากการศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสตร์ทั้ง 116 จำนวน พบว่าเรื่องเล่าในกลุ่มนี้สะท้อนให้เห็นแนวคิดทางศาสนาคริสต์ในบริบทสังคมไทย 4 แนวคิดหลัก คือ 1. แนวคิดเกี่ยวกับการช่วยให้รอดพ้นจากบาป 2. แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน 3. แนวคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคม และ 4. แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของสตรีในพระศาสนจักร ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการช่วยให้รอดพ้นจากบาป

บาป (Sin) ตามความเชื่อในคริสต์ศาสนาคือการกระทำที่ละเมิดข้อบัญญัติขององค์พระผู้เป็นเจ้า ทั้งทางความคิด การกระทำ คำพูด หรือการละเลย (วัชศิลป์ กฤษเจริญ, 2548, น. 104) โดยบาปที่มีมาตั้งแต่เกิดนั้นเรียกว่า “บาปกำเนิด” เป็นบาปที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษของมนุษย์นั้นคืออาดัมและเอวา มนุษย์คู่แรกที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้น สาเหตุที่ทั้งคู่มีบาปเกิดจากการละเมิดบทบัญญัติของพระเจ้าด้วยการกินผลไม้จากต้นไม้ที่พระเจ้าทรงห้ามไว้ว่า “อย่ากินหรือแตะต้องเลย มิฉะนั้นท่านจะต้องตาย” (ปฐมก 3: 3) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 20) พระยาเวร์ทองซาปแชนซ์และซบไล่มนุษย์ทั้งสองออกจากสวนเอเดน

จดหมายของนักบุญเปาโลถึงชาวโรมอธิบายว่า “บาปเข้ามาในโลกเพราะมนุษย์คนเดียว” นั่นคืออาดัมมนุษย์คนแรกที่ได้ล่วงละเมิดพระบัญญัติของพระเจ้าทำให้มนุษย์ทุกคนถูก

ลงโทษและตกอยู่ในบาปสืบทอดมาในฐานะทายาทของมนุษย์คนแรก ดังนั้น “ความตายเข้ามา เพราะบาปฉันใด ความตายก็แพร่กระจายไปถึงมนุษย์ทุกคนเพราะทุกคนทำบาปฉันนั้น” จะมีเพียง กิจการของพระคริสต์เจ้าเท่านั้นที่จะมีความชอบธรรมบันดาลชีวิตและความรอดมาให้มนุษย์ที่เชื่อ ฟังพระองค์ (รม 5: 18 - 19) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2236)

แนวคิดเรื่องบาปกำเนิดนี้เป็นที่มาของการรับศีลล้างบาปเพื่อจะมีสถานะเป็น คริสตชนและเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นศีลนี้จึงเป็นเสมือนการเกิดใหม่ และเป็นจุดเริ่มต้นแห่งความรอดพ้นจากบาปในพระศาสนจักร ดังที่พระเยซูทรงตรัสว่า “ไม่มีใคร เข้าสู่พระอาณาจักรของพระเจ้าถ้าเขาไม่เกิดจากน้ำและพระจิตเจ้า” (ยน 3: 5) (คณะกรรมการ คาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2083)

การประกอบพิธีล้างบาปหรือการโปรดศีลล้างบาปนั้นกระทำได้โดยการที่บาทหลวง “จุ่ม” ผู้ที่รับศีลลงในน้ำ ศีลนี้จึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ศีลจุ่ม” หรือใช้การเทน้ำลงบนศีรษะของผู้รับ ศีล พร้อมกับกล่าวว่า “ข้าพเจ้าล้างท่าน เดชะพระนาม พระบิดา พระบุตร และพระจิต” โดย หลังจากรับศีลนี้แล้ว “คริสตชนใหม่” จะต้องเลือกศาสนนามจากชื่อนักบุญองค์ต่าง ๆ เพื่อที่ดำเนิน ชีวิตตามรูปแบบชีวิตของท่านและเพื่อท่านจะเป็นผู้ดูแลคริสตชนผู้นั้นไปตลอดชีวิต (กุซมัน, 2553, น. 92 - 95)

เรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสนาได้ทำหน้าที่นำเสนอให้เห็นแนวคิดสำคัญของศีลล้างบาปอย่างชัดเจน แม้ว่าจะไม่ได้แสดงวิธีและขั้นตอนการล้างบาปอย่างละเอียด แต่ก็มิ กกล่าวถึงถึงการล้างบาปอย่างต่อเนื่องทั้งการล้างบาปของนักบุญแต่ละท่าน รวมถึงการล้างบาป ของประชาชนอันเป็นผลสำเร็จของการเผยแผ่ศาสนา อนุภาคการล้างบาปจึงปรากฏเป็นอนุภาค พื้นฐานอยู่ในเรื่องเล่าส่วนใหญ่ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญโยเซฟิน บาคีตา ดังนี้

...โยเซฟิน บาคีตา เกิดที่ประเทศชูดาน ค.ศ. 1869 จากครอบครัวที่มีฐานะดี เธอ ถูกลักพาตัวโดยพ่อค้าทาสเมื่อเธออายุได้ 9 ขวบ และคนที่ลักพาตัวได้เรียกเธอว่า “บาคี ตา” ภาษาอาหรับแปลว่า “โชคดี” แล้วเธอถูกขายไปเป็นทาสในตลาดค้าทาสที่เมืองเอล โอเบียด และยังถูกขายต่อไปที่เมืองตาร์ฮุมในที่สุด นายกัลลิสโต เล็กซ์ญานี่ กงสุลชาว อิตาลีเลียนได้ไถ่ตัวเธอ เมื่อสถานการณ์การเมืองบีบบังคับทำให้นายกัลลิสโตต้องกลับไป ประเทศอิตาลี ซึ่งที่บ้านของเขานั้นทำให้บาคีตาความสุขดีขึ้นบ้างแต่ก็ยังถูกดูหมิ่นเพราะ เป็นทาสผิวดำ

ที่สุดบาปคือตาอยู่ในความดูแลของซิสเตอร์คานอสเซียนที่เวนิซ จึงทำให้บาปตัวรู้จักพระเจ้าหลังจากที่เธอได้เป็นคริสตังสำรองอยู่หลายเดือน ในวันที่ 9 มกราคม ค.ศ. 1890 เธอได้รับศีลล้างบาปเป็นคาทอลิกและได้รับชื่อใหม่ว่า “โยเซฟิน” ในภาษาฮีบรูแปลว่า “เพิ่ม” ต่อมาในปี ค.ศ. 1893 เธอได้เข้าคณะธิดาเมตตาธรรมแห่งดานอสเซียน ที่เมืองเวนิซ เธอได้ปฏิญาณตนครั้งแรกในปี ค.ศ. 1896...

(อันตรธาน, 2559f, น. 52)

จากเรื่องเล่าดังกล่าว นักบุญโยเซฟิน บาปิตาถือว่าเป็นคนนอกศาสนา เนื่องจากไม่ได้เป็นคริสตชนมาแต่กำเนิด แต่เมื่อมีความศรัทธาในพระเจ้าและต้องการจะเข้าเป็นคริสตชนก็จะต้องรับศีลล้างบาปเพื่อเป็นการชำระล้างบาปกำเนิดในฐานะที่เกิดเป็นมนุษย์และบาปที่กระทำไว้ก่อนจะเข้าเป็นคริสตชน ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติที่พระเยซูเจ้าทรงกำหนดไว้

เรื่องเล่าของนักบุญซิลเวสเตอร์ ที่ 1 สมเด็จพระสันตะปาปา เป็นอีกเรื่องหนึ่ง que แสดงให้เห็นสัญลักษณ์ของการโปรดศีลล้างบาปให้กับจักรพรรดิคอนสแตนติน การรับศีลล้างบาปในครั้งนี้ทำให้พระองค์หายจากพระอาการประชวร ดังนี้

...มีเรื่องเล่าว่าพระองค์ได้รักษาโรคผิวหนังของจักรพรรดิคอนสแตนตินให้หายเมื่อได้ทำพิธีล้างบาปให้ ดังนั้นจักรพรรดิคอนสแตนตินจึงประทานรางวัลให้มากมายเป็นต้นที่ดิน แต่เรื่องนี้ก็ไม่มีหลักฐานยืนยันชัดเจน เราทราบแต่เพียงว่าในสมัยของพระองค์นั้นมีการสร้างโบสถ์วิหารมากมาย...

(อันตรธาน, 2553a, น. 37)

จากเรื่องเล่าข้างต้นจะเห็นว่าการรับศีลล้างบาปเพื่อกลับใจมานับถือศาสนาคริสต์สะท้อนให้เห็นแนวคิดว่าการรับศีลล้างบาปเป็นเสมือนการ “รักษา” ความทุกข์ทรมานและบาปที่มีมาก่อนที่จะเข้าเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรให้หายไปกลับเป็นคนใหม่หรือ การ “เกิดใหม่” ในความรักขององค์พระผู้เป็นเจ้า และจักรพรรดิคอนสแตนตินก็ตอบแทนความรักนั้นด้วยการบริจาคที่ดินเพื่อบำรุงศาสนาซึ่งเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของคริสตชนที่ดี

เรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสนาได้ทำหน้าที่ในการสะท้อนให้เห็นแนวคิดเรื่องการล้างบาปด้วยอำนาจของพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งเป็นความเชื่ออันเป็นการแสดงออกถึงความรักของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ เพราะพระองค์ทรงส่งพระเยซูบุตรของพระองค์มาช่วยให้มนุษย์รอดพ้นจากบาป ดังที่ทูตสวรรค์ของพระเจ้ากล่าวแก่โยเซฟว่า “ท่านจงตั้งชื่อบุตรนั้นว่าเยซู เพราะเขาจะช่วยประชากรของเขาให้รอดพ้นจากบาป” (มธ 1: 21) เมื่อได้รับศีลล้างบาปปลอดจากบาปอย่าง

สมบูรณ์แล้วก็เปรียบเสมือนว่าบุคคลผู้นั้นได้เกิดใหม่ในความเชื่อและจะสามารถดำเนินชีวิตตามคำสอนของคริสต์ศาสนาได้อย่างมั่นคงรับสามารถรับศีลศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ ได้ต่อไป

2.2 แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน (Human Rights) เป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เป็นสิทธิที่มีลักษณะเป็นสากล คือ ดำรงอยู่ในมนุษย์ทุกคนไม่มีข้อยกเว้นเรื่องสถานภาพ เวลา หรือสถานที่ ไม่อาจล่วงละเมิดได้ และไม่สามารถอ้างความชอบธรรมในการถ่ายโอนหรือลดทอนสิทธิของผู้อื่นได้ ซึ่งศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่แสดงภาพของความเท่าเทียมกันในฐานะ “สิ่งสร้าง” ของพระเจ้า รวมถึงทุกคนล้วนมีสิทธิหรืออำนาจที่ได้รับมอบมาจากองค์พระผู้เป็นเจ้าเช่นเดียวกัน ดังที่พระองค์ตรัสว่า “จงสร้างมนุษย์ขึ้นตามภาพลักษณ์ของเรา ให้มีความคล้ายคลึงกับเรา ให้เป็นนายปกครองปลาในทะเล นกในท้องฟ้า สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า และสัตว์เลื้อยคลานบนพื้นดิน” (ปฐมก 1: 26) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 17) ข้อความนี้ชี้ให้เห็นว่าพระเจ้าได้รับรองอำนาจของมนุษย์ในการปกครองสรรพสิ่งทั่วพิภพ ซึ่งอำนาจนี้เองเป็นที่มาของการอ้างสิทธิของมนุษย์ต่อสิ่งอื่น (วันส ปิยะกุลชัยเดช, 2561, น. 9)

สิทธิสำคัญที่กล่าวถึงในคำสอนด้านสังคมของพระศาสนจักรมีหลายประการ แต่ละประการล้วนตั้งอยู่บนความเชื่อและข้อคำสอนทางศาสนา เช่น สิทธิในการดำรงชีวิต สิทธิในการแสวงหาความรู้และความจริง สิทธิในการสร้างครอบครัวอย่างเสรี สิทธิในการทำงานและได้รับค่าตอบแทน รวมไปถึงสิทธิในการเจริญชีวิตตามหลักความเชื่อของตน (แผนกยุติธรรมและสังคม, 2559, น. 150 - 153)

สิทธิในการศึกษาแสวงหาความรู้และความจริงเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นผ่านเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุมมซานต์ ซึ่งความรู้และความจริงในแง่นี้เป็นการศึกษาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดและความเชื่อทางศาสนา โดยมีพระเยซูเจ้าผู้เป็น “หนทาง ความจริง และชีวิต” เป็นศูนย์กลาง เพื่อพัฒนามนุษย์ให้เป็นคริสตชนที่มีความเชื่อ มีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างสมบูรณ์ตามหลักศาสนา และนอกจากนี้ยังอาศัยการจัดการศึกษาคาทอลิกเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกาศศาสนาขององค์พระผู้เป็นเจ้าอีกด้วย (สุรินทร์ จารย์อุปการะ, 2556, น. 26) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการศึกษาคาทอลิกเป็นการศึกษาเพื่อสอนให้รู้จักพระเจ้าอันจะนำไปสู่พระอาณาจักรสวรรค์ด้วยพระวาจาของพระองค์ ดังที่กล่าวไว้ในพระคัมภีร์เฉลยธรรมบัญญัติว่า

...ท่านทั้งหลายจะต้องใส่ใจถ้อยคำเหล่านี้ของข้าพเจ้าไว้ในใจและในวิญญาณของท่าน ท่านจะต้องผูกไว้ที่มีมือเป็นเครื่องหมาย คาดไว้ที่หน้าผาก ท่านจะต้องพร่ำสอนบรรดาบุตรของท่านด้วยถ้อยคำเหล่านี้ ทั้งเวลานั่งอยู่ในบ้านและเดินตามถนน ทั้งเวลาไปนอนและตื่นนอน ท่านจะต้องเขียนไว้ที่เสาประตูบ้านของท่านและที่ประตูเมืองแล้ว ท่านกับบุตรหลานจะมีชีวิตยืนนานในแผ่นดินที่พระยาห์เวห์ทรงสาบานไว้ว่า จะประทานแก่บรรพบุรุษตราบเท่าที่ท้องฟ้ายังคงอยู่เหนือแผ่นดิน (ฉธบ 11: 18 - 21)

(คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 279)

ด้วยเหตุที่ว่าการศึกษาและแสวงหาความรู้เกี่ยวกับองค์พระผู้เป็นเจ้าเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น มนุษย์ทุกคนจึงมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะมีฐานะร่ำรวยหรือยากจน นักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่คำนึงถึงความเท่าเทียมกันในการศึกษา ท่านจึงทุ่มเททั้งกำลังกาย สติปัญญา รวมถึงกำลังทรัพย์ในการจัดการศึกษาสำหรับคนยากจนอย่างเสมอภาคโดยมีความเชื่อในองค์พระเยซูเจ้าเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

...ท่านได้อุทิศตนในการให้การศึกษแก่เด็ก ๆ และได้รับการขอร้องให้เป็นผู้ช่วยปกครองโรงเรียน 2 แห่ง ตลอดเวลา 4 ปีทำให้ท่านปฏิญาณตนอุทิศชีวิตทั้งหมดเพื่อการอบรมศึกษาแก่เยาวชน ท่านได้บริจาคทรัพย์สินจากมรดกกองใหญ่ที่บิดามารดามอบไว้ให้ นั่นทั้งหมดแก่การสร้างโรงเรียนสำหรับคนยากจน โรงเรียนอาชีวศึกษา และโรงเรียนฝึกหัดครู ท่านได้รับสมญานามว่า "บิดาแห่งการศึกษาแผนใหม่"

ท่านได้รวบรวมสมาชิกตั้งเป็นคณะนักบวชเพื่อการศึกษาคาทอลิกเน้นชีวิตยากจน พลักรรม และภาวนา ซึ่งทำให้ท่านประสบความสำเร็จอย่างมากและที่สุดท่านยอห์นได้ถึงแก่กรรม...

(อันตรธาน, 2559c, น. 50)

เรื่องเล่าที่ยกมาข้างต้นชี้ให้เห็นการแสดงออกถึงความรักที่ท่านนักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยการให้การศึกษ เพื่อให้เด็กยากจนที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาได้เติบโตขึ้นมาเป็นผู้มีความรู้ มีสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรมตามหลักคริสตศาสนา รวมถึงได้รู้จักองค์พระผู้เป็นเจ้า ซึ่งเป็นการประกอบกิจเมตตาที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าการรักษาพยาบาลผู้ป่วย นอกจากนี้ท่านได้นำการศึกษาแผนใหม่มาผนวกรวมกับการศึกษาทางศาสนา เนื่องจาก "ความยำเกรงพระยาห์เวห์เป็นบ่อเกิดของปรีชาญาณ การรู้จักพระผู้ศักดิ์สิทธิ์คือความเข้าใจ" (สภษ 9:10) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์,

2557, น. 1184) นอกจากนี้ท่านยังให้ความสำคัญกับการผลิตครูผู้มีความรู้ที่ในการอบรมสั่งสอนให้ การศึกษาด้วยการตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูขึ้นอีกด้วย

การศึกษาคาทอลิกเป็นการศึกษาที่สร้างความรู้ทางวิชาการบนพื้นฐานความเชื่อ ว่า องค์พระผู้เป็นเจ้าคือองค์ความรู้ การศึกษาคาทอลิกจึงเป็นการศึกษาความรู้ที่ถูกต้องและ ชอบธรรมตามแนวคิดของคริสตชน เนื่องจาก “ทุกถ้อยคำในพระคัมภีร์ได้รับการดลใจจากพระเจ้า และมีประโยชน์ เพื่อสั่งสอน ว่ากล่าวตักเตือนให้ปรับปรุงแก้ไขและอบรมให้ดำเนินชีวิตอย่างชอบ ธรรม” (2 ทธ 3:16) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2362) การจัดการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพแก่คนยากจนจึงเป็นการแสดงออกถึงการเคารพสิทธิของ มนุษย์ในด้านการศึกษาเพื่อให้เขาเหล่านั้นรู้จักพระเจ้าและเห็นหนทางในการเข้าสู่พระอาณาจักร สวรรค์ได้

นอกจากนี้เรื่องเล่าศาสนบุคคลยังสะท้อนให้เห็นปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอัน เป็นที่มาของการบังคับ ขู่เข็ญ รวมถึงการใช้ความรุนแรง เพื่อละเมิดสิทธิโดยเฉพาะสิทธิด้านการใช้ ชีวิตคู่ของสตรีในคริสต์ศาสนา ดังตัวอย่างในเรื่องเล่าของนักบุญอากาธาหญิงสาวผู้ถูกละเมิดสิทธิ มนุษยชนด้วยการทรมาณจากการปฏิเสธการแต่งงาน ดังนี้

นักบุญอากาธา มรณสักขีแห่งคาทาเนีย (Catania) เธอเป็นเด็กสาวชาวคริสต์ เธอมีหน้าตางดงาม ... ความงามของเธอเป็นที่เลื่องลือจนทำให้ควินติอานุสของผู้นำสำเร็จ ราชการแสดงความจำนงขอแต่งงานกับเธอและมีคำสั่งให้นำตัวเธอมาพบ อากาธาไม่ ยอมลดละความศรัทธาในองค์พระเยซูเจ้าไม่ว่าท่านเจ้าเมืองจะเสนออะไรให้ก็ตาม

อากาธาประกาศว่าเธอเป็นคริสตชนและได้ตั้งใจอุทิศตนถือพรหมจรรย์เพื่อถวาย เกียรติพระเจ้า แล้วไม่ขอแต่งงานกับใครทั้งนั้น ท่านเจ้าเมืองโกรธจัดสั่งให้จับเธอไป ทรมาณอย่างเหี้ยมโหด ด้วยการไ้กรรไกรตัดเต้านม จากนั้นจึงโยนเธอเข้ากองไฟ แต่พระ ผู้เป็นเจ้าทรงโปรดให้เธอรอดตายโดยให้ทูตสวรรค์ของพระองค์มาช่วยรักษาบาดแผลที่ หน้าอกของเธอจนหายสนิท และยังถูกสั่งให้เอาตัวไปย่างบนกองไฟ แต่พระผู้เป็นเจ้าทรง บันดาลให้เกิดแผ่นดินไหวทำให้เธอรอดพ้นจากกองไฟนั้น แต่ถูกจับล้ามโซ่ตีตรวน ทบตี อย่างแสนสาหัส และนำไปขังคุกอีก...ที่สุดเธอสิ้นใจอย่างสงบในคุกมีดินนั้น...

(อันตรธาน, 2557b, น. 58)

สิทธิในการแต่งงานและการใช้ชีวิตเป็นสิทธิมนุษยชนพื้นฐานที่พระศาสนจักรกล่าว ว่าเป็นสิทธิเฉพาะตนไม่มีใครสามารถละเมิดได้ แต่เรื่องเล่าของนักบุญอากาธาที่กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นพฤติกรรมในการจงใจละเมิดสิทธิของท่าน เนื่องจากนักบุญอากาธาเลือกที่จะใช้ชีวิตแบบ

หญิงพรหมจารีเพื่อถวายเกียรติแด่พระเจ้า ท่านจึงไม่ตอบรับคำขอแต่งงานของคนนอกศาสนา บุคคลนอกศาสนาผู้นั้นจึงใช้อำนาจในการบังคับและทรมานอย่างโหดเหี้ยม ทั้งการใช้กรรไกรตัดเต้านม การโยนใส่กองไฟ และทรมาน นอกจากนี้เรื่องเล่าของนักบุญอากาथाยังชี้ให้เห็นบทบาทของทูตสวรรค์อันเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจศักดิ์สิทธิ์ขององค์พระผู้เป็นเจ้ามาช่วยรักษาบาดแผลให้เธอจนหาย สิ่งนี้เป็นการยืนยันว่าคริสต์ศาสนาให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนของคริสตชนทุกคน และจะไม่ทอดทิ้งผู้ที่มั่นคงในความเชื่อ

แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนของพระศาสนจักรนั้น เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครอง ดูแล และป้องกัน การถูกบีบบังคับจากปัจเจกชน กลุ่มบุคคล หรือผู้มีอำนาจในสังคม ไม่มีผู้ใดจะถูกบังคับให้ปฏิบัติตนอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการฝ่าฝืนความเชื่อทางศาสนาของตนไม่ว่าในส่วนตัวหรือที่สาธารณะ และไม่ว่าจะปฏิบัติผู้เดียวหรือหรือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่น (แผนกยุติธรรมและสังคม, 2559, น. 153) ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นแสดงให้เห็นแนวคิดในการตอบสนองต่อแนวคิดสิทธิมนุษยชน ด้วยการจัดการศึกษาให้กับคนยากจนให้สามารถศึกษาวิชาการและรู้จักพระเจ้าผ่านการศึกษาแผนใหม่ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นรูปแบบและผลจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นสิ่งที่คริสตชนพึงหลีกเลี่ยงอีกด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคม

ความยุติธรรม (Justice) เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และแนวคิดสิทธิมนุษยชน หมายถึง ความตั้งใจในการให้สิ่งที่จะต้องให้แก่ผู้อื่น (ศูนย์คริสตศาสนธรรม อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2550, น. 234) ความยุติธรรมในสังคมเป็นแนวคิดที่คริสต์ศาสนาให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก สังเกตได้จากในพระคัมภีร์คาทอลิกทั้งภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ต่างก็กล่าวถึงเหตุการณ์ พุทธกรรม รวมทั้งคำสอนที่เกี่ยวข้องกับความยุติธรรม ตัวอย่างเช่น

หนังสืออพยพกล่าวถึงความยุติธรรมและความตรงไปตรงมาเมื่อต้องเป็นพยานในการตัดสินคดี แม้กระทั่งถ้าผู้กระทำผิดเป็นคนยากจนก็ต้องพิจารณาตามความผิดด้วยความยุติธรรมไม่มีข้อยกเว้นว่า “ท่านจะต้องไม่แพร่ข่าวเท็จ ท่านจะต้องไม่ช่วยคนผิดโดยให้การเท็จ ท่านจะต้องไม่เข้าข้างคนส่วนมากในการทำชั่ว และเมื่อให้การเป็นพยานในศาล ท่านจะต้องไม่ เป็นพยานเข้าข้างคนส่วนมาก ถ้าผิดยุติธรรม ท่านจะต้องไม่ลำเอียงเข้าข้างคนยากจนเมื่อเขาขึ้นศาล” (อพย 23: 1 - 3) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 127)

สอดคล้องกับคำสอนเรื่องความประพฤติและศาสนพิธีในหนังสือเลวีนิติ ซึ่งสอนให้นายจ้างต้องปฏิบัติต่อลูกจ้างอย่างยุติธรรม ไม่สร้างความเป็นอันธพาลให้กับคนพิการ รวมทั้งการตัดสินคดีอย่างยุติธรรมไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นเศรษฐีหรือคนยากจน ดังนี้ “ท่านจะต้องไม่เอารัดเอาเปรียบหรือปล้นเพื่อนบ้าน ท่านจะต้องไม่ยึดค่าจ้างของลูกจ้างไว้จนถึงวันรุ่งขึ้น ท่านจะต้องไม่สาปแช่งคนหูหนวก เขาของไปวางขวางทางคนตาบอด แต่ท่านจะต้องยำเกรงพระเจ้าของท่าน เราคือพระยาห์เวห์ ท่านจะต้องไม่ตัดสินคดีอย่างอติธรรม ท่านจะต้องไม่ลำเอียงเข้าข้างคนยากจนหรือคนมีอำนาจ แต่จงตัดสินคดีของเพื่อนบ้านอย่างยุติธรรม” (ลนต 19: 13 - 15) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 184)

หนังสือเพลงสดุดี ได้แสดงให้เห็นแนวคิดเรื่องความยุติธรรมผ่านคำตักเตือนของพระเจ้าไปยังบุคคลผู้ทำหน้าที่พิพากษาให้ตัดสินคดีด้วยความยุติธรรม รวมทั้งให้พิจารณาถึงความเป็นธรรมแก่บุคคลผู้ต่ำต้อยซึ่งถูกเอาเปรียบ ดังนี้ “ท่านทั้งหลายจะพิพากษาตัดสินอย่างอติธรรม และเข้าข้างคนชั่วร้ายไปอีกนานสักเพียงใด?” จงให้ความยุติธรรมแก่ผู้อ่อนแอและลูกกำพร้า จงปกป้องคนยากจนและผู้ถูกข่มเหงเถิด จงช่วยผู้อ่อนแอและผู้ขัดสน จงช่วยเขาให้รอดพ้นจากเงื้อมมือของคนชั่วร้าย” (สดด 82: 1 - 4) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1085)

ส่วนในคัมภีร์พันธสัญญาใหม่มีการกล่าวถึงคำสอนอันเป็นแนวคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคมไว้หลายแห่ง เช่น ในพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์นซึ่งสอนให้รับฟังคำให้การของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายก่อนที่จะตัดสินหรือลงโทษว่า “ธรรมเนียมปฏิบัติของพวกเขาไม่ตัดสินลงโทษผู้ใดโดยที่มิได้ฟังคำให้การของผู้นั้นและไม่รู้จักก่อนว่าเขาทำอะไรเสียก่อน” (ยอห์น 7: 51) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2098) เช่นเดียวกับพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมัทธิวที่กล่าวถึงการไม่กล่าวโทษแก่ผู้ที่ไม่มีความคิดว่า “ถ้าท่านเข้าใจความหมายของข้อความที่ว่า “เราพอใจความเมตตากรรณา มิใช่พอใจเครื่องบูชา” ท่านคงจะไม่กล่าวโทษผู้ไม่มีความคิด” (มธ 12: 7) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1940)

คำสอนที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นพื้นฐานคำสอนที่เกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคมจากคัมภีร์พันธสัญญาเดิมและพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ พื้นฐานแนวคิดส่วนใหญ่เป็นคำสอนที่มุ่งไปที่การพิจารณาตัดสินผู้อื่นด้วยความยุติธรรม ทั้งในด้านพิพากษาคดีอย่างเป็นธรรมกับทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นคนร่ำรวยหรือยากจน รวมไปถึงผู้ที่จะเป็นพยานในการตัดสินคดีก็ให้เห็นพยานด้วยความตรงไปตรงมาไม่กล่าวความเท็จหรือใส่ร้ายผู้อื่น

แนวคิดเรื่องความยุติธรรมในสังคมเหล่านี้สะท้อนผ่านเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกโดยเฉพาะนักบุญที่มีสถานะเป็นผู้ปกครองบ้านเมือง เช่น เรื่องเล่าของนักบุญตูรีบีโอ แห่งมอญโกรเวโย ผู้ต่อสู้เพื่อความยุติธรรมขอชาวเมือง ดังนี้

ตูรีบีโอ อัลฟองโซ แห่งมอญโกรเวโย เป็นชาวเมืองเลออนในประเทศสเปน ท่านเป็นนักกฎหมาย ทนายความ อาจารย์สอนกฎหมาย และในที่สุดเป็นหัวหน้าผู้พิพากษาศาลของพระศาสนจักรในสเปน ท่านได้มุ่งหน้าสู่แผ่นดินลาตินอเมริกาเพื่อเป็นธรรมทูต ในขณะที่ยังเป็นฆราวาสอยู่และได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอัครสังฆราชของกรุงลิมา เมืองหลวงของประเทศเปรู ขณะที่มีอายุได้ 42 ปี ในสมัยของพระเจ้าฟิลิป ที่ 2 เพราะได้เห็นความน่าสงสารทั้งทางฝ่ายจิตใจและฝ่ายวัตถุของพวกอินเดียนที่รู้สึกสลดใจซึ่งทำให้ท่านตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะช่วยเหลือพวกเขาอย่างเต็มที่โดย พยายามต่อสู้กับพวกที่คอยเอาใจเอาเปรียบพวกชาวเมือง เช่น พวกข้าหลวงของประเทศเปรู พวกแสวงหาเมืองขึ้นชาวสเปน ท่านพยายามกำจัดอิทธิพลและสิทธิพิเศษต่าง ๆ ของพวกนักบวช...

(อันตรธาน, 2554c, น. 37)

นักบุญตูรีบีโอ แห่งมอญโกรเวโย เป็นธรรมทูตที่เดินทางไปเผยแผ่ศาสนาในประเทศเปรู ในระหว่างประกาศศาสนาท่านเห็นพฤติกรรมของข้าหลวงที่เอาเปรียบชาวเมือง รวมทั้งเห็นอิทธิพลและสิทธิพิเศษต่าง ๆ ของนักบวชที่เหนือกว่าชาวเมืองทั่วไป ท่านจึงพยายามต่อสู้เพื่อเรียกร้องความยุติธรรมและความเท่าเทียมให้กับชาวเมือง จะเห็นว่ารูปแบบชีวิตของนักบุญตูรีบีโอ สะท้อนแนวคิดในเรื่องความยุติธรรมอย่างชัดเจนโดยเฉพาะบุคคลที่ถูกกดขี่และข่มเหง

อีกตัวอย่างหนึ่งซึ่งสะท้อนให้เห็นแนวคิดเรื่องความยุติธรรม ได้แก่ เรื่องเล่าของนักบุญเอลีซาเบธ แห่งโปรตุเกส ซึ่งท่านได้ทำหน้าที่ในการตัดสินความขัดแย้งของญาติพี่น้องของพระองค์ด้วยความตรงไปตรงมาและความยุติธรรม ดังนี้

เอลีซาเบธ เป็นบุตรสาวของคอนสแตนซาแห่งซิชิลีและเป็นหลานของนักบุญ เอลีซาเบธ แห่งฮังการี บิดาของท่านเป็นกษัตริย์ของแคว้นอารากอน ในเวลาต่อมาบิดาของเอลีซาเบธหรือที่มักเรียกกันติดปากว่า อีซาเบลลา ให้เป็นภรรยาของ ดีโอนีจี กษัตริย์แห่งประเทศโปรตุเกสในขณะที่เธอมีอายุเพียง 12 ปีเท่านั้น และเธอมีบุตร 2 คน แต่ว่าชีวิตที่เกะกะเกรไม่เรียบร้อยของพระสวามีของเธอทรมานจิตใจเธอมาก ยิ่งกว่านั้นในระหว่างพวกญาติด้วยกันก็เกิดการทะเลาะเบาะแว้งจนถึงกับจับอาวุธขึ้นต่อสู้กันเองอยู่เนือง ๆ เอลีซาเบธทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยอยู่เสมอจนได้สมญาว่า “เทวทูตแห่งสันติภาพ” ...

(อันตรธาน, 2554e, น. 37)

ความยุติธรรมของนักบุญเอลีซาเบธ แห่งโปรตุเกส สะท้อนให้เห็นผ่านพฤติกรรมการ “ใกล้เคียง” ปัญหาความขัดแย้งโดยคำนึงถึงความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เป็นการช่วยลดความรุนแรงในครอบครัวและช่วยให้เกิดความสามัคคีในครอบครัวอีกด้วย การยึดถือความยุติธรรมนี้ทำให้ท่านรับการยกย่องจากบรรดาญาติพี่น้องให้เป็น “เทวดาแห่งสันติภาพ”

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าความยุติธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม เนื่องจากการที่คนในสังคมโดยเฉพาะผู้มีอำนาจดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมจะช่วยให้สังคมเกิดสันติภาพ คริสตชนไม่ว่าจะเป็นคนร่ำรวยหรือคนยากจนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันบนพื้นฐานความเชื่อและคำสอนในพระคัมภีร์ด้วยความเชื่อตรงเพื่อเลียนแบบองค์พระผู้เป็นเจ้าเพราะ “พระเจ้าไม่ทรงลำเอียงแต่ประการใด” (รม 2: 11) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 2227)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของสตรีในพระศาสนจักร

พระคัมภีร์ปฐมกาลระบุว่าพระยาห์เวห์ทรงสร้าง “หญิง” จากกระดูกซี่โครงและเนื้อของ “มนุษย์” ซึ่งเป็นเพศชาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หญิงเป็นผู้ช่วยที่เหมาะสมของมนุษย์ โดยเขาทั้งสองจะผูกพันเป็นเนื้อเดียวกันในฐานะสามีและภรรยา (เทียบ ปฐม 2: 18 - 24) นอกจากนี้พระยาห์เวห์ยังกล่าวแก่หญิงอีกว่า “ท่านจะเฝ้าหาสามี แต่เขาจะเป็นนายเหนือท่าน” (ปฐม 3: 16) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 21) ดังนั้นจะเห็นว่าสถานภาพสตรีในพระคัมภีร์ปฐมกาลเน้นไปที่การเป็นส่วนเติมเต็มของบุรุษโดยเฉพาะหน้าที่ในการเป็นภรรยา

สมณสารของสมเด็จพระสันตะปาปาโยฮัน ปอล ที่ 2 (2554, น. 44 - 45) อธิบายถึงความสำคัญของสตรีว่า บุรุษและสตรีล้วนถูกสร้างขึ้นจากพระฉายาลักษณ์ของพระเจ้า ทั้งบุรุษและสตรีจึงมีศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งความเท่าเทียมนี้จะแสดงออกในแง่ของการมีส่วนร่วมในการสร้างครอบครัวและการอบรมบุตร และการที่สังคมมีความเห็นว่างานดูแลบ้านและอบรมบุตรเป็นงานที่ทำให้สตรีมีบทบาทไม่เท่าเทียมกับบุรุษเป็นสิ่งที่ไม่เป็นธรรมเนื่องจากพระองค์ทรงเห็นว่างานทุกงานไม่ว่าจะในบ้านหรือนอกบ้าน ทุกอาชีพล้วนมีความสำคัญและต้องการความรับผิดชอบเท่าเทียมกันทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของสตรีในพระศาสนจักร ในเรื่องเล่าศาสนบุคคลศักดิ์สิทธิ์ในคริสต์ศาสนาทำให้เห็นถึงความสำคัญของสตรีในพระศาสนจักร 2 ประการ ได้แก่

2.5.1 ความสำคัญของสตรีในฐานะภรรยา

ดังที่กล่าวไปแล้วว่าองค์พระผู้เป็นเจ้าทรงสร้างสตรีเพื่อให้เห็นภรรยาของบุรุษ และห้ามมิให้แยกจากกัน ดังที่พระเยซูเจ้าตรัสว่า “เขาจึงไม่เป็นสองอีกต่อไป แต่เป็นเนื้อเดียวกัน ดังนั้น สิ่งที่พระเจ้าทรงรวมกันไว้ มนุษย์อย่าได้แยกเลย” (มก 10: 8 - 9) (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, 2557, น. 1996) การแต่งงานจึงเป็นพันธสัญญาแห่งความรักระหว่างบุรุษกับสตรีที่มีต่อกัน ได้แก่ ความเป็นหนึ่งเดียวกัน ห้ามมิให้หย่าร้างกัน และการให้กำเนิดบุตร ดังนั้นสตรีจึงมีความสำคัญในการร่วมกับบุรุษในการสร้างครอบครัวที่มีความสุข

เรื่องเล่าของศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก แสดงให้เห็นความสำคัญของสตรีในการเป็นภรรยาที่ดีและการเคารพต่อพันธสัญญาที่มีให้แก่กัน รวมถึงเคารพบทบัญญัติซึ่งห้ามมิให้หย่าร้างกัน ดังเช่นเรื่องเล่าของ นักบุญเอลีซาเบธ แห่งโปรตุเกส ซึ่งพระองค์ได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะภรรยาได้เป็นอย่างดี ดังนี้

เอลีซาเบธ เป็นบุตรสาวของคอนสแตนซาแห่งซิซิลีและเป็นหลานของนักบุญเอลีซาเบธ แห่งฮังการี บิดาของท่านเป็นกษัตริย์ของแคว้นอารากอน ในเวลาต่อมาบิดาของเอลีซาเบธหรือที่มักเรียกกันติดปากว่าอีซาเบลลา ให้เป็นภรรยาของ ดิโอนีจี กษัตริย์แห่งประเทศโปรตุเกสในขณะที่เธอมีอายุเพียง 12 ปีเท่านั้น และเธอมีบุตร 2 คน แต่ในชีวิตที่เกะกะเกรไม่เรียบร้อยของพระสวามีของเธอทรมานจิตใจเธอมาก

ยิ่งกว่านั้นในระหว่างพวกญาติด้วยกันก็เกิดการทะเลาะเบาะแว้งจนถึงกับจับอาวุธขึ้นต่อสู้กันเองอยู่เนือง ๆ เอลีซาเบธทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยอยู่เสมอจนได้สมญาว่า “เทวดาแห่งสันติภาพ” เวลาที่พระสวามีของเธอกำลังจะสิ้นใจ เธอได้เฝ้าดูแลเอาใจใส่อย่างดีที่สุด และเมื่อพระสวามีของเธอสิ้นใจแล้วนั้นเธออยากเข้าเป็นนักบวชในคณะของนักบุญคลาราแต่ไม่ได้รับอนุญาต...

(อันตรธาน, 2554e, น. 37)

เรื่องเล่าของนักบุญเอลีซาเบธ แห่งโปรตุเกสสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของการเป็นภรรยาที่รักและเอาใจใส่สามีเป็นอย่างดี แม้ว่ากษัตริย์ดิโอนีจี แห่งโปรตุเกส พระสวามีของพระองค์ใช้ชีวิตอย่าง “เกะกะเกรและไม่เรียบร้อย” แต่ในฐานะคริสตชนพระองค์ทรงเห็นแก่พันธสัญญาที่มีต่อครอบครัว จึงดูแลเอาใจใส่สามีอย่างใกล้ชิดจนกระทั่งสามีของพระองค์เสียชีวิต สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่านักบุญเอลีซาเบธ แห่งโปรตุเกส เป็นผู้ที่เข้าใจหน้าที่และความสำคัญของสตรีคาทอลิกในการดูแลครอบครัวและปรนนิบัติสามีอย่างดีและไม่มีความคิดที่จะหย่าร้างอันเป็นการละเมิดบทบัญญัติทางศาสนา

เช่นเดียวกับเรื่องเล่าของนักบุญฟรังซิสกา ชาวโรม ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสตรีในฐานะภรรยาที่ดี แม้ว่าท่านจะมีจิตใจเอื้อเฟื้อต่อคนยากจนและด้อยโอกาสภายนอกซึ่งรับผลกระทบจากสงคราม แต่ก็มิได้ละเลยการดูแลอาการเจ็บป่วยของสามีอันเป็นบุคคลใกล้ชิดในครอบครัว ดังนี้

...ฟรังซิสกา ชาวโรม เป็นสตรีมีสกุลได้รับการศึกษาอบรมเป็นอย่างดีและเป็นตัวอย่างของคริสตชนในเรื่องการเป็นภรรยาที่ดี มารดา แม่หม้าย และนักบวชที่ดี

เวลานั้นในกรุงโรมได้มีการรบราฆ่าฟันกันอย่างนองเลือด บรรดาคริสตชนและแม้แต่ครอบครัวของเธอเองก็ต้องพลอยตกอยู่ในความทุกข์โศกอันแสนจะเจ็บปวดต้องทนทรมานอย่างแสนสาหัส แต่เธอเองกลับสามารถพบความสงบในการมีชีวิตที่ซัดสนิทสัมพันธ์กับพระเจ้า และในบรรดาคนเจ็บป่วยที่เธอได้อุทิศตนให้ด้วยใจรักและด้วยความอดทนนั้นก็มีสามีของเธออยู่ด้วยคนหนึ่งซึ่งต้องติดเตียงอยู่กับเตียงนอนเพราะอาการป่วยที่ค่อนข้างหนัก...

(อินทรธาน, 2561d, น. 31)

เรื่องเล่าข้างต้นชี้ให้เห็นคุณลักษณะที่ดีของนักบุญฟรังซิสกา ชาวโรม 2 ประการ ประการแรก คือ การเป็นคริสตชนที่ดีในการอุทิศตนเพื่อผู้ป่วยที่ยากลำบาก ประการที่สอง คือ การเป็นภรรยาที่ดีในการดูแลและให้ความรักกับสามีแม้ว่าจะอยู่ในภาวะเจ็บป่วยและยากลำบาก แต่ท่านก็ได้ลดความสำคัญในการดูแลบุคคลในครอบครัว ซึ่งเป็นการเคารพในพันธสัญญาระหว่างสามีภรรยาที่มีต่อกัน

อีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสตรีในฐานะภรรยา คือ เรื่องเล่าของนักบุญริต้า ซึ่งแต่เดิมมีความต้องการจะสมัครเข้าเป็นนักบวช แต่ครอบครัวของท่านบังคับให้แต่งงาน ด้วยแรงกดดันต่าง ๆ ทำให้ท่านต้องยอมแต่งงานด้วยความไม่เต็มใจ ดังนี้

ริต้า เกิดราวปี ค.ศ. 1381 จากครอบครัวที่มีฐานะดีของเมืองคาเซียในประเทศอิตาลี และช่วงวัยรุ่นนั้นริต้าอยากจะเป็นซิสเตอร์ต้องการใช้ชีวิตในอารามนักบวชหญิง จึงขออนุญาตบิดามารดาเพื่อจะเข้าอารามแต่ทั้งบิดาและมารดากลับไม่ยอม ตรงกันข้ามกลับจัดหาคู่ครองและเตรียมงานสมรสให้กับเธอ

ริต้าเสียใจแต่มีใจต่อสู้กับแรงเสียดทานจากหลาย ๆ ด้าน เธอจึงยอมจำนนรับเป็นภรรยาแต่โดยดี เมื่อแต่งงานแล้วสามีของเธอเป็นคนโมโหง่าย อารมณ์รุนแรง และมักแสดงกิริยาไม่สุภาพต่อเธอ ทั้งยังประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้แก่ลูก ๆ ด้วย แตริต้า

มีความอดทนและเพียรพยายามทำหน้าที่ของตนอย่างซื่อสัตย์ ...ต่อมาสามีของเธอมิ
เรื่องทะเลาะกับพวกนักเลงและถูกขโมยทรัพย์สิน และต่อมาอีกไม่นานลูกชาย ทั้งสอง
ของเธอก็เสียชีวิตด้วยวิธีต่างๆอย่างโดดเดี่ยว...

(อันตรธาน, 2563d, น. 33)

จากเรื่องเล่าของนักบุญริต้าที่ยกมาข้างต้นจะเห็นว่านักบุญริต้าแต่งงานด้วยความไม่เต็มใจ แต่เมื่อท่านยอมแต่งงานแล้ว ท่านก็สามารถใช้ชีวิตคู่และสร้างครอบครัวให้สมบูรณ์ด้วยการมีบุตร แม้ว่าจะต้องอดทนกับพฤติกรรม “โมโหร้าย อารมณ์รุนแรง และมักแสดงกิริยาไม่สุภาพ” ของสามี ท่านก็เอาใจใส่ดูแลและปฏิบัติหน้าที่ภรรยาอย่างซื่อสัตย์และเต็มความสามารถ ตามพันธสัญญาที่มีต่อกันจนกระทั่งสามีเสียชีวิต

ตัวอย่างเรื่องเล่าศาสนานุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่ยกมาข้างต้นนี้ ผู้เขียนพยายามชี้ให้เห็นความสำคัญของสตรีประการหนึ่ง นั่นคือการทำหน้าที่ภรรยาที่ดี เรื่องเล่าส่วนใหญ่จึงแสดงให้เห็นพฤติกรรมของสามีที่ไม่พึงประสงค์ เช่น โมโหร้าย เกะกะเกระ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับบุตรของตน แต่ท่านนักบุญเหล่านี้ก็ทำหน้าที่เป็นภรรยาในอุดมคติด้วยความซื่อสัตย์และอดทน เพื่อรักษาพันธสัญญาต่อกันในฐานะสามีและภรรยาที่แนบสนิทเป็นเนื้อเดียวกันและไม่สามารถแยกกันได้ตลอดชีวิต

2.5.2 ความสำคัญของสตรีในฐานะมารดา

พระศาสนจักรมีระเบียบปฏิบัติในการขอรับศีลสมรสระหว่างบวชและสตรีหลายประการ หนึ่งในนั้นคือผู้ขอรับศีลสมรสจะต้องประสงค์ที่จะมีบุตรร่วมกัน หากเป็นการขอรับศีลสมรสโดยเจตนาที่จะไม่มีบุตรย่อมไม่สามารถที่จะกระทำได้ (วุฒิเลิศ แห่งล้อม, 2555, น. 247) ดังนั้นคู่สมรสจึงมีหน้าที่ต่อบุตรในฐานะบิดาและมารดาในทุก ๆ มิติ ทั้งให้การศึกษา อบรม รวมทั้งประกาศความเชื่อที่มีต่อพระเจ้าแก่บุตร นอกจากนี้บิดามารดาจะต้องเป็นแบบอย่างทางความเชื่อ การเป็นคริสตชนที่ดี การสวดภาวนา การสอนคำสอนในครอบครัว และส่งเสริมให้บุตรมีส่วนร่วมร่วมกับพระศาสนจักร (ศูนย์คริสตศาสนธรรมอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2550, น. 277)

เรื่องเล่าศาสนานุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศานต์ได้สะท้อนให้เห็นความสำคัญของสตรีในการเลี้ยงดูบุตรด้วยความเชื่อและความพยายาม เพื่อให้บุตรของตนนั้นเติบโตขึ้นเป็นคริสตชนที่ดี ดังเช่นเรื่องเล่าของนักบุญเจน ฟรังเชส เดอ ซังต์ล ดั้งนี้

...เจน เป็นบุตรคนที่สองของประธานรัฐสภาฝรั่งเศสแห่งเบอร์กันดี เมื่อเธออายุ 20 ปี ได้แต่งงานกับท่านบารอน เดอ ซังต์ล นายทหารราชองครักษ์ของพระเจ้าเฮนรี ที่ 4 สามีของเธอเสียชีวิตโดยอุบัติเหตุขณะทำการล่าสัตว์ เธอกลายเป็นแม่หม้ายขณะอายุ

เพียง 29 ปีเท่านั้น แต่ถึงกระนั้นเธอก็รู้จักเผชิญกับชีวิตด้วยความกล้าหาญยิ่ง ได้สู้รบ
บุตรทั้ง 6 คน แต่ก็พยายามหาเวลาสำหรับช่วยคนยากคนจนและคนป่วยด้วย...

...เจน ถูกทดลองต่าง ๆ นานา แต่ก็ได้สู้ทนอย่างวีรสตรี เธอได้เป็นแบบอย่างของ
บรรดา “มารดาผู้ให้การอบรม” สำหรับสตรีผู้เป็นมารดาและเป็นครูทั้งหลายด้วย...

(อันตรธาน, 2554b, น. 53)

นักบุญเจน ฟรังเชส เดอ ซังดัล ได้ชื่อว่าเป็นตัวอย่างของสตรีผู้เป็น “มารดา”
อย่างสมบูรณ์แบบ เนื่องจากท่านสูญเสียสามีไปตั้งแต่อายุเพียง 29 ปี ทำให้อยู่ในฐานะหญิงหม้าย
และได้รับการปฏิบัติทางสังคมอย่างไม่เท่าเทียมกับสตรีคนอื่น แต่อย่างไรก็ตามนักบุญเจน ฟรัง
เชส เดอ ซังดัล ก็ต่อสู้เลี้ยงดูบุตรทั้ง 6 คนด้วยความตั้งใจเพื่อให้บุตรทุกคนเติบโตขึ้นเป็นคริสตชน
ที่ดี นอกจากนี้ท่านยังอุทิศตนเพื่อคนยากคนจนและคนเจ็บป่วย ทำให้เห็นคุณลักษณะทั้งการเป็น
มารดาที่ดีพร้อมกับการเป็นคริสตชนที่ดีของท่านอีกด้วย

แบบอย่างของสตรีที่สามารถเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตเป็นคริสตชนที่ดีอีกท่านหนึ่ง
คือ นักบุญมาร์กาเรต แห่งสกอตแลนด์ แม้ว่าพระองค์จะตำแหน่งเป็นพระราชินีของประเทศสกอต
แลนด์ แต่พระองค์ก็ได้ละเลยการดำเนินชีวิตครอบครัวอย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะการอบรมสั่ง
สอนบุตรให้เป็นคริสตชนที่ดีตามแนวทางของพระศาสนจักร ดังนี้

เจ้าหญิงมาร์กาเรตประสูติปี ค.ศ. 1046 ในประเทศฮังการี ขณะที่พระบิดาคือ
กษัตริย์เอ็ดเวิร์ด เอมธลิง ซึ่งในขณะนั้นเป็นทายาทแห่งราชบัลลังก์อังกฤษกำลังอยู่ในถิ่น
เนรเทศ เจ้าหญิงมาร์กาเรตจึงจำเป็นต้องได้เดินทางเข้าสู่ประเทศอังกฤษ แต่ในไม่ช้าก็
ต้องรับหลบหนีลี้ภัยไปประเทศสกอตแลนด์ และได้แต่งงานกับกษัตริย์มัลคอล์ม ที่ 3
ในปี ค.ศ. 1069 มีพระโอรสและพระธิดา 8 องค์...

...นักบุญมาร์กาเรตเป็นมารดาและพระราชินีด้วยแบบอย่างที่ดีเลิศในเรื่องของการ
ดำเนินชีวิตครอบครัว ท่านพยายามให้การอบรมสั่งสอนลูก ๆ ในวิถีของคริสตชนอย่างดี
เยี่ยม ท่านแนะนำให้พระโอรสและพระธิดา ต้องเปิดตา เปิดใจ เพื่อจะได้แลเห็นความ
เป็นจริงทางสังคม ให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของประชาชนที่ทุกข์ยากลำบาก ต้องใส่ใจมี
ความรักเมตตาต่อประชาชนโดยเฉพาะคนยากคนจน...

(อันตรธาน, 2559b, น. 50)

เรื่องเล่าข้างต้นแสดงให้เห็นความสำคัญของสตรีในฐานะมารดาที่สมบูรณ์แบบ
ของท่านนักบุญมาร์กาเรต พระองค์ทรงเลี้ยงดูพระโอรสและพระธิดาทั้ง 8 พระองค์ ด้วยจิตตารมณ์

แห่งความรักที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ โดยท่านได้ปลุกฝังความคิดของคริสตชนที่ดีซึ่งต้องให้ความช่วยเหลือคนยากจน และในฐานะที่เป็นเชื้อพระวงศ์พระองค์ได้ชี้ให้พระโอรสและพระธิดาเห็นถึงความสำคัญของความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อที่พระโอรสและพระธิดาทุกพระองค์จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ปกครองที่สามารถเข้าใจความทุกข์และความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง จริงนับว่านักบุญมาร์กาไรตเป็นต้นแบบของมารดาผู้ในการอบรมบุตรที่ดียิ่ง

เรื่องเล่าของนักบุญมอริกา เป็นอย่างที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่แสดงให้เห็นพลังของความรักที่มารดามีต่อบุตร ไม่ว่าจะบุตรจะหลงเดินทางผิดและประพฤติตัวออกนอกเส้นทางอย่างไร ท่านก็เอาใจใส่และพยายามที่จะทำให้บุตรของท่านกลับใจมาดำเนินชีวิตบนเส้นทางที่ถูกต้องตามหลักความเชื่อของคริสต์ศาสนา ดังนี้

...นักบุญมอริกา เป็นคริสตชนที่มีความเชื่อมั่นคงและมีความศรัทธาอย่างลึกซึ้ง โดยอาศัยความอ่อนโยนของเธอ เธอได้ทำให้สามีซึ่งเป็นคนต่างศาสนาและมีนิสัยไม่โหดเหี้ยมได้กลับใจและโดยอาศัยพลังแห่งคำภาวนาทำให้บุตรชายที่หลงเดินทางผิดและประพฤติตนเหลวไหลได้กลับใจ

มอริกาอดทนรอคอยและได้พยายามออกแรงทำทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเวลาานถึง 16 ปี เพื่อให้ออกัสตินบุตรชายได้มีการทบทวนพิจารณาดูชีวิตของตน เธอได้ตามบุตรชายไปประเทศอิตาลีเพราะบุตรชายต้องการผจญภัยกับชีวิตครั้งแรก ได้ตามไปที่กรุงโรมและครั้งต่อมาก็ตามไปที่เมืองมิลาน

ที่เมืองมิลานนี่เองที่เธอได้มีโอกาสอยู่ร่วมในพิธีรับศีลล้างบาปของบุตรชายแต่อนิจจา เธอไม่มีโอกาสได้กลับไปเห็นแอฟริกาบ้านเกิดเมืองนอนอีกแล้วเพราะเธอสิ้นใจในบ้านพักที่เมืองออสเตรียที่อยู่ใกล้ ๆ กรุงโรม ก่อนจะลงเรือมุ่งหน้าไปสู่แอฟริกา ซึ่งที่บ้านพักหลังนี้เองเป็นที่ที่แม่และลูกได้มีประสบการณ์แห่งชีวิตการภาวนาและการเพ่งฉานที่ลึกซึ้งร่วมกัน...

(อันตรธาน, 2563b, น. 33)

เรื่องเล่านักบุญมอริกาทำให้ผู้อ่านเห็นคุณลักษณะความเป็นแม่อย่างชัดเจน ท่านได้ใช้เวลายาวนานถึง 16 ปี ในการอบรมสั่งสอนบุตรของตนที่ใช้ชีวิตนอกเหนือบทบัญญัติทางศาสนาให้ได้พิจารณาถึงความถูกต้องของการดำรงชีวิตด้วยความอดทนและอ่อนโยน จะเห็นว่าท่านมิได้บังคับขู่เข็ญบุตรของท่านให้กลับใจ แต่ประการใด ในทางกลับกันท่านได้เปิดโอกาสให้บุตรของท่านได้เรียนรู้ชีวิตและผจญภัยอย่างเต็มที่ หลังจากใช้ชีวิตภายใต้การดูแลของมารดา

อย่างเต็มที่แล้วบุตรชายของท่านได้พิจารณาเห็นถึงความเป็นจริงตามบทบัญญัติทางศาสนาและกลับใจมารับศีลล้างบาปเป็นคริสตชนในที่สุด ถือว่าความพยายามของนักบุญมอริกาแสดงให้เห็นความเป็นมารดาที่ต้องการให้บุตรชายเข้าใจชีวิตและกลับตัวเป็นคริสตชนที่ดีโดยใช้วิธีที่อ่อนโยน แม้ว่าจะต้องใช้เวลาและความอดทนมากเท่าใดก็ตาม

เรื่องเล่าที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้ล้วนเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นความสำคัญของสตรีในฐานะมารดาที่สมบูรณ์แบบทั้งในแง่ความรักที่มีต่อบุตร ความอดทนที่ต้องเลี้ยงดูบุตร ภายใต้ข้อจำกัดหรือแรงกดดันต่าง ๆ รวมไปถึงในแง่ของการส่งเสริมให้บุตรเติบโตขึ้นเป็นคริสตชนที่ดี เข้าใจและเชื่อเพื่อต่อคนยากจน เต็มไปด้วยจิตตารมณ์แห่งความรักทั้งรักพระเจ้าและรักเพื่อนมนุษย์ ซึ่งผู้เขียนได้คัดเลือกเรื่องเล่าเหล่านี้เพื่อเป็นตัวอย่างรูปแบบชีวิตให้ผู้อ่านที่มีสถานะเป็นมารดาได้เข้าใจแนวคิดและตระหนักถึงบทบาทและคุณลักษณะของการเป็นมารดาที่ดีตามแนวทางของคริสต์ศาสนาด้วย

จากการศึกษาแนวคิดแนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารออดมซานต์ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เรื่องเล่าในกลุ่มนี้สะท้อนแนวคิดทางศาสนาผ่านทั้งพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่อง และสะท้อนผ่านเนื้อเรื่องโดยตรง ซึ่งแนวคิดที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องส่วนใหญ่เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นรูปธรรม คือ การปฏิบัติเพื่อเข้าถึงความสุขที่แท้จริง เผยแผ่ศาสนา การสละชีพเพื่อศาสนา การปฏิบัติธรรมและการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา รวมทั้งการบริจาคทรัพย์สิน อาหาร หรือการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วย ตลอดจนการปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี ส่วนแนวคิดที่สะท้อนผ่านเนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นแนวคิดเชิงนามธรรมที่ต้องวิเคราะห์และตีความจากบริบทของแต่ละสำนวน เช่น การช่วยให้รอดพ้นจากบาป สิทธิมนุษยชน ความยุติธรรมในสังคม และความสำคัญของสตรี ซึ่งแนวคิดเหล่านี้ต้องพิจารณาจากภาพรวมของเรื่อง เนื่องจากปรากฏแบบไม่สม่ำเสมอจึงไม่สามารถจำแนกเป็นพฤติกรรมหลักได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ในนิตยสารอุดมศาสนา” ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ 2 ประการ ได้แก่ ประการแรกเพื่อวิเคราะห์แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ในนิตยสารอุดมศาสนา และประการที่สอง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลกับแนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในสังคมไทย โดยรวบรวมเรื่องเล่าศาสนบุคคลตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2564 รวม 12 ปี พบเรื่องเล่าศาสนบุคคลจำนวน 116 จำนวน สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมายที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสนา และแนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสนา ตามลำดับ ดังนี้

1.1 แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสนา

การวิเคราะห์แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสนา ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์โครงสร้างนิทานพื้นบ้านของวลาดิมีร์ พรอพพ์ ในการวิเคราะห์พฤติกรรมสำคัญและอนุภาคของเรื่อง และประยุกต์ใช้แนวคิดการจำแนกแบบเรื่องนิทานพื้นบ้านของสติท ทอมป์สัน มาเป็นแนวทางในการจำแนกแบบเรื่อง ซึ่งจากการวิเคราะห์โครงสร้างของเรื่องเล่าทั้ง 116 จำนวน ผู้วิจัยได้กำหนดเหตุการณ์สำคัญเป็น 3 เหตุการณ์ ประกอบด้วยพฤติกรรมสำคัญรวม 7 พฤติกรรม ดังนี้ 1. ซาติกำเนิดของนักบุญ ประกอบด้วย 1 พฤติกรรม คือ พฤติกรรม A ซาติกำเนิดของนักบุญ มีอนุภาคย่อย 1 อนุภาค ได้แก่ A1 ซาติกำเนิดของนักบุญ 2. การนับถือคริสต์ศาสนา ประกอบด้วย 1 พฤติกรรม คือ พฤติกรรม B การนับถือคริสต์ศาสนาและการปฏิญาณตนเป็นนักบวช มีอนุภาคย่อย 3 อนุภาค ได้แก่ B1 การได้พบพระเยซูเจ้า B2 การประจักษ์โดยผู้ศักดิ์สิทธิ์ และ B3 การนับถือคริสต์ศาสนา 3. กิจการของนักบุญ ประกอบด้วย 4 พฤติกรรม คือ พฤติกรรม C การประพฤติธรรม มีอนุภาคย่อย 3 อนุภาค ได้แก่ C1 การประพฤติธรรมส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด C2 การปฏิบัติด้วยการสอนและการโปรดศีล และ C3.

การประยุกต์ใช้ศาสนธรรมในการปกครองอาณาจักร พฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนากการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา มี 6 อนุภาคย่อย ได้แก่ D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม D5 การฟื้นฟูความเชื่อและชีวิตคริสตชน และ D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร พฤติกรรม E การประกอบกิจเมตตาไว้ใช้เพื่อมนุษย มีอนุภาคย่อย 2 อนุภาค ได้แก่ E1 การกระทำกิจเมตตา และ E2 การตั้งคณะ/ศาสนสถาน/องค์กรเพื่อการกุศล พฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ มีอนุภาคย่อย 3 อนุภาค ได้แก่ F1 ความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อและการเผยแผ่ศาสนา F2 ความขัดแย้งกับครอบครัวนอกศาสนาและการแต่งงาน และ F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ 4. บั้นปลายชีวิตและการยกย่องประกอบด้วย 1 พฤติกรรม คือ พฤติกรรม G บั้นปลายชีวิตและการได้รับการยกย่อง มีอนุภาคย่อย 2 อนุภาค ได้แก่ G1 บั้นปลายชีวิตของนักบุญ และ G2 การได้รับการยกย่องจากประชาชนหรือพระศาสนจักร

การกำหนดพฤติกรรมสำคัญและอนุภาคทำให้ผู้วิจัยพิจารณาจำแนกแบบเรื่องได้จากการปรากฏร่วมของพฤติกรรมในแต่ละเหตุการณ์ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 แบบเรื่อง นำเสนอตามจำนวนที่พบจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1.1.1 แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา

แบบเรื่องผู้เผยแผ่ศาสนา เป็นแบบเรื่องที่พบมากที่สุด พบทั้งหมด 40 จำนวน พฤติกรรมที่ประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างของแบบเรื่องนี้ ได้แก่ $A + B + D + G$ ซึ่งมีลักษณะเด่นอันเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องอยู่ที่ พฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนากการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา เมื่อพิจารณาการปรากฏร่วมของอนุภาคในพฤติกรรม D จะพบว่า แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา มีการปรากฏร่วมของอนุภาค 3 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะที่ 1 คือ $A1 + B3.2 + D1 (D2/D3/D4/D5) + G1/G2$ โครงสร้างในกลุ่มนี้จะปรากฏอนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา เป็นหลัก ร่วมกับอนุภาค D2 – D5 อนุภาคใดอนุภาคหนึ่งหรือหลายอนุภาค และจะไม่ปรากฏอนุภาค D6 ลักษณะที่ 2 คือ $A1 + B3.2 + D2/D3/D4/D5 + G1/G2$ โครงสร้างในกลุ่มนี้จะปรากฏเฉพาะอนุภาค D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม D5 การฟื้นฟูความเชื่อและชีวิตคริสตชน และอนุภาคในกลุ่มนี้จะไม่ปรากฏร่วมกับพฤติกรรม D1 และ D6 และลักษณะที่ 3 คือ $A1 + B3.2 + D6 (D2/D3/D4/D5) + G1/G2$ โครงสร้างกลุ่มนี้จะปรากฏอนุภาค D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร ร่วมกับอนุภาค D2 – D5 อนุภาคใดอนุภาคหนึ่งหรือหลายอนุภาค และจะไม่

ปรากฏอนุภาค D1 แสดงให้เห็นลักษณะและรูปแบบของการเผยแพร่ศาสนาตามจิตตารมณ์ของคณะนักบวชและศาสนบุคคลแต่ละองค์

1.1.2 แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ

แบบเรื่องผู้สละชีพ พบมากเป็นอันดับที่สอง รวมทั้งหมด 32 จำนวน พฤติกรรมที่ประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างของแบบเรื่องนี้ ได้แก่ $A + B + F + G$ ซึ่งมีลักษณะเด่นอันเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องอยู่ที่พฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ เมื่อพิจารณาการปรากฏร่วมของอนุภาคในพฤติกรรม F จะพบว่า แบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ มีการปรากฏร่วมของอนุภาค 3 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะที่ 1 คือ $A1 + B3.1/B3.2 + F1 F3 + G1/G2$ โครงสร้างในกลุ่มนี้จะปรากฏอนุภาค F1 ความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อและการเผยแพร่ศาสนา ร่วมกับอนุภาค F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ ลักษณะที่ 2 คือ $A1 + B3.1/B3.2 + F2 F3 + G1/G2$ โครงสร้างในกลุ่มนี้จะอนุภาค F2 ความขัดแย้งกับครอบครัวนอกศาสนาและการแต่งงาน ร่วมกับอนุภาค F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ และลักษณะที่ 3 คือ $A1 + B1 B3.2 + D1 F1 F3 + G1/G2$ โครงสร้างในกลุ่มนี้จะปรากฏอนุภาคแตกต่างจาก 2 กลุ่มแรก คือ ในเหตุการณ์ที่ 1 จะปรากฏอนุภาค B1 การได้พบพระเยซูเจ้า และในเหตุการณ์ที่ 3 จะมีลักษณะคล้ายแบบเรื่องกลุ่มที่ 1 แต่จะปรากฏอนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแพร่ศาสนา ร่วมกับอนุภาค F1 และ F3 แสดงให้เห็นว่าศาสนบุคคลกลุ่มนี้เป็นอัครสาวกที่ได้พบพระเยซูเจ้าและเดินทางประกาศศาสนาช่วงยุคแรกของพระศาสนจักร

1.1.3 แบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติธรรม

แบบเรื่องผู้ประพฤติธรรม เป็นแบบเรื่องที่พบเป็นอันดับ 3 พบทั้งหมด 20 จำนวน พฤติกรรมที่ประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างของแบบเรื่องนี้ ได้แก่ $A + B + C + G$ ซึ่งมีลักษณะเด่นอันเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องอยู่ที่ พฤติกรรม C การประพฤติธรรม เมื่อพิจารณาการปรากฏร่วมของอนุภาคในพฤติกรรม C จะพบว่า แบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติธรรม มีการปรากฏร่วมของอนุภาคที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ มีการปรากฏร่วมกันระหว่าง อนุภาค C1 การประพฤติธรรมส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด C2 การปฏิบัติด้วยการสอนและการโปรดศีล และ C3. การประยุกต์ใช้ศาสนธรรมในการปกครองอาณาจักร แบบไม่สม่ำเสมอบางส่วนอาจปรากฏเพียงอนุภาคใดอนุภาคหนึ่ง หรืออาจปรากฏบางอนุภาคร่วมกัน รวมถึงอาจปรากฏพร้อมกันทุกอนุภาค ทำให้ไม่สามารถจำแนกเป็นกลุ่มย่อยได้ ดังนั้นจึงสรุปว่าแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติธรรม เป็นแบบเรื่องรวมไม่สามารถจำแนกเป็นกลุ่มย่อยได้

1.1.4 แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้

แบบเรื่องผู้ประพฤติธรรม เป็นแบบเรื่องที่พบน้อยที่สุด พบทั้งหมด 13 จำนวน พฤติกรรมที่ประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างของแบบเรื่องนี้ ได้แก่ $A + B + E + G$ ซึ่งมีลักษณะเด่น

อันเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องอยู่ที่ พฤติกรรม E การประกอบกิจเมตตาไว้เพื่อนมนุษย์ เมื่อพิจารณาการปรากฏร่วมของอนุภาคในพฤติกรรม E จะพบว่า แบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้ มีการปรากฏร่วมของ อนุภาค E1 การกระทำกิจเมตตา และอนุภาค E2 การตั้งคณะ/ศาสนสถาน/องค์กรเพื่อการกุศล ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอทุกสำนวน ทำแบบเรื่องนี้ไม่สามารถจำแนกเป็นแบบเรื่องย่อยได้

เมื่อนำโครงสร้างของทั้ง 4 แบบเรื่อง มาพิจารณาร่วมกัน ทำให้ทราบโครงสร้างหลักของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุมมซานต์ ประกอบด้วยลำดับพฤติกรรม ดังนี้

$$A + B + C/D/E/F + G$$

นอกจากนี้ยังพบเรื่องเล่าที่ปรากฏพฤติกรรมสำคัญตรงกับพฤติกรรมและเหตุการณ์อันเป็นลักษณะเด่นของแบบเรื่องมากกว่า 1 แบบเรื่อง เรียกว่า **เรื่องผสม** จำนวน 6 สำนวน เรื่องเล่าที่ปรากฏเหตุการณ์และพฤติกรรมสำคัญไม่ตรงกับแบบเรื่องใด ๆ จำนวน 5 สำนวน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้เป็น **เรื่องเบ็ดเตล็ด**

1.2 แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุมมซานต์

การวิเคราะห์แนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกจากเรื่องเล่าครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาแนวคิดที่สะท้อนผ่านเนื้อเรื่อง เหตุการณ์สำคัญ และพฤติกรรมหลักของแต่ละแบบเรื่อง ซึ่งสามารถสรุปแนวคิดที่ปรากฏได้ 8 แนวคิดหลัก แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แนวคิดที่สะท้อนผ่านพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่อง และแนวคิดที่สะท้อนผ่านเนื้อเรื่อง ดังนี้

1.2.1 แนวคิดแนวคิดของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่อง

แนวคิดที่สะท้อนผ่านพฤติกรรมและอนุภาคในแบบเรื่องเป็นแนวคิดที่แสดงให้เห็นการกระทำหรือวิธีที่เป็นรูปธรรม ประกอบด้วย 4 แนวคิดหลัก ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการประกาศศาสนาและการพัฒนาพระศาสนจักร แนวคิดเกี่ยวกับการสละชีพเพื่อศาสนา แนวคิดความสุขที่แท้จริงและวิถีการเป็นคริสตชนที่ดี และแนวคิดในการแสดงความรักและเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ ดังนี้

1.2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกาศศาสนาและการพัฒนาพระศาสนจักร เป็นแนวคิดที่สะท้อนผ่านพฤติกรรม D การเผยแผ่และพัฒนากการเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา ในแบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแผ่ศาสนา กล่าวถึง การเผยแผ่ศาสนาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการเดินทางเพื่อประกาศพระวรสาร การประพันธ์ตำราคำสอน รวมถึงการพัฒนาและปรับปรุงวิถีชีวิตของนักบวชและ

พระศาสนจักร แบ่งเป็น 3 แนวคิดย่อย คือ 1. แนวคิดเกี่ยวกับการประกาศข่าวดี สะท้อนผ่านอนุภาค D1 การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา 2. แนวคิดเกี่ยวกับการประพันธ์ รวบรวม และดัดแปลงหนังสือคำสอน สะท้อนผ่านอนุภาค D2 การประพันธ์ตำราและข้อเขียนทางศาสนา และ 3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานภายในพระศาสนจักร สะท้อนผ่านอนุภาค D3 การพัฒนารูปแบบชีวิตและวินัยของนักบวช D4 การพัฒนารูปแบบพิธีกรรม D5 การฟื้นฟูความเชื่อและชีวิตคริสตชน และ D6 การปฏิรูปและการปรับปรุงพระศาสนจักร

1.2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสละชีพเพื่อศาสนา เป็นแนวคิดที่สะท้อนผ่านพฤติกรรม F การยืนยันความเชื่อและการสละชีพ ในแบบเรื่องที่ 2 ผู้สละชีพ กล่าวถึง ความขัดแย้งและการเบียดเบียนศาสนาคริสต์จากคนนอกศาสนาทั้งในระดับครอบครัวและระดับสังคม ทำให้กลุ่มคริสตชนจำนวนหนึ่งถูกทรมานอย่างแสนสาหัสเพื่อยืนยันความเชื่อในองค์พระเป็นเจ้าและปกป้องศาสนา แบ่งเป็น 2 แนวคิดย่อย คือ 1. แนวคิดเรื่องพระเจ้าหนึ่งเดียว สะท้อนผ่านอนุภาค F1 ความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อและการเผยแผ่ศาสนา F2 ความขัดแย้งกับครอบครัวนอกศาสนาและการแต่งงาน และ F3 การเบียดเบียนและการลงโทษ และ 2. แนวคิดเกี่ยวกับการให้อภัย สะท้อนผ่านอนุภาค F4 การให้อภัยแก่ผู้เบียดเบียน

1.2.1.3 แนวคิดความสุขที่แท้จริงและวิธีการเป็นคริสตชนที่ดี เป็นแนวคิดที่สะท้อนผ่านพฤติกรรม C การประพฤติกรรม ในแบบเรื่องที่ 3 ผู้ประพฤติกรรม กล่าวถึง การปฏิบัติธรรมด้วยความสำนึกว่าตนเป็นผู้ยากจนทางจิตใจ และแสวงหาความสุขที่แท้จริงในสวรรค์ และลักษณะความประพฤติกของคริสตชนที่ดีทั้งคริสตชนฆราวาสและนักบวช แบ่งเป็น 2 แนวคิดย่อย คือ 1. แนวคิดความสุขที่แท้จริง สะท้อนผ่านอนุภาค C1.2 การอยู่อย่างโดดเดี่ยวในพื้นที่ห่างไกลและทุรกันดาร C1.3 การสวดภาวนาและการใช้โทษบาป C1.4 การยอมรับบาดแผลศักดิ์สิทธิ์ C1.5 การรับประทานอาหารอย่างจำกัด C1.7 การเพ่งผาน และ C1.8 การเดินทางแสวงบุญ 2. แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเป็นคริสตชนที่ดี ประกอบด้วย การเป็นฆราวาสที่ดี ได้แก่ การถือความยากจน เรียบง่าย สะท้อนผ่านอนุภาค C1.1 การถือความยากจน สมถะ เรียบง่าย การถือความสุภาพ นบนอบ สะท้อนผ่านอนุภาค C1.6 การถือความสุภาพ นบนอบ เชื่อฟัง การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา สะท้อนผ่านอนุภาค C1.9 การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา 4 การบริจจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือพระศาสนจักร สะท้อนผ่านอนุภาค C3.4 การส่งเสริมและสนับสนุนนักบวชหรือกิจการธรรมทูต และการเป็นนักบวชที่ดี ได้แก่ การเทศน์ การแนะนำทางจิตวิญญาณ และการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา สะท้อนผ่านอนุภาค C2.2 การโปรดศีล เทศนา และให้คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ

1.2.1.4 แนวคิดในการแสดงความรักและเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ เป็นแนวคิดที่สะท้อนผ่านพฤติกรรม E การประกอบกิจกรรมต้อนรับใช้เพื่อนมนุษย์ ในแบบเรื่องที่ 4 ผู้รับใช้กล่าวถึง การแสดงความรักแก่เพื่อนมนุษย์ด้วยการเอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น 2 แนวคิดย่อย คือ 1. แนวคิดเกี่ยวกับการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ ได้แก่ การบริจาคทรัพย์สิน อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม แก่คนยากจน สะท้อนผ่านอนุภาค E1.1 การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินแก่คนยากจน E1.3 การแบ่งปันอาหารหรือเครื่องนุ่งห่ม การดูแลรักษาพยาบาลคนเจ็บป่วย สะท้อนผ่านอนุภาค E1.2 การรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วย คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส 2. แนวคิดเกี่ยวกับการตั้งคณะนักบวช สะท้อนผ่านอนุภาค E2.3 การตั้งคณะนักบวช/คณะบุคคล

1.2.2 แนวคิดแนวคิดของคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่สะท้อนผ่านเนื้อเรื่อง

แนวคิดที่สะท้อนผ่านเนื้อเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิกเป็นแนวคิดที่ไม่ได้สะท้อนผ่านพฤติกรรมหรืออนุภาคในแบบเรื่องใด ๆ อย่างชัดเจน เนื่องจากการปรากฏของพฤติกรรมและอนุภาคไม่สม่ำเสมอจึงไม่สามารถจำแนกเป็นพฤติกรรมหลักได้ ประกอบกับแนวคิดที่ปรากฏผ่านเนื้อเรื่องมีลักษณะเป็นนามธรรมเกี่ยวข้องกับความเชื่อหรืออุดมการณ์ทางศาสนา การพิจารณาจึงต้องพิจารณาในภาพรวมเป็นหลัก ประกอบด้วย 4 แนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับการช่วยให้รอดพ้นจากบาป แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน แนวคิดด้านความยุติธรรมในสังคม และแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของสตรีในพระศาสนจักร ดังนี้

1.2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการช่วยให้รอดพ้นจากบาป

แนวคิดเกี่ยวกับการช่วยให้รอดพ้นจากบาป กล่าวถึง ความเชื่อในศาสนาคริสต์ว่า คริสตชนทุกคนเป็นผู้มีบาปมาแต่กำเนิด เกิดจากการที่อาดัมและเอวาามมนุษย์คู่แรกได้ละเมิดบทบัญญัติของพระเจ้า จึงทำให้มนุษย์ในฐานะทายาทของมนุษย์คู่แรกถูกลงโทษไปด้วย ดังนั้นการจะเข้าเป็นคริสตชนต้องชำระตนให้บริสุทธิ์ด้วยการรับศีลล้างบาป แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นเหตุการณ์ในเรื่องเล่าซึ่งกล่าวถึงนักบวชที่เดินทางไปเผยแผ่ศาสนาต่างเมือง เมื่อมีผู้มาขอเป็นคริสตชนก็จะต้องประกอบพิธีโปรดศีลล้างบาปให้เป็นอันดับแรก จึงจะสามารถรับศีลอื่น ๆ ต่อไปได้ เช่น ในเรื่องเล่าของนักบุญโยเซฟิน บาคีตา ซึ่งกล่าวถึงการรับศีลล้างบาปเป็นคริสตชนของท่านอย่างชัดเจน

1.2.2.2 แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน

แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน กล่าวถึง สิทธิของคริสตชนทั้งการได้รับการศึกษา การแสวงหาความรู้ รวมไปถึงการแต่งงานและการใช้ชีวิตคู่ ซึ่งเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมคติได้สะท้อนให้เห็นการให้ความสำคัญกับคนยากจนเพื่อให้ผู้คนเหล่านั้นได้รับการศึกษา

ตามลัทธิที่ตนพึงมี ด้วยการใ้การศึกษาคาทอลิกเพื่อนำคนยากจนหรือเยาวยชนไปสู่องค์พระเจ้า ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ เช่นเรื่องเล่าของนักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นตัวอย่างของความสูญเสียจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการบังคับให้เลิกนับถือคริสต์ศาสนาไปนับถือศาสนาที่ผู้นำของเมืองต้องการ รวมถึงการบังคับให้คริสตชนซึ่งเป็นสตรีแต่งงานกับคนนอกศาสนา จนเป็นเหตุนำมาซึ่งการละชีพเป็นมรณะสักขี เช่น เรื่องเล่าของนักบุญ อากาธา

1.2.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคม กล่าวถึง การใช้อำนาจในการปกครองบ้านเมืองหรือตัดสินคดีด้วยความยุติธรรม ไม่ว่าจะผู้กระทำความผิดจะเป็นใคร จะเป็นคนรวยหรือคนยากจนก็ย่อมได้รับผลของสิ่งที่ตนก่ออย่างยุติธรรม เช่น เรื่องเล่าของนักบุญเอลีซาเบธ แห่งโปรตุเกส ให้ความยุติธรรมช่วยไกล่เกลี่ยปัญหาที่เกิดขึ้น จนได้ชื่อว่า “เทวดาแห่งสันติภาพ” นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการช่วยเหลือผู้ถูกกดขี่ข่มเหงจากผู้มีอำนาจให้สามารถรอดพ้นจากการกระทำเหล่านั้นได้ เช่น เรื่องเล่าของนักบุญตูร์ปีโอ แห่งมอญโกเวโย ซึ่งท่านได้ช่วยเหลือชาวพื้นเมืองให้พ้นจากการเอาเปรียบและข่มเหงของผู้มีอำนาจจนสำเร็จ อย่างไรก็ตามชาวคาทอลิกเชื่อว่าผู้ที่ทรงอำนาจแห่งความยุติธรรมที่สุด คือ องค์พระผู้เป็นเจ้า

1.2.2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของสตรีในพระศาสนจักร

แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของสตรีในพระศาสนจักร กล่าวถึง ความสำคัญของสตรีที่แม้ว่าจะถูกสร้างขึ้นมาจากส่วนหนึ่งของบุรุษ แต่สตรีในพระศาสนจักรก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าบุรุษ โดยเฉพาะด้วยการปฏิบัติหน้าที่ต่อสามีในฐานะภรรยาอย่างไม่บกพร่อง เช่น เรื่องเล่าของนักบุญเอลีซาเบธ แห่งโปรตุเกส ซึ่งแม้ว่าสามีของท่านจะมีลักษณะนิสัยไม่พึงประสงค์ เช่น โมโหร้าย อารมณ์รุนแรง ใช้กำลังทำร้ายร่างกาย แต่ท่านก็ปรนนิบัติสามีอย่างสุดความสามารถ นอกจากนี้สตรียังมีความสำคัญในฐานะมารดา ในการดูแลและอบรมเลี้ยงดูบุตรให้เป็นคริสตชนอย่างสมบูรณ์ เช่น การสอนพระคัมภีร์ในครอบครัว สอนการภาวนา สอนให้เป็นผู้ให้และเห็นใจคนยากจน รวมทั้งสอนข้อความเชื่ออื่น ๆ ตามอายุ แม้ว่าจะต้องใช้ความอดทนและระยะเวลามากเท่าใดก็ตาม เช่น เรื่องเล่าของนักบุญมอริกา ที่ใช้เวลาถึง 16 ปี ในการหล่อหลอมให้บุตรที่มีนิสัยเกเรกลับใจมาเป็นคริสตชนที่ดี

2. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุคึมซานต์ ทั้ง 116 สำนวน ทำให้เห็นลักษณะเฉพาะของเรื่องในกลุ่มนี้ซึ่งแตกต่างจาก

การศึกษาแบบเรื่องในนิทานทั่วไป เนื่องจากการศึกษาแบบเรื่องส่วนใหญ่ในประเทศไทยมีพื้นฐานความคิดจากพุทธศาสนา ส่วนเรื่องเล่าศาสนบุคคลเป็นกลุ่มเรื่องเล่าที่มีพื้นฐานจากความเชื่อทางคริสต์ศาสนา จึงเป็นข้อมูลที่ยังมีผู้ศึกษาในเชิงคติชนวิทยาไม่มากนัก นอกจากนี้ยังทำให้เห็นถึงแนวคิดของคริสตชนคาทอลิกทั้งในด้านความเชื่อ ความสัมพันธ์ระหว่างกันของคนในสังคม ความสัมพันธ์กับองค์พระผู้เป็นเจ้า รวมทั้งบทบาทและหน้าที่ของบุคคลต่าง ๆ ที่ต้องทำงานให้สอดคล้องประสานกันโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการเป็น “คนดี” ตามแบบอย่างองค์พระผู้เป็นเจ้า และการได้เข้าสู่ “พระอาณาจักรสวรรค์”

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นความเป็น “บุคคลศักดิ์สิทธิ์” ของนักบุญในฐานะศาสนบุคคลผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามคำสอนอย่างเคร่งครัด จนทำให้ได้รับพระพรหรรษาจากองค์พระผู้เป็นเจ้าในการกระทำสิ่งเหนือธรรมชาติหรือที่เรียกว่า “อัศจรรย์” เช่น การรักษาโรคที่รักษาไม่หายให้หายขาด การไม่ได้รับอันตรายจากการทรมาน ได้รับการประจักษ์เห็นหรือได้ยินนิมิตศักดิ์สิทธิ์ และอื่น ๆ ซึ่งจากการสำรวจเหตุอัศจรรย์เหนือธรรมชาติเหล่านี้ปรากฏจำนวน 56 ครั้ง กระจายอยู่ในเรื่องเล่าศาสนบุคคล 36 สำนวน แม้ว่าเหตุการณ์เหล่านี้จะไม่สามารถกำหนดเป็นอนุภาคหรือพฤติกรรมในการจำแนกแบบเรื่องได้เนื่องจากการปรากฏไม่สม่ำเสมอ แต่การปรากฏเหตุอัศจรรย์เป็นการชี้ว่าศาสนบุคคลเหล่านั้นได้รับการยอมรับจากองค์พระผู้เป็นเจ้า และแสดงให้เห็นกระบวนการสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้นักบุญโดยใช้เหตุการณ์เหนือธรรมชาติเป็นองค์ประกอบ

เมื่อพิจารณาในแง่ปริมาณของเรื่องเล่าในแบบเรื่องที่ 1 - แบบเรื่องที่ 5 พบว่า แบบเรื่องที่พบมากที่สุด คือ แบบเรื่องที่ 1 ผู้เผยแพร่ศาสนา จำนวน 40 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 41.56 ของเรื่องเล่าทั้งหมด สถิตินี้ชี้ให้เห็นให้เห็นนัยสำคัญของการนำเสนอเรื่องเล่าศาสนบุคคลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเผยแพร่ศาสนาในรูปแบบต่าง ๆ ของสื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย สะท้อนให้เห็นเป้าหมายสำคัญของสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกประเทศไทยในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแล ในการประกาศพระวาจาของพระเจ้าและทำให้ผู้ที่ไม่รู้จักพระเจ้ามารู้จักพระองค์ สอดคล้องกับพระดำรัสของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสที่ประทานแก่นักบวชทั้งหลายว่า “พวกเราจะต้องมองหาวิธีการใหม่ ๆ ในการที่จะแบ่งปันพระวาจาขององค์พระผู้เป็นเจ้ากับชาวโลก ซึ่งจะกระตุ้นความปรารถนาของโลกในการที่จะรู้จักกับพระองค์ที่จะถามคำถามว่า “บุคคลนี้คือใคร” และ “ใครคือผู้ติดตามผู้ที่ถูกตรึงกางเขน”” (สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2564, น. 38) พระดำรัสข้างต้นสะท้อนให้เห็นความสำคัญและหน้าที่ของพระศาสนจักรในการเผยแพร่คริสต์ศาสนาให้เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง ซึ่งการนำเสนอรูปแบบชีวิตศาสนบุคคลที่มีผลงานด้านการ

บุกเบิกเผยแผ่ศาสนาของนิตสารอุดมศาสนาที่จึงเป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญข้อนี้

นอกจากนี้แบบเรื่องทุกแบบเรื่องล้วนมีลักษณะเฉพาะแสดงให้เห็นพฤติกรรมหรือกิจการของศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนาที่หลากหลายทั้งการเผยแผ่ศาสนา การสังคมสงเคราะห์ การปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัด รวมถึงการยืนยันความเชื่อและยอมสละชีพจากการเบียดเบียนศาสนา การดำเนินกิจการส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อคนยากจน ไร้ที่พึ่ง และด้อยโอกาส พฤติกรรมและอนุภาคที่ปรากฏเหล่านี้จึงแสดงให้เห็นถึงค่านิยมของคริสตชนในการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ไม่ใช่เพียงหน้าที่ของนักบวชเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ของคริสตชนทุกคนที่จะต้องรักเพื่อนมนุษย์ดังรักตนเอง พฤติกรรมและอนุภาคที่ปรากฏทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความเสียสละและความยากลำบากในการประกอบกิจการเมตตาเพื่อคนยากจน นักบุญบางองค์ต้องสละชีวิตเพื่อปกป้องพระศาสนจักร ดังนั้นคริสตชนทุกจึงต้องร่วมมือกันในการปกป้องและดูแลคนยากจนและปกป้องพระศาสนจักรให้คงอยู่ตลอดไป

ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดที่สะท้อนผ่านแบบเรื่องทั้ง 4 แบบเรื่อง เมื่อนำมาสังเคราะห์รวมกันแล้วจะทำให้เห็นความสัมพันธ์ 2 ประการ ประการแรกความสัมพันธ์ระหว่างคริสตชนกับองค์พระผู้เป็นเจ้า ซึ่งสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมและแนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์อันเป็นความเชื่อสำคัญทางศาสนา ได้แก่ 1. ความเชื่อในพระเจ้าหนึ่งเดียว ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แรกที่คริสตชนมีต่อองค์พระเจ้าและจะนำไปสู่ความสัมพันธ์อื่น ๆ 2. ความสุขที่แท้จริง เป็นความสัมพันธ์ในเชิงเงื่อนไขสำหรับผู้ปฏิบัติตนตามบทบัญญัติโดยมีรางวัลสูงสุดคือชีวิตนิรันดรพระอาณาจักรสวรรค์ 3. การช่วยให้รอดพ้นจากบาป เป็นความสัมพันธ์ที่องค์พระผู้เป็นเจ้าจะช่วยคริสตชนที่มีความเชื่อในพระองค์ให้รอดพ้นจากบาปหรือความตายเพื่อมีชีวิตนิรันดร นอกจากนี้ยังสะท้อนผ่านแนวคิดเกี่ยวกับวิถีการปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี ได้แก่ การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา อันจะเป็นการทำความสัมพันธ์ระหว่างคริสตชนกับองค์พระผู้เป็นเจ้าแนบแน่นยิ่งขึ้น

ประการที่สอง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคริสตชนกับคริสตชนด้วยกัน ซึ่งสะท้อนผ่านหลายแนวคิด ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางสังคม เช่น การแสดงความรักและเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ การเคารพสิทธิมนุษยชน และการรักษาความยุติธรรมในสังคม นอกจากนี้ยังสะท้อนผ่านแนวคิดเกี่ยวกับวิถีการเป็นฆราวาสที่ดี เช่น การถือความยากจน เรียบง่าย ไม่โลภในทรัพย์สินของผู้อื่น การถือความสุภาพและนบนอบต่อบิดา มารดา หรือผู้ใหญ่ การให้อภัยแก่ผู้อื่น รวมทั้งการบริจาคทรัพย์สินสนับสนุนการดำเนินงานของพระศาสนจักร สะท้อนผ่านแนวคิดเกี่ยวกับวิถีการเป็นนักบวชที่ดี ซึ่งกล่าวถึงการปฏิบัติตนของนักบวชในการรักษาความเชื่อของคริสตชน

พัฒนาและต่อยอดคำสอนให้สามารถเข้าถึงคริสตชนได้มากขึ้น และปรับปรุงการดำเนินงานของ พระศาสนจักรให้สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และสะท้อนผ่านแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญ ของสตรีในพระศาสนจักร ซึ่งมีความสำคัญเท่าเทียมกับบุรุษทั้งในฐานะมารดาและฐานะภรรยาที่ สมบูรณ์แบบ

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความน่าสนใจคือเรื่องสถานภาพของสตรี ในคริสต์ศาสนา จากการวิเคราะห์กลุ่มข้อมูลทั้ง 116 สำนวน พบว่าสถานภาพของศาสนบุคคล ส่วนใหญ่เป็นนักบุญชาย และปรากฏเรื่องเล่าของนักบุญหญิงเพียง 24 สำนวน ในจำนวนนี้ผู้วิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกเป็นนักบุญหญิงที่มีสถานะเป็นมรณสักขี กลุ่มที่สองเป็น นักบุญหญิงที่มีสถานะเป็นนักบวช และกลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มนักบุญที่มีบทบาทสำคัญในครอบครัว ซึ่งเมื่อพิจารณาพฤติกรรมของแต่ละกลุ่มจะพบว่า พฤติกรรมของนักบุญหญิงกลุ่มแรก และกลุ่มที่สอง เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเช่นเดียวกับนักบุญชาย คือ การเสียสละเพื่อศาสนาและการปฏิญาณ ตนเป็นนักบวช แต่นักบุญหญิงในกลุ่มที่สามเป็นกลุ่มที่มีความน่าสนใจเป็นพิเศษและแตกต่างกับ เรื่องเล่าของนักบุญชายอย่างชัดเจน กล่าวคือ เป็นกลุ่มที่แสดงให้เห็นความสำคัญของสตรีที่โดดเด่นในฐานะภรรยาที่ดีและมารดาที่ดี ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ผู้เขียนเลือกนำเสนอรูปแบบชีวิตของ นักบุญหญิงในกลุ่มนี้เป็นความพยายามที่จะแสดงให้เห็นความสำคัญและเท่าเทียมทางเพศ สอดคล้องกับหลักคำสอนทางสังคมของพระศาสนจักรที่เรียกร้องให้คริสตชนเข้าใจความสำคัญ ของสตรีในฐานะภรรยาและมารดาซึ่งมีคุณค่าไม่น้อยไปกว่าการทำงานนอกบ้านของบุรุษ และ เรียกร้องให้คริสตชนให้ความสำคัญกับสตรีในฐานะส่วนเติมเต็มของสามีมิใช่ผู้อยู่ได้อำนาจของ สามี (แผนกยุติธรรมและสังคม, 2559, น. 143 - 145) ดังนั้นหากสังคมยกย่องและให้ความสำคัญ บุรุษด้วยหน้าที่ทางสังคมต่าง ๆ ก็ควรยกย่องและให้ความสำคัญกับสตรีด้วยหน้าที่ในครอบครัว อย่างเท่าเทียมกัน

ความสัมพันธ์ที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นความสัมพันธ์อันมีที่มาจากบทบัญญัติและคำสอน ในพระคัมภีร์ ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกใน นิตยสารออดมซานต์ มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็น “สื่อ” เพื่อถ่ายทอดอุดมการณ์ วิถีปฏิบัติ ทางศาสนา และคำสอน ให้คริสตชนไทยเข้าใจได้ง่ายโดยใช้รูปแบบชีวิตและพฤติกรรมของนักบุญ ซึ่งเป็นเป็นตัวอย่างผู้มีชีวิตศักดิ์สิทธิ์และได้รับการยกย่องจากพระศาสนจักร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ได้ว่าเป็นการทำให้คำสอนในพระคัมภีร์ “มีชีวิต” นอกจากนี้การศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่า ศาสนาบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารออดมซานต์สะท้อนให้เห็น “ความเป็น คริสต์” ของคริสตชนไทย ทั้งในแง่ของความเชื่อสูงสุดทางศาสนา เป้าหมายสูงสุดของ คริสตชน

อุดมการณ์ทางสังคม รวมไปถึงวิถีปฏิบัติต่าง ๆ ที่คริสตชนที่ดีพึงกระทำ และทำให้เป็นว่าเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกได้ทำหน้าที่เป็น “ธรรมทูต” ในการประกาศพระวรสารและรูปแบบชีวิตศักดิ์สิทธิ์ไปสู่คนไทยด้วย

นอกจากนี้เรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสน์ยังมีบทบาทที่สำคัญต่าง ๆ อีกหลายประการ ดังที่ อติวิษณุ เชียงคิ้ว และ ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ (2565, น. 779 - 787) สรุปไว้ในการศึกษาเรื่อง “การศึกษาบทบาทของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสน์” ว่า เรื่องเล่ากลุ่มนี้มีบทบาทสำคัญต่อคริสตชนชาวไทย 4 ประการ ได้แก่ ประการแรก คือ บทบาทด้านการสร้างศรัทธา ความรัก และความหวัง แก่คริสตชนชาวไทย ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญที่จะทำให้คริสตชนไทยที่ได้อ่านเรื่องเล่าในกลุ่มนี้เกิดความรู้สึกศรัทธาและความรักในองค์พระผู้เป็นเจ้าเช่นที่นักบุญทั้งหลายได้ปฏิบัติ ประการต่อมา คือ บทบาทด้านการสร้างบรรทัดฐานทางจริยธรรมของคริสตชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางสังคม ทำให้คริสตชนไทยสามารถเข้าถึงและเข้าใจข้อบัญญัติและข้อกำหนดของพระศาสนจักร รวมทั้งเข้าถึงบทบาทของบุคคลที่มีสถานะต่าง ๆ ในพระศาสนจักรได้ง่ายขึ้น ประการที่สาม คือ บทบาทด้านการเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติในฐานะคริสตชน สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับวิถีการปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดี ทำให้คริสตชนไทยเข้าใจว่า “คริสตชนที่ดีต้องปฏิบัติอย่างไร” จากการเลียนพฤติกรรมของนักบุญที่ปรากฏในเรื่องเล่ากลุ่มนี้ และประการสุดท้าย คือ บทบาทด้านการอธิบายที่มาของคณะนักบวชและองค์กรทางศาสนา บทบาทในแง่นี้จะทำให้คริสตชนสามารถเข้าใจความเป็นของคณะนักบวชที่มีบทบาทในการดำเนินพันธกิจในประเทศไทย เช่น คณะคามิลเลียน ซึ่งก่อตั้งโดยนักบุญคามิลโล แด แลลลิส ดำเนินพันธกิจด้านการรักษาพยาบาล ผ่านโรงพยาบาลของคณะ เช่น โรงพยาบาลคามิลเลียน

ดังที่กล่าวมานี้จะเห็นว่าสื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ ความรัก ความยุติธรรม สิทธิมนุษยชน ฯลฯ ผ่านสื่อเรื่องเล่าศาสนบุคคลในนิตยสารอุดมศาสน์ไปยังคริสตชนทุกกลุ่ม หากแต่นิตยสารอุดมศาสน์เป็นเพียงสื่อช่องทางหนึ่งเท่านั้น ปัจจุบันสื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทยมีช่องทางในการนำเสนออุดมการณ์ทางศาสนาอีกหลายช่องทาง เช่น ข่าว บทสัมภาษณ์ บทเพลง สารคดีรายการวิทยุ หรือรายการโทรทัศน์ อย่างไรก็ตามแม้ว่าสื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทยจะมีสื่อหลากหลายประเภท แต่การศึกษาของ อำนวย ฤทัยคงถาวร (2549, น. 86) ก็พบว่า นิตยสารอุดมศาสน์เป็นสื่อของสื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทยที่สามารถถ่ายทอดอุดมการณ์ทางศาสนาไปสู่คริสตชนไทยได้มากที่สุด และคริสตชนชาวไทยสามารถนำอุดมการณ์และแนวคิดทางศาสนาที่ได้รับจากนิตยสารอุดมศาสน์ไปประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวันได้มากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ ดังนั้นผลการศึกษาของอำนาจ ฤทัยคงถาวร ทำให้เห็นว่านิยายสารคดีเป็นสื่อคาทอลิกที่คุณภาพและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอดแนวคิดทางศาสนาคริสต์ไปยังคริสตชนชาวไทย

3. ข้อเสนอแนะ

นอกจากการศึกษาเรื่อง “แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิยายสารคดี” เป็นการศึกษาชีวประวัติบุคคลสำคัญทางศาสนาคริสต์โดยใช้แนวคิดทางคติชนวิทยาในการวิเคราะห์ตัวบทแล้ว ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในประเด็นอื่น ดังนี้

3.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกกับจิตตารมณ์ในการดำเนินพันธกิจในประเทศไทยในเชิงลึก เช่น พันธกิจเพื่อการศึกษาของนักบุญหลุยส์ มารีย์ กิริยอง เดอ มงฟอร์ต หรือพันธกิจเพื่อการปรนนิบัติผู้ป่วยของนักบุญคามิลโล เด แลลลิส

3.2 ควรศึกษาการสร้างสรรค์และการสืบทอดประเพณีจากเรื่องเล่าทางคริสต์ศาสนา เช่น ประเพณีแห่พระตาย ของวัดแม่พระลูกประคำ (กาลหวาร์) หรือประเพณีฉลองพระรูป พระเยซูเจ้า รักษาคนตาบอด (พระโต) ของวัดนักบุญฟรังซิสเซเวียร์ สามเสน

3.3 ควรศึกษาสัญลักษณ์และการสื่อความหมายในเทศกาลทางคริสต์ศาสนาที่จัดขึ้นในรอบปีตามปฏิทินคาทอลิก เช่น เทศกาลพระคริสตสมภพ เทศกาลเทศกาลมหาพรตและสัปดาห์ศักดิ์สิทธิ์ หรือเทศกาลปัสกา

บรรณานุกรม

- Aarne, A., & Thompson, S. (1973). *The Types of the Folktale : A Classification and Bibliography*. In L. Honko (Ed.), *Folklore Fellows Communications* (3rd ed., Vol. 184). Helsinki: Suomalainen Tiedeakatemia.
- Bascom, W. (1955, Jul. - Sep.). Verbal Art. *The Journal of American Folklore*, 68(269), 245 - 252.
- Buxton, R. G. A. (2017). Myth. Retrieved from <https://www.britannica.com/topic/myth>
- Delehaye, H. (1910). Hagiography. *The Catholic Encyclopedia*. Retrieved from <http://www.newadvent.org/cathen/07106b.htm>
- Department of History. (n.d.). *Hagiography*. Lancaster: Lancaster University.
- Doble, G. H. (1943, Sep.). Hagiography and Folklore. *Folklore*, 54(3), 321 - 333.
- Hand, W. D. (1965, Oct.). Status of European and American Legend Study. *Current Anthropology*, 6(4), 439-446.
- Oring, E. (1987). Folk Narratives. In E. Oring (Ed.), *Folk groups and folklore genres : an introduction* (3rd ed.). Utah: Utah State University Press.
- Ou man และนันท์ชญา มหาพันธ์. (2562). ตำนานสร้างโลกของกลุ่มชนชาติไท-จ้วง: โลกทัศน์ความเชื่อและพิธีกรรม. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 26(4), 304 - 328.
- Petruzzello, M. (2019). Roman Catholic Saints. Retrieved from <https://www.britannica.com/story/roman-catholic-saints-hallowed-from-the-other-side>
- Petruzzello, M. (2022). Stigmata: Christian mysticism. Retrieved from <https://www.britannica.com/topic/stigmata>
- Propp, V. (1968). *Morphology of the folktale* (2nd ed.). Austin: University of Texas Press.
- Ramsgate Benedictine Monks of St. Augustine's Abbey. (1921). *The Book of Saints* (6th ed.). London: A&C Black.
- The Editors of Encyclopaedia Britannica. (2019). Canonization. Retrieved from <https://www.britannica.com/topic/canonization>
- Thompson, S. (1946). *The folktale*. New York: Dryden press.

- Ven. Naing Krui (Inthapanyo). (2557). ศึกษาเปรียบเทียบกำเนิดโลกในศาสนาพุทธเถรวาทกับศาสนาคริสต์. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- กรมการศาสนา. (2554). ความรู้ศาสนาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.
- กิตติสารงค์ กาฬสุวรรณ. (2546). การวิเคราะห์โครงสร้างนิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมภาคใต้ตามทฤษฎีโครงสร้างนิทานของวลาดิเมียร์ พรอพพ์. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- กุชมัน, ม. (2553). ถาม-ตอบ คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก : บนพื้นฐานของคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก [Question and Answer Catholic Catechism] (พิมพ์ครั้งที่ 3) (นรินทร์ ศิริวิริยานันท์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม.
- ขวัญแก้ว งามไธสน. (2561). เรื่องเล่าในรายการวิทยุเดอะซ็อก : ในฐานะนิทานผีในวัฒนธรรมประชานิยม. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์. (2557). พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์.
- จักรพงษ์ มะลิวัลย์. (2541). พิธีกรรมการเสกสุสานของชาวโรมันคาทอลิก ชุมชนบึงกะแห้ว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จันทนิภา ดวงวิไล. (2556). ตำนานพระพุทธรูปในชุมชนชายแดนไทย-ลาว: การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมและบทบาทการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2562). การวิเคราะห์ข้อความ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จารุวรรณ นิมิตลุง. (2556). ความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือภคินี เซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ชวลิต ตริยะประเสริฐ. (2559). ความเป็นพลเมืองของคาทอลิกในสังคมไทย. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิชย์. (2546). เชิงอรรถวัฒนธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิชาษา.
- ณัฐกานต์ เกาศล. (2562). การวิเคราะห์นิทานคำสอนของภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างนิทานของวลาดิเมียร์ พรอฟฟ์. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร, 16(1), 37-48.
- ดิษพล รุ่งโรจน์วัฒนา. (2563). แนวทางใหม่ในการพัฒนาครูโรงเรียนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธวัช สิงห์สา. (2559). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- น้ำมน อยู่อินทร์. (2545). วิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชาวบ้านจาก "วัดเกาะ".
(วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ปฐม หงษ์สุวรรณ. (2542). การวิเคราะห์ตำนานสุริยคราสและจันทรคราสของชนชาติไท.
(วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปฐม หงษ์สุวรรณ. (2548). ตำนานพระธาตุของชนชาติไท : ความสำคัญและปฏิสัมพันธ์ระหว่างพุทธ
ศาสนากับความเชื่อดั้งเดิม. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปฐม หงษ์สุวรรณ. (2556). นานมาแล้ว : มีเรื่องเล่า นิทาน ตำนาน ชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมินท์ จารุวร. (2547). ความขัดแย้งและการประนีประนอมในตำนานปรัมปราไทย. (วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ประมินท์ จารุวร. (2557). โครงสร้างชาติกพื้นบ้านของไทยเขิน. ใน ศิราพร ณ ถลาง (บ.ก.), ไวยากรณ์
ของนิทาน : การศึกษานิทานเชิงโครงสร้าง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่
ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2551). นิทานพื้นบ้านศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่
ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชาชาติ ปรีชาวุฒิ. (2564). คำสอนคริสตชน. นครนายก: วัดนักบุญเปาโล บ้านนา.
- แผนกยุติธรรมและสังคม. (2559). ประมวลหลักคำสอนด้านสังคมของพระศาสนจักร ภาคที่ 1.
กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนาสังคม.
- พระมหาเอกนรินทร์ เอกนโร (วงษ์ขันธุ์). (2536). การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องบุญในพุทธปรัชญาเถรวาท
และปรัชญาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

พิชญานี เชิงศิริ. (2542). การศึกษาวรรณกรรมนิทานไทยตามทฤษฎีโครงสร้างนิทานของ วลาดิเมียร์
พรอพอฟ์. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

พิเชษฐ แสงทอง. (2551). ตำนานไทยพุทธและมลายูมุสลิม : อำนาจและการต่อต้านในภาคใต้ของ
ไทย. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ไผยอง มณีราช. (2548). นักบวช. กาญจนบุรี: พระสุวรรณคัมภีร์พิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). พจนานุกรมศัพท์ศาสนาสากล ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

ราชบัณฑิตยสภา. (2561). พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม ฉบับราชบัณฑิตยสภา (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสภา.

รุ่งนภา พรหมณ์วงศ์. (2544). การอ้างชาติพันธุ์ของชุมชนชาวจีนคาทอลิกผ่านพิธีศพ : กรณีศึกษา
ชุมชนคาทอลิกบ้านบางนกแขวก ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม.
(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

ลือชัย ธาตุวิสัย สมเกียรติ ตรีนิกร และสักรินทร์ ศิริบรรเทิง. (2555). บทเทศน์บนภูเขา : จริยธรรม
สำหรับทุกคนในเรื่องความสุขแท้ ของพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมัทธิว 5:1-12.
วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม, 4(2), 31 - 47.

วันส ปิยะกุลชัยเดช. (2561). สิทธิมนุษยชน: ปัญหาในมโนทัศน์และการนำเข้ามาในประเทศไทย.
วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช, 31(2), 6 - 24.

วิศรดา อนันตโท. (2559). จามเทวีบูชา : การผลิตซ้ำตำนานและการสร้างพิธีบวงสรวงในสังคมไทย
ร่วมสมัย. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2544). ตำนานและพิธีกรรมคุณปู่ศรีราชา : ภาพสะท้อนบูรณาการสังคม
วัฒนธรรมที่บ้านยี่สาร. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร,
นครปฐม.

วัชรภรณ์ ดิษฐบ้าน. (2545). แบบเรื่องนิทานสังข์ทอง : ความแพร่หลายและการแตกเรื่อง.
(วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

วัชรภรณ์ ดิษฐบ้าน. (2557). พระอุปคุต: การสืบทอดและการผลิตซ้ำความเชื่อ ตำนานและพิธีกรรม
ในสังคมไทยปัจจุบัน. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.

วัชศิลป์ กฤษเจริญ. (2548). คาทอลิกสอนอะไร (พิมพ์ครั้งที่ 4). ราชบุรี: ศูนย์คริสตศาสนธรรม มิชซัง
ราชบุรี.

- วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2559). อโยธยาศรีรามเทพนครบรรพทวารวดี: มรดกความทรงจำแห่งสยาม
ประเทศ เล่ม 1. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยอิสระประวัติศาสตร์ไทย.
- วีณา โกวิทวานิชย์. (2549). นักบุญฟรังซิส เซเวีย อัครสาวกแห่งตะวันออกไกล (ค.ศ. 1506 - 1552).
กรุงเทพฯ: สื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย.
- วีรวัฒน์ อินทรพร. (2557). โครงสร้างนิทานเชียงใหม่ปณาสชาดก. ใน ศิราพร ณ ถลาง (บ.ก.),
ไวยากรณ์ของนิทาน : การศึกษานิทานเชิงโครงสร้าง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โครงการ
เผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรศักดิ์ วนาโรจน์สุวิษ. (2550). ประวัตินักบุญตลอดปี (พิมพ์ครั้งที่ 5). สมุทรปราการ: สตาร์บูม
อินเตอร์พริ้นท์.
- วุฒิเลิศ แห่ล้อม. (2555). หลักธรรมคำสอนคาทอลิก (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงใหม่: อาสนวิหารพระ
หฤทัย เชียงใหม่.
- ศวง วิจิตรวงศ์. (2555). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในการ
ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศิราพร ลีตะฐาน ณ ถลาง. (2537). ในท้องถิ่นมีนิทานและการละเล่น : การศึกษาคติชนในบริบททาง
สังคมไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มติชน.
- ศิราพร ณ ถลาง. (2539). การวิเคราะห์ตำนานสร้างโลกของคนไทย. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศิราพร ณ ถลาง. (2557). ไวยากรณ์ของนิทาน : การศึกษานิทานเชิงโครงสร้าง (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์คริสตศาสนธรรมอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (2550). ประมวลคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก.
กรุงเทพฯ: ศูนย์คริสตศาสนธรรมอัครสังฆมณฑลกรุงเทพ.
- สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2564). ปฏิทินคาทอลิก ค.ศ. 2021.
กรุงเทพฯ: สื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย.
- สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). ประวัติความเป็นมาสภาประมุขแห่ง
บาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://www.cbct.or.th/>
- สมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2. (2554). ครอบครัวคริสตชนในโลกปัจจุบัน. กรุงเทพฯ:
คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม.
- สมศรี บุญอรุณวัฒนา. (2563). มิสซังสยาม นาวาที่ผ่านมรสุม. กรุงเทพฯ: สื่อมวลชนคาทอลิก

ประเทศไทย.

- สร้อยสุดา ไชยเหล็ก. (2558). ตำนานให้ส่วยเอี้ยะ 60 องค์และพิธีแก้ปีชงในศาสนสถานจีนใน
สังคมไทยร่วมสมัย. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.
- สายป่าน บุรีวรรณชนะ. (2548). ลักษณะเด่นของตำนานประจำถิ่นริมแม่น้ำและชายฝั่งทะเลภาค
กลางของไทย. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.
- สายป่าน บุรีวรรณชนะ. (2555). อิทธิปาฏิหาริย์กับการสร้างเรื่องเล่าศักดิ์สิทธิ์: ขนบนิยมและพลวัต
ในประวัติพระเกจิอาจารย์ในสังคมไทยภาคกลาง. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สาวิตรี เดชคุ้ม. (2559). มโนทัศน์เรื่องบาปในพระพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนา : การศึกษาเชิง
เปรียบเทียบ. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). การสำรวจสภาพทางสังคมและวัฒนธรรม พ.ศ. 2561 กรุงเทพฯ:
กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สุกัญญา สุขฉายา. (2556). วรรณกรรมมุขปาฐะ. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะ
อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา สุขฉายา. (2557). วรรณคดีนิทานไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ พินธุรักษ์. (2550). บทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนิกนิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย
ไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุธาวดี หนูนงักดี. (2542). การศึกษาวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านลาวพวนจากจังหวัดสุพรรณบุรีตาม
ทฤษฎีของทอมป์สันและพรอเพิร์ตใน ศิราพร ณ ถลาง และ สุกัญญา ภัทราชัย (บ.ก.), คติชน
กับคนไทย-ไท : รวบรวมบทความด้านคติชนวิทยาในบริบททางสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรา วงสกุล. (2549). มโนทัศน์เรื่องการลงโทษในพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนา. (วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุนินทร์ จารย์อุปการะ. (2556). การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

- เสฐียร พันธรั้งษ์. (2563). ศาสนาเปรียบเทียบ (พิมพ์ครั้งที่ 10). นนทบุรี: ศรีปัญญา.
- เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (2538). นิทานพื้นบ้านเปรียบเทียบ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อติวิชญ์ เชียงคิ้ว และ ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์. (2565). บทบาทของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศานต์. ใน รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 32. พัทลุง: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อนุชา ไชยเดช. (2557a). นักบุญยอห์น ปอล ที่ 2 พระสันตะปาปาที่โลกคารวะ : หนังสือที่ระลึก โอกาสสถาปนา นักบุญยอห์น ปอล ที่ 2 พระสันตะปาปา. กรุงเทพฯ: อัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯและสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
- อนุชา ไชยเดช. (2557b). ศาสนาคริสต์: พันธกิจการเผยแผ่ศาสนา. ใน กรมการศาสนา ศาสนาใน อาเซียน. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.
- อนุชา พิมพ์ศักดิ์. (2550). ตำนานพระเจ้าห้าพระองค์ : โครงสร้างเนื้อหาและบทบาทในสังคมไทย. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อภิสิทธิ์ เกษมผลกุล. (2552). ตำนานพระศรีอารียะในสังคมไทย : การสร้างสรรค์และบทบาท. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อภิสิทธิ์ เกษมผลกุล. (2560). เรื่องเล่าพื้นบ้านกับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) ในบริบทเศรษฐกิจสร้างสรรค์. ใน ศิราพร ณ ถลาง (บ.ก.), เรื่องเล่าพื้นบ้านไทยใน โลกที่เปลี่ยนแปลง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- อันตรธาน. (2553a, ธันวาคม). นักบุญซิลเวสเตอร์ ที่ 1 พระสันตะปาปา อุดมศานต์, 93(12), 37.
- อันตรธาน. (2553b, พฤษภาคม). นักบุญยอห์น เนโปมิซีน องค์อุปถัมภ์พระสงฆ์ผู้ฟังแก้บาป. อุดมศานต์, 93(5), 42.
- อันตรธาน. (2553c, ตุลาคม). นักบุญยอห์น แห่งกาปีสตราโน. อุดมศานต์, 93(10), 42.
- อันตรธาน. (2554a, พฤศจิกายน). นักบุญคีรีน ลาบูเร กับ เหยียดแม่พระอัศจรรย์. อุดมศานต์, 94(11), 37.
- อันตรธาน. (2554b, ธันวาคม). นักบุญเจน ฟรังเชส เดอ ซังต์ล. อุดมศานต์, 94(12), 53.
- อันตรธาน. (2554c, มีนาคม). นักบุญตูร์ปีโอ แห่งมงโกรเวโย. อุดมศานต์, 94(3), 37.
- อันตรธาน. (2554d, เมษายน). นักบุญอิสิดโร พระสังฆราชและนักปราชญ์. อุดมศานต์, 94(4), 37.
- อันตรธาน. (2554e, กรกฎาคม). นักบุญเอลีซาเบธ แห่งโปรตุเกส. อุดมศานต์, 94(7), 37.
- อันตรธาน. (2555, พฤศจิกายน). นักบุญเอลีซาเบธ และเศคาริยาห์. อุดมศานต์, 95(11), 41.

- อันตรธาน. (2556a, มีนาคม). นักบุญปาตริก พระสังฆราช องค์อุปถัมภ์ของประเทศไอร์แลนด์. *อุดมศาสนา*, 96(3), 41.
- อันตรธาน. (2556b, พฤศจิกายน). นักบุญมาร์ติน แห่งตรูส์ องค์อุปถัมภ์ผู้เป็นทหาร. *อุดมศาสนา*, 96(11), 56.
- อันตรธาน. (2556c, ตุลาคม). นักบุญยอห์น เลโอนาร์ดี พระสงฆ์. *อุดมศาสนา*, 96(10), 56.
- อันตรธาน. (2556d, กรกฎาคม). นักบุญเฮนรี ที่ 2. *อุดมศาสนา*, 96(7), 41.
- อันตรธาน. (2557a, ธันวาคม). นักบุญยอห์น แห่งดามัสกัส. *อุดมศาสนา*, 97(12), 53.
- อันตรธาน. (2557b, กุมภาพันธ์). นักบุญอากาธา พรหมจารีและมรณสักขี. *อุดมศาสนา*, 97(2), 58.
- อันตรธาน. (2557c, พฤศจิกายน). นักบุญเอลิซาเบธ แห่งฮังการี. *อุดมศาสนา*, 97(11), 53.
- อันตรธาน. (2558a, กรกฎาคม). นักบุญมารีเย่ กอเรตตี. *อุดมศาสนา*, 98(7), 62.
- อันตรธาน. (2558b, สิงหาคม). นักบุญสเตเฟน แห่งฮังการี. *อุดมศาสนา*, 98(8), 62.
- อันตรธาน. (2558c, กุมภาพันธ์). นักบุญอังสการ์. *อุดมศาสนา*, 98(2), 53.
- อันตรธาน. (2558d, ตุลาคม). นักบุญอิกญาซิโอ ชาวอันทิโอก. *อุดมศาสนา*, 98(10), 60.
- อันตรธาน. (2559a, ธันวาคม). นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ พระสงฆ์ องค์อุปถัมภ์มิสซัง. *อุดมศาสนา*, 99(12), 50.
- อันตรธาน. (2559b, พฤศจิกายน). นักบุญมาร์กาเรต แห่งสก๊อตแลนด์ องค์อุปถัมภ์ประเทศสก๊อตแลนด์. *อุดมศาสนา*, 99(11), 50.
- อันตรธาน. (2559c, กรกฎาคม). นักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล. *อุดมศาสนา*, 99(7), 50.
- อันตรธาน. (2559d, มีนาคม). นักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า. *อุดมศาสนา*, 99(3), 52.
- อันตรธาน. (2559e, ตุลาคม). นักบุญเยอวาร์ด มาเยลลา. *อุดมศาสนา*, 99(10), 50.
- อันตรธาน. (2559f, กุมภาพันธ์). นักบุญโยเซฟิน บาคีตา. *อุดมศาสนา*, 99(2), 52.
- อันตรธาน. (2559g, พฤษภาคม). นักบุญอิซิโดร. *อุดมศาสนา*, 99(5), 50.
- อันตรธาน. (2560a, มีนาคม). นักบุญเบนยามิน สังฆานุกรและมรณสักขี. *อุดมศาสนา*, 100(3), 50.
- อันตรธาน. (2560b, กุมภาพันธ์). นักบุญเปาโล มิชิ พระสงฆ์และเพื่อนมรณสักขี. *อุดมศาสนา*, 100(2), 50.
- อันตรธาน. (2560c, กรกฎาคม). นักบุญยากอบ องค์ใหญ่. *อุดมศาสนา*, 100(7), 62.
- อันตรธาน. (2560d, กันยายน). นักบุญวินเซนเดอปอล องค์อุปถัมภ์คณะและงานกุศลเมตตาจิตทุกประเภท. *อุดมศาสนา*, 100(9), 50.
- อันตรธาน. (2561a, พฤศจิกายน). นักบุญเซซีลีอา พรหมจารีและมรณสักขี องค์อุปถัมภ์นักดนตรี.

- อุดมศานต์, 101(11), 33.
- อันตรธาน. (2561b, เมษายน). นักบุญเบเนดิก โยเซฟ ลาเบร. อุดมศานต์, 101(4), 31.
- อันตรธาน. (2561c, กันยายน). นักบุญปีโอ แห่งปีเอเตรลชีนา ผู้มีรอยแผลศักดิ์สิทธิ์. อุดมศานต์, 101(9), 33.
- อันตรธาน. (2561d, มีนาคม). นักบุญฟรังซิสกา ชาวโรม. อุดมศานต์, 101(3), 31.
- อันตรธาน. (2561e, สิงหาคม). นักบุญยอห์น เอ็ด. อุดมศานต์, 101(8), 33.
- อันตรธาน. (2561f, มิถุนายน). นักบุญยูสติน นักปราชญ์และมรณสักขี. อุดมศานต์, 101(6), 31.
- อันตรธาน. (2561g, มกราคม). นักบุญอันตน เจ้าอธิการ. อุดมศานต์, 101(1), 31.
- อันตรธาน. (2561h, ธันวาคม). นักบุญฮวน ดีโก้. อุดมศานต์, 101(12), 33.
- อันตรธาน. (2562a, กันยายน). นักบุญเกรโกรี พระสันตะปาปา องค์อุปถัมภ์นักขับร้องประจำวัด. อุดมศานต์, 102(9), 33.
- อันตรธาน. (2562b, กรกฎาคม). นักบุญคามิลโล เด แลลลิส. อุดมศานต์, 102(7), 33.
- อันตรธาน. (2562c, พฤษภาคม). นักบุญเบอร์นาดีน แห่งซีเอนา. อุดมศานต์, 102(5), 33.
- อันตรธาน. (2562d, เมษายน). นักบุญปีโอ ที่ 5 พระสันตะปาปา. อุดมศานต์, 102(4), 33.
- อันตรธาน. (2562e, พฤศจิกายน). นักบุญฟรังซิสกา คาบรินี องค์อุปถัมภ์ผู้อพยพย้ายถิ่น. อุดมศานต์, 102(11), 33.
- อันตรธาน. (2562f, ธันวาคม). นักบุญสเตเฟน ปฐมมรณสักขี. อุดมศานต์, 102(12), 33.
- อันตรธาน. (2562g, มกราคม). นักบุญอัครแนส พรหมจารีและมรณสักขี. อุดมศานต์, 102(1), 33.
- อันตรธาน. (2563a, ธันวาคม). นักบุญบาร์บารา องค์อุปถัมภ์ผู้ต้องขังทั้งหลาย. อุดมศานต์, 103(12), 33.
- อันตรธาน. (2563b, สิงหาคม). นักบุญมอริกา. อุดมศานต์, 103(8), 33.
- อันตรธาน. (2563c, มกราคม). นักบุญเยโนเวฟา องค์อุปถัมภ์ของกรุงปารีส. อุดมศานต์, 103(1), 33.
- อันตรธาน. (2563d, พฤษภาคม). นักบุญริต้า องค์อุปถัมภ์ผู้สิ้นหวัง. อุดมศานต์, 103(5), 33.
- อันตรธาน. (2563e, พฤศจิกายน). นักบุญอันดรูว์ อัครสาวก. อุดมศานต์, 103(11), 33.
- อันตรธาน. (2563f, กรกฎาคม). นักบุญอันตน มารีย์ ชักกาเรีย. อุดมศานต์, 103(7), 33.
- อันตรธาน. (2563g, มีนาคม). นักบุญเฮรีเบิร์ต. อุดมศานต์, 103(3), 33.
- อันตรธาน. (2564a, พฤษภาคม). นักบุญดิมีพนา องค์อุปถัมภ์ผู้ป่วยโรคทางสมอง. อุดมศานต์, 104(5), 33.

อันตรธาน. (2564b, กุมภาพันธ์). นักบุญบลาสีโอ บิชอปและมรณสักขี. *อุดมศาสตร์*, 104(2), 33.

อันตรธาน. (2564c, กันยายน). นักบุญเยโรม พระสงฆ์และนักปราชญ์แห่งพระศาสนจักร. *อุดมศาสตร์*, 104(9), 33.

อันตรธาน. (2564d, มีนาคม). นักบุญโยเซฟ. *อุดมศาสตร์*, 104(3), 33.

อันตรธาน. (2564e, ธันวาคม). นักบุญลูเชีย พรหมจารีและมรณสักขี องค์อุปถัมภ์ผู้ป่วยด้วยโรคตา. *อุดมศาสตร์*, 104(12), 33.

อำนาจ ฤทัยคงถาวร. (2549). การถ่ายทอดอุดมการณ์คาทอลิกผ่านสื่อมวลชนคาทอลิก. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

เอื้อนทิพย์ พีระเสถียร. (2529). การศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบเรื่องและอนุภาคในปัญญาสชาดก. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว 8718/2582

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

25 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน บรรณาธิการนิตยสารอุดมศานต์

เนื่องด้วย นายอติวิทย์ เชียงคิ้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แบบเรื่องของเรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ในนิตยสารอุดมศานต์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเรื่องเล่านักบุญจากคอลัมน์ กว่าจะแก่นักบุญ ในนิตยสารอุดมศานต์ ฉบับรายเดือน ที่เผยแพร่ในลักษณะรูปเล่มและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ <https://csct.or.th/udomsam> ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2553 - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 080 657 4695

แบบตอบรับให้ความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 114 ซอยสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110

เรียน คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว นวชนช ไร่เอ็ง

ตำแหน่ง มรรคาวิกรมวิทยาสารอดมคานต์

สถานที่ติดต่อ เลขที่ 122 ซอย มทรี 14 ถนน มทรี ตำบล/แขวง นนทบุรี

อำเภอ/เขต 64001นนทบุรี จังหวัด 15011นนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 10120

โทรศัพท์ 0-2681-3900 ต่อ 1801 โทรสาร 02681-5401

E-mail: info@csct.or.th

- ยินดีอนุเคราะห์ให้นายอติวิชญ์ เชียงคิ้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้ข้อมูลเรื่องเล่านักบุญจากคอลัมน์ กว่าจะเป็นักเรียน นิตยสารอุดมคานต์เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยตามที่ขอได้
- ยินดีอนุเคราะห์ให้นายอติวิชญ์ เชียงคิ้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้ข้อมูลเรื่องเล่านักบุญจากคอลัมน์ กว่าจะเป็นักเรียน นิตยสารอุดมคานต์เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยตามที่ขอ โดยมีเงื่อนไขดังนี้
-
-
-
- ไม่สามารถอนุเคราะห์ตามที่ขอได้ เนื่องจาก
-

ลงชื่อ

(นวชนช ไร่เอ็ง)

ตำแหน่ง

(ประัทับตราหน่วยงาน)

หมายเหตุ - ท่านสามารถส่งหนังสือและส่งแบบตอบรับทาง E-mail: Atiwit.sie@g.swu.ac.th
- สอบถามเพิ่มเติมที่ นายอติวิชญ์ เชียงคิ้ว โทร 080 6574695

ภาคผนวก ข
หนังสือยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

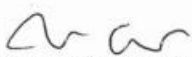
ชื่อโครงการวิจัย : แบบเรื่องของเรื่องเล่าจากบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในนิตยสารอุดมศาสตร์
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นาย อธิวิญญ์ เชียงศิริ
หน่วยงานต้นสังกัด : คณะมนุษยศาสตร์
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-473/2564X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยื่นยื่น : 24 พฤศจิกายน 2564
ยื่นยื่นโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2564

(ลงชื่อ)
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิตแพทยหญิงณปภา เอี่ยมจิตรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ)
(แพทย์หญิงสุรพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-473/2564

ภาคผนวก ค
สรุป เรื่องเล่าศาสนบุคคลในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก
ในนิตยสารอุดมศาสตร์^๒

^๒ สรุปเรื่องเล่าในภาคผนวกนี้โดยภาพรวมผู้วิจัยอ้างอิงตามสำนวนดั้งเดิมจากต้นฉบับ เพื่อคงเอกลักษณ์และคุณค่าดั้งเดิมไว้ แต่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติม ถ้อยคำบางส่วนเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

นักบุญออกัสติน พระสังฆราชและนักปราชญ์

นักบุญออกัสติน (St. Augustine) เกิดที่เมืองทากาสท์ (ปัจจุบันคือเมืองซูดอหาราส ในประเทศแอลจีเรีย) (A1) โดยได้รับศีลล้างบาปจากนักบุญอัมโบรซีโอที่เมืองมิลาน ท่านได้บวชเป็นพระสงฆ์และต่อมาก็ได้รับอภิเษกให้เป็นพระสังฆราชของเมืองฮิปโป (ใกล้ ๆ กับเมืองโบนาใน ประเทศแอลจีเรียในปัจจุบัน) (B3.2) นักบุญออกัสติน ได้ออกแรงทำงานต่อสู้กับพวกเฮเรกและกับ พวกที่หลงผิดไปเป็นเวลานานเกือบ 40 ปี โดยได้ทิ้งผลงานเขียนไว้มากมาย เช่น Confessions, City of God, ฯลฯ ท่านได้ทำการพัฒนาเทววิทยาเสียใหม่ (D2) นักบุญออกัสตินเป็นปิตาจารย์ชั้น เลิศและเป็นนักปราชญ์ที่ยิ่งใหญ่ท่านแรกในจำนวน 4 ท่านของพระศาสนจักรละติน (G2)

สรุป A1 + B3.2 + D2 + G2

นักบุญยอห์น แห่งกาปิสตราโน

นักบุญยอห์น (St. John of Capistrano) เกิดที่เมืองกาปิสตราโนในแคว้นอาคีลา ประเทศอิตาลี ในวัยเด็กท่านได้มีประสบการณ์ถึงผลร้ายแห่งความเกลียดชังที่มีขึ้นในระหว่าง ตระกูลเพราะสมาชิก 12 คน ในตระกูลของท่านถูกฆ่าตายในช่วงระยะเวลา 2-3 ปี นักบุญยอห์นได้ ศึกษาเล่าเรียนที่เมืองเปรูจาและได้กลายเป็นผู้พิพากษาที่มีคนรักมากที่สุดในเมืองนี้ด้วย (A1) แต่ เพราะมรสุมของวิถีทางการเมืองท่านได้จบชีวิตของท่านในคุก ซึ่งได้ทำให้ท่านเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ มาติดตามยึดถืออุดมคติของท่านนักบุญฟรังซิส อัสซีซี (B3.2) ท่านมีผลงานทางด้านแพร่ธรรมทั้ง ในประเทศอิตาลี ในแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์เป็ลีส บาสเคอ ออสเตรีย เยอรมนี โปแลนด์ ฮังการี โมราเวีย (D1) จนกว่าท่านได้รับการขนานนามว่า “ธรรมทูตของทวีปยุโรป” (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D1 + G2

นักบุญซิลเวสเตอร์ ที่ 1 พระสันตะปาปา

พระสันตะปาปาซิลเวสเตอร์ (St. Sylvester I) พระองค์เป็นชาวโรม บุตรของรุฟีนุส (A1) ได้รับศีลบวชและดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปาต่อจากพระสันตะปาปาเมลคีอาเดสเมื่อวันที่ 31 มกราคม ค.ศ. 314 (B3.2) หนึ่งปีหลังประกาศกฤษฎีกาแห่งมิลาน ในสมัยของพระองค์ได้มีการ สังคายนาที่สำคัญสองครั้ง คือ ที่อาร์เลส (Arles) และที่นิเซอา (Nicaea) การสังคายนาทั้งสองเพื่ อัยถึงการประณามคำสอนผิดหลงของพวกนิกายโดนาติสและพวกนิกายอารีอุส (D6) เรื่องเชื่อกันว่า พระองค์ได้สิ้นพระชนม์ในสมัยที่จักรพรรดิไดโอเคลเซียนุสได้เบียดเบียนศาสนาโดยที่พระองค์ไม่ได้ เป็นมรณสักขี (G2) เราทราบแต่เพียงว่าในสมัยของพระองค์นั้นมีการสร้างโบสถ์วิหารมากมาย เป็นที่ยอมรับกันว่าพระสันตะปาปาซิลเวสเตอร์ ที่ 1 เป็นนักจัดการและนักปกครองชั้นดีของพระศา สนจักรแห่งกรุงโรม (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D6 + G1 G2

นักบุญซีริล (ฤาษี)

นักบุญซีริล ถือกำเนิดที่เมืองเฮสเสโลนิกา ประเทศกรีซ (A1) หลังจากบวช (B3.2) ท่านถูกส่งให้ไปทำการแพร่ธรรมกับพวกสลาฟ (D1) และได้แปลพระคัมภีร์ออกเป็นภาษาสลาฟ (D2) ทั้งได้ประกอบพิธีกรรมเป็นภาษาสลาฟด้วย (D4) สมเด็จพระสันตะปาปาอาเดรียอานัส ที่ 2 ได้ทำการรับรองงานแพร่ธรรมของท่านทั้งได้ยอมรับวิธีการแพร่ธรรมของท่าน ท่านจึงได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่สร้างพื้นฐานของวัฒนธรรมประเพณีแบบคริสตชนทั่ว ๆ ไปอย่างแท้จริง (G2)

สรุป A1 + B3.2 + D1 D2 D4 + G2

นักบุญเมโทดีอุส พระสังฆราช

นักบุญเมโทดีอุส เป็นพี่น้องนักบุญซีริลถือกำเนิดที่เมืองเฮสเสโลนิกา ประเทศกรีซ (A1) เมื่อเป็นพระสงฆ์ (B3.2) ท่านถูกส่งให้ไปทำการแพร่ธรรมกับพวกสลาฟพร้อมกับนักบุญซีริล (D1) การทำงานแพร่ธรรมท่านพบกับอุปสรรคมากมาย ท่านทั้งสองจึงไปขอความช่วยเหลือจากพระศาสนจักรที่กรุงโรม สมเด็จพระสันตะปาปาอาเดรียอานัส ที่ 2 ได้ทำการรับรองงานแพร่ธรรมของท่านทั้งได้ยอมรับวิธีการแพร่ธรรมของท่าน เป็นต้นพิธีกรรมที่ท่านได้ประกอบขึ้น (เป็นภาษาสลาฟ) (D4) อย่างไรก็ตามท่านก็ไม่เคยยอมถอย หลังจากกฎระเบียบสำคัญของการแพร่ธรรมตามแบบคริสตชนเลย นั่นก็คือการตัดแปลงข่าวสารของพระคริสตเจ้าให้เข้ากับขนบธรรมเนียมของประชาชนในท้องถิ่น และได้พยายามอธิบายพระวรสารให้เข้ากับวิถีคิดของพวกชาวบ้านชาวเมืองอีกด้วย ท่านทั้งสองได้รับสมญานามว่า “ธรรมทูตแห่งดินแดนสลาฟ” (G2)

สรุป A1 + B3.2 + D1 D4 D2 + G2

นักบุญอิสิดอโร พระสังฆราชและนักปราชญ์ (सानวนที่ 1)

พระศาสนจักรของประเทศสเปนเคารพให้เกียรตินักบุญอิสิดอโรแห่งเมืองซีวีเลียว่าเป็น พระสังฆราชที่ยิ่งใหญ่องค์หนึ่ง (B3.2) ครอบครัวของท่านเป็นครอบครัวนักบุญอย่างแท้จริง พี่ชายของท่าน 2 คน คือ นักบุญเลอันโดรและนักบุญฟุลเจนซีอุส ก็เป็นพระสังฆราชด้วย (A1) ตลอดระยะเวลาในสมัยกลาง “สารานุกรม” จำนวนมากมายของท่านได้เป็นแหล่งค้นคว้าทางความคิดสำหรับคนในสมัยนั้น เป็นต้นได้ช่วยในการอบรมพวกนักบวช (D2) ท่านได้เป็นนักปราชญ์ของพระศาสนจักร (G2) พร้อม ๆ กับนักบุญเกรกอรี อดิเจนซีโอ คัสซีโอโดโร และโนเอซีอุส นักบุญอิสิดอโร เป็นตัวแทนผู้ยิ่งใหญ่ของจารีตโมซาราบิกอันทำให้เราคิดว่ามนุษยชาติ มิใช่ได้รับการผูกขาดจากวัฒนธรรมประเพณีของชาติใดชาติหนึ่งโดยเฉพาะ (D4) เวลาที่ท่านสิ้นใจ ท่านได้มีความประสงค์ขอแก้บาปโดยเปิดเผยตามจารีตที่ท่านได้ตั้งขึ้น

สรุป A1 + B3.2 + D2 D4 + G2

นักบุญโรมุอัลโด

นักบุญโรมุอัลโด (St. Romualdo) สืบเชื้อสายมาจากท่านดยุคแห่งเมืองราเวนนา (A1) ท่านได้ตัดแปลงวินัยของคณะเบเนดิกตินให้เข้ากับชีวิตฤาษีที่สันโดษ (D2) และได้ตั้งคณะคามัลโดเลซี (Camaldolese) ในป่าของหุบเขาเล็กแห่งแม่น้ำอาร์โน ที่เมืองคามัลโดลี ในประเทศอิตาลี (E2.3) ท่านสนใจกับปัญหาทุกอย่างของพระศาสนจักรในสมัยของท่าน เช่น การแพร่ธรรมในแคว้นโบฮีเมียและประเทศโปแลนด์ (D1) การจาริกแสวงบุญไปแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ (C1.8) การปฏิรูปชีวิตนักบวชและชีวิตฤาษี (D3) นักบุญโรมุอัลโดไม่ยอมรับเกียรติยศจากผู้ใหญ่ของอารามฤาษีซาน อาปอลลินาเร อินคลาเซ แห่งเมืองราเวนนา เพราะท่านได้ไปทราบบว่าตำแหน่งเกียรติยศที่พวกเขาจะมอบให้ท่านนั้น เพื่อว่าพวกเขาจะใช้ท่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาอำนาจของตนเองมากกว่าจะเป็นสัญลักษณ์ของการให้บริการ ท่านได้กล่าวซ้ำไปซ้ำมาบ่อย ๆ ถึงคำสั่งสอนของพระเยซูคริสตเจ้าที่ว่า “ใครที่ไม่เสียสละตนเอง คนนั้นก็ไม่สามารถเป็นศิษย์ของเราได้”

สรุป A1+ D2 E2.3 D1 C1.8 D3

นักบุญเปาโลแห่งไม้กางเขน พระสงฆ์ (ส่วนวนที่ 1)

นักบุญเปาโล แห่งไม้กางเขน (St. Paul of the Cross) เกิดที่โรวาดา ในครอบครัวที่ได้รับการทดลองอย่างหนัก (A1) ท่านกับน้องชายชื่อยอห์นได้มุ่งหน้าไปสู่ภูเขาอาร์เยตารีโอ (ออร์เบเตลโล) เพื่อจะเจริญชีวิตแบบฤาษีอยู่ป่าอยู่เขา (B3.2) แต่ในวันฉลองท่านทั้งสองก็ลงจากภูเขาไปในหมู่บ้านเพื่อประกาศพระวาจา (D1) ในปี 1737 ท่านได้ตั้งคณะนักบวชชายขึ้นชื่อ “ปาสซีโอนิสตี” และต่อมาท่านก็ได้ตั้งคณะนักบวชหญิงแบบเดียวกัน (E2.3) ท่านเป็นนักเพ่งฉนวนที่ยิ่งใหญ่ท่านหนึ่ง (C1.7) ท่านได้รักษาชีวิตจิตใจของท่านให้สดใสสะอาดบริสุทธิ์อยู่เสมอจนกระทั่งถึงวัยชรา ดังนั้นในบทเขียนต่าง ๆ ของท่านจึงมีเสน่ห์ดึงดูดใจเป็นพิเศษ (D2) ท่านได้พยายามสอนให้ลูกวิญญานของท่านมีความไว้วางใจและความกล้าอยู่เสมอ ๆ (D5) ท่านบอกว่าไม่จำเป็นที่จะต้องสำรวจพิจารณาในธรรมอย่างละเอียดถี่ถ้วน แต่ต้องไม่ทอดอหยอดมานะเพราะความผิดบาปของตน ท่านสิ้นใจขณะที่นักบวชในคณะรูปหนึ่งอ่านพระคริสตประวัติภาคพระมหาทรมานให้ท่านฟังและรำพึง (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D1 E2.3 C1.7 D2 D5 + G1

นักบุญเปาโล แห่งไม้กางเขน (ส่วนวนที่ 2)

ท่านเปาโลผู้นี้เกิดวันที่ 3 มกราคม ค.ศ. 1694 ที่เมืองเยนัว ประเทศอิตาลี เคยเป็นทหาร เมื่อสมัยที่ยังเป็นวัยรุ่นนั้นท่านมีจิตใจชื่อบริสุทธิ์และศรัทธา ครั้งหนึ่งท่านฝันว่าตนเองได้ตั้งคณะนักบวชขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อถวายเกียรติแด่พระเยซูเจ้าขณะรับมหาทรมาน (A1) ท่านกับน้องชายได้มุ่งหน้าไปสู่ภูเขาอาร์เยนตารีโอ (ออร์เบเตลโล) เพื่อจะเจริญชีวิตแบบฤาษี (B3.2) ในปี

1737 ท่านได้ตั้งคณะนักบวชชาย “ปาสซีโอนิสตี” (E2.3) อุดมการณ์ของนักบวชคณะนี้คืออุทิศตัวเองและเป็นพยานยืนยันถึงธรรมล้ำลึกแห่งไม้กางเขนในชีวิตของตนและในการเทศน์สอน เพราะฉะนั้นธรรมล้ำลึกแห่งไม้กางเขนได้ถูกบิดเบือนไปจากความจริง (D5) ท่านรักษาชีวิตจิตใจของท่านให้สดใสสะอาดบริสุทธิ์อยู่เสมอจนกระทั่งถึงวัยชรา ดังนั้นผลงานต่าง ๆ ที่ท่านเขียนจึงมีแรงดึงดูดใจเป็นพิเศษ (D2) ท่านใช้เวลาตลอด 50 ปี เพื่อประกาศพระคริสต์ศาสนาในประเทศอิตาลี (D1) ขณะที่ท่านกำลังจะสิ้นใจนักบวชร่วมคณะองค์หนึ่งได้อ่านพระคริสตประวัติภาค “พระมหาทรมาน” ให้ท่านฟังและรำพึง ท่านค่อย ๆ สิ้นใจอย่างสงบที่กรุงโรม ในปี 1775 รวมอายุ 81 ปี (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E2.3 D5 D2 D1 + G1

นักบุญปาตริก พระสังฆราช องค์อุปถัมภ์ของประเทศไอร์แลนด์

เชื่อกันว่านักบุญปาตริก (St. Patrick) คงเกิดในประเทศอังกฤษ ท่านถูกพวกโจรสลัดไอริชจับและถูกขายไปเป็นทาสในประเทศไอร์แลนด์ เมื่อท่านสามารถหลบหนีไปได้ท่านก็ยังมีความคิดและตั้งเป้าหมายว่าจะต้องทำให้พวกชาวไอริชพวกนี้กลับใจให้ได้ (A1) ท่านได้เข้าเป็นฤๅษีที่เมืองดูร์ส ต่อมาได้เป็นพระสังฆราชในประเทศไอร์แลนด์ (B3.2) ที่นี่เองมีคริสต์ยี่ต่างศาสนาองค์หนึ่งได้สั่งทหารให้จับกุมพระสังฆราชปาตริก แต่เมื่อได้ทรงเห็นการอัศจรรย์ต่าง ๆ ที่พระสังฆราชปาตริกได้กระทำ จึงตรัสว่า “จงบอกให้เราเกี่ยวกับพระผู้เป็นเจ้าของท่านที่อื่น ยิ่งใหญ่นี้แก่ท่านเถิด” ท่านจึงอธิบายเรื่องพระตรีเอกภาพโดยอาศัยใบไม้ที่มีลักษณะเป็น “สามแฉก” (D2) ที่สุดท้ายท่านจึงสามารถประกาศพระศาสนาทั่วไอร์แลนด์ได้ (D1) พระสังฆราชปาตริกได้จัดตั้งกลุ่มคริสตชนขึ้นและต้องการให้มีนักบวชเป็นชาวพื้นเมือง (D3) แม้มีอุปสรรคและความยากลำบากต่าง ๆ แต่งานแพร่ธรรมของท่านก็ได้รับผลสำเร็จอย่างงดงาม ซึ่งเห็นได้จากการที่ประเทศไอร์แลนด์ได้เป็นดินแดนของบรรดานักบุญและเป็นแหล่งกำเนิดบรรดาธรรมทูตมากมาย ท่านได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของประเทศไอร์แลนด์ (G2)

สรุป A1 + B3.2 + D2 D1 D3 + G2

นักบุญเอเฟรม สังฆานุกรและนักปราชญ์

นักบุญเอเฟรม (St. Ephrem) เป็นฤๅษี (B3.2) เกิดที่เมืองนิสปี “Nisibis” (ปัจจุบันคือเมืองนูไซบีน ในประเทศซีเรียตะวันออก) (A1) นักบุญเอเฟรมเป็นอาจารย์ที่ยิ่งใหญ่ผู้หนึ่งทางด้านคำสอนและชีวิตนักบวช เป็นผู้ให้การอบรมประชาชนและบรรดาฤๅษี (D3) ท่านเป็นผู้ป้องกันความเชื่อในพระคริสต์เจ้าอย่างเข้มแข็งจากพวกเฮเรติกในสมัยของท่าน ท่านเป็นนักอธิบายพระคัมภีร์และเป็นผู้เขียนที่ยิ่งใหญ่ของพระศาสนจักร (D2) ทั้งยังได้ทำงานในด้านแพร่ธรรมในหมู่พวกคนต่างศาสนา (D1) บรรดาคริสตังให้สมญานามท่านว่าเป็น “พิณแห่งพระจิตเจ้า” (G2) ทุกวันนี้ยังมี

การขับร้องบทเพลงต่าง ๆ ที่ท่านได้แต่งไว้ในพิธีกรรม (D4) พระศาสนจักรจึงได้เคารพและยกย่องท่านให้เป็น “นักปราชญ์ของพระศาสนจักร” (G2)

สรุป B3.2 + A1 + D3 D2 D1 D4 + G2

นักบุญยอห์น เลโอนาร์ดี พระสงฆ์

ยอห์น เลโอนาร์ดี (St. John Leonardi) เกิดที่ทัสคานี (A1) ท่านได้ละอาชีวะเกษตรเพื่อที่จะบวชเป็นพระสงฆ์ (B3.2) เมื่อเป็นพระสงฆ์แล้วท่านได้ตั้งคณะ “สหพันธ์แห่งคำสั่งสอนคริสตชน” (E2.3) เพื่อที่จะอบรมสั่งสอนพวก เด็ก ๆ ให้มีความรู้ทางด้านคำสอน และตัวท่านเองก็ได้เขียนหนังสือเล่มเล็ก ๆ ขึ้นเล่มหนึ่งซึ่งเต็มไปด้วยคำสั่งสอนอันเป็นแก่นสารของคริสต์ศาสนา (D2) ท่านอุทิศชีวิตของท่านให้กับการริเริ่มที่สำคัญมาก ๆ คือ ท่านได้ตั้งคณะนักบวชชื่อ “คณะพระมารดาแห่งพระเจ้า” ซึ่งอุทิศตนในด้านการอบรมสั่งสอนประชาชนทั่วไปและเน้นในการเป็นศาสนบริกรเพื่อให้บริการด้านศิลปคดีสิทธิ์ (C2.2) ท่านได้มีส่วนในการตั้งบ้านเณรที่สำคัญของ “กระทรวงเผยแพร่ความเชื่อ” สำหรับที่จะให้การอบรมแก่พวกเณรที่มาจากประเทศมิสซังโดยเฉพาะ (D3) ท่านยอห์น ได้สิ้นใจเพราะโรคติดต่อเนื่องจากท่านได้พยายามเอาใจใส่ปรนนิบัติคนป่วยต่าง ๆ นานาที่กรุงโรมในปี ค.ศ.1609 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E2.3 D2 C2.2 D3 + G1

นักบุญยอห์น แห่งดามัสกัส พระสงฆ์และนักปราชญ์

ยอห์นเกิด (St. John of Damascus) ที่เมืองดามัสกัส ในประเทศซีเรีย จากครอบครัวชาวอาหรับที่เป็นคริสตชน ท่านได้เป็นเจ้าของหน้าที่ฝ่ายตุลาการของบ้านเมือง (A1) แต่ท่านได้ละทิ้งทุกสิ่งทุกอย่างและได้สมัครเข้าเป็นฤๅษีที่ซานซาบาใกล้ ๆ กรุงเยรูซาเล็ม ซึ่งต่อมาพระสังฆราชแห่งกรุงเยรูซาเล็มได้ทำพิธีบวชท่านให้เป็นพระสงฆ์ (B3.2) ยอห์นได้อุทิศเวลาให้กับการรวบรวมความคิดของบรรดาบิดาจารย์และได้ทำออกมาเป็นหนังสือชุดหนึ่งที่มีความสำคัญมาก (D2) เพราะได้รับการอบรมมาภายใต้ขนบธรรมเนียมประเพณีของอาณาจักรไบแซนไทน์ ท่านจึงได้เขียนหนังสือเป็นภาษากรีก นอกจากได้เขียนหนังสือไว้เป็นจำนวนมากแล้วท่านยังได้ฝากผลงานทางด้านบทประพันธ์สำหรับพิธีกรรมไว้ให้เราอีกด้วย (D4) สมเด็จพระสันตะปาปาเลโอ ที่ 13 ได้ประกาศแต่งตั้งท่านให้เป็นนักปราชญ์แห่งพระศาสนจักร (G2)

สรุป A1 + B3.2 + D2 D4 + G2

นักบุญเกรกอรี แห่งนาซีอันเซน

นักบุญเกรกอรี แห่งนาซีอันเซน (St. Gregory of Nazianzen) เกิดในครอบครัวคริสตชนราวปี ค.ศ.330 ที่เมืองนาซีอันเซน ประเทศตุรกี (A1) ต่อมาได้รับศีลบวชเป็นพระสงฆ์ (B3.2) แล้วได้เป็นพระสังฆราชของเมืองซาซิม่าและที่สุดท่านได้รับเลือกให้เป็นพระสังฆราชของกรุงคอนสแตนติโนเปิล

แดนดิโนเปิล ในปี ค.ศ.381 นักบุญเกรกอรีเป็นคนที่มีความตั้งใจละเอียดอ่อน ถ้ามีความขัดแย้งที่รุนแรงมากท่านมักจะหลบไปหาความสันโดษกับเพื่อนของท่านซึ่งก็คือนักบุญบาซิล ท่านเป็นมนุษยนิยม เป็นนักพูด นักกวี แต่ที่สำคัญที่สุดท่านได้รับสมญาว่าเป็น “นักปราชญ์ทางเทววิทยาผู้สำคัญยิ่ง” (G2) เนื่องจากท่านมีคำสอนและวาทศิลป์ที่เด่นมากและได้ทั้งผลงานทางเทวนิยมที่ลึกซึ้งไว้ให้ พระศาสนจักร (D2)

สรุป A1 + B3.2 + D2 + G2

นักบุญอังกัสการ์

นักบุญอังกัสการ์(St. Ansgar) เกิดที่เมืองบิคคาร์เดีย ในประเทศฝรั่งเศส (A1) ได้สมัครเข้ามาเป็นฤๅษีคณะเบเนดิกติน (B3.2) นักบุญอังกัสการ์ได้ออกเดินทางไปสู่ประเทศเดนมาร์กอย่าง ธรรมชาติ (D1) ท่านได้รับการขนานนามว่าเป็น “ธรรมชาติของทวีปยุโรปตอนเหนือ” (G2) และได้ เป็นพระสังฆราชองค์แรกของเมืองฮัมบูร์ก ท่านได้ทำงานเผยแผ่ความเชื่อในบริเวณภาคกลางของ ประเทศเยอรมนีด้วย ต่อจากนั้นสมเด็จพระสันตะปาปา เกรกอรี ที่ 4 ได้ส่งท่านให้ไปประกาศพระ ศาสนาในคาบสมุทรสแกนดิเนเวีย (D1) กิจการของท่านแม้ว่าจะพบกับอุปสรรคนานัปการแต่ก็ ได้ผลยิ่งใหญ่อันเป็นที่บรรเทาใจและให้กำลังใจแก่ท่าน คือการกลับใจของกษัตริย์โธลาฟ แห่ง ประเทศสวีเดนและการกลับใจของ กษัตริย์เอริค แห่งจัตแลนด์ (C2.3) ท่านนักบุญอังกัสการ์นับได้ ว่าเป็นธรรมชาติที่เข้าไปเผยแผ่พระศาสนาในสแกนดิเนเวียเป็นคนแรก ท่านได้มรณภาพที่เบอร์เมน วันที่ 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 865 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D1 C2.3 + G2 G1

บุญซีริล แห่งกรุงเยรูซาเล็ม

ซีริล (St. Cyril of Jerusalem) เกิดในครอบครัวคริสตชน (A1) ท่านได้เป็นผู้ที่ได้สืบ ตำแหน่งพระสังฆราชของกรุงเยรูซาเล็มต่อจากพระสังฆราชมักซีโม (B3.2) บ่อยครั้งเราเห็นความ กระตือรือร้นในการอภิบาลสัตบุรุษของท่านจากหนังสือ “คำสอน” (Catechesis) นับเป็นหนังสือ คำสอนที่สำคัญที่สุดเล่มหนึ่งในสมัยแรก ๆ ของพระศาสนจักร เป็นหนังสือที่อธิบายคำสอนเพื่อ ช่วยให้ผู้บรรดาคริสตชนจะได้เข้าใจข้อความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งชี้แสดงถึงข้อคำสอนของพระศาสน จักรอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นจากคำอธิบายในหนังสือท่านได้ตั้งใจและทุ่มเทอย่างมากในการจัดทำ หนังสือทั้งในด้านเนื้อหาและความสละสลวยของการประพันธ์ (D2) และโดยอาศัยหนังสือคำสอน เล่มนี้เองทำให้เราได้ทราบถึงชีวิตคริสตชนในศตวรรษที่ 4 เป็นอย่างดี ท่านซีริลถึงแก่กรรมภาพในปี ค.ศ. 386 (G1) ได้รับการประกาศให้เป็นนักปราชญ์ของพระศาสนจักร (G2) เมื่อปี ค.ศ. 1882 ใน สมณสมัย ของสมเด็จพระสันตะปาปาเลโอ ที่ 13

สรุป A1 + B3.2 + D2 + G1 G2

นักบุญมัทธิว ผู้นิพนธ์พระวรสาร

นักบุญมัทธิว (St. Matthew) ท่านเป็นคนที่ได้รับการอบรมมาแบบหนึ่งต่างหาก เพราะท่านได้มีอาชีพเป็นคนเก็บภาษีที่เมืองคาเปอร์นาอุมและมีพื้นเพทางวัฒนธรรมกรีกมาก่อน อันนี้สังเกตได้จากชื่อของท่านซึ่งคงจะมาจากภาษากรีกแต่ชื่อเก่า "เลวี" ของท่านนั้นก็มีกำเนิดมาจากภาษาฮีบรู (มก 2:14 : ลก 5:27) (A1) หน้าที่สำคัญของสานุศิษย์ของพระเยซูเจ้าผู้นี้ก็คือการถ่ายทอดข่าวดีหรือพระวรสาร (B3.2) หลังจากการเสด็จกลับคืนชีพของพระเยซูเจ้าแล้วท่านก็คงได้ทำการรวบรวมเหตุการณ์บางอย่างในชีวิตของพระเยซูเจ้า (B1) และได้พยายามจัดสุนทรพจน์ (คำพูดของพระเยซูเจ้า) ต่าง ๆ ของพระองค์เข้าไว้ด้วยกัน เราเชื่อกันว่านักบุญมัทธิวคงจะได้เขียนพระวรสารของท่านเป็นภาษาอาราเมอิก (D2) และโดยอาศัยพระวรสารนี้เองที่ท่านได้พยายามชี้แจงให้เห็นว่าพระเยซูเจ้า คือ พระเมสสิยาห์ ที่บรรดาผู้ชอบธรรมในพระธรรมเก่า พระวรสารของท่านเป็นพระวรสารแห่ง "พระอาณาจักรของพระเจ้า" เป็นพระวรสารที่ทำให้พระธรรมเดิมสำเร็จบริบูรณ์ในองค์พระคริสตเจ้า เป็นพระวรสารแห่ง "มหานุญาต 8 ประการ" (มธ 5:1 - 12) บรรดาคริสตชนยกย่องท่านนักบุญมัทธิวให้เป็นองค์อุปถัมภ์ผู้ทำงานธนาคารและสมุหบัญชี (G2)

สรุป A1 + B3.2 B1+ D2 + G2

นักบุญบอนิฟาส

บอนิฟาส (St. Boniface) เกิดในประเทศอังกฤษ ประมาณ ค.ศ.673 (A1) ได้เข้าเป็นนักบวชคณะเบเนดิกตินในอารามเอกเสเตอร์ (B3.2) ท่านเป็นฤๅษีสำคัญของคหหนึ่งที่นำเกียรติมาสู่คณะเบเนดิกติน สมเด็จพระสันตะปาปาเกรกอรี ที่ 2 ทรงใช้ท่านพร้อมกับฤๅษีที่คัดเลือกแล้วอีกจำนวนหนึ่งเดินทางไปประกาศข่าวดีที่ประเทศเยอรมนี (D1) วันหนึ่งท่านแสดงความตั้งใจจะตัดต้นไม้ยักษ์ซึ่งประชาชนหลงเข้าใจผิดและทำพิธีบวงสรวง แต่ประชาชนไม่ยอมพวกเขาขู่คำรามจะเล่นงานท่าน กระนั้นก็ดีท่านมิได้หวาดระแวงเกรงกลัวต่อพฤติกรรมเหล่านั้น ท่านพร้อมกับนักบวชและคนรับใช้บางคนเดินตรงไปยังต้นไม้ยักษ์ที่ใคร ๆ ก็เกรงกลัวนั้น ท่านบอนิฟาสเอาขวานบันไปตีโคนต้นไม้เพียงครั้งเดียว พวกเขาประชาชนจะทำร้ายท่าน แต่ทันใดนั้นเองต้นไม้ยักษ์ก็ล้มลง เมื่อพวกเขาเห็นอัศจรรย์เช่นนี้ประชาชนจำนวนมากยอมกลับใจและขอรับศีลล้างบาป (C2.3) ท่านบอนิฟาสได้ฟื้นฟูสังฆมณฑลในแขวงบาวาเรีย ทรินเจีย และฟรังโคเนีย (D5) ท่านได้เป็นประธานในการประชุมสมัชชาต่าง ๆ ท่านได้พยายามจัดให้มีการประชุมบรรดาพระสังฆราชร่วมวางกฎระเบียบของพระศาสนจักร โดยพยายามตัดแปลงแก้ไขให้เข้ากับชนบ ธรรมเนียมประเพณีของพวกนอร์ดิก (D2) ท่านบอนิฟาสจึงถูกสังหารพร้อมกับคริสตชนอีกจำนวนหนึ่งในวันที่ 5 มิถุนายน ค.ศ.754 ศพของท่านถูกฝังไว้ที่อารามเมืองฟลดา (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D1 C2.3 D5 D2 + G1

นักบุญโรเบิร์ต แบลลาร์มิน พระสังฆราชและนักปราชญ์ องค์อุปถัมภ์ครูผู้สอน คำสอน

โรเบิร์ต แบลลาร์มิน (St. Robert Bellarmine) เกิดที่มอนเตปูลเยยานา เมืองซีอานา ประเทศอิตาลี (A1) ในปี ค.ศ.1542 และได้เข้าเป็นนักบวชคณะเยสุอิตเมื่ออายุ 18 ปี (B3.2) ยังได้เป็นพระอัครสังฆราชและพระคาร์ดินัลของเมืองคาบิวอีกด้วย ท่านได้จัดพิมพ์ “หนังสือคำสอนฉบับย่อ” ขึ้น (D2) อันสะท้อนให้เห็นถึงข้อโต้แย้งทางด้านพระธรรมคำสอนของคริสต์ศาสนาในศตวรรษที่ 17 และหนังสือคำสอนเล่มนี้ก็ได้รับการยอมรับและใช้เป็นคู่มือในการสอนข้อความเชื่อของศาสนาคริสต์ (โรมันคาทอลิก) จนกระทั่งถึงสมัยของเรานี้ ผลงานทางด้านหนังสือคำสอนและสิ่งพิมพ์ที่ส่งเสริมความเชื่อของท่านโรเบิร์ตถือเป็นเอกสารที่สำคัญมากสามารถนำมาใช้ในการสอนและอบรมคริสตชนได้ตลอด จึงเหมาะสมอย่างยิ่งแล้วที่ท่านสมจะได้รับตำแหน่ง “นักปราชญ์แห่งพระศาสนจักร” และองค์อุปถัมภ์ครูผู้สอนคำสอน (G2) เพราะท่านได้ทุ่มเทชีวิตทั้งหมดเพื่องานด้านคำสอนและข้อความเชื่อของพระศาสนจักร จนถึงวินาทีสุดท้ายของชีวิต ท่านสิ้นใจในวันที่ 17 กันยายน ค.ศ. 1621 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D2 + G2 G1

นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ พระสงฆ์ องค์อุปถัมภ์มิสซัง

นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ (St. Francis Xavier) เป็นชาวสเปน และเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนกับนักบุญอิกญาซีโอ แห่งโลโยลา (A1) ท่านพร้อมกับนักบุญ อิกญาซีโอ และชายหนุ่มอีก 4 คน ร่วมกันปฏิญาณตนที่จะทำงานเพื่อความรอดของวิญญาณ (B3.2) โดยได้กันร่วมก่อตั้งคณะเยสุอิต “สงฆ์ของพระเยซูเจ้า” ขึ้น (E2.3) ในปี ค.ศ.1541 นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ได้ออกเดินทางมุ่งสู่ประเทศอินเดียและญี่ปุ่น (D1) ท่านเป็นพระสงฆ์ชาวยุโรปองค์แรกที่ได้ไปถึงประเทศที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่ทั้งสองนี้ รวมทั้งประเทศอินเดียเกาะมะละกา หมู่เกาะโมลุกกะ และหมู่เกาะ เครื่องเทศอื่น ๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิก ท่านรู้จักดัดแปลงพระวาจาของพระเจ้าให้เข้ากับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น (D2) และท่านได้ทำการโปรดศีลล้างบาปให้กับประชาชนเป็นจำนวนมาก (C2.2) ท่านนักบุญฟรังซิสเซเวียร์ ล้มป่วยลงด้วยพิษไข้และสิ้นใจขณะที่มีอายุเพียง 46 ปี เท่านั้น ที่เกาะซานเซียน ท่านได้หมดกำลังลงขณะที่กำลังเตรียมตัวมุ่งสู่แผ่นดินใหญ่คือประเทศจีน (G1) นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของมิสซัง (G2)

สรุป A1 + B3.2 + E2.3 D1 D2 C2.2 + G1 G2

นักบุญบาซิล องค์ใหญ่ องค์อุปถัมภ์ผู้บริหารโรงพยาบาล

บาซิล (St. Basil) เกิดราวปี ค.ศ.329 ในครอบครัวคริสตชน บิดาของท่านเป็นชนชั้นสูงที่เมืองซีซารียา แคว้นกับปาโดเซีย ประเทศตุรกี ท่านได้รับการศึกษาที่โรงเรียนในกรุงคอนส

แดนตินเปิดและไปศึกษาต่อที่กรุงเอเธนส์ (A1) ท่านบาซิลเจริญชีวิตเป็นนักบวชและได้รับแต่งตั้งเป็นพระสังฆราชแห่งซีซารียา (B3.2) ท่านได้ต่อต้านพวกอาเรียนและเขียนหนังสือที่มีคุณค่าหลายเล่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระวินัยสำหรับนักบวช ซึ่งบรรดานักบวชในพระศาสนจักรตะวันออกยังคงนำมาใช้อุญจนถึงปัจจุบัน (D3) ท่านบาซิลได้เขียนหนังสือที่มีชื่อเสียงไว้เป็นจำนวนมากในเรื่องที่เกี่ยวกับการป้องกันความเชื่อจากพวกต่อต้านพระศาสนจักร (D2) ท่านได้รับเกียรติว่าเป็น “นักปราชญ์ของพระศาสนจักร” และองค์อุปถัมภ์ผู้บริหารโรงพยาบาล G2) ท่านบาซิลสุขภาพของท่านไม่สู้จะแข็งแรงนักท่านล้มป่วยลงอย่างหนักและมรณภาพวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.379 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D3 D2 + G2 G1

นักบุญวินเซนต์ แฟร์เรร์ พระสงฆ์

วินเซนต์ แฟร์เรร์ (St. Vincent Ferrer) เกิดวันที่ 13 มกราคม ค.ศ. 1350 เมืองวาเลนเซีย (Valencia) ประเทศสเปน (A1) ท่านมีความสนใจและอยากจะทำนชีวิตแบบภราดร จึงตัดสินใจสมัครเข้าในคณะโดมินิกันและได้รับศีลบวชเป็นพระสงฆ์ (B3.2) ท่านสอนเทววิทยาที่เมืองวาเลนเซียจนกระทั่งอายุ 40 ปี ท่านตัดสินใจไม่ขอรับตำแหน่งใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะท่านตั้งใจประกาศข่าวดีของพระเยซูเจ้าให้ได้มากที่สุด ทำงานนี้อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยและได้จาริกไปเทศน์สอนในประเทศต่าง ๆ ด้วย เช่น ฝรั่งเศส อิตาลี ฮอลแลนด์ อังกฤษ สกอตแลนด์ และไอร์แลนด์ (D1) ทำให้มีการกลับใจอย่างมากมาย (C2.3) จนท่านได้รับการยกย่องว่าเป็น “ยอดมิชชันนารี” ด้วย (G2) เนื้อหาที่สำคัญของบทเทศน์มาจากพระวรสารซึ่งเรียกร้องให้กลับใจและทำการใช้โทษบาปและให้เกรงกลัวต่อการพิพากษาของพระเจ้า และท่านมักจะเน้นย้ำเสมอ ๆ ว่า “การพิพากษาของพระเจ้านั้นอยู่ใกล้ตัวเราทุกขณะ” คราวหนึ่งพระศาสนจักรได้มีเรื่องยุ่ง ๆ ทางสันตะสำนักจึงได้เขียนเชิญให้เป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยเรื่องต่าง ๆ ท่านอธิษฐานวอนขอต่อพระจิตเจ้าให้ทรงนำท่านในการทำหน้าที่นี้ ซึ่งที่สุดทุกอย่างก็สำเร็จและลงเอยด้วยดี ท่านวินเซนต์ แฟร์เรร์ มรณภาพที่เมืองวานส์ (Vannes) ประเทศฝรั่งเศส วันที่ 5 เมษายน ค.ศ. 1419 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D1 C2.3 + G2 G1

นักบุญมัทธิอัส อัครธรรมทูต

เนื่องจากท่านเป็นพยานในการกลับคืนพระชนมชีพของพระเยซูเจ้า (A1) บรรดาอัครสาวกจึงได้เลือกมัทธิอัส แทนยูดาส อิสคาริโอท หนังสือกิจการอัครสาวก (กจ 1:15-26) เล่าถึงการที่ท่านได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งในคณะอัครสาวก (B3.2) ผู้ที่มาชุมนุมกันเสนอชื่อชายสองคน คือ โยเซฟ ที่เรียกว่า บาร์ทิมบัส หรือ ยูสทัส และอีกคนหนึ่งชื่อ มัทธิอัส พวกเขาทั้งหลายอธิษฐานภาวนาว่า “ข้าแต่องค์พระผู้เป็นเจ้าพระองค์ทรงทราบจิตใจของมนุษย์ทุกคน ขอทรงแสดงให้ข้าพเจ้าทั้งหลายรู้ว่าพระองค์ทรงเลือกคนใดในสองคนนี้ ให้รับหน้าที่รับใช้เป็นอัครสาวกแทนยูดาสที่ละทิ้ง

หน้าที่นี่เพื่อไปยังที่ของตน” เขาจึงจับสลากระหว่างสองคนนี้และจับสลากได้มัทธีอัธ มัทธีอัธจึงได้เข้าร่วมในคณะอัครสาวก พระศาสนจักรจัดให้ฉลองท่านในวันที่ 14 พฤษภาคม เพราะถือว่าอยู่ในเทศกาลปัสกาและสมกับความเป็นจริงยิ่งขึ้นในการที่ท่านได้รับเลือกให้เป็นผู้ร่วมงานในคณะอัครสาวก เพื่อเป็นพยานถึงพระเยซูคริสต์เจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ ท่านมัทธีอัธเดินทางไปประกาศพระวรสารในดินแดนเอธิโอเปีย (D1) และเชื่อว่าท่านได้เป็นมรณสักขีที่นั่นด้วย (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D1 + G1

นักบุญยอห์น แห่งไม้กางเขน พระสงฆ์และนักปราชญ์

ฮวน เด เยเปส หรือ ยอห์น (St. John of the Cross) เกิด ค.ศ. 1542 ที่ฟอนตีเวโรส ใกล้เมืองอาวีลาในประเทศสเปน ครอบครัวของยอห์นยากจนมาก ท่านไปช่วยงานที่โรงพยาบาลเมดินา (A1) พออายุได้ 20 ปีก็ไปสมัครเป็นภราดาในคณะคาร์แมลในปี ค.ศ. 1563 ยอห์นเคร่งครัดในการทำกิจใช้โทษบาป คุณพ่ออธิการเห็นว่าท่านมีแววดีจึงได้ส่งท่านไปศึกษาต่อที่ซาลามังก้าจนได้บวชเป็นพระสงฆ์ในปี 1568 (B3.2) ในสมัยช่วงที่ชีวิตนักบวชในด้านระเบียบวินัยหย่อนยานมาก ท่านยอห์นได้รับแรงกระตุ้นของนักบุญเทเรซา แห่งอาวีลาซึ่งเป็นคนบ้านเดียวกัน ท่านจึงได้พยายามทำการปฏิรูปนักบวชคณะนี้ให้กลับไปสู่ชีวิตที่เคร่งครัดดั้งเดิม (D3) ท่านยอห์นถือเป็นพระสงฆ์องค์แรกแห่งคณะคาร์แมลทำเปล่าแล รับชื่อว่า “ยอห์น แห่งไม้กางเขน” มีเพื่อนพระสงฆ์และภราดาบางองค์ไม่ยอมรับการปฏิรูปแบบนี้ถึงกับจับตัวท่านไปขังคุกไว้ให้ทนทุกข์ทรมานเป็นเวลาเก้าเดือน ท่านยอห์น ผู้ทนแรงเสียดทานต่าง ๆ ด้วยความยากลำบาก และท่านได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับเทววิทยาชีวิตชิดสนิทกับพระผู้เป็นเจ้า (D2) พระศาสนจักรเองก็ถือว่าเป็นคำสอนที่มีคุณค่ายิ่ง ทำให้ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น “นักปราชญ์ของพระศาสนจักร” (G2) ท่านถึงแก่กรรมที่เมืองอูเบดา ในปี ค.ศ. 1591 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D3 D2 + G2 G1

นักบุญเบดา ผู้นำเคารพ พระสงฆ์และนักปราชญ์

นักบุญเบดา (St. Bede Venerable) เกิดใกล้ ๆ กับอารามแวร์เมาท์ ค.ศ. 673 (A1) ท่านได้รับการอบรมจากนักบุญเบนดิกต์ บิสคอปและต่อมาได้เข้าอารามฤๅษีคณะเบนดิกตินที่เมืองแจร์โรวในประเทศอังกฤษ (B3.2) ชีวิตส่วนใหญ่ของท่านหลังจากบวชเป็นพระสงฆ์แล้วคือการเทศน์สอน (C2.2) และเขียนหนังสือ ซึ่งท่านยังได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับเทววิทยาและประวัติศาสตร์ตามคำสอนของบิดาจารย์ โดยท่านได้เน้นถึงการเขียนเพื่อที่จะอธิบายพระคัมภีร์ (D2) นอกจากนี้ยังถือได้ว่าท่านเป็นนักประวัติศาสตร์ นักประพันธ์ แต่ท่านโดดเด่นในเรื่องของเทววิทยามากกว่าอย่างอื่น ในเวลาเดียวกันท่านสนใจเรื่องพระคัมภีร์อย่างมากและพยายามทำให้พระคัมภีร์เป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่าย ๆ สำหรับทุกคน ท่านจึงได้รับยกย่องให้เป็นนักปราชญ์ของพระศาสน

จักร (G2) ท่านนักบุญเบดาสิ้นใจอย่างสงบในอารามฤาษี คณะเบเนดิกตินที่เมืองแจร์โรว์ ปี ค.ศ. 735 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + C2.2 D2 + G2 G1

นักบุญอิกญาซีโอ แห่งโลโยลา

อิกญาซีโอ (St. Ignatius of Loyola) เกิดที่เมืองโลโยลาในปี ค.ศ. 1491 ทางตอนเหนือของประเทศสเปน ท่านสมัครเป็นทหารรับใช้กษัตริย์แห่งสเปนเป็นเวลา 11 ปี และในปี ค.ศ. 1521 ท่านได้รับบาดเจ็บจากการไปสู้รบกับกองทัพฝรั่งเศส จึงต้องพักรักษาตัวและในระหว่างที่กำลังพักรักษาตัวอยู่นั้นท่านได้อ่านหนังสือพระวรสารและประวัตินักบุญต่าง ๆ (A1) ท่านเฝ้าสวดภาวนาตลอดคืนต่อหน้าพระแท่นพระนางมารีย์ (C1.3) ท่านถวายเป็นประจำตัวและชุดนักรบไว้ที่พระแท่น หลังจากนั้นท่านก็แต่งกายด้วยชุดจาริกแสวงบุญที่เมืองแมนเรซาประมาณ 1 ปี (C1.8) ณ สถานที่นี้ท่านได้ รับประสบการณ์ชีวิตฝ่ายจิตกับพระเจ้าอย่างลึกซึ้ง จากประสบการณ์นี้เองที่ท่านได้ใช้เป็นข้อมูลในการเขียนหนังสือ “การฝึกปฏิบัติจิต” ซึ่งเป็นหนังสือที่ใช้ช่วยในการเทศน์เข้าเงียบ (D2) ท่านไปศึกษาวิชาปรัชญาและเทววิทยาที่กรุงปารีสและได้ตั้งคณะนักบวชเยสุอิตขึ้น (E2.3) ซึ่งคณะได้รับการรับรองหลังการบวชเป็นพระสงฆ์ของท่านและสมาชิกอีก 9 ท่าน ซึ่งคนหนึ่งในปีก็คือนักบุญฟรังซิสเซเวียร์ นั่นเอง และเมื่อท่านอิกญาซีโอได้บวชเป็นพระสงฆ์แล้วก็ได้ตั้งหลักแหล่งที่กรุงโรม (B3.2) คณะของท่านปฏิบัติภารกิจตามพระประสงค์ของพระสันตะปาปา เป็นต้นสำหรับป้องกันความเชื่อและการปฏิรูปการปรับปรุงพระศาสนจักร (D6) ที่สุดท่านมรณภาพที่กรุงโรม ค.ศ. 1556 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + C1.3 C1.8 D2 E2.3 D6 + G1

นักบุญยอห์น เอ็ด

ยอห์น เอ็ด (St. John Eudes) เกิดที่สังฆมณฑลเซเชอร์ ประเทศฝรั่งเศส ค.ศ. 1601 (A1) ท่านเป็นพระสงฆ์ที่เคร่งขรึม (B3.2) แต่ก็มีจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักเมตตาต่อสัตบุรุษ ในระหว่างที่เกิดการระบาดของโรคหิวครั้งใหญ่ในแคว้นนอร์ม็องดี คุณพ่อยอห์นต้องเหน็ดเหนื่อยในการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยและใกล้จะตาย (E1.2) ตลอดเวลา 2 เดือนเต็มนี้ คุณพ่อยอห์นต้องทำงานทั้งด้านศาสนบริการและยังได้ออกไปเยี่ยมเยียนบรรเทาทุกข์สุขของประชาสัตบุรุษจนบางวันท่านไม่ได้หลับไม่นอนเลย ท่านเป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้ประพันธ์บทวจนพิธีกรรมในการถวายตัวต่อดวงพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูเจ้า (D4) และความศรัทธาภักดีต่อดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ จนได้รับสมญานามว่าเป็นธรรมทูตแห่งดวงพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ (G1) คุณพ่อยอห์นเป็นผู้หนึ่งที่กระตุ้นให้มีการปฏิรูปชีวิตนักบวชในศตวรรษที่ 16 (D3) และที่ประเทศฝรั่งเศสนั้นท่านได้ตั้งคณะพระเยซูเจ้าและพระนางมารีย์ (E2.3) แต่เรามักจะเรียกสั้น ๆ ว่าคณะเอวดีสตี ซึ่ง

จุดประสงค์ใหญ่ของตณะนี้ก็คือเป็นผู้แนะนำวิญญานให้กับบรรดาสามเณรและผู้ฝึกหัดในสถาน
อบรมต่าง ๆ ท่านยังได้ตั้งองค์กรศรีชุมพบาล (E2.3) สำหรับช่วยเด็กหญิงและเยาวชนสาวที่ตก
อยู่ในภาวะสุ่มเสี่ยงต่อการที่อาจจะถูกล่อลวงและตกเป็นเหยื่อไปในวงจรการค้ามนุษย์ โดยฝาก
งานทุกอย่างไว้กับดวงพระฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูเจ้าและความศรัทธาภักดีต่อดวงหทัย
นิรมลของพระแม่มารีย์ ท่านมรณภาพ ค.ศ.1880 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E1.2 D4 D3 E2.3 + G1

นักบุญปีโอ ที่ 5 พระสันตะปาปา

นักบุญปีโอ ที่ 5 (St. Pius V) (เดิมชื่อ อันโตนิโอ กิสลิเอรี) จากครอบครัวที่ยากจนใน
หมู่บ้านบอสโก มาร์แลงโก ใกล้ ๆ กับเมืองอเล็กซานเดรียซึ่งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศอิตาลี
ตอนเด็กท่านมีหน้าที่ดูแลแกะและฝูงสัตว์ (A1) จนอายุ 14 ปี ได้สมัครเข้าเป็นนักบวชคณะ
โดมินิกัน (B3.2) เพราะท่านฉลาดและเรียนเก่งจึงได้ศึกษาต่อที่โบโลญาและที่เจนัว ท่านดำเนิน
ชีวิตอย่างเรียบง่ายและค่อย ๆ เลื่อนขึ้นไปเรื่อย ๆ ตามลำดับชั้นของพระศาสนจักร จนกระทั่งได้รับ
เลือกให้เป็นประมุขของพระศาสนจักรและทรงใช้พระนามว่าสมเด็จพระสันตะปาปาปีโอ ที่ 5 เช่น
ในเรื่องเกี่ยวกับพิธีกรรม พระองค์ได้จัดพิมพ์หนังสือมิสซาและบทภาวนาขึ้นใหม่ เรื่องเกี่ยวกับคำ
สอน ทรงจัดพิมพ์หนังสือคำสอนขึ้นใหม่ (D2) เรื่องเกี่ยวกับเทววิทยาและเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัย
ทรงกำชับให้พระสังฆราชได้พยายามอยู่ทำงานในสังฆมณฑลของตน ให้ออกไปเยี่ยมพระสงฆ์และ
สัตบุรุษตามวัดบ่อย ๆ สำหรับนักบวชและผู้รับเพิ่ม ทรงขอให้อยู่ในอารามและหากต้องปฏิบัติ
หน้าที่ภายนอกก็ขอให้เจริญชีวิตอย่างศักดิ์สิทธิ์ และพระองค์ใส่ใจในเรื่องการขยายงานแพร่ธรรม
ต่าง ๆ (D3) พระองค์ทรงฝากสิ่งตั้งใจไว้ในพระศาสนจักรมากมาย เป็นต้นเรื่องการอบรมนักบวช
การสอนคำสอนสัตบุรุษ การรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางของพระศาสนจักร ทรงก่อตั้งสมณกระทรวง
ต่าง ๆ ขึ้น และการสร้างเอกภาพให้กับพิธีกรรมของพระศาสนจักรด้วย (D6) สมเด็จพระ
สันตะปาปาปีโอ ที่ 5 สิ้นพระชนม์ วันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ.1572 (G1) และได้รับการสถาปนา เป็น
นักบุญวันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ.1712 ถือเป็นพระสันตะปาปานักปฏิรูปที่สำคัญและโดดเด่นของ
พระศาสนจักร (G2)

สรุป A1 + B3.2 + D2 D3 D6 + G1 G2

นักบุญเบอร์นาดีน แห่งซีเอนา

เบอร์นาดีน (St. Bernardine of Siena) เกิดที่มัสสามารถิตติมา ในแคว้นทัสกานี ค.ศ.
1380 (ซึ่งเวลานั้นอยู่ในเขตของเมืองซีเอนา ประเทศอิตาลี) ท่านเป็นคนที่ศรัทธาและฉลาด จึง
สำเร็จการศึกษาค่อนข้างรวดเร็วเกินวัย ทั้งในด้านการศึกษาทางปรัชญา กฎหมายและเทววิทยา
(A1) ด้วยอายุเพียง 22 ปีเท่านั้น ก็ได้เข้าเป็นนักบวชในคณะฟรังซิสกัน (B3.2) จากปี ค.ศ. 1417

ท่านได้จุดประกายไฟให้แก่ดวงวิญญาณทั้งหลาย เมื่อท่านได้แลเห็นอักษรพระนามของพระเยซูเจ้า “IHS” ปรากฏอยู่บนแผ่นกระดาษเล็ก ๆ และบนธง และชื่อพระนามของพระเยซูเจ้านี้ได้เดินนำหน้าท่าน ท่านได้การเผยแพร่สัญลักษณ์นี้ไปทั่วทั้งประเทศอิตาลี เพื่อเป็นการกระตุ้นความเชื่อและความศรัทธา (D1) ท่านเบอร์นาดีน สิ้นใจอย่างสงบ ค.ศ. 1444 (G1) ได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของบรรดาสื่อมวลชนชาวอิตาลีโดย (G2)

สรุป A1 + B3.2 + D1 + G1 G2

นักบุญเกรกอรี พระสันตะปาปา องค์อุปถัมภ์นักขับร้องประจำวัด

เกรกอรี (St. Gregory the Great) เป็นบุตรของวุฒิสมาชิกคนสำคัญของโรม ครอบครัวจัดว่ามีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีในลำดับต้น ๆ และเมื่อผู้เป็นบิดาสิ้นชีวิตเกรกอรีได้รับมรดกมากมาย แต่ท่านสนใจในชีวิตนักบวชมากกว่า (A1) จึงได้สละทุกสิ่งทุกอย่าง (C1.1) รวมทั้งปรับแต่งบ้านให้เป็นอารามนักพรตสำหรับบำเพ็ญภาวนา เมื่อบวชแล้วตัวท่านเองรักชีวิตแห่งการภาวนากับหมู่คณะอย่างมาก (B3.2) ครั้นเมื่อสมเด็จพระสันตะปาปาเปลาจีอุส ที่ 2 สิ้นพระชนม์สิ่งที่ท่านกลัวมากที่สุดคือการที่จะได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปา แต่ที่สุดเมื่อเห็นว่าเป็นน้ำพระทัยขององค์พระผู้เป็นเจ้าท่านก็ยอมรับภาระนี้ สมเด็จพระสันตะปาปาเกรกอรีเป็นนักเทววิทยาที่มีชื่อเสียงโดดเด่นและทรงพระปรีชาสามารถด้านบริหาร ด้านสังคม และนักปฏิรูปด้านศีลธรรม (D6) ผลสำเร็จด้านงานปฏิรูปที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปพิธีมิสซาและนำบทเพลงเกรโกเรียนมาใช้ในพิธี (D4) นอกจากนี้ทรงเน้นอย่างมากเรื่องพระวินัยของบาทหลวงด้วย (D3) สมเด็จพระสันตะปาปาเกรกอรี นับว่าเป็นพระสันตะปาปานักพรตองค์แรกและเป็นผู้สนับสนุนให้นักพรตออกไปเผยแพร่พระวรสารในดินแดนต่าง ๆ พระองค์สิ้นพระชนม์วันที่ 12 มีนาคม ค.ศ. 604 (G1) ได้รับการสถาปนาให้เป็นนักบุญในวันที่ 3 พฤศจิกายน ในปีเดียวกันและทรงได้รับเกียรติเป็น “มหาสมณะ” (The Great) อีกองค์หนึ่งของพระศาสนจักร (G2)

สรุป A1 + B3.2 + C1.1 D1 D6 D4 D3 + G1 G2

นักบุญบารนาบัส อัครสาวก

บารนาบัส (St. Barnabas) มีเชื้อสายยิว เกิดที่เกาะไซปรัส ชื่อท่านมีความหมายว่า “ผู้ตักเตือน” (A1) บารนาบัสทำงานร่วมกันกับนักบุญเปาโล (B3.2) ท่านเป็นผู้แนะนำเขาโล (นักบุญเปาโล) ต่อบรรดาอัครสาวก จากหนังสือกิจการอัครสาวกเราทราบว่า เวลานั้นคนจำนวนมากเชื่อและกลับใจมาหาองค์พระผู้เป็นเจ้า (C2.3) บรรดาศิษย์ในพระศาสนจักรที่กรุงเยรูซาเล็มรู้ข่าวนี้จึงส่งบารนาบัสไปยังเมืองอันติโอก เมื่อบารนาบัสมาถึงและเห็นผลแห่งพระหรรษทานของพระเจ้าก็มีความชื่นชมจึงเตือนทุกคนให้มีจิตใจซื่อสัตย์มั่นคงต่อองค์พระผู้เป็นเจ้า บารนาบัสเดินทางไปเมืองทาร์ซัสเพื่อตามหาเปาโลเมื่อพบแล้วก็พามาที่เมืองอันติโอก ทั้งสองคนอยู่ร่วมกัน

ในพระศาสนจักรที่นั่นเป็นเวลาหนึ่งปีเต็ม สั่งสอนคนเป็นจำนวนมาก ที่เมืองอันท็อกนี่เองบรรดาศิษย์ได้รับชื่อว่า “คริสตชน” เป็นครั้งแรก ต่อจากนั้น ท่านเปาโลและท่านบารนาบัส ก็ได้จาริกไปประกาศพระศาสนาในต่างแดน (D1) ท่านทั้งสองถูกเนรเทศจากเมืองหนึ่งไปสู่อีกเมืองหนึ่ง (F3.6) ซึ่งนับเป็นผลดีในงานแพร่ธรรม และที่สุดบารนาบัสก็ได้ท่านมาระโกมาเป็นผู้ช่วยเวลาที่ท่านอยู่ที่ไซปรัส ส่วนท่านเปาโลมีไซลัสเป็นผู้ช่วยและไปอยู่ที่ซีเรีย บารนาบัสได้อุทิศชีวิตด้วยการประกาศพระวรสาร โดยการนำของพระจิตเจ้าและความศรัทธาอันแรงกล้า ท่านบารนาบัสกลับมาใช้ชีวิตที่ไซปรัสบ้านเกิดของท่านและยังคงเผยแผ่พระวรสารต่อไปจนมรณภาพในรัชสมัยของกษัตริย์เนโร โดยท่านมีบทพระวรสารฉบับของท่านนักบุญมัทธิวกอดแนบไว้ที่หน้าอก (G1)

สรุป A1 + B3.2 + C2.3 D1 F3.6 + G1

นักบุญอันตน มารีเย ซักกาเรีย

นักบุญอันตน มารีเย ซักกาเรีย (St. Anthony Maria Zaccaria) เกิดที่เมืองเครโมนา แคว้นลอมบาร์ดี ประเทศอิตาลี ค.ศ. 1502 มารดาของท่านซึ่งเป็นม่าย ตั้งแต่อายุ 18 ปี และไม่ยอมแต่งงานอีกเป็นครั้งที่สอง เพื่อจะได้สามารถให้การอบรมสั่งสอนแบบคริสตชนกับอันตนได้อย่างเต็มที่ ท่านได้เรียนวิชาปรัชญาและการแพทย์ที่เมืองปาตัว (A1) ท่านบวชเป็นพระสงฆ์เมื่ออายุ 26 ปี (B3.2) และได้ตั้งคณะนักบวชที่มีชื่อว่า “คณะนักบวชแห่งนักบุญเปาโล” (E2.3) ท่านอันตนมีจุดประสงค์ต้องการทำการปฏิรูปปรับปรุงชีวิตนักบวชและชีวิตคริสตชน (D3) การแนะนำวิญญานการให้ความช่วยเหลือแก่คนเจ็บไข้ได้ป่วย การใช้โทษบาป และความศรัทธาภักดี ทั้งโดยส่วนรวมและส่วนตัว ท่านอันตนจะเทศน์ถึงความศรัทธาต่อกางเขนและศีลมหาสนิทเพื่อจะปลุกเร้าความเชื่อในพระเจ้าและความรักต่อเพื่อนมนุษย์ให้มีชีวิตชีวาและดียิ่งขึ้น (D5) และท่านยังได้ตั้งคณะนักบวชหญิงที่มีชื่อว่า “คณะนักบวชแห่งนิกรเทวดา” (E2.3) และสำหรับสัตบุรุษท่านได้ตั้ง “องค์กรของคู่สมรสที่ศรัทธาภักดีแห่งนักบุญเปาโล” (E2.3) อีกด้วย ท่านอันตนสิ้นใจปี ค.ศ. 1539 ขณะที่ ท่านอายุได้เพียง 36 ปีเท่านั้น (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E2.3 D3 D5 + G1

นักบุญเปโตร คลาแวร์

เปโตร คลาแวร์ (St. Peter Claver) เกิดที่เวอร์ดุ์ ซึ่งอยู่ไม่ไกล จากเมืองบาเซโลนา ในประเทศสเปน ท่านมาจากครอบครัวชาวนา (A1) เปโตรตัดสินใจจะทิ้งท้องถิ่นและมรดก (C1.1) เพื่อไปศึกษาต่อและได้สมัครเข้าคณะเยสุอิต ท่านแสดงให้เห็นถึงกระแสเรียกอันแท้จริงท่านได้ขอสมัครเป็นธรรมทูตและไปทำงานในแถบลาตินอเมริกา (D1) ก่อนที่จะได้บวช เมื่อบวชเป็นพระสงฆ์แล้ว (B3.2) คุณพ่อเปโตร คลาแวร์ ท่านถูกส่งไปเป็นธรรมทูตอยู่ที่เมืองคาร์ตาจินา (Cartagena) (D1) ซึ่งที่นั่นท่านได้เห็นตลาดค้าทาสที่ใหญ่มาก คุณพ่อเปโตรใช้เวลาตลอด 40 ปี ในการ

ช่วยเหลือคนผิวสีหรือพวกนิโกรที่ถูกจับตัวมาจากแอฟริกาเพื่อขายเป็นทาส พวกทาสเหล่านี้ถูกกระทำอย่างทารุณไร้ความเมตตา ทุกครั้งที่เรือค้าทาสเข้ามาจอดเทียบท่าคุณพ่อเปโตรจะรีบไปต้อนรับพวกทาสที่ทำเรือด้วยความกระตือรือร้น เริ่มด้วยการแจกอาหาร น้ำดื่ม เสื้อผ้า (E1.3) และหากทาสคนไหนที่เจ็บไข้ได้ป่วยหรือมีบาดแผล ท่านจะเร่งให้ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี (E1.2) กล่าวกันว่าคุณพ่อเปโตรได้ทำพิธีโปรดศีลล้างบาปแก่พวกทาสผิวดำจำนวนมาก (C2.2) และเชื่อว่าท่านได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจดูแลทาสเหล่านั้น ทั้งทางด้านร่างกายและจิตวิญญาณ รวมแล้วกว่า 300,000 คน ก่อนที่ท่านจะถึงแก่กรรมภายในปี 1654 (G1) ด้วยเหตุนี้ท่านได้รับการประกาศให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของบรรดากรรมทูตคาทอลิกด้วย (G2)

สรุป A1 + B3.2 + C1.1 D1 E1.3 E1.2 C2.2 + G1 G2

นักบุญลูคา ผู้นิพนธ์พระวรสาร องค์อุปถัมภ์นายแพทย์และจิตรกร

นักบุญลูคา (St. Luke) ถือกำเนิดที่เมืองอันติอ็อค มีอาชีพเป็นนายแพทย์ (คส 4:14) เป็นคนหนึ่งในบรรดาผู้กลับใจเป็นคริสตชนรุ่นแรก ๆ (A1) นักบุญลูคาไม่ได้เป็นศิษย์ของพระเยซูเจ้าโดยตรงท่านต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ เชื่อกันว่าท่านต้องปรึกษาขอความเห็นจากพระนางพรหมจารี คณะอัครสาวกและสานุศิษย์ท่านอื่น ๆ ซึ่งพระวรสารฉบับของท่านได้ให้ความรู้อันละเอียดถึงชีวิตเร้นลับของพระเยซูเจ้าที่นอกเหนือไปจากผู้เขียนพระวรสารท่านอื่น โดยนักบุญลูคาได้แสดงให้เห็นว่าพระเยซูคริสต์เจ้าทรงเมตตากรุณาต่อคนบาปที่รู้สำนึกผิด ทรงมีความสงสารต่อคนอ่อนแอและผู้ตกทุกข์ได้ยาก ดังนั้น เนื้อหาสาระที่สำคัญของพระวรสารของนักบุญลูคา คือ การไถ่มนุษยชาติให้รอดพ้นและพระเมตตาของพระเจ้า ซึ่งมีทานเปรียบเทียบที่ดี ๆ หลายเรื่อง เช่น อุปมาเรื่องชาวสะมาเรียใจดี เรื่องแกะที่หายไป เรื่องลูกที่หายไป และอุปมาเรื่องเศรษฐีกับลาซารัส ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นข่าวดี บทสอนและแนวทางแห่งความรักของพระคริสตเจ้า นักบุญลูคาได้เขียน “หนังสือกิจการอัครสาวก” ด้วย (D2) ซึ่งเป็นหนังสือรวบรวมกิจการสำคัญ ๆ สมัยเริ่มแรกของการตั้งพระศาสนจักร เป็นหนังสือ “ประวัติ(ของ)การแจ้งข่าว” ของพระศาสนจักรที่มีลักษณะเป็นกรรมทูตในโลก โดยอาศัยฤทธิ์อำนาจของการดลใจที่ทรงพลังของพระจิตเจ้า ท่านลูคาไม่ใช่แต่เป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น แต่ยังเป็นศิลปินทางการวาดภาพท่านได้วาดภาพพระนางพรหมจารีไว้เป็นอนุสรณ์อีกด้วย ท่านจึงได้ชื่อว่าเป็นองค์อุปถัมภ์นายแพทย์และจิตรกร (G2) และเมื่อนักบุญเปาโลถูกเบียดเบียนและถูกตัดศีรษะแล้ว นักบุญลูคาได้ไปประกาศข่าวดีที่ดาลมาเซีย มาเซโดเนีย (D1) เชื่อกันว่านักบุญลูกาลิ้นใจที่อากาเซียเมื่อชรามากแล้ว (G1)

สรุป A1 + D2 D1 + G2 G1

นักบุญอิสิดอโร พระสังฆราชและนักปราชญ์ (ส่วนวันที่ 2)

อิสิดอโร (St. Isidore หรือ San Isidoro) เกิดที่เมืองเซวิล ราว ปีค.ศ. 560 ในสเปน มีเรื่องเล่าว่าเมื่อสมัยที่อิสิดอโรเป็นเด็กนักเรียนท่านเคยสอบไม่ผ่าน ท่านเสียใจและคิดจะหนีเรียน แต่ด้วยการสวดภาวนาวอนขอความช่วยเหลือจากพระเป็นเจ้า ท่านจึงเข้าไปเรียนตามเดิมและกลับกลายเป็นเด็กนักเรียนที่ฉลาดปราดเปรื่องกว่าเพื่อน ๆ ทุกคน (A1) เมื่อท่านได้บวชเป็นพระสงฆ์ (B3.2) แล้วก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระสังฆราชแห่งเมืองเซวิล ท่านทำหน้าที่เป็นอาจารย์ นักปกครอง นักก่อตั้ง นักปฏิรูป ท่านเขียนสารานุกรม (D2) และหนังสืออีกจำนวนมากเพื่อใช้ในการอบรมสามเณรและผู้ฝึกหัดตามบ้านนักบวชต่าง ๆ (D3) ชื่อเสียงของท่านเลื่องลือไปทั่วสเปนและยุโรป ท่านได้จัดการประชุมต่าง ๆ ของพระศาสนจักรในประเทศสเปนและได้เป็นประธานในที่ประชุมที่เมืองโทเลโด (Toledo) เพื่อจัดระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับพระศาสนจักรในประเทศสเปน (D6) ท่านได้ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ทุ่มเทให้กับงานอภิบาลในสังฆมณฑล ที่สุดท่านมรณภาพที่เมืองเซวิล วันที่ 4 เมษายน ค.ศ. 636 (G1) และได้รับการยกย่องให้เป็นนักปราชญ์แห่งพระศาสนจักรด้วย (G2)

สรุป A1 + B3.2 + D2 D3 D6 + G1 G2

นักบุญอันตัน แห่งปาตัว พระสงฆ์และนักปราชญ์

อันตัน (St. Anthony of Padua) เกิดที่กรุงลิสบอน จากครอบครัวที่ร่ำรวย ประเทศโปรตุเกส ใน ค.ศ. 1195 (A1) ท่านได้เข้าคณะนักบุญออกัสตินและหลังจากได้บวชเป็นพระสงฆ์แล้ว (B3.2) ท่านได้เข้าคณะภราดาน้อยฝรั่งเศสกันเพื่อเผยแผ่พระวรสารแก่ชาวแอฟริกัน อันตันประสบความสำเร็จอย่างมากที่สุดในการเผยแผ่ศาสนาที่ประเทศฝรั่งเศสและอิตาลี (D1) วันหนึ่งขณะที่ท่านสวดภาวนาอยู่ในห้องส่วนตัวพระกุมารเยซูประจักษ์มาและเอามือน้อย ๆ ของพระองค์โอบคอของท่านไว้ (B2.1) เป็นเพราะว่าท่านได้พยายามรักษาวิญญาณของตนให้บริสุทธิ์อยู่เสมอ ท่านถึงแก่มรณภาพ วันที่ 13 มิถุนายน ปี 1231 ที่ปาตัว ประเทศอิตาลี ขณะมีอายุได้ 36 ปี (G1) และได้รับยกย่องให้เป็นนักปราชญ์ของพระศาสนจักร (G2)

สรุป A1 + B2.1 B3.2 + D1 + G1 G2

นักบุญเบอร์นาร์ดี ฤาษีและนักปราชญ์ องค์อุปถัมภ์ช่างทำเทียน

เบอร์นาร์ดี (St. Bernard) เกิด ค.ศ. 1090 ใกล้ ๆ เมืองดีจอง ในแคว้นบูร์กอญ ประเทศฝรั่งเศส ในวัยเด็กท่านถูกส่งไปศึกษาเล่าเรียนและได้รับการอบรมในโรงเรียนที่ดีที่สุด ท่านได้ศึกษาด้านเทววิทยาและด้านพระคัมภีร์อย่างซื่อสัตย์เป็นพิเศษด้วย (A1) ท่านตัดสินใจสมัครบวชในคณะฤาษีซิสเตอร์เซียนราวปี ค.ศ. 1111 (B3.2) ต่อจากนั้นคุณพ่ออธิการเจ้าคณะได้ส่งตัว

ท่านพร้อมกับเพื่อนฤๅษีอีก 12 องค์ ให้ไปตั้งอารามใหม่ที่เมืองแคลร์โวซ์และท่านได้รับการเลือกตั้งให้เป็นอธิการที่นั่นด้วย คุณพ่อเบอร์นาร์ตถือว่าหน้าที่ที่สำคัญในโลกนี้ก็คือการพยายามดำเนินชีวิตอย่างดีที่สุดเพื่อช่วยวิญญาณของตนเองและผู้อื่นให้รอด (D3) มีคนเจ็บไข้ได้ป่วย คนอนาถา คนยากจน และคนเร่ร่อนจำนวนมากพากันมาพึ่งท่านและหลาย ๆ ครั้งที่ท่านต้องกลายเป็นผู้ระงับข้อพิพาทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการแตกสามัคคีกันในหมู่คริสตชน ดังนั้นสมเด็จพระสันตะปาปาทรงแต่งตั้งท่านให้ไปเทศน์ให้แก่พวกทหารครูเสดในประเทศฝรั่งเศส และเยอรมนีด้วย คุณพ่อเบอร์นาร์ตเป็นผู้รักและศรัทธาต่อแม่พระเป็นพิเศษและได้แต่งบทภาวนาที่ไพเราะ ชื่อ “ความทรงจำ” และท่านยังได้เขียนหนังสืออธิบายพระคัมภีร์ไว้มากมายหลายเล่ม (D2) พระศาสนจักรได้แต่งตั้งท่านให้เป็นนักปราชญ์แห่งพระศาสนจักร เป็นอัครบิดรของพระนางพรหมจารีมารีย์ด้วย และเป็นองค์อุปถัมภ์ช่างทำเทียน (G2) ท่านเบอร์นาร์ตมรณภาพในปี 1153 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D3 D2 + G2 G1

นักบุญเยโรม พระสงฆ์และนักปราชญ์

เยโรม (St. Jerome) เกิดที่สทริโด ในเมือง Dalmatia ท่านได้ถูกส่งไปศึกษาที่กรุงโรม ได้เล่าเรียนวิชาการต่าง ๆ รวมถึงวิชาด้านวาทศิลป์และวิชาด้านกฎหมายด้วย ต่อมาได้กลายเป็นทนายความผู้มีชื่อเสียง (A1) หลังจากที่เยโรมได้ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางเมืองหลวงที่ฟุ้งเฟ้อ ท่านตัดสินใจสมัครรับศีลล้างบาปที่กรุงโรม ท่านพยายามดำเนินชีวิตด้วยการภาวนาและพลีกรรมใช้โทษบาป (C1.3) และเมื่อท่านเดินทางไปประเทศต่าง ๆ ทางแถบเขตตะวันออกกลางท่านได้พบปะกับผู้ศักดิ์สิทธิ์หลาย ๆ ท่าน ที่ฝึกฝนและสนใจในเรื่องพระคัมภีร์ ที่สุดท่านตัดสินใจบวชเป็นพระสงฆ์ (B3.2) และได้ส่งเสริมชีวิตนักบวช (D3) โดยได้ตั้งอารามสำหรับนักบวชชาย 1 หลัง และนักบวชหญิงอีก 1 หลัง (E2.4) จากนั้นท่านได้กลับมาที่กรุงโรมและได้เป็นเลขานุการของสมเด็จพระสันตะปาปาดามาซุสและได้เริ่มงานแปลพระคัมภีร์เป็นภาษาละติน ท่านทุ่มเทเวลากับให้การแปลหนังสือพระคัมภีร์อย่างจริงจังโดยใช้เวลากว่า 30 ปี ในการเขียน แปล และปรับปรุงพระคัมภีร์ (D2) พระศาสนจักรยกย่องท่านให้เป็นนักพระคัมภีร์ผู้ยิ่งใหญ่ของพระศาสนจักร (G2) ผู้แปลพระคัมภีร์จากต้นฉบับเป็นภาษาละตินซึ่งเป็นภาษาธรรมดาในสมัยนั้นเข้าใจได้ง่าย สละสลวย และตรงกับภาษาเดิม ท่านเยโรมได้มรณภาพในปี 420 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + C1.3 D3 E2.4 D2 + G2 G1

นักบุญอันตัน มารีย์ คลาเรต์ พระสังฆราช

อันตัน มารีย์ คลาเรต์ เกิดที่เมืองซัลลังต์ ประเทศสเปน ค.ศ. 1807 (A1) หลังจากได้บวชเป็นพระสงฆ์ ค.ศ. 1835 (B3.2) ท่านได้เดินทางไปที่แคว้นกาตาลาเนีย ท่านได้ทุ่มเทความสามารถทุกอย่างในการอภิบาลและเพื่อเทศน์สอนประชาชนที่นั่นอยู่หลายปี (D1) จากการที่

ท่านอันตนมีใจร้อนรนและยึดมั่นในจิตตารมณ์ของมิชชันนารีแพร์ธรรม จึงได้ตั้งคณะมิชชันนารี โดยใช้ชื่อว่า “คณะบุตรแห่งดวงพระหทัยอันนิรมลของพระนางมารีย์” (E2.3) ซึ่งแน่วแน่ในการอุทิศตนทำงานรับใช้พระเป็นเจ้าในเพื่อนพี่น้องทุกคน ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระสังฆราชที่ประเทศคิวบา ซึ่งในขณะนั้นสถานการณ์ภายในประเทศกำลังตกอยู่ในช่วงวิกฤต ทำให้ท่านต้องลุกขึ้นปกป้องและช่วยเหลือพลเมืองที่ถูกกดขี่ข่มเหง ซึ่งฝ่ายศัตรูและพวกที่มีอิทธิพลเหล่านั้นได้พยายามที่จะปลิดชีวิตท่านหลายครั้ง ท่านมีชื่อเสียงเพราะความกระตือรือร้นในงานอภิบาล เมื่อเดินทางกลับมาที่ประเทศสเปนท่านได้ทุ่มเททำงานเพื่อพระศาสน ท่านถึงแก่กรรมภาพในอารามนักบวช ที่เมืองฟองต์ฟร็วด์ ประเทศฝรั่งเศส (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D1 E2.3 + G1

นักบุญโคลัมบัน เจ้าอธิการ

ท่านโคลัมบัน (St. Columban) เกิดที่ประเทศไอร์แลนด์ ปี ค.ศ. 521 (A1) ท่านได้เดินทางมุ่งหน้าไปสู่ประเทศฝรั่งเศสพร้อมกับเพื่อนอีก 12 คน และในประเทศฝรั่งเศสนี่เองที่ได้พยายามเผยแผ่ความรักต่อชีวิตของการเป็นฤาษีนี้ทั้งในประเทศเยอรมนีและในระเทศอิตาลีอีกด้วย (D1) โดยได้ตั้งอารามบอปปีโอ ที่ เมืองปีอาเซนติโน (E2.3) ท่านโคลัมบัน เป็นผู้ที่ยึดมั่นไปด้วยความรัก ความเมตตา ทั้งประกอบด้วย ความกระตือรือร้นตามแบบฉบับของอัครธรรมทูต ท่านเป็นผู้ที่สืบทอดความศรัทธาภักดีของคริสตศาสนา ในศตวรรษต้น ๆ ชีวิตของท่านโคลัมบันเป็นที่รวมของ ความศักดิ์สิทธิ์ตามแบบชีวิตฤาษีนักพรตตะวันตก ความสนใจของท่านในวัฒนธรรมคลาสสิก เป็นที่รู้จักกันดี ท่านได้รับการเคารพยกย่องว่าเป็นอัครธรรมทูตผู้ยิ่งใหญ่ในการรื้อฟื้นชีวิตคริสตชนของทวีปยุโรปตะวันตก (G2) ในสมัยของท่านโคลัมบันกฎวินัยของชีวิตฤาษีนักพรตที่ท่านได้ตั้งขึ้นนั้นเข้มงวดอย่างมาก (D3) ท่านโคลัมบันถึงแก่กรรม ปี ค.ศ. 597 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + D1 E2.3 D3 + G2 G1

นักบุญยอห์น เนโปมุซีเน องค์อุปถัมภ์พระสงฆ์ผู้ฟังแก้บาป

ยอห์น เนโปมุซีเน องค์อุปถัมภ์พระสงฆ์ผู้ฟังแก้บาป (G2) ท่านเกิดที่เนโปมุกในแคว้นโบแฮม (เช็กโกสโลวาเกีย) ท่านได้รับการศึกษาอบรมอย่างดีเลิศ มีความเฉลียวฉลาดจนใคร ๆ ต่างพากันชมเชยความศรัทธาของท่าน (A1) เมื่อบวชเป็นพระสงฆ์ (B3.2) แล้วก็ได้รับตำแหน่งเลขาธิการของอัครสังฆมณฑลประจำกรุงปราก และรับหน้าที่เป็นวิญญูณรักษ์ของพระราชินีด้วย วันหนึ่งกษัตริย์เวเนสเลาส์ ที่ 4 ได้เชิญท่านบาทหลวงยอห์น เนโปมุซีเน เข้าเฝ้าและมีรับสั่งว่า “พระราชินีได้แก้บาปเรื่องอะไรบ้างขอให้ท่านบอกด้วย” บาทหลวงยอห์น ทูลตอบทันทีว่า “มิได้เป็นอันขาด” และทูลตอบต่อไปว่า “ความลับของวิญญูณเป็นกรรมสิทธิ์ของพระเป็นเจ้าเท่านั้น!” (F1.3) กษัตริย์เวเนสเลาส์ ที่ 4 จึงทรงมีรับสั่งให้เขียนตีและทรมานท่าน (F3.2.1) เพื่อบังคับให้

บาทหลวงยอห์นบอกบาปของพระราชาินีให้จงได้จึงทรงคิดว่าหากมอบทรัพย์เงินทองให้มากสักหน่อยคงจะยอมบอกบาปนั้นอย่างแน่นอน จึงมีรับสั่งให้นำบาทหลวงยอห์นมาเข้าเฝ้าอีก กษัตริย์รับสั่งว่า “ท่านจะเป็นอิสระถ้าท่านยอมบอกบาปของราชาินีให้เราฟังและเราจะถวายทรัพย์สินยศศักดิ์แก่ท่าน” บาทหลวงยอห์นยืนนิ่งไม่ตอบอะไร ดูเหมือนคำสั่งของกษัตริย์ไร้ผล พระองค์ทรงกริ้วมากจึงสั่งให้ทหารตบหน้า (F3.2.1) บาทหลวงยอห์นและลากไปทรมานให้หนักกว่าเดิม แล้วนำไปโยนลงแม่น้ำมอลโด (F3.2.5) ซึ่งไหลผ่านกรุงปราก ผ่านวัดของท่านด้วย ศพของบาทหลวงก็ค่อย ๆ ลอยไปตามกระแสน้ำ โดยปรากฏแสงประหลาดสว่างล้อมรอบศพของบาทหลวงยอห์นทำให้ชาวเมืองพากันพิศวงเป็นอย่างยิ่ง

สรุป A1 + B3.2 + F1.3 F3.2.1 F3.2.5 + G2

นักบุญเนเรอัส

เนเรอัส (St. Nereus) เป็นนายทหารที่ได้กลับใจและถูกตัดศีรษะเพราะความเชื่อ (F3.4.6) ดูเหมือนว่าท่านจะรับราชการโดยให้ประจำอยู่ที่ศาลของพวกลูกขุน (คณะไต่สวนคดี) (A1) และเพราะด้วยความรู้สึกที่ถึง และประทับใจในความเชื่อที่มั่นคงต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าของพวกคริสตชนที่ถูกเบียดเบียน ถูกทรมาน และถูกฆ่า เพื่อยืนยันความเชื่อเป็นมรณสักขี จึงทำให้ท่านกลับใจมาหาพระคริสตเจ้า (B3.1) สมเด็จพระสันตะปาปาตามาซุส ที่ 1 (ค.ศ. 366-384) ได้ทรงแต่งคำร้อยกรองถวายเป็นเกียรติแก่ท่านไว้ด้วย (G2)

สรุป A1 + B3.1 + F3.4.6 + G2

นักบุญอาคิลเลอัส

อาคิลเลอัส (St. Achilleus) รับราชการอยู่ที่ศาลาลูกขุน เช่นเดียวกับนักบุญเนเรอัส (A1) ท่านทั้งสองมีความศรัทธาในพระเยซูเจ้าและคริสต์ศาสนา ทหารทั้งสองนายนี้พยายามไปร่วมสวดภาวนากับคริสตชนตามกาตากอมบ์ต่าง ๆ และโดยอาศัยการสวดภาวนาอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ท่านกลับใจมาติดตามองค์พระเยซูเจ้า (B3.1) ที่สุดท่านถูกเพื่อนทหารด้วยกันไปรายงานว่าทั้งสองเป็นพวกเดียวกับคริสตชน ทั้งสองจึงถูกจับ (F1.2) และนำไปตัดศีรษะ (F3.4.6) เป็นมรณสักขี การเคารพให้เกียรติและยกย่องท่านทั้งสองนั้น พระศาสนจักรที่กรุงโรมได้กระทำกันมาตั้งแต่ยุคแรก ๆ และได้มีการสร้างโบสถ์ถวายเป็นเกียรติแก่ท่าน (G2) ที่กาตากอมบ์โดมิติลลา บนถนนอาร์โคอาตีนาด้วย

สรุป A1 + B3.1 + F1.2 F3.4.6 + G2

นักบุญยูเซบิอุส แห่งแวร์เซลลี พระสังฆราช

นักบุญยูเซบิอุส (St. Eusebius of Vercelli) เป็นชาวเกาะซาร์เดญา ประเทศอิตาลี (A1) ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระสังฆราชของเมืองแวร์เซลลีในปี 345 (B3.2) และได้มีหน้าที่ดูแล

สัตบุรุษและวัดต่าง ๆ ในบริเวณแถบแคว้นปีเอมอนเต ทางภาคเหนือของประเทศอิตาลีด้วย ในปี 355 เนื่องจากว่าไม่ยอมลงชื่อรับรองการตัดสินลงโทษนักบุญอาธานาส ท่านจึงต้องถูกเนรเทศออกนอกประเทศ (F3.6) ครั้งแรกถูกเนรเทศไปประเทศปาเลสไตน์ ไปประเทศอียิปต์ และที่สุดท่านก็สามารถกลับมาสู่มาตุภูมิ ท่านได้ร่วมมือกับนักบุญฮีแลร์ แห่งปัวเจียร์ โดยช่วยกันปรับปรุงฟื้นฟูความเชื่อของบรรดาสัตบุรุษ (D5) เพราะถูกเบียดเบียนเคียดแค้นเคืองมากมาหลายครั้งด้วยกัน นักบุญยูเซบิอุสจึงได้รับการถือว่าเป็นมรดกสักขีของคหนึ่งเหมือนกัน ท่านได้เป็นพยานยืนยันและผู้ปกป้องความเชื่อที่ยิ่งใหญ่ผู้หนึ่ง (G2) ในเรื่องพระเทวภาพของพระคริสตเจ้ามิใช่ด้วยการเทศน์สอนเท่านั้น แต่ว่าด้วยชีวิตของท่านเองด้วย

สรุป A1 + B3.2 + F3.6 D5 + G2

นักบุญวินเซนต์ สังกานูกรและมรดกสักขี (ส่วนวันที่ 1)

นักบุญวินเซนต์ (St. Vincent) ท่านเป็นสังกานูกร (B3.2) คอยรับใช้พระศาสนจักรท้องถิ่นที่เมืองซาราโกสซา ในประเทศสเปน และเป็นผู้ช่วยคนสำคัญของพระสังฆราชวาเลรีโอ ท่านช่วยสังฆราชของท่านทำงานในทุก ๆ ด้านของสังฆมณฑล ไม่ว่าจะเป็นงานปกครองที่ดีหรือการสงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยากก็ตาม เมื่อเริ่มมีการเบียดเบียนศาสนาท่านถูกจับและนำไปพิพากษาคดี (F3.1) ถูกทรมานอย่างโหดร้ายเพราะกล้ายืนยันความเชื่ออย่างเปิดเผย เขานำท่านไปขังคุก (F3.1) และให้ชนอนบนเศษภาชนะแหลมคม (F3.4.3) มีข้าวินเซนต์ก็สิ้นใจขณะกำลังภาวนาอย่างร้อนรน ท่านได้สิ้นใจโดยถูกทรมานอย่างโหดร้ายทารุณที่เมืองวาแลนเซียในรัชสมัยของจักรพรรดิดีโอเคลเซียอานุส การเคารพให้เกียรติท่านได้เป็นที่แพร่หลายมากทั้งในพระศาสนจักรตะวันตกและพระศาสนจักรตะวันออก ชาวฝรั่งเศสนับถือท่านเป็นองค์อุปถัมภ์ของชาวสวนองุ่น ชื่อของท่านได้ถูกจารึกอยู่ในบทเร้าวิงวอนนักบุญทั้งหลาย (G2)

สรุป B3.2 + F3.1 F3.4.3 + G2

นักบุญคอร์เนลิอุส พระสันตะปาปาและมรดกสักขี

สมเด็จพระสันตะปาปาคอร์เนลิอุส (St. Cornelius) พระองค์เป็นพระสงฆ์ชาวโรม (B3.2) ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปาต่อจากสมเด็จพระสันตะปาปานิโคญูฟาเบียน แต่การแต่งตั้งต้องล่าช้าไปถึง 14 เดือน เนื่องจากเกิดการเบียดเบียนคริสตชนของจักรพรรดิเคซีอุส สมัยปกครองของพระองค์ก็ใช้ว่าจะง่ายกว่าสมัยพระสันตะปาปาองค์ก่อน เพราะท่านโนวาซีอุส หัวหน้าคณะสงฆ์ขณะนั้นได้ต่อต้านพระองค์ กล่าวหาว่าอ่อนแอเกินไปกับปัญหาของคริสตชนที่ใจโลเลทิ้งความเชื่อไปแล้วขอกลับเข้ามาใหม่ พระองค์ไม่เด็ดขาดและไม่มีมาตรการที่หนักแน่นพอ แต่สมเด็จพระสันตะปาปาคอร์เนลิอุสตรัสได้ตอบว่า “ใครก็ตามที่แม้จะละทิ้งความเชื่อไปแต่เมื่อกลับใจและใช้โทษบาปที่เหมาะสมแล้วก็มีสิทธิ์เข้าร่วมในพระศาสนจักรและรับศีลศักดิ์สิทธิ์ได้” แต่

ท่านโนวาซีอุสซึ่งมีอิทธิพลมากกลับไม่พอใจและประกาศไม่ยอมรับสมเด็จพระสันตะปาปาโคร์เนลิอุส พร้อมกับสถาปนาตนเองขึ้นเป็นสันตะปาปาซ้อน ที่ประชุมสงฆ์ได้ขับท่านโนวาซีอุสออกจากพระศาสนจักร ต่อมาเกิดการเบียดเบียนคริสตชนอีกครั้งในสมัยจักรพรรดิคัลลูล สมเด็จพระสันตะปาปาโคร์เนลิอุสถูกเนรเทศไปอยู่ที่เซนตุมเซลเล (Centumcellae) (F3.6) ที่นั่นพระองค์สิ้นพระชนม์ในฐานะมรณสักขี พระสังฆราชนักบุญซีเปเรียน (ต่อมาได้เป็นนักบุญ) ขึ้นชมสมเด็จพระสันตะปาปาโคร์เนลิอุสอย่างมาก ท่านได้เขียนจดหมายแสดงความยินดีกับพระองค์ที่ทรงยินยอมรับทรมานด้วยความยินดีเพื่อพระเยซูเจ้าและเพื่อพระศาสนจักรของพระองค์ (G1)

สรุป B3.2 + F3.6 + G2

นักบุญฟาเบียน พระสันตะปาปาและมรณสักขี

นักบุญฟาเบียน (St. Fabian) พระองค์เป็นสามัญชนชาวโรม (A1) ทรงได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปาต่อจากสมเด็จพระสันตะปาปาอันเดรอุส (B3.2) ในวันที่ 10 มกราคม ค.ศ. 236 พระองค์ทรงได้รับเลือกเพราะขณะที่ผู้คนมารวมกลุ่มกันเพื่อสรรหาพระสันตะปาปาองค์ใหม่นั้น นักพิราบตัวหนึ่งได้บินมาเกาะบนพระเศียรของพระองค์ คนทั่วไปมองว่าเป็นการชี้มาจากสวรรค์จึงเลือกพระองค์ให้ดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปา ด้วยว่าพระองค์ทรงเป็นนักปกครอง ชื่อสัตย์ และหาที่ติไม่ได้เลยเกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินต่าง ๆ ของพระศาสนจักร พระองค์สิ้นพระชนม์จากการเบียดเบียนของจักรพรรดิเดซีอุส (Decius) (F3) และจากคำยืนยันของนักบุญซีเปเรียนและนักบุญเยโรม โดยนักบุญซีเปเรียนได้เขียนจดหมายถึงสมเด็จพระสันตะปาปานักบุญโคร์เนลิอุสผู้ดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปาองค์ต่อมาว่า “สมเด็จพระสันตะปาปาฟาเบียนเป็นบุคคลที่ดีพร้อมหาที่เปรียบไม่ได้ พระองค์ทรงเจริญชีวิตศักดิ์สิทธิ์และบริสุทธิ์” (G2)

สรุป A1 + B3.2 + F3 + G2

นักบุญอากาธา พรหมจารีและมรณสักขี

นักบุญอากาธา (St. Agatha) เธอเป็นเด็กสาวชาวคริสต์ เธอมีหน้าตางดงาม (A1) และเธอผู้บริสุทธิ์ชีวิตและตั้งใจถือพรหมจรรย์เพื่อถวายเกียรติแด่พระเยซูเจ้าพระมหาไถ่ (B3.1) ความงามของเธอเป็นที่เลื่องลือจนทำให้ควินติอานุสรองผู้สำเร็จราชการแสดงความจำนงขอแต่งงานกับเธอและมีคำสั่งให้นำตัวเธอมาพบ อากาธาไม่ยอมลดละความศรัทธาในองค์พระเยซูเจ้าไม่ว่าท่านเจ้าเมืองจะเสนออะไรให้ก็ตาม (F2.2) อากาธาประกาศว่าเธอเป็นคริสตชนไม่ขอแต่งงานกับใครทั้งนั้น ท่านเจ้าเมืองโกรธจัดสั่งให้จับเธอไปทรมานอย่างเหี้ยมโหด ด้วยการไ้กรรไกรตัดเต้านม (F3.4.2) จากนั้นจึงโยนเธอเข้ากองไฟ (F3.5.2) แต่พระเจ้าทรงโปรดให้เธอรอดตายโดยให้ทูตสวรรค์ของพระองค์มาช่วยรักษาบาดแผลที่หน้าอกของเธอจนหายสนิท (B2.3) และยังคงสั่งให้เอาตัวไปย่างบนกองไฟ (F3.5.1) แต่พระเจ้าทรงบันดาลให้เกิดแผ่นดินไหวทำ

ให้เธอรอดพ้นจากกองไฟนั้น แต่ถูกจับล่ามโซ่ตีตรวน ทบตีอย่างแสนสาหัส (F3.2.1) และนำไปขังคุกอีก (F3.1) ในที่สุดสาวน้อยอากาศาพาผู้เหนียวอ่อนได้สวดอ้อนวอนขอให้พ้นจากการทรมานอันร้ายกาจเหล่านี้ ที่สุดเธอสั่นใจอย่างสงบในคุกมีดนั้น หลังจากอากาศาเสียชีวิตได้ปีเศษชาวเมืองคาทาเนียนำผ้าคลุมหน้าของเธอจากหลุมศพมาผูกไว้ ที่ปลายหอกชูขึ้นประจัญหน้ากับธารลาวาที่ไหลจากภูเขาไฟเอตนาทำให้เปลวไฟและธารลาวานั้นไหลไป ทางอื่น ชาวเมืองคาทาเนียจึงรอดจากภัยพิบัติซึ่งปาฏิหาริย์นี้ทำให้คนจำนวนมากหันมานับถือศาสนาคริสต์ นักบุญอากาศาได้รับการเกียรติอย่างมากในหมู่เกาะซิซิลี และเป็นต้นที่เมืองคาทาเนีย ประเทศอิตาลี (G2)

สรุป A1 + B3.1 B2.3 + F2.2 F3.4.2 F3.5.2 F3.5.1 F3.2.1 F3.1 + G2

นักบุญมาระโก ผู้นิพนธ์พระวรสาร

มาระโก (St. Mark) หรือ ยอห์น มาระโก ถือกำเนิดจากครอบครัวที่มีเชื้อสายเป็นชาวกรีกแต่อาศัยอยู่ที่กรุงเยรูซาเล็ม (A1) และท่านเองได้ให้พวกคริสตชนรุ่นแรก ๆ ได้ใช้บ้านของท่านเป็นที่ชุมนุมอธิษฐานภาวนาร่วมกัน (กจ 12:12-16) และอาจจะเป็นไปได้ที่พระเยซูเจ้าและบรรดาสาวศิษย์ของพระองค์ได้ใช้บ้านนี้เป็นที่รับประทานอาหารค่ำมื้อสุดท้ายด้วย (B1) มาระโกได้เป็นเพื่อนร่วมทางของนักบุญเปาโลในการเดินทางไปแพร่ธรรมครั้งแรก (D1) แต่ท่านรู้สึกที่ตัวท่านเองไม่สู้มีความกระตือรือร้นกับการเดินทางท่านจึงได้กลับมาที่กรุงเยรูซาเล็มเพียงลำพัง อีกไม่นานมาระโกได้มาติดตามนักบุญเปโตร ท่านมาที่กรุงโรมและคอยรับใช้ให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ โดยเฉพาะในขณะที่นักบุญเปโตรโดนขังคุก นักบุญเปโตรเรียกท่านมาระโกว่า “ลูกที่รัก” ต่อมาภายหลังมาระโกก็ยังได้คอยรับใช้นักบุญเปาโล ในเวลาที่ถูกขังคุกด้วยเช่นเดียวกัน ประชาชนชาวโรมันได้ขอร้องให้มาระโกช่วยเขียนบันทึกข้อความต่าง ๆ ที่ท่านเปโตรเทศน์สอนไว้เกี่ยวกับชีวประวัติของพระเยซูคริสตเจ้า มาระโกได้เขียนพระวรสารในช่วงเวลาประมาณก่อนปี ค.ศ.60 และเขียนพระวรสารฉบับภาษากรีกเป็นฉบับที่สอง (D2) สำหรับคนต่างศาสนาที่กลับใจมาเชื่อถือพระเยซูคริสตเจ้า มาระโกได้ตั้งโรงเรียนคาทอลิกแห่งหนึ่งที่มีชื่อเสียงอย่างมาก (E2.2) และที่สุดเพราะความโดดเด่นของท่านมาระโกถูกพวกคนต่างศาสนาต่อต้านจุดประกายกลางร่างของท่านไปตามถนนที่เต็มไปด้วยก้อนหินขรุขระแหลมคม (F3.2.3) แล้วโยนท่านเข้าไปในคุก (F3.1) ท่านได้รับบาดแผลทั่วร่างกายเลือดไหลไม่หยุดแล้วที่สุดท่านสิ้นใจในคุกนั่นเอง (G1)

สรุป A1 + B1 + D1 D2 E2.2 F3.2.3 F3.1 + G1

นักบุญฟิลิป อัครธรรมทูต

นักบุญฟิลิป (St. Philip) ลูกศิษย์ของนักบุญยอห์น บัปติสต์ ได้เป็นคนหนึ่งในพวกอัครธรรมทูตรุ่นแรก ๆ ของพระเยซูเจ้า (ยน 143) (B3.2) ท่านเกิดที่เมืองเบธไซดาและเช่นเดียวกับอัครสาวกองค์อื่น ๆ ที่มาติดตามพระเยซูเจ้า ในขณะนั้นต้องสังกัดกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมาก่อน ท่าน

คงสังกัดกับกลุ่มที่พูดภาษากรีก ทั้งนี้เราสามารถตั้งข้อสมมุติฐานจากชื่อภาษากรีกของท่านและจากการที่ท่านมีความสัมพันธ์กับคนต่างศาสนา (A1) ในพระวรสารของนักบุญยอห์นได้พูดถึงท่าน 3 ครั้ง ด้วยกันคือตอนที่ท่านต้องการเห็นว่าคำทำนายต่าง ๆ ในพระธรรมเก่าได้สำเร็จเป็นไปในองค์พระคริสตเจ้า (ยน 1:45) และตอนที่ท่านต้องการเห็นว่าคำทำนายต่าง ๆ ในพระธรรมเก่าได้สำเร็จเป็นไปในองค์พระคริสตเจ้า (ยน 1:45) และตอนที่ท่านได้ช่วยให้เราได้เข้าใจถึงอัศจรรย์ของการทิวชนมบังโดยอาศัยแสงสว่างในการเดินทางออกจากประเทศอียิปต์ของพวก อิศราเอล (กตว 11:21-23) และที่สุดคือตอนที่ท่านได้แสดงความประสงค์ที่จะให้ “พระเยซูเจ้าแสดงพระบิดาให้ท่านดู” (B1) ซึ่งทำให้เราคิดถึงโมเสสที่วิงวอนองค์พระผู้เป็นเจ้า (พระยาห์เวห์) “ให้พระองค์แสดงพระเกียรติมงคลให้พวกเราได้เห็น” (อพย 33:18) ทั้ง 3 ตอนนี้แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ของพระเยซูเจ้านั้นสัมพันธ์กับ เหตุการณ์ในพระธรรมเก่าแต่ในวิธีการที่ต่างกัน เราไม่แน่ใจนักว่าท่านทำการแพร่ธรรม (D1) และที่ท่านได้รับมงกุฏของการเป็นมรณสักขีว่าเป็นที่ประเทศตุรกี (G1)

สรุป A1 + B3.2 B1 + D1 F1 + G1

นักบุญยากอบ อัครธรรมทูต

นักบุญยากอบ หรือ ยาโกเบ หรือ เจมส์ (St. James) ซึ่งเรามักจะเรียกว่า “องค์เล็ก” เป็นคนหนึ่งในบรรดาอัครธรรมทูต 12 องค์ของพระเยซูเจ้า (B3.2) เป็นบุตรของอัลเฟัสและตามธรรมประเพณีที่เราได้รับสืบทอดต่อกันมานั้นเป็นองค์เดียวกันกับที่เรามักจะบอกว่าเป็น “ญาติของพระเยซูเจ้า” (A1) และดูเหมือนท่านเองที่เป็นเจ้าของ “จดหมายของนักบุญยากอบ” โดยใช้ชื่อผู้เขียนว่า “ผู้รับใช้ของพระเจ้าและของพระคริสตเยซู” ท่านได้เป็นองค์พยานของพระผู้ได้ทรงกลับคืนชีพและเป็นท่านเองที่นักบุญเปโตรได้มาบอกข่าวเรื่องการหนีออกจากที่คุมขังมาได้ และเป็นท่านเองที่บุญเปาโลซึ่งเพิ่งกลับใจได้มาทำการติดต่อกับท่าน และที่สุดเป็นท่านเองที่ได้มีบทบาทสำคัญในการสังคายนาที่กรุงเยรูซาเล็ม (กจ 15:13-29) (D6) ในปี ค.ศ.36-37 เมื่อบรรดาอัครสาวกได้แยกย้ายกันไปประกาศพระวรสารแล้ว ท่านได้เป็นหัวหน้าของพระศาสนจักรมารดาที่กรุงเยรูซาเล็ม ที่สุดเมื่อท่านอายุได้ 86 ปี ในปี ค.ศ.62 ท่านถูกเบียดเบียน (F1) และถูกจับโยนลงมาจากหอคอยสูง (F3.2.2) ท่านได้เป็นมรณสักขีเพื่อถวายเกียรติแด่พระเยซูเจ้า (G1)

สรุป A1 + B3.2 B1 + D6 F1 F3.2.2 + G1

นักบุญมารีย์ กอเรตตี พรหมจารีและมรณสักขี

มารีย์ กอเรตตี (St. Maria Goretti) เกิดปี ค.ศ. 1890 จากครอบครัวที่ยากจนของเมืองคอร์นิลโต ประเทศอิตาลี และต่อมาได้ย้ายมาอยู่ใกล้ ๆ เมืองเน็ตตุนโน (Nettono) แม้ครอบครัวของเธอเป็นคริสตชน (B3.1) ที่ไม่ได้ร่ำรวยด้วยทรัพย์สินมบัติฝ่ายโลกแต่อดมไปด้วยความเชื่อ ความศรัทธา และการภาวนา พ่อแม่ต้องทำงานหนักเพื่อเลี้ยงดูบุตร 6 คน มารีย์เป็นลูกคนโต เธอต้องช่วยแม่เลี้ยงดูน้อง ๆ ที่ยังเล็ก และเมื่อเธออายุได้ 10 ปี พ่อของเธอที่ซึ่งเป็นเสาหลักของ

ครอบครัวได้ล้มป่วยและเสียชีวิต มารีย์จึงต้องรับภาระในบ้านแทนแม่เพราะแม่ต้องออกไปทำงานในทุ่งนา (A1) แม้ว่าจะงานจะหนักแต่มารีย์ก็ยังคงสวดภาวนาอย่างสม่ำเสมอและเธอดังใจจะถือความบริสุทธิ์เพื่อถวายเกียรติแด่พระเยซูเจ้า วันหนึ่งขณะที่มารีย์อยู่บ้านเลี้ยงน้อง ๆ ที่ยังเล็ก ๆ แต่เพียงลำพังคนเดียว อเล็กซานโตรเด็กหนุ่มอายุ 19 ปี ซึ่งช่วยงานอยู่ที่ไร้ได้ลอบเข้ามาในบ้านของเธอเพื่อจะลวนลามเธอแต่มารีย์ไม่ยอม เขาถือเหล็กแหลมจ่อหน้าและข่มขู่เธอว่า “ถ้าเธอไม่ยอมฉันจะฆ่าเธอ” แต่มารีย์ร้องห้ามว่า “อย่า อย่าทำนะ มันเป็นบาป” มารีย์ขัดขึ้นและดิ้นรนเพื่อให้พ้นจากการลวงเกิน เธอจึงถูกอเล็กซานโตรแทงด้วยเหล็กแหลมถึง 14 แผล (F3.4.4) บาดเจ็บสาหัสและถูกนำส่งโรงพยาบาล มารีย์ต้องทนทุกข์ทรมานอย่างมาก เธอได้บอกกับพระสงฆ์ผู้ฟังแก้บาปว่า “ลูกยินดีให้อภัยเขาเพราะความรักที่ลูกมีต่อพระเยซูคริสตเจ้าและลูกภาวนาขอให้เขาไปสวรรค์กับลูก” (F4) ที่สุดมารีย์สิ้นใจขณะจูบไม้กางเขนและในมือของเธอก็กำเหรียญแม่พระเอาไว้ตลอดเวลา สมเด็จพระสันตะปาปาปีโอ ที่ 12 ทรงประกาศแต่งตั้งเธอเป็นนักบุญในปี ค.ศ. 1950 (G2)

สรุป A1 + B3.1 + F3.4.4 + G2

นักบุญลอเรนซ์ สังฆานุกรและมรณสักขี องค์อุปถัมภ์สามเณรชาย

ลอเรนซ์ (St. Lawrence) เป็นสังฆานุกรของพระศาสนจักรแห่งกรุงโรม (B3.2) ที่รับใช้และช่วยงานพระศาสนจักร หน้าที่ของท่านคือช่วยพระสันตะปาปาขณะทรงประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณและช่วยแจกศีลมหาสนิท ท่านเป็นหัวหน้าดูแลทรัพย์สินของพระศาสนจักรและรับหน้าที่เอาเงินไปแจกแก่ผู้ยากจนด้วย (A1) ในสมัยจักรพรรดิวาเลเรียนทรงเบียดเบียนบรรดาคริสตชนและสมเด็จพระสันตะปาปาซิกตุส ที่ 2 ถูกจับพร้อมกับสังฆานุกรอีก 6 องค์ และถูกประหารชีวิตยกเว้นสังฆานุกรลอเรนซ์ที่ยังไม่ถูกประหารชีวิต เพราะพวกผู้ว่าราชการและเพชรฆาตหวังไว้ว่าจะสามารถบีบบังคับเอาข้าวของของพระศาสนจักรและทรัพย์สินสมบัติต่าง ๆ ของกลุ่มคริสตชนจากท่านได้ ท่านลอเรนซ์ร้องไห้เสียใจอย่างมากที่ตนไม่สามารถติดตามพระสันตะปาปาไปในขณะนั้น แต่พระสันตะปาปาได้ตรัสปลอบใจท่านว่า “ลูกเอ๋ย อย่าร้องไห้ไปเลย ภายในสามวันนี้ลูกก็จะตามพ่อไป” และก็เป็นเช่นนั้นจริง ๆ ต่อมาไม่นานผู้ว่าราชการสั่งริบศาสนสมบัติเข้าเป็นของหลวง สังฆานุกรลอเรนซ์กล่าวว่า “ข้าพเจ้าไม่มีทรัพย์สินสมบัติอะไรอย่างอื่นนอกจากบรรดาคริสตชน คนเจ็บป่วย และคนยากจน เพราะเขาเหล่านั้นคือทรัพย์สินสมบัติอันแท้จริงของพระศาสนจักร” ผู้ว่าราชการคิดว่าสังฆานุกรลอเรนซ์บังอาจต่อปากต่อคำยิ่งโกรธมาก จึงสั่งให้ทหารจับกุมตัวสังฆานุกรลอเรนซ์ (F3.1) มัดมือมัดเท้าอย่างแน่นหนา แล้วนำไปอย่างสดบนตะแกรงเหล็กด้วยไฟ (F3.5.1) และขณะที่ถูกย่างอยู่นั้น สังฆานุกรลอเรนซ์ตะโกนบอกพวกเพชรฆาตว่า “ท่านครับกรุณาพลิกย่างของผมไป

อีกด้านหนึ่งเกิดเพราะด้านนี้รู้สึกว่าจะสูงแล้ว” สังกษานุกรลอเรนซ์พลีชีวิตเพื่อเป็นประจักษ์พยาน ยืนยันความเชื่อในราวปี 258 (G1) ได้มีการสร้างวิหารนักบุญลอเรนซ์ ขึ้นที่นั่นเพื่อถวายเกียรติแด่ ท่านนักบุญองค์นี้ตั้งแต่ศตวรรษที่ 4 ด้วย (G2)

สรุป A1 + B3.2 + F3.1 F3.5.1 + G1 G2

นักบุญเปาโล มิชิ พระสงฆ์และเพื่อนมรณสักขี

30 ปีหลังจากที่นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ได้เริ่มงานแพร่ธรรมของท่านในประเทศญี่ปุ่น งานแพร่ธรรมในประเทศนี้ก็เริ่มประสบกับความยากลำบากมากขึ้น (A1) เพราะพวกที่มีอำนาจ ทางฝ่ายบ้านเมืองได้เริ่มลงมือทำการเบียดเบียนและจับกุมพระสงฆ์คณะฟรังซิสกันชาวสเปน 6 องค์ พระสงฆ์คณะเยสุอิต 2 องค์ และฆราวาสอีก 17 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นครูคำสอน 2 คน และ เด็กอีก 2 คน ซึ่งมีอายุเพียง 11 และ 13 ปีเท่านั้น พวกนี้เป็นชาวญี่ปุ่นทั้งหมด รวม 25 คน (F3.1) คุณพ่อเปาโล มิชิ เป็นพระสงฆ์ (B3.2) ได้พยายามประกาศพระนามพระเยซูเจ้า (ในแบบญี่ปุ่น) ให้กับคนชาติเดียวกันกับท่านแต่กลับโดนจับไปตรึงกางเขน (F3.3) ผู้เห็นเหตุการณ์เล่าว่าคุณพ่อ เปาโล มิชิ ได้ร้องตะโกนออกมาว่า “พระเยซูเจ้าข้า พระเยซูเจ้าข้า ขอพระองค์โปรดอภัยความผิด แก่ผู้ที่ตรึงพวกข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยเทอญ” (F4) แล้วค่อย ๆ ลึนใจไร้เสียงคร่ำครวญมีเพียงเสียง คลื่นกระทบฝั่ง ทุกคนถูกตรึงตายอย่างทรมาน พวกเขาได้สูทนในชั้นวีรกรรมของมรณสักขีอย่าง แท้จริง (G1) จึงนับได้ว่าพวกท่านเป็นมรณสักขีพวกแรกในภาคตะวันออกไกล และสมเด็จพระสันตะปาปาปิโอ ที่ 9 ได้ประกาศแต่งตั้งพวกท่านเหล่านี้ให้เป็นนักบุญเมื่อปี ค.ศ. 1862 (G2)

สรุป A1 + B3.2 + F3.1 F3.3 F4 + G1 + G2

นักบุญเบนยามิน สังกษานุกรและมรณสักขี

เบนยามิน (St. Benjamin) เป็นสังฆานุกรแห่งประเทศเปอร์เซีย (B3.2) ที่ถูกกษัตริย์ สั่งให้จับกุม ในข้อหาปลุกกระดม สร้างความวุ่นวายและเป็นคริสตชน (F1.2) หลังจากถูกจำคุกเป็น เวลา 2 ปี (F3.1) เขาก็ปล่อยตัวท่าน ซึ่งทันทีที่ท่านเป็นอิสระก็ได้ออกเทศนาและโปรดศีลล้างบาป (C2.2) ให้กับผู้ที่มีความเชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้าอีก เมื่อข่าวการเทศน์สอนของท่านเป็นยามินได้ ยินไปถึงกษัตริย์แห่งเปอร์เซีย พระองค์มีรับสั่งให้จับท่านเบนยามินอีกครั้งและบังคับให้ละทิ้งความ เชื่อโดยให้หันมานับสการดวงอาทิตย์และไฟ (F1.3) แต่ท่านเบนยามินปฏิเสธอย่างเด็ดขาด กษัตริย์ธรรมองค์นั้นจึงสั่งให้นำตัวไปขังคุกและให้ทรมานจนกว่าจะตาย ท่านถูกมัดมือมัดเท้า ถูก ไม้ไผ่แหลมๆ 20 อันตอกเข้าไปที่เล็บมือและเล็บเท้าทุกนิ้ว (F3.4.5) เลือดของท่านไหลพุ่งออกมา ทันที ท่านเบนยามินได้รับความเจ็บปวดอย่างมาก แต่นี้ยังไม่พอทรงสั่งให้เหล่าไม้เอกเพื่อใช้ที่มแทง ทั่วไปตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่ไวต่อความรู้สึก (F3.4.4) ท่านถูกทรมานทุกวันไม่ได้กินอาหาร เลยแต่ตลอดเวลา (F3.7) สังกษานุกรเบนยามินไม่ได้แสดงความหวาดวิตกให้ปรากฏออกมา

ภายนอกเลย ตรงข้ามท่านร้องสรรเสริญโมทนาคุณองค์พระผู้เป็น เจ้าจนถึงเวลามอบถวายคืนลมหายใจสุดท้ายแด่พระองค์ ท่านได้รับช่อมะกอกแห่งอาณาจักรสวรรค์ เป็นรางวัลของผู้ที่มีความเชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้าท่านสิ้นใจราวปี ค.ศ.424 (G1)

สรุป B3.2 + F3.1 F1.3 F3.4.5 F3.4.4 F3.7 + G1

นักบุญยากอบ องค์ใหญ่ อัครสาวก

ท่านยากอบ (ยาโกเบ) (St. James the Greater) เกิดที่เมืองเบธไซดา เป็นบุตรของเศแบดีและเป็นพี่ชายของนักบุญยอห์น อัครสาวก (ผู้นิพนธ์พระวรสาร) (A1) ครอบครัวเขามีอาชีพเป็นชาวประมง ท่านได้อยู่กับพระคริสตเจ้าเมื่อพระองค์ทรงกระทำการอัศจรรย์สำคัญ ๆ และท่านถูกษัตริย์เฮโรดอากริปปาสั่งให้ประหารชีวิต ประมาณปี ค.ศ.42" ที่เราเรียกว่า "องค์ใหญ่" เพราะพระเยซูเจ้าทรงเรียกท่านให้มาเป็นศิษย์ติดตามพระองค์ (B3.2) ก่อนที่จะเรียกยากอบ "องค์เล็ก" เขาเป็นบุตรของอัลเฟัส วันหนึ่งขณะที่สองพี่น้องกำลังปะจวนอยู่กับบิดา พระเยซูเจ้าดำเนินผ่านมาและก็ทรงเรียกซึ่งเขาทั้งสองก็ได้ติดตามพระองค์ไปโดยไม่ลังเล (B1) เมื่อพระเยซูเจ้าเสด็จขึ้นสวรรค์แล้ว ยากอบเดินทางไปประกาศข่าวดีที่ตามเมืองต่าง ๆ และเดินทางไปประกาศข่าวดีที่สเปน (D1) ภายหลังกลับมาที่กรุงเยรูซาเล็มท่านได้ทำให้คนเป็นอันมากกลับใจ (C2.3) แต่ท่านก็ถูกใส่ร้ายและถูกจับในข้อหายุยงพลเมืองให้กระด้างกระเดื่องต่อการปกครองกษัตริย์ (F1.1) จึงถูกนำตัวไปอยู่ต่อหน้ากษัตริย์เฮโรดอากริปปา การพิพากษาเป็นไปโดยเร็วไม่มีการอุทธรณ์ใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะเฮโรดต้องการทำให้เป็นที่พอใจแก่พวกยิวจึงตัดสินลงโทษให้ประหารชีวิตท่านยากอบด้วยการตัดศีรษะ (F3.4.6) ณ แดนประหาร ท่านได้ให้ภัยต่อ ยอซีอาส ฟาริสีหัวรุนแรงที่ใส่ร้ายท่าน (F4) ที่สุดท้ายยากอบมอบตนเป็นมรณสักขีถูกตัดศีรษะด้วยดาบ บรรดาศิษย์และผู้ติดตามได้นำศพของท่านไปฝังที่ประเทศสเปนที่เมืองคัมโปสเทลลา ซึ่งที่นั่นมีวิหารที่สร้างขึ้นเพื่อถวายเป็นเกียรติแด่ท่านนับเป็นสถานที่ที่มีผู้จาริกแสวงบุญกันอย่างมากมาย (G2)

สรุป A1 + B1 B3.2 + D1 C2.3 F1.1 F3.4.6 F4 + G2

นักบุญทาร์ซีอุส องค์อุปถัมภ์ผู้แจ่มขาว

บนถนนสายเก่าของกรุงโรม พวกอันธพาลวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นคนต่างศาสนาพวกเขาข่มขู่บังคับและรุมทำร้ายร่างกายชายหนุ่มคริสตัง (B3.1) คนหนึ่ง เขามีนามว่า ทาร์ซีอุส (St. Tarcisus) พวกเขาต้องการและอยากจะทำร้ายทาร์ซีอุสเก็บซ่อนอะไรไว้ในห่อผ้าที่ถืออยู่ในมือแท้จริงขณะนั้นทาร์ซีอุสได้ห่อศีลมหาสนิทไว้เพื่อนำไปส่งให้พวกคริสตังที่ถูกคุมขังในเรือนจำของพวกเขาโรมันและเมื่อทาร์ซีอุสไม่ยอมมอบศีลมหาสนิทให้พวกเขา พวกเขาจึงช่วยกันรุมทำร้ายร่างกาย (F3.2.1) และใช้ก้อนหินขว้างปา (F3.2.4) ใส่หนุ่มน้อยทาร์ซีอุสจนเขาล้มลงนอนอยู่กับพื้นและถึงแก่ความตาย (G1) เมื่อพวกอันธพาลเห็นว่าหนุ่มน้อยทาร์ซีอุสตายแล้ว จึงช่วยกันค้นดู

ตามตัวและในห่อผ้าแต่ก็ไม่พบศีลมหาสนิทแต่อย่างใด เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 3-4 ซึ่งสมเด็จพระสันตะปาปาดามาซุสทรงแต่งบทกวีนิพนธ์สรรเสริญหนุ่มน้อยทาร์ซีซุส ว่าเป็นมรณสักขีเช่นเดียวกันกับท่านนักบุญสเตเฟนที่ถูกพวกยิวเอาก้อนหินทุ่มใส่จนเสียชีวิต เช่นกันท่านทาร์ซีซุสยอมตายอย่างทราบดีกว่าที่จะให้ “ศีลมหาสนิทพระกายอันศักดิ์สิทธิ์ต้องตกอยู่ในมือของคนพาล” ด้วยเหตุนี้คริสตชนตั้งแต่ยุคนั้นจนถึงปัจจุบันถือกันว่าท่านทาร์ซีซุสเป็น “อัครวินแห่งศีลมหาสนิท” (G2)

สรุป B3.1 + F3.2.1 F3.2.4 + G1 G2

นักบุญอันดรูว์ ดุง - ลัก

นักบุญอันดรูว์ ดุง - ลัก (St. Andrew Dung - lac) เป็นนักบวชชาวเวียดนาม ในระหว่างศตวรรษที่ 17 ถึง 19 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัชสมัยของจักรพรรดิมีนหม่าง (1820-1840) คริสตชนหลายคนทั้งพระสังฆราช พระสงฆ์ นักบวชชาย-หญิง และฆราวาส ได้สละชีวิตเพื่อความเชื่อเป็นมรณสักขีรวมเป็นจำนวนถึง 130,000 คน โโลหิตของมรณสักขีมากมายเหล่านี้ทำให้คริสตชนทวีจำนวนขึ้นอย่างมาก ในวันที่ 19 มิถุนายน 1988 สมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอล ที่ 2 ทรงประกาศแต่งตั้ง 177 มรณสักขีแห่งเวียดนามเป็นนักบุญซึ่งกำหนดให้ระลึกถึงในพิธีกรรมในวันที่ 24 พฤศจิกายน (G2) หนึ่งในนั้นคือ อันดรูว์ ดุง - ลัก เกิดในปี ค.ศ. 1795 เป็นครูคำสอน (A1) และได้รับการบวชเป็นพระสงฆ์เมื่ออายุ 28 ปี (B3.2) ซึ่งถูกคุมขังในคุก (F3.1) รวม เวลา 16 ปี ก่อนที่จะเป็นมรณสักขีในปี ค.ศ. 1839 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + F3.1 + G2 G1

นักบุญยูดา องค์อุปถัมภ์ของผู้สิ้นหวัง

นักบุญยูดา (St. Jude) อัครสาวก ท่านมีสมญานามว่า “ฮัดเดอธ” ซึ่งหมายความว่า “อ่อนหวาน หรือ “สุภาพ” ท่านเป็นบุตรของอัลเฟอัสและนางมาเรียพี่สาวของพระนางพรหมจารีมารีย์ นักบุญยูดามีอาชีพเป็นชาวประมง (A1) พระเยซูเจ้าทรงเรียกท่านให้เป็นอัครสาวก (B1) ท่านละทิ้งทุกสิ่งและติดตามพระองค์ (B3.2) และตามธรรมเนียมเล่าว่าท่านไปประกาศข่าวดีของพระเยซูเจ้าที่เปอร์เซีย (D1) ท่านเป็นมรณสักขีโดยถูกตีด้วยไม้พลอง (F3.2.1) แล้วถูกตัดศีรษะด้วยขวานเรา (F3.4.6) จึงเห็นภาพของท่านบางภาพกำลังถือไม้พลองหรือบางภาพก็ถือขวาน ซึ่งเป็นเครื่องหมายที่ทำให้ท่านเป็นมรณสักขี ท่านได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของผู้สิ้นหวัง (G2)

สรุป A1 + B1 B3.2 + D1 F3.2.1 F3.4.6 + G2

นักบุญเซซิลีอา พรหมจารีและมรณสักขี องค์อุปถัมภ์นักดนตรี

เซซิลีอา (St. Cecilia) เกิดที่โรมจากครอบครัวที่มีชื่อเสียง (A1) เธอได้ไปปฏิญาณถือพรหมจรรย์ตั้งแต่เยาว์วัย แต่ในบ้านมีเธอคนเดียวเป็นคริสตชน (B3.1) เธอจึงถูกบังคับให้แต่งงานกับหนุ่มนอกศาสนาชื่อ วาเลเรียน (F2.2) ซึ่งมีเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมาว่าหลังพิธีแต่งงานค่านั้นเซซิลีอาบอกกับวาเลเรียนว่า “คุณรู้ไว้เกิดว่าดิฉันเป็นคาทอลิกและพระเยซูเจ้าทรงเป็นพระสวามีแต่พระองค์เดียวของฉัน ถ้าคุณอยากอยู่กับดิฉันก็ต้องเคารพในการถือศีลพรหมจรรย์ของดิฉัน และดิฉันมีอัครทูตสวรรค์หนึ่งคอยคุ้มครองเสมอ” วาเลเรียนจึงบอกกับเซซิลีอาว่า “เขาจะเชื่อถึงพระคริสตเจ้าถ้าเขาได้เห็นอัครทูตสวรรค์นั้นได้” เซซิลีอาจึงยืนยันว่า “ถ้าไม่รับศีลล้างบาปเสียก่อน ก็มีอาจเห็นทูตสวรรค์ได้” และเนื่องจากเป็นช่วงที่มีการเบียดเบียนศาสนา เธอบอกเขาเข้าไปที่กาตากอมป์ ที่สุดวาเลเรียนก็ได้รับการโปรดศีลล้างบาปเป็นคาทอลิก และเมื่อวาเลเรียนเป็นคาทอลิกแล้วเขาก็แลเห็นอัครทูตสวรรค์สามองค์อย่างรุ่งเรือง (B2.3) อยู่ใกล้ ๆ กับเซซิลีอา ภรรยาผู้ถือพรหมจรรย์ของตน วาเลเรียนยังได้ชักชวนน้องชายของเขาที่ชื่อตีบอร์ซีให้มาเป็นคาทอลิกด้วย โดยเซซิลีอาได้สอนคำสอนให้และเมื่อตีบอร์ซีได้รับศีลล้างบาปแล้ว ก็แลเห็นอัครทูตสวรรค์ด้วยเช่นเดียวกัน แต่กระนั้นก็มีคนไปฟ้องเจ้าเมืองเกี่ยวกับเรื่องราวของสองพี่น้องนี้ เจ้าเมืองรับสั่งให้ทหารไปจับตัวสองพี่น้องไปประหารและสั่งให้จับตัวเซซิลีอาไปทรมานด้วยการนำตัวไปรมด้วยไอน้ำที่กำลังเดือดพล่าน (F3.5.3) แต่เธอไม่ได้รับอันตรายอะไร เจ้าเมืองจึงสั่งให้บีบคอเธอ (F3.2.1) แต่เธอกลับไม่ได้รับอันตรายแต่อย่างใด ที่สุดเจ้าเมืองจึงสั่งให้เพชรฆาตนำตัวเธอไปตัดศีรษะ (F3.4.6) เธอถูกฟันที่คอถึง 3 ครั้ง แต่ศีรษะของเธอมิได้หลุดออกจากบ่า เธอได้รับบาดแผลฉกรรจ์ แต่ยังมีชีวิตอยู่ต่อได้ถึง 3 วัน แล้วจึงสิ้นใจกลายเป็นมรณสักขี ก่อนเซซิลีอาจะถูกจับตัวไปนั้นเธอได้ยกทรัพย์สินทั้งหมดของเธอแด่พระศาสนจักรเพื่อทำประโยชน์แก่พระศาสนจักร (E1.1) และได้รับศีลมหาสนิทก่อนสิ้นใจ นักบุญเซซิลีอาเป็นนักบุญชาวโรมันที่รู้จักกันแพร่หลายองค์หนึ่ง บทขับร้องถึงเธอที่โบราณมากบทหนึ่งมีชื่อว่า “Cantantibus organis” ได้ทำให้เธอได้เป็นนักบุญองค์อุปถัมภ์ของการดนตรี (G2)

สรุป A1 + B3.1 B2.3 + F2.2 F3.5.3 F3.2.2 F3.4.6 E1.1 + G2

นักบุญอักแนส พรหมจารีและมรณสักขี องค์อุปถัมภ์ บรรดาลูกของแม่พระ

อักแนส (St. Agnes) มีอายุเพียง 12 ขวบ (A1) เธอถูกฆูดกระซากลากตัวไปให้ยืนอยู่ต่อหน้ารูปปั้นเทพีเนวาในกรุงโรม เพื่อคารวะและถวายกำยาน (F1.3) แต่ด้วยความที่เป็นคริสตชน (B3.1) อักแนสกลับซุ่มมีอมนัสการพระเยซูคริสตเจ้าและทำสำคัญมหากางเขน เมื่อพวกเขาไม่สามารถล่อวงให้เธอเปลี่ยนใจได้ จึงฆูดกระซากลาก เสื้อผ้าของเธอจนขาดวินและปล่อยให้ยืนเปลือยกายอยู่ในกลางถนน (F3.8) ขณะที่ประชาชนต่างเบือนหน้าหนีไม่มอง แต่ปรากฏว่ามีชายหนุ่มคน

หนึ่งซึ่งบังอาจมองเธอด้วยความคิดชั่ว ทันใดนั้นเองสายฟ้าแลบฟาดลงมาทำให้ชายหนุ่มคนนั้นตาบอดทันที สวานน้อยอ๊กแนสถูกบังคับให้แต่งงานกับเศรษฐีหนุ่มคนหนึ่ง (F2.2) เพื่อหลอกให้เธอละทิ้งและเปลี่ยนศาสนา (F1.3) แต่เธอกล่าวว่า “ดิฉันได้ถวายชีวิตและวิญญาณแด่พระคริสตเจ้าเพียงพระองค์ผู้เดียวเพราะพระองค์จะทรงประดับวิญญาณของดิฉันด้วยเพชรพลอยแห่งคุณธรรมอันประเสริฐ” สวานน้อยอ๊กแนสถูกจับตัวไปไว้ในห้องขัง (F3.1) เธอได้แต่สวดภาวนาวอนขอพระพรหรรษาแห่งความเชื่อที่เข้มแข็งในการที่จะผ่านช่วงเวลาอันเลวร้ายนี้ ทำที่สุดพวกทหารได้จุดกระชากลากตัวเธอไปตัดศีรษะที่แทนประหาร เพชฌฆาตใช้ดาบฟันคอของเธอขาดกระเด็น (F3.4.6) เวลานั้นม่านฟ้าเปิดออกทอสุวรรณรงค์ขององค์พระผู้เป็นเจ้าของเจ้ามาอัษฎาภิเศกดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของเธอไปยังสวรรคตสวรรค์ (B2.3) เพื่อรับมงกุฎแห่งการเป็นมรณสักขี การเคารพให้เกียรตินักบุญอ๊กแนสได้เริ่มแพร่หลายตั้งแต่ศตวรรษที่ 4 ทั้งนี้เพราะท่านได้เป็นมรณสักขีตั้งแต่อายุยังน้อยคือเพียง 12 ขวบเท่านั้น (G2)

สรุป A1 + B3.1 B2.3 + F1.3 F3.8 F2.2 F1.3 F3.1 F3.4.6 + G2

นักบุญยูเลียนา

ยูเลียนา (St. Juliana) เป็นชาวครนนิโตเมเดียร์ (อาเซียไมเนอร์) (A1) เป็นฆราวาสผู้ถือศรัทธาศาสนาคริสต์ (B3.1) แต่แล้วมีชายหนุ่มฐานะดีแต่เป็นคนต่างศาสนาได้จัดคนให้มาสู่ขอเธอ (F2.2) แต่เธอตอบว่า “ดิฉันจะแต่งงานกับคนที่เป็นคริสตังเท่านั้น” ภายหลังหนุ่มผู้นี้ได้เป็นผู้ว่าราชการนครนโคเมเดียร์ เขาจึงคิดอุบายออกหมายเรียกตัวยูเลียนาไปที่ศาลใส่ร้ายป้ายสีและหาพยานเท็จเพื่อปรับจำเธอ (F1.1) และจับเธอไปขังไว้ในห้อง (F3.1) แล้วยังเข้าไปทรมานเธออย่างรุนแรง (F3.2) ทำให้ร่างกายของเธอมีบาดแผลหลายแห่งและปล่อยให้เธอนอนเจ็บปวดระบมอยู่ในห้องขัง ขณะเดียวกันนั้นเองยูเลียนาได้ยินเสียงจากฟ้าว่า “ยูเลียนาเอ๋ยจงมานะและกล้าหาญไว้เถิดเราอยู่กับเจ้า” (B2.1) จากคำพูดนี้มีฤทธิ์บันดาลให้บาดแผลทั้งหมดบนร่างกายของเธอหายไปหมด วันรุ่งขึ้นหนุ่มผู้ว่าฯ หันมาใช้วิธีป่าเถื่อนเพื่อโดยสั่งให้จับเธอล่ามโซ่และโยนเข้าไปในกองไฟ (F3.5.2) แต่เปลวไฟเหล่านั้นไม่ทำอันตรายเธอเลย ซึ่งจากอัศจรรย์นี้ทำให้ฝูงชนกว่า 500 คนกลับใจมาเป็นคริสตังทันที (C2.3) หนุ่มผู้ว่าฯ ยิงโกรธและได้สั่งให้มัดตัวเธอแล้วโยนเข้าไปในกระทะน้ำมันที่กำลังเดือด (F3.5.4) แต่น้ำมันที่เดือดพล่านก็ไม่ได้ทำอันตรายต่อเธออีก เหตุการณ์นี้ยิ่งทำให้หนุ่มผู้ว่าฯ คนนี้โกรธเป็นฟืนเป็นไฟรีบสั่งให้เพชฌฆาตมัดมือมัดเท้า (F3.4.1) และตัดศีรษะเธอด้วยดาบทันที (F3.4.6) พวกคริสตังจึงค่อย ๆ หาทางนำร่างของเธอไปบรรจุไว้ในหลุมศพใต้ดินที่เมืองเนเปิลส์ (อิตาลี) และมีวัดหลายแห่งในอิตาลี สเปน และฮอลันดา ที่มีพระธาตุของเธอ

ท่านนักบุญยูเลียนา และที่เมืองเนเปิลส์นั่นเองชาวเมืองส่วนใหญ่ให้เกียรติแต่ท่านนักบุญยูเลียนาเป็นพิเศษด้วย (G2)

สรุป A1 + B3.1 B2.1 + F2.2 F1.1 F3.1 F3.2 F3.5.2 C2.3 F3.5.4 F3.4.1 F3.4.6 + G2

นักบุญซีโมน อัครสาวก (ผู้รักชาติ) องค์อุปถัมภ์ช่างฟอกหนัง

นักบุญซีโมน (Simon the Zealot) อยู่ในรายชื่ออัครสาวกอันดับที่ 11 (B3.2) และเป็นที่รู้จักมากนักเพียงแต่ทราบที่ท่านเกิดที่เมืองคานาและมีสมญานามว่า “ผู้รักชาติ” (A1) จากบันทึกหนังสือประวัตินักบุญในสมัยแรก ๆ นั้น บอกเราว่านักบุญซีโมนแห่งเมืองคานาเป็นคนหนึ่งในจำนวนอัครสาวกทั้ง 12 องค์ที่ติดตามใกล้ชิดองค์พระเยซูคริสตเจ้า (B1) ท่านไปประกาศพระวรสารในอียิปต์แล้วสมทบกับนักบุญยูดาเดินทางไปเปอร์เซีย (D1) ที่นี้ท่านได้โปรดศีลล้างบาปแก่ภริยาและชาวเมืองอีก 60-100 คน (C2.2) พวกเขาสนใจเต็มใจมีความอิจฉาจึงได้จับตัวท่านทั้งสอง (F3.1) ไปที่วิหารแห่งดวงอาทิตย์ ณ ที่นั้นซีโมนได้ยินเสียงหนึ่งบอกกับท่านว่า “เราจะช่วยเจ้าออกจากวิหารและจะทำลายวิหารหลังนี้ให้ลงมาทับพวกเขา” (B2.1) ซีโมนจำเสียงนั้นได้ จึงวิงวอนว่า “พระเจ้าข้าโปรดดพระอาญาก่อน บางทีในพวกเขาเหล่านี้อาจมีบางคนจะกลับใจ” บัดนั้นมีทูตสวรรค์องค์หนึ่งประจักษ์ (B2.3) “มาพูดกับท่านทั้งสองว่า “จงเลือกเอาท่านจะรับการเป็นมรณสักขี หรือจะให้ทำลายคนธรรมดาเหล่านี้” ท่านทั้งสองตอบว่า “โปรดทรงพระเมตตาต่อประชากรของพระองค์เถิด ส่วนข้าพเจ้าพร้อมที่จะถวายเกียรติมิ่งมงคลแต่พระองค์พระเจ้าข้า ข้าพเจ้ายินดีทำตามน้ำพระทัย” พวกเขาสนใจเต็มใจเหล่านั้นทั้งที่ได้ยินคำกล่าวนี้ แต่กลับสั่งให้จับท่านทั้งสองถวายเป็นบูชาแด่เทพเจ้าแห่งดวงอาทิตย์ (F1.3) ขณะที่ซีโมนยืนอยู่ต่อหน้ารูปปั้นต่าง ๆ ท่านอุทานขึ้นว่า “นี่เป็นแค่สิ่งเท็จเทียมและมันมีปีศาจสิงอยู่” ทันใดนั้นจิตชั่วร้ายและปีศาจต่าง ๆ ก็ออกจากรูปปั้นพวกนั้นและมันทำให้รูปปั้นแตกกระจาย ต่อหน้าต่อตาคนธรรมดาเหล่านั้นจึงวิ่งกรูกันเข้าทำร้ายอัครสาวกทั้งสอง เล่ากันว่าท่านอธิษฐานภาวนาให้กับผู้ที่ทำร้ายท่าน (F4) แต่พวกเขาฆาตกรรมก็ไม่หยุดยั้งที่จะประหารท่านท่านอัครสาวกซีโมนถูกจับขังกับพื้นและใช้เลื่อยตัดที่ข้อมือและข้อเท้า (F3.4.1) เลือดไหลจนหมดตัว

สรุป A1 + B3.2 B1 B2.1 B2.3+ D1 C2.2 F3.1 F4 F3.4.1

นักบุญสเตเฟน ปฐมมรณสักขี

เด็กหนุ่มสเตเฟนเป็นเหมือนดวงไฟของพระจิต นักบุญลูกาได้เล่าให้เราฟังถึงสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่ทำให้นักบุญสเตเฟนเป็นอนุสงฆ์ (กจ 6:1-6) (B3.2) เนื่องจากพระศาสนจักรในสมัยเริ่มแรกนั้นได้มีความตึงเครียดระหว่างคน 2 กลุ่ม คือ พวกที่มีพื้นเพเดิมที่อยู่ในประเทศปาเลสไตน์กลุ่มหนึ่ง และพวกที่มาจากนอกประเทศปาเลสไตน์อีกกลุ่มหนึ่ง ความตึง

เครียดนี้ทำให้แต่ละกลุ่มปิดตนเองไม่ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน บรรดาอัครสาวกผู้รู้ตัวเองดีว่าตนมีหน้าที่ในการสร้างเอกภาพและคอยเชื่อมประสานรอยร้าวของการแตกแยก จึงได้มอบหน้าที่ให้กับพวกอนุสงฆ์ให้เป็นคนคอยจัดการเรื่องต่าง ๆ และมีหน้าที่เทศน์สอนด้วย นักบุญสเตเฟนไม่ได้จำกัดหน้าที่ของตนเฉพาะในเรื่องการให้บริการและเรื่องกิจการเมตตาเท่านั้น แต่ท่านได้ลงมือประกาศพระวาจาของพระเจ้าด้วยตนเอง ในหนังสือกิจการอัครสาวกได้บันทึก “คำปราศรัย” (C2.2) ของท่านซึ่งเปรียบเสมือนเป็นบทความของศาสนาคริสต์บทแรกที่สื่อความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับพันธสัญญาเดิม ซึ่งความสัมพันธ์นี้อาจจะเป็นรูปแบบของบรรดาผู้ประกาศพระวรสารรุ่นแรก ๆ ด้วย นักบุญสเตเฟนนอกจากจะเป็นอนุสงฆ์และผู้ปกป้องศาสนาคนแรกแล้ว ท่านนับเป็นมรดกสักขีองค์แรกของพระศาสนจักรอีกด้วย อันที่จริงเพราะความมีใจร้อนรนของท่านเองที่พวกผู้ฟังไม่สามารถทนต่อการตักเตือนของท่าน (F1) เรื่องเล่าถึงการทรมานของนักบุญสเตเฟน (F3) ที่นักบุญลูกาได้เล่าให้เราฟังนั้นเป็นการถอดแบบมาจากเรื่องพระทรมานของพระเยซูคริสต์เจ้าขณะที่กำลังจะสิ้นพระชนม์ ซึ่งนักบุญสเตเฟนก็ได้ให้อภัยแก่พวกเพชฌฆาตด้วย (F4)

สรุป B3.2 + C2.2 F1 F3 F4

นักบุญโปลีคาร์ป พระสังฆราชและมรดกสักขี

นักบุญอีเรเน ในหนังสือ Adv. Haer. III. 3, 4 ได้เขียนถึงนักบุญโปลีคาร์ป (St. Polycarp) ไว้ดังนี้ “ท่านเป็นสานุศิษย์ของอัครธรรมทูต (นักบุญ ยอห์น) และได้รู้จักมักคุ้นกับหลายคนที่ได้แลเห็นพระคริสตเจ้า (A1) และเป็นอัครธรรมทูตยอห์นเองที่แต่งตั้งท่านโปลีคาร์ปขึ้นเป็นพระสังฆราช (B3.2) แห่งเมืองสมอร์นา” ท่านโปลีคาร์ปได้ให้การต้อนรับท่านอิกญาซีโอ (นักบุญ) ที่เมืองของท่าน และขณะที่ท่านทั้งสองกำลังเดินทางมุ่งหน้าไปสู่กรุงโรมเพื่อหารือกับสมเด็จพระสันตะปาปาอานีเซตัสเกี่ยวกับพิธีกรรมและการฉลองปัสกา ท่านอิกญาซีโอรู้สึกถึงในความคิดดีดีของท่านโปลีคาร์ปอย่างมากและได้กล่าวคำสดุดีถึงท่านไว้ว่า “เป็นนายชุมพบาลที่ดี ที่มีความเชื่อไม่สั่นคลอน และเป็นนักต่อสู้ที่เข้มแข็งของพระคริสตเจ้า”(G2) และที่กล่าวว่าท่านเป็น “นักต่อสู้ที่เข้มแข็ง” เนื่องจากว่าท่านโปลีคาร์ปแม้จะมีอายุได้ 86 ปีแล้วก็ตาม ท่านได้แสดงถึงความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจขณะที่อยู่บนกองไฟ (F3.5.1) เพื่อรับมงกุฎแห่งมรดกสักขี ณ สนามกีฬาของเมืองสมอร์นา ราว ค.ศ.155 ในสมัยของจักรพรรดิมาร์คัส ออริอุส เพราะท่านโปลีคาร์ปไม่ยอมนมัสการเทพพระเจ้าของพวกโรมัน (F1.3) ซึ่งท่านอิกญาซีโอได้เห็นเหตุการณ์นี้ด้วยตาของตัวเอง ก่อนที่ท่านโปลีคาร์ปจะถูกเผาทั้งเป็นนั้น ท่านถูกทุบตีจนสะบักสะบอม (F3.2.1) แต่ท่านมิได้ปริปากบ่น ตรงกันข้ามท่านกลับขับร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้าจนลมหายใจสุดท้ายบนกองไฟนั้น

สรุป A1 + B3.2 + F3.5.1 F1.3 F3.2.1 + G2

นักบุญแฮร์เมนเนยิลด์

ท่านแฮร์เมนเนยิลด์ (St. Hermenegild) เป็นราชโอรสของกษัตริย์เลโอวิยีลด์แห่งสเปน (Leovigild King of Spain) กษัตริย์ของพวกวิดิโกธส์ (Vidigothic) แถวคาบสมุทรไอบีเรีย ท่านแฮร์เมนได้แต่งงานกับอินกอนด์ (Ingund) ซึ่งเป็นผู้มีความเชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้าและเป็นราชธิดาของกษัตริย์ซิกเบอร์ต แห่งออสเตรเชีย (อาณาจักรโบราณ) (A1) ต่อมาแฮร์เมนก็ได้เป็นคาทอลิกตามภรรยาของท่าน (B3.1) แต่พระราชบิดาของท่านทรงประสงค์ให้ราชโอรสและลูกสะใภ้ต้องมานับถือลัทธิเฮเรติก (F2.1) ท่านแฮร์เมน กล่าวว่า “ท่านพ่อครับ ความผิดของลูกต่อท่านพ่อคือความเชื่อของลูก ถ้าอย่างนั้นลูกขอยืนยันว่าลูกเป็นโรมันคาทอลิกและสำหรับลูกมีปากเดียวก็น้อยเกินไปที่จะยืนยอและถวายเกียรติแด่องค์พระผู้เป็นเจ้า ขอท่านพ่อเขียนตีหรือฉีกร่างกายลูกเป็นชิ้น ๆ เพื่อบาดแผลเหล่านั้นจะเป็นดังปากเพื่อที่จะถวายเกียรติและสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า” ท่านแฮร์เมนไม่ยอมรับปังที่สมณะของเฮเรติกนำมาส่ง พระราชบิดาทรงกริ้วอย่างยิ่งมีรับสั่งให้ทหารไปฆ่านางราชโอรสในคุก (F3.1) เพชฌฆาตได้ตัดศีรษะของท่านด้วยขวาน (F3.4.6) ท่านแฮร์เมนสิ้นใจเป็นมรณสักขีในค่ำวันเสาร์ศักดิ์สิทธิ์ ปี ค.ศ. 585 (G1)

สรุป A1 + B3.1 + F2.1 F3.1 F3.4.6 + G1

นักบุญอันดรูว์ อัศวิน องศ์อุปถัมภ์ของชาวประมง

นักบุญอันดรูว์ (St. Andrew) น้องชายของเปโตร เป็นชาวประมงที่เบธไซดาในกาลิลี (A1) ท่านและพี่ชายพร้อมด้วยยากอบ บุตรเศเบดีและยอห์น ผู้เป็นน้องชาย จึงนับได้ว่าท่านอันดรูว์เป็นศิษย์คนแรกของพระเยซูเจ้า (B3.2) อันดรูว์ มีชื่อมาจากภาษากรีก ซึ่งหมายความว่า “สมเป็นชายชาติบุญชู” พวกท่านใช้ชีวิตร่วมกับพระองค์ทั้งวันทั้งคืน อย่างไรก็ดีการเข้าเป็นศิษย์จริง ๆ ของอันดรูว์ นั้นเริ่มนับตั้งแต่วันที่พระเยซูเจ้าพบท่านพร้อมกับเปโตรที่ชายฝั่งทะเลสาบกาลิลี (B1) และทรงเรียกทั้งสองคนตรัสว่า “จงตามเรามาเถิดเราจะทำให้ท่านเป็นชาวประมงหามนุษย์” (มก 1:17) การเดินทางประกาศพระวรสารและข่าวดี (D1) ของอันดรูว์ทำให้ข้าหลวงโรมันแห่งเมืองปาตริสโซเกิดความอิจฉา และไม่พอใจที่ประชาชนให้ความสนใจอันดรูว์และเขาเกรงว่าประชาชนจะแข็งข้อ จึงสั่งให้จับอันดรูว์มา (F3.1) ทรมานทุกรูปแบบ และที่สุดท่านอันดรูว์จึงถูกจับตรึงกางเขนเป็นตัวอักษรไขว้ (X) (F3.3) และเมื่อเพชฌฆาตนำท่าน มาถึงแดนประหาร ท่านได้ขับเพลงสดุดีแต่ไม่กางเขนว่า “โอ้ไม่กางเขนที่ข้าฯ ประารถนา ที่ข้าฯ รัก ที่ข้าฯ แสวงหาและอยากได้เป็นที่สุด บัดนี้ข้าฯ กำลังเดินเข้าไปหาเจ้าด้วยความมั่นใจและความปิติยินดี ขอเจ้าจงช่วย แยกข้าฯ ออกจากมนุษยโลก และนำข้าฯ ไปเข้าเฝ้าพระอาจารย์เจ้าของข้าฯ ด้วย เพื่อว่าองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้ได้ทรงไถ่ข้าฯ โดยผ่านทางเจ้าฯ จะได้ทรงต้อนรับข้าฯ โดยผ่านทางเจ้าอีกเช่นเดียวกันด้วยเทอญ” มีเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมาว่า ขณะที่อันดรูว์ถูกตรึงนั้นท่านยังไม่ตายทันที ท่านยังมีชีวิตบนกางเขนนั้นอีก 2 วัน

พลางกล่าวเตือนใจสัตบุรุษที่ล้อมรอบท่านให้มั่นคงในความเชื่อและให้น้อมรับทุกขัทธิธรรมในปัจจุบันเพื่อสมจะได้รับชีวิตนิรันดร จากนั้นไม่นานนักท่านอนดรูว์ก็สิ้นใจไปอยู่กับพระเยซูเจ้าองค์พระอาจารย์เจ้าที่เขารักบนสวรรค์ (G1)

สรุป A1 + B3.2 B1+ D1 F3.1 F3.3 + G1

นักบุญบาร์บารา องค์อุปถัมภ์ผู้ต้องขังทั้งหลาย

บาร์บารา (St. Barbara) ได้เติบโตขึ้นมาในแบบของคนต่างศาสนา (A1) เธอเป็นหญิงสาวที่สวยงามมีเจ้าชายหลายคนมาติดต่อกับบิดาของเธอเพื่อจะขอเธอแต่งงานแต่บาร์บาราปฏิเสธ (F2.2) บิดาของเธอรู้สึกเสียหน้าจึงได้สร้างหอคอยและกักขังเธอให้อยู่แต่บนหอคอยนั้น เพราะเธอไม่ยอมแต่งงานกับใครเลย เธอได้ใช้เวลาทั้งหมดในการอธิษฐานภาวนา ศึกษาพระธรรม คำสอน และสวดภาวนาอย่างขยันขันแข็ง (B3.1) เมื่อบิดามาทราบภายหลังว่าบาร์บาราได้ทำพิธีล้างบาปเป็นคริสตชนแล้วเขายิ่งโกรธมากและชักดาบจะตัดศีรษะลูกสาวของตนเองแต่องค์พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงช่วยเธอไว้ ภายหลังบิดาจึงนำตัวบาร์บาราไปมอบยังศาลเพื่อรับการตัดสิน โดยท่านผู้พิพากษาได้ออกคำสั่งให้บาร์บาราเลือกว่าจะกราบไหว้พระเท่จเทียม (F1.3) หรือจะรับความตาย บาร์บาราตอบอย่างกล้าหาญว่า “ดิฉันตัดสินใจแล้วที่จะถวายชีวิตแด่องค์พระผู้เป็นเจ้า เทียงแท้แต่เพียงพระองค์เดียว” ผู้พิพากษายิ่งโกรธมากขึ้นเพราะมีผู้คนมาร่วมฟังการตัดสินเป็นจำนวนมาก เขารู้สึกเหมือนถูกตบหน้าอย่างแรงจึงสั่งให้ทหารนำตัวบาร์บาราไปตัดศีรษะนอกเมือง (F3.4.6) มีเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมาว่าบิดาของเธอได้ขออนุญาตผู้พิพากษาที่จะเป็นผู้ตัดศีรษะของลูกสาวตัวเอง ผู้พิพากษาก็อนุญาต โดยให้มีเพศฆราวาสและทหารอีกจำนวนหนึ่งร่วมคุมตัวบาร์บาราไปด้วย พวกเขาได้นำตัวเธอไปที่เนินเขา ณ ที่นั่นทั้งบิดาและเพศฆราวาสได้ลงมือตัดศีรษะของบาร์บารา ขณะที่เธอคุกเข่าอธิษฐานภาวนาต่อองค์พระผู้เป็นเจ้า เธอกล่าวออกมาว่า “ข้าแต่องค์พระผู้เป็นเจ้าขอทรงโปรดอภัยต่อบิดาของลูกและคนเหล่านี้ด้วยเทอญ” (F4) และทันใดนั้นเองได้เกิดเปลวไฟพุ่งลงมาจากท้องฟ้าและเผาผลาญคนเหล่านั้นรวมทั้ง บิดาของเธอด้วย บาร์บาราสิ้นใจเพื่อยืนยันความเชื่อเป็นมรณสักขีในปี ค.ศ. 235 (G1)

สรุป A1 + B3.1 + F2.2 F1.3 F3.4.6 F4 + G1

นักบุญวินเซนต์ สังฆานุกรและมรณสักขี (ส่วนวันที่ 2)

วินเซนต์ (St. Vincent) เกิดที่ประเทศสเปน (A1) ท่านมีความเชื่อที่มั่นคงและหนักแน่นในคำสอนของพระศาสนจักร ท่านได้รับการอบรมสั่งสอนด้านเทววิทยาอย่างดีและได้บวชเป็นสังฆานุกร (B3.2) จากบิชอปวาเลเรียมูส แห่งซาราโกซา เมื่อวินเซนต์เป็นสังฆานุกรแล้ว เรียกได้ว่าเป็นมือขวาของบิชอปวาเลเรียมูส รัชใช้พระศาสนจักรท้องถิ่นอย่างทุ่มเท ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษให้ไปเทศน์สอนข้อความเชื่อแก่ประชาชน (C2.2) สังฆานุกรวินเซนต์มีบทบาทอย่างมากในการ

ช่วยงานของบิชอปทำหน้าที่อภิบาลสังฆมณฑลแทนบิชอปในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานปกครองหรืองานสงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยากต่าง ๆ ในที่สุดการเบียดเบียนศาสนาก็เกิดขึ้นจนได้ จักรพรรดิออกคำสั่งจับบิชอปวาเลอริอุสและสังฆานุกรวินเซนต์ (F3.1) โดยนำตัวไปที่วาเลนเซียเพื่อพิพากษาคดี โดยขอหาปลุกระดมประชาชนให้ต่อสู้ต่างต่อจักรพรรดิ (F1.1) จักรพรรดิสั่งให้ผู้พิพากษาทำทุกวิถีทางเพื่อลงโทษสังฆานุกรวินเซนต์ เพราะความเชื่อของท่านวินเซนต์จึงถูกอำนาจมืดตัดสินให้จำคุกได้รับการทรมานอย่างสาหัส ให้นอนลงบนเศษกระเบื้องแหลมคม (F3.4.3) ถูกทุบตีด้วยกระบองซ้ำแล้วซ้ำอีก (F3.2.1) ท่านวินเซนต์มีบาดแผลเต็มตัวหายใจรวยริน แต่ท่านไม่หยุดที่จะอธิษฐานภาวนาอภัยโทษให้กับทุกคนที่ทำร้ายท่าน (F4) แล้วค่อย ๆ สิ้นใจในที่สุด พระศาสนจักรเคารพให้เกียรติท่านอย่างแพร่หลายทั้งในพระศาสนจักรตะวันตกและตะวันออก ชื่อของท่านได้รับการจารึกไว้ในบทเร้าวิงวอนนักบุญทั้งหลาย และชาวฝรั่งเศสยกย่องท่านให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของชาวสวนองุ่นอีกด้วย (G2)

สรุป A1 + B3.2 + C2.2 F3.1 F1.1 F3.4.3 F3.2.1 F4 + G2

นักบุญบลาซีโอ บิชอปและมรณสักขี

บลาซีโอ (St. Blasio) เป็นชาวอารเมเนีย (A1) ในฐานะที่ท่านเป็นบิชอปของเมืองเซบาสเต (B3.2) (เวลานี้คือเมืองซีบุสใน ประเทศตุรกี) ในสมัยจักรพรรดิซีซีนิอุส นับเป็นอีกช่วงเวลาหนึ่งของการเบียดเบียนศาสนา โดยจักรพรรดิมีคำสั่งให้อาครีโกลาซึ่งเวลานั้นมีตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการไปเชิญบิชอปบลาซีโอให้มาที่ศาล โดยผู้ว่าราชการได้พยายามพูดเกลี้ยกล่อมให้ท่านบลาซีโอปฏิเสธความเชื่อ (F1.3) แล้วจักรพรรดิได้กำชับและสั่งห้ามสอนเรื่องพระเยซูคริสต์แก่คนอื่น ๆ แต่ท่านบลาซีโอตอบปฏิเสธ โดยย้ำว่านี่คือข่าวดีของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าที่ต้องประกาศออกไป ทั้งจักรพรรดิและผู้ว่าราชการโกรธมากจึงสั่งให้ลงโทษในข้อหาปลุกปั่นประชาชนให้กระด้างกระเดื่องต่อจักรพรรดิ (F1.1) ท่านบลาซีโอจึงถูกทรมานอย่างสาหัสร่างกายเต็มไปด้วยบาดแผล แต่จิตใจของท่านยังคงแข็งแกร่งไม่ยอมละทิ้งความเชื่อที่มีต่อพระเจ้าผู้เป็นเจ้า ที่สุดบิชอปบลาซีโอจึงถูกตัดศีรษะ (F3.4.6) เป็นมรณสักขีที่ยืนยันความเชื่อในองค์พระเจ้าผู้เป็นเจ้า มีเรื่องเล่าว่าวันหนึ่งมีเด็กคนหนึ่งถูกก้างปลาติดคอหายใจติด ๆ ชัด ๆ เกือบจะตายอยู่แล้ว แม่ของเด็กและพวกญาติ ๆ ต่างพากันวิงวอนให้ท่านบลาซีโอช่วยเหลือแล้วก็หายเป็นปกติ จึงมีธรรมเนียมปฏิบัติอันหนึ่งที่แพร่หลายคือ เมื่อมีใครเป็นโรคที่คอหรือได้รับอันตรายบริเวณลำคอ บาทหลวงจะจุดเทียนเสก 2 เล่ม นำมาใกล้ ๆ บริเวณลำคอของผู้ป่วยและสวดภาวนาว่า “เดชะคำเสนาอวิงวอนและบุญกุศลของท่านนักบุญบลาซีโอขอพระเจ้าโปรดให้หายสิ้นจากโรคร้ายที่คอด้วยเทอญ” การเคารพให้เกียรติท่านนักบุญบลาซีโอจึงเป็นที่แพร่หลายอย่างมาก (G2)

สรุป A1 + B3.2 + F1.3 F1.1 F3.4.6+ G2

นักบุญดิมฟนา องค์อุปถัมภ์ผู้ป่วยโรคทางสมอง

ดิมฟนา (St. Dymphna) เกิดในศตวรรษที่ 7 บนเกาะไอร์แลนด์ บิดาชื่อเดมอน เป็นบุคคลชั้นนำ มั่งคั่ง ร่ำรวย มีอิทธิพล และเป็นผู้มีหน้ามีตาในสังคม เดมอนเป็นคนต่างศาสนาส่วนมารดาของดิมฟนาเป็นสตรีที่สวยงามเป็นคริสตชนที่มีใจศรัทธาร้อนรนยิ่งนัก และเมื่อดิมฟนาอายุได้ 14 ขวบ มารดาของเธอล้มป่วยและสิ้นใจในเวลาต่อมา (A1) บิดาของเธอเสียใจมาก คิดมาก และเครียดจัด จนกลายเป็นโรคประสาทหลายครั้งมีอาการคุ้มดีคุ้มร้าย ประสาทหลอน ชอบทำร้ายร่างกายและจะล่วงเกินดิมฟนาหลายครั้ง (F2.1) จึงเป็นเหตุให้เธอต้องหนีออกจากคฤหาสน์ไปพร้อมกับเพื่อน 2 คน บิดากับพวกสมนุรรับใช้ของเขาได้ออกติดตามค้นหาตัวดิมฟนาอย่างไม่ลดละ จนที่สุดพวกเขาได้พบว่าดิมฟนาได้ไปขออาศัยอยู่ที่บ้านนักบวชหญิงแห่งหนึ่งและเมื่อเดมอนได้พบดิมฟนาจึงบอกให้เธอลับไปอยู่ที่คฤหาสน์ตามเดิม แต่เธอปฏิเสธและบอกกับบิดาว่าเธอตั้งใจถวายชีวิตรับใช้พระเป็นเจ้าและจะอุทิศตนเป็นผู้รับใช้ในบ้านนักบวชหลังนี้ บิดาโกรธมากชักดาบออกมาฟันที่คอของดิมฟนา (F3.4.6) เธอค่อย ๆ ล้มลงก่อนสิ้นใจ เธอได้ภาวนาขอต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าได้โปรดประทานการอภัยต่อบิดาของเธอ (F4) และเชื่อกันว่าในขณะนั้นเองเดมอนซึ่งเป็นบิดาของเธอ ก็หายจากโรคประสาทและอาการจิตหลอนต่าง ๆ ทันที ดิมฟนาได้มอบดวงวิญญาณและคืนลมหายใจแด่องค์พระผู้เป็นเจ้าอย่างสงบท่ามกลางหมู่คณะ (G1)

สรุป A1 + F2.1 F3.4.6 F4 + G1

นักบุญลูเชีย พรหมจารีและมรณสักขี องค์อุปถัมภ์ผู้ป่วยด้วยโรคตา

ลูเชีย (St. Lucy) พรหมจารีและมรณสักขี เกิดที่ชีราคูซา ในเกาะซิซิลี ประเทศอิตาลี (A1) ชั้นแรกมารดาของเธออยากให้เธอแต่งงาน แต่เนื่องจากนางได้ล้มป่วยนางจึงไปกับลูเชียเพื่อไปสวดวอนขอที่หน้าหลุมศพของนักบุญอาคาทานางก็หายป่วยอย่างอัศจรรย์ด้วย จึงทำให้นางยอมทำตามน้ำพระทัยของพระเจ้าด้วยการอนุญาตให้ลูเชียเลือกทางดำเนินชีวิตด้วยตนเอง และลูเชียเลือกที่จะถือสิดเพื่ออุทิศชีวิตทำงานของพระเจ้า (B3.1) มีช้านานมีชายหนุ่มคนหนึ่งที่มาปกป้องลูเชีย (F2.2) และเขาสังเกตเห็นว่าลูเชียหันหลังให้กับหนทางชีวิตคู่ฝ่ายโลก และมุ่งอุทิศตัวเพื่อกิจการศาสนา ที่สุดชายหนุ่มคนนั้นก็รู้ว่าลูเชียเป็นคริสตชน เขาจึงใส่ร้ายเธอและไปฟ้องกล่าวโทษเธอต่อศาลสูง (F1.1) ช่วงเวลานั้นตรงกับสมัยของจักรพรรดิโอเกลเซียน ที่ทำการเบียดเบียนพระศาสนจักรคาทอลิกอย่าง รุนแรงมาก ลูเชียยืนยันความเชื่อและการตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวตามความเชื่อและศรัทธาต่อพระเยซูเจ้าของเธอ เจ้าหน้าที่บ้านเมืองพยายามบังคับให้เธอ ละทิ้งความเชื่อ (F1.3) พวกเขาจุดไฟล้อมรอบตัวเธอ (F3.5.2) เพราะคิดว่าเธอจะยอมทิ้งความเชื่อ แต่ไฟมิได้ทำอันตรายต่อเธอเลย และเขาถามเธอว่า “พระจิตเจ้าสถิตอยู่ในตัวเธอหรือ?” เธอตอบว่า

“ผู้ใดที่มีใจบริสุทธิ์ก็เป็นที่สถิตของพระจิตเจ้า” ที่สุดลูเซียถูกตัดสินประหารชีวิตเพชฌฆาตเอาดาบแทงทะลุหน้าอกของเธอ (F3.4.4) แต่เธอมิได้ตายทันที จนกระทั่งเมื่อบาทหลวงโปรตุเกสให้แล้วลูเซียจึงสิ้นลมหายใจ และมอบดวงวิญญาณแด่องค์พระผู้เป็นเจ้าอย่างสงบในวันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 304 (G1) ชื่อเสียงของนักบุญลูเซีย เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในเกาะซิซิลี เฉพาะอย่างยิ่งที่ซีราคูซา และ ที่นี้เองนักโบราณคดีได้ค้นพบร่องรอยที่ทำให้สามารถ ยืนยันได้ว่าการเคารพให้เกียรติแก่นักบุญองค์นี้ได้เริ่มมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 5 แล้ว คือมีตัวหนังสือ บนหลุมฝังศพของเธอในกาตาคอมบี และพระศาสนจักร ได้ใส่ชื่อของเธอใน “บทภาวนารวิงวอน” ด้วย (G2)

สรุป A1 + B3.1 + F2.2 F1.1 F1.3 F3.5.2 F3.4.4 + G1 G2

นักบุญยอห์น เบอกรมันส์ องค์อุปถัมภ์เด็กผู้ช่วยจารีตพิธีทางศาสนา

นักบุญยอห์น เบอกรมันส์ (St. John Berchmans) เกิดที่เมืองดีสต์ เมืองเล็ก ๆ แห่งหนึ่งในประเทศเบลเยียม ในปี ค.ศ. 1599 ยอห์นเป็นบุตรหนึ่งในห้าคนของครอบครัว และมีพี่น้อง 3 คนที่ได้สมัครเข้าเป็นนักบวช ในวัยเด็กยอห์นชอบไปร่วมพิธีมิสซาและรักการสวดสวดประจำเป็นชีวิตจิตใจ (A1) ต่อมาเมื่อท่านโตขึ้นได้สมัครเข้ารับการอบรมเพื่อบวชเป็นพระสงฆ์คณะเยสุอิต (B3.2) ที่เมือง Mechlin ในปี 1616 และได้เดินทางด้วยเท้าเป็นเวลา 10 สัปดาห์ไปยังกรุงโรมเพื่อศึกษาต่อ หลังจากเรียนวิชาปรัชญาได้ 3 ปี ท่านได้รับเลือกให้เข้าร่วมการอภิปรายต่อสาธารณชน ขณะนั้นอายุเพียง 22 ปีเท่านั้น ก่อนการอภิปรายสิ้นสุดลงท่านเกิดล้มป่วยโดยกะทันหันในค่ำวันที่ 12 สิงหาคม 1621 ท่านได้จับสวดสวดประจำ ไม่กางเขน และหนังสือพระวินัย กุมไว้ในมืออย่างแน่นหนาไม่ปล่อยวาง พลังกล่าวว่า “สิ่งที่มีค่ามากที่สุดในชีวิตของข้าพเจ้า มีแค่สามสิ่งนี้เท่านั้น และด้วยสามสิ่งนี้ ข้าพเจ้าขอตายด้วยความยินดี” (C1.3) แล้วท่านก็ได้สิ้นลมหายใจและมอบดวงวิญญาณของท่านแด่องค์พระผู้เป็นเจ้าในขณะที่ดวงตายังเพ่งมองอยู่ที่ของสามสิ่งนั้น (G1) ในปี ค.ศ. 1888 สมเด็จพระสันตะปาปาเลโอ ที่ 13 ได้ทรงสถาปนาท่านเป็นนักบุญอย่างสมเกียรติ (G2)

สรุป A1 + B3.2 + C1.3 + G1

นักบุญเอลิซาเบธ แห่งโปรตุเกส

นักบุญเอลิซาเบธ แห่งโปรตุเกส (St. Elizabeth of Portugal) เป็นบุตรของคอนสแตนซาแห่งซิซิลีและเป็นหลานของนักบุญ เอลิซาเบธ แห่งฮังการี บิดาของท่านเป็นกษัตริย์ของแคว้นอารากอน (A1) ในเวลาต่อมาบิดายกเอลิซาเบธหรือที่มักเรียกกันติดปากว่า อีซาเบลลา ให้เป็นภรรยาของ ดีโอนีจี กษัตริย์แห่งประเทศโปรตุเกสในขณะที่เธอมีอายุเพียง 12 ปีเท่านั้น และเธอมีบุตร 2 คน แต่ชีวิตที่เกะกะเกรไม่เรียบร้อยของพระสวามีของเธอทรมานจิตใจเธอมาก ยิ่งกว่านั้นในระหว่างพวกญาติด้วยกันก็เกิดการทะเลาะเบาะแว้งจนถึงกับจับอาวุธขึ้นต่อสู้กันเองอยู่เนือง ๆ เอลี

ซาเบรทำหน้าทีเป็นผู้นำผู้ไกลเกลี่ยอยู่เสมอจนได้สมญาว่า “เทวดาแห่งสันติภาพ” (C3.1) เวลาที่พระสวามีของเธอกำลังจะสิ้นใจ เธอได้เฝ้าดูแลเอาใจใส่อย่างดีที่สุด และเมื่อพระสวามีของเธอสิ้นใจแล้วนั้น เธออยากเข้าเป็นนักบวชในคณะของนักบุญคลาราแต่ไม่ได้รับอนุญาต อย่างไรก็ตามเธอ มิได้ทิ้งความตั้งใจนี้จึงดำเนินชีวิตตามแบบอย่างนักบวชจริง ๆ แม้ว่าจะอยู่ในพระราชวังก็ตาม (C1.6) ต่อมาเธอได้สมัครเข้าเป็นนักบวชชั้นที่สามในคณะฟรังซิสกัน (B3.2) ในยุคก่อนมีตั้งนี้ต้อง คืนทรัพย์สินที่ตนได้มาโดยทางทุจริตผิดยุติธรรมแก่เจ้าของ ดำเนินชีวิตคริสตชนอย่างดี ประพฤติ ตัวสุภาพเรียบร้อย ถวายปฏิญาณถือฤทธิกุศลความนบนอบ ฤทธิกุศลความบริสุทธิ์ตามฐานแห่ง ชีวิตของแต่ละคน และถือปฏิบัติความยากจนในชีวิตประจำวัน ไม่ติดใจในทรัพย์สินฝ่ายโลก ห้าม จับอาวุธสงครามด้วย เธอเด่นมากในเรื่องความศรัทธาภักดี ความยากจน และความรักเมตตา (C1.1)

สรุป A1 + B3.2 + C3.1 C1.6 C1.1

นักบุญฟิลิป เนรี องค์อุปถัมภ์กรุงโรม

นักบุญฟิลิป เนรี (St. Philip Neri) เกิดที่เมืองฟลอเรนซ์ในปี ค.ศ. 1515 ครอบครัวของท่านยากจนมาก ๆ แต่ฟิลิปเป็นคนฉลาดหลักแหลมและขยัน ท่านจึงเดินทางไปรับจ้างสอน หนังสือให้เด็กสองคนในกรุงโรม (A1) และท่านยังได้เริ่มงานด้วยการเยี่ยมโรงพยาบาลทั้งหลายใน กรุงโรม ท่านช่วยคนเจ็บป่วยที่ยากจน (E1.2) และท่านได้รวบรวมเยาวชนขึ้นกลุ่มหนึ่ง ซึ่งท่านมี ความต้องการที่จะเจริญชีวิตนักบวชที่เข้มข้นและได้กลายเป็นคณะโอราตอรีโอ (E2.3) พวกนี้ใช้ ชีวิตในการฟังพระวาจาของพระเจ้า ขับร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า (C1.3) และประกอบกิจเมตตา ต่าง ๆ หลังจากที่ท่านได้บวชเป็นพระสงฆ์แล้ว (B3.2) ก็ได้ช่วยเหลือเด็ก ๆ ที่มีปัญหา คนเจ็บป่วย คนยากจนในกรุงโรมเป็นจำนวนมาก ฟิลิปยังได้ตั้งคณะแห่งการสวดภาวนา ตั้งกลุ่มพระสงฆ์ นักเทศน์ และกลุ่มพระสงฆ์นักอบรมฝึกสอนเยาวชน (C2.1) ตัวท่านเองรักษานด้านเยาวชนโดยให้ การอบรมในเรื่องต่าง ๆ โดยผ่านคำแนะนำและการเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตของท่าน จึงได้ส่งผลให้พลเมืองกรุงโรมเวลานั้นได้รักและปรนนิบัติพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของมากยิ่งขึ้น ที่สุดแล้ว ฟิลิป เนรี ถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. 1595 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E1.2 E2.3 C1.3 C2.1 + G1

นักบุญเฮนรี ที่ 2

เฮนรี ที่ 2 (St. Henry II) ดยุคแห่งแคว้นบาวาเรียได้กลายเป็นจักรพรรดิของ อาณาจักรตะวันตกเมื่อมีอายุได้เพียง 29 ปี (A1) พระองค์เป็นฆราวาส (B3.1) ที่ให้ความสนใจ อย่างมากต่อผลประโยชน์ของพระศาสนจักร คือภายในอาณาจักรพระองค์ได้ทรงพยายามรื้อฟื้น ชีวิตคริสตชน (C3.2) และส่วนภายนอกอาณาจักรนั้นพระองค์ได้ส่งเสริมพวกธรรมทูต (C3.4) ให้

การขยายขยายอาณาจักรของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของเจ้า จัดตั้งสังฆมณฑลต่าง ๆ (C3.6) และสร้างอารามฤๅษีขึ้นหลายแห่ง (E2.4) ในอาณาจักรของพระองค์ ในปี 998 พระองค์ได้อภิเษกกับพระราชินีคูเนกันดาแห่งลิกแซมบูร์ก และพระองค์ได้ทรงมอบแบบอย่างที่ดีที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม พระองค์แม้ทรงเก่งในการริเริ่มต่าง ๆ แต่ก็ทรงกระทำด้วยความมั่นคงรอบคอบไม่รีบร้อน มีเรื่องเล่าว่าคราวหนึ่งจักรพรรดิเฮนรีทรงเสด็จเยี่ยมอารามฤๅษีเบเนดิกต์ที่แซงต์ วาลร์ ในมณฑลลลอเรนซ์เป็นการส่วนตัว พระองค์ขอสมัครเข้าเป็นนักบวชในอาราม แล้วอธิการได้ทูลตอบว่า “ท่านอยู่บนบัลลังก์อาจทำประโยชน์ได้มากกว่าอยู่ในอาราม” แต่เนื่องจากจักรพรรดิเฮนรีทรงเน้นขอร้องอีก อธิการจึงทูลว่า “ดีแล้วเราขอรับท่านเป็นฤๅษีในคณะของเรา และเราสั่งท่านจงเห็นแก่ความนอบนอบ ขอให้ท่านไปปกครองบ้านเมืองของท่านเถิด” จักรพรรดิเฮนรีทรงโค้งคำนับรับคำสั่งจากท่านอธิการต่อหน้าบรรดาฤๅษี พระองค์มอบต่อคำสั่งของอธิการ (C1.6) และในไม่ช้าท่านก็ได้ไปรับรางวัลในเมืองสวอร์ด พระองค์ได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญในปี ค.ศ. 1146 และยังได้รับการเสนอให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของพวกฤๅษี “โอบลาดิ” เบเนดิกติน (G2) อีกด้วย

สรุป A1 + B3.1 + C3.2 C3.4 C3.6 E2.4 C1.6 + G2

นักบุญยอห์น แห่งเคนตี พระสงฆ์

นักบุญยอห์น แห่งเคนตี (St. John of Kanty) เกิดที่เมืองเคนตี ในสังฆมณฑลคราคูฟ (Krakow) ประเทศโปแลนด์ (A1) ในปี ค.ศ. 1390 และหลังจากที่ท่านได้บวชเป็นพระสงฆ์แล้ว (B3.2) ท่านได้เป็นอาจารย์สอนปรัชญาและเทววิทยาให้แก่บรรดาสามเณร (C2.1) ในมหาวิทยาลัยของเมืองคราคูฟเป็นเวลาหลายปี ท่านมีชื่อเสียงในฐานะเป็นอาจารย์สอนความเชื่ออย่างลึกซึ้ง และเป็นแบบอย่างชีวิตสำหรับบรรดาเพื่อนพระสงฆ์ผู้ร่วมงาน นอกจากนี้จะเป็นอาจารย์สอนแล้วคุณพ่อยอห์นยังเป็นเจ้าอาวาสวัดที่โอล์คูสซ์ (Olkusz) และธรรมทูตอีกด้วย คุณพ่อยอห์นมีชื่อเสียงมากในเรื่องการดำเนินชีวิตสมถะมีความเป็นอยู่เรียบง่าย (C1.1) คุณพ่อยอห์นดีหลักการรักและรับใช้มุ่งเน้นงานเมตตาจิต งานสังคมสงเคราะห์ และให้ความสำคัญต่อผู้ยากไร้ และสำหรับชาวโปแลนด์ถือว่าท่านเป็น “นักบุญเกียรติยศ” ของพวกเขา (G2) คุณพ่อยอห์นถึงแก่กรรมภาพเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม ค.ศ.1473 รวมอายุ 83 ปี (G1)

สรุป A1 + B3.2 + C2.1 C1.1 + G2 G1

นักบุญสเตเฟน แห่งฮังการี

การประกาศพระวรสารในประเทศฮังการีได้เริ่มมีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 9 โดยศาสนจักรแห่งกรุงคอนสแตนติโนเปิล ทว่าต่อมาในศตวรรษที่ 11 การประกาศพระวรสารที่ว่่านั้นถูกทำลายอย่างมากเลยทีเดียว เพราะว่าพระศาสนจักรตะวันออกได้สูญเสียความน่าเคารพลงไปมาก พระจิตเจ้าทรงดลใจให้ท่านดยุคสเตเฟนได้แลเห็นถึงพิษภัยอันนี้จึงได้ตัดสินใจรับศีลล้างบาป (B3.1)

และรับเอาธรรมประเพณีและการปฏิบัติต่าง ๆ ของทางตะวันตก ท่านดยุคสเตเฟนได้ทรงหันไปหา พระศาสนจักรที่กรุงโรมและได้รับราชาภิเษกเป็นกษัตริย์ของฮังการีและสวมมงกุฎเป็นกษัตริย์ใน ค.ศ. 1000 โดยได้รับมงกุฎนั้นจากสมเด็จพระสันตะปาปาซิสแอสเตอร์ที่ 2 (A1) กษัตริย์สเตเฟน แห่งฮังการี พระองค์เป็นคนสงบเงียบ ศรัทธา และปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความยุติธรรม (C3.1) พระองค์ได้ถือกฎบัญญัติของพระศาสนจักรอย่างเคร่งครัด (C3.5) และได้ทรงช่วยเหลือประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี (C3.2) ได้ก่อตั้งสังฆมณฑลหลายแห่ง (C3.6) กษัตริย์สเตเฟน ได้ถวายอาณาจักรของพระองค์แก่พระนางมารีย์ พระองค์ได้ให้ความยุติธรรมแก่พวกตนจนและได้ทำการสอนคำสอนแก่พวกเขาเป็นการส่วนพระองค์ด้วย อีกทั้งยังได้สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรต่าง ๆ และการจัดระเบียบในสังฆมณฑลต่าง ๆ (C3.6) ตามประเพณีของพระศาสนจักรที่กรุงโรม พระองค์สวรรคตที่เมืองเซแกชแพเฮร์วาร์ ในปี ค.ศ. 1083 (G1) ได้รับการประกาศแต่งตั้งให้เป็นนักบุญโดยสมเด็จพระสันตะปาปาเกรกอรี ที่ 7 (G2)

สรุป A1 + B3.1 + C3.1 C3.5 C3.2 C3.6 + G1 G2

นักบุญโยเซฟิน บาคีตา

โยเซฟิน บาคีตา (St. Josephine Bakhita) เกิดที่ประเทศซูดาน ค.ศ. 1869 จากครอบครัวที่มีฐานะดี เธอถูกลักพาตัวโดยพ่อค้าทาสเมื่อเธออายุได้ 9 ขวบ เธอถูกขายไปเป็นทาสในตลาดค้าทาสที่เมืองเอลโอเบียด และยังถูกขายต่อไปที่เมืองตาร์ทูมในที่สุด นายกัลลิสโต เล็กซ์ญานี กงสุลชาวอิตาลีเลียนได้ไถ่ตัวเธอ เมื่อสถานการณ์การเมืองบีบบังคับทำให้นายกัลลิสโตต้องกลับไปประเทศอิตาลี ซึ่งที่บ้านของเขานั้นทำให้บาคีตาความสุขดีขึ้นบ้างแต่ก็ยังถูกดูหมิ่นเพราะเป็นทาสผิวดำ (A1) เธอได้เข้าคณะธิดาเมตตาธรรมแห่งดานอสเซียน ที่เมืองเวนิซ เธอได้ปฏิญาณตนครั้งแรกในปี ค.ศ. 1896 (B3.2) ชิสเตอร์โยเซฟิน บาคีตา ใช้ชีวิตอยู่ในคณะนักบวชนี้เป็นเวลานานถึง 50 ปี ขณะอยู่ในอารามเธอทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่น งานในครัว บักเย็บเสื้อผ้า ฝ้าประตู เธอรับใช้ด้วยความสุภาพอ่อนโยน (C1.6) และอุทิศตนในการช่วยเหลือคนยากจน พวกเด็ก ๆ เมื่อชิสเตอร์โยเซฟินอายุมากขึ้นก็เริ่มเจ็บป่วย เธอเป็นตัวอย่งที่ดีเพราะเมื่อใคร ๆ มาเยี่ยมก็จะยิ้มต้อนรับ เธอจะภาวนาให้แก่ผู้ที่เยี่ยมเธอทุกครั้งและที่ลุดชิสเตอร์โยเซฟิน บาคีตา สิ้นใจในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1947 (G1) สมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอล ที่ 2 ได้ทรงประกาศแต่งตั้งเธอให้เป็นนักบุญในปี ค.ศ. 2000 (G2)

สรุป A1 + B3.2 + C1.6 + G1 G2

นักบุญอิซิโดร

อิซิโดร (St. Isidro) เกิดที่มาดริด ประเทศสเปน (ประมาณปี 1080) ท่านอิซิโดรเป็นคนยากจนหารายได้จากกรับจ้างทำนา ทำสวน ทำไร่ และงานกรรมกรต่าง ๆ ให้แก่ บรรดา

เศรษฐีและผู้มีที่ดินทำกินทั้งหลายในกรุงมาดริด (A1) ท่านเป็นฆราวาส (B3.1) มีความศรัทธาที่มั่นคงไปร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณทุกวัน (C1.9) เพื่อนร่วมงานมักฟ้องร้องต่อนายจ้าง และตั้งข้อกล่าวหาว่าท่านอิซิโดร บิดพลีวหนึ่งงาน และหลีกเลี่ยงงานบ่อย ๆ เพื่อไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนา เมื่อนายจ้างได้ฟังเรื่องร้องเรียนบ่อย ๆ จึงได้เรียกอิซิโดรเข้าไปพบและก่อนจะจ่ายค่าแรงรายวันได้ถามอิซิโดรว่า “ทุกวันนี้เจ้ารับใช้ใคร?” อิซิโดรตอบนายจ้างว่า “ท่านขอรับกระผมเป็นลูกจ้างของท่านก็จริงอยู่ แต่กระผมก็มีเจ้านายสูงสุด คือ พระผู้เป็นเจ้าซึ่งจะต้องรับใช้และจงรักภักดีต่อพระองค์เสมอไป” ครั้งหนึ่งนายจ้างได้เห็นทูตสวรรค์ของพระผู้เป็นเจ้ามาช่วยงานไถหว่านของอิซิโดร (B2.3) จึงยอมรับนับถือในความศรัทธา ความเชื่อ และความซื่อสัตย์ของท่านต่อองค์พระผู้เป็นเจ้า ท่านอิซิโดรสิ้นใจประมาณ ปี 1130 (G1)

สรุป A1 + B3.1 B2.3 + C1.9 + G1

นักบุญเยอาร์ท มาเยลลา

นักบุญเยอาร์ท มาเยลลา (St. Gerard Majelia) เกิดวันที่ 23 เมษายน ค.ศ.1726 ที่เมืองมูโร ทางตอนใต้ของประเทศอิตาลี (A1) ท่านเป็นคนศรัทธาตั้งแต่เด็ก ๆ มีเรื่องเล่าว่าเมื่อตอนที่ท่านอายุประมาณ 6 ขวบนั้น ทุก ๆ เข้าท่านเห็นพระกุมารเยซูทรงออกจากอ้อมแขนของพระมารดามารีย์ (B2.1) เพื่อมาเล่นกับท่านและให้ขนมปังสี่ข้าวแผ่นเล็ก ๆ แก่ท่านเป็นของขวัญ วันหนึ่งหนูน้อยเยอาร์ทเดินออกไปรับศีลมหาสนิทที่หน้าพระแท่นศักดิ์สิทธิ์พร้อมกับสัตบุรุษ แต่พระสงฆ์ผ่านหนูน้อยไปโดยไม่ได้ส่งศีลให้ หนูน้อยจึงเดินกลับออกมาพร้อมกับร้องไห้และในคืนนั้นเองได้เกิดนิมิตแก่หนูน้อยเยอาร์ท คืออัครทูตดาวิดได้เชิญเชิญศีลมหาสนิทมาส่งให้เขา (B2.3) ต่อมาได้ไปเป็นผู้รับใช้ของพระสังฆราชที่ลาเซดอเนีย ท่านได้สมัครเข้าในอารามคณะกาปูชินแต่เนื่องจากสุขภาพไม่สู้จะแข็งแรงนักผู้ใหญ่ของคณะจึงขอให้ท่านสวดภาวนาและฟังเสียงของพระเพื่อการตอบรับกระแสเรียกในคณะอื่นแทน เมื่ออายุได้ 23 ปีท่านได้สมัครเข้าเป็นภราดา (B3.2) ในคณะพระมหาไถ่ นับแต่วันแรกที่เข้าในคณะท่านได้นอบน้อมต่อมตมเป็นคนสุขภาพากเพียร มีความนอบน้อม เชื่อฟัง และสวดภาวนา นักบุญอัลฟอนโซ เด ลิกวอรี ได้กล่าวถึงท่านว่า “นี่คือผู้ที่วินัยเคร่งครัดอย่างอัศจรรย์” เพราะเพียงแต่แลเห็นรูปพระเยซูเจ้าถูกตรึงกางเขน ท่านก็สามารถเข้าฌาน (C1.7) เฟ่งพิศถึงภาวะที่จิตสงบแน่วแน่ได้แล้ว ท่านทำอัศจรรย์มากมายจนท่านอธิการต้องห้ามและมีเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมาว่ามีอยู่วันหนึ่งช่างปูนคนหนึ่งตกจากนั่งร้านเพื่งก่อสร้าง ท่านเยอาร์ทสั่งให้ชายผู้เคราะห์ร้ายนั้นลอยอยู่ในอากาศ จนกว่าท่านจะไปขออนุญาตจากท่านอธิการ (C1.6) เพื่อทำอัศจรรย์ช่วยให้เขาตกลงมาอย่างปลอดภัย ท่านเยอาร์ทสิ้นใจด้วยโรค

วัดโรคในปี 1755 ใน ขณะที่ท่านอายุแค่เพียง 29 ปีเท่านั้น (G1) และได้รับการสถาปนาเป็น นักบุญโดยสมเด็จพระสันตะปาปาปิโอ ที่ 10 (G2)

สรุป A1 + B2.1 B2.3 B3.2 + C1.7 C1.6 + G1 G2

นักบุญมาร์กาเร็ต แห่งสก๊อตแลนด์ องค์อุปถัมภ์ประเทศสก๊อตแลนด์

นักบุญมาร์กาเร็ต แห่งสก๊อตแลนด์ (St. Margaret of Scotland) ประสูติปี ค.ศ. 1046 ในประเทศอังกฤษ ขณะที่พระบิดาคือกษัตริย์เอ็ดเวิร์ด เอมธลิง ซึ่งในขณะนั้นเป็นทายาทแห่งราชบัลลังก์อังกฤษกำลังอยู่ในถิ่นเนรเทศ เจ้าหญิงมาร์กาเร็ตจึงจำเป็นต้องได้เดินทางเข้าสู่ประเทศอังกฤษ แต่ในไม่ช้าก็ต้องรีบหลบหนีกลับไปประเทศสก๊อตแลนด์ และได้แต่งงานกับกษัตริย์มัลคอล์ม ที่ 3 ในปี ค.ศ.1069 มีพระโอรสและพระธิดา 8 องค์ (A1) เจ้าหญิงมาร์กาเร็ต เป็นฆราวาส (B3.1) ที่ใช้ชีวิตอย่างเข้มงวดและเป็นชีวิตแห่งการใช้โทษบาป (C1.3) จริง ๆ ถึงแม้จะต้องสนใจในการที่จะปฏิรูปประเทศก็จริง แต่ก็ได้ลดละในการที่จะพยายามส่งเสริมชีวิตนักบวชคณะต่าง ๆ (C3.4) พยายามช่วยสนับสนุนและเผยแพร่วัฒนธรรมในหมู่ประชาชน (C3.7) และท่านได้ส่งเสริมการศึกษาให้กับประชาชนคนทั่วไปด้วย (C3.8) นักบุญมาร์กาเร็ตเป็นมารดาและพระราชินีด้วยแบบอย่างที่ดีเลิศในเรื่องของการดำเนินชีวิตครอบครัว ท่านพยายามให้การอบรมสั่งสอนลูก ๆ ในวิถีของคริสตชนอย่างดีเยี่ยม ท่านแนะนำให้พระโอรสและพระธิดา ต้องเปิดตา เปิดใจ เพื่อจะได้แลเห็นความเป็นจริงทางสังคม ให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของประชาชนที่ทุกข์ยากลำบาก ต้องใส่ใจมีความรักเมตตาต่อประชาชนโดยเฉพาะคนยากจน และท่านยังได้เปิดราชสำนักส่วนพระองค์เพื่อต้อนรับและมอบอาหารแก่คนยากจนด้วย (E1.3) ท่านสิ้นพระชนม์ในปี ค.ศ.1093 (G1) และได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของประเทศสก๊อตแลนด์ (G2)

สรุป A1 + B3.1 + C1.3 C3.4 C3.7 C3.8 E1.3 + G1 G2

นักบุญมาร์กาเร็ตา มารีย์ อาลาก็อก พรหมจารี

มาร์กาเร็ตา มารีย์ อาลาก็อก (St. Margaret Mary Alacoque) เกิดเมื่อค.ศ.1647 ในสังฆมณฑลโอดิง ประเทศฝรั่งเศส เธอป่วยเป็นโรคอัมพาตแต่แม่พระโปรดรักษาเธอให้หายและเพื่อโมทนาคุณพระเป็นเจ้าในกรณีนี้เธอสัญญาว่าจะอุทิศชีวิตเพื่อรับใช้พระเป็นเจ้า (A1) เมื่อเธออายุได้ 17 ปี พระเยซูเจ้าทรงประจักษ์มาพบเธอ (B1.1) เธอจึงตัดสินใจเข้าเป็นนักบวชหญิง (B3.2) ในคณะแม่พระเสด็จเยี่ยมนักบุญ เอลีซาเบธ ที่เมืองปาเรย์ เลอ โมเนียล ค.ศ. 1671 ซึ่งที่นี่เธอได้ก้าวหน้าในความศักดิ์สิทธิ์และการประจักษ์ของพระเยซูเจ้าที่让她ได้เห็นพร้อมทั้งบาดแผลที่เต็มไปด้วยพระโลหิต ยิ่งทำให้ซิสเตอร์มาร์กาเร็ตาทุ่มเทชีวิตในการภาวนาและใช้โทษบาป (C1.3) แทนเพื่อนมนุษย์มากยิ่งขึ้น ซิสเตอร์มาร์กาเร็ตารักองค์พระเยซูเจ้าในศีลมหาสนิทอย่างล้นพ้นและพระเยซูเจ้าก็ทรงตอบสนองโดยให้ซิสเตอร์ได้เห็นดวงหทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์มีเปลวเพลิงพุ่ง

ออกมาและมีมงกุฎนามสวมดวงหทัยนั้น พระเยซูเจ้าได้ตรัสคำสัญญา 12 ประการ และพระองค์จะโปรดประทานพระพรนานาประการแก่ผู้ที่ถวายเกียรติแด่พระหฤทัยของพระองค์ ทั้งจะให้เราผู้นั้นอยู่ในศีลและพระพรยามเมื่อใกล้จะตาย แล้วพระเยซูเจ้ายังตรัสกับซิสเตอร์มาร์การีตาอีกว่า “ลูกเอ๋ย! จงฟังพินิจดวงใจของเรา ซึ่งรักมนุษย์อย่างลึกซึ้งซึ่งมั่นคง แม้กระนั้นก็ยังมิมีมนุษย์อีกเป็นจำนวนมากที่มีได้ตอบสนองต่อความรักของเรา เราปรารถนาให้เธอผู้รักเราช่วยเผยแผ่ความรักนี้ให้แพร่หลายออกไปเถิด” ในระยะแรก ๆ ซิสเตอร์ถูกต่อต้านและดูถูกอย่างมาก แต่ต่อมาได้รับการช่วยเหลือจากบุญราศีโคลด เดลา โคลมปีแอร์ ซึ่งเป็นวิญญูณารักษ์ของซิสเตอร์และได้ช่วยให้การเผยแผ่ความศรัทธาแบบนี้ยังรับรู้ไปทั่วพระศาสนจักรสากล ท่านถึงแก่กรรมวันที่ 17 ตุลาคม 1690 (G1)

สรุป A1 + B1.1 B3.2 + C1.3 + G1

นักบุญอันตัน เจ้าอธิการ

ท่านอันตัน (St. Anthony) ถือได้ว่าเป็น “บิดาผู้มีชื่อเสียงของบรรดาฤาษี” ท่านเกิดที่ประเทศอียิปต์ราว ค.ศ.250 (A1) หลังจากที่ถูกมารดาของท่านเสียชีวิตแล้ว ท่านได้แจกจ่ายทรัพย์สินสมบัติให้แก่ตนยากจน (E1.1) และเริ่มดำเนินชีวิตแยกตัวไปอยู่ในที่เปลี่ยวเจริญชีวิตเป็นฤาษี (B3.2) โดดเดี่ยวในที่ราบสูงของประเทศอียิปต์ (C1.2) แต่ว่าภายในเวลาไม่ช้าท่านได้เริ่มมีความรู้สึกที่ชีวิตโดดเดี่ยวเช่นนี้ย่อมมีภัยอันตรายสำหรับผู้ที่ไม่ได้เตรียมตัวมาอย่างดี ท่านจึงได้ริเริ่มก่อตั้งรูปแบบของชีวิตที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีการสวดภาวนา (C1.3) โดยมีผู้ใหญ่คอยแนะนำเจริญชีวิตอยู่ด้วยกันฉันพี่น้อง (C2.1) และนี่จึงเป็นเครื่องช่วยหรือหนทางที่จะนำไปสู่ความศักดิ์สิทธิ์ดีกว่าการปฏิบัติที่เคร่งครัดบางอย่างของชีวิตฤาษีเสียอีก ท่านได้ทำงานเพื่อพระศาสนจักร โดยคอยค้าชูบรรดาคริสตชนให้มั่นคงในความเชื่อในช่วงเวลาที่จักรพรรดิโอเกสเซียนทำการเบียดเบียนศาสนาและช่วยนักบุญอาธานาสในการต่อต้านลัทธิอาเรียน ท่านอันตันมรณภาพในปี ค.ศ.356 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E1.1 C1.2 C1.3 C2.1 + G1

นักบุญเบเนดิก โยเซฟ ลาเบร

เบเนดิก โยเซฟ ลาเบร (St.Benedict Joseph Labre) เกิดในประเทศฝรั่งเศสเมื่อปี ค.ศ.1748 ท่านได้รับการอบรมอย่างดีจากบิดามารดาและลุงของท่านซึ่งเป็นพระสงฆ์ ท่านรักและชอบอ่านพระคัมภีร์มาก ๆ (A1) เมื่ออายุ 16 ปี ท่านเคยขอสมัครเข้าในคณะฤาษีแทรปปีสต์แต่ได้รับการปฏิเสธ ต่อมาท่านได้ไปขอเข้าอยู่ในคณะคาร์ทูเซียนส์ (B3.2) ซึ่งอยู่ได้ประมาณ 6 สัปดาห์ ท่านก็รู้สึกที่จิตตารมณ์ของคณะนี้มีใช้กระแสรบกวนของตน ท่านเชื่อว่าพระเป็นเจ้าทรงมีพระประสงค์ให้ท่านออกจากริกแสวงบุญไปยังปูชนียสถานที่สำคัญ ๆ หลายแห่งในยุโรป ท่านเป็น

นักจาริกแสวงบุญ (C1.8) และเป็นคนขอทานด้วย เพราะเมื่อท่านจาริกไปที่ใดที่ท่านก็จะขอรับบริจาค เพื่อนำเงินและสิ่งของต่าง ๆ ที่ได้รับบริจาคมานั้นไปแจกจ่ายให้แก่คนที่ยากจน (E1.1) ท่านเจริญชีวิตกระทำกิจเมตตาด้วยใจกว้าง ท่านมีเพียงพระคัมภีร์และไม่เท่าท่านนั้นที่ติดตัวไปตลอด ที่สุดในปี ค.ศ.1783 ท่านได้จาริกแสวงบุญมาจนถึงกรุงโรมและได้ล้มลงกลางถนนเพราะร่างกายอ่อนกำลังลง หลังจากที่ท่านได้รับศีลเจิมคนป่วยแล้ว ท่านได้สิ้นใจอย่างสงบ (G1)

สรุป A1 + B3.2 + C1.8 E1.1 + G1

นักบุญปีโอ แห่งปีเอเตรลชีนา ผู้มีรอยแผลศักดิ์สิทธิ์

คุณพ่อปีโอ แห่งปีเอเตรลชีนา (St. Pius of Pietreclina) มีชื่อเดิมว่า “ฟรานเชสโก ฟอริโอเน” เกิดวันที่ 25 พฤษภาคม ค.ศ.1887 ที่ปีเอเตรลชีนา ในอัครสังฆมณฑลเบเนเวนโต ประเทศอิตาลี (A1) ท่านได้เข้าคณะกาปูชินวันที่ 6 มกราคม ค.ศ.1903 ได้รับศีลบวชเป็นพระสงฆ์ ในวันที่ 10 สิงหาคม ค.ศ.1910 (B3.2) ที่อาสนวิหารแห่งเมืองเบเนเวนโต ในเดือนกรกฎาคม ปี 1916 คุณพ่อปีโอได้ ย้ายมาอยู่ที่อารามพระแม่เจ้าแห่งพระหรรษทานที่ซานโจวันนี โรตอนโด ที่เนินเขาการ์กาโน เนื่องจากสุขภาพของท่านไม่ดี แต่การดำเนินชีวิตในอารามของท่านนั้นเข้มข้นไม่ขาดสาย ท่านยินดีต้อนรับศาสนิกชนและผู้เชื่อศรัทธาในทุกศาสนา คุณพ่อปีโอโดดเด่นในด้านโปรดศีลอภัยบาป การให้คำแนะนำด้านจิตวิญญาณ (C2.2) และการบำเพ็ญภาวนา (C1.3) ราวต้นเดือนกันยายน ค.ศ. 1910 ขณะที่ คุณพ่อกำลังภาวนาอยู่ต่อหน้าไม้กางเขนในวัดน้อยเก่าแก่ของอาราม คุณพ่อได้รับรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ที่ฝ่ามือ เท้า และสี่ข้าง เป็นแผลที่เปิดอยู่ตลอดและมีเลือดไหล คุณพ่อน้อมรับรอยแผลและการทรมานนี้ด้วยความสุภาพ (C1.4) ระหว่างชีวิตการเป็นพยานในการทำหน้าที่ศาสนบริกรสงฆ์ คุณพ่อได้ตั้งกลุ่มเพื่อฝึกภาวนา (C2.1) และสร้างโรงพยาบาลที่มีชื่อว่า “บ้านการุญ” (E2.1) ที่ห้องเก็บเอกสารของวัดพระแม่เจ้าแห่งพระหรรษทาน ได้พบหลักฐานจำนวนมากที่ยืนยันว่าด้วยคำภาวนาของคุณพ่อปีโอ มีประชาชนหลายพันคนที่ป่วยหนักเป็นโรคที่แพทย์ได้วินิจฉัยว่ารักษาไม่หายกลับหายเป็นปกติ คุณพ่อปีโอสามารถดึงดูดสัตบุรุษจำนวนมากให้หันกลับมาหาพระเจ้า กลับมาเข้าวัด แก้อาป รับศีล มีเวลาสนทนากับพระเจ้าและสวดภาวนามากขึ้น คุณพ่อปีโอใช้ชีวิตอยู่ในอารามซานโจวันนี โรตอนโด และจากไปอย่างสงบในเช้าวันที่ 23 กันยายน ค.ศ. 1968 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + C2.2 C1.3 C1.4 E2.1 + G1

นักบุญฆวน ดิโก้

ฆวน ดิโก้ (St. Juan Diego) เกิดเมื่อ ค.ศ.1474 ในครอบครัวชนพื้นเมืองเม็กซิโก ซึ่งอยู่ห่างจากกรุงเม็กซิโกซิตีไปทางเหนือประมาณ 20 กิโลเมตร (A1) ฆวนได้รับศีลล้างบาปเมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้ว (B3.1) ฆวน ดิโก้ถือเป็นชาวพื้นเมืองรุ่นแรก ๆ ที่ได้รับศีลล้างบาป ท่านได้แต่งงานแต่ได้

ตกลงกับภรรยาที่จะถือพรหมจรรย์ ต่อมาภายหลังภรรยาของท่านได้เสียชีวิตลง ท่านดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย (C1.1) ประกอบอาชีพเป็นช่างทอ เกษตรกร และรับจ้างใช้แรงงาน เข้าวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 1531 ท่านได้เห็นพระนางมารีย์พรหมจารีประจักษ์มา (B2.2) ขณะที่กำลังเดินทางไปร่วมมิสซาประจำวัน ท่านเดินผ่านเนินเขาเตเปญัก (Tepeyac) ก็ได้ยินเสียงดนตรีและเห็นกลุ่มเมฆเล็กๆ ๆ ที่กำลังก่อตัวขึ้นโอบล้อมด้วยสายรุ้ง ท่านได้ยินเสียงของสตรีผู้หนึ่งเรียกให้ขึ้นไปบนเนินเขา แล้วได้เห็นหญิงสาวงดงามยิ่งแต่งกายเหมือนกับเจ้าหญิงของเผ่าแอซเท็ค (Aztec) สตรีผู้สูงศักดิ์บอกว่า “เราคือพระนางมารีย์พรหมจารี” และแม่พระขอร้องให้ท่านบอกกับพระสังฆราชท้องถิ่นเพื่อสร้างวัดขึ้นบนเนินเขาแห่งนี้ แต่พระสังฆราชยังสงสัยว่าแม่พระได้ประจักษ์แก่ ฮวน ดิโก้จริงหรือไม่ จึงขอเครื่องหมายยืนยันว่าเรื่องที่ฮวน ดิโก้เล่านั้นเป็นความจริง เมื่อท่านกลับไปบนเนินเขาที่ท่านพบแม่พระเป็นครั้งแรก ท่านเห็นต้นกุหลาบออกดอกผลิบานอยู่บนพื้นดินเย็นเยือกในฤดูหนาว จึงเก็บดอกกุหลาบเหล่านั้นโดยใช้เสื้อคลุมห่อเอาไว้แล้วนำไปให้พระสังฆราชท้องถิ่นดู ท่านบอกให้พระสังฆราชทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วเปิดเสื้อคลุมออก ดอกกุหลาบร่วงหล่นลงบนพื้นเป็นกุหลาบพันธุ์ที่ไม่มีปลูกในประเทศเม็กซิโก พระสังฆราชตกตะลึงเมื่อเห็นรูปภาพของแม่พระปรากฏอยู่บนเสื้อคลุมของฮวน ดิโก้ด้วย หลังจากนั้นไม่นานได้มีการสร้างพระวิหารขึ้นบนสถานที่ซึ่งแม่พระได้ประจักษ์มา มีชาวพื้นเมืองจำนวนมากลี้ภัยมาเป็นคริสตชน (C2.3) “แม่พระแห่งกวาดาลูเป” ได้รับการประกาศให้เป็นองค์อุปถัมภ์ของทวีปอเมริกา โดยระลึกถึง “พระนางมารีย์พรหมจารี แห่งกวาดาลูเป” ในวันที่ 12 ธันวาคมของทุกปี ฮวน ดิโก้ มีความรักอย่างลึกซึ้งต่อศีลมหาสนิทและได้รับอนุญาตเป็นพิเศษจากพระสังฆราชให้รับศีล มหาสนิทถึงสัปดาห์ละ 3 ครั้ง (C1.9) ซึ่งเป็นกรณีพิเศษสำหรับสมัยนั้น ท่านเดินเท้าระยะทาง 24 กิโลเมตรทุกวันเพื่อไปร่วมมิสซาที่วัด ที่สุดฮวน ดิโก้ สิ้นใจเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม ค.ศ. 1548 เมื่ออายุ 74 ปี (G1)

สรุป A1 + B3.1 B2.2 + C1.1 C2.3 C1.9+ G1

นักบุญหลุยส์ มาลีแล็ค

หลุยส์ (St. Louis de Marillac) เกิดวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1591 ซึ่งหลังจากเธอแต่งงานได้ 13 ปีสามีของเธอก็เสียชีวิต เธอจึงเป็นหม้ายและอยู่กับลูกชายคนเดียวของเธอ เวลานั้นคุณพ่อวิเซนเดอปอล (ภายหลังได้เป็นนักบุญ) ท่านเป็นพระสงฆ์ผู้ฟังแก้บาปที่เธอได้รับคำตอบและการบรรเทาใจที่ดีเสมอมา (A1) ต่อมาเมื่อลูกชายของเธอได้แต่งงานและไปสร้างครอบครัวใหม่ หลุยส์จึงทุ่มเทชีวิตและจิตใจในการไปช่วยเหลืองานที่โบสถ์อย่างสม่ำเสมอ และด้วยว่าหลุยส์เป็นสตรีที่มีความฉลาด เสียสละ สุภาพถ่อมตน (C1.6) และมีความศรัทธาอย่างมาก เธอจึงสมัครเข้าเป็นซิสเตอร์ (B3.2) และปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดในการภาวนา (C1.3) และดำเนินชีวิต

นักบวช แม้ว่าสุขภาพด้านร่างกายของตัวเองจะไม่สู้แข็งแรงเท่าใดนัก แต่ในเรื่องกิจกรรมและงานด้านจิตเมตตานั้นเธอปฏิบัติอย่างดีจนได้รับการยกย่องจากคนทั่วไป (G2) ซิสเตอร์ หลุยส์ มาลีแล็ค นอนบนเตียงซึ่งรายล้อมไปด้วยมวลสมาชิกในคณะ เธอสิ้นใจอย่างสงบท่ามกลางเสียงสวดภาวนา เสียงขับร้องบทเพลงสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้าและแม่พระอย่างต่อเนื่องในค่ำวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 1660 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + C1.6 C1.3 + G2 G1

นักบุญร็อค องค์อุปถัมภ์การป้องกันโรคระบาด

ท่านร็อค (St. Roch) เกิด ราวปี 1350 และสิ่งหนึ่งที่แน่นอนคือ บ้านเกิดของท่านอยู่ที่เมืองมอนต์เปลลิเออร์ ประเทศฝรั่งเศส ครอบครัวของท่านร่ำรวยบิดาเป็นข้าหลวงใหญ่ของเมืองมอนต์เปลลิเออร์และมารดาเป็นผู้มีความเชื่อความศรัทธาอย่างมาก และเมื่อคราวที่หนูน้อยร็อคเกิดมานั้นมีเครื่องหมายกางเขนบนอกของท่าน เชื่อกันว่าเป็นผลของความเชื่อและความศรัทธาของบิดามารดาที่ภาวนาวอนขอบุตรจากพระเจ้าเป็นเวลาหลายปี (A1) เมื่อร็อคเติบโตขึ้นได้รับการศึกษาในหลายด้านและเป็นพิเศษด้านการแพทย์ เมื่อท่านอายุได้ 20 ปีเศษ บิดามารดาของท่านก็ถึงแก่กรรมร็อคจึงตัดสินใจแจกจ่ายทรัพย์สินสมบัติที่มีให้แก่คนยากจน (E1.1) สละตำแหน่งข้าหลวงให้แก่ลุงของท่านเองเพื่อเห็นแก่ความเรียบง่าย (C1.1) และตั้งใจที่จะจาริกแสวงบุญไปยังกรุงโรม (C1.8) ขณะที่มาถึงเมืองอวาเพนเดนเต ช่วงนั้นเกิดการระบาดของกาฬโรคอย่างรุนแรงและแพร่กระจายไปยังเมืองต่าง ๆ ด้วย ซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะถอยห่างไกลจากคนที่เป็โรคนี้ แต่เพราะความรักต่อเพื่อนมนุษย์ทำให้ร็อคอุทิศตนดูแลผู้ที่เป็นโรคระบาดนี้ด้วยวิชาทางการแพทย์ (E1.2) และการทำเครื่องหมายสำคัญมหากางเขน ท่านได้รักษาคนเจ็บและคนป่วยให้หายเป็นจำนวนมาก เมื่อร็อคไปถึงกรุงโรมท่านได้ตระเวนรักษาพยาบาลผู้ป่วยในเมืองและนอกเมือง (E1.2) และทุกครั้งที่ท่านได้ยินว่าที่ใดมีการเกิดโรคระบาดขึ้นท่านก็จะเดินทางไปช่วย ท่านทำจิตเมตตามากมายไปจนถึงเมืองซีเซนซาซึ่งที่เมืองนี้เองตัวของร็อคก็ติดเชื้อโรคด้วยจนเกิดเป็นแผลที่ขา ทำให้ร็อคไม่สามารถช่วยคนอื่นได้และท่านไม่ต้องการสร้างความลำบากให้แก่ผู้ใด จึงออกจากเมืองเดินเลียบไปตามลำน้ำและเลยเข้าไปอยู่ในถ้ำในทิวกันดาร (C1.2) เพื่อจะไปตายอย่างสงบที่นั่น ณ ที่นั่น ร็อคได้พบสุนัขตัวหนึ่งซึ่งเป็นของเศรษฐี มันจะคาบขนมปังมาให้ท่านกินประทังชีวิตและพาท่านไปยังลำธารเพื่อมีน้ำดื่มและล้างบาดแผล จนกระทั่งเศรษฐีเกิดสงสัยเกี่ยวกับสุนัขของตนที่แอบเอาขนมปังไปให้ร็อค และที่สุดเศรษฐีก็ได้รับตัวร็อคไปดูแลรักษาที่บ้านของเขา เมื่อร็อคหายเป็นปกติแล้ว ท่านก็เดินทางกลับบ้านเกิดระหว่างเดินทางกลับพวกทหารคิดว่าร็อคเป็นสายลับที่ปลอมตัวมาในคราบของผู้แสวงบุญ จึงจับท่านขังคุกท่านติดคุก 5 ปี (เชื่อกันว่าผู้ที่สั่ง

จำคุกก็คือลงของท่านเอง) รือคณุกขังไว้แบบไร้ค่า “ขังลึ้ม” จนกระทั่งรือคถึงแก่กรรม รวรวปี 1380 (G1) นักบุญรือคได้รับการยกย่องให้เป็น “องค์อุปถัมภ์การป้องกันโรคระบาด” (G2)

สรุป A1 + B3.2 + E1.1 C1.1 C1.8 E1.2 C1.2 + G1 G2

นักบุญเยโนเวฟา องค์อุปถัมภ์ของกรุงปารีส

เยโนเวฟา (St. Genevieve) เกิดประมาณ ค.ศ.423 ที่เมืองนองแตรร์ใกล้กับกรุงปารีส จากครอบครัวคริสตังที่ศรัทธา เธอได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างดีเสมอมา (A1) เยโนเวฟาได้ยินเสียงจากสวรรค์ที่กล่าวกับเธอว่า “เป็นบุญของผู้ที่สละวณในพระเป็นเจ้าและไม่ใส่ใจกับข้าวของฝ่ายโลก (C1.1) ... เราคือสันติสุข ความชื่นชมยินดี และชีวิตของเจ้า จงดำเนินชีวิตอยู่ในเราและเจ้าจะพบกับสันติสุข จงปล่อยวางจากทุกสิ่งที่ผ่านมาและแสวงหาเพียงแต่สิ่งที่เป็นนิรันดรภาพ ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นอนิจจัง จงละทิ้งทุกสิ่งที่เป็นของของโลกนี้และสละวณแต่ในพระผู้สร้าง และจงสัตย์ซื่อต่อพระองค์เพื่อว่าจะได้บุญลาภที่แท้จริง” เยโนเวฟาได้ถวายตัวแด่พระผู้เป็นเจ้า (B3.2) ปฏิบัติตามน้ำพระทัยอาศัยการคลไจจากพระจิตเจ้า ท่านทำกิจใช้โทษบาปอย่างหนัก (C1.3) รับประทานอาหารเพียงขนมปังและถั่วเท่านั้น (C1.5) ใช้เวลาส่วนใหญ่กับการรำพึงภาวนา (C1.3) แต่ไม่เคยบกร้องในการช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากซึ่งหลายครั้งเกิดอัศจรรย์มากมายโดยอาศัยคำภาวนาของท่าน เมื่อกษัตริย์อัสติลลาได้นำกองทัพฮันนุกเข้าไปถึงยุโรปและยกทัพจะเข้ายึดกรุงปารีส เยโนเวฟาผู้ได้รับแรงบันดาลใจจากพระจิตเจ้าได้เรียกรวดาสตรีในกรุงปารีสให้มารวมตัวกันสวดภาวนาที่วัดและท่านได้กล่าวกับบรรดาบรุษทั้งหลายว่า “กษัตริย์อัสติลลาจะไม่สามารถทำอะไรกรุงปารีสได้ เพราะพระผู้เป็นเจ้าจะทรงยื่นพระหัตถ์คุ้มครองนครนี้ ขอเพียงแต่อย่าได้สูญเสียความวางใจในพระองค์” ที่สุดคำภาวนาเกิดผลจริง ๆ กษัตริย์อัสติลลาได้เปลี่ยนใจกะทันหันและเดินทัพไปยังที่อื่นแทนการบุกกรุงปารีส ช่วงท้าย ๆ ในชีวิตของเยโนเวฟาเราทราบแต่เพียงว่าท่านอายุได้ 80 ปีกว่า และสิ้นใจอย่างสงบในวันที่ 3 มกราคม ค.ศ. 512 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + C1.1 C1.3 C1.5+ G1

นักบุญริต้า องค์อุปถัมภ์ ผู้สิ้นหวัง

ริต้า (St. Rita) เกิดราวปี ค.ศ. 1381 จากครอบครัวที่มีฐานะดีของเมืองคาเซียในประเทศอิตาลี (A1) และช่วงวัยรุ่นนั้นริต้าอยากจะเป็นซิสเตอร์ต้องการใช้ชีวิตในอารามนักบวชหญิง จึงขออนุญาตบิดามารดาเพื่อจะเข้าอารามแต่ทั้งบิดาและมารดากลับไม่ยอม ตรงกันข้ามกลับจัดหาคู่ครองและเตรียมงานสมรสให้กับเธอ ริต้าเสียใจแต่มีอาจต่อสู้กับแรงเสียดทานจากหลาย ๆ ด้าน เธอจึงยอมจำนนรับเป็นภรรยาแต่โดยดี (F2.2) เมื่อแต่งงานแล้วสามีของเธอเป็นคนโมโหร้าย อารมณ์รุนแรง และมักแสดงกิริยาไม่สุภาพต่อเธอ ทั้งยังประพฤติตนเป็นตัวอย่างไม่ดี

ให้แก่ลูก ๆ ด้วย แต่ริต้ามีความสุขภาพ (C1.6) อดทน และเพียรพยายาม ทำหน้าที่ของตนอย่างซื่อสัตย์ เธออธิษฐานภาวนาไปร่วมมิสซาและรับศีลมหาสนิทอย่างสม่ำเสมอ (C1.9) ต่อมาสามีของเธอมีเรื่องทะเลาะกับพวกนักเลงและถูกรุมทำร้ายเสียชีวิต และต่อมาอีกไม่นานลูกชายทั้งสองของเธอก็เสียชีวิตด้วย ริต้าจึงอยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่แล้วความปรารถนาของเธอที่อยากเข้าอารามอยากเป็นซิสเตอร์ได้จุดประกายขึ้นอีกครั้งหนึ่ง แต่เพราะการที่เธอเคยแต่งงานแล้วเธอก็จึงพบปัญหาต่าง ๆ ที่บั่นทอนจิตใจและมีบททดสอบมากมายเหลือเกินที่เธอต้องผ่านมันไปให้ได้ ในที่สุดโดยพระญาณเอื้ออาทรขององค์พระผู้เป็นเจ้าริต้าได้รับอนุญาตจากคุณแม่อธิการินีและการรับรองจากสมาชิกของคณะให้สามารถเข้ามาสัมผัสใช้ชีวิตในอารามได้ในฐานะผู้ฝึกหัด ณ เวลานั้นเองริต้ามีจุดประสงค์เพียงอย่างเดียว คือ ปฏิบัติตามพระประสงค์ขององค์พระเยซูเจ้าด้วยรักและรับใช้ ไม่นานนักเธอก็ได้รับการอนุมัติให้ปฏิญาณตนเป็นนักบวช (B3.2) ในคณะออกัสตินได้ในเวลาต่อมา วันหนึ่งขณะที่ซิสเตอร์ริต้ากำลังภาวนาและรำพึงถึงพระมหาทรมานของพระเยซูเจ้าต่อหน้าไม้กางเขน ในเวลาเดียวกันนั้นเองหนามจากมงกุฎของพระรูปพระเยซูเจ้าบนไม้กางเขนได้ตกลงมาที่หน้าผากของซิสเตอร์ริต้าจนเป็นแผลลึกรักษาอย่างไรก็ไม่หาย (C1.4) ซิสเตอร์ยอมรับความยากลำบากในการดำเนินชีวิต เจ็บปวด และทรมานจากบาดแผลนี้ และที่สุดซิสเตอร์ริต้าถึงแก่กรรมในวันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ. 1457 (G1) ชาวอิตาลีเขียนขนานนามนักบุญริต้าว่า “นักบุญของคนที่จนปัญญาและสิ้นหวัง” จึงมีผู้มาสวดภาวนาขอความช่วยเหลือผ่านทางท่านนักบุญริต้าเป็นจำนวนมาก (G2)

สรุป A1 + B3.2 + F2.2 C1.6 C1.9 C1.4+ G1 G2

นักบุญมอนิกา

นักบุญมอนิกา (St. Monica) เป็นคริสตชนฆราวาส (B3.1) ที่มีความเชื่อมั่นคงและมีความศรัทธาอย่างลึกซึ้งโดยอาศัยความอ่อนโยนของเธอ เธอได้ทำให้สามีซึ่งเป็นคนต่างศาสนาและมีนิสัยโมโหจนเฉียวได้กลับใจและโดยอาศัยพลังแห่งคำภาวนาทำให้บุตรชายที่หลงเดินทางผิดและประพฤติตนเหลวไหลได้กลับใจ มอนิกาอดทนรอคอยและได้พยายามออกแรงทำทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเวลาจนถึง 16 ปี เพื่อให้ออกัสตินบุตรชายได้มีการทบทวนพิจารณาชีวิตของตน เธอได้ตามบุตรชายไปประเทศอิตาลีเพราะบุตรชายต้องการผจญภัยกับชีวิตครั้งแรก ได้ตามไปที่กรุงโรม และครั้งต่อมาก็ตามไปที่เมืองมิลาน ที่เมืองมิลานนี้เองที่เธอได้มีโอกาสอยู่ร่วมในพิธีรับศีลล้างบาปของบุตรชายแต่อนิจจา เธอไม่มีโอกาสได้กลับไปเห็นแอฟริกาบ้านเกิดเมืองนอนอีกแล้วเพราะเธอสิ้นใจในบ้านพักที่เมืองออสเตรียที่อยู่ใกล้ ๆ กรุงโรม ก่อนจะลงเรือมุ่งหน้าไปสู่แอฟริกา (G1)

ซึ่งที่บ้านพักหลังนี้เองเป็นที่ที่แม่และลูกได้มีประสบการณ์แห่งชีวิตการภาวนา (C1.3) และการเพ่งฌาน (C1.7) ที่ลึกซึ้งร่วมกัน

สรุป B3.1 + C1.3 C1.7+ G1

นักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า องค์อุปถัมภ์คนขายหนังสือเสริมศรัทธาและผู้ป่วย (สำนวนที่ 1)

ยอห์น เป็นคริสตชนฆราวาส (B3.1) ชาวโปรตุเกส เดิมทีเป็นคนเลี้ยงสัตว์ ต่อมาก็เปลี่ยนอาชีพมาเป็นกรรมกร ทหารรับจ้าง คนขายรูปพระ และคนขายหนังสือเสริมศรัทธาตามบ้าน และด้วยบทสวดและแบบอย่างของบรรดานักบุญทำให้ท่านคิดถึงการใช้ชีวิตที่ผ่านมาของท่าน (A1) ในเวลาต่อมาท่านได้จัดตั้งโรงพยาบาลขึ้น (E2.1) แห่งหนึ่งสำหรับคนจนทั้ง ๆ ที่เวลานั้นท่านไม่มีอะไรเลย ทั้งไม่มีคนช่วยเหลือท่าน ด้วยความวางใจในพระญาณสอดส่องและความรักตามประสาคริสตชนได้ทำให้ท่านสามารถทำงานนี้และต่อมาก็มีมิตรสหายจำนวนหนึ่งได้ช่วยกันวางรากฐานคณะ “ผู้ช่วยพยาบาล” (E2.3) โดยยึดคติพจน์ที่ว่า “จงบำเพ็ญกุศล จงตรากตรำทำงาน ในขณะที่ท่านยังมีโอกาส” ท่านได้เอาใจใส่รักษาคนเจ็บป่วย (E1.2) เป็นต้นคนป่วยทางสมอง ท่านได้เริ่มใช้วิธีการบางอย่างทาง “จิตแพทย์บำบัด” สมัยใหม่ด้วย ท่านเชื่อว่าถ้าเราสามารถรักษาจิตใจได้ก่อนต่อไปการรักษาทางร่างกายก็จะเป็นเรื่องที่ยากขึ้น ท่านได้แยกคนป่วยที่เป็นโรคติดต่อจากคนป่วยอื่น ๆ ท่านได้รักษาคนป่วยทีละคนตามโรคของตน และได้ปรนนิบัติทุกคนด้วยความน่ารักและด้วยความอดทนเป็นต้นคนป่วยทางสมอง งานของท่านเป็นการเตือนสติผู้รับผิดชอบต่อสังคมทั้งหลายที่ทำท่าจะไม่ยอมรับผู้ที่พิการทางสมองหรือคนป่วยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ท่านนักบุญคือองค์อุปถัมภ์ของผู้ป่วย ผู้เป็นพยาบาลและกิจการโรงพยาบาล (G2)

สรุป A1 + B3.1 + E2.1 E2.3 E1.2 + G1

นักบุญตูร์บีโอ แห่งมองโกรเวโย (ค.ศ.1538-1606)

ตูร์บีโอ แห่งมองโกรเวโย (St. Turibius de Mongrovejo) เป็นชาวเมืองเลออนในประเทศสเปน ท่านเป็นนักกฎหมาย ทนายความ อาจารย์สอนกฎหมาย และในที่สุดเป็นหัวหน้าผู้พิพากษาศาลของพระศาสนจักรในสเปน (A1) ท่านได้มุ่งหน้าสู่แผ่นดินลาตินอเมริกาเพื่อเป็นธรรมทูต (D1) ในขณะที่ยังเป็นฆราวาสอยู่ต่อมาได้ปฏิญาณตนเป็นนักบวช (B3.2) และได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอัครสังฆราชของกรุงลิมา เมืองหลวงของประเทศเปรู ขณะที่มีอายุได้ 42 ปี ในสมัยของพระเจ้าฟิลิป ที่ 2 เพราะได้แลเห็นความน่าสงสารทั้งทางฝ่ายจิตใจและฝ่ายวัตถุของพวกอินดีส ก็รู้สึกสลดใจซึ่งทำให้ท่านตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะช่วยเหลือพวกเขาอย่างเต็มที่โดย ท่านได้ปกครองศาสนจักรของท่านโดยอาศัยความช่วยเหลือของสภาพระสังฆราชและสภาสงฆ์ ท่านได้พยายามออกเยี่ยมสัตบุรุษบ่อย ๆ และได้พยายามพูดภาษาของชาวเมืองด้วย ท่านเป็นคนที่

ทำงานไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ท่านได้จัดสร้างวัด (E2.4) โรงเรียน (E2.2) โรงพยาบาล (E2.1) อย่างมากมาย ต่อมาในปี 1591 ท่านได้ตั้งสามเณรวิทยาลัย (E2.4) แห่งแรกขึ้นในอเมริกาใต้ (โลกใหม่) ด้วย และเพราะท่านได้หักโหมงานมากเกินไปท่านจึงได้ล้มป่วยและจบชีวิตในขณะที่มีอายุ 68 ปี (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E2.4 E2.2 E2.1 + G1

นักบุญเจน ฟรังเชส เดอ ชังตัล

นักบุญเจน ฟรังเชส เดอ ชังตัล (St. Jane Frances de Chantal) เป็นบุตรคนที่สองของประธานรัฐสภาฝรั่งเศสแห่งเบอร์กันดีเมื่อเธออายุ 20 ปี ได้แต่งงานกับท่านบารอน เดอ ชังตัล นายทหารราชของครักซ์ของพระเจ้าเฮนรี ที่ 4 สามีของเธอเสียชีวิตโดยอุบัติเหตุขณะทำการล่าสัตว์ เธอกลายเป็นแม่หม้ายขณะอายุเพียง 29 ปีเท่านั้น แต่ถึงกระนั้นเธอก็รู้จักเผชิญกับชีวิตด้วยความกล้าหาญยิ่ง ได้สู้รบมบุตรทั้ง 6 คน แต่ก็พยายามหาเวลาสำหรับช่วยคนยากคนจนและคนป่วยด้วย (A1) เจน ได้ตัดสินใจเปลี่ยนวิถีชีวิตจริง ๆ ก็ต่อเมื่อได้พบกับนักบุญฟรังซิส เดอ ซาลส์ ซึ่งได้เป็นผู้แนะนำเธอบนหนทางแห่งชีวิตนักบวช (B3.2) ซึ่งตรงกับอุปนิสัยใจคอของเธอเป็นอย่างดี โดยที่เธอเป็นคนที่มีสุขุม รอบคอบ และละเอียดอ่อนอยู่ก่อนแล้ว นักบุญฟรังซิส เดอ ซาลส์ ได้ช่วยเธอให้ตั้งคณะนักบวชขึ้นคณะหนึ่งมีชื่อว่า “คณะแม่พระเสด็จเยี่ยม” (E2.3) และให้เธอเป็นผู้ปกครองดูแลคณะนักบวชนี้ ซึ่งเธอก็ได้ปกครองดูแลด้วยความสุขุมรอบคอบอย่างยิ่ง เจน ถูกทดลองต่าง ๆ นานา แต่ก็ได้สู้ทนอย่างวีรสตรี เธอได้เป็นแบบอย่างของบรรดา “มารดาผู้ให้การอบรม” สำหรับสตรีผู้เป็นมารดาและเป็นครูทั้งหลายด้วย เธอได้มีความรักเมตตาดูแลยากคน คนป่วย คนโรคเรื้อน (E1.2) สเตอร์เจนได้เดินทางไปเยี่ยมอารามในคณะของเธอถึง 87 แห่งและได้ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 1641 รวมอายุ 69 ปี (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E2.3 E1.2 + G1

นักบุญมาร์ติน แห่งตรูส์ องค์อุปถัมภ์ผู้เป็นทหาร

นักบุญมาร์ติน แห่งตรูส์ (St. Martin of Tours) เป็นบุตรของเจ้าหน้าที่โรมันคนหนึ่ง ท่านเกิดที่ป็นโนเรีย ประเทศฮังการี ท่านได้เข้ารับ ราชการเป็นทหารอยู่ในหน่วยทหารม้ารักษาพระองค์ของกองทัพแห่งจักรพรรดิตั้งแต่อายุยังน้อย (A1) และท่านได้กลับใจโดยการมาขอเรียนคำสอนและรับศีลล้างบาปเมื่ออายุได้ 18 ปี มีเรื่องเล่าว่า ระหว่างช่วงเวลาที่ท่านกำลังเรียนคำสอนอยู่นั้น วันหนึ่งในฤดูหนาวมาร์ตินขี่ม้ามาตามทางและได้พบชายขอทานคนหนึ่งเขายืนตัวสั่นเพราะความหนาว ท่านจึงแบ่งเสื้อคลุมกันหนาวของตนออกเป็นสองส่วนและบริจาคส่วนหนึ่งให้กับชายขอทานคนนั้น (E1.3) และในคืนนั้นเองท่านได้ฝันเห็นพระเยซูเจ้าประจักษ์มา (B2.1) ทรงเอาเสื้อคลุมกันหนาวผืนหนึ่งซึ่งคล้ายกับที่ท่านได้บริจาคให้ชายขอทานคนนั้น พระองค์ทรงห่มเสื้อคลุมนั้นให้มาร์ติน พลังตรัสว่า “มาร์ตินเอ๋ย ท่านเป็นทหารโรมันที่ยังไม่ได้รับศีลล้างบาป และเพียงเพียง

รู้จักกันท่านยังแบ่งเสื้อคลุมกันหนาวให้เรา" (เชื่อกันว่าเสื้อคลุมของท่านกลับมีขนาดเท่าเดิม ตามปกติไม่มีร่องรอยการตัดแบ่ง กลายเป็นพระธาตุที่มีการเก็บรักษาไว้) จากวันนั้นมาร์ตินมีความเชื่อในพระเยซูเจ้าทวีมากยิ่งขึ้น ท่านบอกกับนายทหารทุกคนในหน่วยทหารรักษาพระองค์ว่า "ข้า เป็นทหารของพระเยซู ข้าไม่ต่อสู้ด้วยอาวุธ" มาในปี 336 ได้เกิดสงครามขึ้นกับพวกกอล (Gaul) มาร์ตินไม่ออกไปต่อสู้เพราะท่านเชื่อว่าการมีความเชื่อในพระเยซูเจ้าสามารถยับยั้งสงครามได้ แต่ ท่านกลับถูกกล่าวหาว่าขี้ขลาด ท่านจึงแสดงความกล้าหาญโดยขออาสาออกไปเผชิญหน้า กับ ฝ่ายศัตรูเพียงคนเดียวโดยไม่มีอาวุธ แต่ยังมีทันออกไปเผชิญหน้ากันฝ่ายข้าศึกก็มาขอสงบศึก เสียก่อน เมื่ออายุได้ 23 ปี ท่านลาออกจากทหารและท่านมุ่งหน้าสู่ประเทศฝรั่งเศสและได้มอบตน เป็นศิษย์ ของนักบุญอีแลร์ แห่งบัวเจียร์ โดยมาร์ตินได้เจริญชีวิตแบบฤๅษี (B3.2) และท่านยังได้ตั้ง อารามแห่งแรกขึ้น (E2.4) ในปี 373 บาทหลวงมาร์ติน (ฤๅษี) ได้รับเลือกให้เป็นพระสังฆราชแห่ง เมืองตูร์ส ท่านได้เทศน์ สอนพระสงฆ์ นักบวช และสัตบุรุษด้วยความศรัทธา ร้อนรน (C2.2) และได้ ว่าท่านเป็นหนึ่งในบรรดาผู้ก่อตั้งพระศาสนจักรในประเทศฝรั่งเศส (C3.6) ท่านตั้งอารามฤๅษี สร้างบ้านเณรเพื่อผลิตพระสงฆ์ และสร้างวัดอีกเป็นจำนวนมาก (E2.4) ท่านมาร์ตินได้เป็นนักบุญ องค์หนึ่งในจำนวนองค์แรก ๆ ซึ่งมีได้เป็นมรณสักขี แต่ได้รับการเคารวะในพิธีกรรมและการเคารพ ให้เกียรติท่านนั้นยังได้แพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวางจนทุกวันนี้ (G2)

สรุป A1 + B2.1 B3.2 + E1.3 E2.4 C2.2 C3.6 + G1

นักบุญเอลิซาเบธ แห่งฮังการี

เอลิซาเบธ เจ้าหญิงแห่งประเทศฮังการี (St. Elizabeth of Hungary) เป็นธิดาของ กษัตริย์ แอนดรูว์ ที่ 2 ได้เข้าพิธีสมรสกับท่านดยุคลุดวิท ที่ 4 แห่งแคว้นบูริงเจีย (A1) เอลิซาเบธ มีนิสัยว่าเรื่องอยู่เสมอทั้งได้อุทิศเวลาให้กับการสวดภาวนา (C1.3) ตั้งแต่ยังสาว เธอเป็นผู้ที่เต็มไปด้วย ความรักและความเมตตาต่อคนยากจน คนเจ็บไข้ได้ป่วย และแม้กระทั่งคนที่เป็นโรคติดต่อ ด้วย วันหนึ่งเอลิซาเบธใช้ผ้าห่อขนมปังเพื่อนำไปแจกจ่ายแก่คนยากจน (E1.3) แต่ระหว่างทางออก ประตูเธอได้พบกับพระสวามีและท่านได้ขอดูสิ่งที่อยู่ในห่อนั้น เธอจึงเปิดห่อผ้าออกปรากฏว่าใน นั้นมีแต่ดอกกุหลาบมากมายหลายหลากสี.. และเธอได้บอกความจริงแก่พระสวามี ซึ่งจากนั้นมา เธอก็ได้รับการสนับสนุนด้วยดี ครั้งเมื่อพระสวามีของเธอเสียชีวิตในสงครามครูเสด เธอได้สละข้าว ของและทรัพย์สินสมบัติทุกอย่าง (C1.1) เพื่อมอบตัวเองแด่พระคริสตเจ้าซึ่งกำลังมีชีวิตอยู่ในคน ยากจน เธอเข้าเป็นนักบวชชั้นที่ 3 ของนักบุญฟรังซิส (B3.2) นักบุญเอลิซาเบธได้อุทิศตัวเองใน การดูแลเอาใจใส่คนป่วยในโรงพยาบาล (E1.2) ด้วยความสุภาพและด้วยความรัก เป็น โรงพยาบาลที่เธอได้สร้างขึ้นที่เมืองมาร์บูร์ก (E2.1) เธอได้เจริญชีวิตเป็นนักบวชจริง ๆ จนกระทั่ง

สิ้นใจในวันที่ 14 พฤศจิกายน ค.ศ.1231 (G1) และได้รับการประกาศแต่งตั้งให้เป็นนักบุญในปี ค.ศ.1253 (G2)

สรุป A1 + C1.3 E1.3 C1.1 E1.2 E2.1 + G1 G2

นักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า (ส่วนวันที่ 2)

ยอห์น (St. John of God) เกิดที่ประเทศโปรตุเกส ค.ศ.1495 แต่แรกเป็นคนเลี้ยงสัตว์ ต่อมาก็เปลี่ยนอาชีพมาเป็นทหารรับจ้างในยุโรปมาประมาณ 18 ปี จึงเลิกอาชีพนี้เพราะเป็นอาชีพที่เสี่ยงอันตราย ท่านได้เลือกวิถีชีวิตที่ดีกว่า คือการเป็นคนขายหนังสือ (A1) ด้วยบทเทศน์ของนักบุญยอห์น แห่งอาวิลลา ทำให้ท่านคิดถึงการใช้ชีวิตที่ผ่านมา ที่สุดเลือกที่จะอุทิศตนในการดูแลคนป่วย ในเวลาต่อมาที่เมืองกรานาดา ประเทศสเปน ท่านได้เข้าบ้านหลังหนึ่งและที่บ้านหลังนี้เอง ยอห์นได้รวบรวมคนยากจน คนป่วยที่ถูกทอดทิ้งมาให้การรักษาพยาบาลด้วยตัวท่านเอง (E1.2) ทั้ง ๆ ที่เวลานั้นท่านไม่มีอะไรเลย คนที่ช่วยเหลือท่านก็ไม่ดี แต่ความวางใจในพระญาณสอดส่องและพระเมตตาของพระเป็นเจ้าทำให้ท่านสามารถทำงานนี้ ซึ่งไม่นานนักก็เริ่มมีมิตรสหายจำนวนหนึ่งสมัครเข้ามาช่วยงาน โดยถือคติพจน์ที่ว่า “จงบำเพ็ญกิจกุศลทุกแห่ง ตรากตรำทำงาน เมตตา กิจ ในขณะที่ท่านยังมีโอกาส” ซึ่งต่อมาได้ตั้งเป็นคณะชื่อว่า คณะภราดาบุรุษพยาบาลของนักบุญยอห์น แห่งพระเจ้า (E2.3) ยอห์น เอาใจใส่รักษาเป็นต้นคนป่วยทางสมองและท่านได้เริ่มใช้วิธีการบางอย่างทางจิตแพทย์บำบัดสมัยใหม่ด้วย ท่านเชื่อว่าถ้าเราสามารถรักษาจิตใจได้ก่อน ต่อไปการรักษาทางร่างกายก็จะเป็นเรื่องที่ยั่งยืน ท่านได้แยกตนป่วยที่เป็นโรคติดต่อกับคนป่วยอื่น ๆ ท่านได้รักษาคนป่วยที่ละคนตามอาการของแต่ละโรค ได้ปรนนิบัติตนป่วยด้วยความรัก และเมตตา และอดทน วันที่ 8 มีนาคม ค.ศ. 1550 หลังจากที่ยอห์นได้ช่วยคนตกน้ำคนหนึ่ง ตัวท่านก็เหน็ดเหนื่อยและอ่อนกำลังลง ท่านกลับมาที่ศูนย์พยาบาลคุกเข่าลงอยู่ต่อหน้าไม้กางเขนใหญ่ โบหน้าชบอยู่ที่แท่นพระบาทของพระรูปพระเยซูเจ้าและสิ้นใจอย่างสงบ (G1)

สรุป A1 + E1.2 E2.3 + G1

นักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล

นักบุญยอห์น แบปติสต์ เดอ ลาซาล (St. John Baptist de La Salle) เกิดที่เมืองแร็งส์ (Rheims) ประเทศฝรั่งเศส เมื่อปี ค.ศ.1651 (A1) ท่านได้ไปศึกษาอยู่ในสามเณรวิทยาลัยแห่งกรุงปารีส ต่อมาบิดามารดาของท่านสิ้นชีวิตไปท่านจึงต้องกลับมาช่วยพี่ชายและน้องสาวในครอบครัวไม่กี่ปีหลังจากนั้น ท่านก็กลับเข้าบ้านเณรอีกครั้งและได้บวชเป็นพระสงฆ์ (B3.2) ท่านมีความศรัทธาเป็นพิเศษต่อศีลมหาสนิท ท่านได้อุทิศตนในการให้การศึกษแก่เด็ก ๆ และได้รับการขอร้องให้เป็นผู้ช่วยปกครองโรงเรียน 2 แห่ง ตลอดเวลา 4 ปี ทำให้ท่านปฏิญาณตนอุทิศชีวิตทั้งหมดเพื่อการอบรมศึกษาแก่เยาวชน (E1.4) ท่านได้บริจาคทรัพย์สิน (E1.1) จากมรดกกองใหญ่

ที่บิดามารดาตามอบไว้ให้ทั้งหมดแก่การสร้างโรงเรียนสำหรับคนยากจน โรงเรียน อาชีวศึกษา และโรงเรียนฝึกหัดครู (E2.2) ท่านได้รวบรวมสมาชิกตั้งเป็นคณะนักบวชเพื่อการศึกษาคาทอลิก (E2.3) ที่สุดท้ายท่านยอห์นได้ถึงแก่กรรมที่เมืองรวง (Rouen) ในวันที่ 7 เมษายน ค.ศ. 1719 (G1) ได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญในปี ค.ศ. 1900 และท่านได้รับสมญานามว่า “บิดาแห่งการศึกษาแผนใหม่” (G2)

สรุป A1 + B3.2 + E1.4 E1.1 E2.2 E2.3 + G1

นักบุญวินเซนเดอปอล องค์อุปถัมภ์คณะและงานกุศลเมตตาจิตทุกประเภท

ท่านวินเซน (St. Vincent de Paul) เกิดที่เมืองปุย (Pouy) แคว้นกัสโคนี ค.ศ. 1581 ประเทศฝรั่งเศส (A1) หลังจากสำเร็จการศึกษา ท่านได้บวชเป็นพระสงฆ์ในปี ค.ศ. 1600 (B3.2) ท่านเคยถูกโจรสลัดชาวเตอร์กจับตัวไปขายเป็นทาส ท่านต้องทำงานหนักให้นายตลอดเวลา 2 ปี ในที่สุดท่านทำให้เจ้านายกลับใจ (C2.3) และปล่อยตัวท่านให้เป็นไท เมื่อท่านถูกส่งไปทำงานในเขตวัดแห่งหนึ่งใกล้กรุงปารีส ท่านได้บำเพ็ญกุศลเมตตาช่วยเหลือผู้ต่ำต้อย ผู้ตกทุกข์ได้ และคนยากจนทั่วไป โดยแจกจ่ายเสื้อผ้า อาหาร (E1.3) และช่วยรักษาพยาบาลผู้เจ็บไข้ได้ป่วยที่อนาถา (E1.2) ท่านได้เชิญชวนผู้ที่สนใจเข้ามาเป็นอาสาสมัครโดยจัดตั้งเป็นหมู่คณะเพื่อดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์อย่างจริงจัง ช่วยเหลือผู้พิการ เด็ก และคนชราทั่วไป ที่ไม่สามารถทำงานหรือไม่ช่วยตัวเองได้ ท่านยังได้ก่อตั้งคณะวินเซนเซียน (E2.3) เพื่อช่วยเหลือคนยากจนและท่านได้รับความช่วยเหลือจากนักบุญหลุยส์ เดอ มารีย์ ท่านจึงได้ตั้งคณะซิสเตอร์คณะธิดาเมตตาธรรม (E2.3) และจากความช่วยเหลือของซิสเตอร์คณะดังกล่าวท่านวินเซนจึงสามารถรวบรวมเงินเพื่อสร้างบ้านพักให้แก่คนยากจนและเด็ก ๆ ที่ถูกทอดทิ้ง (E1.5) ท่านวินเซนยังได้ตั้งคณะสงฆ์ผู้แพร่ธรรมที่มีนามว่า “ลาซาริสท์” ด้วย (E2.3) ท่านได้ถึงแก่กรรมภาพในกรุงปารีสเมื่อปี 1660 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E1.3 E1.2 E2.3 E1.5+ G1

นักบุญฟรังซิสกา ชาวโรม

ฟรังซิสกา (St. Frances of Rome) เกิดที่กรุงโรม ค.ศ. 1384 สมรสและมีบุตร 3 คน (A1) แม้ว่ามีชีวิตอยู่ในช่วงที่มีความอดอยากและขาดแคลน ท่านก็ได้สละทรัพย์สินสมบัติแก่คนยากจน (E1.1) และดูแลคนเจ็บป่วย (E1.2) ท่านเด่นในงานสงเคราะห์คนยากจน การประพฤติคุณธรรม ความสุภาพ ถ่อมตน (C1.6) และความพากเพียรในการสวดภาวนา (C1.3) และในปี ค.ศ. 1425 ท่านเป็นสตรีมีสกุลได้รับการศึกษาอบรมเป็นอย่างดีและเป็นตัวอย่างของคริสตชนในเรื่องการเป็นภรรยาที่ดี มารดา แม่หม้าย และนักบวชที่ดี เวลานั้นในกรุงโรมได้มีการรบราฆ่าฟันกันอย่างนองเลือด บรรดาคริสตชนและแม้แต่ครอบครัวของเธอเองก็ต้องพลอยตกอยู่ในความทุกข์โศกอันแสนจะเจ็บปวดต้องทนทรมานอย่างแสนสาหัส แต่เธอเองกลับสามารถพบความสงบในการ

มีชีวิตที่ซิดนีย์สัมพันธ์กับพระเจ้า และในบรรดาคนเจ็บป่วยที่เธอจัดหาที่พักพิง (E1.5) และได้อุทิศตนให้ด้วยใจรักและด้วยความอดทนนั้นก็มีสามีของเธออยู่ด้วยคนหนึ่งซึ่งต้องติดเตียงอยู่กับเตียงนอนเพราะอาการป่วยที่ค่อนข้างหนัก และเพื่อที่จะสามารถให้บริการจัดหาที่พักพิงอาศัยให้กับคนป่วยชนิดต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น ในปี ค.ศ. 1425 ฟรังซิสกาทำนได้ตั้งคณะโอเบลต (Oblate Olivetane di Santa Maria Nuova) โดยถือวินัยของนักบุญเบเนดิกต์ (E2.3) เมื่อเธอได้สูญเสียสามีไปในปี ค.ศ. 1436 ตัวเธอเองก็ได้เข้าดเป็นนักบวชในคณะที่เธอได้ตั้งขึ้น (B3.2) เธอได้กลายเป็น “หญิงผู้นำสงสารแห่งตราสเตรเวเร” เธอได้ทำการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ มากมายของเธอกับชีวิตเฟื่องฟู (C1.7) ให้เข้ากันได้เป็นอย่างดี ทำนถึงแก่กรรมภาพ ค.ศ. 1440 (G1) พระศาสนจักรสถาปนาเธอเป็นนักบุญเมื่อปี ค.ศ. 1608 (G2)

สรุป A1 + B3.2 + E1.1 E1.2 C1.6 C1.3 E1.5 E2.3 C1.7+ G1 G2

นักบุญยูเลียนนา ฟัลโกเนียร์รี (ค.ศ. 1270-1341)

ยูเลียนนา ฟัลโกเนียร์รี (St. Juliana Falconieri) เกิดที่ฟลอเรนซ์ จากตระกูลที่มีชื่อเสียง เป็นหลานของอาเล็กซิส ฟัลโกเนียร์รี (ภายหลังได้เป็นนักบุญ) ผู้เป็นลุงของเธอ ซึ่งอาเล็กซิสได้สังเกตเห็นความศรัทธาแรงกล้าเป็นพิเศษของสาวน้อยยูเลียนนา ทำนจึงกล่าวแก่มารดาของสาวน้อยว่า “คุณได้ให้เทวดาองค์หนึ่งแก่โลก” (A1) ตลอดชีวิตยูเลียนนาไม่เคยจ้องมองหน้าชายผู้ใดเลยและคำว่า “บาป” ทำให้เธอตกใจจนตัวสั่น เมื่อเธออายุ 15 ปี เธอก็ได้สละโลกเพื่อถือศีลรักษาความบริสุทธิ์ ความยากจน และความนบนอบ (B3.2) และเมื่อทุกอย่างพร้อมเธอได้ตั้งคณะนักบวชขึ้นเพื่อทำงานด้านรักษาพยาบาล (E2.3) ยูเลียนนาทุ่มเทชีวิตให้กับการรักษาพยาบาลคนยากจน (E1.2) จนเธอเองก็ล้มป่วยลงด้วยและไม่สามารถจะรับศีลมหาสนิทได้ เธอจึงได้วอนขอให้บาทหลวงเชิญศีลมหาสนิทเข้ามาในห้องเพื่อจะได้กราบนมัสการ (C1.9) และในขณะที่เดียวกันเมื่อเธออยู่ต่อหน้าศีลมหาสนิทเธอเกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้า จึงได้ขอร้องให้บาทหลวงปูผ้าศักดิ์สิทธิ์บนอกของเธอ เพื่อจะวางแผ่นศีลมหาสนิท “พระกายพระคริสตเจ้า” ไว้บนผ้าที่นั่นสักครู่หนึ่ง บาทหลวงทำนนั้นได้ยินยอมและทันทีที่เมื่อวางแผ่นศีลมหาสนิทลงบนผ้าที่นั่นแผ่นศีลได้อันตรธานไปอย่างอัศจรรย์ เธอกล่าวประโยคสุดท้ายว่า “โอ้พระเยซูเจ้าผู้อ่อนหวานของข้าพเจ้า อาแมน จากนั้นเธอก็ค่อย ๆ สิ้นใจอย่างสงบคืนดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์แด่องค์พระผู้เป็นเจ้า (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E2.3 E1.2 C1.9+ G1

นักบุญคามิลโล แด แลลลิส

คามิลโล แด แลลลิส (St. Camillus de Lellis) เกิดที่เมืองบุงเคียนิโก ประเทศอิตาลี ค.ศ. 1550 บิดาชื่อร้อยเอกโจวันนี มารดาชื่อคามิลลา เดคอมบ์ลิส เด็กชายคามิลโลนั้นมีรูปร่างใหญ่โตแข็งแรงต่างจากเด็กทั่วไปและมีนิสัยเกเร เมื่อโตขึ้นคามิลโลมี ความสนใจอย่างเป็นทหาร

เหมือนบิดาของท่าน (A1) จากการต่อสู้คราวหนึ่งทำให้คามิลโลได้รับบาดเจ็บมีแผลที่ข้อเท้าต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล ระหว่างที่รอให้แผลหายท่านก็ฉวยโอกาสรับจ้างดูแลคนป่วยในโรงพยาบาลไปด้วยเป็นการหารายได้เพื่อนำไป กินดื่ม เที่ยวเตร่ และติดการพนัน จึงถูกไล่ออกจากงาน จึงอยากกลับไปเป็นทหารรับจ้างแต่แผลก็ยังไม่หาย คามิลโลไปขอทำงานอยู่ในอารามนักบวชชาย แต่แล้วบาดแผลที่ข้อเท้าก็กำเริบอีกจึงต้องออกจากอารามไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล ท่านก็รับจ้างดูแลคนป่วยแต่คราวนี้ท่านปรนนิบัติผู้เจ็บป่วยอย่างดี เมื่อแผลที่ข้อเท้าเริ่มดีขึ้นท่านก็ขอลับเข้าอารามอีก แต่แล้วแผลนั้นก็กลับกำเริบขึ้นมาอีก ท่านจึงออกจากอารามนั้น และกลับไปทำงานห่มเทศดูแลคนป่วยที่โรงพยาบาลอย่างเต็มที่ (E1.2) ทำอย่างดีจนได้กลายเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาล คามิลโลตั้งกลุ่มอาสาสมัครเพื่อช่วยงานนี้ (E2.3) เริ่มจากอาสาสมัคร 5 คน และเมื่อทุกอย่างกำลังไปได้ด้วยดี ท่านก็ถูกรบรดาผู้บริหารของโรงพยาบาลคัดค้านขัดขวางจนท่านเกือบจะล้มเลิกความตั้งใจนี้ไป ในคืนหนึ่งไม้กางเขนที่แขวนอยู่ในห้องทำงานของท่านเกิดมีปาฏิหาริย์ขึ้น พระรูปพระเยซูเจ้ามีการเคลื่อนไหวและตรัสกับท่านว่า “ไม่ต้องกลัวจงทำต่อไป งานนี้เป็นงานของเราไม่ใช่งานของเจ้า” (B2.1) คามิลโลเข้าใจอย่างถ่องแท้และทำต่อไปและตัดสินใจสมัครเข้าบ้านเณรเมื่ออายุได้ 30 ปี และได้บวชเป็นบาทหลวงในปี 1584 (ประมาณอายุ 34 ปี) (B3.2) ท่านได้นำเครื่องหมาย “กางเขนแดง” มาติดไว้ที่เครื่องแบบของสมาชิก อันแสดงถึงความรอดสำหรับ คนป่วย กิจการของท่านเจริญก้าวหน้าจนกระทั่งได้กลับเข้าสู่สมรภูมิลีกครั้งหนึ่ง แต่ครั้งนี้มาเพื่อช่วยเหลือ ทหารที่บาดเจ็บ ชาวบ้านและผู้อพยพ เครื่องหมายกางเขนแดงจึงกลายเป็นเครื่องหมาย “กาชาด” ซึ่งแสดงถึงหน่วยช่วยเหลือพยาบาลของกองทัพ ท่านคามิลโลอุทิศชีวิตรับใช้คนป่วยอย่างทุ่มเท ที่สุดท่านสิ้นใจวันที่ 14 กรกฎาคม 1614 (G1) และได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญในปี 1886 เป็นองค์อุปถัมภ์ของโรงพยาบาลและคนเจ็บป่วย (G2)

สรุป A1 + B2.1 B3.2 + E1.2 E2.3 + G1 G2

นักบุญฟรังซิสกา คาบรีนี องค์อุปถัมภ์ผู้อพยพย้ายถิ่น

ฟรังซิสกา คาบรีนี (St. Francis Cabrini) เกิดที่ประเทศอิตาลี ในปี 1850 เธอมีพี่น้องจำนวนรวม 13 คน จากครอบครัวที่ยากจน (A1) เมื่อเธออายุ 18 ปี เธอปรารถนาจะเป็นซิสเตอร์ แต่เนื่องจากสุขภาพไม่อำนวยจึงต้องกลับมาอยู่ที่บ้านช่วยงานบิดามารดาและเลี้ยงดูน้อง ๆ จนกระทั่งบิดามารดาเสียชีวิต บาทหลวงองค์หนึ่งได้ขอร้องเธอให้ไปช่วยสอนหนังสือในโรงเรียนสตรีแห่งหนึ่ง แล้วเธอก็ได้ไปช่วยสอนอยู่ที่นั่นเป็นเวลา 6 ปี จากนั้นจึงตัดสินใจเข้าอารามและปฏิญาณตนรับใช้พระเจ้า (B3.2) ปีขอปประจำสังฆมณฑลได้ขอให้ซิสเตอร์ฟรังซิสกาได้ทำงานเพื่อช่วยเหลือเด็ก ๆ ที่ยากจนทั้งในโรงเรียน (E1.4) และตามโรงพยาบาล (E1.2) ซิสเตอร์จึงได้

รวบรวมบรรดาสตรีกลุ่มหนึ่งและจัดตั้งเป็นคณะมิชชันนารีแห่งพระหฤทัยอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูเจ้า (E2.3) เพื่ออุทิศตนทำงานด้านนี้ ชิสเตอร์ฝรั่งเศสกา ได้เขียนจดหมายถึงสมเด็จพระสันตะปาปาเลโอ ที่ 13 เพื่อแจ้งถึงพระพรพิเศษ จิตตารมณ์และพันธกิจของคณะ พระสันตะปาปาตรัสแก่เธอว่า “ลูกรักจงไปที่อเมริกาที่นั่นมีงานมากมายกำลังรอคุณอยู่” ดังนั้นชิสเตอร์ฝรั่งเศสกา และเพื่อนสมาชิกในคณะอีก 6 ท่าน จึงได้เดินทางไปแพร่ธรรมที่สหรัฐอเมริกา (D1) ในปี ค.ศ. 1889 ต่อมาชิสเตอร์ฝรั่งเศสกาได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนสัญชาติเป็นชาวอเมริกันตามกฎหมายเพื่อสะดวกในการอภิบาลและขยายงานของคณะ ชิสเตอร์ยังได้สร้างโรงเรียนเด็กกำพร้า (E1.5) สร้างโรงพยาบาล (E2.1) และสร้างโรงเรียน (E2.2) อีกหลายแห่ง ชิสเตอร์ฝรั่งเศสกา คาบริณี นับเป็นชาวอเมริกันคนแรกที่ได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญโดยสมเด็จพระสันตะปาปาปิโอ ที่ 12 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1946 (G2)

สรุป A1 + B3.2 + E1.4 E1.2 E2.3 D1 E1.5 E2.1 E2.2 + G2

นักบุญเฮรีเบิร์ต

เฮรีเบิร์ต (St. Heribert) เกิดที่วอมส์ ราวปี ค.ศ. 970 ในมณฑลปาเลตินัท (A1) ท่านได้รับการอบรมจากอารามกอร์ซที่ตั้งอยู่ในมณฑลลลอเรนซ์ ด้วยความโดดเด่นในเรื่องของความซื่อสัตย์ท่านได้รับการเสนอชื่อให้รับตำแหน่งเป็นถึงขุนคลังของจักรพรรดิโอทอลที่ 3 และต่อมาท่านปฏิญาณตนเป็นนักบวช (B3.2) และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาร์ชบิชอปประจำเมืองโคโลญ พระคุณเจ้าเฮรีเบิร์ตได้เข้าเฝ้าจักรพรรดิ โอทอล ท่านร่วมอภิษฐานภาวนาเป็นเวลานานในช่วงที่จักรพรรดิใกล้จะสิ้นพระชนม์และได้รับมอบหมายให้จัดการในเรื่องต่าง ๆ จนเสร็จสิ้น หลังจากนั้นพระคุณเจ้าเฮรีเบิร์ตได้ทุ่มเทชีวิตของท่านในหน้าที่เป็นนายชุมพบาลที่เอาใจใส่ในการอภิบาล ชุมชนคริสตชนอย่างดี ท่านพยายามทุกวิถีทางที่จะช่วยคนจน คนชายขอบและผู้อพยพย้ายถิ่น ทั้งฝ่ายวิญญาณและกาย พระคุณเจ้าเฮรีเบิร์ตชอบที่จะออกไปเยี่ยมเพื่อดูแลคนยากจน คนด้อยโอกาส ผู้ป่วยอัมพาต (E1.2) ซึ่งท่านมักจะนำอาหารและขนมปังไปแจกจ่าย (E1.3) และบ่อยครั้งท่านก็จะช่วยอาบน้ำชำระล้างร่างกายและล้างเท้าให้กับคนเหล่านั้น โดยมีได้แสดงตนว่าเป็นอาร์ชบิชอป มีสัตบุรุษหลายร้อยคนที่ป่วยหนักได้ว่าพวกเขาเคยเห็นนกกพิราบตัวหนึ่งบินวนเวียนอยู่รอบ ๆ ท่านอันเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งชี้ให้พอจะเข้าใจได้ว่าพระคุณเจ้าเฮรีเบิร์ตได้รับความช่วยเหลือจากพระจิตเจ้าแต่แล้วในที่สุดพระคุณเจ้าเฮรีเบิร์ตก็ต้องชะงักงานอภิบาลเพราะล้มป่วยกะทันหันและสิ้นใจในวันที่ 16 มีนาคม ค.ศ. 1021 (G1)

สรุป A1 + B3.2 + E1.2 E1.3 + G1

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	อดิวิษณุ เชียงคิ้ว
วัน เดือน ปี เกิด	1 กรกฎาคม 2535
สถานที่เกิด	กาญจนบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2559 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (ภาษาและวรรณกรรม) จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2564 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (ภาษาและวรรณคดีไทย) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รางวัลที่ได้รับ	รางวัลระดับดีมาก ในการนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 32 “นวัตกรรมสังคมยุค Next Normal” ประจำปี 2565 วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2565